

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2025-26

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. [Α' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 2-24)
2. [Β' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 27-51)
3. [Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 52-78)
4. [Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 79-105)
5. [Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 106-189)
6. [ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 193-286)
7. [Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 287-350)
8. [Η' ΕΞΑΜΗΝΟ](#) (σελ. 351-415)
9. [ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ή ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΕ ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΞΑΜΗΝΑ](#)
(σελ. 416-429)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ: ΘΕΣΜΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS+		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί βασικό εισαγωγικό μάθημα στο πεδίο της Προσχολικής Παιδαγωγικής και της συγκρότησης των θεσμών προσχολικής αγωγής. Σκοπός του μαθήματος είναι ο/η φοιτητής/τρια να αποκτήσει μια συνολική εικόνα του πεδίου της Προσχολικής Παιδαγωγικής ως διακριτού πεδίου των Επιστημών της Αγωγής, με τη δική του δυναμική και τα ιδιαίτερα του χαρακτηριστικά. Επίσης, αποσκοπεί στην μελέτη της ιστορικής συγκρότησης των Θεσμών Προσχολικής Αγωγής, αναλύοντας τους παράγοντες -φιλανθρωπία, εκκλησία, κράτος, επιχειρήσεις- που διαμόρφωσαν τους θεσμούς και τις παιδαγωγικές κατευθύνσεις που αναδύθηκαν. Τέλος, στο περιεχόμενο του μαθήματος γίνεται ανάλυση της «εικόνας» του παιδιού ως πολίτη, στοιχείο που συνέβαλε και στη διαμόρφωση των προσχολικών θεσμών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- Να προσδιορίζει το εννοιολογικό πεδίο και την προβληματική της Προσχολικής Παιδαγωγικής
- Να αντιλαμβάνεται την ιστορική ανάπτυξη του επιστημονικού πεδίου και των θεσμών προσχολικής αγωγής
- Να περιγράφει και να συνδυάζει τους στόχους της λειτουργίας των προσχολικών θεσμών
- Να κατανοεί τον προσδιορισμό του παιδιού ως πολίτη, με τις ιστορικές διαφοροποιήσεις επί του θέματος
- Να αναγνωρίζει τις παραμέτρους των μετασχηματισμών που υφίστανται οι προσχολικοί θεσμοί ως κοινωνικές κατασκευές

Β) σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να ερμηνεύει τη διαχρονική εξέλιξη των εννοιών του πεδίου της Προσχολικής Παιδαγωγικής
- Να διακρίνει τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις του εν λόγω γνωστικού πεδίου
- Να ερμηνεύει τις μεταβολές που υφίσταται ιστορικά το γνωστικό πεδίο της Προσχολικής Παιδαγωγικής
- Να συσχετίζει τους μετασχηματισμούς των προσχολικών θεσμών με το ευρύτερο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο
- Να εκτιμά τη χρησιμότητα των ερευνών στο συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο για την ανάπτυξη και την ενίσχυσή του

Γ) σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να χειρίζεται ερευνητικά τη βιβλιογραφία σε σχέση με τα ζητήματα της Προσχολικής Παιδαγωγικής και των προσεγγίσεών της
- Να οργανώνει τις γνώσεις του/της και να τις συνθέτει με κριτική ματιά
- Να αξιοποιεί τον διεπιστημονικό χαρακτήρα της Προσχολικής Παιδαγωγικής για να ερμηνεύει τις επιμέρους προσεγγίσεις
- Να ορίζει και να υποστηρίζει επιστημονικά την προσωπική του παιδαγωγική θεώρηση
- Να αξιολογεί και να συμπεραίνει τις μεταβολές των επιστημονικών παραδειγμάτων και προσεγγίσεων στην Προσχολική Παιδαγωγική Θεωρία και Πράξη

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η συγκρότηση της Προσχολικής Παιδαγωγικής ως διακριτό επιστημονικό πεδίο των Επιστημών της Αγωγής. Έννοια, στόχοι και περιεχόμενο.
2. Οι φιλοσοφικές βάσεις της Προσχολικής Παιδαγωγικής (Rousseau, Dewey, Moss).
3. Θεμελιωτές της Προσχολικής Παιδαγωγικής. Froebel, MacMillan, Montessori, Malaguzzi.
4. Κατασκευάζοντας την πρώτη παιδική ηλικία – Η εικόνα του παιδιού ως πολίτη.
5. Ιστορική συγκρότηση των θεσμών προσχολικής αγωγής και φροντίδας. Ανταγωνισμός Κράτους και Εκκλησίας.
6. Φεμινιστικές προσεγγίσεις και η συμβολή τους στην ανάπτυξη της προσχολικής αγωγής.
7. Οι προσχολικοί θεσμοί ως κοινωνικές κατασκευές και ως κοινωνικό δικαίωμα.
8. Προσχολική αγωγή και φροντίδα και Κράτος Πρόνοιας.
9. Μετασχηματίζοντας τον προσχολικό θεσμό: Από το ιατρικό στο παιδαγωγικό παράδειγμα.
10. Μορφές συστημάτων προσχολικών θεσμών – Ενιαία και διχοτομημένα συστήματα.
11. Από τις ατομικές στις συστημικές ικανότητες - Αυτόνομα και ικανά συστήματα προσχολικής αγωγής και φροντίδας.
12. Το ζήτημα της ποιότητας, επιμέρους πεδία και κριτήρια ποιότητας.
13. Σύγχρονες προσεγγίσεις της ποιότητας στους θεσμούς προσχολικής αγωγής και φροντίδας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Power Points, videos, άλλο εποπτικό υλικό	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Εκπόνηση γραπτής εργασίας (20% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (80% του συνολικού βαθμού)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Aries, Ph., (1990). *Αιώνες Παιδικής Ηλικίας*. Αθήνα, Γλάρος.

Γιαγκουνίδης, Π. (1996). *Η προσχολική αγωγή στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα, Κώδικας.

Conkbayir, M., & C. Pascal, (2019). Εισαγωγή στις Κλασικές και Σύγχρονες Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην Προσχολική Αγωγή, (μτφρ. Α. Γρίβα, επιμ. Ε. Κάκουρος, & Ε. Μουσένα). Αθήνα, Gutenberg.

Dahlberg G., Moss P. & Pence A. (2021) *Πέρα από την Ποιότητα - Γλώσσες αξιολόγησης στην Προσχολική Αγωγή*. Κυπριανός Π., και Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg. Αθήνα.

Erikson, E., (1975). *Η Παιδική Ηλικία και η Κοινωνία*. Αθήνα, Καστανιώτης.

Καλογιαννάκη Π., (2015). *Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής*. Αθήνα, Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

Κουτσοβάνου, Ε. (1992). *Η μέθοδος Μοντεσσόρι και η προσχολική εκπαίδευση*, Αθήνα, Τυπωθήτω.

Κυπριανός, Π. (2007). *Παιδί, οικογένεια, κοινωνία*. Αθήνα, Gutenberg.

Μακρυγιάννη, Δ., (Επιμ.) (1997). *Παιδική Ηλικία*. Αθήνα, Νήσος.

Μουσένα, Ε. (2022). *Δικαίωμα στην Εκπαίδευση – Το Διεθνές Δίκαιο και ο Ρόλος των Παιδαγωγών*, στα Πρακτικά του ΣΤ΄ Συνεδρίου της Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Προσχολικής Αγωγής, με θέμα «Σύγχρονα Θέματα Παιδαγωγικής, Ψυχοπαιδαγωγικής & Παιδιατρικής», σελ. 46-52.

Μουσένα, Ε. & Παπαδημητρίου Ξ. (2021). Η ποιότητα του παρεχόμενου έργου σε προσχολικούς οργανισμούς, στο: Ράπτης, Ν., Μουσένα, Ε. & Κουρουτσίδου Μ. *Ηγεσία και Σχολική Πρακτική*. Σελ. 403-435. Διάδραση. Αθήνα

Πετρογιάννης, Κ., Melhuish, E.C. (2001). *Προσχολική ηλικία, φροντίδα, αγωγή-ανάπτυξη*. Αθήνα, Καστανιώτης.

Πανταζής, Σ.Χ., Σακελλαρίου, Μ.Ι. (2011). *Προσχολική Παιδαγωγική: Προβληματισμοί-Προτάσεις*. Κ. Μπάμπαλης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ.

Χατζιστεφανίδου Σ., (2015). *Ιστορία της προσχολικής αγωγής*. Εκδ. Αφοί Κυριακίδη.

Willekens H., Scheiwe K. & Nawritzki K. (2023) *Η Προσχολική Αγωγή στην Ευρώπη και τη Βόρειο Αμερική – Ιστορικές και Συγκριτικές Προσεγγίσεις*, Κυπριανός Π. & Μουσένα Ε., (Επιμ.). Αθήνα, Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G., (2012). *The Hundred Languages of Children, The Reggio Emilia Experience in Transformation*, Praeger.

Heys, B., Matthes, M., Sullivan, P., (2013). *Improving the Quality of Childhood in Europe 2013*. European Council for Steiner Waldorf Education / Alliance for Childhood European Network Group.

Invernizzi, A., & Williams, J. (Eds) (2008). *Children and Citizenship*. SAGE.

Kickbusch, I., (2012). *Learning for well-being: A Policy Priority for Children and Youth in Europe*. A process for Change, with the collaboration of Jean Gordon & Linda O'Toole, drafted on behalf of the Learning for Well-being Consortium of Foundations in Europe, (Published by Universal Education Foundation).

Kaga, Y., Benett, J., Moss, P., (2010). *Caring and Learning Together, A cross-national study on the intergration of early childhood care and education within education*. Paris, UNESCO.

Mousena, E. & Kainourgiou, E. (2022). Changing the Paradigm in Early Childhood Institutions in Greece 1950-2020, in: Caroli, D. *History of Early Education Institutions in Europe – From WWII until the Recent Reforms*. (pp. 269-291). CLUEB. Bologna.

Mousena, E., & Varnava –Skoura, G., (2016). Report sul sistema educativo della prima infanzia in Grecia (pp 55-66), in: Enea Nottoli (ed.) *Q2, Lo 0-6 in Europa, un viaggio nell' in fanzia*. Zeroeiup Edizioni.

Mousena, E., (2016). An Overview of Evaluation Models on Early Childhood Education and Care, in: *Theory and Research in the Sciences of Education, International e-journal*, issue 14, ISSN: 2407-9669, p. 47-62.

Oudenhoven, N., Oudenhoven, J.R., (2014). *Culturised Early Childhood Development*, The Well-being and Healthy Development of Young Boys and Girls, Garant.

Marope, P.T.M. & Kaga, Y., (eds) (2015). *Investing against Evidence*, The Global State of Early Childhood Care and Education. Paris, UNESCO.

Unicef (2011). *Women Motherhood Early Childhood Development*.

Vandenbroeck, M., Urban, M., & Peeters, J., (2016). *Pathways to Professionalism in Early Childhood Education and Care (Towards an Ethical Praxis in Early Childhood)*. London: Routledge.

Επιστημονικά περιοδικά

Education & Culture
The Journal of School & Society
Children & Society
International Journal of Education Policy & Leadership
European Early Childhood Research Journal
Early Education Journal
Early child development and care
Early Childhood Research Quarterly
Contemporary Issues in Early Childhood
Compare: A Journal of Comparative and International Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΩΓΗ ΒΡΕΦΟΥΣ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	3
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ		2	2
ΣΥΝΟΛΟ		5	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης			

γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι α) να συνειδητοποιήσουν οι φοιτητές τη φύση και την ιδιαιτερότητα του επαγγέλματος του Παιδαγωγού Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας και β) να αποκτήσουν τις πρώτες γνώσεις για τις ανάγκες των βρεφών και την ψυχοπαιδαγωγική σημασία τους

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να:

- να θυμάται και να αναγνωρίζει τις βασικές ανάγκες και ικανότητες των βρεφών.
- να αναλύει τη σημασία της σωστής φροντίδας στη σωματική και ψυχοσυναισθηματική εξέλιξη του παιδιού και ειδικότερα για τα βρέφη.
- να εμβαθύνει στην επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στην ανάπτυξη των βρεφών.
- να συνειδητοποιήσει τον ρόλο του παιδαγωγού βρεφών και νηπίων.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να:

- αναζητεί και να παρουσιάζει βιβλιογραφία που αφορά στην αγωγή και φροντίδα των βρεφών και των μικρών παιδιών
- οργανώνει την ψυχοπαιδαγωγική ενασχόληση με το βρέφος (0-12 μηνών)
- διατηρεί κριτική στάση σε θέματα σχετικά με την αγωγή και φροντίδα των βρεφών

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να:

- ικανοποιεί το σύνολο των αναγκών των βρεφών
- αναζητεί αυτόνομα βιβλιογραφία σχετική με τη βρεφική ηλικία
- συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια της ομάδας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Λήψη αποφάσεων - Αυτόνομη εργασία - Ομαδική εργασία - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Θεωρία - Η θέση του βρέφους διαχρονικά στην οικογένεια και την κοινωνία. - Στόχος και σκοπός της αγωγής βρέφους. - Ο ρόλος του παιδαγωγού βρεφών και μικρών παιδιών – χαρακτηριστικά. - Προγεννητική περίοδος: α) Το έμβρυο και οι ικανότητές του β) σημασία της εμβρυικής περιόδου για το έμβρυο, τη μέλλουσα μητέρα και τον πατέρα γ) η ψυχολογία της εγκύου δ) παράγοντες που βλάπτουν την έγκυο και το έμβρυο. - Περί-γεννητική περίοδος: Το νεογέννητο και τα χαρακτηριστικά του. - Έμβρυο και νεογνό: ευρήματα ερευνών και η επιρροή τους στην ψυχοπαιδαγωγική του βρέφους. - Σχέση μητέρας-νεογνού: Η ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση του αρχικού δεσμού. - Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και βασικές ανάγκες βρεφών 0-12 μηνών και η σημασία τους στην εξατομικευμένη αγωγή. - Διατροφή βρέφους 0-12 μηνών. - Ο ύπνος των βρεφών – διαταραχές. - Η σημασία της σωστής φροντίδας στη σωματική και ψυχοσυναισθηματική εξέλιξη του παιδιού και ειδικότερα για τα βρέφη. - Η ψυχοπαιδαγωγική ενασχόληση με το βρέφος (0-12 μηνών). - Επικοινωνία βρέφους και ενήλικα. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - Γνωριμία με τον επαγγελματικό χώρο και το αντικείμενο εργασίας. - Επισκέψεις σε χώρους αγωγής βρεφών και νηπίων αλλά και σε άλλους χώρους όπου συχνάζουν μικρά παιδιά. - Επισκέψεις σε χώρους αγωγής βρεφών και νηπίων αλλά και σε άλλους χώρους όπου συχνάζουν μικρά παιδιά. - Βασικές δεξιότητες για την φροντίδα των βρεφών –Ενότητα 1 - Βασικές δεξιότητες για την φροντίδα των βρεφών –Ενότητα 2 - Βασικές δεξιότητες για την φροντίδα των βρεφών –Ενότητα 3 - Βασικές δεξιότητες για την φροντίδα των βρεφών –Ενότητα 4 - Βασικές δεξιότητες για την φροντίδα των βρεφών –Ενότητα 5 - Παρουσίαση ταινιών και βιντεοσκοπήσεων – συζήτηση. - Κάλυψη των αναγκών των βρεφών. - Ερεθίσματα για βρέφη. - Ασφάλεια σε χώρους Αγωγής και Φροντίδας για βρέφη έως 12 μηνών. - Παρουσίαση εργασιών.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΛΙΘΟΥΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) και στις ασκήσεις πεδίου - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές ασκήσεις	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Διαδραστική διδασκαλία	15
	Συγγραφή εργασίας	15
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ - Γραπτή εξέταση ✓ Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων ✓ Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης ✓ Με ερωτήσεις επίλυσης προβλημάτων - Ατομική Εργασία ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΜΕΡΟΣ - Με ατομική εργαστηριακή εργασία - Με ομαδική εργαστηριακή εργασία - Με ατομική εξέταση στις πέντε ενότητες «Βασικές δεξιότητες για την φροντίδα των βρεφών» Υπάρχουν προσδιορισμένα κριτήρια και αναρτούνται στο e-class του μαθήματος	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Brazelton, B., Cramer B. (2009). *Η πρώτη, πρώτη σχέση*. Εκδόσεις Παπαζήση

Berk L. (2015). *Η Ανάπτυξη των Βρεφών, των Παιδιών και των Εφήβων*. Εκδότης: Μαρία Παρίκου & Σια ΕΠΕ

Cole M. and Coler.S. (2002). *Η ανάπτυξη των παιδιών. Η αρχή της ζωής: Εγκυμοσύνη, τοκετός, βρεφική ηλικία*. Εκδόσεις Τυπωθήτω

Ciccone A, Gauthier Y., Golse B., Stern D. (2012). *Γέννηση και ανάπτυξη της ψυχικής ζωής*. University studio press

Dumoutet S. (2013). *Οδηγίες για το μασάζ του μωρού*. Εκδόσεις Πατάκης

Herbine T & Busne L. (1984). *Η χαρτανή των αισθήσεων*. Αθήνα, Ράππας.

Karmel A. (2019). *Οδηγός βρεφικής διατροφής*. Εκδόσεις : Ψυχογιός

Κρέσλερ, Λ. (2000). *Η σύγχρονη ψυχοσωματική του βρέφους και του παιδιού*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Leach P. (2018). *Τα πρώτα κρίσιμα χρόνια του παιδιού μας*. Εκδόσεις: Παπαζήσης

Leboyer F. (2010). *ΣΑΝΤΑΛΑ: Τα τρυφερά χέρια*. Εκδόσεις: Θυμάρι

Μίλερ Λ. (1995). *Κατανοώντας το βρέφος σας*. Εκδόσεις Καστανιώτη

Murray L & Andrews L. (2001). *Τα βρέφη δεν είναι μωρά: Ο κοινωνικός κόσμος του βρέφους*. Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα

Μουρέι Λ. (2017). *Η ψυχολογία των βρεφών: Πως οι σχέσεις υποστηρίζουν την ανάπτυξη των βρεφών από τη γέννηση μέχρι την ηλικία των δυο ετών*. Εκδόσεις Παπαζήσης

Morris, D. (1996). *Ο θαυμαστός κόσμος του βρέφους*. Αθήνα, Καστανιώτης.

Nilsson L. & Hamberger L. (2004). *Ένα Παιδί Γεννιέται*. Εκδόσεις : Ορφέας

Παπαδάκη –Μιχαηλίδη Ε. (2006). *Ο δεσμός της αγάπης*. Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα

Reddy V. (2019). *Πως τα βρέφη γνωρίζουν τον νου*. Εκδόσεις Παπαζήσης

Σακελλαρόπουλος, Π. (1998). *Σχέσεις μητέρας - παιδιού τον πρώτο χρόνο της ζωής*. Αθήνα, Παπαζήσης.

Sheridan, D. M. (2014). *Από την γέννηση μέχρι το πέμπτο έτος*. Εκδόσεις Πεδίο

Simmonet, D. (1992). *Αχ! Αυτά τα μωρά πόσα ξέρουν*. Αθήνα:Θυμάρι.

Ξενογλώσση

Delaisi De Parseval, G. et Lallemand, S., (2001). *L'art d'accommoder les bébés*. Paris, Odile Jacob.

Golse, B. (2006). *L'être bébé*. Paris, PUF.

Gueguen C. (2015). *Pour une enfance heureuse*. Thomas D' Ansembourg

Krief S. (2021) *J'accueille mon bébé*. Albin Michel

Massin C. (1997) *Le bébé et l'amour*. Aubier

Pernoud L. (2021). *J'élève mon enfant*. Albin Michel.

Stoppard M. (1989). *The first week of life*. Dorling Kindersley. London

Stoppard M. (1986). *Pregnancy and Birth Handbook*. Dorling Kindersley London

Davis S. (2007). *365 Activities You and Your Baby Will Love: An Idea a Day for Baby's First Year!* (365 Activities) Paperback– 15 Jan 2007

Επιστημονικά Περιοδικά

Zero to three journal
Journal of early childhood research
Les propos de la petite enfance

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5

Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση και γνωριμία των φοιτητών/τριών με τις βασικές έννοιες που αφορούν την εξέλιξη της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας και με τον ευρύτερο χώρο της παιδικής λογοτεχνίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξοικείωση με όρους και προσεγγίσεις της παιδικής λογοτεχνίας και του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- να προσδιορίζει εννοιολογικά τον χώρο της παιδικής λογοτεχνίας.
- να γνωρίζει τα είδη της παιδικής λογοτεχνίας και τα κύρια χαρακτηριστικά τους.
- να γνωρίζει διαφορετικές και καινοτόμες μορφές αφήγησης.
- να κατανοεί τα κύρια στοιχεία μιας αφήγησης.
- να εξοικειωθεί με τη θεωρία των πολυτροπικών κειμένων.
- να γνωρίζουν τις σύγχρονες προσεγγίσεις για το εικονογραφημένο βιβλίο.
- να είναι επαρκώς εξοικειωμένος/η με την ορολογία/μεταγλώσσα της κριτικής της λογοτεχνίας.
- να γνωρίζει τον σύγχρονο προβληματισμό για τα αφηγηματικά στοιχεία και τις αφηγηματικές τεχνικές των κειμένων.

Β) σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να ερμηνεύει κείμενα της παιδικής λογοτεχνίας
- να συσχετίζει πληροφορίες που προέρχονται από διαφορετικά επιστημονικά άρθρα

Γ) σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να χρησιμοποιεί φυσικές ή ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες σε θέματα που άπτονται της παιδικής λογοτεχνίας.
- να δημιουργεί εκπαιδευτικό υλικό
- να χειρίζεται τις βάσεις δεδομένων για τις ανάγκες των σπουδών ή του μελλοντικού επαγγελματικού χώρου.
- να παράγει νέες ερευνητικές ιδέες.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

... ..

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Λογοτεχνία για παιδιά 0-6.
2. Μορφές αφήγησης: Προφορικές, πολυτροπικές αφηγήσεις.
3. Μορφές αφήγησης: οπτικές, ψηφιακές αφηγήσεις.
4. Τα είδη της λογοτεχνίας για παιδιά: παραμύθι, αισώπειοι μύθοι.
5. Ποίηση, αινίγματα,
6. Οπτικές αφηγήσεις, βιβλία εννοιών κ.ά.
7. Εικονογράφηση, οι συμβάσεις και η ανάγνωση των εικόνων.
8. Τα αφηγηματικά στοιχεία (θέμα, πλοκή, χαρακτήρες, δομή, οπτική γωνία, σκηνικό).
9. Αφηγηματικές τεχνικές: διακειμενικότητα.
10. Αφηγηματικές τεχνικές: διεικονικότητα.
11. Αφηγηματικές τεχνικές: μεταμυθοπλασία.
12. Αφηγηματικές τεχνικές: ανιμισμός.
13. Η ιστορία της παιδικής λογοτεχνίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης διδασκαλία														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Παρουσιάσεις διαλέξεων και εποπτικό υλικό														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Εκπόνηση μελέτης</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Διαδραστική διδασκαλία	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Εκπόνηση μελέτης	30	Συγγραφή εργασίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	40														
Διαδραστική διδασκαλία	20														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30														
Εκπόνηση μελέτης	30														
Συγγραφή εργασίας	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
<i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i>															

Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Εκπόνηση γραπτής εργασίας (30% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (70% του συνολικού βαθμού)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιαννικοπούλου, Α. (2008). *Στη Χώρα των Χρωμάτων. Το Σύγχρονο Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο*. Αθήνα: Παπαδόπουλος.

Γιαννικοπούλου, Α. (2016). *Το Εικονογραφημένο Βιβλίο στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης

Κανατσούλη, Μ. (2002). *Εισαγωγή στη Θεωρία και Κριτική της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Θεσ/νίκη: University Press.

Κανατσούλη Μ. (2002). *Αμφίσημα της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες.

Καρπόζηλου, Μ.. (1994). *Το Παιδί στη Χώρα των Βιβλίων*. Αθήνα: Καστανιώτης

Οικονομίδου, Σ. (2011). *Χίλιες και Μία Ανατροπές: Η Νεότερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες*. Αθήνα: Πατάκης.

Nodelman, P. (2009). *Λέξεις για Εικόνες. Η Αφηγηματική Τέχνη του Παιδικού Εικονογραφημένου Βιβλίου*. Αθήνα: Πατάκης.

Ο' Sullivan, E. (2010). *Συγκριτική Παιδική Λογοτεχνία*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Χαντ, Π. (2001). *Κριτική Θεωρία και Παιδική Λογοτεχνία*. Αθήνα: Πατάκης.

Χαντ, Π. (Επιμ.) (2009). *Κατανοώντας τη Λογοτεχνία για Παιδιά*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Επιστημονικά περιοδικά:

Κείμενα, Περιοδικό Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Διαδρομές

bookbook

Children's Literature in Education

Children's Literature

Children's Literature Association Quarterly

Bookbird

The Lion and the Unicorn

New Review of Children's Literature and Librarianship

The Reading Teacher

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Η Αναπτυξιακή Ψυχολογία είναι ο ερευνητικός τομέας που μελετά τις δομές της ανάπτυξης, της αλλαγής και της σταθερότητας στη συμπεριφορά του ανθρώπου καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, από τη σύλληψη μέχρι το θάνατο. Στο πλαίσιο του μαθήματος «Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία» θα παρουσιαστούν οι επιστημονικές απόψεις αλλά και οι μέθοδοι έρευνας που αφορούν στο αναπτυσσόμενο άτομο, οι οποίες επηρεάζονται σημαντικά από τις κυρίαρχες αντιλήψεις μιας εποχής

αλλά και την προσέγγιση του εκάστοτε μελετητή, θα αναλυθούν βασικές έννοιες της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και θα παρουσιαστούν κριτικά ορισμένες από τις βασικότερες θεωρίες της ανάπτυξης, οι οποίες διαμορφώθηκαν από τα τέλη του 19ου αιώνα έως σήμερα. Επίσης, θα παρουσιαστούν οι σημαντικότερες διεργασίες, ιδιαίτερα του κοινωνικο-συναισθηματικού τομέα, και τα πλαίσια της ανάπτυξης από την γέννηση μέχρι την πρώτη παιδική ηλικία, με στόχο την κατανόηση των διαφόρων παραγόντων, εγγύτερων ή πιο απομακρυσμένων, που επιδρούν στην διαμόρφωση της ανάπτυξης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- βασικές έννοιες της αναπτυξιακής ψυχολογίας, όπως εξέλιξη, ανάπτυξη, κρίσιμη και ευαίσθητη περίοδος, συνέχεια και ασυνέχεια στην ανάπτυξη.
- τις ιστορικές συνθήκες που διαμόρφωσαν τις σημαντικές θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας.
- τις βασικές θέσεις των σημαντικότερων θεωριών της αναπτυξιακής ψυχολογίας.
- τα σημεία κριτικής που διατυπώνονται στις σημαντικότερες θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας.
- τις βασικές αρχές της ανάπτυξης του ανθρώπου, της λειτουργίας της κληρονομικότητας και του περιβάλλοντος.
- τις βασικές ψυχολογικές λειτουργίες του κάθε επιπέδου ανάπτυξης από τη γέννηση μέχρι την πρώτη παιδική ηλικία.
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στη βρεφική ηλικία.
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στη νηπιακή ηλικία.
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην πρώτη παιδική ηλικία.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- βασικές έννοιες της αναπτυξιακής ψυχολογίας, όπως εξέλιξη, ανάπτυξη, κρίσιμη και ευαίσθητη περίοδος, συνέχεια και ασυνέχεια στην ανάπτυξη.
- τις ιστορικές συνθήκες που διαμόρφωσαν τις σημαντικές θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας.
- τις βασικές θέσεις των σημαντικότερων θεωριών της αναπτυξιακής ψυχολογίας.
- τα σημεία κριτικής που διατυπώνονται στις σημαντικότερες θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας.
- τις βασικές αρχές της ανάπτυξης του ανθρώπου, της λειτουργίας της κληρονομικότητας και του περιβάλλοντος.
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στη βρεφική ηλικία
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στη νηπιακή ηλικία.
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην πρώτη παιδική ηλικία.
- την ποικιλομορφία των εμπειριών της ζωής που διαμορφώνουν την ψυχολογία του αναπτυσσόμενου ανθρώπου από την γέννηση έως και την πρώτη παιδική ηλικία.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- διατυπώνει ερευνητικές υποθέσεις για ζητήματα της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.
- συγκρίνει θεωρίες της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.

- αναλύει πληρέστερα τη συμπεριφορά τυπικά αναπτυσσόμενων βρεφών και νηπίων.
- εφαρμόζει τα πορίσματα των θεωριών σε πρακτικές που σχετίζονται με την αγωγή και τη φροντίδα βρεφών και νηπίων.
- ιατυπώνει ερευνητικές υποθέσεις για ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της κληρονομικότητας και του περιβάλλοντος.
- εντοπίζει τις αναπτυξιακές ομοιότητες και διαφορές στα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης από την βρεφική και νηπιακή ηλικία έως την πρώτη παιδική ηλικία.
- αναλύει πληρέστερα τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης από την βρεφική και νηπιακή ηλικία έως την πρώτη παιδική ηλικία.
- εφαρμόζει τα πορίσματα των ερευνών που αφορούν χαρακτηριστικά και λειτουργίες της κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης από την βρεφική και νηπιακή ηλικία έως την πρώτη παιδική ηλικία στην αγωγή και τη φροντίδα του μικρού παιδιού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ο κλάδος της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας – Ιστορική αναδρομή
2. Εξέλιξη και ανάπτυξη. Αντικείμενο μελέτης της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας
3. Θεωρητικές θέσεις για την ανάπτυξη του παιδιού από την αρχαιότητα έως τα τέλη του 19ου αιώνα.
4. Ψυχανάλυση - Οι επίγονοι του Freud
5. Συμπεριφορισμός
6. Θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης – J. Piaget. Οι επίγονοι του Piaget
7. Κοινωνικός Εποικοδομισμός - L.S. Vygotsky
8. Βασικές αρχές της ανάπτυξης του ανθρώπου - Κληρονομικότητα και περιβάλλον
9. Μέθοδοι έρευνας (σχεδιασμός και τεχνικές) στην αναπτυξιακή ψυχολογία

10. Κοινωνικοπολιτισμική ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία
11. Ανάπτυξη της προσωπικότητας και συναισθηματική ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία
12. Κοινωνικοπολιτισμική ανάπτυξη στην πρώτη παιδική ηλικία
13. Ανάπτυξη της προσωπικότητας και συναισθηματική ανάπτυξη στην πρώτη παιδική ηλικία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	- Εκπόνηση γραπτής εργασίας (Προαιρετική, προσθετικού χαρακτήρα). - Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης ή/και πολλαπλής επιλογής. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dunn, W.L., & Craig, G.J. (2021). *Κατανοώντας την Ανάπτυξη του Ανθρώπου*. Εκδ. Παπαζήση.
Lightfoot, C., Cole, M., & Cole, S.R. (2014). *Η Ανάπτυξη των Παιδιών*. Εκδ. Τυπωθήτω.
Feldman, R.S. (2019). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Δια βίου προσέγγιση*. Εκδ. Τυπωθήτω.
Bremner, G., Slater, A., & Butterworth, G. (2012). *Η Ανάπτυξη των Βρεφών: Πρόσφατες Εξελίξεις*. Εκδ. Παπαζήση.
Berk, L. (2019). *Αναπτυξιακή ψυχολογία: Η προσέγγιση της δια βίου ανάπτυξης*. Εκδ. Κριτική.
Lehalle, H., & Mellier, D. (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης – Παιδική ηλικία και εφηβεία*. Εκδ. Πεδίο.
Berk, L. (2015). *Η ανάπτυξη των βρεφών, των παιδιών και των εφήβων*. Εκδ. Ίων.
Berk, L. (2015). *Η ανάπτυξη του παιδιού*. Εκδ. Ίων.
Shaffer, D.R. (2004). *Εξελικτική ψυχολογία – Παιδική ηλικία και εφηβεία*. Εκδ. Ίων.
Slater, A. & Bremner, G. (2019). *Εισαγωγή στην αναπτυξιακή ψυχολογία*. Εκδ. Τζιόλας.
Smith, P.K., Cowie, H., & Blades, M. (2018). *Κατανοώντας την ανάπτυξη των παιδιών*. Εκδ. Τζιόλας.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	3	
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	2	2	
ΣΥΝΟΛΟ	5	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΓΝΩΣΕΙΣ

Σκοπός του μαθήματος της Μουσικοπαιδαγωγικής είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις γνώσεις και τις δυνατότητες ώστε:

- Να γνωρίσουν τη βασική ορολογία και να κατανοήσουν τη διάρθρωση του επιστημονικού πεδίου της Μουσικής Παιδαγωγικής.
- Να γνωρίσουν μεθόδους μουσικής διδασκαλίας όπως: C. Orff, E. J. Dalcroze, Z. Kodaly, E. Gordon κ.α).

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Να γνωρίσουν τις φάσεις της φωνητικής και κινητικής εξέλιξης του παιδιού στη πρώιμη παιδική ηλικία
- Να εξοικειωθούν με βασικές αρχές του τραγουδιού και του ρυθμού ενός μουσικού κομματιού
- Να γνωρίσουν τα μουσικά όργανα και τις κατηγορίες τους
- Να γνωρίσουν κάποιες βασικές αρχές για τον σχεδιασμό μουσικών δραστηριοτήτων

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν στοιχεία μουσικής θεωρίας
- Να γνωρίσουν τη σχετική βιβλιογραφία με το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΘΕΩΡΙΑ:

1. Εισαγωγή στις έννοιες – ορισμούς της ρυθμικής και κινητικής αγωγής. Παιδαγωγικοί στόχοι και οφέλη. Ιστορική ανασκόπηση των κυριότερων εκπροσώπων και μεθόδων διδασκαλίας, στη ρυθμική και κινητική αγωγή (C. Orff, E. Dalcroze, E. Gordon)
2. Ανάλυση των μεθόδων διδασκαλίας με παραδείγματα, video, και ενδεικτική πρακτική εφαρμογή
3. Διδασκαλία της μουσικής θεωρίας. Αναλύονται έννοιες της μουσικής όπως: Διάρκεια, Ρυθμός, Μέτρο, Τονικό Ύψος, Τονικότητα, Tempo ή ρυθμική αγωγή, Δυναμική, Χροιά ή ηχόχρωμα, Φόρμα κ.α
4. Εκμάθηση βασικής μουσικής σημειογραφίας.

5. Η σημασία του ρυθμού στην ομαλή ανάπτυξη του παιδιού. Ρυθμικές και κινητικές ικανότητες των βρεφών και των νηπίων. Ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες.
6. Εισαγωγή στην Ποσοτική Έρευνα στη Μουσική Παιδαγωγική. Γίνεται μια σύντομη ιστορική ανασκόπηση των επιστημόνων που προσέφεραν στην ποσοτική έρευνα και γίνεται αναφορά για μετρήσεις μουσικής δεκτικότητας και μουσικού επιτεύγματος καθώς και για μετρήσεις στη προσχολική ηλικία.
7. Εισαγωγή στη Ποιοτική Έρευνα στην Επιστήμη της Μουσικής Παιδαγωγικής
8. Τα μουσικά παιχνίδια και ο παιδαγωγικός τους ρόλος στη πρώιμη παιδική ηλικία.
9. Σχεδιασμός της δραματοποίησης και της καλλιτεχνικής έκφρασης.
10. Η διδασκαλία του τραγουδιού και η σημασία του.
11. Ενεργητική Ακρόαση – Ακουστικότητα (Audiation).
12. Έννοιες επίσης που αναλύονται είναι: ο αυτοσχεδιασμός, ο πειραματισμός, η αυτοανακάλυψη, η εξερεύνηση, η μουσική δημιουργικότητα, η μίμηση, η ακουστικότητα, κινητική έκφραση.
13. Διεπιστημονική προσέγγιση της Μουσικής με άλλα γνωστικά αντικείμενα του Προγράμματος Σπουδών της Προσχολικής Αγωγής (Γλώσσα, Μαθηματικά, Χορός, Εικαστικά, Περιβαλλοντική Αγωγή, Θεατρική Αγωγή, κ.ά.).

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ:

1. Καλλιέργεια του ρυθμού μέσα από δράσεις που απορρέουν από τις μεθόδους των: C. Orff, E. Dalcroze και E. Gordon.
2. Οργάνωση μικρής ορχήστρας με κρουστά μουσικά όργανα. Εκμάθηση τεχνικής κρουστών. Δημιουργία αυτοσχεδίων κρουστών οργάνων.
3. Επιλογή τραγουδιών και μουσικών κομματιών για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Καλλιέργεια της φωνής και της ρυθμικής αίσθησης. Ρυθμική απαγγελία, ηχηρές κινήσεις με το σώμα (παλαμάκια, ποδοκροτήματα κλπ.), χρήση κρουστών οργάνων, κινητικές δράσεις για την εμπέδωση του ρυθμού.
4. Γνωριμία με τους διαφορετικούς ρυθμούς (2/4, 3/4, 5/4, 7/4, 9/4, 12/4). Ρυθμική απόδοση μέσα από κρουστά όργανα και το σώμα.
5. Το τραγούδι, το παραμύθι, η εικόνα και το αντικείμενο ως αφορμή για δημιουργική κίνηση.
6. Ηχο – ιστορίες. Συνδυασμός της ρυθμικής και κινητικής αγωγής με άλλες τέχνες. Διαδραστική αφήγηση και πρακτική εφαρμογή στη τάξη.
7. Πρακτική εμπέδωση των τεσσάρων στοιχείων του χορού (χώρος, χρόνος, δύναμη, ροή), με τη βοήθεια κατάλληλων κινητικών αυτοσχεδιασμών.
8. Γνωριμία με παιδικά ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια και δημιουργική, χορευτική απόδοση ελληνικών χορών, προσαρμοσμένη στην προσχολική ηλικία.
9. Εκτέλεση απλών μουσικών κομματιών σε απλό μελωδικό όργανο (φλογέρα ή ξυλόφωνο) και εμπέδωση των ρυθμικών και μελωδικών μοτίβων.
10. Ρυθμικές και μουσικές φόρμες: κατανόηση μέσα από την κίνηση και τη δημιουργία απλών κινητικών μοτίβων.
11. Η χρήση των αντικειμένων στην ανάπτυξη του ρυθμού.
12. Προετοιμασία φοιτητών/τριών ώστε να οργανώνουν και να διευθύνουν ένα μουσικό σύνολο στο παιδικό σταθμό
13. Κατασκευή απλών αυτοσχεδίων μουσικών οργάνων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40

Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Παρακολούθηση παραστάσεων	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Θεωρία: ✓ Γραπτή Εξέταση με ερωτήσεις σύνθεσης και ανάπτυξης θεμάτων Εργαστήριο: ✓ Με προφορική εξέταση ✓ Με εξέταση στην εφαρμογή ρυθμικών, μελωδικών και κινητικών δράσεων ✓ Με ατομική ή ομαδική γραπτή εργασία Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω εργαστηριακών ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες, με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Σημειώσεις της διδάσκουσας στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του μαθήματος. Ανδρούτσος Π.Π (1995). <i>Μέθοδοι διδασκαλίας της μουσικής. Παρουσίαση και κριτική θεώρηση των μεθόδων Orff και Dalcroze</i>, Αθήνα: Edition Orpheus Σ. & Μ. Νικολαΐδης ΟΕ. Αργυρίου, Μ. (2019). <i>Εφαρμοσμένη Μουσική Παιδαγωγική: Το πλαίσιο και ο σχεδιασμός διδασκαλίας για την Προσχολική και Πρωτοσχολική Αγωγή</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδ.ΔΙΣΗΓΜΑ. Δογάνη Κ. (2012). <i>Μουσική στην προσχολική ηλικία – Αλληλεπίδραση παιδιού -παιδαγωγού</i>, Αθήνα: Gutenberg Καραδήμου – Λιάτσου, Π (2003). <i>Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20ο αιώνα</i>. Αθήνα: Orpheus Μακροπούλου & Βαρελάς, Δ. (2001). <i>Μουσική: το πιο συναρπαστικό παιχνίδι</i>. Αθήνα: Fagotto Αθήνα Ράπτης Θ. (2015) <i>Μουσική Παιδαγωγική μια συστηματική Προσέγγιση με εφαρμογές για τη προσχολική ηλικία</i>. Αθήνα: Orpheus Ρέτσιου Σ. (2011). <i>Εξερευνώντας τη μουσική και τη κίνηση, Θεωρητικές προσεγγίσεις και δραστηριότητες μουσικοκινητικής αγωγής για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας</i>, Αθήνα: Ξιφαράς Σέργη, Λ.(1995). <i>Προσχολική μουσική αγωγή: Η επίδραση της μουσικής μέσα από τη διαθεματική μέθοδο διδασκαλίας στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών</i>, Αθήνα: Gutenberg – Γιώργος και Κώστας Δαρδανός. Σέργη Λ. (1987). <i>Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας</i>. Αθήνα: Gutenberg. Τσαφταρίδης Ν. (1997). <i>Μουσική, κίνηση, λόγος, Η στοιχειοδομική μουσική στο παιδαγωγό έργο ORFF</i>, Αθήνα: Νήσος

Χρυσοστόμου, Σ. (2005). *Η Μουσική στην Εκπαίδευση. Το δίλλημα της Διεπιστημονικότητας*. Αθήνα: Παπαρηγορίου – Νάκας.

Ξενογλώσση

Feierabend J. & Kahan J. (2020) Το βιβλίο της κινητικής εξερεύνησης. Μπορείς να κινηθείς με αυτόν τον τρόπο; Fagotto books

Joanne D Grea (2019), *Music in Early Childhood Education: An Introduction for Early Childhood Educators and Parents*, Kindle Edition

McPherson & Graham F. Welch (2012) *The Oxford Handbook of Music Education*, Volume 2, Oxford University Press.

McPherson & Graham F. Welch (2018) *Music Learning and Teaching in Infancy, Childhood, and Adolescence: An Oxford Handbook of Music Education*, Volume 2 (Oxford Handbooks)

Palmieri A. (1976). *Μέθοδος Φλογέρας με μια συλλογή αυθεντικών κομματιών*. Edizioni survini zerboni, Αθήνα, Μουσικός Οίκος Κ. Παπαρηγορίου – Χ. Νάκας.

Scott N. Edgar (2017). *Music Education and Social Emotional Learning*, GIA Publications

Gordon E. E. (1997, 1990). *Music Learning Theory for Newborn and Young Children*. Chicago: GIA Publications.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝ06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει ως στόχο την εισαγωγή των φοιτητών-τριών στις βασικές αρχές μεθοδολογίας έρευνας, ώστε να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν ερευνητικές μελέτες. Συγκεκριμένα επιδιώκονται: η εξοικείωση των φοιτητών-τριών με τις βασικές επιστημολογικές προσεγγίσεις που αφορούν τη διαδικασία δημιουργίας επιστημονικής γνώσης, η κατανόηση και γνώση των διαφορετικών προσεγγίσεων στην ερευνητική μεθοδολογία («ποσοτική» και «ποιοτική» κατεύθυνση) καθώς και των διαφόρων τύπων ερευνητικού σχεδίου, η εξοικείωση με τα επιμέρους βήματα της ερευνητικής διαδικασίας, από την αρχική επιλογή ενός ερευνητικού ενδιαφέροντος μέχρι το τελικό στάδιο της συγγραφής μιας ερευνητικής μελέτης, ο προβληματισμός σχετικά με ζητήματα δεοντολογίας και χρησιμότητας της έρευνας. Το μάθημα είναι οργανωμένο με τη μορφή διαλέξεων που συνοδεύονται από πρακτικές ασκήσεις επεξεργασίας των σχετικών εννοιών. Στις ενότητες του μαθήματος συμπεριλαμβάνονται θεματικές, όπως επιστημολογικές προσεγγίσεις στη μεθοδολογία έρευνας, σχεδιασμός της ερευνητικής μελέτης (ποσοτικά και ποιοτικά ερευνητικά σχέδια), ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας, επιλογή του θέματος της έρευνας, βιβλιογραφική επισκόπηση, δεοντολογικά ζητήματα, τύποι ποσοτικών σχεδίων, τύποι ποιοτικών σχεδίων, συλλογή δεδομένων (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης κ.ά.), ανάλυση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, συγγραφή ερευνητικής μελέτης και ζητήματα αναστοχαστικότητας στην ερευνητική διαδικασία.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- τις διαδικασίες διεξαγωγής έρευνας και τις φάσεις ερευνητικού σχεδιασμού
- τα στάδια της ερευνητικής διαδικασίας, από την αρχική επιλογή ενός ερευνητικού ενδιαφέροντος μέχρι το τελικό στάδιο της συγγραφής μιας ερευνητικής αναφοράς
- τους ποικίλους ερευνητικούς σχεδιασμούς και τις τεχνικές συλλογής δεδομένων
- τα μέρη και χαρακτηριστικά ανάπτυξης-συγγραφής ερευνητικών εργασιών

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- βασικές έννοιες της μεθοδολογίας έρευνας
- την ερευνητική διαδικασία όπως αυτή αποτυπώνεται σε ερευνητικές εργασίες
- θέματα διαχείρισης της ερευνητικής δεοντολογίας
- την επιλογή των κατάλληλων μεθόδων συλλογής και ανάλυσης ανάλογα με τον ερευνητικό στόχο και τα ερευνητικά ερωτήματα

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- να συλλέγει, να επεξεργάζεται, να αναλύει και να παρουσιάζει τα ερευνητικά αποτελέσματα
- να συνδέει τον ερευνητικό στόχο, τα ερευνητικά ερωτήματα, τις μεθόδους συλλογής δεδομένων, τις μεθόδους ανάλυσης, και την εξαγωγή συμπερασμάτων.
- να μελετά και να αναλύει ερευνητικές εργασίες
- να διακρίνει τους σχεδιασμούς, τεχνικές και άλλα χαρακτηριστικά μεταξύ των ποσοτικών, ποιοτικών και μικτών μεθοδολογικών σχεδιασμών
- να σχεδιάζει ερευνητικές μελέτες

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στις αρχές δεοντολογίας και ηθικής στην έρευνα
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Λήψη αποφάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εννοιολογική οριοθέτηση της έρευνας. Ερευνητική ορολογία. Η φύση και η διαδικασία της έρευνας. - Η Διαδικασία Διεξαγωγής Έρευνας: Χρησιμοποιώντας Ποσοτικές και Ποιοτικές Προσεγγίσεις
- Τα Στάδια στη Διαδικασία της Έρευνας - Ζητήματα δεοντολογίας
- Διαδικασία αναγνώρισης, επιλογής, οριοθέτησης του ερευνητικού προβλήματος. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας.
- Προσδιορισμός-Διατύπωση Ερευνητικού Σκοπού και Ερευνητικών Ερωτημάτων ή Υποθέσεων - Είδη μεταβλητών. Είδη υποθέσεων.
- Προσεγγίσεις/Μέσα για τη συλλογή δεδομένων: κλίμακες μέτρησης, ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, παρατήρηση, κτλ.
- Ανάλυση και Ερμηνεία Δεδομένων
- Ερευνητικοί Σχεδιασμοί: Πειραματικοί Σχεδιασμοί - Συσχετιστικοί Σχεδιασμοί - Σχεδιασμοί Δημοσκοπήσης - Σχεδιασμοί Μικτών Μεθόδων
- Αναφορά, Αξιολόγηση, Συγγραφή της Έρευνας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο).

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	- Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις και Φροντιστήριο</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Ασκήσεις - Ανάλυση υλικού</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις και Φροντιστήριο	40	Ασκήσεις - Ανάλυση υλικού	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις και Φροντιστήριο	40												
Ασκήσεις - Ανάλυση υλικού	40												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20												
Αυτοτελής μελέτη	50												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	- Ασκήσεις, δραστηριότητες εντός του μαθήματος (προαιρετικές, προσθετικού χαρακτήρα) - Εκπόνηση γραπτής ομαδικής εργασίας (προαιρετική, προσθετικού χαρακτήρα). - Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bryman, A. (2014). *Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας*. Αθήνα: Gutenberg.

Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ιών.

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Babbie, E. (2011). *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*. Αθήνα: Κριτική

Mertens, D.M. (2009). *Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Creswell, J.D., & Creswell, J.W. (2019). *Σχεδιασμός έρευνας - Προσεγγίσεις ποιοτικών, ποσοτικών και μεικτών μεθόδων*. Αθήνα: Προπομπός

Newby, P. (2019). *Μέθοδοι έρευνας στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Πεδίο.

Gray, D.E. (2018). *Η ερευνητική μεθοδολογία στον πραγματικό κόσμο*. Αθήνα: Τζιόλα

Airasian, P., Mills, G.E., & Gay, L.R. (2017). *Εκπαιδευτική έρευνα - Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι: Ανάλυση και εφαρμογές*. Αθήνα: Προπομπός.

Shaughnessy, J., Zechmeister B.E., & Zechmeister S. J. (2018). *Ερευνητικές μέθοδοι στην ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΩΓΗ ΒΡΕΦΟΥΣ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	3
ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΟ ΒΡΕΦΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ		3	2
ΣΥΝΟΛΟ		5	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι α) Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές/τριες θα γνωρίσουν την εξελικτική πορεία της αγωγής βρέφους στην Ελλάδα β) να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες το παιδαγωγικό υπόβαθρο που διέπει την ιδεολογία της αγωγής των βρεφών και γ) να κατανοήσουν τις βασικές αρχές της αγωγής του βρέφους ώστε να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις σύγχρονες παιδαγωγικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις που διέπουν την αγωγή των βρεφών.
- Τις αρχές που διέπουν την αγωγή βρεφών και πώς αυτές εφαρμόζονται σε ένα πλαίσιο αγωγής βρεφών.
- Τη σπουδαιότητα του ρόλου του παιδαγωγού και να είναι σε θέση να αναλύουν τη φροντίδα ως παιδαγωγική πράξη.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τη σημασία των αρχών αγωγής των βρεφών σε ένα πλαίσιο αγωγής,
- Τη σημασία της φροντίδας ως παιδαγωγική πράξη και ως «πεδίο» δημιουργίας της παιδαγωγικής σχέσης.
- Να επιδεικνύει κριτική στάση σε θέματα σχετικά με την αγωγή και φροντίδα των βρεφών

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Οργανώνει και να καθορίζει τις παιδαγωγικές αρχές ενός πλαισίου αγωγής και φροντίδας.
- Να οργανώνει και να θέτει σε εφαρμογή ένα παιδαγωγικό πρόγραμμα για βρέφη
- Να οργανώνει τον χώρο και το υλικό-παιχνίδια ενός τμήματος για βρέφη
- Να συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διεπιστημονικής ομάδας αλλά και με την οικογένεια του βρέφους με σκοπό την αγωγή και την ολόπλευρη ανάπτυξη του βρέφους

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ιστορική αναδρομή: Η αγωγή των βρεφών στην Ελλάδα.
2. Σύμβαση των δικαιωμάτων του παιδιού: Έχουν τα βρέφη δικαιώματα;
3. Θεσμοί και δομές αγωγής βρεφών.
4. Δημιουργώντας στενές σχέσεις με τα βρέφη.
5. Το βρέφος ως συν-ομιλήτης: Αποκωδικοποιώντας λεκτικά και μη λεκτικά στοιχεία της επικοινωνίας των βρεφών.
6. Βασικές αρχές αγωγής και φροντίδας βρεφών.
7. Το βρέφος στον Βρεφικό σταθμό: υποδοχή και προσαρμογή.
8. Το τρίγωνο της φροντίδας: Παιδί-Παιδαγωγός-Οικογένεια.
9. Φροντίδα και αγωγή στον βρεφικό σταθμό-Η φροντίδα ως παιδαγωγική πράξη.
10. Ερεθίσματα για βρέφη.
11. Παρατήρηση βρεφών: Γιατί είναι σημαντική η γραπτή καταγραφή.
12. Αυτονομία και επενέργεια του βρέφους.
13. Η αγωγή ως πρώτο βήμα για την είσοδο του βρέφους στην κουλτούρα και τον πολιτισμό.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος περιλαμβάνει εβδομαδιαία παρουσία του/της φοιτητή/τριας στα βρεφικά τμήματα των βρεφονηπιακών σταθμών με στόχο την επαφή, τη γνωριμία και την εξοικείωση του με τον χώρο αγωγής των βρεφών. Παρατήρηση και γνώση του χώρου, του παιδαγωγικού υλικού, της καθημερινότητας των βρεφών και των παιδαγωγικών δράσεων που λαμβάνουν χώρα.

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος πραγματοποιείται στο χώρο βρεφονηπιακών σταθμών που επιλέγει το Τμήμα. Περιλαμβάνει υποχρεωτική εβδομαδιαία παρουσία της/του φοιτήτριας/φοιτητή στον βρεφονηπιακό σταθμό καθώς και υποχρεωτικές συναντήσεις στο χώρο του Τμήματος με σκοπό την πλαισίωση του/της κάθε φοιτητή/τριας, την ανατροφοδότηση, αναστοχασμό και ανάλυση των εφαρμοζόμενων παιδαγωγικών πρακτικών και στόχο την αποτελεσματικότερη σύνδεση θεωρίας και πράξης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης Διδασκαλία στο αμφιθέατρο. Ασκήσεις πεδίου σε χώρους αγωγής μικρών παιδιών	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20

ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Ασκήσεις Πεδίου σε Βρεφονηπιακούς Σταθμούς	30
	Συγγραφή Εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση (60%) • Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων Υποχρεωτική ατομική γραπτή εργασία για τις ασκήσεις πεδίου (40%)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Αναγνωστάκη,Λ. Λάγιου-Λιγνού, Ε., Μαραγκίδη, Μ., Μπαρτζώκη,Α., Τσελίκια, Μ., Χασιλίδη, Σ. (2011). <i>Παρατηρώντας το βρέφος</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη. Βίννικοτ, Ν. (Μετάφραση Χατζόπουλος, Θ.).(2002). <i>Από την παιδιατρική στην ψυχανάλυση</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη. Bonnafé, M . (Μετάφραση: Αμπατζόγλου, Γ., Μπούρη, Μ.,Χατζηδημητρίου, Χ.). (2017). <i>Τα βιβλία κάνουν καλό στα μωρά</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΕνΤόμω/ΣΥ.ΜΕ.ΠΕ. Dellion, P., David, M., Golse, B. (Επιμέλεια: Αμπατζόγλου, Γ.). (2005). <i>Τα βρέφη σε ιδρύματα: τα βρέφη και οι θεσμοί</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις University Studio Press. Ζακοπούλου, Α. (1999). <i>Παιχνίδια με το χρόνο για μικρά και μεγαλύτερα παιδιά. Η ψυχοπαιδαγωγική του χρόνου</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Εκκρεμές. Ζάχαρης, Δ.Γ. (2003). <i>Ψυχολογία της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός. Gornik, A., Meltzoff, A., Kuhl, P. (2002). <i>Επστήμονες από κούνια. Νους, Εγκέφαλος και Μάθηση στη Βρεφονηπιακή Ηλικία</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Τροπικός. Groslezat , C. (Επιμέλεια Αμπατζόγλου, Γ.) (2010). <i>Τα βρέφη και η μουσική: πρώτες αισθήσεις και ηχητικές δημιουργίες</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις University Studio Press. Gunn, A. C., Hruska, C. A., & Κατσιάδα, Ε. (Επιστ. επιμ.). (2022). <i>Αλληλεπιδράσεις στην πρώιμη παιδική ηλικία (1η έκδ.)</i>. ΠΕΔΙΟ Εκδοτική.

Κουγιουμουτζάκης, Γ.-Κουλουφάκος, Γ. (επιμέλεια). (2016). *Το συν της συγκίνησης. Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.

Kramer, B. (2023). *Επάγγελμα μωρό* (1η έκδ.). Ιδεολόγιο.

Μπερτράν Κραμέρ (2009), *Επάγγελμα μωρό*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Murray, L. (2017). *Ψυχολογία των βρεφών* (1η έκδ.). Εκδόσεις Παπαζήση.

Μύλλερ, Λ. (1995). *Κατανοώντας το βρέφος σας*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Παππά, Β. (2013). *Η λογική των συναισθημάτων*. Αθήνα: Εκδόσεις Οκτώ.

Simmonet, D. (1992). *Αχ! Αυτά τα μωρά πόσα ξέρουν*. Αθήνα: Εκδόσεις Θυμάρι.

Ξενογλώσση

Bruner, J. (1983). *Child's talk: Learning to use language*. New York, NY: Norton.

Elfer, P. (2006). *Exploring children's expressions of attachment in nursery*. European Early Childhood Education Research Journal, 14(2), 81–95.

Elfer, P. (2007). *Babies and young children in nurseries: Using psychoanalytic ideas to explore tasks and interactions*. Children and Society, 21(2), 111–122.

Elfer, P. (2008). *5000 hours: Organising for intimacy in the care of children under three attending full time nursery* (Unpublished Doctoral Dissertation). University of East London, UK.

Elfer, P., Goldschmied, E., & Selleck, D. Y. (2012). *Key persons in the early years: Building relationships for quality provision in early years settings and primary schools*. New York, NY: Routledge.

Katsiada, E., Roufidou, I., Wainwright, J., & Angeli, V. (2018). *Young children's agency: exploring children's interactions with practitioners and ancillary staff members in Greek early childhood education and care settings*, Early Child Development and Care, 188(7), 1-14.

Thyssen, S. (2000). *The child's start in day care centre*. Early Child Development and Care, 161(1), 33–46.

Trevarthen, C. (1977). *Communicative performance*. In H. R. Schaffer (Ed.), *Studies in mother–infant interaction: Proceedings of the Loch Lomond Symposium* Ross priory (pp. 225–270). University of Strathclyde, September 1975. London: Academic Press.

United Nations. (1989). *The United Nations convention on the rights of the child*. New York: Author.

Επιστημονικά περιοδικά

Early Child Development and Care
Early Childhood Education Journal
Journal of Early Childhood Research

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΣΔΟΚΕ)		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3		5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΜΓΥ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟΥΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/ECEC328/

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τις θεωρητικές προσεγγίσεις που αφορούν το παιχνίδι και την διεπιστημονική προσέγγιση του.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Γνώσεις για το ρόλο του παιχνιδιού στην ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της προσχολικής ηλικίας. Επίσης θα γνωρίζουν για τις μορφές και τα είδη παιχνιδιού και την παιδαγωγική σημασία τους.

Δεξιότητες των φοιτητών ως προς την παιδαγωγική αρχή ότι το παιχνίδι αποτελεί κύρια δραστηριότητα του παιδιού και ενίσχυση του ρόλου του στην ανάπτυξή του. Δεξιότητες κριτικής αναστοχαστικής σκέψης στην χρήση και καταλληλότητα παιχνιδιών προσχολικής ηλικίας.

Ικανότητα των φοιτητών να χρησιμοποιήσουν με τα παιδιά (σύμφωνα με τα αναπτυξιακά στάδια αλλά και τα ενδιαφέροντά τους) το παιχνίδι σαν παιδαγωγικό υλικό και παιδαγωγική δραστηριότητα έχοντας ανακαλύψει προηγουμένως τους κανόνες, τις ιδιότητές του και τον ψυχοπαιδαγωγικό του χαρακτήρα. Ικανότητα να προτείνουν και να εμψυχώσουν δραστηριότητες για την κατάκτηση βασικών εννοιών, με στόχο την πολύπλευρη ανάπτυξη βρεφών και παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Ικανότητα των φοιτητών να εντάξουν το παιχνίδι στο παιδαγωγικό έργο με εφαρμογή θεωρητικού πλαισίου, αυτονομία, ικανοποίηση προσωπικών ενδιαφερόντων, συνεργασία με άλλους, κατάλληλη επεξεργασία πληροφοριών, επαφή με άλλους φορείς κ.ά..

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Το παιχνίδι ως αντικείμενο επιστημονικής μελέτης. Ορισμοί – έννοιες. Το παιχνίδι ως κύρια δραστηριότητα στην πρώιμη παιδική ηλικία. 2. Ιστορική παρουσίαση και εξέλιξη του παιχνιδιού. Από την αρχαιότητα έως σήμερα. Παραδοσιακά παιχνίδια – πολιτιστική κληρονομιά. 3. Σύγχρονες θεωρίες για το παιχνίδι. Θεωρητικά ρεύματα (ψυχαναλυτικά, γνωστικά, κοινωνικοπολιτισμικά). Το παιχνίδι και η ολοκληρωμένη ανάπτυξη του παιδιού (γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική, ψυχοκινητική). 4. Ψυχοπαιδαγωγικές κατηγορίες παιχνιδιού. Ανάλυση βασικών κατηγοριών (λειτουργικό, συμβολικό, κοινωνικό, δημιουργικό, κ.ά.). 5. Το παιχνίδι ως μεσολαβητής κοινωνικών ανταλλαγών. Ο ρόλος των ενηλίκων στο παιχνίδι των παιδιών. Δόμηση σχέσεων μέσα από το παιχνίδι. 6. Το παιχνίδι, το υλικό και ο χώρος του. Περιβάλλοντα παιχνιδιού – ασφάλεια και ρίσκο. Παιχνίδι και τεχνολογία. Σύγχρονες τάσεις παιχνιδιού στον εξωτερικό χώρο. 7. Παιχνίδι και διαφορετικές συνθήκες. Παιχνίδι ως έκφραση των βασικών πλεγμάτων ανάπτυξης του παιδιού. Συμπεριληπτική διάσταση: παιχνίδι με παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κ.ά. 8. Από το φανταστικό στο κοινωνικό πλαίσιο. Το παιχνίδι και η αναπαραγωγή κοινωνικών θεσμών και αξιών. Έμφυλες οπτικές στο παιχνίδι των παιδιών. 9. Το παιχνίδι στη μάθηση και στη διδασκαλία. Παιχνίδι στη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Δημιουργικότητα – παιχνίδι – μάθηση. 10. Παιχνίδι και κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο. Κοινωνικές και πολιτισμικές επιρροές. Παραδοσιακό και σύγχρονο παιχνίδι. 11. Αξιολόγηση του παιχνιδιού. Μέθοδοι και εργαλεία αξιολόγησης. Το παιχνίδι στη ψυχοπαιδαγωγική και την κλινική πράξη. 12. Το μέλλον του παιχνιδιού. Παιχνίδι και διαφήμιση. Νέες μορφές παιχνιδιού στην ψηφιακή εποχή. 13. Το παιχνίδι και οι τέχνες – πρακτικές εφαρμογές. Η παιγνιοθήκη. Παιχνίδι και καλλιτεχνική έκφραση. Χώροι (μουσεία, εκθέσεις...) που παρουσιάζουν το παιχνίδι. Πρακτικό μέρος του μαθήματος:	

Γνωριμία και παιδαγωγικός πειραματισμός με παιχνίδια και δραστηριότητες. Βιωματική επαφή με παιχνίδια μιας λύσης, πολυδύναμα παιχνίδια και παιχνίδια κανόνων. Παρατήρηση του αυθόρμητου παιχνιδιού: Σε παιδαγωγικές γωνιές. Στην αυλή του βρεφονηπιακού σταθμού. Σε εξωτερικούς χώρους. Επαφή με παραδοσιακά παιχνίδια και μελέτη χώρων που παρουσιάζουν το παιχνίδι. Σύνδεση παιχνιδιού και τέχνης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διδασκαλία στην αίθουσα	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση (προβολή διαφανειών & βίντεο), στην Επικοινωνία με τους φοιτητές (Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές ασκήσεις	30
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού - παρουσιάσεις	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή εργασίας	20
	Καλλιτεχνική δημιουργία	10
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	1) Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, • Επίλυση Προβλημάτων 2) Παρουσίαση ομαδικής ή ατομικής εργασίας (40%) ή εναλλακτικά: 1) Ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με την χρήση κατασκευών (παιχνίδια, κατάλογοι κ.ά.) (50%) 2) Παρουσίαση Εργασίας (50%) Αναφέρονται τα προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα (e-class) από τους φοιτητές/τριες.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Αυγητίδου, Σ., (2001). Το παιχνίδι (Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις). Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Βίνικος, Ντ., (2000). Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Γκουγκούλη, Κλ. – Κουρια, Α., (2000). Παιδί και παιχνίδι στη νεοελληνική κοινωνία (19ος και 20ος αιώνας). Αθήνα: Καστανιώτη.
- Γκουγκούλη, Κλ., Καρακατσάνη, Δ., (2008). Το ελληνικό παιχνίδι. Διαδρομές στην ιστορία του. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης.
- Ζακοπούλου, Α., (1995). Παιχνίδια με το χρόνο. Αθήνα: Εκκρεμές.
- Ζακοπούλου, Α., (2025). Παιχνίδια με το λόγο για μικρά και μεγαλύτερα παιδιά. Δίπτυχο.
- Κάλυβα, Ελ. – Φιλίππου, Ν., (1992). Γνωρίστε στο μωρό σας τη χαρά των παιχνιδιών (0-1ετών). Αθήνα: Παπαζήση.
- Καμπύλης, Π., Σπετσιώτης Γ., (2008). Το παιχνίδι, πρωτότυπο διαθεματικό σχέδιασμα. Ωρίων.
- Κατσαβουνίδου Γαρυφαλλιά (2023). Παιδί, πόλη και σχεδιασμός. Το Spielraum. Αθήνα: Κριτική
- Κλιάφα, Μ., Βαλάση Ζ., (2000). Ας παίξουμε πάλι. Αθήνα: Κέδρος.
- Κογκίδου, Δ., (2015). Πέρα από το ροζ και το γαλάζιο. Όλα τα παιχνίδια. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Κουρουζίδης, Σ., Πολέμη-Τολούδου, Μ., Κοσμίδης, Π., (2000). Ομαδικά παιχνίδια. Αθήνα.
- Κροντηρά, Λ., (2002). Ελάτε να παίξουμε μέσα στο χρόνο. Αθήνα: Φυτράκη.
- Λοΐζου Ελένη (2021). Το παιχνίδι στην προσχολική εκπαίδευση. Πεδίο.
- Λοΐζου Ελ. Επιμέλεια (2025). Πρακτικές προτάσεις για το παιχνίδι στην προσχολική ηλικία μέσα από την έρευνα. Πεδίο.
- Μουσείο Μπενάκη (Αργυριάδη Μ.), (2003). Ο μαγικός κόσμος των παιχνιδιών. Αθήνα: ΑΔΑΜ.
- Μπότσογλου, Κ., (2010). Υπαίθριοι χώροι παιχνιδιού και παιδί. Ποιότητα Ασφάλεια και Παιδαγωγικές εφαρμογές. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπαδοπούλου, Κ., (2009). Η Ζώνη Εγγύτερης ανάπτυξης στη θεωρία Vygotsky. Αθήνα: Gutenberg.
- Σιβροπούλου, Ρ., (1999). Η οργάνωση και σχεδιασμός του χώρου (νηπιαγωγείου) στο πλαίσιο του παιχνιδιού. Αθήνα: Πατάκη.
- Χριστοφίδη – Ενρικες, Ανδρούλα, (1998). Παίζω και καταλαβαίνω. Αθήνα: Εκκρεμές.
- Brock, Av., Doddds, S., Jarvis, Pam, Olusoga, Yin., (2016). Παιδαγωγική του παιχνιδιού στην προσχολική και σχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Πεδίο.
- Cohen, D., Stern, V., (2001). Παρατηρώντας και καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών. Αθήνα: Gutenberg.
- Cole, M. & Coleman, Sh. R., (2002). Η ανάπτυξη των παιδιών (Α' & Β' τομος). Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Garvey, C., (1990). Το παιχνίδι. Αθήνα: Κουτσουμπός.
- Lindon, J., Kelman, K., Sharp, Al., (2004). Μαθαίνω τον κόσμο παίζοντας. Αθήνα: Δίπτυχο.
- Jennings, S., (2017). Υγιείς δεσμοί και Νευρο-Δραματικό παιχνίδι. Αθήνα: Παρισιάνου.
- Kieeff, J., & Casbergue R. (2017). Παιγνιώδης μάθηση και διδακτική. Αθήνα: Gutenberg.
- Fleer, M., (2024) (2η). Το παιχνίδι στην προσχολική ηλικία. Broken Hill Publishers.
- Roger Caillois., (2001). Τα παιχνίδια και οι άνθρωποι., Αθήνα: Εικοστού Πρώτου.
- Suzanne Axelsson. (2023). Συνδυάζοντας το παιχνίδι και τη μάθηση στην προσχολική ηλικία. Μεταίχμιο.

Ξενόγλωσση

- Bosse-Platière, Suzon. (2004). Accueillir les parents des jeunes enfants: Un soutien à la parentalité. Éditions érès.
- Chatterjee, S. (2017) Access to Play for Children in Situations of Crisis: Synthesis of Research in Six Countries. London: International Play Association.
- Cohen, S., (2003). Sa vie, c'est le jeu. Paris: PUF.
- Doeleman, W., (2012). Améliorer la collaboration avec les parents. Bruxelles: DeBoeck.
- Harding Jacqueline (2023). The Brain That Loves to Play: A Visual Guide to Child Development, Play, and Brain Growth. Routledge.
- Ott, Laurent. (2006). Travailler avec les familles. Éditions érès.
- Sheridan, M., (2016). Jeu et développement chez le jeune enfant. De la naissance à 6 ans. Bruxelles: DeBoeck.
- Sutton-Smith, B. (2007). Play as emotional survival. Association for the Study of Play, Rochester, NY.

-Rae Pica (2024. Why play? how to make play an essential part of early education. New York:Teachers College Press.
-Valck de Mar., (2012). Le jeu – Quelles limites? Bruxelles: DeBoeck.

Επιστημονικά περιοδικά
The International Journal of Play, Taylor & Francis
Play and Culture, The Association for the Study of Play (TASP)
Journal of Early Childhood Research (SAGE)
Early Childhood Education Journal (Springer)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ46	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να κατανοήσουν την αξία της ποιότητας του παιδαγωγικού περιβάλλοντος (υλικού και κοινωνικού) για βρέφη και μικρά παιδιά και **β)** να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της ολιστικής ανάπτυξης των βρεφών και μικρών παιδιών σε ποιοτικά παιδαγωγικά περιβάλλοντα.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να:

- κατέχει και εξηγεί τους ορισμούς φυσικό περιβάλλον, παιδαγωγικό περιβάλλον
- αναγνωρίζει τα βασικά χαρακτηριστικά του ποιοτικού παιδαγωγικού περιβάλλοντος για βρέφη και μικρά παιδιά.
- ονομάζει και αναλύει τους τύπους περιβάλλοντος που δραστηριοποιούνται και εμπλέκονται τα βρέφη και τα μικρά παιδιά
- αναλύει την σημασία του ποιοτικού παιδαγωγικού περιβάλλοντος για την ολιστική ανάπτυξη βρεφών και μικρών παιδιών.
- ονομάζει και αναλύει τις προτεραιότητες του παιδαγωγικού περιβάλλοντος του ΒΝΣ
- κατανοεί τη σημασία της αλληλεπίδραση του υλικού και κοινωνικού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των μικρών παιδιών 0-3 ετών
- αναγνωρίζει το Περιβάλλον ως τον τρίτο παιδαγωγό

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση να:

- αναζητεί και παρουσιάζει βιβλιογραφία που αφορά παιδαγωγικά περιβάλλοντα για βρέφη και μικρά παιδιά
- αξιολογεί υλικά και παιδαγωγικό εξοπλισμό για παιδαγωγικά περιβάλλοντα βρεφών και μικρών παιδιών
- αναπτύσσει κριτική σκέψη για την αξία του κοινωνικού περιβάλλοντος και την αλληλεπίδραση στην ολόπλευρη ανάπτυξη του βρέφους και του μικρού παιδιού

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να:

- οργανώνει χώρους που απευθύνονται σε βρέφη και μικρά παιδιά στηριζόμενοι στις ατομικές ανάγκες και τα χαρακτηριστικά τους.
- αξιολογεί και τροποποιούν παιδαγωγικά περιβάλλοντα με δημιουργικότητα και κριτική σκέψη για βρέφη και μικρά παιδιά
- συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια της ομάδας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Φυσικό περιβάλλον και ποιότητα αγωγής
2. Περιβάλλον και ΒΝΣ
3. Περιβάλλον και ανάπτυξη των βρεφών και των μικρών παιδιών (έρευνες)
4. Η προσέγγιση του χώρου μέσα από προγράμματα προσχολικής αγωγής για βρέφη και μικρά παιδιά - κατάλληλες πρακτικές
5. Βασικές αρχές σχεδιασμού και ασφάλειας χώρων για βρέφη και μικρά παιδιά
6. Παιδαγωγικό περιβάλλον για βρέφη και μικρά παιδιά στο πρόγραμμα Sure Start
7. Οργάνωση ποιοτικών εσωτερικών χώρων για βρέφη και μικρά παιδιά -υλική οργάνωση
8. Οργάνωση ποιοτικών εξωτερικών χώρων για βρέφη και μικρά παιδιά – υλική οργάνωση
9. Κοινωνικό περιβάλλον και βρέφη
10. Περιβάλλοντα που απευθύνονται σε βρέφη και μικρά παιδιά εκτός του ΒΝΣ
11. Επανεξέταση και τροποποίηση παιδαγωγικού περιβάλλοντος με βάση τις αρχές σεβασμού των αναγκών των βρεφών και των μικρών παιδιών
12. Πολυαισθητηριακά Περιβάλλοντα (Multisensory environments) στην αγωγή βρεφών και μικρών παιδιών
13. Sensory rooms και Βρεφονηπιακοί σταθμοί

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ

1. Γνωριμία με παιδαγωγικά περιβάλλοντα για βρέφη και μικρά παιδιά
2. Παρατήρηση της οργάνωσης παιδαγωγικών χώρων για βρέφη και μικρά παιδιά – κριτική θεώρηση
3. Μικρές παρεμβάσεις όσο αναφορά στον χώρο των βρεφών και των μικρών παιδιών σε παιδαγωγικά περιβάλλοντα που πραγματοποιούνται οι ασκήσεις πεδίου – αναστοχασμός
4. Μελέτη επιστημονικών άρθρων σχετικά με τα παιδαγωγικά περιβάλλοντα για βρέφη και μικρά παιδιά

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαλέξεις, Ασκήσεις Πεδίου, Επισκέψεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) και στις ασκήσεις πεδίου • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις πεδίου	20
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Διαδραστική διδασκαλία	10
	Συγγραφή εργασίας	20
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20
	Σύνολο μαθήματος	150

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1. Γραπτή εξέταση • Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων • Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Με ερωτήσεις επίλυσης προβλημάτων 2. Με ατομική εργασία 3. Με ομαδική εργασία Υπάρχουν προσδιορισμένα κριτήρια και αναρτούνται στο e-class του μαθήματος

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Βίννικοτ, Ν. (2009). *Το παιδί, ο παιχνίδι και η πραγματικότητα*. Εκδόσεις: Καστανιώτης ΑΕΒΕΔΕ
 Γερμανός Δ. (2004). *Χώρος και διαδικασίες αγωγής. Η παιδαγωγική ποιότητα του χώρου*. Αθήνα: Gutenberg
 Γουργιώτου Ε., Ουγγρίνης Κ.Α (2015). *Αρχιτεκτονικές και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για τη δημιουργία τόπων μάθησης στο νηπιαγωγείο*. Πεδίο
 Μπότσογλου Κ. (2010). *Υπαίθριοι χώροι παιχνιδιού και παιδί. Ποιότητα, ασφάλεια, παιδαγωγικές εφαρμογές*. Αθήνα: Gutenberg
 Ρέντζου Κ.-Σακελλαρίου Μ. (2014). *Ο χώρος ως παιδαγωγικό πεδίο σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης*. Εκδόσεις Πεδίο.
 Συγκολλίτου, Ε. (επιμ.) (2006) *Περιβαλλοντική Ψυχολογία: Σύγχρονες τάσεις στον ελλαδικό χώρο*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης

Ξενόγλωσση

Bilton, H. (2014). *Playing Outside Activities, ideas and inspiration for the early years*. Routledge
 Curtis, D., & Carter, M. (2003). *Designs for living and learning – Transforming early childhood environments*. St. Paul, MN: Redleaf Press.
 Greenman, J. (2005). *Caring spaces, learning places – Children's environments that work*. Redmond, WA: Exchange Press Inc.
 Crace, J. (2019). *Multiple Multisensory Rooms: Myth Busting the Magic*. Routledge
 Fisher, D.L., Khine . (M.S. 2006). *Contemporary Approaches to Research on Learning Environments*. London : Word Scientific
 White J. (2019). *Playing and Learning Outdoors: The Practical Guide and Sourcebook for Excellence in Outdoor Provision and Practice with Young Children*. Routledge
 Woods A. (2017). *Elemental Play and Outdoor Learning Young children's playful connections with people, places and things*. Routledge

Επιστημονικά Περιοδικά

International Journal of Play
 International Journal of Early Childhood Environmental Education
 European Early Childhood Education Research Journal

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ33	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές/τριες στις βασικές έννοιες της Γνωστικής Ψυχολογίας και στις βασικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης των βασικών γνωστικών διεργασιών κατά την παιδική ηλικία. Ειδικότερα, υπό το πρίσμα σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων, θα μελετηθούν οι βασικές νοητικές λειτουργίες του ανθρώπου. Πιο συγκεκριμένα, θα αναλυθούν οι βασικές μέθοδοι για τη

μελέτη των νοητικών λειτουργιών και της ανάπτυξής τους, θα παρουσιαστούν οι σύγχρονες θεωρίες και πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με: την Αντίληψη (αισθητηριακές λειτουργίες, οπτική και ακουστική αντίληψη), την Προσοχή (επιλεκτική προσοχή, αυτοματοποιημένη και ελεγχόμενη προσοχή, επαγρύπνηση, κλπ), τη Μνήμη (Θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών, μοντέλο επιπέδων επεξεργασίας, εργαζόμενη μνήμη, θεωρίες λήθης), τη Σκέψη (αναπαράσταση της γνώσης, συλλογισμός, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων, θεωρία του Νου), τη Γλώσσα (δομή και λειτουργίες της γλώσσας, σχέση γλώσσας-σκέψης) και τους μηχανισμούς αυτορρύθμισης (Μεταγνώση).

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- βασικά θεωρητικά μοντέλα της γνωστικής ψυχολογίας για τη λειτουργία των γνωστικών διεργασιών.
- τους διάφορους τομείς έρευνας που αποτελούν αντικείμενο της γνωστικής ψυχολογίας.
- τις βασικές έννοιες και ερευνητικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στη γνωστική ψυχολογία και στην έρευνα σχετικά με τη γνωστική ανάπτυξη των παιδιών
- τα σημαντικά εμπειρικά ευρήματα σχετικά με βασικές γνωστικές διεργασίες (π.χ. αντίληψη, μνήμη, λύση προβλημάτων, λήψη αποφάσεων, γλώσσα)
- τις βασικές γνωστικές διεργασίες και την ανάπτυξή τους κατά την παιδική ηλικία

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- τους διάφορους τομείς έρευνας που αποτελούν αντικείμενο της Γνωστικής Ψυχολογίας.
- τις βασικές έννοιες και ερευνητικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στη Γνωστική Ψυχολογία
- βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί σχετικά με την ανάπτυξη της ανθρώπινης νόησης και τη σχέση της με την συμπεριφορά.
- να μπορεί να εκτιμήσει βασικές διαστάσεις της γνωστική ανάπτυξη των παιδιών και να εντοπίζει τυχόν αποκλίσεις
- να κατανοεί τον σχεδιασμό και τα αποτελέσματα πειραματικών μελετών σχετικών με τη γνωστική ανάπτυξη
- να αναζητά αυτόνομα πληροφορίες και ερευνητικά πορίσματα σχετικά με διάφορες πτυχές της γνωστικής ανάπτυξης

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- να αναφέρεται στις εφαρμογές των θεωρητικών προσεγγίσεων και ερευνητικών πορισμάτων της γνωστικής ψυχολογίας στην μάθηση και τη διδασκαλία
- να αναλύει κριτικά τη σχετική επιστημονική βιβλιογραφία.
- να σχεδιάζει και να οργανώνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες με βάση τα ευρήματα της αναπτυξιακής γνωστικής ψυχολογίας

να συζητούν για θέματα ανάπτυξης των παιδιών με βάση τα πορίσματα των σχετικών ερευνών από το πεδίο της γνωστικής ψυχολογίας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών, - Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, - Αυτόνομη Εργασία - Ομαδική Εργασία - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Γνωστική Ψυχολογία: αντικείμενο μελέτης και βασικές μέθοδοι
2. Θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης
3. Αντίληψη και αντιληπτική ανάπτυξη
4. Προσοχή και ανάπτυξη
5. Μνήμη και ανάπτυξη της μνήμης
6. Έννοιες και εννοιολογική ανάπτυξη
7. Συλλογισμοί και επίλυση προβλημάτων
8. Θεωρία του Νου και ανάπτυξη της κοινωνικής νόησης.
9. Μεταγνώση, ανάπτυξη και μάθηση
10. Γλώσσα και νόηση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας & παρουσίαση εργασίας	40
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εκπόνηση & παρουσίαση εργασίας (Υποχρεωτική, 40%)	

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης (100%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Goldstein, B. (2018). <i>Γνωστική Ψυχολογία: Σύνδεση νου, έρευνας & καθημερινής ζωής</i>. Εκδόσεις Gutenberg. Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). <i>Γνωστική ψυχολογία</i>. Εκδόσεις Πεδίο. Μπαμπλέκου, Ζ. (2011). <i>Γνωστική Ψυχολογία: Μοντέλα Μνήμης</i>. Gutenberg. Μπαμπλέκου, Ζ. (2007). <i>Η Ανάπτυξη της Μνήμης: Γνωστική Διαδρομή στην Παιδική Ηλικία</i>. Τυπωθήτω – Δαρδανός. Ρούσσος, Π. Λ. (2012). <i>Γνωστική ψυχολογία: Οι βασικές γνωστικές διεργασίες</i>. Τόπος. Ρούσσος, Π. Λ. (Επιμ.) (2014). <i>Γνωστική ψυχολογία: Οι ανώτερες γνωστικές διεργασίες</i>. Τόπος. Siegler, R.S., & Alibali, M.W. (2022). <i>Η Ανάπτυξη της Σκέψης των Παιδιών</i>. Gutenberg. Sternberg, R.J. (2011). <i>Γνωστική Ψυχολογία</i>. Κ.Μπάμπαλης. Συναφή επιστημονικά περιοδικά: • <i>Cognition</i> • <i>Trends in Cognitive Sciences</i> • <i>Cognitive Psychology</i> • <i>Journal of Cognitive Psychology</i> • <i>Ψυχολογία</i>

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων			
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στο γνωστικό πεδίο της διοίκησης. Ειδικότερα σκοπεύει στο να κατανοήσουν οι φοιτητές ότι η αποτελεσματική λειτουργία των εκπαιδευτικών συστημάτων προϋποθέτει την εφαρμογή των αρχών και των μεθόδων του management στην Εκπαίδευση. Οι φοιτητές με την παρακολούθηση του συγκεκριμένου μαθήματος θα είναι σε θέση να γνωρίζουν σε βάθος τις βασικές διοικητικές λειτουργίες, ενώ μέσα από τη μελέτη περιπτώσεων θα δουν το πώς η θεωρία μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις βασικές διοικητικές λειτουργίες
- Την εφαρμογή των διοικητικών λειτουργιών στην πράξη

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τη θεωρητική και πρακτική προσέγγιση στο χώρο της διοίκησης της εκπαίδευσης
- Το να διαδραματίζουν ένα δραστήριο και δημιουργικό ρόλο στην αποτελεσματική λειτουργία των μονάδων προσχολικής αγωγής
- Τη χρησιμοποίηση και την προσαρμογή των μελετών περίπτωσης σε συγκεκριμένα προβλήματα που θα τους παρουσιαστούν ως παιδαγωγοί- εκπαιδευτικοί

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αποκτήσει ικανότητα για την καλύτερη και πιο ορθολογική επίλυση των προβλημάτων των μονάδων προσχολικής αγωγής
- Κατανοεί καλύτερα τη διοικητική συμπεριφορά
- Αναγνωρίζει και αντιμετωπίζει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες
- Αναπτύξει τη διοικητική σκέψη

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας)
- Δημιουργικότητα
- Σχεδιασμός Στρατηγικών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Προσέγγιση στη διοίκηση της εκπαίδευσης.
2. Συνοπτική περιγραφή των διοικητικών λειτουργιών και αποτελεσματική διοίκηση
3. Προγραμματισμός και σχεδιασμός στην εκπαίδευση (1)
4. Προγραμματισμός και σχεδιασμός στην εκπαίδευση (2)
5. Διοίκηση με βάση τους αντικειμενικούς στόχους (MBO)
6. Η Οργάνωση στο Πεδίο της Εκπαίδευσης.
7. Στοιχεία οργανωτικού σχεδιασμού
8. Συνεργασία εκπαιδευτικής μονάδας με το εξωτερικό περιβάλλον.
9. Διαχείριση στρες στον εργασιακό χώρο της εκπαιδευτικής μονάδας & οργανωσιακή σιωπή.
10. Οργάνωση της Προσχολικής Εκπαίδευσης
11. Λήψη Αποφάσεων.
12. Το σχολείο και το εξωτερικό Περιβάλλον.
13. Μελέτες Περίπτωσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.

Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστικές ασκήσεις	30
	Μελέτες περιπτώσεων	20
	Δραστηριότητα team buiding	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδους είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές/τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές προόδους θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Σαϊτή, Α. & Σαϊτής, Χ. (2022). Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Αθήνα, Εκδόσεις: Αφοι Τερζή ΟΕ

Σαϊτής Χ., Αλεξόπουλος, Ν. (2022). Διοίκηση και διαπροσωπικές σχέσεις. Στην προσχολική & σχολική εκπαίδευση. ΑΦΟΙ ΤΕΡΖΗ Ο.Ε.

Ξενόγλωσση

Bush, T., Bell, L. & Middlewood, D. (Eds) (2010). *The principles of educational leadership and management*. Second Edition, London: Sage Publications.

Bush, T. (2011) *Theories of Educational Leadership & Management*. (fourth Edition) London: Sage Publications.

Bush, T. (2008). *Leadership and management development in education*. London: Sage Publications.

Middlewood, D. & Abbott, I. (2012). *Achieving success with your leadership project*. London: Sage Publications.

Everard, K.B., Morris, G. & Wilson, I. (2004). *Effective school management*. (Fourth Edition). London: Sage Publications.

Saitis, C. & Saiti, A. (2018). *Initiation of educators into educational management secrets*. Switzerland: Springer Publications

Walker, A. and Dimmock, C. (Eds) (2002). *School Leadership and Administration*. London: Routledge Publications.

Επιστημονικά Περιοδικά

Educational Administration Quartely
Educational Management Leadership & Administration
International Journal of Management Education
Quality Assurance in Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΡΥΘΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3		3
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	2		2
ΣΥΝΟΛΟ	5		5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες γνώσεις στη ρυθμική και κινητική αγωγή βρεφών και νηπίων, καθώς και να διευρύνουν και να συνδυάσουν αυτές, με τις γνώσεις που αποκτήθηκαν στο Α' εξάμηνο, στο μάθημα της Μουσικής Παιδαγωγικής. Η κατάκτηση και εμπέδωση των γνώσεων αυτών, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, θα τους καταστήσει ικανούς να οργανώνουν και να εφαρμόζουν τις γνώσεις αυτές, στον σχεδιασμό και τη δημιουργία αναπτυξιακά κατάλληλων μαθημάτων, που να βασίζονται σε σύγχρονες, καινοτόμες και επιστημονικά έγκυρες μεθόδους και πρακτικές.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο θεωρητικών γνώσεων και εφαρμογών που να αφορά στη ρυθμική και κινητική αγωγή των βρεφών και των νηπίων.
- Τις διαφορετικές μεθόδους – συστήματα ρυθμικής και κινητικής αγωγής.
- Τη σημασία και τα παιδαγωγικά οφέλη της ρυθμικής και κινητικής αγωγής στην ομαλή ανάπτυξη παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας καθώς και τον ρόλο του παιδαγωγού να συντελεί σε αυτή, δημιουργώντας το κατάλληλο παιδαγωγικό περιβάλλον.
- Τις διαφορετικές ανάγκες και ικανότητες των βρεφών και των νηπίων όσον αφορά στη ρυθμική και κινητική τους ανάπτυξη.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να απελευθερώσει την κίνηση και τη σωματική έκφρασή του με τη βοήθεια του κινητικού αυτοσχεδιασμού, του ρυθμού και της μουσικής.
- Να δημιουργήσει πρωτότυπες ρυθμικές και κινητικές συνθέσεις και απλές κινητικές φόρμες, με στόχο να κατακτήσει σε προσωπικό επίπεδο το βίωμα και την εμπειρία που θα του επιτρέψει να χρησιμοποιήσει τις παιδαγωγικές εφαρμογές αυτού του τομέα στην ψυχοσωματική εξέλιξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Να διακρίνει τα βασικά στοιχεία της μουσικής (ρυθμός, μουσικές αξίες, παύσεις, ρυθμικά μοτίβα, ρυθμικές και μελωδικές φράσεις, φόρμα, απλά, σύνθετα και μεικτά μουσικά μέτρα).
- Να διακρίνει τα βασικά στοιχεία της κίνησης (χώρος, χρόνος, δύναμη – βάρος, ροή, φόρμα).
- Να μάθει να χειρίζεται με άρτια τεχνική ένα πλήθος κρουστών οργάνων και τη βασική τεχνική ενός μελωδικού οργάνου όπως η φλογέρα.
- Να χτυπά στο σώμα του (body percussion) και στα κρουστά όργανα ποικίλα ρυθμικά μοτίβα και ρυθμούς καθώς και να τα αποδίδει φωνητικά και κινητικά με ακρίβεια κι αρμονία.
- Να μάθει να συνδυάζει τον ρυθμό και την κίνηση με τη χρήση αντικειμένων όπως κορδέλες, φουλάρια, πανιά, κύβοι, στεφάνια, αλεξίπτωτο κ.ά.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να συνδυάζει δημιουργικά στοιχεία από κάθε μέθοδο – σύστημα ρυθμικής και κινητικής αγωγής στη δημιουργία μαθημάτων που να συνάδουν με τις ικανότητες και δυνατότητες παιδιών διαφορετικής ηλικίας.
- Να μπορεί να ανατρέχει σε βιβλιογραφικές πηγές και άρθρα για το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και να τις συνδυάζει έτσι ώστε να διευρύνει τις γνώσεις του και τις δεξιότητές του.
- Να επιλύει δημιουργικά και με ευαισθησία σύνθετα προβλήματα που ανακύπτουν την ώρα του

μαθήματος με τρόπο που να είναι παιδαγωγικά ορθός. • Να προβλέπει για την ασφάλεια των παιδιών και να διαθέτει ευελιξία στην αναδιοργάνωση και περάτωση του μαθήματος. • Να μπορεί να καταγράφει και αξιολογεί την πρόοδο των παιδιών σε σχέση με τη ρυθμική και κινητική τους ανάπτυξη.																	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες....</i>																
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Αυτόνομη εργασία - Ομαδική εργασία - Εργασία σε διεθνές περιβάλλον - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον - Ανάπτυξη κριτικής, συνδυαστικής σκέψης και ερευνητικής ικανότητας - Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - Ανάπτυξη αισθητικής και καλλιτεχνικής ευαισθησίας																	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΙΑ: 1. Εισαγωγή στις έννοιες – ορισμούς της ρυθμικής και κινητικής αγωγής. Παιδαγωγικοί στόχοι και οφέλη. Ιστορική ανασκόπηση των κυριότερων εκπροσώπων και μεθόδων – συστημάτων, στη ρυθμική και κινητική αγωγή (C. Orff, E. Dalcroze, E. Gordon) 2. Η έννοια του ρυθμού (ρυθμικές αξίες, παύσεις, ισχυρά ασθενή μέρη, ρυθμικά μοτίβα, απλά – σύνθετα – μεικτά μέτρα). 3. Ορισμός της δημιουργικής κίνησης και του κινητικού αυτοσχεδιασμού. Το «θέμα» ως έναυσμα. Κριτήρια επιλογής κατάλληλου θέματος. Στάδια στη δημιουργία ενός μαθήματος δημιουργικής κίνησης. 4. Βασικά στοιχεία κίνησης: Χώρος – Χρόνος – Δύναμη – Ροή. 5. Γνωριμία με το Χώρο: σωματικά σχήματα, μετακινήσεις στο χώρο, επίπεδα. 6. Γνωριμία με τον Χρόνο: μέτρα, tempo, ρυθμικά μοτίβα, ρυθμοί. 7. Γνωριμία με τη Δύναμη: χρωματισμοί, απαλά, δυνατά, βαριά, διαβαθμίσεις και με τη Ροή: staccato, legato, εμποδισμένη κίνηση, ελεύθερη κίνηση. 8. Η έννοια της φόρμας στην τέχνη, στη μουσική, στον ρυθμό και στην κίνηση (AB, ABA, κανόνας, Ροντό). 9. Η σημασία του ρυθμού στην ομαλή ανάπτυξη του παιδιού. Ρυθμικές και κινητικές ικανότητες των βρεφών και των νηπίων. Ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες και δυνατότητες. 10. Ο ρόλος του παιδαγωγού. Δημιουργία – σχεδιασμός μαθημάτων ρυθμικής και κινητικής αγωγής. Μακροπρόθεσμος και ημερήσιος σχεδιασμός. Αξιολόγηση μαθημάτων. Ασφάλεια. 11. Διδασκαλία του παραδοσιακού χορού στις πολύ μικρές ηλικίες. Παραδοσιακοί ρυθμοί και τραγούδια. Απλές κινητικές φόρμες. 12. Η καλλιέργεια του ρυθμού μέσα από ποικίλες δράσεις: φωνή (ρυθμική απαγγελία, λαχνίσματα, παροιμίες), σώμα (ηχηρές κινήσεις), κρουστά, χρήση αντικειμένων. 13. Αναπτυξιακά κατάλληλη και ποιοτική μουσική για βρέφη και νήπια. Κριτήρια επιλογής (τέμπο, ένταση, τονικό εύρος, περιεχόμενο στίχων). Είδη – στυλ μουσικής.																	

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ:

1. Καλλιέργεια του ρυθμού μέσα από δράσεις που απορρέουν από τις μεθόδους των: C. Orff, E. Dalcroze και E. Gordon.
2. Οργάνωση μικρής ορχήστρας με κρουστά μουσικά όργανα. Εκμάθηση τεχνικής κρουστών. Δημιουργία αυτοσχέδιων κρουστών οργάνων.
3. Επιλογή τραγουδιών και μουσικών κομματιών για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Καλλιέργεια της φωνής και της ρυθμικής αίσθησης. Ρυθμική απαγγελία, ηχηρές κινήσεις με το σώμα (παλαμάκια, ποδοκροτήματα κλπ.), χρήση κρουστών οργάνων, κινητικές δράσεις για την εμπέδωση του ρυθμού.
4. Γνωριμία με τους διαφορετικούς ρυθμούς (2/4, 3/4, 5/4, 7/4, 9/4, 12/4). Ρυθμική απόδοση μέσα από κρουστά όργανα και το σώμα.
5. Πρακτική εμπέδωση των τεσσάρων στοιχείων του χορού (χώρος, χρόνος, δύναμη, ροή), με τη βοήθεια κατάλληλων κινητικών αυτοσχεδιασμών.
6. Το τραγούδι, το παραμύθι, η εικόνα και το αντικείμενο ως αφορμή για δημιουργική κίνηση.
7. Ηχο – ιστορίες. Συνδυασμός της ρυθμικής και κινητικής αγωγής με άλλες τέχνες.
8. Γνωριμία με παιδικά ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια και δημιουργική, χορευτική απόδοση ελληνικών χορών, προσαρμοσμένη στην προσχολική ηλικία.
9. Οργάνωση απλών χορογραφιών και μικρών γιορτών.
10. Ρυθμικές και μουσικές φόρμες: κατανόηση μέσα από την κίνηση και τη δημιουργία απλών κινητικών μοτίβων.
11. Παίξιμο απλών μουσικών κομματιών σε απλό μελωδικό όργανο (φλογέρα ή ξυλόφωνο) και εμπέδωση των ρυθμικών και μελωδικών μοτίβων.
12. Η χρήση των αντικειμένων στην ανάπτυξη του ρυθμού.
13. Παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον κόσμο. Ρυθμική και κινητική απόδοση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Θεωρία: Στην αίθουσα διδασκαλίας, διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο. Εργαστήριο: Βιωματικές δράσεις κι εφαρμογές. Εναλλακτικά, εξ αποστάσεως εκπαίδευση.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού. • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40
	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Παρακολούθηση παραστάσεων	10
	Σύνολο Μαθήματος	150

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Θεωρία: Γραπτή εξέταση, με ερωτήσεις σύνθεσης και ανάπτυξης θεμάτων. • Εργαστήριο: ✓ Με προφορική εξέταση ✓ Με εξέταση στην εφαρμογή ρυθμικών, μελωδικών και κινητικών δράσεων ✓ Με ατομική ή ομαδική γραπτή εργασία Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω εργαστηριακών ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες, με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Feierabend J. M. & Kahan J. (2020). *Μπορείς να κινηθείς με αυτό το τρόπο; Το βιβλίο της κινητικής εξερεύνησης*. (Σ. Ρέτσιου, Μετάφραση). Αθήνα: Εκδόσεις Fagotto books. (Αυθεντική έκδοση 2003).
 Κυνηγού-Φλάμπουρα, Μαρία (1999). *Τραγουδώ και γυμνάζομαι*. Αθήνα: Εκδόσεις Ερμής.
 Κυνηγού-Φλάμπουρα, Μαρία (1999). *Ιδέες – Φαντασία – Κίνηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Ερμής.
 Μπουρνέλλη Νίτσα. (2002). *Κινητική δημιουργικότητα*. Copyright: Μπουρνέλλη Ν.
 Παπανικολάου Χαρίκλεια. (2009). *Με μουσική, με κίνηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.
 Ρέτσιου Στέλλα. (2011). *Εξερευνώντας τη μουσική και την κίνηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Ξιφαράς.
 Ρέτσιου Στέλλα. (2018). *Η τέχνη του Δημιουργικού χορού*. Αθήνα: Εκδόσεις Συμμετρία.
 Ρήγα, Βασιλική (2004). *Η σωματική έκφραση στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Εκδόσεις ΤΥΠΩΘΗΤΩ / ΔΑΡΔΑΝΟΣ.

Ξενόγλωσση

Haselbach Barbara. (1993). *Improvisation, Dance, Movement*. Magnamusic Baton
 Gordon, E. E. (2003). *Music Learning Theory for newborn and young children*. Chicago: GIA Publications
 Gordon, E. E. (2000). *Rhythm. Contrasting the implications of audiation and notation*. Chicago: GIA Publications
 Joyce Mary. (1973). *First steps in teaching creative dance*. Mayfield Publishing Co, U.S.
 Valerio, W. H., Reynolds, A. M., Bolton, B. M., Taggart, C. C., Gordon, E. E. (1998). *Music Play*. Chicago: GIA Publications

Επιστημονικά περιοδικά

Human Movement Science (<https://www.journals.elsevier.com/human-movement-science>)
 International Journal of Music Education (<https://journals.sagepub.com/home/ijm>)
 General Music Today (<https://journals.sagepub.com/description/gmt>)
 Journal of Music Teacher Education (<http://journals.sagepub.com/home/JMT>)
 Journal of Research in Music Education (<http://journals.sagepub.com/home/JRM>)
 Music Educators Journal (<http://journals.sagepub.com/home/mej>)
 Update: Applications of Research in Music Education (<http://journals.sagepub.com/home/UPD>)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ ΝΗΠΙΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι α) να γνωρίσουν οι φοιτητές διαφορετικούς τύπους και μεθόδους παρατήρησης οι οποίοι χρησιμοποιούνται από παιδαγωγούς και ερευνητές για να παρατηρήσουν βρέφη και μικρά παιδιά β) να αντιληφθούν ότι η παρατήρηση είναι μια από τις πιο βασικές δεξιότητες των επαγγελματιών αγωγής και φροντίδας, η οποία συμβάλλει σημαντικά στην οργάνωση ενός παιδαγωγικού πλαισίου που θα ανταποκρίνεται τόσο στις ανάγκες της ομάδας όσο και κάθε παιδιού ξεχωριστά γ) να είναι σε θέση να τροποποιήσουν/δημιουργήσουν μια φόρμα παρατήρησης που θα ανταποκρίνεται στον σκοπό και τους στόχους τους.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τους διαφορετικούς τύπους και μεθόδους παρατήρησης
- Τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των μεθόδων ώστε να μπορούν να θέσουν σε εφαρμογή την καταλληλότερη μέθοδο παρατήρησης ανά περίπτωση
- Μεθόδους και τρόπους παρατήρησης ανάλογα με τους παιδαγωγικούς σκοπούς, στόχους και ανάγκες του παιδιού, της ομάδας ή του παιδαγωγικού πλαισίου στο οποίο θα κληθούν να τις εφαρμόσουν.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών και να τροποποιήσει το παιδαγωγικό του πρόγραμμα σύμφωνα με αυτά
- Την υλοποίηση και την εφαρμογή κατάλληλων παιδαγωγικών πρακτικών σύμφωνα με τα ευρήματά του από τις παρατηρήσεις
- Τα ευρήματά του από τις παρατηρήσεις με σκοπό την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Οργανώνει και να καθορίζει ένα παιδαγωγικό πρόγραμμα σύμφωνα με τα ευρήματα των παρατηρήσεων του προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ομάδας του, αλλά και κάθε παιδιού ξεχωριστά.
- Να διασφαλίζει ότι χρησιμοποιούνται τα πιο ενδεδειγμένα εργαλεία παρατήρησης ανά περίπτωση, σκοπό και στόχους.
- Να τροποποιεί τις ήδη υπάρχουσες αλλά και να δημιουργεί νέες μεθόδους παρατήρησης σύμφωνα με τον σκοπό και τους στόχους που έχει
- Να συνεργάζεται αποτελεσματικά σε διεπιστημονικές ομάδες, αλλά και να είναι σε θέση να παρουσιάζει τα ευρήματά του σε αυτές προς όφελος των παιδιών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες.....

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η ιστορική εξέλιξη της παρατήρησης.
2. Η σημασία της παρατήρησης.
3. Σκοποί και στόχοι της παρατήρησης. Ατομικές-Ομαδικές Παρατηρήσεις. Αντικειμενικότητα/Υποκειμενικότητα του παρατηρητή.
4. Πρόσβαση στην πληροφορία: Με ποιους μοιραζόμαστε τις παρατηρήσεις μας.
5. Συστηματική Παρατήρηση: Καταγραφή και Ανάλυση παρατηρήσεων. Αξιολόγηση πολλαπλών καταγραφών με σκοπό τον σχεδιασμό-επαναπροσδιορισμό του παιδαγωγικού πλαισίου δράσης (οργάνωση χώρου, ατομικών-ομαδικών δραστηριοτήτων).
6. Τύποι παρατήρησης: Αρνητικά και θετικά του κάθε τύπου, χρονική διάρκεια.
7. Μέθοδοι παρατήρησης: α) Ελεύθερη Παρατήρηση β) Σχάρες Παρατήρησης.
8. Η μέθοδος Target child.
9. Documentation.
10. Τα παιδιά έχουν φωνή: α) Learning Stories β) Η Μέθοδος του Μωσαϊκού.
11. Άλλοι μέθοδοι παρατήρησης: α) Social Play Continuum β) Schema.
12. Μέθοδοι παρατήρησης για την αξιολόγηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών: Οι σχάρες παρατήρησης ITERS και ECERS-R.
13. Τροποποίηση προϋπάρχουσας ή δημιουργία νέας σχάρας παρατήρησης για να ανταποκρίνεται στους παιδαγωγικούς σκοπούς, στόχους και ανάγκες του παιδιού, της ομάδας ή του πλαισίου στο οποίο εργαζόμαστε.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δώσης Διδασκαλία στο αμφιθέατρο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Διαδραστική διδασκαλία	40
	Εργασίες	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150

εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση • Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων Ή με ατομική γραπτή εργασία

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Clark, A. & Moss, P. (2010). *Ας ακούσουμε τα μικρά παιδιά: Η προσέγγιση του «Μωσαϊκού»*. Αθήνα: ΕΑΔΑΠ.

Cohen, D., Stern, V., Balaban, N. (Επιμέλεια: Βοσνιάδου, Σ.) (1991). *Παρατηρώντας και καταγράφοντας την συμπεριφορά των παιδιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Edwards Carolyn, Gandini Lella, Forman George, (Επιμέλεια: Κουτσουβάνου Ε., Βεργιοπούλου Α. (2001). *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Πατάκης.

Λάγιου-Λιγνού, Ε., Αναγνωστάκη, Α., Μαραγκίδη, Μ., Μπαρτζώκη, Α., Τσελίκια, Μ., Χασιλίδη, Σ., (2011). *Παρατηρώντας το βρέφος: Η μέθοδος της ψυχαναλυτικής παρατήρησης βρέφους*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Ντολιοπούλου, Ε., Γουργιώτου, Ε. (2008). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Με έμφαση στην Προσχολική*. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Arnold, C. (2003). *Observing Harry: Child Development and Learning 2-5*. McGraw-Hill Education (UK).

Athey, C. (2007). *Extending Thought in Young Children: A Parent-Teacher Partnership*. SAGE

Atherton, F., & Nutbrown, C. (2013). *Understanding schemas and young children: From birth to three*. Sage.

Broadhead, P. (2003). *Early years play and learning: developing social skills and cooperation*. Routledge.

Bruce, T. (2011) *Learning through Play*. Abingdon: Hodder Education.

Carr, M. (2001). *Assessment in early childhood settings: Learning stories*. Sage.

Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (Eds.). (2011). *The Hundred Languages of Children: The Reggio Emilia Experience in Transformation: The Reggio Emilia Experience in Transformation*. ABC-CLIO.

Elfer, P. (2004). *10 Observation Matters. Birth to three matters*, 116-129.

Harms, T., Clifford, R. M., & Cryer, D. (2014). *Early childhood environment rating scale*. Teachers College Press.

Harms, T., Cryer, D., Clifford, R. M., & Yazejian, N. (2017). *Infant/toddler environment rating scale*. Teachers College Press.

Hobart, C., & Frankel, J. (2004). *A practical guide to child observation and assessment*. Nelson Thornes.

Nutbrown, C. (2011). *Threads of Thinking: Schemas and Young children's learning*. Sage.

Papatheodorou, T., Luff, P., & Gill, J. (2013). *Child observation for learning and research*. Routledge.

Επιστημονικά περιοδικά

Early Child Development and Care

Early Childhood Education Journal

Journal of Early Childhood Research

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΠ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΩΓΗ ΜΙΚΡΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	3	
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ	4	2	
ΣΥΝΟΛΟ	7	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και

ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:6

Το μάθημα « **Αγωγή Μικρού Παιδιού**» είναι μεικτό μάθημα ειδικού υπόβαθρου και αποτελείται από το θεωρητικό μέρος με διαλέξεις και το εργαστηριακό μέρος με ασκήσεις πεδίου σε χώρους αγωγής μικρών παιδιών π.χ. στον Βρεφονηπιακό Σταθμό. Στο θεωρητικό μέρος αναλύονται έννοιες και θέματα που αφορούν στο μικρό παιδί ηλικίας 12 μηνών έως 3 χρόνων και την υποδοχή του σε ένα πλαίσιο αγωγής. Το εργαστηριακό μέρος πραγματοποιείται με εβδομαδιαία τετράωρη παρουσία ώστε να δίδεται η δυνατότητα στον φοιτητή να έρθει σε επαφή με τα βρέφη και τα μικρά παιδιά για να μπορέσει να εφαρμόσει τις θεωρητικές γνώσεις του.

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν, να κατακτήσουν και να κατανοήσουν οι φοιτητές τις βασικές γνώσεις που αφορούν: στα μικρά παιδιά (12 μηνών ως 3 χρόνων), στις ανάγκες τους, στα χαρακτηριστικά της ηλικίας καθώς και στις βασικές αρχές που οφείλουν να διέπουν την αγωγή, την οργάνωση του χώρου και της παιδαγωγικής πράξης με τα μικρά παιδιά. Ειδικότερα μελετώνται και αναλύονται παιδαγωγικές αρχές και πρακτικές που είναι αναγκαίες για την ποιοτική φροντίδα και αγωγή των μικρών παιδιών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις βασικές αρχές που διέπουν και καθορίζουν την αγωγή των μικρών παιδιών.
- Τις βασικές ανάγκες, τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τα ενδιαφέροντα των μικρών παιδιών που υπαγορεύουν την οργάνωση των παιδαγωγικών δράσεων με τα μικρά παιδιά και την οργάνωση των χώρων υποδοχής και αγωγής τους.
- Τους μακροπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους της αγωγής του μικρού παιδιού.
- Τρόπους παιδαγωγικής προσέγγισης της καθημερινότητας του μικρού παιδιού.
- Παιδαγωγικές πρακτικές που εξασφαλίζουν την ευημερία του μικρού παιδιού μέσα στο πλαίσιο αγωγής του.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με

- Τις βασικές αρχές της αγωγής των μικρών παιδιών
- Τα ποιοτικά κριτήρια της αγωγής των μικρών παιδιών.
- Τις αρχές οργάνωσης της παιδαγωγικής πράξης με τα μικρά παιδιά.
- Παιδαγωγικές πρακτικές για την ολιστική ανάπτυξη και ευημερία του μικρού παιδιού.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να αναγνωρίζει τις βασικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του κάθε παιδιού ώστε να τα αξιοποιεί για να παρέχει εξατομικευμένη αγωγή.
- Να προσεγγίζει το κάθε παιδί σεβόμενος τον ατομικό ρυθμό ανάπτυξης
- Να διαχειρίζεται την παρατήρηση ως παιδαγωγικό εργαλείο και να αναλύει τις καταγραφές ώστε να αξιοποιεί τα δεδομένα.

Συνεργάζεται αποτελεσματικά με τα μέλη της παιδαγωγικής ομάδας για την ολιστική ανάπτυξη του παιδιού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές

αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές αρχές της αγωγής των μικρών παιδιών.
2. Οι βασικές ανάγκες και τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των μικρών παιδιών (1-3 χρόνων) ως παράγοντες για την παιδαγωγική δράση σε ένα πλαίσιο αγωγής μικρών παιδιών.
3. Πώς μαθαίνουν τα μικρά παιδιά. Κίνητρα και ενδιαφέροντα του μικρού παιδιού ως μαθησιακές ευκαιρίες.
4. Στόχοι για την ολιστική ανάπτυξη και την ευημερία του μικρού παιδιού. Μακροπρόθεσμοι και βραχυπρόθεσμοι στόχοι της αγωγής.
5. Ποιοτικά χαρακτηριστικά της αγωγής των μικρών παιδιών.
6. Ανεξαρτητοποίηση και αυτονομία του μικρού παιδιού. Έννοιες ταυτόσημες; Παιδαγωγικές προσεγγίσεις και ο ρόλος του ενήλικα.
7. Ο έλεγχος των σφικτήρων: Σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις
8. Η Παιδαγωγική μέσα από την καθημερινότητα των μικρών παιδιών στον βρεφονηπιακό σταθμό.
9. Η παιδαγωγική της φροντίδας. Αναλύοντας την έννοια της φροντίδας. Η συμμετοχή του παιδιού και η δημιουργία των σχέσεων με πρόσωπα και αντικείμενα. Ο παιδαγωγός αναφοράς.
10. Τρόποι και πρακτικές για την εξασφάλιση της ατομικότητας και της ιδιωτικότητας του μικρού παιδιού στην συλλογική ζωή ενός πλαισίου αγωγής.
11. Η συμβολή των ψυχαναλυτικών προσεγγίσεων στην παιδαγωγική των μικρών παιδιών.
12. Το μοντέλο του Loczy: Βασικές παιδαγωγικές αρχές και εφαρμογές. Οι ιδέες του Loczy εφαρμοσμένες στους βρεφονηπιακούς σταθμούς.
13. Ιδέες, ερεθίσματα, προτάσεις για δράσεις και παιχνίδια με τα μικρά παιδιά σε ένα πλαίσιο αγωγής.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΜΕΡΟΣ (ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ)

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος σκοπό έχει να δώσει τη δυνατότητα στην/στον φοιτήτρια/τή να εμπλακεί στη παιδαγωγική πράξη, να συνεργαστεί με τις/τους παιδαγωγούς του τμήματος να οργανώσει καθώς και να προτείνει τις πρώτες δράσεις στα μικρά παιδιά, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές οργάνωσης της παιδαγωγικής πράξης όπως αναλύονται στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος.

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος πραγματοποιείται στο χώρο βρεφονηπιακών σταθμών που επιλέγει το Τμήμα. Περιλαμβάνει υποχρεωτική εβδομαδιαία παρουσία της/του φοιτήτριας/φοιτητή στον βρεφονηπιακό σταθμό καθώς και υποχρεωτικές συναντήσεις στο χώρο του Τμήματος με σκοπό την πλαισίωση του/της κάθε φοιτητή/τριας, την ανατροφοδότηση, αναστοχασμό και ανάλυση των εφαρμοζόμενων παιδαγωγικών πρακτικών και στόχο την αποτελεσματικότερη σύνδεση θεωρίας και πράξης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλία στο αμφιθέατρο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ασκήσεις πεδίου σε χώρους αγωγής μικρών παιδιών	50
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Συγγραφή εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις</i>	- Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης, ανάλυση μελέτης περίπτωσης σε ποσοστό 60%. - Υποχρεωτική ατομική εργασία για το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος ως αποτέλεσμα και σύνθεση που προκύπτει από την εβδομαδιαία παρουσία του/της φοιτητή/τριας στον χώρο αγωγής	

Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	πραγματοποίησης του εργαστηριακού μέρους του μαθήματος σε ποσοστό 40%.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση:

Bonnafé, M. (2017). *Τα βιβλία κάνουν καλό στα μωρά.* (Επιμ. Γρ. Αμπατζόγλου. Μτφ. Γρ. Αμπατζόγλου, Μ. Μπούρη, Χ. Χατζηδημητρίου). Θεσσαλονίκη: Εντόμω ΣΥΜΕΠΕ

Bredenkamp και Corple,(2011). *Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής ηλικίας.* Αθήνα: Πεδίο.

Delion,P. (sous direction 2005). *Τα βρέφη σε ιδρύματα τα βρέφη και η θεσμοί.* (Επιμ. Γ. Αμπατζόγλου & Χ. Χατζηδημητρίου. Μτφ. Γ. Αμπατζόγλου &Ι. Βουδίου). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Maguire-Fong, M.J. (2019). *Εκπαίδευση Βρεφών και Νηπίων. Ερευνητές εν Δράσει!* (Επιμ. Σ. Δημητριάδη. Μτφ. Τ. Πλυτά και Μ. Περιστέρη). Αθήνα: Παπαζήση.

Murray, L. (2017). *Η Ψυχολογία των βρεφών.* (Επιμ. Ζ. Παπαληγούρα. Μτφ. Ε. Κοψαχείλη.). Αθήνα: Παπαζήση.

Rasse.M. Appel.J-R. (2024). (Επιμ. Ε. Ρουφίδου. Μτφ Κ. Γούλα). *Για την ανάπτυξη και την ευημερία του μικρού παιδιού. Η πικλεριανή προσέγγιση σε δομές αγωγής και φροντίδας της πρώιμης παιδικής ηλικίας.* Αθήνα: Πεδίο.

Stacey, S. (2020). *Αναδυόμενο πρόγραμμα &παιδαγωγική τεκμηρίωση στην προσχολική εκπαίδευση. Από τη θεωρία στην πράξη.* (Επιμ. Δ. Ευαγγέλου. Μτφ. Κ. Καφετζή). Αθήνα: Gutenberg.

Βίννικοτ, Ντ. (1976). *Το παιδί, η οικογένεια και ο εξωτερικός του κόσμος.* Μτφ. Θ. Παραδέλλης. Αθήνα: Καστανιώτη.

Βίννικοτ, Ντ. (2019). *Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα.* (Επιμ. Ν. Σαμοθράκη. Μτφ. Γ. Καλομοίρης). Αθήνα: Αρμός.

Ζακοπούλου, Α. - Κακάρογλου, Ν. - Κοσμά, Β., (1993). *Βασικές αρχές προγραμματισμού και δράσης στην προσχολική αγωγή.* Αθήνα: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βρεφονηπιαγωγών.

Ζακοπούλου, Α., (1995). *Παιχνίδια με το χρόνο για μικρά και μεγαλύτερα παιδιά.* Αθήνα: Εκκρεμές.

Λάγιου-Λιγνού, Ε.-Αναγνωστάκη, Λ.-Ναυρίδη, Α. (2019). *Ψυχαναλυτικές παρεμβάσεις με μικρά παιδιά στην οικογένεια και στην τάξη.* Αθήνα: Αρμός.

Ναυρίδη.Α. – Αναγνωστάκη. Λ. – Pretorius. Ι.-Μ. (2024). *Ψυχαναλυτική σκέψη στην Προσχολική Εκπαίδευση.* Αθήνα: Παπαζήση.

Ντολτό, Φρ. (1993). *Μεγαλώστε σωστά το παιδί σας.* (Επιμ. Δ. Τσαρμακλή. ΜτφΑ. Σίνη &Δ. Τσαρμακλή). Αθήνα: Εκδόσεις Γιαλλελή.

Ντολτό. Φ. (2000). *Το παιδί στην πόλη.*(Μτφ. Ε. Κούκη).Αθήνα: Πατάκη.

Φρόντ, Α. (1991). *Παιδαγωγική ψυχανάλυση.* Μτφ. Λ. Σακαλή. Αθήνα: Επίκουρος.

Ξενόγλωσση

Caffari, R. (sous la direction). (2020). *Comment éviter que la collectivité ne nuise aux bébés ?* . Toulouse : Erès.

Caffari, R. (sous la direction) (2017). *Du soin et du relationnel entre professionnel et enfant.* Toulouse : Erès.

David, M. (sous la direction de). (2001). *Le bébé, ses parents, leurs soignant.* Le dossier de Spirale. Ramonville Saint-Agne: Erès.

David, M.- Appell, G. (1973/ 1996). *Loczy ou le maternage insolite.* Paris : CEMEA scarabée.

Lebovic, S.- Soulé, S. (1970/1995). *La connaissance de l'enfant par la psychanalyse.* Paris : PUF.

Malenfant, N. (2006). *Le petit enfant au quotidien.* Bruxelles : De Boeck Université.

Rameau, L. (2017). *L'itinérance Ludique.* Paris : Dunod.

Rasse, M. et Appel, J-R. (sous la direction). (2017). *L'approche piklérienne en multi-accueil.* Toulouse : Erès.

Rétif, N. (2017). *La pédagogie active à la crèche. Pour les enfants autonomes, libres et authentiques*. Paris : Dunod.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά :

Devenir

Dialogue

Enfance

Lettre de l'enfance et de l'adolescence- GRAPE

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΡΘΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση και η προώθηση της δημοκρατικής παιδαγωγικής πράξης, ως αναγκαίου πλαισίου για την προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην επικοινωνιακή μέθοδο, καθώς ο διαπολιτισμικός διάλογος αποτελεί το βασικό μέσο διαμεσολάβησης που μπορεί να αξιοποιήσει ο παιδαγωγός ώστε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της δημοκρατικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τη σημασία της δημοκρατικής παιδαγωγικής πράξης και τους θεμελιωτές της
- Να γνωρίζει τις βασικές δημοκρατικές αρχές και αξίες και να τις υπηρετεί στο παιδαγωγικό του έργο
- Να περιγράφει τους στόχους και της αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης
- Να αντιλαμβάνεται τον πλούτο της πολυπολιτισμικής σχολικής τάξης και να τον υποστηρίζει κατάλληλα
- Να προωθεί διαπολιτισμικές επικοινωνιακές παιδαγωγικές πρακτικές

Β) σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να διαμορφώνει κατάλληλο και πολιτισμικά υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον
- Να αναπτύσσει σύγχρονες βιωματικές δημοκρατικές προσεγγίσεις
- Να διακρίνει τις αυθεντικές πολιτισμικές καταστάσεις μάθησης και να τις υποστηρίζει
- Να αναπτύσσει θετική παιδαγωγική σχέση με τα παιδιά και να διαμορφώνει δημοκρατικό παιδαγωγικό κλίμα
- Να προωθεί τη μάθηση με αυθεντικούς και συμβολικούς τρόπους, αναπαραστάσεις και μέσα

Γ) σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να αιτιολογεί το θεωρητικό υπόβαθρο των επιλογών του/της κατά την παιδαγωγική διαδικασία.
- Να χειρίζεται ερευνητικά τη βιβλιογραφία σε σχέση με τα ζητήματα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης
- Να οργανώνει τις γνώσεις του και να τις συνθέτει με κριτική ματιά
- Να αναθεωρεί τις επιλογές του και να τις επαναπροσδιορίζει
- Να μεταφέρει την αποκτηθείσα γνώση και εμπειρία σε νέες περιστάσεις μάθησης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η φιλοσοφική έννοια της praxis και η αξία της θεωρίας
2. Οι θεμελιωτές της δημοκρατικής εκπαίδευσης (Kant, Dewey, Freire, Makarenko, Giroux)
3. Βασικές Δημοκρατικές αξίες: Συμμετοχή, διάλογος, δικαιώματα, κοινωνική δικαιοσύνη,
4. Πολυπολιτισμικότητα και συμπερίληψη
5. Εκφάνσεις της διαφορετικότητας και παιδαγωγική πρακτική
6. Πολιτισμικός διάλογος – Διαπολιτισμική επικοινωνία και παιδαγωγική πρακτική
7. Πέρα από τον εθνοκεντρισμό στην εκπαίδευση – Νέες μορφές πολιτότητας
8. Σύνδεση τοπικότητας και κοσμοπολιτισμού
9. Ευαλωτότητα και συμπερίληψη – Το δικαίωμα του ανήκειν
10. Διαφοροποιημένη παιδαγωγική πράξη
11. Συμπερίληψη και παιδαγωγικό κλίμα
12. Αυθεντικές διαπολιτισμικές μαθησιακές εμπειρίες
13. Καλλιέργεια δεξιοτήτων συμμετοχής, δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Power Points, videos, άλλο εποπτικό υλικό	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης ή Εργαστηριακή άσκηση	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή</i>	• Εκπόνηση και παρουσίαση μελέτης (20% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (80% του συνολικού βαθμού)	

Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Βαλιαντή, Σ. και Νεοφύτου, Λ., (2017). *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Λειτουργική και αποτελεσματική εφαρμογή*. Εκδ. ΠΕΔΙΟ.
- Conkbayir, M., & Parcal, C. (2019). *Εισαγωγή στις Κλασικές και Σύγχρονες Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην Προσχολική Αγωγή*, Κάκουρος, Ε. και Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg. Αθήνα.
- Dahlberg G., Moss P. & Pence A. (2021) *Πέρα από την Ποιότητα - Γλώσσες αξιολόγησης στην Προσχολική Αγωγή*. Κυπριανός Π., και Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg. Αθήνα
- Hobbes, Th., (2016). *Η τέχνη της ρητορικής*. Εκδ. ΗΡΙΔΑΝΟΣ.
- Κακανά, Δ.Μ.(2015). *Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*, Εκδότης: ΑΦΟΙ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.
- Μουσένα, Ε. (2022). *Σημειολογία της Τέχνης και Πολιτότητα στην Εκπαίδευση – Ανάλυση με βάση τη θεωρία του Peirce*, στα Πρακτικά του 2ου Επιστημονικού Συνεδρίου που συνδιοργάνωσε το Εργαστήριο ΕΥΕΠΑ του ΤΑΦΙΠΠΗ με το Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης, με θέμα: «Το εκπαιδευτικό παιχνίδι και η τέχνη στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό», σελ. 49-59.
- Μουσένα, Ε. (2022). *Δικαίωμα στην Εκπαίδευση – Το Διεθνές Δίκαιο και ο Ρόλος των Παιδαγωγών*, στα Πρακτικά του ΣΤ΄ Συνεδρίου της Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Προσχολικής Αγωγής, με θέμα: «Σύγχρονα Θέματα Παιδαγωγικής, Ψυχοπαιδαγωγικής & Παιδιατρικής», σελ. 46-52.
- Μουσένα Ε. (2021). *Επικοινωνία και Προφορικότητα στην Εκπαίδευση: Προγράμματα και Παιδαγωγικές Πρακτικές*. Gutenberg. Αθήνα.
- Μουσένα, Ε., (2004). *Πολιτισμικός Πλουραλισμός και Εκπαίδευση*. Πρακτικά 7ου Διεθνούς Συνεδρίου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, του Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Πατρών, σελ. 345-354.
- Μπιρμπίλη, Μ., (2015). *Προς μια Παιδαγωγική του Διαλόγου*. Εκδ. Σοφία.
- Ong, W. J. (1997). *Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη: Η εκτεχνολόγηση του λόγου* (Κ. Χατζηκυριάκου, Μτφρ). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Παλαιολόγου, Ιω. (2023). *Παρατήρηση του Παιδιού – Εφαρμογές στην παιδαγωγική έρευνα και πρακτική*. Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg. Αθήνα.
- Swann, J. & Graddol, D. (2001). Οι ανισότητες των φύλων στην ομιλία μέσα στην τάξη. Στο: *Γλώσσα και Γραμματισμός στο Κοινωνικό Πλαίσιο*. ΕΑΠ: Πάτρα.
- Goehlich, M. (2003). *Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση*, Εκδότης: Γ.ΔΑΡΔΑΝΟΣ – Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.

Ξενόγλωσση

- Allan, J., & I'Anson, J. (2004). Children's rights in school: Power, assemblies and assemblages. *The International Journal of Children's Rights*, 12(2), 123-138.
- Appadurai, A. (1996). *Modernity at large: Cultural dimensions of globalization*. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.

- Apple, M. W., Kenway, J., & Singh, M. (Eds.). (2005). *Globalizing education – Policies, pedagogies and politics*. New York: Peter Lang Publishing, Inc.
- Arnold, J. & Mundy, B. (2020). Praxis pedagogy in teacher education. *Smart Learning Environments*. 7(8). <https://doi.org/10.1186/s40561-020-0116-z>
- Barry, B. (2001), *Culture and Equality*. Harvard University Press, Cambridge/Massachusetts.
- Benhabib, S. (2002), *The Claims of Culture: Equality and Diversity in the Global Era*. Princeton University Press, Princeton and Oxford.
- Burman, E. (1996). Local, global or globalised: Child development and international child rights legislation. *Childhood*, 3(1), 45–66.
- Clark, J. (2006). Social justice education and schooling: Some philosophical issues. *British Journal of Educational Studies*, 54(3), 272–287.
- Crossley, M. (2000). Bridging cultures and traditions in the reconceptualisation of comparative and international education. *Comparative Education*, 36 (3), 319-332.
- Epstein, Ann S. (2007). *The intentional teacher: choosing the best strategies for young children's learning*. Washington, DC: NAEYC.
- Habermas, J. (1998). *The Inclusion of the Other: Studies in Political Theory*. The MIT Press, Cambridge/Massachusetts.
- Hoorn, V. et al. (1999). *Play at the center of the curriculum*. Prentice Hall.
- Gesche-Koning N., 2018, Research for CULT Committee – *Education in Cultural Heritage*, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussels
- Giroux, A. H. & McLaren P., (eds) (1994). *Between Borders, Pedagogy and the Politics of Cultural Studies*, New York, London, Routledge.
- Gonzalez-Mena, J., (2008). *Diversity in Early Care and Education: Honoring Differences*. 5th Ed. London: McGraw-Hill Education- Europe.
- Katsoula, A. & Mousena, E., (2023) Democratic Pedagogy and Inclusive Education in Greece. *International Journal of Humanities Social Sciences and Education (IJHSSE)*, vol 10, no. 4, pp. 24-29. DOI: <https://doi.org/10.20431/2349-0381.1004004>
- Kemmis, S. (2012). Pedagogy, praxis and practice-based Higher Education, in: J. Higgs et al. (Eds.), *Practice-Based Education: Perspectives and Strategies*, 81-100. Sense Publishers.
- Moore, S. & Mitchell, C.R. (2008). *Power, Pedagogy and Praxis: Social Justice in the Globalized Classroom*. Sense Publishers.
- Mousena, E., Sidiropoulou T. & Sidiropoulou M. (2022). Curriculum for Citizenship and Sustainability, in: Şenol, H. (Ed.) *Pedagogy - Challenges, Recent Advances, New Perspectives, and Applications* (pp. 3-19). Intech Open. ISBN 978-1-80355-088-6. <https://www.intechopen.com/online-first/81312>
- Mousena, E. (2021). Pluribus vs Unum as Values in Citizenship Education. In Ruby M., Angelo-Rocha, M., Hickey, M., and Agosto, V. Charlotte (Eds) *Making A Spectacle: Examining Curriculum/Pedagogy as Recovery from Political Trauma* (pp. 49-64). NC: IAP– Information Age Publishing.
- Mousena E. & Raptis N., (2020). Beyond Teaching: School Climate and Communication in the Educational Context, in: Waller, L. (Ed.) *Education at the Intersection of Globalization and Technology*. pp. 153-169. Intech Open. DOI: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.93575>
- Mousena, E., & Sidiropoulou, T., (2018). Oral Communication Skills and Pedagogy, in: Caverio B. O. & Calvet L. N., *New Pedagogical Challenges in the 21st Century*. pp. 231-247. InTechOpen. Print ISBN: 978-1-78923-380-3. Online ISBN 978-1-78923-381-0 <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.70831>
- Newman, D. Griffin, P. & Cole, M. (1989). *The Construction Zone*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ong, A. (1999) *Flexible Citizenship: The Cultural Logics of Transnationality*. Durham: Duke University Press.
- Osler, A. (2010), *Education for Cosmopolitan citizenship? A challenge for the Nation-state*. CGC Working paper Series N0. 2012/002. Centre for Governance and Education, Hong Kong Education Institute.
- OXFAM. 2006. *Education for Global Citizenship: A Guide for Schools*. Oxfam Development Education Programme, U.K.
- Piller, I., (2017). *Intercultural Communication*. Edinburgh University Press.
- Sirotova, M. (2016). Pedagogical praxis as a process of developing professional competencies in university education of future teachers. *Procedia, Social and Behavioral Sciences* 228, pp 529-534.

-Trueba, T.H., & Barnett-Mizrahi, C., (Eds) (1979). *Bilingual Multicultural Education and the Professional: From Theory to Practice*. Massachusetts: Newbury House.

-Wells, G. (1992). The centrality of talk in education. Στο: K. Norman (ed.) *Thinking Voices: The work of the National Oracy Project*. London: Hodder and Strougghoton

-Young, I.M. (2000), *Inclusion and Democracy*. Oxford University Press, Oxford/New York.

Επιστημονικά περιοδικά

Education & Culture
The Journal of School & Society
Children & Society
International Journal of Education Policy & Leadership
European Early Childhood Research Journal
Early Education Journal
Early child development and care
Early Childhood Research Quarterly
Contemporary Issues in Early Childhood
Compare: A Journal of Comparative and International Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η δυναμική της ομάδας αναφέρεται στις σχέσεις και αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μελών μιας ομάδας, και στα διάφορα φαινόμενα που αναπτύσσονται στους κόλπους της. Στα πλαίσια του μαθήματος θα γίνει αναφορά στις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις από τον χώρο της ψυχολογίας, της κοινωνιολογίας, της ψυχανάλυσης και της ανθρωπολογίας, που προσπαθούν να περιγράψουν και να ερμηνεύσουν τα φαινόμενα της δυναμικής των ομάδων, με έμφαση στην ψυχοδυναμική θεωρία. Θα συζητηθούν επίσης οι ομαδικές διεργασίες στο σχολικό πλαίσιο και συγκεκριμένα στην τάξη του παιδικού σταθμού, ο ρόλος του παιδαγωγού και η δυναμική της ομάδας-τάξη.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες της ψυχολογίας των ομάδων.
- Εννοιολογικά εργαλεία κατανόησης της υφής και της δυναμικής των διαπροσωπικών σχέσεων σε πλαίσια ομάδας.
- Ομαδικές διεργασίες στο σχολικό πλαίσιο και συγκεκριμένα στην τάξη του παιδικού σταθμού.
- Τη δυναμική της ομάδας-τάξη και τα ομαδικά φαινόμενα.
- Το ρόλο του παιδαγωγού στην τάξη του παιδικού σταθμού.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες της ψυχολογίας των ομάδων.
- Εννοιολογικά εργαλεία κατανόησης της υφής και της δυναμικής των διαπροσωπικών σχέσεων σε πλαίσια ομάδας.
- Ομαδικές διεργασίες στο σχολικό πλαίσιο και συγκεκριμένα στην τάξη του παιδικού σταθμού.
- Τη δυναμική της ομάδας-τάξη και τα ομαδικά φαινόμενα.
- Τον ρόλο του παιδαγωγού στην τάξη του παιδικού σταθμού.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναγνωρίζει την υφή και τη δυναμική των διαπροσωπικών σχέσεων στο πλαίσιο της ομάδας-τάξη.
- Προσεγγίζει με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και τους γονείς τους.
- Διαχειρίζεται τις ομαδικές διεργασίες και τα ομαδικά φαινόμενα.
- Συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διεπιστημονικής ομάδας για τη στήριξη του παιδιού και της οικογένειάς του.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγικό μάθημα: Ψυχολογία των ομάδων-Ιστορική αναδρομή. 2. Η συναισθηματική ζωή των ομάδων. Ψυχοδυναμική προσέγγιση. 3. Η διαπροσωπική επικοινωνία και αλληλεπίδραση. 4. Η έννοια της δι-υποκειμενικότητας. 5. Λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, η γλώσσα του σώματος. 6. Οι ρόλοι μέσα στην ομάδα. 7. Η ασυνείδητη επικοινωνία στις ομάδες. 8. Ομαδικές πρακτικές και ομαδικό πλαίσιο. 9. Τεχνικές διαμεσολάβησης μέσα στην ομάδα. 10. Η σχολική τάξη ως ομάδα. 11. Ο εκπαιδευτικός μέσα στην ομάδα-τάξη. 12. Η σχέση σχολείου – οικογένειας και η σχέση γονιού – εκπαιδευτικού. 13. Ομάδες συμβουλευτικής γονέων και ομάδες στήριξης και επιμόρφωσης εκπαιδευτικών.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150

Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (80%). • Πρωτόκολλο παρατήρησης (20%). • Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ναυρίδης, Κ. (2005). <i>Ψυχολογία των Ομάδων, Κλινική Ψυχοδυναμική Προσέγγιση</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση. Bion, W. R. (1962). <i>Learning from Experience</i>. New York: Basic Books. Bion, W.R. (1961). <i>Experiences in groups</i>. London: Tavistock Publications. Foulkes, S. H. (1948). <i>Introduction to Group Analytic Psychotherapy</i>. London: Heinemann. Kaës, R. (2007). <i>Un singulier pluriel</i>. Paris: Dunod. Ελληνική μετάφραση (2009). <i>Ένας πληθυντικός ενικός</i>. Εκδόσεις Καστανιώτη. Kaës, R. (2007a). <i>Linking, Alliances and Shared Space. Groups and the Psychoanalyst</i>. London: Routledge. Navridi, E., Navridis, K. & Midgley N. (2012). Separation and Relating in a Parent-Toddler Group Setting. <i>Early Child Development and Care</i>. Volume 182, Issue 2, pages 221-232. Roger C. (1991). <i>Ομάδες Συνάντησης: Αυτογνωσία - Ψυχολογία των Ομάδων – Επικοινωνία</i>. Εκδόσεις Δίοδος

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ

	ΚΛΟΕ17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ι: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να προβούν στη σύλληψη του εκπαιδευτικού συστήματος μέσω των διαφόρων κοινωνιολογικών θεωριών, επιχειρηματολογούν για τους συγκεκριμένους θεωρητικούς προσανατολισμούς, να διατυπώνουν ένα κοινωνιολογικό πρόβλημα σε μια κοινωνιολογική προβληματική, να συνθέτουν και να αποσπούν από ένα άρθρο ή από ένα θεωρητικό έργο τα στοιχεία που χρησιμεύουν στην ανάλυση των παρατηρουμένων γεγονότων.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τη Μελέτη των κοινωνικών θεωριών που εστιάζουν στην κοινωνιολογική εξήγηση

• Τις αιτίες των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων Σε επίπεδο δεξιότητων θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με: • Τη Μελέτη των κοινωνικών θεωριών που εστιάζουν στην κοινωνιολογική εξήγηση • Τις αιτίες των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων Σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως: • Αναλύει το εκπαιδευτικό σύστημα μέσω των διαφόρων κοινωνιολογικών θεωριών • Κατανοεί καλύτερα τα κοινωνιολογικά προβλήματα • Αναπτύξει επιχειρηματολογία βασισμένη σε συγκεκριμένους θεωρητικούς προβληματισμούς της κοινωνιολογίας																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην Κοινωνιολογία και την Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης μέσα από ένα ορισμένο αριθμό βασικών εννοιών και θεωρητικών προσανατολισμών. Εστιάζεται στη μακρο-κοινωνιολογική ανάλυση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων, καθώς και στις γενεσιουργές αιτίες τους. Παρουσιάζονται σημαντικές έρευνες σχετικές με το θέμα και τη σπουδαιότητα των γνώσεων που παρήχθησαν σε αυτόν τον τομέα. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη φύση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, καθώς και στη μελέτη του σχολικού θεσμού ως εργαλείο αναπαραγωγής των κοινωνικών ανισοτήτων προέλευσης. Θα αναπτυχθούν οι ακόλουθες ενότητες: -Εκπαίδευση και κοινωνικές δομές: Κοινωνία, Κοινωνικοποίηση και Εκπαίδευση. Η έννοια της κοινωνικοποίησης και η χρήση της στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Κουλτούρες, κοινωνικοποίηση και ταυτότητες. Η έννοια της κοινωνικής ανισότητας. Ανισότητες και κοινωνικο-πολιτιστικές διαφορές. Ανισότητες και εθνοπολιτισμικές διαφορές. Η σχολική έκρηξη. Εκδημοκρατισμός των σπουδών και ανισότητες εκπαιδευτικών ευκαιριών. Οι διαστάσεις της έννοιας των ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών. Κοινωνική διαστρωμάτωση και κοινωνική κινητικότητα. Κοινωνική διαστρωμάτωση και ταυτότητες. Εκπαίδευση, οικονομική ανάπτυξη και αγορά εργασίας.

-Προβλήματα του σχολείου και της εκπαίδευσης: Η κοινωνιολογική προσέγγιση της σχολικής επίδοσης (αποτυχίας/επιτυχίας). Σχολική επίδοση και κοινωνική προέλευση. Μηχανισμοί σχολικής επιλογής. Η αξιολόγηση ως μηχανισμός κοινωνικής επιλογής. Σχολική επίδοση και ο μύθος της ευφυΐας. Σχολική επίδοση και σχέση με τη γλώσσα (Θεωρία του B. Bernstein). Curricula, κουλτούρα και κοινωνικές τάξεις. Εκπαίδευση και φύλο.

-Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης: Ο Durkheim και η φονξιοναλιστική παράδοση. Η φονξιοναλιστική θεώρηση (T. Parsons). Η φονξιοναλιστική προσέγγιση της εκπαίδευσης. Η μαρξιστική θεώρηση (μια εισαγωγή). Η μαρξιστική ανάλυση της εκπαίδευσης. Η θεωρία του μορφωτικού κεφαλαίου των P. Bourdieu και J-C. Passeron. Η θεωρία του μεθοδολογικού ατομικισμού (R. Boudon).

Αναλυτικότερα:

1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία και την Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης.
2. Μάκρο-κοινωνιολογική ανάλυση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων, καθώς και οι γενεσιουργές αιτίες τους.
3. Παρουσίαση σημαντικών ερευνών σχετικές με το θέμα και τη σπουδαιότητα των γνώσεων που παρήχθησαν σε αυτόν τον τομέα. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη φύση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, καθώς και στη μελέτη του σχολικού θεσμού ως εργαλείο αναπαραγωγής των κοινωνικών ανισοτήτων προέλευσης.
4. Εκπαίδευση και κοινωνικές δομές: Κοινωνία, Κοινωνικοποίηση και Εκπαίδευση. Η έννοια της κοινωνικοποίησης και η χρήση της στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Κουλτούρες, κοινωνικοποίηση και ταυτότητες.
5. Η έννοια της κοινωνικής ανισότητας. Ανισότητες και κοινωνικο-πολιτιστικές διαφορές. Ανισότητες και εθνοπολιτισμικές διαφορές. Η σχολική έκρηξη.
6. Εκδημοκρατισμός των σπουδών και ανισότητες εκπαιδευτικών ευκαιριών. Οι διαστάσεις της έννοιας των ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών.
7. Κοινωνική διαστρωμάτωση και κοινωνική κινητικότητα. Κοινωνική διαστρωμάτωση και ταυτότητες. Εκπαίδευση, οικονομική ανάπτυξη και αγορά εργασίας.
8. Προβλήματα του σχολείου και της εκπαίδευσης: Η κοινωνιολογική προσέγγιση της σχολικής επίδοσης (αποτυχίας/επιτυχίας). Σχολική επίδοση και κοινωνική προέλευση.
9. Μηχανισμοί σχολικής επιλογής. Η αξιολόγηση ως μηχανισμός κοινωνικής επιλογής. Σχολική επίδοση και ο μύθος της ευφυΐας.
10. Σχολική επίδοση και σχέση με τη γλώσσα (Θεωρία του B. Bernstein). Curricula, κουλτούρα και κοινωνικές τάξεις. Εκπαίδευση και φύλο.
11. Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης: Ο Durkheim και η φονξιοναλιστική παράδοση. Η φονξιοναλιστική θεώρηση (T. Parsons). Η φονξιοναλιστική προσέγγιση της εκπαίδευσης.
12. Η μαρξιστική θεώρηση (μια εισαγωγή). Η μαρξιστική ανάλυση της εκπαίδευσης.
13. Η θεωρία του μορφωτικού κεφαλαίου των P. Bourdieu και J-C. Passeron. Η θεωρία του μεθοδολογικού ατομικισμού (R. Boudon).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.

	Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις και φροντιστήριο	60
	Συγγραφή Εργασίας	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	60
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αντωνοπούλου Μ. (2008). *Οι Κλασικοί της Κοινωνιολογίας*, Αθήνα, Σαββάλας.

Ballantine J., Hammack Fl. (2015). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Επίκεντρο

Blackledge D., Hunt B. (1994). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Bernstein B. (1989). *Παιδαγωγικοί κώδικες και κοινωνικός έλεγχος*, Αλεξάνδρεια.

Bourdieu P. & Passeron J.-C. (1996). *Οι Κληρονόμοι*, Αθήνα, Καρδαμίτσα.

Charlot B. (1999). *Η σχέση με τη γνώση*, Αθήνα, Μεταίχμιο.

Γώγου Α. (2010). *Η κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων και οι προοπτικές της κοινωνικής έρευνας*, Αθήνα, Γρηγόρη.

Γώγου Α. (2019). *Κοινωνικές Αλληλεπιδράσεις Σχολείου Οικογένειας. Τι λένε οι δάσκαλοι για τους γονείς; Μία Κοινωνιολογική Προσέγγιση*, Αθήνα, Γρηγόρη.

Δασκαλάκης Δ. (2017). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, Παπαζήση

Ευστράτογλου Α. (1998). *Οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις του αναλφαριθμητισμού στην Ελλάδα*, Αθήνα, Τυπωθήτω, Γ. Δαρδανός.

Θάνος Θ. (2015). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης στην Ελλάδα*, Αθήνα, Gutenberg.

Καντζάρα Β. (2008). *Εκπαίδευση και Κοινωνία*, Αθήνα, Πολύτροπον.

Κασιμάτη Κ. (2001). *Δομές και Ροές*, Αθήνα, Gutenberg.

- Κατριβέσης Ν. (2004). *Κοινωνιολογική Θεωρία*, Αθήνα, Gutenberg.
- Κάτσικας Χ., Καββαδίας, Γ.Κ. (1994). *Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση*, Αθήνα, Gutenberg.
- Κελπανίδης Μ. (2002). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεωρίες και πραγματικότητα*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Κοντογιαννοπούλου – Πολυδωρίδη Γ., Σολομών Ι., Σταμέλος Γ. (2000). *Ανιχνεύοντας την επίδοση στην ελληνική εκπαίδευση*, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Κοντογιαννοπούλου – Πολυδωρίδη Γ. (1996). *Κοινωνιολογική Ανάλυση της αξιολόγησης και της επίδοσης* (2 τόμοι), Αθήνα, Gutenberg.
- Κυρίδης Α. (1997). *Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση και η πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο, (1955-1985)*, Αθήνα, Gutenberg.
- Κωνσταντίνου Χ., Πλειός Γ. (επιμ.) (1999). *Σχολική αποτυχία και κοινωνικός αποκλεισμός*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Lallement M. (2001). *Ιστορία των Κοινωνιολογικών Ιδεών*, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Λαμπίρη-Δημάκη, Ι., Κυριαζή, Ν. (επιμ.), (1995). *Η ελληνική κοινωνία στο τέλος του 20^{ου} αιώνα*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- Μαράτου-Αλιπράντη Λ., Τεπέρογλου Α., Τσιγκάνου Ι. (2006). *Το Ελληνικό Σχολείο με την Αυγή του 21^{ου} αιώνα*, ΕΚΚΕ, Αθήνα, Gutenberg.
- Μυλωνάς Θ. (1999). *Η αναπαραγωγή των κοινωνικών τάξεων από τους σχολικούς μηχανισμούς*, Αθήνα, Gutenberg.
- Μυλωνάς Θ. (2001). *Κοινωνιολογία της ελληνικής εκπαίδευσης*, Αθήνα, Gutenberg.
- Νικολάου Σ. –Μ. (2009). *Κοινωνικοποίηση στο σχολείο*, Αθήνα, Gutenberg.
- Νόβα-Καλτσούνη Χ. (2010). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Gutenberg.
- Ντυρκάϊμ Ε. (1978). *Οι Κανόνες της κοινωνιολογικής μεθόδου*, Gutenberg.
- Παναγιωτόπουλος Ν. (2018). *Στοιχεία για την αναστοχαστική ανθρωπολογία του ΠΙΕΡ ΜΠΟΥΡΝΤΙΕ*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια
- Πυργιωτάκης Ι. (2009). *Κοινωνικοποίηση και εκπαιδευτικές ανισότητες*, Αθήνα, Γρηγόρη.
- Σιάνου-Κύργιου Ε. (2006). *Εκπαίδευση και κοινωνικές ανισότητες. Η μετάβαση από τη Δευτεροβάθμια στην Ανώτατη Εκπαίδευση (1997-2004)*, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Σταμέλος Γ. (2002). *Προσπάθεια ιχνηλασίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος*, Αθήνα, Ψηφίδα.
- Τάτσης Ν. (1997). *Κοινωνιολογία. Ιστορική Εισαγωγή και θεωρητικές θεμελιώσεις*, Αθήνα, Οδυσσέας.
- Τσουκαλάς Κ. (1987). *Εξάρτηση και αναπαραγωγή. Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1832-1922)*, Αθήνα, Θεμέλιο.
- Τσαούσης Δ. (2009). *Η κοινωνία της γνώσης*, Αθήνα, Gutenberg.
- Whitty G. (2007). *Κοινωνιολογία και σχολική γνώση*, Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο.

Επιστημονικά περιοδικά:

Κοινωνικές Επιστήμες
Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
Κοινωνιολογική Επιθεώρηση
Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης
Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου
Νέα Παιδεία
Σύγχρονη Εκπαίδευση
Τα Εκπαιδευτικά
Παιδαγωγική Επιθεώρηση
Τετράδια Πολιτικής Επιστήμης
Επιστήμη και Κοινωνία
Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού
Journal of International Social Studies
Journal of Politics and Society
American Journal of Sociology
American Sociology Review
British Journal of Sociology
Electronic journal of Sociology
Année Sociologique

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ		ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	
ΤΜΗΜΑ		ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Εργαστηριακές Ασκήσεις		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Μέσω της Θεατρικής Αγωγής οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με τις βασικές έννοιες και τα εργαλεία της Θεατροπαιδαγωγικής. Η θεατρική πράξη αποσκοπεί στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που προωθούν την παιδαγωγική διαδικασία. Στόχος του μαθήματος είναι να ευαισθητοποιηθούν οι φοιτητές/τριες στη δραματική - θεατρική έκφραση. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να κατανοεί και να ανακαλεί: - Την προέλευση του θεάτρου. - Την ιστορία και την εξέλιξη του θεάτρου.

- Τα συστατικά του θεάτρου ως παραστατική τέχνη.
- Τις τεχνικές του θεάτρου.
- Την κοινωνική διάσταση του θεάτρου.
- Τον ρόλο του θεάτρου στην παιδαγωγική διαδικασία.
- Το αντικείμενο, τους στόχους και τη μεθοδολογία της Θεατρικής αγωγής.
- Τη σχέση της Θεατρικής αγωγής με τη Θεατρική τέχνη και τις άλλες Τέχνες, την Παιδαγωγική επιστήμη, την Προσχολική αγωγή.

Σε επίπεδο **δεξιότητων** ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Χρησιμοποιεί τις τεχνικές του θεάτρου και να αναπτύσσει τον λόγο, το συναίσθημα, την κίνηση.
- Δημιουργεί και να αναπτύσσει ρόλους που αντανακλούν πραγματικές ή φανταστικές καταστάσεις και να σχολιάζει κοινωνικά, ηθικά ή άλλα ζητήματα.
- Αξιοποιεί τις τεχνικές του θεάτρου στην παιδαγωγική διαδικασία.
- Αναβιώνει με παιγνιώδη τρόπο τα στάδια του ανθρώπινου πολιτισμού.
- Σχεδιάζει και να πραγματοποιεί δράσεις.
- Δημιουργεί ένα ασφαλές περιβάλλον μάθησης μέσα από σωματικές και πνευματικές δραστηριότητες.
- Αξιοποιεί κατάλληλα το περιβάλλον για τη δημιουργία Θεατρικών παιχνιδιών.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Αναπτύσσει τη φαντασία, την παρατηρητικότητα, τη μνήμη και την κριτική σκέψη, να επικοινωνεί ιδέες, συναισθήματα και εμπειρίες.
- Κατανοεί και να αποδέχεται το διαφορετικό.
- Αναπτύσσει τη συνεργασία και την ομαδικότητα.
- Αναπτύσσει την αυτοεκτίμηση, την αυτοπεποίθηση, τον αυτοσεβασμό, την επικοινωνία.
- Συνδυάζει και να συνθέτει γνώσεις, απόψεις, συμπεριφορές και να παράγει νέες ιδέες και εναλλακτικούς τρόπους ζωής.
- Να αντιμετωπίζει το θεατρικό παιχνίδι ως δραστηριότητα χαράς, γνώσης, επικοινωνίας και ανάπτυξης, προκειμένου να το μεταδώσει στα παιδιά.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Προέλευση του Θεάτρου. Η έννοια και τα συστατικά του Θεάτρου ως παραστατική τέχνη.

2. Η κοινωνική διάσταση και η σημειολογία του Θεάτρου. Η διαδραστική επικοινωνία και ο ρόλος του θεατή. 3. Θεατρικός χώρος και θεατρική σκηνή. Σκηνοθεσία και υποκριτική. 4. Θέατρο και Λογοτεχνία. 5. Θεατρική Αγωγή: Αντικείμενο, στόχοι και μεθοδολογία. 6. Η σχέση της Θεατρικής αγωγής με τη Θεατρική τέχνη και τις άλλες Τέχνες, την Παιδαγωγική επιστήμη, την Προσχολική αγωγή. 7. Θεατρική τέχνη και παιχνίδι: Εμπειρική προσέγγιση της τέχνης του Θεάτρου μέσα από το παιχνίδι. 8. Διαφορές Θεάτρου και Θεατρικού παιχνιδιού. 9. Θεωρητική προσέγγιση του Θεατρικού παιχνιδιού. 10. Βασικές αρχές, τεχνικές και εργαλεία του Θεατρικού παιχνιδιού: θεατρικό παιχνίδι, αυτοσχεδιασμός, διερευνητική δραματοποίηση, εκπαιδευτικό δράμα, αναλόγιο, χάπενινγκ, σκετς, κ.ά. 11. Η προσφορά του Θεάτρου στην πρώιμη παιδική ηλικία. 12. Μεθοδολογία και τεχνικές οργάνωσης εργαστηρίου θεάτρου. Σχεδιασμός εμπύχωσης και προγραμματισμός δράσεων. 13. Ο ρόλος του παιδαγωγού-εμπνυχωτή: εμπνυχωτής και ομάδα, παιχνίδι και έκφραση, συμπεριφορά, επικοινωνία, δράση, αυτο-ανακάλυψη, συνύπαρξη, διαδικασία, ενσυναίσθηση. Εργαστηριακές ασκήσεις στο πλαίσιο του μαθήματος: Εισαγωγή στον ρόλο: διαδικασία επιλογής ρόλου. Διερεύνηση της αίσθησης και της συμπεριφοράς του σκηνικού προσώπου. Δημιουργία μιας ιστορίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας. Θεατρικές παραστάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας.														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>70</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές Ασκήσεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Παρακολούθηση παραστάσεων</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	70	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	20	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10	Παρακολούθηση παραστάσεων	10	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	70														
Εργαστηριακές Ασκήσεις	40														
Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	20														
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10														
Παρακολούθηση παραστάσεων	10														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις</i>	Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω θεατρικών ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης.														

Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή εξέταση ή εργασία Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Άλκηστις (2008). *Μαύρη Αγελάδα – Άσπρη Αγελάδα. Δραματική Τέχνη στην εκπαίδευση και Διαπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Τόπος.
- Άλκηστις (2000). *Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Αυδή, Α. & Χατζηγεωργίου, Μ. (2007). *Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Beauchamp, H. (1998). *Τα παιδιά και το δραματικό παιχνίδι. Εξοικείωση με το θέατρο* (μτφρ. Ε. Γιανίτσκα). Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Bergeret, L. (1988). *Ψυχοκινητικά παιχνίδια για παιδιά από 2 ως 6 χρόνων*. Αθήνα: Δίπτυχο.
- Γιάνναρης, Γ. (1994). *Θεατρική αγωγή και παιχνίδι*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Γραμματάς, Θ. (2006). *Για το Δράμα και το Θέατρο*. Αθήνα: Εξάντας.
- Έλαμ, Κ. (2001). *Η σημειωτική θεάτρου και δράματος* (μτφρ. Κ. Διαμαντάκου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Έριλ, Α. - Μεγκριέ, Ντ. (2001). *Το θεατρικό παιχνίδι στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Ντουντούμης.
- Faur, G. & Lascar, S. (1988). *Το Θεατρικό Παιχνίδι* (μτφρ. Α. Στρουμπούλη). Αθήνα: Gutenberg.
- Μουδατσάκης, Τ. (2005). *Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση. Από τον Stanislavsky, τον Brecht και τον Grotowski στο σκηνικό δοκίμιο*. Αθήνα: Εξάντας.
- Παπαδόπουλος Σ. (2010). *Παιδαγωγική Θεάτρου*. Αθήνα: Κοντύλι.
- Πατσαλίδης, Σ. (2000). *Θέατρο και Θεωρία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Χρυσάφη, Μ. (1991). *Το δραματικό παιχνίδι στην προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Συμπρωτάκης.

Ξενόγλωσση

- Bailin, Sh. (1998). «Critical Thinking and Drama Education», *Research in Drama Education*, 3 (2), 145-154.
- Bolton, G. M. & Heathcote, D. (1999). *So you want to use Role Play*. Stoke on Trent: Trentham Books.
- Day, A. (2011). *Drama sessions for primary schools and drama clubs*. New York: Routledge.
- Jensen, A. P. (2011). «Theatre Education and New Media/Digital Technologies». In *Key Concepts in Theatre/Drama Education* (pp. 227-232). Rotterdam: Sense Publishers.
- Neelands, J. (1998). *Beginning Drama*. London: David Fulton.
- Phillips, S. (2003). *Drama with children*. Oxford: Oxford University Press.
- Schonmann, S. (2011). *Key Concepts in Theatre/Drama Education*. Rotterdam: Sense Publishers.
- Wagner, B. J. (1998). *Educational drama and language arts: what research shows?* Portsmouth, N.H.: Heinemann.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6**ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν τη σημασία των κοινωνικών σπουδών για τη διαμόρφωση των ικανοτήτων του αυτόνομου, ενημερωμένου και ενεργού πολίτη. Επίσης, να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και ικανότητες για την ανάπτυξη κατάλληλων προγραμμάτων για την προσχολική ηλικία, μικρής ή μεγάλης διάρκειας, με κοινωνιοκεντρική στοχοθεσία και περιεχόμενο υποστηρίζοντας διερευνητικές εμπειρίες αναφορικά με το εγγύς και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει την έννοια, τον σκοπό και τις μορφές των παιδαγωγικών προγραμμάτων
- Να γνωρίζει τη διαδικασία αναπλαισίωσης της επιστημονικής γνώσης και να την υποστηρίζει στην πράξη
- Να αντιλαμβάνεται τα μαθησιακά ενδιαφέροντα των παιδιών για τη διερεύνηση του κοινωνικού τους περιβάλλοντος
- Να αντιλαμβάνεται την αξία της ανάπτυξης προγραμμάτων και δραστηριοτήτων με κοινωνιοκεντρικό περιεχόμενο για την καλλιέργεια των ικανοτήτων του πολίτη
- Να περιγράφει στόχους στα παιδαγωγικά προγράμματα των κοινωνικών επιστημών

Β) σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να επιλέγει και να ιεραρχεί κατάλληλα στόχους, περιεχόμενα και δραστηριότητες, και να τα αναπτύσσει μέσα από διαδικασίες έρευνας και αναστοχασμού.
- Να αναπτύσσει παιδαγωγικά προγράμματα μικρής και μεγάλης διάρκειας
- Να διακρίνει τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα ως προς τις προτεραιότητές τους
- Να οργανώνει δημοκρατικές διαδικασίες και εμπειρίες
- Να προωθεί την καλλιέργεια κοινωνικών και πολιτικών αξιών και γνώσεων

Γ) σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να αιτιολογεί το θεωρητικό υπόβαθρο των επιλογών του/της
- Να χειρίζεται ερευνητικά τη βιβλιογραφία σε σχέση με τη γνώση των παιδιών
- Να αναλύει και να συνθέτει υπεύθυνα τα δεδομένα των επιλογών του/της
- Να υποστηρίζει με επιχειρήματα τις επιλογές του/της
- Να συγκρίνει και να αξιολογεί τα δεδομένα, και να λαμβάνει αποφάσεις

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η έννοια του παιδαγωγικού προγράμματος – Καθοδηγητική στήριξη - Αναπαραστάσεις και σπειροειδής ανάπτυξη
2. Νεωτετικές και μετανεωτετικές προσεγγίσεις - Η γνώση ως κοινωνική κατασκευή
3. Επιστήμη και γνώση – Προσχολική, σχολική και επιστημονική γνώση.

4. Από τον βιωματικό στον επιστημονικό κόσμο – Η αναπλαισίωση της επιστημονικής γνώσης
5. Μορφές παιδαγωγικών προγραμμάτων – Προσχεδιασμένο, Αναδυόμενο και Παραγωγικό Παιδαγωγικό Πρόγραμμα
6. Σκοπός, στόχοι και περιεχόμενα των παιδαγωγικών προγραμμάτων – Πεδία καλλιέργειας/ Πρώιμοι εγγραμματισμοί
7. Κοινωνικοπολιτικός εγγραμματισμός - Δημοκρατία και Εκπαίδευση, Ικανότητες του πολίτη
8. Κοινωνιοκεντρική στοχοθεσία και διερευνήσεις - Σύνδεση με την τοπική κοινότητα
9. Καλλιιεργώντας αξίες – Αυτονομία, ταυτότητα, πλουραλισμός
10. Θεματικά πεδία κοινωνικών σπουδών και αγωγής του πολίτη (ταυτότητα, εγώ – εμείς – ο κόσμος)
11. Θεματικά πεδία κοινωνικών σπουδών και αγωγής του πολίτη (Δικαιώματα, εθελοντισμός)
12. Θεματικά πεδία κοινωνικών σπουδών και αγωγής του πολίτη (ρόλοι, παράδοση, ιστορία)
13. Θεματικά πεδία κοινωνικών σπουδών και αγωγής του πολίτη (ανθρωπογεωγραφία, οικονομία, οικολογία)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Power Points, videos, άλλο εποπτικό υλικό	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική</i>	• Εκπόνηση και παρουσίαση μελέτης (20% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (80% του συνολικού βαθμού)	

Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες	
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Apple, M., (1986). *Ιδεολογία και αναλυτικά προγράμματα*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής.
- Beetham, D., & Boyle, K., (επιμ.) (1996): *Δημοκρατία*, Αθήνα, Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Εστίας.
- Bloom, B. S. & Krathwohl, D. R., (1986). *Ταξινόμια διδακτικών στόχων*, (μτφρ. Αλ. Λαμπράκη - Παγανού), τόμος Α' -Γνωστικός Τομέας, Εκδόσεις Κώδικας, Αθήνα.
- Δεσποτόπουλος, Κ., (1980). *Πολιτική φιλοσοφία του Πλάτωνα*, Αθήνα, Παπαζήση.
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (1998). *Για το Άνοιγμα των Κοινωνικών Επιστημών*, Έκθεση της Επιτροπής Gulbenkian για την Αναδιάρθρωση των Κοινωνικών Επιστημών, Αθήνα.
- Gellner, E., (1996). *Η κοινωνία πολιτών και οι αντίπαλοί της, Συνθήκες Ελευθερίας*, Αθήνα, Παπαζήση.
- Conkbayir, M., & Parcal, C. (2019). *Εισαγωγή στις Κλασικές και Σύγχρονες Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην Προσχολική Αγωγή*, Κάκουρος, Ε. και Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg. Αθήνα.
- Dahlberg G., Moss P. & Pence A. (2021) *Πέρα από την Ποιότητα - Γλώσσες αξιολόγησης στην Προσχολική Αγωγή*. Κυπριανός Π., και Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg. Αθήνα
- Κοντογιώργης, Γ., (2003). *Πολίτης και Πόλις, Εννοια και τυπολογία της «πολιτειότητας»*, Αθήνα, Παπαζήση.
- Κουζέλης, Γ., (1991). *Από τον βιωματικό στον επιστημονικό κόσμο, Ζητήματα κοινωνικής αναπαραγωγής της γνώσης*, Αθήνα, Κριτική.
- Λομπάρντι, Φ., (1986). *Οι παιδαγωγικές αντιλήψεις του Αντόνιο Γκράμσι*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής.
- Μακρυγιάννη, Δ., και Σολομών, Ι., (1998). Κοινωνική και Πολιτική Γνώση στο Σχολείο και στις Παιδαγωγικές Σπουδές, *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 101, σσ. 58-64 και τ. 102-103, σσ. 66-72.
- Μουσένα Ε. (2021). *Επικοινωνία και Προφορικότητα στην Εκπαίδευση: Προγράμματα και Παιδαγωγικές Πρακτικές*. Gutenberg. Αθήνα.
- Μπιρμπίλη, Μ., (2015). *Προς μια Παιδαγωγική του Διαλόγου*. Εκδ. Σοφία.
- Ντεμπρέ, Ρ., (1999). *Εξηγώντας τη Δημοκρατία στην κόρη μου*. Καστανιώτη. Αθήνα.
- Παλαιολόγου, Ιω. (2023). *Παρατήρηση του Παιδιού – Εφαρμογές στην παιδαγωγική έρευνα και πρακτική*. Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg. Αθήνα.
- Savater, F., (1997). *Ας μιλήσουμε για πολιτική*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Stasey, S., (2020). Ευαγγέλου, Δ. (Επιμ.). *Αναδυόμενο πρόγραμμα & παιδαγωγική τεκμηρίωση*. Gutenberg: Αθήνα.

Ξενόγλωσση

- Barnes, D. (1976). *From Communication to Curriculum*. Harnmondesworth: Penguin.
- Bridges, D., (ed) (1997). *Education, Autonomy and Democratic Citizenship, Philosophy in a changing world*, London and New York, Routledge.
- Boulding, E. (1990). *Building a Global Civic Culture, Education for an Interdependent World*, Syracuse University Press.
- Callan, E., (1997). *Creating Citizens, Political Education and Liberal Democracy*, Oxford, Clarendon Press.
- Cherryholmes, C. H., (1990). *Political Scientists on Civic Education: A Nonexistent Discourse*. Elementary Subjects Center, Office of Educational Research and Improvement (ED), Washington, ERIC.
- Clay, M. (2001). *Change over time in children's literacy development*, Heinemann.
- Cooper, D.J. (2000). *Literacy: Helping Children Construct Meaning*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Cresas, X. (1989). *On n'apprend pas tout seul. Interacions sociales et construction des savoirs*. ESF : Paris.

- Edwards, D. & Mercer, N. (1987). *Common Knowledge: The Development of Understanding in the Classroom*. London: Methuen.
- Dodge, Diane Trister. (2002). *Creative curriculum for preschool, 4th edition*. Washington, DC: Teaching Strategies.
- Dowrkin, G., (1988). *The Theory and Practice of Autonomy*, Cambridge, Cambridge University.
- Hoorn, V. et al. (1999). *Play at the center of the curriculum*. Prentice Hall.
- Goodson, I. (1994). *Studying Curriculum: Cases and Methods*, Buckingham, Open University Press
- Gutmann, A. (1995). Civic Education and Social Diversity, *Ethics*, 105, April, pp. 557-579.
- Newman, D. Griffin, P. & Cole, M. (1989). *The Construction Zone*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kelly A. V. (1999). *The Curriculum, Theory and Practice*, London, PCP
- Korhonen, R. (2000.) The pre-school education curriculum in Finland: How is the social development of children included in the curriculum? in: ROSS A., *Developing Identities in Europe*, London, CiCea
- Mousena, E. (2021). Pluribus vs Unum as Values in Citizenship Education. In Ruby M., Angelo-Rocha, M., Hickey, M., and Agosto, V. Charlotte (Eds) *Making A Spectacle: Examining Curriculum/Pedagogy as Recovery from Political Trauma* (pp. 49-64). NC: IAP– Information Age Publishing.
- Mousena E. & Raptis N., (2020). Beyond Teaching: School Climate and Communication in the Educational Context, in: Waller, L. (Ed.) *Education at the Intersection of Globalization and Technology*. pp. 153-169. Intech Open. DOI: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.93575>
- Pratte, R. (1988). *The Civic Imperative, Examining the Need for Civic Education*, New York and London, Teachers College Press.
- Rettinger, V. S. (1998): *The Public Self: Taking a New Look at Civic Education*, Research, California, ERIC.
- Roche, G., (2002). *L' éducation civique aujourd' hui: dictionnaire encyclopédique*, Paris, ESF.
- ROSS A. (2000). *Curriculum, Construction and Critique*, London, Falmer Press
- Torney-Purta J., Schwill J. & Amadeo, J. (eds) (1999). *Civic Education Across Countries: Twenty-four National Case Studies from the IEA Civic Education Project*, The International Association for the Evaluation of Educational Achievement.
- Young, F.D.M. (1998). *The Curriculum of the Future*, London, Falmer Press
- Vogel, M. J. ed. (1987). *Red, White and Blue—Childhood and Citizenship*, Please Touch Museum for Children, Philadelphia, PA, ERIC.

Επιστημονικά περιοδικά

Curriculum Inquiry
 Citizenship Education Research Journal
 Education & Culture: The Journal of the John Dewy Society
 Children & Society
 International Journal of Education Policy & Leadership
 European Early Childhood Research Journal
 Early Education Journal
 Early child development and care
 Early Childhood Research Quarterly
 Contemporary Issues in Early Childhood
 Compare: A Journal of Comparative and International Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΑΓΩΓΗ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	3
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ		4	2
ΣΥΝΟΛΟ		7	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις αναφορικά με τη σημασία α) της μάθησης και της αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών κάτω των 3 ετών, σε χώρους παροχής προγραμμάτων ημερήσιας αγωγής και φροντίδας με ποιοτικά χαρακτηριστικά και β) του σχεδιασμού και οργάνωσης κατάλληλων παιδαγωγικών προγραμμάτων/δραστηριοτήτων για βρέφη και μικρά παιδιά. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει: - Τους τρόπους με τους οποίους μαθαίνουν τα βρέφη και τα μικρά παιδιά. - Τις αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές ενός πλαισίου παροχής αγωγής και φροντίδας για βρέφη και μικρά παιδιά. - Τις πολιτικές αγωγής και φροντίδας σε πλαίσιο Βρεφονηπιακού Σταθμού. Σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Το πώς η ικανότητα των βρεφών και των μικρών παιδιών να είναι ενεργητικοί δημιουργοί νοημάτων επηρεάζει τον σχεδιασμό του προγράμματος παροχής αγωγής και φροντίδας σε πλαίσιο Βρεφονηπιακού Σταθμού.
- Θέματα καθημερινότητας των βρεφών και μικρών παιδιών σε πλαίσια αγωγής.
- Τις σχέσεις και τις συνεργασίες που αναπτύσσονται σε ένα ημερήσιο πλαίσιο παροχής αγωγής και φροντίδας παιδιών κάτω των 3 ετών.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Διακρίνει τα συστατικά μέρη των θεωρητικών γνώσεων που απέκτησε και τα συνδυάζει προκειμένου για τον σχεδιασμό και την οργάνωση της ημερήσιας αγωγής των βρεφών και των μικρών παιδιών.
- Οργανώνει το περιβάλλον και το ημερήσιο πρόγραμμα των βρεφών και μικρών παιδιών με ερεθίσματα και παιδαγωγικές δράσεις της σύγχρονης παιδαγωγικής, σύμφωνα με τα ελληνικά και διεθνή δεδομένα.
- Αξιολογεί και να ανατροφοδοτεί την παιδαγωγική του πράξη σε πλαίσιο ημερήσιας παροχής αγωγής και φροντίδας στον Βρεφονηπιακό Σταθμό
- Εφαρμόζει τις βασικές γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησε με υπευθυνότητα ως προς την εξασφάλιση της ποιότητας στην παρεχόμενη αγωγή σε πλαίσιο Βρεφονηπιακού Σταθμού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΘΕΩΡΙΑ

1. Ημερήσιο πρόγραμμα στις Δομές Αγωγής και Φροντίδας: βασικές αρχές, οργάνωση, δομή και σημασία.
2. Η αξία των καθημερινών διαδικασιών στον Βρεφονηπιακό Σταθμό – Ρουτίνες.
3. Βασικές αρχές προγραμμάτων και δραστηριοτήτων για βρέφη και μικρά παιδιά: στοχοθεσία, μεθοδολογία, σχεδιασμός και πορεία υλοποίησης.

4. Παιδαγωγικά προγράμματα/δραστηριότητες για την ανάπτυξη της λεπτής και αδρής κινητικότητας.
5. Παιδαγωγικά προγράμματα/δραστηριότητες για την ανάπτυξη του γλωσσικού και νοητικού τομέα.
6. Παιδαγωγικά προγράμματα/δραστηριότητες για την ανάπτυξη του κοινωνικού, συναισθηματικού και ψυχοκινητικού τομέα.
7. Περιέργεια και εξερεύνηση – κίνητρα μάθησης των βρεφών και μικρών παιδιών. Risky play.
8. Εξωτερικό παιχνίδι στον Βρεφονηπιακό Σταθμό και ανάπτυξη του παιδιού.
9. Η διαδικασία της προσαρμογής και της μετάβασης του παιδιού από το σπίτι στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.
10. Δυσκολίες και προκλήσεις στην καθημερινότητα της ημερήσιας αγωγής των βρεφών και μικρών παιδιών στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.
11. Συνεργασία παιδαγωγών-γονιών.
12. Παραδείγματα ημερήσιας αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών από άλλες χώρες.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος πραγματοποιείται στο χώρο βρεφονηπιακών σταθμών που επιλέγει το Τμήμα. Περιλαμβάνει υποχρεωτική εβδομαδιαία παρουσία της/του φοιτήτριας/φοιτητή στον βρεφονηπιακό σταθμό καθώς και υποχρεωτικές συναντήσεις στο χώρο του Τμήματος με σκοπό την πλαισίωση του/της κάθε φοιτητή/τριας, την ανατροφοδότηση, αναστοχασμό και ανάλυση των εφαρμοζόμενων παιδαγωγικών πρακτικών και στόχο την αποτελεσματικότερη σύνδεση θεωρίας και πράξης. Το εργαστήριο σε Βρεφονηπιακό Σταθμό (ΒΝΣ) στο πλαίσιο του μαθήματος Ημερήσια Αγωγή Βρεφών και Μικρών Παιδιών δίνει την ευκαιρία στους/στις φοιτητές/τριες να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση και πρωτοβουλία στον σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση ενός ημερήσιου παιδαγωγικού προγράμματος για παιδιά ηλικίας κάτω των 3 ετών. Το εργαστήριο πραγματοποιείται σε επιλεγμένους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς (δημοτικούς και ιδιωτικούς), μία (1) φορά την εβδομάδα για τέσσερις (4) ώρες ημερησίως στη διάρκεια του εξαμήνου. Το εργαστήριο περιλαμβάνει:

- Ευκαιρίες για παρατήρηση, καταγραφή και αξιολόγηση αναπτυξιακά κατάλληλων προγραμμάτων και πρακτικών σε χώρους παροχής αγωγής και φροντίδας βρεφών και μικρών παιδιών
- Διαμόρφωση περιβάλλοντος πλούσιου σε ερεθίσματα για βρέφη και μικρά παιδιά εφαρμόζοντας τις γνώσεις από το θεωρητικό μάθημα και σε συνδυασμό με μια διεπιστημονική προσέγγιση
- Σχεδιασμό και οργάνωση ενός ημερήσιου πλάνου δράσης με τα βρέφη και τα μικρά παιδιά με σεβασμό στον ρυθμό, τις αναπτυξιακές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ομάδας παιδιών του ΒΝΣ, εντός και εκτός τάξης
- Σχεδιασμό και οργάνωση ημερήσιου προγράμματος βρεφών και μικρών παιδιών σε πλαίσιο συνεργασίας με το προσωπικό του ΒΝΣ και τις οικογένειες των παιδιών
- Κριτική αξιολόγηση πλάνων δράσης και ημερήσιου προγραμματισμού – ανατροφοδότηση και εφαρμογή βελτιωτικών παρεμβάσεων
- Εφαρμογή κριτηρίων αξιολόγησης ενός ποιοτικού ημερήσιου προγράμματος αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών
- Αξιοποίηση αποκτηθέντων δεξιοτήτων και ικανοτήτων των φοιτητών/τριων για την επίλυση θεμάτων της καθημερινότητας σε χώρους παροχής ημερήσιας αγωγής βρεφών και παιδιών κάτω των 3 ετών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία Πρόσωπο με πρόσωπο, σε χώρους ημερήσιας αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών (π.χ. Βρεφονηπιακοί Σταθμοί)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Διαλέξεις με διαφάνειες και χρήση προβολέα. • Προβολή video/ταινιών. • Ανάρτηση υλικού στην πλατφόρμα και επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση εκπαιδευτικών διαδραστικών εφαρμογών. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακή άσκηση σε δομές παροχής ημερήσιας αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Εργασίες</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Εργαστηριακή άσκηση σε δομές παροχής ημερήσιας αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών	50	Διαδραστική διδασκαλία	10	Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	20	Εργασίες	30	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	40														
Εργαστηριακή άσκηση σε δομές παροχής ημερήσιας αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών	50														
Διαδραστική διδασκαλία	10														
Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	20														
Εργασίες	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Θεωρία (60%) Γραπτή εξέταση Εργαστήριο (40%) • Γραπτές εργασίες/ασκήσεις. • Αποτίμηση παρουσίας και δραστηριότητας του φοιτητή στον ΒΝΣ. • Αποτίμηση της συνεργασίας του φοιτητή με τους εμπλεκόμενους ενήλικες (προσωπικό ΒΝΣ, οικογένεια παιδιών, συμφοιτητές, υπεύθυνο καθηγητή)														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Copple, C. & Bredekamp, S. (2011). Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής ηλικίας (Επιμ. Ε. Ντολιοπούλου). Εκδ. Πεδίο. Gornik, A., Meltzoff, A.N., Kuhl, P.K. (2002). Επιστήμονες από κούνια. Νους, εγκέφαλος και μάθηση στη βρεφονηπιακή ηλικία. Alison (Επιμ. Α. Χουντουμάδη). Εκδ. Παπαδόπουλος. Honore, C. (2011). Το μανιφέστο της χαρούμενης παιδικής ηλικίας. Εκδ. Αερόστατο. Leach, P. (2018). Τα πρώτα κρίσιμα χρόνια του παιδιού μας. Από τη γέννηση έως πέντε ετών. Επίτομο (Επιμ. Μ. Ντάβου). Εκδ. Παπαζήση. Lindon, J., Kelman, K., Sharp, A. (2004). Μαθαίνω τον κόσμο παίζοντας: Από τη γέννηση έως 3 ετών (Επιμ. Σοφία Δημητριάδη). Εκδ. Δίπτυχο. MacNaughton, G. (2020). Διαμορφώνοντας την Προσχολική Ηλικία: Αντιλήψεις για τη μάθηση, το πρόγραμμα σπουδών και το παιδαγωγικό πλαίσιο (Επιμ. Μ. Αμπαρτζάκη). Εκδ. Πεδίο. Maguire-Fong, M.J. (2019). Εκπαίδευση βρεφών και νηπίων. Ερευνητές εν δράσει! (Επιμ. Σοφία Δημητριάδη). Εκδ. Παπαζήση. Mathieson, K. (2018). Κοινωνικές δεξιότητες στην προσχολική ηλικία. Υποστηρίζοντας την κοινωνική και συμπεριφορική μάθηση (Επιμ. Μ. Σακελλαρίου). Εκδ. Πεδίο.

Murray, L. (2017). Ψυχολογία των βρεφών. Πώς οι σχέσεις υποστηρίζουν την ανάπτυξη των βρεφών από τη γέννηση μέχρι την ηλικία των δύο ετών (Επιμ. Ζ. Παπαληγούρα).

Παπαδοπούλου, Κ., & Αναγνωστάκη, Α. (2021). Μεγαλώνοντας στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός & ΣΙΑ ΕΕ.

Πετρογιάννης, Κ. & Melhuish, E.C. (2001). Προσχολική Ηλικία: Φροντίδα – Αγωγή – Ανάπτυξη. Ευρήματα από τη διεθνή έρευνα. Εκδ. Καστανιώτη.

Ρέντζου, Κ. & Σακελλαρίου, Μ. (2014). Ο χώρος ως παιδαγωγικό πεδίο σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης. Εκδ. Πεδίο.

Riley, D., San Juan, R.R., Klinkner, J., Ramminger, A. (2018). (Επιμ. Μ. Σακελλαρίου). Εκδ. Πεδίο.

Roopnarine, J.L. & Johnson, J.E. (2019). Ποιοτικά προγράμματα για την εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής και της νηπιακής ηλικίας (επιμ. Σοφία Δημητριάδη). Εκδ. Παπαζήση.

Ξερόγλωσση

Barbarin, O. A., McCandies, T., Early, D., Clifford, R. M., Bryant, D., Burchinal, M., et al. (2006). Quality of Prekindergarten: What families are looking for in public sponsored programs. *Early Education and Development*, 17, 619- 642.

Barnes, J., Leach, P., Sylva, K., Stein, A. & Malmberg, E.L. (2006). Infant care in England: mothers aspirations experiences, satisfaction and caregiver relationships. *Early Child Development and Care*, 176, 553-573.

Ceglowski, D. & Bacigalupa, C. (2002). Four perspectives on child care quality. *Early Childhood Education Journal*, 30, 87-92.

Clark, P. & Stroud, J. (2002). *Working together to improve quality of care and education in early childhood classrooms PreK-3*. Thousands Oaks, CA: Corwin Press.

Da Silva, L. & Wise, S. (2006). Parent perspectives on child care quality among a culturally diverse sample. *Australian Journal of Early Childhood*, 31, 6-14.

Ho, C. W. D. (2008) Exploring the definitions of quality early childhood programme in a market-driven context: case studies of two Hong Kong preschools. *International Journal of Early Years Education*, 16, 223–236.

LoCasale – Crouch, J., Konold, T., Pianta, R., Howes, C., Burchinal, M., Bryant, D., Clifford, R., Early, D., & Barbarin, O. (2007). Observed classroom quality profiles in state-funded pre-kindergarten programs and associations with teacher, program, and classroom characteristics. *Early Childhood Research Quarterly*, 22, 3–17.

Mahony & Hayes, N. (2006). *In search for quality. Multiple perspectives*. Final Report. Dublin: Centre for Early Childhood Development and Education.

Petrogiannis, K., (2010), Early Childhood Care and Education in Greece: Some Facts on Research and Policy. *International Journal of Electronic Commerce*, 42, 131-139.

Sheridan, S. (2007). Dimensions of pedagogical quality in preschool. *International Journal of Early Years Education*, 15, 197-217.

Επιστημονικά περιοδικά:

Early Childhood Education Journal (ECEJ).

Early Childhood Research and Practice (ECRP).

Early Childhood Research Quarterly (ECRQ).

ZERO TO THREE Journal

Young Children Journal. NAEYC

Nursery World magazine

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ – ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ (STEM/STEAM) ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Να αποκτήσουν οι φοιτητές βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές γνώσεις σχετικά με τις έννοιες των μαθηματικών, των φυσικών επιστημών και των τεχνολογιών που θα κληθούν να διαχειριστούν στο πλαίσιο της προσχολικής αγωγής. Να συνειδητοποιήσουν πόσο σημαντικό είναι να τεθούν τα θεμέλια των βασικών προσεγγίσεων και των θετικών επιστημών αφενός για τη νοητική εξέλιξη των παιδιών και αφετέρου για τη περαιτέρω ανάπτυξή τους. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να: - Κατανοήσουν βασικές μαθηματικές έννοιες, έννοιες φυσικών επιστημών και μηχανικής και ψηφιακής τεχνολογίας. - Αναγνωρίσουν τη διεπιστημονικότητα της γνώσης και πώς οι νέες μεθοδολογίες STEM/STEAM προωθούν ένα ολιστικό μοντέλο γνώσης και μάθησης. - Να συνειδητοποιήσουν ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας «μαθαίνουν» από τη στιγμή που γεννιούνται για τον κόσμο τους και θέλουν να τον εξερευνήσουν.

- Να κατανοήσουν τον θεμελιώδη ρόλο της προσχολικής αγωγής στην εξάλειψη στερεοτύπων γύρω από τις επιστήμες, μαθηματικά και τεχνολογίες και στη θετική ενίσχυση των επιστημονικών προδιαθέσεων των μικρών παιδιών.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να τονώσουν με τις γνώσεις που θα αποκτήσουν την αυτοπεποίθησή τους σχετικά με τις θετικές επιστήμες και το πώς μπορούν να τις προσεγγίσουν με τα παιδιά της πρώιμης παιδικής ηλικίας.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της δια βίου εκπαίδευσης και ενημέρωσης και να παρακολουθούν την εξέλιξη των διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων.
- Να παρατηρούν και αξιολογούν τις γνώσεις και δυσκολίες των μικρών παιδιών γύρω από την κατανόηση των μαθηματικών/ φυσικών /μηχανικών / τεχνολογικών εννοιών και δεξιοτήτων.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Οργανώσουν πρότζεκτ, βιωματικές δράσεις και δημιουργικές εμπειρίες γύρω από τις θετικές επιστήμες μαζί με τα παιδιά, τους γονείς και την κοινότητα μέσα και έξω από τον παιδικό σταθμό.
- Να οργανώσουν το περιβάλλον και τις γωνίες του παιδικού σταθμού ώστε να προωθείται η περιέργεια και η ανακαλυπτική μάθηση γύρω από τις θετικές επιστήμες.
- Να συντονίζουν τους ελεύθερους πειραματισμούς των παιδιών και να τα καθοδηγήσουν στην ανακάλυψη της γνώσης.
- Να αναπτύξουν τη συνεργατικότητα και ομαδικότητα και να συνειδητοποιήσουν ότι οι επιστήμες συνδέονται άρρηκτα με την καθημερινή μας ζωή.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η διεπιστημονική προσέγγιση STEM/STEAM. Ορισμοί, δράσεις, πλεονεκτήματα και περιορισμοί.
2. Ανακαλυπτική μάθηση, πρότζεκτ, διαθεματική και βιωματική προσέγγιση και ελεύθερο παιχνίδι στις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά.
3. Μαθηματικά I: Η διδακτική των μαθηματικών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Βιωματικές Προσεγγίσεις. Βασικές μαθηματικές έννοιες για μικρά παιδιά εισαγωγή.
4. Μαθηματικά II: Βασικές μαθηματικές έννοιες συνέχεια.

5. Φυσικές επιστήμες Ι: Μεθοδολογία των προσεγγίσεων των εννοιών Φυσικών Επιστημών. Βασικές έννοιες φυσικών επιστημών για μικρά παιδιά – εισαγωγή.
6. Φυσικές επιστήμες ΙΙ: Βασικές έννοιες φυσικών επιστημών για μικρά παιδιά – συνέχεια.
7. Μηχανική: Τι είναι και πώς εφαρμόζεται στις καθημερινές δραστηριότητες στον παιδικό σταθμό; Η σχεδιαστική λογική/σκέψη (design thinking) και τα διάφορα εκπ/κά μοντέλα.
8. Το κίνημα Makerspaces/Makers και ο ρόλος του στην διεπιστημονική προσέγγιση της γνώσης στην προσχολική αγωγή.
9. Τεχνολογία: Ορισμοί τεχνολογίας, παραδοσιακές και σύγχρονες τεχνολογίες (ψηφιακές και μη) του 21ου αιώνα για τα μικρά παιδιά - εισαγωγή.
10. Ψηφιακές τεχνολογίες και εργαλεία και πώς συνδυάζονται με τις θετικές επιστήμες στις μικρές ηλικίες
11. Τέχνες και ενσωμάτωση στις θετικές επιστήμες. Πώς μπορούν οι Τέχνες να προωθήσουν τη γνώση στις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά;
12. Παρατήρηση, αξιολόγηση μεθόδων και εργαλείων. Εξάλειψη στερεοτύπων όσον αφορά τις Θετικές επιστήμες και προώθηση ισότητας και ισονομίας.
13. Οργάνωση STEAM/STEM περιβάλλοντος και γωνιών. Ο ρόλος του παιδαγωγού, της οικογένειας και της κοινότητας.

Εργαστηριακές Ασκήσεις

Κατά τη διάρκεια των εργαστηριακών ασκήσεων οι φοιτητές θα δουλέψουν τις έννοιες φυσικών και μαθηματικών επιστημών με παραδείγματα, πειράματα, εφαρμογές, λογισμικά και παιχνίδια που θα οργανώσουν σε ομάδες και θα παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διάλεξη με διαφάνειες/προβολέα, χρήση λογισμικού αποθετηρίου, υλικό στο e-class (quizzes, slides, pdfs), επιστημονικές ιστοσελίδες, βίντεο, forums, blogs, apps, robotics, software, online games, social media, επικοινωνία με φοιτητές με emails.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	20
	Συγγραφή εργασίας/παρουσίασης	20
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελή μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία</i>	Διαμορφωτική αξιολόγηση. Γραπτή εργασία ή/και βίντεο ή/και παρουσίαση. Αναφέρονται προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές (e-class)	

Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Ζαχάρος, Κ., (2007). Οι μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους. Μεταίχμιο.
- Θάνου, Α., (2001). Πειράματα στο Νηπιαγωγείο. Καστανιώτης.
- Καλογιαννάκης, Μ. (επιμέλεια), (2018). Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση. Προκλήσεις και προοπτικές. Gutenberg.
- Μπαγάκης, Γ., Παραμυθιώτου, Μ., Σιόλου, Κ., Μερίκου, Μ., Αγγέλη, Ε., (2006). Μεθοδολογία δραστηριοτήτων φυσικών επιστημών στην προσχολική εκπαίδευση. Μια περίπτωση αυτομόρφωσης και κριτικής υποστήριξης νηπιαγωγών. Μεταίχμιο.
- Παντίδος, Π. (2019). Ο ρόλος των φυσικών επιστημών στην προσχολική εκπαίδευση. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Τζεκάκη Μ. (2007). Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα. Gutenberg.
- Τζεκάκη Μ. (2010). Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Εκδόσεις Ζυγός.
- Τσελφές, Β. (2016). Προσχολική ηλικία: Οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών. Άρτεμις εκδόσεις.

Ξενόγλωσση

- Bers, M. U., Strawhacker, A., & Vizner, M. (2018). The design of early childhood makerspaces to support positive technological development. Library Hi Tech, 36(1), 75-96.
<https://doi.org/10.1108/LHT-06-2017-0112>
- Bevan, B. (2017). The promise and the promises of Making in science education. Studies in Science Education, 53(1), 75–103.
- Bybee, R. W. (2010). Advancing STEM education: A 2020 vision. Technology and engineering teacher, 70(1), 30-35.
- Campbell, C., Jobling, W., & Howitt, C. (Eds.). (2018). Science in early childhood. Cambridge University Press.
- Christenson, L. A., & James, J. (2015). Building bridges to understanding in a preschool classroom: A morning in the block center. YC Young Children, 70(1), 26-30.
- Clements, D. H., Sarama, J., & DiBiase, A. M., (eds.) (2004). Engaging young children in mathematics: Standards for early childhood mathematics education, 7-76. Lawrence Erlbaum.
- Cremin, T., Glauert, E., Craft, A., Compton, A., & Stylianidou, F. (2015). Creative Little Scientists: exploring pedagogical synergies between inquiry-based and creative approaches in Early Years science. Education 3-13, 43(4), 404-419.
- Davis, D., & Howe, A. (2003). Teaching science and design technology in the early years. London: David Fulton.
- Falloon, G., Hatzigianni, M., Bower, M., Forbes, A., & Stevenson, M. (2020). Understanding K-12 STEM Education: a Framework for Developing STEM Literacy. Journal of Science Education and Technology, 1-17. <https://doi.org/10.1007/s10956-020-09823-x>
- Hatzigianni, M., Stevenson, M., Falloon, G., Bower, M., & Forbes, A. (2020). Children's views on making and designing. European Early Childhood Education Research Journal. (Special Issue: Technology integrated pedagogical practices: A look into Evidence-based teaching and coherent learning for young children) 28(2), 286-300.

Kalogiannakis, M., Nirgianaki, G. M., & Papadakis, S. (2018). Teaching magnetism to preschool children: The effectiveness of picture story reading. *Early Childhood Education Journal*, 46(5), 535-546.

Kalogiannakis, M., & Papadakis, S. (2019). Evaluating pre-service kindergarten teachers' intention to adopt and use tablets into teaching practice for natural sciences. *International Journal of Mobile Learning and Organisation*, 13(1), 113-127.

Katz, L. (2010). STEM in the early years. *Early Childhood Research and practice*. Retrieved from: <https://ecrp.illinois.edu/beyond/seed/katz.html>

Knaus, M. (2013). Maths is all around you. Developing mathematical concepts in the early years. Teaching Solutions.

Li, Y., Wang, K., Xiao, Y., & Froyd, J. E. (2020). Research and trends in STEM education: a systematic review of journal publications. *International Journal of STEM Education*, 7(1), 1-11. <https://doi.org/10.1186/s40594-020-00207-6>

Papavlasopoulou, S., Giannakos, M. N., & Jaccheri, L. (2017). Empirical studies on the Maker Movement, a promising approach to learning: A literature review. *Entertainment Computing*, 18, 57–78. <https://doi.org/10.1016/j.entcom.2016.09.002>

Wang, F., Kinzie, M. B., McGuire, P., & Pan, E. (2010). Applying technology to inquiry-based learning in early childhood education. *Early Childhood Education Journal*, 37(5), 381-389.

Weatherly, L., Oleson, V., & Kistner, L. R. (2017). Over the Fence: Engaging Preschoolers and Families in a Yearlong STEAM Investigation. *YC Young Children*, 72(5), 44-50.

Yelland, N., Diezmann, C., & Butler, D. (2014). *Early Mathematical Explorations*. Cambridge University Press.

Συναφή περιοδικά

Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών: Έρευνα & Πράξη
International Journal of STEM Education
European Early Childhood Education Research Journal
YC Young Children
 Ανοικτή εκπαίδευση
 Έρευνα στη διδακτική των μαθηματικών

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΩΙΜΕΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η επαρκής παρουσίαση ερευνητικών ευρημάτων σχετικά με τις αλληλεπιδράσεις βρεφών και νηπίων με πρόσωπα του οικείου περιβάλλοντος, καθώς και των θεωρητικών προσεγγίσεων που τα ερμηνεύουν. Ειδικότερα, εξετάζονται οι επικοινωνιακές ικανότητες του αναπτυσσόμενου ατόμου από την εμβρυϊκή ηλικία έως τον δεύτερο χρόνο της ζωής και η ανάπτυξη δεσμού με τα πρόσωπα που το φροντίζουν. Επιπλέον, μελετώνται παράγοντες που είναι πιθανό να επηρεάσουν τις πρώιμες αλληλεπιδράσεις, όπως οι προσδοκίες των γονέων, η μέθοδος αναπαραγωγής, η μορφή της οικογένειας και το πολιτισμικό πλαίσιο. Ακόμη εξετάζεται η επίδραση αναπτυξιακών διαταραχών του βρέφους, καθώς και προβλημάτων ψυχικής υγείας της μητέρας στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες που αναφέρονται στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Σύγχρονες μεθόδους έρευνας των πρώιμων αλληλεπιδράσεων.
- Την πορεία ανάπτυξης των επικοινωνιακών ικανοτήτων των βρεφών και των νηπίων.
- Τις νευροβιολογικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των επικοινωνιακών ικανοτήτων.
- Τις επιδράσεις προβλημάτων ψυχικής υγείας της μητέρας στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις του ιδρυματισμού στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις της μεθόδου αναπαραγωγής στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις της μορφής της οικογένειας στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις του πολιτισμικού πλαισίου στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες που αναφέρονται στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Σύγχρονες μεθόδους έρευνας των πρώιμων αλληλεπιδράσεων.
- Την πορεία ανάπτυξης των επικοινωνιακών ικανοτήτων των βρεφών και των νηπίων.
- Τις νευροβιολογικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των επικοινωνιακών ικανοτήτων.
- Τις επιδράσεις προβλημάτων ψυχικής υγείας της μητέρας στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις του ιδρυματισμού στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις της μεθόδου αναπαραγωγής στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις της μορφής της οικογένειας στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Τις επιδράσεις του πολιτισμικού πλαισίου στις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Διαμορφώνει αποτελεσματικότερα προγράμματα αγωγής και φροντίδας για βρέφη και νήπια.
- Διεξάγει έρευνες σε ζητήματα σχετικά με τις πρώιμες αλληλεπιδράσεις.
- Εντοπίζει δυσλειτουργικά πρότυπα πρώιμων αλληλεπιδράσεων.
- Διαχειρίζεται οικογένειες βρεφών και νηπίων από διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια.
- Διαχειρίζεται οικογένειες πρόωρων βρεφών.
- Διαχειρίζεται βρέφη και νήπια που μεγαλώνουν σε κέντρα φροντίδας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η επιθυμία για την απόκτηση παιδιού: μητρότητα, πατρότητα – Μέθοδοι απόκτησης παιδιού.
2. Παράγοντες που επηρεάζουν την κύηση.
3. Προγεννητικό περιβάλλον και δυνατότητες του εμβρύου.
4. Τοκετός και παράγοντες κινδύνου – προωρότητα.
5. Επικοινωνιακές ικανότητες των νεογνών και βρεφών έως 2 μηνών.
6. Επικοινωνιακές ικανότητες βρεφών 3 – 6 μηνών – Βρεφικά τραγούδια – Η ανάπτυξη του χιούμορ.
7. Επικοινωνιακές ικανότητες βρεφών 9 – 12 μηνών.
8. Αλληλεπιδράσεις κατά τον δεύτερο χρόνο της ζωής.
9. Πρώιμες αλληλεπιδράσεις σε βρέφη και νήπια που μεγαλώνουν σε κέντρα φροντίδας.
10. Πρώιμες αλληλεπιδράσεις σε περιπτώσεις ψυχικής διαταραχής της μητέρας.
11. Πρώιμες αλληλεπιδράσεις σε διάφορες μορφές οικογένειας.
12. Πρώιμες αλληλεπιδράσεις μητέρων – βρεφών που γεννήθηκαν με υποβοηθούμενη αναπαραγωγή.
13. Πρώιμες αλληλεπιδράσεις σε διάφορα πολιτισμικά πλαίσια.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Διά Ζώσης Διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο).

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td align="center">40</td></tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td align="center">40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td align="center">20</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td align="center">50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td align="center">150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	40												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20												
Αυτοτελής μελέτη	50												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	- Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (80%). - Πρωτόκολλο παρατήρησης (20%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Brazelton, B.T. & Cramer, B.G. (2009). <i>Η πρώτη – πρώτη σχέση</i> (επιμ. Γ. Αμπατζόγλου & Ζ. Παπαληγούρα – Ράλλη). Αθήνα: Παπαζήσης. Bremner, G.J., Slatter, A. & Butterworth, G. (2012). <i>Η ανάπτυξη των βρεφών</i> (επιμ. Χ.Φ. Παπαηλιού). Αθήνα: Παπαζήσης. Cole, M. & Cole, S. R. (2002). <i>Η ανάπτυξη των παιδιών</i>. (Επιμ. Ζ. Παπαληγούρα & Π. Βορριά). Τόμ. Α'. Αθήνα: Τυπωθήτω. Craig G. J. & Baucum, D. (2007). <i>Η ανάπτυξη του ανθρώπου</i>, Τόμος Α'. Αθήνα: Παπαζήσης. Δημητρίου-Χατζηνεοφύτου, Λ. (2001). <i>Τα 6 πρώτα χρόνια της ζωής</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα. Δραγώνα, Θ. & Ναζίρη, Δ. (1995). <i>Οδεύοντας προς την πατρότητα</i>. Αθήνα: Εξάντας. Feldman S. R. (2011). <i>Εξελικτική Ψυχολογία</i> (επιμ. Η. Μπεζεβέγκης). Αθήνα: Gutenberg.

Ζάχαρης, Δ.Γ. (2003). *Ψυχολογία της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός.
 Κουγιουμτζάκης, Γ. (επιμ.) (1992). *Πρόοδος στην αναπτυξιακή ψυχολογία των πρώτων χρόνων*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
 Κουγιουμτζάκης, Γ. (επιμ.) (2017). *Το Σύν της συγκίνησης*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
 Lehalle, H. & Mellier, D. (2009). *Ψυχολογία της ανάπτυξης*. Εκδόσεις Πεδίο.
 Μίλλερ, Λ. (1995). *Κατανοώντας το βρέφος σας*. Αθήνα: Καστανιώτης.
 Murray, L. & Andrews, L. (2001). *Τα βρέφη δεν είναι μωρά. Ο κοινωνικός κόσμος του βρέφους*. (Επιμ. Γ. Κουγιουμτζάκης). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
 Murray, L. (2017). *Η ψυχολογία των βρεφών*. Αθήνα: Παπαζήσης.
 Παπαληγούρα, Ζ. (2013). *Νέες διαδρομές μητρότητας*. Αθήνα: Παπαζήσης.
 Winnicott, D. (1996). *Μωρά και μητέρες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ξενόγλωσση

Bowlby, J. (1973) *Separation*. New York: Basic books
 Malloch, S. & Trevarthen, C. (Eds.). (2009). *Communicative musicality*. Oxford: Oxford University Press.
 Simpson, J.A. & Rholes, W. (1998). *Attachment theory and close relationships*. New York; Guilford.
 Stern, D. (1998). *The interpersonal world of the infant*. Karnak Books.
 Tomasello, M. (2008). *Origins of human communication*. Cambridge: MIT Press.
 Tronick, E. (2007). *The Neurobehavioral and Social-Emotional Development of Infants and Children*. Norton.

Επιστημονικά περιοδικά

Infant Behavior and Development

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΔΟΕ99	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στο αντικείμενο της επιχειρηματικότητας και τη λήψη αποφάσεων στις εκπαιδευτικές μονάδες. Βασικά στοιχεία του μαθήματος αποτελούν η κατανόηση της σημασίας των επιχειρηματικών δράσεων και η εμβάθυνση της αντίληψης ότι η καινοτομία και η δημιουργικότητα αποτελούν τα μέσα για την δραστηριοποίηση σε επιχειρηματικές δράσεις προστιθέμενης αξίας. Οι φοιτητές μέσα από αυτό το μάθημα θα ενισχύσουν τις γνώσεις τους και θα κατανοήσουν σε βάθος τη σημασία και τη σημαντική συμβολή του «επιχειρείν». Τέλος, οι φοιτητές θα κατανοήσουν βασικά εργαλεία για τη λήψη αποφάσεων ως μία λειτουργία που συνδέει όλες λειτουργίες της διοίκησης ενός εκπαιδευτικού οργανισμού.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Την καινοτομία και τη δημιουργικότητα ως πυλώνες για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης
- Τη διαδικασία λήψης απόφασης ως υποστηρικτική διαδικασία της επιχειρηματικότητας
- Τους παράγοντες που επιδρούν στη λήψη απόφασης

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας και ενίσχυση του «επιχειρείν».
- Την καινοτομία και τη δημιουργικότητα ως πυλώνες για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης
- Τη διαδικασία λήψης απόφασης ως υποστηρικτική διαδικασία της επιχειρηματικότητας
- Τους παράγοντες που επιδρούν στη λήψη απόφασης

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Κατανοεί τη διαδικασία για την ανάπτυξη μιας επιχειρηματικής δράσης
- Αξιοποιεί την καινοτομία και την δημιουργικότητα στα επιχειρηματικά σχέδια.

Εφαρμόζει τις τεχνικές λήψης απόφασης σε συγκεκριμένα προβλήματα που θα παρουσιαστούν στην επιχειρηματική δραστηριότητα	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	
<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Άλλες...</i>	
- Λήψη Αποφάσεων - Ηγεσία - Ομαδική Εργασία - Εργασία σε διεθνές περιβάλλον - Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας) - Δημιουργικότητα - Σχεδιασμός Στρατηγικών	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στο μάθημα και στις βασικές έννοιες - Είδη αποφάσεων - Διαδικασία λήψης απόφασης - Θεωρία αποφάσεων - Δένδρα αποφάσεων - Ανάλυση κινδύνου λήψης απόφασης - Τεχνικές λήψης απόφασης - Θεωρητικό πλαίσιο της επιχειρηματικότητας - Κοινωνική επιχειρηματικότητα - Ο ρόλος του μανάτζμεντ στην επιχειρηματικότητα - Δημιουργία νέας αξίας και καινοτομίας - Νεοσύστατες επιχειρήσεις και κοινωνικά δίκτυα - Εφαρμογές επιχειρηματικότητας και καινοτομίας σε εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστικές ασκήσεις</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτες περιπτώσεων</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Δραστηριότητα team buiding</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Διαδραστικές ασκήσεις	30	Μελέτες περιπτώσεων	20	Δραστηριότητα team buiding	30	Μελέτη βιβλιογραφίας	30	Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	40														
Διαδραστικές ασκήσεις	30														
Μελέτες περιπτώσεων	20														
Δραστηριότητα team buiding	30														
Μελέτη βιβλιογραφίας	30														
Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές πρόοδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές πρόοδοι θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Kuratko, D. F. (2025). Επιχειρηματικότητα: Από τη θεωρία στην πράξη (Επιμέλεια Φαφάλιου Ε.), Broken Hill Publishers Ltd. Fayolle, A. (2019). <i>Επιχειρηματικότητα: Θεωρίες και Πρακτική</i>. Προπομπός. White, M.A., & Bruton G. D. (2010). <i>Η Στρατηγική Διαχείριση της Τεχνολογίας και της Καινοτομίας</i>. Κριτική. Υψηλάντης, Π. (2015). <i>Επιχειρησιακή Έρευνα: Μέθοδοι και Τεχνικές Λήψης Αποφάσεων</i>. Προπομπός. Blair, R.D. & Rush, M. (2018). <i>Οικονομική για τη λήψη Διοικητικών αποφάσεων</i>. Da Vinci Burns, P. (2020). <i>Επιχειρηματικότητα Και Μικρές Επιχειρήσεις: Εκκίνηση, Ανάπτυξη Και Ωριμότητα</i>. Κλειδάριθμος.

Deakins, D., Freel, M., Πέκκα Οικονόμου, Β., & Χατζηδημητρίου Ι. (2017). *Επιχειρηματικότητα και Μικρές Επιχειρήσεις: Νεοφυείς Επιχειρήσεις: μια δυναμική απάντηση των νέων στην ανεργία* (2^η έκδ.). Rosili

Anderson, D. R., Sweeney, D. J., Williams, T. A., & Martin, K. (2014). *Διοικητική επιστήμη : Ποσοτικές μέθοδοι για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων*. Κριτική.

Καθαράκη, Μ. Η. () *Ποσοτική ανάλυση στην άσκηση διοίκησης : Εφαρμογές γραμμικών προτύπων*. Σταμούλης.

Ξενογλώσση

Carsisle, H.M. (1973). *Situational management- A contingency approach to leadership*. Amacom.

House, R.J. (1971). A path goal theory of leadership effectiveness. *Administrative Science Quarterly*, 16, 321-338.

Johnes, J. (2015). Operational Research in education. *European Journal of Operational Research*, 243(3), 683-696.

Lawrence, P.J., & Lorsch, J.W. (1967). *Organizations and environments: Managing differentiation and integration*. Harvard Business School Press

Schermerhorn, J.R. (2010). *Introduction to Management*. John Wiley & Sons

Επιστημονικά περιοδικά

Management Decision

International Journal of Management and Decision Making

Industry and Higher Education

Strategic Entrepreneurship

Journal Entrepreneurship theory and practice

International Journal of entrepreneurship and innovation

International Entrepreneurship and Management Journal

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ24	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		

γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τα είδη της τέχνης, τις βασικές έννοιες και τα υλικά εικαστικής έκφρασης, καθώς και στην ευαισθητοποίησή τους ως προς τη σημασία της αισθητικής εμπειρίας και την αξία της αισθητικής καλλιέργειας για την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. Μέσα από την εξέταση των σχετικών θεωριών για την αισθητική ανάπτυξη, τη δημιουργικότητα και τα στάδια της αισθητικής εμπειρίας, παραδειγμάτων από την καθημερινή πρακτική παιδαγωγών προσχολικής εκπαίδευσης, καθώς και μιας σειράς βιωματικών ασκήσεων, οι φοιτητές/-τριες θα γνωρίσουν τα απαραίτητα συστατικά στοιχεία ενός προγράμματος αισθητικής αγωγής και την απαιτούμενη εξειδίκευσή του για την πρόωπη παιδική ηλικία. Θα αποκτήσουν, επίσης, δεξιότητες για την ανάπτυξη εικαστικών δραστηριοτήτων στον Βρεφονηπιακό Σταθμό και σε χώρους τέχνης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος

Σε επίπεδο **γνώσεων** οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση:

- να προσδιορίζουν τα είδη της τέχνης, τις βασικές έννοιες των εικαστικών τεχνών, τα στάδια της καλλιτεχνικής διεργασίας, τα στοιχεία που συνθέτουν την αισθητική εμπειρία.
- να αντιλαμβάνονται την αναγκαιότητα των τεχνών στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών και τον ρόλο του παιδαγωγού στο πλαίσιο της αισθητικής πράξης.
- να περιγράφουν τα στάδια της αισθητικής εμπειρίας και να μπορούν να τα μετουσιώνουν σε παιδαγωγικούς στόχους και δραστηριότητες.
- να κατανοούν τις βασικές θεωρίες για την αισθητική ανάπτυξη των παιδιών και την εξέλιξη του παιδικού σχεδίου.
- να διακρίνουν τις εικαστικές ποιότητες διαφορετικών υλικών, μέσων και τεχνικών.
- να επιλέγουν τους κατάλληλους τρόπους αξιολόγησης της δημιουργικότητας και της αισθητικής ανάπτυξης.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση:

- να σχεδιάζουν και να οργανώνουν εικαστικές δραστηριότητες για μικρά παιδιά στον ΒΝΣ και σε χώρους τέχνης.
- να τροποποιούν το περιβάλλον του ΒΝΣ έτσι ώστε να παρέχει περισσότερα αισθητικά ερεθίσματα και ευκαιρίες για ενίσχυση της δημιουργικότητας.

• να δημιουργούν φάκελο υλικού/επιτευγμάτων (portfolio) και να ορίζουν τα κριτήρια με βάση τα οποία αξιολογείται. Σε επίπεδο ικανοτήτων οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση: • να δρουν αυτόνομα σε εικαστικές δράσεις στους ΒΝΣ και σε άλλα πλαίσια με μικρά παιδιά. • να καταρτίζουν ένα πρόγραμμα παιδαγωγικών δραστηριοτήτων που να υποστηρίζει πολύπλευρα την αισθητική ανάπτυξη των μικρών παιδιών.																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td>.....</td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td>.....</td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>		<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>																			
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
																			
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Λήψη αποφάσεων • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Σχεδιασμός και διαχείριση εικαστικής δράσης																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Τι είναι τέχνη; Εξοικείωση με τα διαφορετικά είδη τέχνης και τη σχετική ορολογία. 2. Οι βασικές έννοιες και τα μορφικά στοιχεία της τέχνης. 3. Η έννοια της αισθητικής εμπειρίας και των θεωριών ανάπτυξης της δημιουργικότητας. Παράγοντες που επηρεάζουν την αισθητική απόκριση. 4. Τα στάδια αισθητικής ανάπτυξης των παιδιών. Η εξέλιξη του παιδικού σχεδίου. 5. Η συμβολή των τεχνών στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών. Η διδακτική της τέχνης ως αυτοσκοπός, ως μέσο διδακτικής εννοιών από άλλες μαθησιακές περιοχές και ως μέσο προαγωγής άλλων πεδίων ανάπτυξης. 6. Προγράμματα αισθητικής/καλλιτεχνικής αγωγής στην Ελλάδα και το εξωτερικό. 7. Ο ρόλος του παιδαγωγού στο πλαίσιο της αισθητικής πράξης. 8. Δισδιάστατη τέχνη: θεωρία χρώματος και εξερεύνηση των υλικών και των μεθόδων δημιουργίας δισδιάστατων έργων τέχνης (ζωγραφική, χαρακτική, κολάζ κ.ά.). 9. Τρισδιάστατη τέχνη: εξερεύνηση των υλικών και των μεθόδων δημιουργίας τρισδιάστατων έργων τέχνης (πλαστική, κατασκευές, κ.ά.). 10. Η τέχνη στον δημόσιο χώρο, η τέχνη της γης, η τέχνη του περιβάλλοντος: ανάλυση έργων τέχνης, εργαστηριακές ασκήσεις και παιδαγωγικές εφαρμογές. 11. Το περιβάλλον του βρεφονηπιακού σταθμού και η αισθητική του διαμόρφωση. 12. Η χρήση εικαστικών αναπαραστάσεων στην εκπαίδευση (εκδόσεις τέχνης, ψηφιακό υλικό, μουσειοσκευές κ.ά.) και ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων εικαστικής αγωγής στο μουσείο.																			

13. Ζητήματα αξιολόγησης της δημιουργικής διαδικασίας.

Εργαστηριακές ασκήσεις και ασκήσεις πεδίου:

Γνωριμία με διαφορετικά είδη τέχνης και τους τρόπους εργασίας των καλλιτεχνών μέσα από εποπτικό υλικό, εργαστηριακές ασκήσεις, επισκέψεις καλλιτεχνών, επισκέψεις σε μουσεία.

Εξάσκηση στους διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης και ανάλυσης ενός έργου τέχνης.

Εξάσκηση στις παιδαγωγικές τεχνικές διδασκαλίας της τέχνης με αξιοποίηση μουσειακών συλλογών και έργων τέχνης (σε φυσική μορφή ή ψηφιοποιημένη).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλία. Επισκέψεις και βιωματικές ασκήσεις σε Μουσεία και Εκθέσεις Τέχνης. Εξέταση εκδόσεων τέχνης και σχετικού εκπαιδευτικού υλικού. Εργαστηριακές ασκήσεις με χρήση υλικών εικαστικής έκφρασης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Ασκήσεις πεδίου	15
	Εργαστηριακές ασκήσεις	25
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	10
	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	10
	Εκπόνηση μελέτης (project), που περιλαμβάνει καλλιτεχνική δημιουργία	30
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Σύνολο Μαθήματος	
	150 Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Εργαστηριακές εργασίες Γραπτή Εργασία Δημόσια παρουσίαση εργασιών Συγκεκριμένα, εκτός από την τελική γραπτή εξέταση (70%), οι φοιτητές θα συμμετέχουν σε εργαστηριακές ασκήσεις με τη βοήθεια των οποίων θα εξασκηθούν στη χρήση διαφορετικών υλικών και τεχνικών για τη δημιουργία διςδιάστατης και τριςδιάστατης τέχνης. Με τις εργασίες αυτές θα δημιουργήσουν φάκελο εικαστικών εργασιών και θα εξασκηθούν στον τρόπο αξιολόγησης με χρήση φακέλου υλικού. Τέλος, θα συμμετέχουν σε ομαδικό project, που περιλαμβάνει καλλιτεχνική δημιουργία	

	και παιδαγωγικό σχεδιασμό εικαστικής δραστηριότητας, τα οποία θα παρουσιαστούν στην αίθουσα διδασκαλίας. Ο φάκελος εικαστικών εργασιών και το ομαδικό project καταλαμβάνει το 30% της τελικής βαθμολογίας. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η αξιολόγηση με βάση τις καλλιτεχνικές εργασίες δεν θα γίνει με το κριτήριο της καλλιτεχνικής αρτιότητας, αλλά της συνέπειας, της πρωτοτυπίας και της εξέλιξης των εκφραστικών ικανοτήτων.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Arnheim, R. (2005). *Τέχνη και Οπτική Αντίληψη. Η Ψυχολογία της Δημιουργικής Όρασης*. Αθήνα: Θεμέλιο.

Chapman, L. (1993). *Διδακτική της τέχνης. Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή*. Αθήνα: Νεφέλη.

Γκλύν, Τ. & Σιλκ, Α. (1997). *Η ψυχολογία του παιδικού σχεδίου*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Edwards, C., Gandini, L. & Forman, G. (επιμ.) 2003. *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Πατάκη.

Epstein, A. & Τρίμη, Έ. (2005). *Εικαστικές Τέχνες και μικρά παιδιά*. Αθήνα: Γιώργος Δάρδανος.

Κούβου, Ου. (2016). *Παιδικό Σχέδιο, η Γνωστική Προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg.

Σάλλα, Τ. (επιμ.) (2011). *Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης*. Αθήνα: Νήσος.

Schirrmacher, R. (1998). *Τέχνη και δημιουργική ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Ίων.

Σταματοπούλου, Δ. (1998). *Αισθητική καλλιέργεια και μορφές έκφρασης των νηπίων*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά, Μ. (2020). *Ενσωματώνοντας τις τέχνες στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Πεδίο.

Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά, Μ. & Μουρίκη, Α. (2021). «...Είχε μαμά ο Μιρό;» *Μια ενσωμάτωση των τεχνών βασισμένη στην αισθητική*. Αθήνα: Πεδίο.

Ξενόγλωσση

Addison, N., Burgess, L., Steers, Jh. & Trowell, J. (2010). *Understanding Art Education. Engaging reflexively with practice*. London & N. York: Routledge.

Barton, G. (Ed.) (2014). *Literacy in the Arts: Retheorising Learning and Teaching*. Switzerland: Springer International Publishing.

Eisner, E. W. (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. New Haven & London: Yale University Press.

Pacini-Ketchabaw, V., Kind, S. & Kocher Laurie, L. L. M. (2016). *Encounters with Materials in Early Childhood Education*. London and New York: Routledge.

Park, H. & Schulte, C. M. (eds) (2021). *Visual Arts with Young Children. Practices, Pedagogies, and Learning*. NY and Oxon: Routledge.

Sakr, M. & Osgood, J. (eds) (2019). *Postdevelopmental Approaches to Childhood Art*. London and New York: Bloomsbury Publishing.

Schulte, C. M. & Thompson, C. M. (Eds) (2018). *Communities of Practice: Art, Play, and Aesthetics in Early Childhood*. Switzerland: Springer International Publishing.

Επιστημονικά περιοδικά

Εικαστική Παιδεία
Studies in Art Education
International Journal of Education and the Arts
The Journal of Aesthetic Education
Art Education

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ25	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΘΕΩΡΙΑ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	3
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ		3	2
ΣΥΝΟΛΟ		6	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΕΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟΥΣ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/ECEC326/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν την ψυχοπαιδαγωγική θεωρία στην παιδαγωγική πράξη, τον προβληματισμό και τις προοπτικές της. Να κατανοούν τις βασικές θεωρίες των κινήτρων μάθησης. Να κατανοούν, να επεξηγούν και να συζητούν τις επιδράσεις των ατομικών διαφορών (π.χ.

νοημοσύνη, προσωπικότητα, κ.α.) στη μάθηση. Να κατανοούν την συμπεριφορά και ψυχολογία του εκπαιδευτικού.

Να αποκτήσουν οι φοιτητές δεξιότητες σχετικά με την^[1]πολύπλευρη σύνδεση των ψυχοπαιδαγωγικών θεωριών στην παιδαγωγική πράξη.

Επίσης, να αποκτήσουν αναστοχαστική στάση στους προβληματισμούς που δημιουργεί ο σχεδιασμός και υλοποίηση παιδαγωγικής πράξης σε χώρους προσχολικής αγωγής και παράλληλα να αποκτήσουν επικοινωνιακές δεξιότητες. Να αναπτύξουν οι φοιτητές τις απαραίτητες στάσεις για την επαρκή ανταπόκριση στις ατομικές διαφορές των μαθητών στην τάξη.

Επιδιώκονται ικανότητες των φοιτητών για εφαρμογές της Ψυχοπαιδαγωγικής διαμορφώνοντας αποτελεσματικά περιβάλλοντα μάθησης. Ικανότητες επίσης, να βρίσκουν λύσεις βασισμένες στις αρχές της ψυχολογίας σε προβλήματα που αφορούν τη διδασκαλία, τη μάθηση και τη συμπεριφορά των μαθητών

Επιπλέον, ικανότητες της δημιουργίας κατάλληλου πλαισίου “Προετοιμασίας- Υλοποίησης - Αξιολόγησης” παιδαγωγικού έργου και εναλλακτικών τρόπων διάχυσης του.

Ικανότητα των φοιτητών της Ψυχοπαιδαγωγικής πρακτικής στην προσχολική αγωγή της μεθοδολογίας της & των τεχνικών εφαρμογής της.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική και τις Παιδαγωγικές Επιστήμες. Διάκριση Ψυχοπαιδαγωγικής – Εξελικτικής Ψυχολογίας – Παιδαγωγικής. Αντικείμενο, στόχοι και πεδία εφαρμογής.
2. Ο ρόλος της Ψυχοπαιδαγωγικής στην επικοινωνία, στη μάθηση και στην ανάπτυξη. Σχέση ψυχολογικών διεργασιών και παιδαγωγικών πρακτικών. Η ψυχοπαιδαγωγική διάσταση της διδασκαλίας.

3. Κίνητρα μάθησης και εκτελεστικές λειτουργίες. Θεωρίες κινήτρων. Αυτορρύθμιση, μεταγνώση, δεξιότητες σκέψης. Μέθοδοι αξιολόγησης κινήτρων και δεξιοτήτων.
4. Έννοια του εαυτού και κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη. Αυτοεκτίμηση και αυτοαντίληψη. Κοινωνικές δεξιότητες και ενσυναίσθηση. Διαχείριση συναισθημάτων στην παιδαγωγική πράξη.
5. Ατομικές διαφορές μαθητών και διαφοροποιημένη μάθηση. Σχέση ατομικών διαφορών και μαθησιακών στρατηγικών. Ψυχοπαιδαγωγική στη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Συμπερίληψη και ισότιμη συμμετοχή όλων των παιδιών.
6. Νεότερες ψυχολογικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις Μη κατευθυντικότητα και ανθρωποκεντρικές θεωρίες. Εναλλακτικές ψυχοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις στην εκπαίδευση. Θετική ψυχολογία και παιδαγωγική.
7. Κλινική Ψυχοπαιδαγωγική και παρεμβάσεις. Ρόλος της κλινικής ψυχοπαιδαγωγικής στην εκπαίδευση. Παιγνιοθεραπεία, δημιουργικές μέθοδοι, συμβουλευτική.
8. Θεωρίες ανάπτυξης και παιδαγωγικές θεωρίες- J. Piaget, H. Wallon, J. Bruner, L. Vygotsky, C. Rogers, Ferreiro.-Bronfenbrenner (οικολογική θεωρία), Gardner (πολλαπλές νοημοσύνες), Bandura (κοινωνικογνωστική θεωρία). Οικοδομισμός και κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση.
9. Ψυχοκοινωνικό περιβάλλον εκπαίδευσης. Σχέσεις διδασκαλίας και ψυχοπαιδαγωγικής. Αλληλεπιδράσεις και δυναμική ομάδας στην τάξη.
10. Εφαρμογές Ψυχοπαιδαγωγικής στα ποιοτικά προγράμματα προσχολικής ηλικίας Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση ποιοτικών προγραμμάτων. Σύγχρονες τάσεις στην πρώιμη παιδική εκπαίδευση.
11. Ψυχοπαιδαγωγική της επικοινωνίας, συνεργασίας και διαχείρισης κρίσης. Βιωματική μάθηση και ομαδοσυνεργατικές μέθοδοι. Διαπροσωπικές σχέσεις, διαχείριση συγκρούσεων. Συμπερίληψη και διαδραστική μάθηση.
12. Ψυχοπαιδαγωγική και νέες τεχνολογίες. Ψηφιακή μάθηση και κίνητρα. Επιδράσεις ψηφιακού περιβάλλοντος στην ανάπτυξη και τη διδασκαλία. Ο ρόλος της τεχνολογίας στη διαφοροποιημένη εκπαίδευση.
13. Μεθοδολογία Έρευνας στην Ψυχοπαιδαγωγική. Δράση-έρευνα στην τάξη.

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος πραγματοποιείται στο χώρο βρεφονηπιακών σταθμών που επιλέγει το Τμήμα. Περιλαμβάνει υποχρεωτική εβδομαδιαία παρουσία της/του φοιτήτριας/φοιτητή στον βρεφονηπιακό σταθμό καθώς και υποχρεωτικές συναντήσεις στο χώρο του Τμήματος με σκοπό την πλαισίωση του/της κάθε φοιτητή/τριας, την ανατροφοδότηση, αναστοχασμό και ανάλυση των εφαρμοζόμενων παιδαγωγικών πρακτικών και στόχο την αποτελεσματικότερη σύνδεση θεωρίας και πράξης

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος επίσης, περιλαμβάνει ψυχοπαιδαγωγικές εμπειρίες και σύγχρονους προσανατολισμούς, με έμφαση σε εφαρμογές που εδράζονται στην αρχή της εμπλοκής και της συνοδείας. Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην οργάνωση ομαδο-συνεργατικών συστημάτων, όπως οι παιδαγωγικές γωνιές, τα παράλληλα εργαστήρια και οι μικρο-ομάδες δραστηριοτήτων. Επιπλέον, στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η αξιολόγηση ημερήσιων ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων. Μέρος του εργαστηριακού έργου συνιστά η μελέτη της συμπεριφοράς των παιδιών κατά τη διάρκεια βιωματικών προσεγγίσεων της παιδαγωγικής πράξης, σε συνάρτηση με τους επιμέρους τομείς ανάπτυξης (κινητικό, νοητικό, κοινωνικο-συναισθηματικό κ.λπ.). Παράλληλα, καλλιεργούνται δεξιότητες συνεργασίας, επικοινωνίας και διαπραγμάτευσης μεταξύ παιδιών, παιδαγωγών και συνεργατών, ενώ αναδεικνύεται η σημασία της αμφίδρομης σχέσης οικογένειας – παιδιού – χώρου προσχολικής αγωγής. Τέλος, εξετάζεται η δημοσιοποίηση του ψυχοπαιδαγωγικού έργου, καθώς και η αξιοποίηση μη τυπικών μορφών αξιολόγησης του.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας, πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>90</td></tr> <tr> <td>Άσκηση πεδίου</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>210</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	90	Άσκηση πεδίου	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Συγγραφή εργασίας	40	Εκπόνηση μελέτης (project)	20	Σύνολο Μαθήματος	210
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	90														
Άσκηση πεδίου	40														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20														
Συγγραφή εργασίας	40														
Εκπόνηση μελέτης (project)	20														
Σύνολο Μαθήματος	210														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1.Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις ανάπτυξη θεμάτων • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, • Επίλυση Προβλημάτων 2. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%) ή ατομικής Ή Παρουσίαση Εργασίας-Μελέτη περίπτωσης ΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΜΕ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ: ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ. Αναφέρονται προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές (e-class)														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση:

- Καλαϊτζοπούλου, Μ., (2001). Ο εκπαιδευτικός ως στοχαζόμενος επαγγελματίας. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.
- Κουτσοβάνου, Ε., (2012). Η θεωρία του Piaget και παιδαγωγικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Παπαζήση.
- Ματσαγγούρας, Ηλ., (2003). Η Σχολική Τάξη (χώρος, ομάδα, πειθαρχία, μέθοδος). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Μοκό, Ζωρζ, (1997). Ψυχανάλυση και εκπαίδευση. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Μπαγάκης, Γ., (2002). Ο Εκπαιδευτικός ως ερευνητής. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπακιρτζής, Κ., (2002). Επικοινωνία και Αγωγή. Αθήνα: Gutenberg.
- Ουαντσογερθ, Μ., (2001). Η θεωρία του Ζαν Πιαζέ για τη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Πανοπούλου-Μαράτου, Όλ., (1998). Παιδί, επιστήμη και ψυχανάλυση. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Παπαδοπούλου, Ελ., (1997). Β. Σουχομλίνσκι: «Το σχολείο της χαράς» Εφαρμογές και πρακτικές μιας ανθρωπιστικής παιδείας. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

- Παπαθανασίου, Αντ., (2000). Προγράμματα και δραστηριότητες στους κρατικούς παιδικούς σταθμούς. Αθήνα : Τυπωθήτω.
- Πετρογιάννης, Κ.& Melhuish, E., (2001). Προσχολική ηλικία : Φροντίδα – Αγωγή – Ανάπτυξη. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Πουρκός, Μ., (2000). Ατομικές Διαφορές Μαθητών και Εναλλακτικές Ψυχοπαιδαγωγικές Προσεγγίσεις. Αθήνα: Gunteberg.
- Πυρουνάκη – Λιώνη, Μ., (2016). Ψυχοπαιδαγωγικά εργαλεία της Νηπιαγωγού. Αθήνα: Θυμάρι.
- Σιδηροπούλου, Φ., Τσαούλα, Ν., (2008). Παιδικός σταθμός και έρευνα: τοπίο πολυεπίπεδης επικοινωνίας. Αθήνα: ύψιλον/βιβλία.
- Σιδηροπούλου, Φ., Τσαούλα, Ν., Χειλάκη, Μ. (2024). Παιδαγωγός πρώιμης παιδικής ηλικίας Όψεις της επαγγελματικής του ταυτότητας. Αθήνα: ύψιλον/βιβλία.
- Φράγκος, Χ., (2000). Ψυχοπαιδαγωγική: Θέματα Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Παιδείας, Διδακτικής και Μάθησης. Αθήνα : Gutenberg.
- Cifali, Mir., Imbert , Fr., (2005). Ο Freud και η Παιδαγωγική. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Foulin, Jean-Noel, Mouchon, Serge, (2002). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Goehlich, M., (2003). Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση. Αθήνα : Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδανός.
- Houssay, J., (2000). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Kaemi – Veisari Erica, (2000). Ανοιχτός σχεδιασμός στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Κορφή.
- Lobrot, M., (2015). Ζώντας μαζί. Η παρεμβαίνουσα μη κατευθυντικότητα στη ζωή μας. Αθήνα: Αρμός.
- Long, M., Wood, C., Littleton, K., Passenger, T., & Sheehy, K. (2020). Η ψυχολογία της εκπαίδευσης (Γ. Κωνσταντινίδη, Μτφ. – Ε. Ανδρέου, Επιμ.). Πεδίο.
- McLeod, J., (2005).Εισαγωγή στην Συμβουλευτική. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- O'Donnell A. M., Reeve J., & Smith J. K. (2021). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αναστοχασμός για δράση (Δ. Τομαράς, Μτφ. – Γ. Μανωλίτσης & Φ. Αντωνίου, Επιμ.). Gutenberg.
- Reid, Gavin (2019). Τρόποι μάθησης και Συμπερίληψη. Αθήνα: Παρισιάνου.
- Pretorius, Inge-Martine, Αναγνωστάκη, Λήδα, Ναυρίδη, Άνθια, (2024) Ψυχαναλυτική σκέψη στην προσχολική εκπαίδευση. Παπαζήση.
- Rogers, C., (2006). Ένας τρόπος να υπάρχουμε. Αθήνα: Ερευνητές.
- Roorpnrine, L.J., Johnson. E.J., (2006). Ποιοτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης Παραδείγματα από τη διεθνή πρακτική. Αθήνα: Παπαζήση.
- Santrock, J. W. (2021). Εκπαιδευτική Ψυχολογία (6η έκδ., Ε. Ρέντα, Μτφ. – Α. Σ. Αντωνίου & Φ. Πολυχρόνη, Επιμ.). Τζιόλας.
- Vigotsky, S. L., (2000). Νους στην Κοινωνία – Η ανάπτυξη των Ανώτερων Ψυχολογικών Διαδικασιών, Αθήνα: Gutemberg.

Ξενόγλωσση:

- Boimare, Ser., (2019). Pratiquer la psychopédagogie Paris: Dunod.
- Florin, A., Crammer, Car., (2009). Enseigner a l' école maternelle. Paris:Hatier.
- Guidetti, Mich., Lallemand, Suz., Morel M., (2004). Enfances d'ailleurs, d'hier et d'aujourd'hui. P: Armand Colin.
- Patrick Ben Soussan, (2012). Le livre noir de l'accueil de la petite enfance. Éditions érès.
- Rohart, Jean-Dniel, (2013). Renouveler l'éducation. Éditions:Chronique Sociale
- Thollon-Behar, M.-P., (2015). La qualité du travail en équipe: Pour une meilleure qualité d'accueil de la petite enfance. Éditions érès.

Επιστημονικό περιοδικό:

European Early Childhood Education Research Journal

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ61	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι α) να κατανοήσουν οι φοιτητές τον σημαντικό ρόλο της αξιολόγησης στην προσχολική αγωγή β) να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η αξιολόγηση της παιδαγωγικής πράξης γ) να είναι σε θέση να δημιουργούν τα κριτήρια εκείνα που θα χρησιμοποιήσουν προκειμένου να αξιολογήσουν τις υπηρεσίες που προσφέρουν στα παιδιά, στους γονείς, στην κοινωνία σαν σύνολο δ) να είναι σε θέση να κάνουν αυτοαξιολόγηση καθώς και αξιολόγηση των παιδαγωγικών πρακτικών που χρησιμοποιούν ανάλογα με τους σκοπού και τους στόχους που θέτουν προκειμένου να βελτιώνουν διαρκώς τις πρακτικές τους και συνεπώς τις παρεχόμενες υπηρεσίες

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- και να προσδιορίζει κριτήρια αξιολόγησης για τις παιδαγωγικές πρακτικές που εφαρμόζει
- και να επιλέγει εργαλεία για να αξιολογεί δομές πρώιμης παιδικής ηλικίας και για να αυτοαξιολογείται
- και να αναγνωρίζει την σπουδαιότητα της αξιολόγησης ως τον ακρογωνιαίο λίθο για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών αγωγής και φροντίδας
- και να αναγνωρίζει τη ζωτική σημασία που έχει η αξιολόγηση για την συνεχόμενη επαγγελματική του/της εξέλιξη.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- τις διαδικασίες που χρειάζονται προκειμένου να αξιολογηθεί μια δομή πρώιμης παιδικής ηλικίας
- τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμοστούν για την αξιολόγηση του παιδαγωγικού προγράμματος
- μεθόδους και τα κριτήρια αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης σε δομές αγωγής και φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- να οργανώνει και να καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησης της δομής και του παιδαγωγικού προγράμματος ενός πλαισίου αγωγής και φροντίδας.
- να διασφαλίζει ότι χρησιμοποιούνται τα πιο ενδεδειγμένα εργαλεία αξιολόγησης ανά περίπτωση, σκοπό και στόχους.
- να συνεργάζεται αποτελεσματικά με προϊσταμένους, υφισταμένους, γονείς ή/-και παιδιά, κατά περίπτωση, για την εφαρμογή προγραμμάτων αξιολόγησης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	...
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η έννοια της αξιολόγησης: γενικά χαρακτηριστικά, σκοπός, στόχοι, αναγκαιότητα.
2. Κριτήρια αξιολόγησης: Τι αξιολογούμε και γιατί.
3. Η αξιολόγηση στην προσχολική αγωγή: βασικές αρχές.
4. Παραδοσιακές και εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης. Έρευνες-σύγκριση, πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα.
5. Μέθοδοι – τεχνικές – εργαλεία αξιολόγησης στην προσχολική ηλικία.
6. Portfolio και e-Portfolio: ορισμός, χρησιμότητα, πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα, βήματα για την οργάνωσή του, σκοποί, τύποι, κ.α.
7. Ρουμπρίκες αξιολόγησης. Σχεδιασμός και εφαρμογή.
8. Σύγχρονες μορφές αξιολόγησης της παιδαγωγικής πράξης.
9. Συμμετοχή των παιδιών στην αξιολόγηση.
10. Συμμετοχή των γονιών στην αξιολόγηση.
11. Ο ρόλος του παιδαγωγού στην αξιολόγηση – Αυτοαξιολόγηση.
12. Αναστοχασμός του παιδαγωγού.
13. Αξιολόγηση των Δομών Αγωγής και Φροντίδας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Διαλέξεις με διαφάνειες και χρήση προβολέα. • Προβολή video/ταινιών. • Ανάρτηση υλικού στην πλατφόρμα και επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση εκπαιδευτικών διαδραστικών εφαρμογών. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	50	Διαδραστική διδασκαλία	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Συγγραφή εργασίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις	50												
Διαδραστική διδασκαλία	40												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30												
Συγγραφή εργασίας	30												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας (30% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (70% του συνολικού βαθμού)												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Altrichter, H., Somekh, B. & Posch, P. (2001). <i>Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους. Μια εισαγωγή στις μεθόδους της έρευνας δράσης</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο. Ανδρούσου, Α., Κορτέση-Δαφέρμου, Χ.& Τσάφος, Β. (2016). Η παρατήρηση ως εργαλείο των εκπαιδευτικών: Η κατανόηση του πλαισίου ως θεμέλιο για την οικοδόμηση της κατανόησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στο Β. Τσάφος (Επιμ.), <i>Διερεύνηση και κατανόηση των παραμέτρων της εκπαιδευτικής διαδικασίας</i>, 41-173. Αθήνα: Gutenberg. Αυγητίδου, Σ. (2014). <i>Οι εκπαιδευτικοί ως ερευνητές και ως στοχαζόμενοι επαγγελματίες. Υποστηρίζοντας την επαγγελματική μάθηση για μια συμμετοχική και συνεργατική εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Gutenberg. Βαρσαμίδου, Α. (2016). <i>Αξιολόγηση βάσει φακέλου (portfolio) εκπαιδευτικού και μαθητή. Προεκτάσεις και προοπτικές μιας εναλλακτικής τεχνικής</i>. Χαλκιδική: Εκδόσεις Φυλάτος.

Γρηγοριάδης, Α., Μπιρμπίλη, Μ. & Παπανδρέου, Μ. (2016). Η συνέντευξη ως εργαλείο γνωριμίας με τα παιδιά. Στο Μ. Τζεκάκη (Επιμ.), *Σχεδιασμός και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας*, 175-203. Αθήνα: Gutenberg.

ΕΑΔΑΠ. (2003). *Προς μια συνεργατική και συμμετοχική επιμόρφωση στην προσχολική αγωγή*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

ΕΑΔΑΠ, Αναγνωστοπούλου, Ρ. & Ρήγα, Β. (2004). *Μαζί. Παιδαγωγοί και γονείς στο διαπολιτισμικό σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Δημητρόπουλος, Ε. (2010). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση – Η Αξιολόγηση της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2003). *Από τη διδασκαλία στην έρευνα. Η εκπαιδευτική έρευνα δράσης*. Αθήνα: Σαββάλας.

Καψάλης, Α. & Χανιωτάκης, Ν. (2015). *Εκπαιδευτική αξιολόγηση*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Kingore, B. (2010). *Αξιολόγηση στο νηπιαγωγείο. Οδηγός οργάνωσης ατομικών φακέλων (portfolios) για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Δίπτυχο.

Κωνσταντίνου, Χ. (2000). *Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική*. Αθήνα: Gutenberg.

Κωνσταντίνου, Χ. (2002). Η Αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 7, 37-51.

McAfee, Oralie, & Leong, Deborah J. (2010). *Βασικές αρχές της αξιολόγησης στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Μπιρμπίλη, Μ. (2008). *Προς μια παιδαγωγική του διαλόγου: Η σημασία και ο ρόλος των ερωτήσεων στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Μπότσογλου, Κ. & Παναγιωτίδου, Ε. (2006). Μορφές και τεχνικές αξιολόγησης των νηπίων στο νηπιαγωγείο. Στάσεις και πρακτικές των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας. Στο Δ. Κακανά, Κ. Μπότσογλου, Ν. Χανιωτάκη & Ε. Καβαλάρη (Επιμ.). *Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγική και Διδακτική Διάσταση*, 31-41. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Ντολιοπούλου, Ε. & Γουργιώτη, Ε. (2008). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στην προσχολική*. Αθήνα: Gutenberg.

Παπαδοπούλου, Α. & Μπούρας, Α. (2021). *Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εφαρμογές στη Διδακτική Πράξη*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Ρεκαλίδου, Γ. (2016). *Η Αξιολόγηση στην Τάξη του Νηπιαγωγείου. Τι, Γιατί και Πώς*. Αθήνα: Gutenberg.

Σοφού, Ε. (2011). Η ενεργητική εμπλοκή των μικρών παιδιών σε συμμετοχικές μορφές έρευνας: Η περίπτωση της προσέγγισης του «Μωσαϊκού». *Action Researcher in Education*, 2, 6- 17.

Stacey, S. (2020). *Αναδυόμενο Πρόγραμμα και Παιδαγωγική Τεκμηρίωση στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενογλώσση

Anning, A. & Ring, C. (2004). *Making sense of children's drawings*. UK: Open University Press.

Bangato, S. J. (2005). The Authentic Alternative for Assessment in Early Intervention: An Emerging Evidence-Based practice. *Journal of Early Intervention*, 28, 17-22.

Bertram, T. & Pascal, C. (2002). Assessing what matters in the early years. In J. Fisher (Ed.) *The foundations of learning*, 87-101. UK: Open University Press.

Boud, D. (2013). *Enhancing learning through self-assessment*. London: Routledge.

Bowman, B., Donovan, M. S., & Burns, M. S. (Eds.) (2000). *Eager to learn: Educating our preschoolers*. Washington, DC: National Academy Press.

Carr, M. (2001). *Assessment in early childhood settings: Learning stories*. London: Paul Chapman.

Cook-Benjamin, L. (2001). Portfolio assessment: Benefits, Issues of Implementation, and Reflections on its Use. *Assessment Update*, 13, 6-7.

Dotson, R. K., & Henderson, M. (2009). Using student portfolios to guide instruction. *Illinois Reading Council Journal*, 37, 14-19.

Dunphy, E. (2010). Assessing early learning through formative assessment: key issues and considerations. *Irish Educational Studies*, 29, 41-56.

Epstein, A.S., Schweinhart, L.J., DeBruin-Parecki, A., & Robin, K.B. (2004). *Preschool assessment: A guide to developing a balanced approach*. New Brunswick, NJ: National Institute for Early Education Research.

Lancaster, P.Y. & Broadbent, V. (2003). *Listening to Young Children: Promoting Listening to Young Children*. Maidenhead: Open University Press.

Macbeath, J. (2005). *Self-evaluation: models, tools and examples of practice*. Nottingham: National College for School Leadership (NCSL).

Murphy, J., Hallinger, P. & Heck, R. (2013). Leading via teacher evaluation: the case of the missing clothes. *Educational Researcher*, 42, 349-354.

Rinaldi, C. (2006). *In dialogue with Reggio Emilia: Listening, researching and learning*. New York: Routledge.

Ross, J. A. (2006). The Reliability, Validity, and Utility of Self-Assessment. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 11, 1-13.

Επιστημονικά περιοδικά

Early child development and care

Early Years

Journal of Early Childhood Research

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝ27	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ			

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση και η πρακτική εφαρμογή από τη μεριά των φοιτητών/τριών των Στατιστικών μεθόδων με σκοπό τη στατιστική συμπερασματολογία, δίνοντας την δυνατότητα σε συνθήκες αβεβαιότητας να ληφθούν σωστές αποφάσεις.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Συλλέγουν, διαχειρίζονται και επεξεργάζονται τα διαφορετικά είδη δεδομένων
- Κατανοούν, αναλύουν, εκτιμούν αλλά και ερμηνεύουν τα αποτελέσματα των διαφόρων στατιστικών αναλύσεων
- Προάγουν ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη μέσα από την χρήση των ελέγχων υποθέσεων και την εκτίμηση συσχετίσεων και οικονομετρικών υποδειγμάτων
- Παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες πάνω σε ζητήματα οικονομετρικής φύσεως.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με την χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός και περιεχόμενο της Στατιστικής
2. Εισαγωγή στις στατιστικές μεθόδους (Κατηγορίες δεδομένων, πηγές δεδομένων, μορφές δεδομένων)
3. Στοιχεία περιγραφικής Στατιστικής
4. Μέτρα θέσης και κεντρικής τάσης
5. Μέτρα διασποράς και μεταβλητότητας των δεδομένων.
6. Ασυμμετρία και Κύρτωση
7. Εισαγωγή στη θεωρία πιθανοτήτων- Τυχαίες μεταβλητές και κατανομές πιθανοτήτων
8. Θεωρία δειγματοληψίας (Πληθυσμός, δείγμα, επιλογή τυχαίου δείγματος, τρόποι συλλογής των δεδομένων)
9. Σχεδιασμός ερωτηματολογίου
10. Κατηγορικές Μεταβλητές (Πίνακας διπλής εισόδου)
11. Συσχετίσεις
12. Παραμετρικοί- Μη παραμετρικοί έλεγχοι
13. Οικονομικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Υπόδειγμα απλής-Πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης, κριτήρια αξιολόγησης, ερμηνεία υποδείγματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Εργαστήρια	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή κα παρουσίαση εργασίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή</i>	Η αξιολόγηση διεξάγεται είτε μέσω της τελικής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου είτε μέσω ενδιάμεσων απαλλακτικών προόδων και εργασιών	

Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Field, A. (2016). Η διερεύνηση της στατιστικής με τη χρήση του SPSS της IBM. Εκδ. Προπομπός.
Dancey, C.P., & Reidy, J. (2020). Στατιστική χωρίς μαθηματικά. Εκδ. Κριτική.
Παπαγεωργίου Ε. & Χαλικιάς Μ. (2021). Στατιστική με Spss. Εκδ. Broken Hill Ltd
Ρούσσος, Π., & Τσαούσης, Ι. (2020). Στατιστική Εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες με τη
Χρήση του SPSS και του R. Εκδ. Gutenberg.
Ρούσσος, Π., & Τσαούσης, Ι. (2011). Στατιστική στις Επιστήμες της συμπεριφοράς με τη Χρήση του
SPSS. Εκδ. Τόπος.
Γναρδέλλης, Χ. (2013). Ανάλυση δεδομένων με το IBM SPSS Statistics 21. Εκδ. Παπαζήσης.
Δημητριάδης, Ε., (2017). Στατιστική επιχειρήσεων με εφαρμογές σε SPSS και LISREL. Εκδ. Κριτική.
Χάλκος Εμμ. Γ. (2020). Στατιστική: Θεωρία και πράξη, Εκδόσεις ΔΙΣΙΓΜΑ, Θεσσαλονίκη.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ26	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης			

γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές την έννοια και τη διάρθρωση των αναλυτικών προγραμμάτων καθώς και τις διαδικασίες παραγωγής και προώθησης της επιστημονικής γνώσης. Επίσης, να κατανοήσουν τις μορφές των αναλυτικών προγραμμάτων και να εναρμονίζουν τα κεντρικά καθοριζόμενα προγράμματα με τα τοπικά και τις ιδιαιτερές τους δυνατότητες και προοπτικές.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει την έννοια, τον σκοπό και τις μορφές των αναλυτικών προγραμμάτων
- Να γνωρίζει την αξία διάχυσης της επιστημονικής γνώσης
- Να αντιλαμβάνεται τα ιδιαίτερα εκπαιδευτικά πλαίσια εφαρμογής των αναλυτικών προγραμμάτων
- Να περιγράφει τους στόχους των αναλυτικών προγραμμάτων

Β) σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να επιλέγει και να ιεραρχεί κατάλληλα τους στόχους και τα περιεχόμενα
- Να συμβάλει με την εμπειρία του και τον στοχασμό στη διαμόρφωση προγραμμάτων
- Να διακρίνει τις παραμέτρους διαφοροποίησης των αναλυτικών
- Να προωθεί την επιστημονική γνώση και τη μάθηση

Γ) σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να αιτιολογεί το θεωρητικό υπόβαθρο των επιλογών του/της
- Να χειρίζεται ερευνητικά τη βιβλιογραφία σε σχέση με τις μορφές αναλυτικών προγραμμάτων
- Να αναλύει και να συνθέτει υπεύθυνα τα δεδομένα των επιλογών του/της
- Να υποστηρίζει με επιχειρήματα τις επιλογές του/της

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην

απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον • Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Προσανατολισμοί αναλυτικών προγραμμάτων 2. Γνώση και εξουσία 3. Ιδεολογία και αναλυτικά προγράμματα 4. Μοντέλα σχεδιασμού 5. Βασικά στοιχεία των αναλυτικών προγραμμάτων υπό μορφή Curriculum 6. Μορφές αναλυτικών προγραμμάτων – Εθνικό, περιφερειακό, τοπικό 7. Το κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα 8. Περιεχόμενα αναλυτικών προγραμμάτων - Μορφές εγγραμματισμού 9. Πολιτισμική πολυμορφία και σχολική γνώση 10. Ενσωματώνοντας την τεχνολογία στο πρόγραμμα 11. Ενσωματώνοντας ποικίλες μορφές έκφρασης/τέχνης στο σχολικό πρόγραμμα 12. Ανανέωση της επιστημονικής γνώσης – Καινοτομία 13. Αναμόρφωση αναλυτικών προγραμμάτων	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Power Points, videos, άλλο εποπτικό υλικό	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
<i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i>	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150

εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Εκπόνηση και παρουσίαση μελέτης (70% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (30% του συνολικού βαθμού)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Althusser, L. (1983). <i>Ιδεολογία και Ιδεολογικοί Μηχανισμοί του Κράτους</i>,, Θέσεις, Αθήνα, Θεμέλιο, δ'έκδοση. Apple, M., (1986). <i>Ιδεολογία και αναλυτικά προγράμματα</i>, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής. Bernstein, B. (1989). <i>Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος</i>, μετ. Σολομών Ι., Αθήνα, Αλεξάνδρεια. Bloom, B. S. & Krathwohl, D. R., (1986). <i>Ταξινομία διδακτικών στόχων</i>, (μτφρ. Αλ. Λαμπράκη - Παγανού), τόμος Α' -Γνωστικός Τομέας, Εκδόσεις Κώδικας, Αθήνα. Bloom, S., Krathwohl, D. R. (1991). <i>Ταξινομία διδακτικών στόχων</i>, Τόμος Β' Συναισθηματικός Τομέας, Μετάφραση: Λαμπράκη-Παγανού Α., Θεσσαλονίκη, Κώδικας. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (1998). <i>Για το Άνοιγμα των Κοινωνικών Επιστημών</i>, Έκθεση της Επιτροπής Gulbenkian για την Αναδιάρθρωση των Κοινωνικών Επιστημών, Αθήνα. Gellner, E., (1996). <i>Η κοινωνία πολιτών και οι αντίπαλοί της, Συνθήκες Ελευθερίας</i>, Αθήνα, Παπαζήση. Κοτζιάς, Ν. (1986). <i>Σχολείο και Ιδεολογία. Η θέση του κόμματος απέναντι στη μόρφωση</i>, στο: <i>Σχολείο και Ιδεολογία</i>, Αθήνα, Σύγχρονη εποχή. Κουζέλης, Γ., (1991). <i>Από τον βιωματικό στον επιστημονικό κόσμο, Ζητήματα κοινωνικής αναπαραγωγής της γνώσης</i>, Αθήνα, Κριτική. Κυπριανός Π., και Μουσένια Ε. (Επιμ.) (2021) <i>Πέρα από την Ποιότητα - Γλώσσες αξιολόγησης στην Προσχολική Αγωγή</i>. Gutenberg. Αθήνα Dahlberg G., Moss P. & Pence A. Beyond Quality in Early Childhood Education and Care – Languages of Evaluation. Routledge. London and New York. Λομπάρντι, Φ., (1986). <i>Οι παιδαγωγικές αντιλήψεις του Αντόνιο Γκράμσι</i>, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής. Μαρμαρινός, Ι. Γ. (1977). <i>Το σχολικό πρόγραμμα: Κοινωνιολογική θεώρηση</i>, Αθήνα. Ματσαγγούρας, Η. (2000). <i>Η σχολική τάξη</i>, Αθήνα. Μακρυγιώτη, Δ., και Σολομών, Ι., (1998). Κοινωνική και Πολιτική Γνώση στο Σχολείο και στις Παιδαγωγικές Σπουδές, <i>Σύγχρονη Εκπαίδευση</i>, τ. 101, σσ. 58-64 και τ. 102-103, σσ. 66-72. Μουσένια Ε. (2021). <i>Επικοινωνία και Προφορικότητα στην Εκπαίδευση: Προγράμματα και Παιδαγωγικές Πρακτικές</i>. Gutenberg. Αθήνα. Μπιρμπύλη, Μ., (2015). <i>Προς μια Παιδαγωγική του Διαλόγου</i>. Εκδ. Σοφία. Φλουρής, Γ.Σ. (1983): <i>Αναλυτικά προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση</i>, Αθήνα, Γρηγόρη. Χατζηγεωργίου, Ι. (2012). <i>Γνώθι το Curriculum</i>. Κ.Θ.ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε. Ξενόγλωσση

Barnes, D. (1976). *From Communication to Curriculum*. Harnmondsworth: Penguin.

Clay, M. (2001). *Change over time in children's literacy development*, Heinemann.

Cooper, D.J. (2000). *Literacy: Helping Children Construct Meaning*. Boston: Houghton Mifflin Company.

Dodge, Diane Trister. (2002). *Creative curriculum for preschool, 4th edition*. Washington, DC: Teaching Strategies.

Dowrkin, G., (1988). *The Theory and Practice of Autonomy*, Cambridge, Cambridge University.

Hoorn, V. et al. (1999). *Play at the center of the curriculum*. Prentice Hall.

Goodson, I. (1994). *Studying Curriculum: Cases and Methods*, Buckingham, Open University Press

Newman, D. Griffin, P. & Cole, M. (1989). *The Construction Zone*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kelly A. V. (1999). *The Curriculum, Theory and Practice*, London, PCP

Mousena, E. (2021). Pluribus vs Unum as Values in Citizenship Education. In Ruby M., Angelo-Rocha, M., Hickey, M., and Agosto, V. Charlotte (Eds) *Making A Spectacle: Examining Curriculum/Pedagogy as Recovery from Political Trauma* (pp. 49-64). NC: IAP– Information Age Publishing.

ROSS A. (2000). *Curriculum, Construction and Critique*, London, Falmer Press

Young, F.D.M. (1998). *The Curriculum of the Future*, London, Falmer Press

Επιστημονικά περιοδικά

Curriculum Inquiry

Education & Culture: The Journal of the John Dewy Society

Children & Society

International Journal of Education Policy & Leadership

European Early Childhood Research Journal

Early Education Journal

Early child development and care

Early Childhood Research Quarterly

Contemporary Issues in Early Childhood

Compare: A Journal of Comparative and International Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ28	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΘΕΩΡΙΑ-ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η κατανόηση της ικανότητας του παιδιού να κωδικοποιεί προφορικές εκφορές σε γραπτή μορφή και αντίθετα. Να αναγνωρίσουν οι φοιτητές στον πολυγραμματισμό την ψυχολογική ικανότητα την οποία αναπτύσσει το άτομο με βάση τις προσωπικές δυνατότητες. Το μάθημα παρέχει το θεωρητικό υπόβαθρο για την ανάλυση, ερμηνεία και κριτική προσέγγιση οπτικών κειμένων.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες, θεωρίες και απόψεις που σχετίζονται με τις σχεδιαστικές λογοτεχνίες.
- Τον τρόπο με τον οποίο οι σχεδιαστικές λογοτεχνίες αναπτύσσουν τις αφηγήσεις τους με τα δικά τους μέσα.
- Τον πολυγραμματισμό που δεν περιορίζεται σε γλωσσικό μάθημα με αυστηρή μεθοδολογία, αφού πρωτίστως εξοικειωθεί ο/η φοιτητής/τρια με την ευρεία έννοια του «κειμένου». Ένα κείμενο μπορεί να είναι γραπτό ή προφορικό ή να υλοποιείται σε οποιοδήποτε άλλο μέσο έκφρασης.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τα όρια του γραμματισμού στην συμπερίληψη όχι μόνο της γλώσσας, αλλά και άλλων τρόπων κατασκευής νοήματος.
- Ανάπτυξη υλικού συνδυαστικά με παρατηρητικότητα και φαντασία, που συμβάλλουν αποφασιστικά στη δημιουργική έκφραση.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως

- Δημιουργεί πολυτροπικούς κώδικες (γραπτούς, προφορικούς, οπτικούς, ηχητικούς, σωματικούς, απτικούς και χωροαντιληπτικούς κώδικες) και νέα ψηφιακά μέσα επικοινωνίας για την παραγωγή νοήματος.
- Αναλύει και πειραματίζεται στη δημιουργία εικονιστικών μετα – «κειμένων» και να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά της εικόνας (στυλ, εστίαση, οπτική γωνία).
- Αξιολογεί αλληλεπιδράσεις συνδημιουργώντας με τα παιδιά συνθήκες επαφής σε διάφορα περιβάλλοντα και καταστάσεις επικοινωνίας χρησιμοποιώντας εικόνες, φωτογραφίες, σχέδια, σύμβολα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Παιδαγωγική αξιοποίηση της εικόνας 2. Η Εικόνα και τα νέα μοντέλα γραμματισμού- Παιδαγωγικοί στόχοι. 3. Πολυγραμματισμός, Η μετατόπιση από τον Γραμματισμό. 4. Χαρακτηριστικά Πολυγραμματισμού. 5. Οι πολλαπλές αναγνώσεις της εικόνας. Η Επικοινωνία από την εικόνα. 6. Οι πολλαπλές ερμηνείες θέασης. 7. Πολυσημία και πολυτροπικότητα, ορισμοί, συνδέσεις. 8. Η ευρεία έννοια του «κειμένου», κειμενικά είδη, όρια. 9. Κατασκευή νοήματος, Αρχές Σημειωτικής. 10. Ανάλυση παιδικού σχεδίου, παιδικού βιβλίου, παιδικής ταινίας. 11. Κώδικες επικοινωνίας. Η δυναμική σχέση εικόνας και λόγου. 12. Ψηφιακά μέσα. 13. Καλές πρακτικές και προτάσεις αξιοποίησης της εικόνας στην Προσχολική Εκπαίδευση Διευρύνοντας το σκοπό της παιδαγωγικής του γραμματισμού. Εργαστηριακές ασκήσεις με ανάλυση και δημιουργία πολυτροπικών κειμένων τόσο των ίδιων των φοιτητών όσο και δημιουργία με τα παιδιά. Ασκήσεις βιωματικής κατανόησης, αξιολόγησης και αναστοχασμού με την “ανάγνωση” εικόνων.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην αίθουσα διδασκαλίας
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές ασκήσεις	30
	Μελέτη και ανάλυση Βιβλιογραφίας	15
	Εκπόνηση μελέτης	15
	Συγγραφή εργασίας	15
	Καλλιτεχνική δημιουργία	15
	Σύνολο μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές	Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις ανάπτυξη θεμάτων • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, • Επίλυση Προβλημάτων Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%) ή ατομικής.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Ασωνίτης, Π. (2001). Η εικονογράφηση στο βιβλίο παιδικής λογοτεχνίας. Αθήνα: Καστανιώτης.

Κωνσταντινίδου-Σέμογλου, Ουρ., (2005). Εικόνα και παιδί, Θεσσαλονίκη: Cannot not design publications.

Μαρτινίδης, Π. (1991). Κόμικς – Τέχνη και τεχνική της εικονογράφησης. Θεσσαλονίκη: ΑΣΕ

Μίσσιου, Μ. (2010). Τα κόμικς από το περίπτερο στη σχολική τάξη. Αθήνα: ΚΨΜ

Οικονομίδου, Σ. (2006). «Η ενηλικίωση του βλέμματος: το παιδί – αναγνώστης μεταξύ εικόνας και κειμένου», στο Καλογήρου, Τ. (επιμ.) Το Εικονογραφημένο Βιβλίο δεν είναι Μόνο για Παιδιά, Αθήνα: Ο Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου.

Οικονομίδου, Σ. (2011). Χίλιες και Μία Ανατροπές: η Νεότερικότητα στη Λογοτεχνία για Μικρές Ηλικίες, Αθήνα: Πατάκης.

Οικονομίδου, Σ. (2015). Το παιδί πίσω από τις λέξεις. Ο εννοούμενος αναγνώστης των παιδικών βιβλίων. Αθήνα: Gutenberg.

Παπαντωνάκης, Γ. & Κωτόπουλος, Τ. (2011). Σκηνικό, Χαρακτήρες, Πλοκή. Αθήνα: Ίων.

Σβαλίδγκου, Χ. (2011). Η ερμηνεία της εικόνας ως σημείου της οπτικής επικοινωνίας, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Σιβροπούλου, Ρ. (2004). Ταξίδι στον κόσμο των εικονογραφημένων μικρών ιστοριών: Θεωρητικές και διδακτικές διαστάσεις. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τζαφεροπούλου, Μ.Μ. (επιμ.) (2001). Η Συγγραφή και η Εικονογράφηση. Αθήνα: Καστανιώτης.

Τσιλιμένη, Τ. (2007). Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο: Όψεις και Απόψεις. Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.

Baynham, M. (2002). Πρακτικές Γραμματισμού, (μτφρ. Μ. Αραποπούλου), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Cope, B., M., Kalantzis, N., Στελλάκης & E., Αρβανίτη, (2019). Γραμματισμοί, Μια παιδαγωγική διαφοροποιημένου σχεδιασμού και πολυτροπικών νοηματοδοτήσεων, μτφ. Γ.Χρηστίδης, Αθήνα: Κριτική

Kress, G. & Leeuwen van T. (2010). Η ανάγνωση των εικόνων. Αθήνα: Επίκεντρο.

McCloud, S. (2014). Κατανοώντας τα κόμικς. Αθήνα: Webcomics-N. Καμπουρόπουλος

Nodelman, P. (2009). Λέξεις για εικόνες – Η αφηγηματική τέχνη του παιδικού εικονογραφημένου βιβλίου. Αθήνα: Πατάκης.

Ong, W. (2005). Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη (μτφρ. Κ. Χατζηκυριάκου, επιμ. Θ.Παραδέλλη), Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Sontag, S. (1993). Περί φωτογραφίας. μτφ. Ηρακλής Παπαϊωάννου, Αθήνα: Εκδόσεις Φωτογράφος.

Ξενόγλωσση

Battut, E., & Bensimhon, D. (2001) Lire et comprendre les images a l' ecole. Paris: Retz.

Kress, G. (2003). Literacy in the New Media Age. London and New York: Routledge.

Van Leeuwen, T. & Jewitt, C. (επιμ.) (2001). The Handbook of Visual Analysis. London: Sage Publications.

Επιστημονικά περιοδικά

Journal of Visual Culture, SAGE Publishing (2002- current)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ29	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΑΙΔΙ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι α) να κατανοήσουν οι φοιτητές ότι τα μικρά παιδιά που διαβιών σε κλειστές δομές και δομές φροντίδας χρήζουν διαφορετικής παιδαγωγικής προσέγγισης σε σχέση με τα παιδιά που παρακολουθούν το πρόγραμμα ενός ΒΝΣ β) να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συνεισφέρουν ως παιδαγωγοί μέσω των παιδαγωγικών προγραμμάτων και του παιχνιδιού στην προώθηση της υγείας και της ευημερίας των παιδιών και γ) να είναι σε θέση να δημιουργούν ποιοτικά και ευέλικτα προγράμματα που θα ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες αυτές συνθήκες και τις ανάγκες των παιδιών λαμβάνοντας υπόψη τον φόβο, το άγχος ή και τον ψυχικό και σωματικό πόνο που μπορεί να βιώνει το παιδί που διαβιεί στη συγκεκριμένη δομή δ) να κατανοήσουν τη σημασία της στενής συνεργασίας με την οικογένεια και τη συμμετοχή σε διεπιστημονικές ομάδες με σκοπό την προάσπιση και προώθηση της υγείας και της ευημερίας του παιδιού ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει: - Τις βασικές παιδαγωγικές αρχές που διέπουν την αγωγή και φροντίδα παιδιών που διαβιών σε κλειστές δομές και δομές υγείας - Τις βασικές αρχές που διέπουν την υγεία και την ευημερία των μικρών παιδιών που διαβιών στις δομές αυτές, καθώς και τους τρόπους και τα μέσα με τα οποία μπορούν να τα διασφαλίσουν

- Τις παιδαγωγικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται σε κλειστές δομές
- Τις παιδαγωγικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται δομές υγείας

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τις αρχές οργάνωσης της παιδαγωγικής πράξης με τις ευάλωτες αυτές ομάδες
- Τα παιδαγωγικά προγράμματα για τις ευάλωτες αυτές ομάδες παιδιών
- Τις παιδαγωγικές πρακτικές για την προάσπιση και την προώθηση της αγωγής και της ευημερίας των παιδιών που διαβιούν σε κλειστές δομές και δομές υγείας
-

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να οργανώνει, να καθορίζει και να υλοποιεί το παιδαγωγικό πρόγραμμα ανάλογα με τη δομή και τις ατομικές ανάγκες των παιδιών
- Να οργανώνει ποιοτικά παιδαγωγικά προγράμματα προκειμένου να υλοποιηθούν από άλλους (νοσηλευτικό προσωπικό, γονείς)
- Να διασφαλίζει τη συμμετοχή, την ασφάλεια και την ευημερία όλων των παιδιών.
- Να είναι σε θέση να εργάζεται σε διεπιστημονικό περιβάλλον και με την οικογένεια του παιδιού

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μικρά παιδιά σε κλειστές δομές και δομές υγείας-Αγωγή και Φροντίδα
2. Παιγνιοθεραπεία: Βιβλιογραφική ανασκόπηση
3. Ο ρόλος του παιδαγωγού πρώιμης παιδικής ηλικίας σε κλειστές δομές και δομές υγείας
4. Δημιουργώντας χώρους για παιχνίδι σε κλειστές δομές και δομές υγείας
5. Εξατομικευμένες δραστηριότητες για παιδιά που διαβιούν μακροχρόνια σε δομές

6. Διαμόρφωση παιδαγωγικού προγράμματος για άρρωστα παιδιά, κατευθύνσεις/οδηγίες προς γονείς και νοσηλευτικό προσωπικό.
7. Ημερήσιο παιδαγωγικό πρόγραμμα: Παίζοντας στον χώρο της δημιουργικής απασχόλησης (playroom)/παίζοντας στο κρεβάτι
8. Δραστηριότητες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του στερητικού περιβάλλοντος- Δραστηριότητες για ανάκτηση δεξιοτήτων που χάθηκαν λόγω ασθένειας ή μακροχρόνιας νοσηλείας
9. Η παγκόσμια γλώσσα του παιχνιδιού: Οργανώνοντας δραστηριότητες για παιδιά με διαφορετική γλώσσα και κουλτούρα που διαβιών σε δομές προσφύγων
10. Προετοιμασία του παιδιού για αλλαγή περιβάλλοντος-Προετοιμασία του παιδιού μέσω του παιχνιδιού για ιατρικές παρεμβάσεις
11. Η συμμετοχή του παιδιού σε αποφάσεις που αφορούν την υγεία και την ευημερία του. Υποστήριξη της οικογένειας του παιδιού
12. Η διεπιστημονική προσέγγιση των παιδιών σε κλειστές δομές και δομές υγείας
13. Γραπτές καταγραφές και η συμβολή του παιδαγωγού στις διεπιστημονικές ομάδες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Διαδραστική διδασκαλία	40
	Εργασίες	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Γραπτή τελική εξέταση	

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων ή/και ατομική γραπτή εργασία

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αμπατζόγλου, Γ., Μανωλόπουλος Σ. (Επιμέλεια), (2001). *Προσεγγίσεις του βρέφους*, Αθήνα: University Studio Press.

Αμπατζόγλου, Γ. (2002). *Αλλάζοντας Χέρια*, Αθήνα: University Studio Press.

Αμπατζόγλου, Γ., Παπαληγούρα Ζ. (Επιμέλεια), (2008). *Προσεγγίσεις V η Σωματική Υγεία του Βρέφους και ο Ψυχισμός*, Αθήνα: University Studio Press.

Βορριά, Γ. (1998). *Οι συνέπειες στην κοινωνική συμπεριφορά των παιδιών από την μακροχρόνια παραμονή τους σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης*. Στο Θ. Καλλινικάκη, *Μεγαλώνοντας Σε Ίδρυμα*. (σ. 79–103). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

David M., Golse B., Mellier D., Missionnier S., Vamos J., Επιμ. Delion P. (2005). *Τα βρέφη σε ιδρύματα. Τα βρέφη και οι θεσμοί*, Αθήνα: University Studio Press.

Καλλινικάκη Θ. (1998). *Μεγαλώνοντας Σε Ίδρυμα*, Ελληνική Εταιρεία Ψυχικής Υγιεινής και Νευροψυχιατρικής του Παιδιού, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κάλμπαρη, Ε. (2006). *Το παιδί μου στο νοσοκομείο*, Αθήνα: Καστανιώτη

Σακελλαρόπουλος Π., Λαζαράτου, Ε. (2001). *Σχέσεις μητέρας και παιδιού τον πρώτο χρόνο της ζωής, Η Επίδραση της Σχέσης στη Συναισθηματική Ωρίμανση και την Ψυχοκινητική Εξέλιξη του Βρέφους*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

Τσιάντης, Γ. (2011). *Ψυχική υγεία του παιδιού και της οικογένειας*, Αθήνα: Καστανιώτη

Τσιάντης, Ι. (1994) *Τα παιδιά του Πικπα Λέρον*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη

Χαρίτος, Β. (επιμ.) (2013). *Σχολείο για το παιδί που νοσηλεύεται: Θεωρητικές και εμπειρικές Προσεγγίσεις*, Σύλλογος διδασκόντων Νοσοκομειακού Σχολείου Παίδων «Π. & Α. Κυριακού», Αθήνα: Αλφάβητο.

UNHCR, United Nations High Commissioner for Refugees (1997), *Παιδιά Πρόσφυγες: Κατευθυντήριες Αρχές για την Παιδική Προστασία και Πρόνοια*, https://resourcecentre.savethechildren.net/node/13738/pdf/pendocpdf_1_6.pdf.

Ξενόγλωσση

Bakermans-Kranenburg, Marian J., Kelley McCreery Bunkers, Natasha A. Dobrova-Krol, Patrice Engle, Fox, N. A., Gamer, G., Goldman, P (2021). *The development and care of institutionally reared children*. Child Development Perspectives 6, no. 2: 174-180.

Gallagher, B., Brannan, C., Jones, R., & Westwood, S. (2004). *Good practice in the education of children in residential care*. British Journal of Social Work, 34(8), 1133-1160.

Hubbuck, C. (2009). *Play for sick children: Play specialists in hospitals and beyond*. Jessica Kingsley Publishers.

Webster, A. (2000). *The facilitating role of the play specialist*. Paediatric Nursing, 12(7), 24.

Harris, H. (2007). *Hospital play specialists*. Practical Professional Child Care, 4(10), 14-15.

Jackson, S. (1988). *Residential care and education*. Children & Society, 2(4), 335-350.

Jennings, S., & Holmwood, C. (Eds.). (2020). *Routledge International Handbook of Play, Therapeutic Play and Play Therapy*. Routledge.

Kirk, J., & Cassity, E. (2007). *Minimum standards for quality education for refugee youth*. Youth Studies Australia, 26(1), 50-56.

Morland, L., Ives, N., McNeely, C., & Allen, C. (2016). *Providing a head start: Improving access to early childhood education for refugees*. Washington, DC: Migration Policy Institute.

Thomas, R. L. (2016). *The right to quality education for refugee children through social inclusion*. Journal of Human Rights and Social Work, 1(4), 193-201.

Tonkin, A. (Ed.). (2014). *Play in healthcare: Using play to promote child development and wellbeing*. Routledge.

Tonkin, A. and Whitaker, J. (2019). *Play and Playfulness for Public Health and Wellbeing*. London: Routledge

IJzendoorn, V., Marinus H., Palacios, J., Sonuga-Barke, E., Gunnar, M.R., Vorria, P., McCall, R.B., Le Mare, L., Bakermans-Kranenburg, M.J., Dobrova-Krol, N.A., Juffer, F. (2011). I. *Children in institutional care: Delayed development and resilience*. MONOGRAPHS of the Society for RESEARCH in Child Development 76, no. 4 8-30.

Ward, B. (1996). *Good grief: Exploring feelings, loss, and death with under elevens: A holistic approach* (Vol. 1). Jessica Kingsley Pub.

Επιστημονικά περιοδικά

Children & Society

Journal of the Association for the Care of Children's Health

Child and Adolescent mental Health

Journal of Human Rights and Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ30	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες την έννοια της αμφίδρομης σχέσης: Παιδί – νέων ψηφιακών τεχνολογιών ως δημιουργική απασχόληση – εκπαιδευτική διαδικασία και ανάπτυξη. Να αποκτήσουν δεξιότητες σχετικά με την παιδαγωγική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στον χώρο της αγωγής των παιδιών προσχολικής ηλικίας και να είναι σε θέση να ενσωματώσουν δημιουργικά τις νέες τεχνολογίες στην καθημερινή τους πρακτική και το παιδαγωγικό τους πρόγραμμα.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να:

- Να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τον παιδαγωγικό χαρακτήρα των ψηφιακών τεχνολογιών και των ψηφιακών παιχνιδιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην καθημερινή τους πρακτική.
- Να ενημερωθούν για θέματα ασφάλειας, κινδύνους και μειονεκτήματα από τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών.
- Να προωθήσουν τον ψηφιακό τους γραμματισμό (digital literacy/digital capabilities) και να κατανοήσουν τον ρόλο της παιδαγωγικής τους φιλοσοφίας στη χρήση των νέων τεχνολογιών.
- Να κατανοήσουν τον παιδαγωγικό τους ρόλο σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες και τον συμβουλευτικό τους ρόλο απέναντι στους γονείς και την κοινότητα.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να αξιολογούν κριτικά τις νέες τεχνολογίες και να λαμβάνουν κατάλληλες αποφάσεις για το ποιες τεχνολογίες αρμόζουν στο περιβάλλον/παιδιά τους.
- Να αναγνωρίζουν και εξαλείφουν στερεότυπα και να προωθούν την ισότητα και ισονομία στην χρήση και την πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες.
- Να καταγράψουν και να μελετήσουν τη συμπεριφορά των παιδιών στα πλαίσια της συστηματικής παρατήρησης όταν χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να οργανώσουν γωνιές με ψηφιακές τεχνολογίες ή/και να εμπλουτίσουν άλλες γωνιές με ψηφιακά μέσα.
- Να οργανώσουν εμπειρίες και δραστηριότητες με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών προάγοντας την ενεργό συμμετοχή των παιδιών.
- Να συντονίζουν πρότζεκτ και βιωματικές δράσεις μέσα και έξω από τον παιδικό σταθμό με τη χρήση των νέων τεχνολογιών.
- Να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες στην επικοινωνία τους με τους γονείς και την κοινότητα, στην αξιολόγηση/τεκμηρίωση του παιδαγωγικού τους έργου και στον κριτικό τους αναστοχασμό.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Άλλες...</i>
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγή, χρήση και αξιολόγηση των νέων τεχνολογιών στην προσχολική αγωγή. Παιδαγωγικές προσεγγίσεις. 2. Τρόποι ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στην παιδαγωγική πράξη. Σύνδεση με θεωρίες μάθησης. 3. Διερεύνηση της συμπεριφοράς των παιδιών όταν χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες. Ψηφιακό και ελεύθερο παιχνίδι. 4. Συστηματική παρατήρηση και μελέτη αποτελεσμάτων από την ένταξη των νέων τεχνολογιών στο παιδαγωγικό πρόγραμμα. Έρευνες, προγράμματα, δράσεις και προβληματισμοί. 5. Αξιολόγηση των νέων τεχνολογιών, διαφόρων ψηφιακών εφαρμογών και των ψηφιακών παιχνιδιών που ήδη χρησιμοποιούνται σε ΒΝΣ. 5. Δημιουργική απασχόληση με τις νέες τεχνολογίες στην προσχολική ηλικία I: εφαρμογές ζωγραφικής και διήγησης ιστοριών. 6. Δημιουργική απασχόληση με τις νέες τεχνολογίες στην προσχολική ηλικία II: παιχνίδια, προγράμματα παρουσίασης, επεξεργασίας εικόνες και βίντεο. 7. Δημιουργική απασχόληση με τις νέες τεχνολογίες στην προσχολική ηλικία III: προγράμματα μουσικής και επεξεργασίας ήχου. 8. Δημιουργική απασχόληση με τις νέες τεχνολογίες στην προσχολική ηλικία III: ρομποτική και υπολογιστική σκέψη, επαυξημένη και εικονική πραγματικότητα. 9. Το κίνημα των ελεύθερων/ευέλκτων ανοικτών χώρων και δημιουργίας (Makerspaces – Tinkering – Makers). 10. Η «θετική» συνεισφορά των νέων τεχνολογιών στον χώρο της Ειδικής Αγωγής και ειδικότερα στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας με ειδικές «δεξιότητες». 11. Ο ρόλος του Παιδαγωγού όταν χρησιμοποιούνται οι νέες τεχνολογίες. Ψηφιακός γραμματισμός για παιδιά και παιδαγωγούς. 12. Εργονομία και ασφάλεια στον χώρο των ΒΝΣ σε σχέση με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών. Κίνδυνοι και προφυλάξεις. Συνεργασία με τους γονείς και την κοινότητα. Το ψηφιακό αποτύπωμα και οι σωστές ψηφιακές πρακτικές. 13. Μέθοδοι οργάνωσης «γωνιάς» τεχνολογίας - εμπλουτισμός άλλων γωνιών μέσα και έξω από τον παιδικό σταθμό. Σενάρια και σχέδια εργασίας με έμφαση τις νέες τεχνολογίες. Εργαστηριακές Ασκήσεις Κατά τη διάρκεια των εργαστηριακών ασκήσεων οι φοιτητές θα γνωρίσουν και θα ‘παίξουν’ με διάφορες ψηφιακές εφαρμογές, λογισμικά, διαδικτυακά παιχνίδια, ρομποτικά παιχνίδια και άλλες τεχνολογίες που μπορούν να τους φανούν χρήσιμες στο παιδαγωγικό τους έργο.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διάλεξη με διαφάνειες/προβολέα, χρήση λογισμικού αποθετηρίου, υλικό στο e-class (quizzes, slides, pdfs), επιστημονικές ιστοσελίδες, βίντεο, forums, blogs, apps, robotics, software, online games, social media, επικοινωνία με φοιτητές με emails.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20
	Εργαστηριακές ασκήσεις	20
	Συγγραφή εργασίας	30
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Αυτοτελή μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Ενδιάμεση, διαμορφωτική αξιολόγηση μέσα από μια ομαδική δημόσια παρουσίαση (επιλογή μίας ψηφιακής εφαρμογής ή παιχνιδιού) και γραπτή εργασία αξιολόγησης της επιλεγόμενης εφαρμογής/παιχνιδιού στηριζόμενοι σε βιβλιογραφία (40%). Ομαδική εργασία/δοκίμιο με θέμα: «Σχεδιάζοντας την ψηφιακή πολιτική του παιδικού σταθμού» (60%). Αναφέρονται προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές (e-class).	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Νικολοπούλου, Κ. (2009). <i>Οι Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση</i> . Εκδόσεις Πατάκης Newby. T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russel, J. D. (2009). <i>Εκπαιδευτική Τεχνολογία για Διδασκαλία και Μάθηση</i> . Εκδόσεις Επίκεντρο Τρίγκα, Ε. Δ., (2018). <i>Εκπαιδευτικά σενάρια. Αξιοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.)</i> . Εκδόσεις Γρηγόρη.

Ζαράνης, Ν., & Οικονομίδης, Β., (2009). *Οι Τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών στην προσχολική εκπαίδευση*. Εκδόσεις Γρηγόρη.
Φεσάκης, Γ. (2019). *Εισαγωγή στις εφαρμογές των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση*. Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Colliver, Y., Hatzigianni, M., & Davies, B. (2019). Why can't I find quality apps for my child? A model to understand all stakeholders' perspectives on quality learning through digital play. *Early Child Development and Care*, 1-15. <https://doi.org/10.1080/03004430.2019.1596901>
Danby, S., Fleeer, M., Davidson, C., & Hatzigianni, M. (2018). *Digital Childhoods. Technology in children's everyday lives*. Springer publications.
Breathnach, H., Danby, S., & O'Gorman, L. (2017). 'Are you working or playing?' Investigating young children's perspectives of classroom activities. *International Journal of Early Years Education*, 25(4), 439–454. doi:10.1080/09669760.2017.1316241
Broekman, F. L., Piotrowski, J. T., Beentjes, H. W. J., & Valkenburg, P. M. (2016). A parental perspective on apps for young children. *Computers in Human Behavior*, 63, 142–151. doi:10.1016/j.chb.2016.05.017
Christakis, D. A. (2014). Interactive media use at younger than the age of 2 years: Time to rethink the American academy of pediatrics guideline? *JAMA Pediatrics*, 168(5), 399–400. doi:10.1001/jamapediatrics.2013.5081
Fotakopoulou, O., Hatzigianni, M., Dardanou, M., Unstad, T., & O'Connor, J. (2020). An international exploration of early childhood educators' attitudes and beliefs around the use of touchscreen technologies by children under three years of age. *European Early Childhood Education Research Journal*, 28(2), 272-285.
Hirsh-Pasek, K., Zosh, J. M., Golinkoff, R. M., Gray, J. H., Robb, M. B., & Kaufman, J. (2015). Putting Education in "Educational" Apps. *Psychological Science in the Public Interest*, 16(1), 3–34. doi:10.1177/1529100615569721
Hatzigianni, M., & Kalaitzidis, I. (2018). Early childhood educators' attitudes and beliefs around the use of touchscreen technologies by children under three years of age. *British Journal of Educational Technology*, 49(5), 883-895. <http://dx.doi.org/10.1111/bjet.12649>
Hatzigianni, M., Greogiadis, A., Karagiorgou, I., & Chatzigeorgiadou, S. (2018). Using tablets in free play. The implementation of the digital play framework in Greece. *British Journal of Educational Technology*, 49(5), 928-942. Doi: <http://dx.doi.org/10.1111/bjet.12620>
Hatzigianni, M. (2017). Transforming early childhood experiences with digital technologies. *Global Studies of Childhood*, 8(2), 173-183. Doi: <https://doi.org/10.1177/2043610617734987>
Hatzigianni, M., & Margetts, K. (2012). 'I am very good at computers': Young children's computer use and their computer self-esteem. *European Early Childhood Education Research Journal*, 20(1), 3-20.
Hatzigianni, M., & Margetts, K. (2010). Observing children when using computers. *International Research in Early Childhood Education*, 1(2), 69-86.
National Association for the Education of Young Children, & Fred Rodgers Center. (2012). *Position statement: Technology and young children*. Washington, DC: Author. Retrieved from <http://www.naeyc.org/content/technology-and-youngchildren>
O'Connor, J., Fotakopoulou, O., Hatzigianni, M., Fridberg, M. (2019). Parents' perspectives on the use of touchscreen technology by 0-3year olds in the UK, Greece, Sweden and Australia. In I. Palaiologou, & C. Grey (Eds.), *Early Learning in the Digital Age: Digital Pedagogy and Early Childhood* (pp. 77-93). UK: Sage Publications.
Palaiologou, I. (2016). Children under five and digital technologies: Implications for early years pedagogy. *European Early Childhood Education Research Journal*, 24(1), 5–24. doi:10.1080/1350293X.2014.929876
Papadakis, S., Kalogiannakis, M., & Zaranis, N. (2018). Educational apps from the android Google play for Greek preschoolers: A systematic review. *Computers & Education*, 116, 139–160. doi:10.1016/j.compedu.2017.09.007
Plowman, L., & McPake, J. (2013). Seven myths about young children and technology. *Childhood Education*, 89(1), 27–33. doi:10.1080/00094056.2013.757490

Συναφή περιοδικά

British Journal of Educational Technology
Computers & Education
Technology, Pedagogy and Education
International Journal of Early Years Education
Computers in human behaviour

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ38	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6
ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διδασκαλία του εν λόγω μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να εκθέσουν μέσα από μια κριτική οπτική τις θεωρίες σημαντικών φιλοσοφικών συστημάτων που παρουσιάζονται, παραπέμποντας στα ζητήματα που εξετάστηκαν και συγκρίνοντάς τα μεταξύ τους. Θα είναι σε θέση να καθορίσουν και να χρησιμοποιήσουν με σύνεση τις φιλοσοφικές έννοιες που εισήχθησαν κατά τη διάρκεια του μαθήματος με σκοπό να προβληματιστούν σχετικά με τις προκλήσεις για την ανθρωπότητα σήμερα μέσω της φιλοσοφίας, κατανοώντας σε βάθος τις ιδιαίτερες ιστορικές και πολιτιστικές ρίζες.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Την πλευρά των σημαντικών φιλοσοφικών συστημάτων
- Τη σύγκριση μεταξύ των σημαντικών φιλοσοφικών συστημάτων
- Τις προκλήσεις της ανθρωπότητας
- Τις πολιτιστικές και ιστορικές ρίζες

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τους φιλοσοφικούς όρους για την Παιδεία
- Το πνεύμα σύνθεσης των συστημάτων φιλοσοφίας

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Κατανοεί τους θεμελιώδεις φιλοσοφικούς όρους,
- Εμβαθύνει σε μια στέρεη γνώση των στοιχειωδών εννοιών και των θεμελιωδών διακρίσεων της ορολογίας της Φιλοσοφίας της Παιδείας.
- προσδιορίζει το περίγραμμα και τις βασικές ιδέες ενός σχετικού κειμένου με το εν λόγω γνωστικό αντικείμενο
- κατανοεί τις διάφορες θεματικές στα μαθήματα που διδάσκονται μέσα σε ένα πνεύμα σύνθεσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...*

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια και ορισμός της Φιλοσοφίας της Παιδείας.
2. Ιστορική επισκόπηση της Φιλοσοφίας της Παιδείας
3. Συστηματική συζήτηση για τους όρους παιδεία, αγωγή, εκπαίδευση και άτομο,
4. Ο ρόλος της παιδείας, της αγωγής και της εκπαίδευσης που αφορούν στη βελτίωση των ανθρωπίνων όντων και την οικοδόμηση της προσωπικότητά τους,

5. Σχέση ανάμεσα στην ανθρώπινη φύση, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό,
6. Φιλοσοφική θεώρηση των μαθησιακών θεσμών με τη λειτουργία των οποίων εντέλλεται η ένταξη των νέων κυρίως μελών μιας κοινωνίας σε αυτήν.
7. Ανθρώπινη γνώση και ηθική που σχετίζονται με τη φύση και τους στόχους της εκπαίδευσης
8. Φιλοσοφικά προβλήματα που προκύπτουν από την εκπαιδευτική θεωρία και πρακτική, που αφορούν σε όλες τις ανθρώπινες κοινωνίες.
9. Μεγάλοι στοχαστές του δυτικού πολιτισμού από Έλληνες Φιλοσόφους όπως ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης έως την αναλυτική φιλοσοφία και τον σύγχρονο υπαρξισμό.
10. Ζητήματα ηθικής και κοινωνικής / πολιτικής φιλοσοφίας,
11. Επιστημολογία
12. Φιλοσοφικός προβληματισμός για την Παιδεία και την Εκπαίδευση
13. Διεπιστημονικότητα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Μελέτη και ανάλυση της προτεινόμενης πολλαπλής βιβλιογραφίας	60
	Συγγραφή εργασίας (Μελέτη και κατανόηση σε βάθος της παρεχόμενης επιστημονικής βιβλιογραφίας από την πλευρά των φοιτητών και φοιτητριών για την εκπόνηση εργασιών)	60
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Συνδυασμός γραπτής εξέτασης και παρουσίαση της εκπόνησης μιας γραπτής εργασίας: Γραπτή εξέταση που αφορά σε ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων που εστιάζονται στην παρεχόμενη βιβλιογραφία και τα προτεινόμενα συγγράμματα, καθώς και παρουσίαση της εκπόνησης εργασίας μέσα στην τάξη ενώπιον όλων των φοιτητών και φοιτητριών που είναι εγγεγραμμένοι/-ες στο εξάμηνο όπου διδάσκεται το εν λόγω μάθημα. Προφορική εξέταση μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Πολύ καλή γνώση της προτεινόμενης βιβλιογραφίας και αξιολόγηση παρουσίαση συγγραφής της επιστημονικής	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	εργασίας που οι φοιτητές/-τριες που ανέλαβαν να εκπονήσουν στο συγκεκριμένο μάθημα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Δελλής, Ι.(1995). Μαθήματα φιλοσοφίας της παιδείας, εκδ. Παν. Πατρών. Δελλής Ι. (2014). Όψεις προβληματισμού περί Παιδείας στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό. Δημητρακόπουλος Μ. (2019). Στοιχείωση Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας. Από τους προσωκρατικούς ως τον Wittgenstein και τον Heidegger, Ιδιωτική Έκδοση. Δημόπουλος Β. (2018). Φιλοσοφία της Παιδείας, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη. Θεοδωροπούλου Ε. (επιμ.)(2011). Φιλοσοφία της Παιδείας, Συλλογικός Τόμος, Αθήνα, Πεδίο. Θεοδωροπούλου, Ε. (2004). Η Εγκοπή της φιλοσοφίας της παιδείας, Αθήνα Ατραπός. Καλογεράκος Ι., Δημητρακόπουλος Ι.(επιμ.) (2017). Φιλοσοφία και Παιδεία, Τιμητικός Τόμος του καθηγητή Ι. Δελλή, Αθήνα, Gutenberg. Καραβάκου Β. (2019). Θεωρία και Φιλοσοφία της Παιδείας, Αθήνα , Gutenberg. Καρακατσάνης Π. (2015). Φιλοσοφία της Παιδείας, Αθήνα, Gutenberg. Καραμανώλης Γ. (επιμ.). Αρχαία Φιλοσοφία, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Καραφύλλης Γ. (2007). Η Φιλοσοφία της Παιδείας. Γνωσιολογικά και ηθικά ζητήματα, Θεσσαλονίκη, εκδ. Βάνιας. Καραφύλλης, Γ. (1999). « Η έννοια της φιλοσοφίας της παιδείας κατά τον R. S. Peters», Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση, τομ. 16, τεύχ.48, σσ. 231-249. Κουμάκης Γ. (2007). Θεωρία και Φιλοσοφία της Παιδείας, Αθήνα , Gutenberg. Otto Fr. Bollnow (1986). Φιλοσοφική Παιδαγωγική, Αθήνα, Γρηγόρη. Πολυχρονόπουλος Π. (1988). Φιλοσοφία της Παιδείας, εκδ. Παιδαγωγία. Russell B. (1980). Σωκράτης, Πάτων και Αριστοτέλης, εκδ. Αρσενίδης. Russell B. (1980). Η αρχαία φιλοσοφία μετά τον Αριστοτέλη, εκδ. Αρσενίδης. Russell B. (2018). Ιστορία της Δυτικής Φιλοσοφίας (2 τόμοι), εκδ. Αρσενίδης. Russell B. (2007). Η φιλοσοφική μου εξέλιξη, εκδ. Αρσενίδης. Επιστημονικά περιοδικά Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση Φιλοσοφείν, εξαμηνιαία φιλοσοφική επιθεώρηση Ηθική - Περιοδικό Φιλοσοφίας. Journals, Conatus Περιοδικό Φιλοσοφίας, ejournals.epublishing.ekt.gr Filosofiki Lithos, Περιοδικό Φιλοσοφίας Philosophical Inquiry, Περιοδικό Φιλοσοφίας Δια-ΛΟΓΟΣ Επετηρίδα Φιλοσοφικής Έρευνας και Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη Cogito, online Φιλοσοφικό Περιοδικό http://www.nnet.gr/cogito/cogitoindex.htm

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ111	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΣΕ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	OXI	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	NAI	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανάταξης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές τη σημασία της χρήσης του εξωτερικού περιβάλλοντος για την νοητική, συναισθηματική, κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών από την βρεφική κιόλας ηλικία και την ευημερία τους. Μέσω του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με παιδαγωγικά πλαίσια και προγράμματα για εξωτερικούς χώρους και θα προτείνουν τα δικά τους προτείνοντας ταυτόχρονα τρόπους εμπλοκής και των παιδιών ενώ το μάθημα στοχεύει επίσης στο να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες τη σημασία του να εισαχθούν τα παιδιά από την προσχολική ηλικία στη σημασία της βιωσιμότητας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

A) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τις βασικές αρχές και τις θεωρίες πάνω στις οποίες έχουν στηριχθεί και αναπτυχθεί οι εξωτερικοί χώροι και η σημασία τους για την προσχολική αγωγή
- να αξιοποιεί τους εξωτερικούς χώρους των βρεφονηπιακών σταθμών για παιχνίδι, εξερεύνηση και κοινωνικοποίηση
- να εξηγεί πως οι εξωτερικοί χώροι συμβάλουν στην ευημερία του παιδιού
- να αξιολογεί και να βελτιώνει εξωτερικούς χώρους με τη συμβολή και των παιδιών

B) σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση:

- να αντιλαμβάνεται πότε ένα ς χώρος είναι κατάλληλος για την ηλικία παιδιών που τον χρησιμοποιεί
- να παρατηρεί και να κάνει αλλαγές στο εξωτερικό περιβάλλον προκειμένου να εμπλουτίζει τις εμπειρίες και τις γνώσεις των παιδιών
- να προσφέρει προτάσεις στους γονείς για παιχνίδι σε εξωτερικούς χώρους με τα παιδιά τους
- να διασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των παιδιών σε εξωτερικούς χώρους και να αντιλαμβάνεται έγκαιρα τυχόν κινδύνους.

Γ) σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να χρησιμοποιεί την ικανότητα της κριτικής σκέψης έτσι ώστε να δημιουργεί παιδαγωγικά πλαίσια για εξωτερικούς χώρους που να ανταποκρίνονται στην ηλικία, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών
- να λαμβάνει αποφάσεις αναφορικά με τις δράσεις που θα πραγματοποιούνται σε εξωτερικούς χώρους, να τις σχεδιάζει, και να τις θέτει σε εφαρμογή
- να εργάζεται ομαδικά με την παιδαγωγική ομάδα και να οργανώνουν επισκέψεις σε εξωτερικούς χώρους
- να εμψυχήσει στα παιδιά το σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον εισάγοντας την βιωσιμότητα στο βρεφονηπιακό σταθμό

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

- Ομαδική εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η θέση της αυλής στην ιστορική εξέλιξη της προσχολικής εκπαίδευσης (Froebel, Margaret McMillan, Susan Isaac)
2. Δομές για παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας και οι εξωτερικοί τους χώροι
3. Βρέφη και νήπια σε εξωτερικούς χώρους: Η σημασία της εξερεύνησης για την ανάπτυξη, τη μάθηση και την ευημερία των μικρών παιδιών
4. Εξασφαλίζοντας την ασφάλεια και την αυτονομία βρεφών και νηπίων
5. Επίσημοι και ανεπίσημοι χώροι παιχνιδιού σε εξωτερικούς χώρους: Η συμμετοχή των παιδαγωγών και των γονέων
6. Εξωτερικοί χώροι και η κουλτούρα των συνομήλικων: Τσακωμοί, συγκρούσεις και συμφιλίωση
7. Αισθητηριακό παιχνίδι (κηπουρική, παιχνίδι με το νερό/λάσπη)
8. Φανταστικό παιχνίδι και αφήγηση ιστοριών σε φυσικά περιβάλλοντα με τη φύση ως σκηνικό
9. Σωματική άσκηση – φυσική δραστηριότητα (αναρρίχηση, τρέξιμο, ισορροπία)
10. Δημιουργία ενός παιδαγωγικού πλαισίου για εξωτερικούς χώρους
11. Η συμμετοχή των παιδιών στην διαμόρφωση εξωτερικών χώρων φιλικά προς τα παιδιά
12. Παραδείγματα παιδαγωγικών πλαισίων από το εξωτερικό (Forest schools, Reggio Emilia, Growing schools)
13. Προστασία φυσικού περιβάλλοντος και μηδενικό αποτύπωμα: Εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία για τη βιωσιμότητα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Αίθουσα Διδασκαλίας		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία και την επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	70	
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	
	Αυτοτελής μελέτη	30	
	Σύνολο Μαθήματος	150	

καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση • Με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Γερμανός Δ. (2004). Χώρος και διαδικασίες αγωγής. Η παιδαγωγική ποιότητα του χώρου. Αθήνα: Gutenberg Κατσαβουνίδου Γ. (2023). Παιδί, πόλη και σχεδιασμός: Το Spielraum. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΕ Μπότσογλου Κ. (2010). Υπαίθριοι χώροι παιχνιδιού και παιδί. Ποιότητα, ασφάλεια, παιδαγωγικές εφαρμογές. Αθήνα: Gutenberg Ρέντζου Κ.-Σακελλαρίου Μ. (2014). Ο χώρος ως παιδαγωγικό πεδίο σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης. Εκδόσεις Πεδίο. Χατζηστεφανίδου Σοφία (2022). Ιστορία της προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης: Από τις απαρχές της κοινωνικής οργάνωσης στον 21ο αιώνα. ΑΦΟΙ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε. Axelsson Suzanne (2023). Συνδιάζοντας το παιχνίδι στην προσχολική ηλικία: Η παιδαγωγική της αυθεντικής μάθησης. ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. Fleer Mairilyn (2018). Το παιχνίδι στην προσχολική ηλικία: Από τις προσωπικές εμπειρίες στις σύγχρονες θεωρίες Ξενόγλωσση Bilton H. (2014). Playing Outside Activities, ideas and inspiration for the early years. Routledge Bilton, H, Bento G., Dias, G · (2016). Taking the First Steps Outside Under Threes Learning and Developing in the Natural Environment, Taylor & Francis Curtis, D., & Carter, M. (2003). Designs for living and learning – Transforming early childhood environments. St. Paul, MN: Redleaf Press. Garrick, R (2009) Playing Outdoors in the Early Years, Continuum Greenman, J. (2005). Caring spaces, learning places – Children’s environments that work. Redmond. WA: Exchange Press Inc. Gould, Terry (2013), Learning and Playing Outdoors: How to Plan and Create an Inspiring Outdoor Environment, loomsbury Publishing Plc Tovey, H (2007) Playing Outdoors: Spaces and Places, Risk and Challenge, McGraw-Hill Education

White, Jan (2019) *Playing and Learning Outdoors: The Practical Guide and Sourcebook for Excellence in Outdoor Provision and Practice with Young Children*, Taylor & Francis

Επιστημονικά περιοδικά

Children & Society

Early Years

Early Education and Development

Early Child Development and Care

Early Childhood Education Journal

Journal of Early Childhood Research

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με

το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η επαρκής εισαγωγή στις βασικές αρχές που διέπουν την ανάπτυξη της γλώσσας. Ειδικότερα, παρουσιάζονται βασικές έννοιες της Αναπτυξιακής Ψυχολinguιστικής, όπως γλώσσα, ομιλία, επικοινωνία, κρίσιμες και ευαίσθητες περίοδοι στην ανάπτυξη της γλώσσας, και επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις σύγχρονες μεθόδους έρευνας του κλάδου. Επιπλέον, εξετάζεται η πορεία της ανάπτυξης στη φωνολογία, τη σύνταξη/μορφολογία, το λεξιλόγιο/σημασιολογία και την πραγματολογία. Επίσης, μελετώνται κρίσιμα ζητήματα της Αναπτυξιακής Ψυχολinguιστικής, όπως ο ρόλος του εγκεφάλου στην ανάπτυξη της γλώσσας, οι επικοινωνιακές και γνωστικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της γλώσσας αλλά και η γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των δίγλωσσων ομιλητών. Ακόμη γίνεται αναφορά σε βασικά προβλήματα γλωσσικής ανάπτυξης και τη σχέση τους με άλλες αναπτυξιακές διαταραχές καθώς και τη γλωσσική ανάπτυξη παιδιών με προβλήματα όρασης και ακοής.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες της Αναπτυξιακής Ψυχολinguιστικής.
- Τους βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη της γλώσσας στο ανθρώπινο είδος.
- Σύγχρονες μεθόδους έρευνας του κλάδου.
- Τις βασικές θεωρίες ανάπτυξης της γλώσσας.
- Την πορεία ανάπτυξης της φωνολογίας, της σύνταξης/μορφολογίας, της σημασιολογίας/λεξιλογίου και της πραγματολογίας.
- Τον ρόλο του εγκεφάλου στην ανάπτυξη της γλώσσας.
- Τις προγλωσσικές γνωστικές και επικοινωνιακές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της γλώσσας.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες της Αναπτυξιακής Ψυχολinguιστικής.
- Τους βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη της γλώσσας στο ανθρώπινο είδος.
- Σύγχρονες μεθόδους έρευνας του κλάδου.
- Τις βασικές θεωρίες ανάπτυξης της γλώσσας.
- Την πορεία ανάπτυξης της φωνολογίας, της σύνταξης/μορφολογίας, της σημασιολογίας/λεξιλογίου και της πραγματολογίας.
- Τον ρόλο του εγκεφάλου στην ανάπτυξη της γλώσσας.
- Τις προγλωσσικές γνωστικές και επικοινωνιακές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της γλώσσας.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Διαμορφώνει αποτελεσματικότερα προγράμματα αγωγής και φροντίδας βρεφών και νηπίων.
- Διεξάγει έρευνες σε ζητήματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη της γλώσσας σε βρέφη και νήπια.
- Εντοπίζει νήπια που παρουσιάζουν καθυστέρηση στη γλωσσική ανάπτυξη.
- Διαχειρίζεται βρέφη και νήπια και τις οικογένειές τους που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη της επικοινωνίας και τη γλωσσική ανάπτυξη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Αποσαφήνιση βασικών όρων: Γλώσσα – Ομιλία – Επικοινωνία. 2. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης: Φωνολογία – Μορφολογία & Σύνταξη – Σημασιολογία – Πραγματολογία. 3. Φυλογένεση της γλώσσας – Οντογένεση της γλώσσας – Γλωσσική ανάπτυξη & γλωσσική κατάκτηση. 4. Μέθοδοι μελέτης της γλωσσικής ανάπτυξης. 5. Θεωρίες γλωσσικής ανάπτυξης 6. Στοιχεία νευρογλωσσολογίας – Κρίσιμη περίοδος στην ανάπτυξη της γλώσσας. 7. Προγλωσσικές επικοινωνιακές ικανότητες ως προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της γλώσσας. 8. Γνωστικές ικανότητες ως προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της γλώσσας. 9. Φωνολογική ανάπτυξη. 10. Ανάπτυξη μορφολογίας και σύνταξης. 11. Σημασιολογική/ Λεξιλογική ανάπτυξη. 12. Πραγματολογική ανάπτυξη. 13. Καθυστέρηση στην ανάπτυξη της γλώσσας.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150

Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Απαλλακτική εργασία Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Ανδρέου, Γ. (2012). <i>Γλώσσα: Θεωρητική και μεθοδολογική προσέγγιση</i>. Αθήνα: Πεδίο. Βογινδρούκας, Ι., Οκαλίδου, Α. & Σταυρακάκη, Σ. (Επιμ). (2010). <i>Αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές</i>. Αθήνα: Επίκεντρο. Βοσνιάδου, Σ. (1995). <i>Κείμενα Εξελικτικής Ψυχολογίας</i>, Α' Τόμος, Γλώσσα. Αθήνα: Gutenberg. Cole, M. & Cole, S.R. (2001). <i>Η ανάπτυξη των παιδιών</i>, Τόμος Β, Κεφ. 8. Αθήνα: Τυπωθήτω. Κατή, Δ. (2000). <i>Γλώσσα και επικοινωνία στο παιδί</i>. Αθήνα: Οδυσσέας. Μότσιου, Ε. (2017). <i>Εισαγωγή στην ανάπτυξη της γλώσσας</i>. Θεσσαλονίκη: University Studio Press. Νικολόπουλος, Δ. & Ξενάκη, Χ. (2016). <i>Γλωσσική ανάπτυξη και διαταραχές</i>. Αθήνα: Τόπος. Παπαηλιού, Χ. (2005). <i>Η ανάπτυξη της γλώσσας</i>. Αθήνα: Παπαζήσης. Πόρποδας, Κ. (1992). <i>Γνωστική Ψυχολογία</i>, Τόμος 2, Θέματα ψυχολογίας της γλώσσας – Λύση προβλημάτων. Αθήνα. Ράλλη, Α. (2019). <i>Γλωσσική Ανάπτυξη</i>. Αθήνα: Gutenberg. Ξενόγλωσση Barrett, M. (Ed.) (1999). <i>The Development of language</i>. London: Psychology Press. Bloom L. (1993). <i>Language development from two to three</i>. Cambridge: Cambridge University Press. Fenson, L. (1994). <i>Variability in early communicative development</i>. Chicago: Society for Research in Child Development. Fletcher, P. & Garman, M. (1986). <i>Language acquisition: Studies in first language development</i>. Cambridge: Cambridge University Press Fletcher, P. & MacWhinney, B. (Eds.) (1995). <i>The handbook of child language</i>. Oxford: Blackwell. Hoff, E. (2009). <i>Language development</i>. Belmont: Wadsworth Cengage Learning. Owens, R. E. (1996). <i>Language development: An introduction</i>. Boston: Allyn and Bacon. Sue Savage-Rumbaugh, E.S. (1993). <i>Language comprehension in ape and child</i>. Chicago: Society for Research in Child Development. Tomasello, M. (2014). <i>The new Psychology of Language</i>. New York: Psychology Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ101	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ και ΑΓΓΛΙΚΗ για φοιτητές ERASMUS		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6
ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο επιστημονικός κλάδος της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας αφορά στην επιστημονική μελέτη της Ψυχολογίας

στην εκπαίδευση, καλύπτοντας όλες τις πτυχές της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας. Ο κλάδος αυτός ειδικεύεται στην κατανόηση της διδασκαλίας και της μάθησης σε ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον και έχει δικές του θεωρίες, τεχνικές, ερευνητικές μεθόδους και ερευνητικά προβλήματα.

Σκοπός του μαθήματος της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας είναι η ανάπτυξη του θεωρητικού υπόβαθρου που αφορά σε θέματα που σχετίζονται με τον κλάδο της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, όπως: η συμβολή των θεωριών μάθησης στην ανάπτυξη ενός σχολείου για όλους, οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση και σχετίζονται με τη διδασκαλία, ο ρόλος που διαδραματίζουν τα κίνητρα στη μαθησιακή διαδικασία, η αποτελεσματική αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τις ατομικές διαφορές και τη διαφορετικότητα στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, οι βασικές αρχές διαχείρισης της τάξης και οργάνωσης ενός αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος, η ενίσχυση της μάθησης μέσω της αξιολόγησης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτήτριες/φοιτητές θα είναι σε θέση:

► Σε επίπεδο γνώσης:

Να ανακαλούν και να περιγράφουν:

- βασικές θεωρητικές έννοιες, το πλαίσιο και τους άξονες της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας
- τη σύγχρονη γνώση και έρευνα σχετικά με την ανάπτυξη και τις θεωρίες μάθησης
- τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση και σχετίζονται με τη διδασκαλία
- τον ρόλο που διαδραματίζουν τα κίνητρα στη μαθησιακή διαδικασία
- τις βασικές αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης
- τις βασικές αρχές, στρατηγικές και τεχνικές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- τις βασικές ψυχολογικές και εκπαιδευτικές αρχές που μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας
- τη συμβολή των θεωριών μάθησης στην ανάπτυξη ενός σχολείου για όλους
- τη συμβολή της αξιολόγησης στη μάθηση
- τη σημασία του ρόλου του παιδαγωγού/εκπαιδευτικού στη διαδικασία της μάθησης

► Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

Να επεξηγούν και να εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με:

- τη σύγχρονη γνώση και έρευνα σχετικά με την ανάπτυξη και τις θεωρίες μάθησης
- τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη μάθηση και σχετίζονται με τη διδασκαλία
- τον ρόλο που διαδραματίζουν τα κίνητρα στη μαθησιακή διαδικασία
- τις βασικές αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης
- τις βασικές αρχές, στρατηγικές και τεχνικές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- τις βασικές ψυχολογικές και εκπαιδευτικές αρχές που μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας
- τη συμβολή των θεωριών μάθησης στην ανάπτυξη ενός σχολείου για όλους
- τη συμβολή της αξιολόγησης στη μάθηση
- τη σημασία του ρόλου του παιδαγωγού/εκπαιδευτικού στη διαδικασία της μάθησης

► Σε επίπεδο ικανοτήτων:

Να εφαρμόζουν τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- συσχετίζουν τις επιδράσεις των ατομικών διαφορών στη μάθηση
- σχεδιάζουν και οργανώνουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες, με βάση σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας (π.χ. διαφοροποιημένη διδασκαλία)
- συγκρίνουν διαφορετικές μεθόδους διδασκαλίας και επιλέγουν την κατάλληλη, με βάση το εκπαιδευτικό περιβάλλον εφαρμογής και το μαθησιακό αντικείμενο
- σχεδιάζουν φύλλα αξιολόγησης, ευθυγραμμισμένα με τους στόχους και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες
- συζητούν για θέματα αξιολόγησης των μαθητών/τριών και της μαθησιακής διαδικασίας και αναφέρουν τρόπους παιδαγωγικής αξιοποίησής της
- δίνουν παραδείγματα εκπαιδευτικών εφαρμογών σε υποθετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα

- αναγνωρίζουν και υποστηρίζουν τη σημασία της προαγωγής και ενδυνάμωσης θετικών μορφών συμπεριφοράς στο πλαίσιο διαχείρισης τάξης/ομάδας
- χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις παραπάνω γνώσεις και τις προσαρμόζουν με ευκολία στο πλαίσιο εφαρμογών που αφορούν στο αντικείμενο απασχόλησής τους, ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά ζητήματα που προκύπτουν στο σχολικό πλαίσιο, στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Ορισμός, αντικείμενο, ιστορικό υπόβαθρο και διαφορές από τη Σχολική Ψυχολογία - Ερευνητικές μέθοδοι - Αναστοχαστική διδασκαλία - Διδακτική αποτελεσματικότητα.

2. Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη: Ανάπτυξη του εγκεφάλου - Νευροεπιστήμη και ανάπτυξη - Οι θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης των Piaget, Bruner, Vygotsky κτλ. - Η ζώνη εγγύτερης ανάπτυξης - Εκπαιδευτικές εφαρμογές - Γλωσσική ανάπτυξη - Εκμάθηση δεύτερης γλώσσας και διγλωσσία.

3. Κοινωνική και ηθική ανάπτυξη: Η σημασία του κοινωνικού πλαισίου - Η θεωρία της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης του Erikson και σύγχρονες θεωρήσεις - Οι θεωρίες ηθικής ανάπτυξης του Piaget και του Kohlberg - Επιθετικότητα και σχολικός εκφοβισμός - Στρατηγικές παρέμβασης.

4. Συμπεριφοριστικές θεωρίες μάθησης: Κλασική εξαρτημένη μάθηση (Pavlov) - Συντελεστική εξαρτημένη μάθηση (Skinner) - Ενίσχυση και τιμωρία - Εφαρμοσμένη ανάλυση της συμπεριφοράς για εκπαιδευτικούς - Διαχείριση της συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον.

5. Γνωστικές θεωρίες της μάθησης - Το μοντέλο επεξεργασίας πληροφοριών - Αντίληψη - Προσοχή - Μνημονικά συστήματα - Αισθητηριακή αποτύπωση (μνήμη), βραχυπρόθεσμη (βραχύχρονη) μνήμη, μακροπρόθεσμη μνήμη - Εργαζόμενη μνήμη - Βελτίωση μνημονικής ικανότητας - Κατηγοριοποίηση.

6. Κοινωνική θεωρία της μάθησης, σύνθετη νόηση και κοινωνικός εποικοδομισμός: Κοινωνική θεωρία της μάθησης (Bandura) και μίμηση προτύπου - Σύνθετη νόηση - Μεταγνώση - Επίλυση προβλημάτων - Σύνθετη νόηση και κοινωνικός εποικοδομισμός - Εκπαιδευτικές εφαρμογές.
7. Μάθηση μέσω συνομηλίκων: Προσεγγίσεις της μάθησης μέσω συνομηλίκων - Υποστηρικτική διδασκαλία - Μάθηση σε ετερογενείς ομάδες - Παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της ομαδοσυνεργατικής μάθησης σε ετερογενείς ομάδες - Πρακτικές μάθησης μέσω συνομηλίκων.
8. Κίνητρα: Κίνητρα και εμπλοκή - Ενδογενή (εσωτερικά) και εξωγενή (εξωτερικά) κίνητρα - Κίνητρα και εποικοδομητική σκέψη - Αυτοαποτελεσματικότητα - Αυτορρύθμιση - Αυτοαντίληψη - Παράγοντες που επιδρούν στα κίνητρα μάθησης - Εκπαιδευτικές εφαρμογές.
9. Ατομικές διαφορές και ζητήματα σχετικά με τη διαφορετικότητα: Ποικιλομορφία εντός της τάξης - Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, χαρισματικοί, με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, αλλόγλωσσοι - Η πολυπολιτισμική προσέγγιση στη διδασκαλία - Συμπεριληπτική εκπαίδευση.
10. Διαχείριση της μάθησης στις αίθουσες διδασκαλίας: Σχεδιασμός του φυσικού και του κοινωνικού περιβάλλοντος - Διαχείριση της καθημερινής διδασκαλίας - Αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς - Αξιοποίηση των θεωριών μάθησης για ένα σχολείο για όλους - Συνεργασία σχολείου-οικογένειας.
11. Διδασκαλία: Σχεδιασμός, εφαρμογή και μοντέλα διδασκαλίας - Το διδακτικό μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης - Διαφοροποιημένη διδασκαλία.
12. Η ενίσχυση της μάθησης μέσω της αξιολόγησης: Ρόλοι, στόχοι και ακροατήρια - Επιλογές για αξιολόγηση - Άτυπη και τυπική αξιολόγηση - Αποτελεσματικές πρακτικές αξιολόγησης - Αρχική, διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση - Αυτοαξιολόγηση - Διαφοροποιημένη αξιολόγηση.
13. Σταθμισμένα εργαλεία και αξιολογήσεις βάσει τυπικών κριτηρίων - Η αναγκαιότητα της επιμόρφωσης και της ψυχοπαιδαγωγικής κατάρτισης του εκπαιδευτικού προσωπικού.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη διά ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας, για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τις φοιτήτριες/τους φοιτητές. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, για επικοινωνία με τις φοιτήτριες/τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	50
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150

δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Γραπτή εξέταση, στο τέλος του εξαμήνου, με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής. • Εκπόνηση γραπτής εργασίας (Προαιρετική, προσθετικού χαρακτήρα). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Eggen, P., & Kauchak, D. (2017). *Εκπαιδευτική ψυχολογία: Νέοι ορίζοντες στη μάθηση και τη διδασκαλία* (Κ. Λυκισάκου, Α. Μπακοπούλου, Μτφ. – Π. Δημητροπούλου, Επιμ.). Κριτική. (Έκδοση πρωτότυπου 2016)

Elliot, S. N., Kratochwill, T. R., Littlefield-Cook, J., & Travers, J. F. (2008). *Εκπαιδευτική ψυχολογία: Αποτελεσματική διδασκαλία - Αποτελεσματική μάθηση* (Μ. Σόλμαν, Φ. Καλύβα, Μτφ. – Α. Λεονταρή, Ε. Συγκολλίτου, Επιμ.). Gutenberg. (Έκδοση πρωτότυπου 2000)

Long, M., Wood, C., Littleton, K., Passenger, T., & Sheehy, K. (2020). *Η ψυχολογία της εκπαίδευσης* (Γ. Κωνσταντινίδη, Μτφ. – Ε. Ανδρέου, Επιμ.). Πεδίο. (Έκδοση πρωτότυπου 2011)

O'Donnell A. M., Reeve J., & Smith J. K. (2021). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αναστοχασμός για δράση* (Δ. Τομαράς, Μτφ. – Γ. Μανωλίτσης & Φ. Αντωνίου, Επιμ.). Gutenberg. (Έκδοση πρωτότυπου 2011)

Santrock, J. W. (2021). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία* (6η έκδ., Ε. Ρέντα, Μτφ. – Α. Σ. Αντωνίου & Φ. Πολυχρόνη, Επιμ.). Τζιόλας. (Έκδοση πρωτότυπου 2017)

Slavin, R. E. (2007). *Εκπαιδευτική ψυχολογία: Θεωρία και πράξη* (Α. Εκκεκάκη, Μτφ. – Κ. Μ. Κόκκινος, Επιμ.). Μεταίχμιο. (Έκδοση πρωτότυπου 2003)

Woolfolk, A. (2019). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία* (2η έκδ., Ν. Κουβαράκου, Μτφ. – Ε. Μακρή – Μπότσαρη, Επιμ.). Ίων (Έκδοση πρωτότυπου 2016)

Επιστημονικά περιοδικά:

- British Journal of Educational Psychology
- Contemporary Educational Psychology
- Educational Studies
- Educational Psychologist
- Educational Psychology
- Educational Psychology Review
- Improving Schools
- Journal of Educational Psychology
- School Effectiveness and School Improvement
- Teaching and Teacher Education
- Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων (Ι.Ε.Π.)
- Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

- Επιστημονική Επετηρίδα ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Νέα Παιδεία (Πατάκης)
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση (Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος)
- Ψυχολογία (ΕΛΨΕ)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ34	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΥΡΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα παρουσιάζονται βασικές έννοιες και μέθοδοι έρευνας της Νευροψυχολογίας, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο το νευρικό σύστημα επηρεάζει τη γνωστική και συναισθηματική λειτουργικότητα αλλά και τη συμπεριφορά. Το περιεχόμενο του μαθήματος βασίζεται σε σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα και περιλαμβάνει θεμελιώδεις αρχές της γενετικής αλλά και της οργάνωσης και λειτουργίας του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες και μεθόδους της Νευροψυχολογίας.
- Βασικές δομές και λειτουργίες του φλοιού και του υποφλοιού του εγκεφάλου.
- Βασικά δομικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες του νευρώνα.
- Τη διαδικασία μεταβίβασης του μηνύματος.
- Βασικές έννοιες της γενετικής.
- Βασικές διαδικασίες αντίληψης οπτικών και ακουστικών ερεθισμάτων, μάθησης, μνήμης και συναισθημάτων.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες και μεθόδους της Νευροψυχολογίας.
- Βασικές δομές και λειτουργίες του φλοιού και του υποφλοιού του εγκεφάλου.
- Βασικά δομικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες του νευρώνα.
- Τη διαδικασία μεταβίβασης του μηνύματος.
- Βασικές έννοιες της γενετικής.
- Βασικές διαδικασίες αντίληψης οπτικών και ακουστικών ερεθισμάτων, μάθησης, μνήμης και συναισθημάτων.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Διαμορφώνει αποτελεσματικότερα προγράμματα αγωγής και φροντίδας βρεφών και νηπίων.
- Αναλύει πληρέστερα τη συμπεριφορά τυπικά αναπτυσσόμενων βρεφών και νηπίων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ο κλάδος της Νευροψυχολογίας – Ιστορική αναδρομή
2. Μέθοδοι μελέτης του εγκεφάλου
3. Το Κεντρικό Νευρικό Σύστημα
4. Δομή και λειτουργία του εγκεφάλου – Ο φλοιός
5. Δομή και λειτουργία του εγκεφάλου – Υποφλοιώδεις δομές
6. Δομή και λειτουργία του νευρικού κυττάρου (νευρώνα)
7. Μεταβίβαση μηνυμάτων
8. Στοιχεία κλασικής και μοριακής γενετικής
9. Μεταλλάξεις
10. Γενικές αρχές επεξεργασίας αισθητηριακών ερεθισμάτων (ακοή, όραση, αφή, γεύση)
11. Συναισθήματα
12. Μάθηση και μνήμη
13. Νευροψυχολογία και Νευροεπιστήμες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία</i>	• Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (80%). • Πρωτόκολλο παρατήρησης (20%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Breedlove, M., Rosenzweig, M.R. & Watson, N.V. (2011). *Βιολογική Ψυχολογία*. Αθήνα: Παρισιάνος.
Fitzpatrick, G.J., Hall, D., LaMantia, W.C., McNamara, J.O. & Williams, S.M. (2009).

Νευροεπιστήμες. Αθήνα: Παρισιάνος.

Kalat, J.W. (1995). *Βιολογική Ψυχολογία*. Αθήνα: Έλλην.

Kandel, R.E., Schwartz, H.J. & Jessell, M.T. (2011). *Νευροεπιστήμη και συμπεριφορά*. Ηράκλειο:
Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.

Kandel, E.R., Schwartz, J.H. & Jessell, T.M. (2016). *Βασικές αρχές Νευροεπιστημών*. Αθήνα:
Πασχαλίδης

Kolb, B. & Whishaw, I.Q. (2009). *Εγκέφαλος και Συμπεριφορά* (Τόμος I & II). Αθήνα: Πασχαλίδης.

Neil, M.G. (2011). *Νευροψυχολογία: Εγκέφαλος και συμπεριφορά*. Αθήνα: Παρισιάνος.

Pinel, J.P. (2011). *Βιοψυχολογία*. Αθήνα: Ίων.

Ξενόγλωσση

Andrewes, D. (2015). *Neuropsychology: From theory to practice*. Taylor & Francis.

Bear, M.F., Connors, B.W. & Paradiso, M., (2007). *Neuroscience: Exploring the brain* (3rd edition):
Williams & Wilkins.

Zillmer, E.A., Spiers, M.V., & Culbertson, W.C. (2008). *Principles of Neuropsychology* (2nd Edition).
Thomson Wadsworth Publishers.

Επιστημονικά περιοδικά

Journal of Neuropsychology

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ102	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΛΩΣΣΑ, ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η θεωρητική κατανόηση της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας από ψυχολογολογική, ψυχολογική, γνωστική και ψυχοκοινωνική σκοπιά, με έμφαση στη δίγλωσση/πολύγλωσση γλωσσική ανάπτυξη και στις επιδράσεις της στη γνωστική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Στο πλαίσιο αυτό, θα οριοθετηθεί η έννοια της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας, θα συζητηθούν και θα εξεταστούν διάφορες πτυχές της δίγλωσσης συμπεριφοράς, όπως η εναλλαγή κώδικα και η γλωσσική ανάμειξη, καθώς και διάφοροι παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν τη δίγλωσση συμπεριφορά, όπως οι διαφορές που σχετίζονται με την ηλικία, την έκθεση στις γλώσσες και τη χρήση τους σε διαφορετικά πλαίσια, την επίδραση της πρώτης γλώσσας, τον ρόλο των στάσεων, των κινήτρων και των πλαισίων μάθησης. Τέλος, θα αναδειχθούν οι δυσκολίες της γλωσσικής αξιολόγησης των δίγλωσσων παιδιών τόσο σε εκπαιδευτικά όσο και σε κλινικά πλαίσια, και θα συζητηθούν τρόποι υποστήριξης της ανάπτυξής τους.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις πολλαπλές επιδράσεις της γλώσσας στη σκέψη, στις γνωστικές λειτουργίες και στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών
- Τον πολυδιάστατο χαρακτήρα της έννοιας της διγλωσσίας
- Τους παράγοντες που επηρεάζουν τη δίγλωσση γλωσσική ανάπτυξη και συμπεριφορά
- Τις επιδράσεις της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας στην ανάπτυξη και τη συμπεριφορά
- Τις δυσκολίες στη γλωσσική αξιολόγηση των δίγλωσσων παιδιών
- Βέλτιστες πρακτικές υποστήριξης της ανάπτυξης των δίγλωσσων μαθητών

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- τα βασικά χαρακτηριστικά του δίγλωσσου παιδιού / μαθητή.
- Τις συγκεκριμένες δυσκολίες και προκλήσεις που αντιμετωπίζει το δίγλωσσο/πολύγλωσσο παιδί
- τις επιδράσεις της διγλωσσίας στη σκέψη του δίγλωσσου παιδιού

- τις επιδράσεις της διγλωσσίας στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του δίγλωσσου παιδιού
- τους τρόπους υποστήριξης της γλωσσικής και γενικότερης ψυχολογικής ανάπτυξης του δίγλωσσου παιδιού

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Εντοπίζει τους παράγοντες (γλωσσικούς, κοινωνικούς, κ.ά.) που προσδιορίζουν τα χαρακτηριστικά ενός δίγλωσσου/πολύγλωσσου παιδιού
- Συνεκτιμά τις δυσκολίες του δίγλωσσου μαθητή (σε γλωσσικό και ευρύτερα μαθησιακό επίπεδο)
- Διαμορφώνει και εφαρμόζει προσεγγίσεις που θα στηρίξουν τη γλωσσική και γενικότερη ανάπτυξη του δίγλωσσου παιδιού
- Συνεργάζεται με άλλα εμπλεκόμενα μέρη (γονείς, ψυχολόγους, λογοθεραπευτές) για την αξιολόγηση της γλωσσικής ανάπτυξης του δίγλωσσου παιδιού

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....*

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα,
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Γλώσσα: οριοθέτηση, διαστάσεις, λειτουργίες.
2. Σχέση Γλώσσας – Νόησης.
3. Βασικές διαστάσεις της γλωσσικής ανάπτυξης.
4. Διγλωσσία / πολυγλωσσία: οριοθέτηση και τύποι διγλωσσίας
5. Παράγοντες που επιδρούν στη διγλωσση γλωσσική ανάπτυξη
6. Επιδράσεις της διγλωσσίας στη γνωστική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών.
7. Αξιολόγηση της γλωσσικής ανάπτυξης σε δίγλωσσα παιδιά
8. Γλωσσική ανάπτυξη στην ταυτόχρονη διγλωσσία
9. Γλωσσική ανάπτυξη στη διαδοχική διγλωσσία
10. Ο δίγλωσσος/πολύγλωσσος μαθητής: ιδιαιτερότητες και προκλήσεις

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας & Συγγραφή εργασίας	40
	Αυτόνομη μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	- Εργασία βασισμένη σε ανασκόπηση σχετικής βιβλιογραφίας (50%) - Προφορική παρουσίαση (50%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική (Αγγλική για φοιτητές Erasmus)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική βιβλιογραφία - Διακογιώργη, Κ., Σελίμης, Σ., Παπαδοπούλου, Δ., και Ανδρέου, Γ. (2023) Διγλωσσία: Γλωσσική Ανάπτυξη και Εκπαιδευτικές Προεκτάσεις. Gutenberg - Τριάρχη-Herrman, Β. (2000). <i>Η Διγλωσσία στην Παιδική Ηλικία: μια Ψυχολογολογική Προσέγγιση</i>. Εκδ. Gutenberg - Μότσιου, Ε. (2014). <i>Εισαγωγή στην Ανάπτυξη της Γλώσσας</i>. University Studio Press

- Παπαηλιού, Χ. Φ. (2005). *Η Ανάπτυξη της Γλώσσας: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Ερευνητικά Δεδομένα από την Τυπική και Αποκλίνουσα Γλωσσική Συμπεριφορά*. Εκδ. Παπαζήση.
- Keil, M. (2019). *Η Κατάκτηση της Γλώσσας*. Εκδ. Gutenberg (επιμ. Κ. Διακογιώργη)
- Ράλλη, Α. Μ. (2019). *Γλωσσική Ανάπτυξη: Βρεφική, Παιδική και Εφηβική Ηλικία*. Εκδ. Gutenberg.
- Costa, A. (2018). *Ο Δίγλωσσος Εγκέφαλος: Η νευροεπιστήμη της γλώσσας*. Εκδ. Σταφυλίδη.

Αγγλόφωνη βιβλιογραφία

- Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in Development: Language, Literacy and Cognition*. Cambridge University Press.
- Cook, V., & Bassetti, B. (2011). *Language and Bilingual Cognition*. Psychology Press. Taylor & Francis.
- Creese, A. & Blackledge, A. (2010). *Multilingualism. A critical perspective*. Continuum.
- DeHower, A. (2009). *An Introduction to Bilingual Development*. Multilingual Matters
- Paradis, J., Genesee, F. & Crago, M. (2021). *Dual Language Development & Disorders: A Handbook on Bilingualism and Second Language Learning*. Brooks Publishing.
- Pavlenko, A. (2014). *The bilingual mind and what it tells us about language and thought*. Cambridge University Press.

Επιστημονικά περιοδικά

International Journal of Bilingualism <https://journals.sagepub.com/home/ijb>

International Journal of Bilingual Education and Bilingualism

<https://www.tandfonline.com/toc/rbeb20/current>

Bilingualism: Language and Cognition <https://www.cambridge.org/core/journals/bilingualism-language-and-cognition>

Journal of Child Language <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-child-language>

Language Development Research <https://ldr.lps.library.cmu.edu/>

Language Learning and Development <https://www.tandfonline.com/journals/hlld20>

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ105	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(3) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με αφετηρία τη θεωρία του Vygotsky αλλά και με αναφορές σε πιο σύγχρονα θεωρητικά 'παραδείγματα' (π.χ. θεωρία της δραστηριότητας, θεωρία της έμφυτης διυποκειμενικότητας, θεωρία των δυναμικών συστημάτων και της οικοσυστημικής προσέγγισης της ανάπτυξης), το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση και κριτική συζήτηση των θεωρητικών προσεγγίσεων που δίνουν έμφαση στον ρόλο της αλληλεπίδρασης, των διαπροσωπικών σχέσεων, του κοινωνικού περιβάλλοντος και του εκάστοτε πολιτισμικού πλαισίου μέσα στο οποίο μεγαλώνει το παιδί. Σε αντίθεση με τις κλασικές θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης οι οποίες εστίαζαν, ως επί το πλείστον, σε εσωτερικές διεργασίες μάθησης, πιο σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις εκλαμβάνουν την ανάπτυξη ως μία σύνθετη δυναμική διεργασία άρρηκτα συνδεδεμένη με το πλαίσιο ή περιβάλλον (διαπροσωπικό, κοινωνικό, πολιτισμικό, γλωσσικό, κλπ) με το οποίο αλληλεπιδρά καθημερινά το παιδί. Προτείνουν πως η ανάπτυξη μπορεί να μελετηθεί και να ερμηνευθεί μόνο ως αναπόσπαστο μέρος του πολυσύνθετου πλαισίου αυτού.

Πρόκειται για θεωρητικές προτάσεις στα πλαίσια των οποίων η ανάδυση των γνωστικών ικανοτήτων και η μάθηση λαμβάνουν χώρα με τρόπο πάντα συνεργατικό και πολυδιάστατο. Στο πλαίσιο αυτό θα αναπτυχθούν και θα συζητηθούν μέσα από εμπειρικές μελέτες και παραδείγματα, έννοιες όπως αυτή της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης και της σκαλωσιάς, της μάθησης βάσει καθοδηγούμενης συμμετοχής, της μάθησης μέσω συνεργασίας, μέσω μαρτυριών, κ.ά.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- τις βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις που έχουν προταθεί για την μελέτη της ανάπτυξης και της μάθησης
- τις διάφορες αναπτυξιακές θεωρίες και να διακρίνει αυτές που δίνουν έμφαση σε κοινωνικο-πολιτισμικούς παράγοντες
- τις προεκτάσεις των εν λόγω προσεγγίσεων στην εκπαίδευση

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- να διακρίνει τις θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τη μελέτη της ανάπτυξης που δίνουν έμφαση σε κοινωνικο-πολιτισμικούς παράγοντες
- να προσεγγίσει κριτικά τις κοινωνικο-πολιτισμικές θεωρίες, καθώς και να εντοπίσουν τις μεταξύ τους σχέσεις, ομοιότητες και διαφορές.
- να συζητήσει τις προεκτάσεις των εν λόγω προσεγγίσεων στην εκπαίδευση, καθώς και να

• προτείνουν πιθανές εφαρμογές τους στην εκπαιδευτική πράξη • να αντλήσει αυτόνομα πληροφορίες σχετικά με πρόσφατα εμπειρικά δεδομένα και να τις παρουσιάσει με τρόπο συνοπτικό, συνεκτικό και τεκμηριωμένο. Σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως: • Διατυπώνει τεκμηριωμένες απόψεις σχετικά με τον πολύπλευρο ρόλο του κοινωνικού πλαισίου στην ανάπτυξη του παιδιού • Να προτείνει τρόπους αξιοποίησης των ευρημάτων της σχετικής έρευνας στην εκπαιδευτική πράξη • Αξιοποιεί τα ευρήματα της έρευνας σχετικά με τις κοινωνικοπολιτισμικές επιδράσεις στην ανάπτυξη στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών, • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική Εργασία • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές έννοιες και εισαγωγή στην θεώρηση της ανάπτυξης και της μάθησης ως διεργασιών αλληλεπίδρασης. 2. Διυποκειμενικότητα και οι διαπροσωπικές βάσεις της ανάπτυξης 3. Η θεωρία του Vygotsky 4. Bruner, ανάπτυξη και μάθηση 5. Θεωρία της Δραστηριότητας 6. Barbara Rogoff και καθοδηγούμενη συμμετοχή 7. Οικοσυστημική θεωρία της Ανάπτυξης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά Ζώσης Διδασκαλία

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας & Συγγραφή εργασίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>40</td></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	30	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας & Συγγραφή εργασίας	40	Αυτοτελής μελέτη	40					Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																
Διαλέξεις	40																
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	30																
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας & Συγγραφή εργασίας	40																
Αυτοτελής μελέτη	40																
Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Γλώσσα αξιολόγησης: <i>Ελληνικά</i> Μέθοδοι αξιολόγησης (βαρύτητα %): - Προφορική παρουσίαση / ανάπτυξη θεματικής (30%) - Γραπτή εργασία (70%)																

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόφωνη βιβλιογραφία Donaldson, M. (1991). <i>Η σκέψη των παιδιών</i>. (Επιμ. Σ. Βοσνιάδου), Εκδόσεις Gutenberg. Hobson, P. (2006). <i>Το λίκνο της σκέψης: Διερευνώντας την προέλευση της σκέψης</i>. Εκδ. Παπαζήση Παπαδοπούλου Κ. (2009). <i>Η Ζώνη Εγγύτερης Ανάπτυξης στη Θεωρία του L.S. Vygotsky</i>. Αθήνα: Gutenberg. Πετρογιάννης, Κ. (2003). <i>Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: οικοσυστημική προσέγγιση</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη. Κουγιουμουτζάκης, Γ., Μαρκοδημητράκη, Μ. & Κοκκινάκη, Θ. (2007). <i>Η Θεωρία της Έμφυτης Διποκειμενικότητας του Colwyn Trevarthen</i>. Βασικές Αρχές. Στο Στ. Χριστογιώργος (Επιμ.),

Θέματα Ψυχοδυναμικής και Ψυχοκοινωνικής Παιδοψυχιατρικής. Αφιέρωμα στον καθηγητή Γ. Τσιάντη (σσ. 489-523). Αθήνα: Καστανιώτης.

Luria, A.R. (1995). Γνωστική ανάπτυξη, (Επιμ. Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη), Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

Siegler, R.S., & Alibali, M.W. (2022). *Η Ανάπτυξη της Σκέψης των Παιδιών*. Gutenberg

Vygotsky, L.S. (1997). *Νους στην Κοινωνία*, (Επιμ. Σ. Βοσνιάδου), Εκδόσεις Gutenberg.

Αγγλόφωνη βιβλιογραφία

Bakhurst, D. and Shanker, S.G. (2001). *Jerome Bruner: Language, Culture and Self*. SAGE Publications.

Bruner, J. (1990). *Acts of meaning: Four lectures on mind and culture*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Bruner, J. (2006). *In Search of Pedagogy, Volume I: The selected works of Jerome S. Bruner*. Routledge

Engeström et al. (1999) *Perspectives on Activity Theory*. Cambridge University Press.

Gauvain M. (2000). *The Social Context of Cognitive Development* (Guilford Series on Social and Emotional Development). Guilford Press

Kozulin et al. (2003). *Vygotsky's educational theory in Cultural context*. Cambridge University Press.

Rogoff B. (1991). *Apprenticeship in Thinking: Cognitive Development in Social Context*. Oxford University Press

Rogoff B. (2003). *The Cultural Nature of Human Development*. Oxford University Press.

Rogoff, B. & Chavajay P. (1995). *What's become of research on the cultural basis of cognitive development?* American Psychologist, vol. 50, n° 10, p. 859-877.

Rogoff B. et al. (2006). Children's development of cultural repertoires through participation in everyday routines and practices. In J. Grusec & P. Hastings (eds.), *Handbook of Socialization*. New York : Guilford

Tomasello (1999) *The cultural origins of human cognition*. Harvard University Press.

Valsiner, J. and Rosa, A. (2007). *The Cambridge Handbook of Sociocultural Psychology*. Cambridge University Press

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. (M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Eds.). Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Vygotsky, L. S. (1986). *Thought and Language*. MIT Press

Wertsch (1985). *Vygotsky and the Social Formation of Mind*. Harvard University Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ35	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλλει στην κατανόηση των προπτυχιακών φοιτητών του ουσιαστικού ρόλου του ΜΚΤ και τη σημασία του για την καλύτερη απόδοση των εκπαιδευτικών οργανισμών. Επιπρόσθετα, το συγκεκριμένο μάθημα συμβάλλει στην κατανόηση του τρόπου που σχετίζεται το ΜΚΤ με τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς έτσι ώστε να είναι σε θέση να διαχειριστούν με αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο τη διαμόρφωση της λήψης απόφασης. Με αυτό τον τρόπο, οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί (και οι παιδικοί σταθμοί) θα μπορούν να ανταποκριθούν με αποτελεσματικότερο τρόπο στις ανάγκες και τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τον ουσιαστικό ρόλο του ΜΚΤ για την καλύτερη απόδοση των εκπαιδευτικών οργανισμών
- Τον τρόπο που σχετίζεται το ΜΚΤ με τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς
- Τον ουσιαστικό ρόλο του ΜΚΤ στη σχέση των εκπαιδευτικών οργανισμών με τους γονείς (καταναλωτές)
- Την καλύτερευση της εικόνας των εκπαιδευτικών οργανισμών

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τον ουσιαστικό ρόλο του ΜΚΤ για την καλύτερη απόδοση των εκπαιδευτικών οργανισμών
- Τον τρόπο που σχετίζεται το ΜΚΤ με τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς
- Τον ουσιαστικό ρόλο του ΜΚΤ στη σχέση των εκπαιδευτικών οργανισμών με τους γονείς (καταναλωτές)

- Την καλύτερευση της εικόνας των εκπαιδευτικών οργανισμών

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αξιοποιεί τα εργαλεία του ΜΚΤ για τη βελτίωση της εικόνας των εκπαιδευτικών οργανισμών
- Αναγνωρίζει τα παράπονα και να είναι σε θέση να τα διαχειρίζεται με αποδοτικό τρόπο
- Κατανοεί τη συμπεριφορά των γονέων
- Αξιοποιεί τα εργαλεία του ΜΚΤ για να επεκτείνει τις δραστηριότητες των εκπαιδευτικών οργανισμών με αποτελεσματικό τρόπο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...*

- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας)
- Δημιουργικότητα
- Σχεδιασμός Στρατηγικών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικά Στοιχεία του Μάρκετινγκ
2. Ανάλυση Περιβάλλοντος Εκπαιδευτικών Οργανισμών
3. Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ Υπηρεσιών
4. Συμπεριφορά, Μέτρηση και των γονέων (καταναλωτών)
5. Τμηματοποίηση της Αγοράς
6. Σχεδιασμός και Στρατηγική Μάρκετινγκ Εκπαιδευτικών Οργανισμών
7. Σχεδιασμός Προγραμμάτων και Υπηρεσιών Εκπαιδευτικών Οργανισμών
8. Διανομή Προγραμμάτων και Υπηρεσιών Εκπαιδευτικών Οργανισμών
9. Επικοινωνία με το Περιβάλλον. Σχέση Καταναλωτή (γονέα) με Εκπαιδευτικό Οργανισμό
10. Δημόσιες Σχέσεις και Σχέσεις με τον Καταναλωτή
11. Προβολή Προγραμμάτων και Υπηρεσιών Εκπαιδευτικών Οργανισμών
12. Διαχείριση Παραπόνων
13. Αξιολόγηση Απόδοσης του Μάρκετινγκ

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστικές ασκήσεις</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτες περιπτώσεων</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Δραστηριότητα team buiding</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Διαδραστικές ασκήσεις	30	Μελέτες περιπτώσεων	20	Δραστηριότητα team buiding	30	Μελέτη βιβλιογραφίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	40														
Διαδραστικές ασκήσεις	30														
Μελέτες περιπτώσεων	20														
Δραστηριότητα team buiding	30														
Μελέτη βιβλιογραφίας	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι πρόοδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι πρόοδοι θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα.														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Παγάνος, Η. (1998) Εκπαιδευτικά Ιδρύματα & Μάρκετινγκ, Αθήνα: Εκδόσεις LeaderBooks Γούναρης, Σπ. (2003). Μάρκετινγκ υπηρεσιών. Αθήνα: Εκδόσεις Τζωρτζάκης και Σία Ε.Ε. (Διανέμεται από Εκδόσεις Σταμούλη) Συρακούλης Κ. & Αφουξενίδης Α. (2008) Η δυναμική και τα όρια της κοινωνίας πολιτών. Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός. Ξενόγλωσση Andreasen, A. & Kotler, Ph. (2007). Strategic marketing for non-profit organisations. 7th Edition. Prentice-Hall Burk wood, M. (2005). Marketing planning: Principles into practice. Financial Times Management. Επιστημονικά Περιοδικά Quality Assurance in Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ36	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΔΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλλει στην ενεργοποίηση των προπτυχιακών φοιτητών έτσι ώστε να τους καθοδηγήσει με αποτελεσματικό και δημιουργικό τρόπο στην υλοποίηση των οργανωσιακών στόχων και στην κατανόηση των προκλήσεων του περιβάλλοντος των εκπαιδευτικών οργανισμών έτσι ώστε οι φοιτητές να είναι σε θέση να τις αντιμετωπίσουν και με μια ικανή και βιώσιμη ηγεσία η εκπαιδευτική μονάδα να έχει μια βιώσιμη και ποιοτική πορεία.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Με δημιουργικό τρόπο τους οργανωσιακούς στόχους
- Μια ικανή και βιώσιμη ηγεσία
- Αναπτυσσόμενη πορεία για τον εκπαιδευτικό οργανισμό
- Τις σύγχρονες θεωρίες της ηγεσίας και να κάνει τις απαραίτητες προσαρμογές για μια επιτυχημένη οργανωσιακή πορεία

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Την αντιμετώπιση των προκλήσεων στο οργανωσιακό περιβάλλον
- Την εφαρμογή των οργανωσιακών αλλαγών
- Τη διαμόρφωση ενός θετικού οργανωσιακού κλίματος
- Την ανάπτυξη θετικών επικοινωνιακών καναλιών

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αποκτήσει σφαιρική άποψη για τις θεωρίες περί ηγεσίας
- Αξιοποιεί τις θεωρίες περί ηγεσίας
- Αναγνωρίζει τις οργανωσιακές προκλήσεις
- Διοικεί τον εκπαιδευτικό οργανισμό με ένα βιώσιμο και ικανό τρόπο
- Κατανοεί το ρόλο της ηγεσίας για τη διαμόρφωση των επικοινωνιακών καναλιών και του θετικού κλίματος

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

• Λήψη Αποφάσεων • Ηγεσία • Ομαδική Εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας) • Δημιουργικότητα • Σχεδιασμός Στρατηγικών
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Έννοια & περιεχόμενο του όρου «ηγεσία». 2. Τρόποι άσκησης της επιρροής. 3. Ηγετικές ικανότητες ενός διευθυντή σχολείου ή προϊσταμένου μονάδας προσχολικής αγωγής. 4. Θεωρίες ηγεσίας – χαρακτηριστικά 5. Ενδεχομενική θεωρία της ηγεσίας (Contingency theory Models). 6. Σύγχρονες θεωρίες ΌΠΩς servant leadership, ηθική ηγεσία, cultural proficiency leadership. 7. Ναρκισσιστική Ηγεσία. 8. Ηγεσία και Επικοινωνιακά Κανάλια 9. Οριοθέτηση της σχέσης: Στρατηγική Ηγεσία & Δημιουργικότητα. 10. Καινοτομία & Οργανωσιακές Αλλαγές. 11. Δημιουργικότητα & λήψη απόφασης. 12. Στρατηγικές αλλαγών. 13. Μελέτη περιπτώσεων \

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστικές ασκήσεις	30
	Μελέτες περιπτώσεων	20
	Δραστηριότητα team buiding	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150

καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι πρόοδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι πρόοδοι θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Χρίστος Σαΐτης & Νικόλαος Αλεξόπουλος (2022). Διοίκηση και διαπροσωπικές σχέσεις. Στην προσχολική & σχολική εκπαίδευση. Διαθέτης (Εκδότης): ΑΦΟΙ ΤΕΡΖΗ Ο.Ε. ISBN: 9789609407885 Northouse, P.G. (2019). <i>Ηγεσία</i>. 8^η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Παπασωτηρίου Ρωσσίδης, Γ., Μπελιάς, Δ. & Ασπρίδης, Γ. (2019). <i>Διοίκηση Αλλαγών & Ηγεσία</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα Ράπτης, Ν. & Γρηγοριάδης, Δ. (2017). <i>Ηγεσία Εκπαιδευτικών Μονάδων</i>. Εκδόσεις Αφοι Κυριακίδη Ξενόγλωσση Arar, K. & Oplatka, Arar, K. & Oplatka, I. (2022). <i>Advanced Theories of Educational Leadership</i> (Cham, Switzerland: Springer) Επιστημονικά Περιοδικά Leadership and Policy in Schools School Leadership & Management International Journal of Educational Management Educational, Management, Administration & Leadership (EMAL) International Journal of Management Education Educational Management Leadership & Administration

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ106	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		E-CLASS	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος "Ψυχολογία Καταναλωτή και Επιλογή Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών" είναι να προσφέρει στους φοιτητές μια εμβάθυνση στην ψυχολογική και συμπεριφορική διάσταση της καταναλωτικής συμπεριφοράς στον τομέα της εκπαίδευσης. Μέσα από τη μελέτη των βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων της καταναλωτικής ψυχολογίας και συμπεριφοράς, οι φοιτητές κατανοούν τους παράγοντες που επηρεάζουν τις ατομικές αποφάσεις επιλογής εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Με την χρήση μελετών περίπτωσης και πρακτικών ασκήσεων, οι φοιτητές αναπτύσσουν δεξιότητες στην ανάλυση των αναγκών και των προτιμήσεων των καταναλωτών στον τομέα της εκπαίδευσης, οι οποίες είναι κρίσιμες για τη σχεδίαση και την παροχή αποτελεσματικών εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις στην καταναλωτική ψυχολογία.
- Τους παράγοντες που επηρεάζουν τις ατομικές επιλογές εκπαιδευτικών υπηρεσιών.
- Τις βασικές μεθόδους ανάλυσης της καταναλωτικής συμπεριφοράς στον τομέα της εκπαίδευσης.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Ανάλυση των αναγκών και των προτιμήσεων των καταναλωτών στον τομέα της εκπαίδευσης με βάση τις θεωρητικές προσεγγίσεις

- Ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν τις ατομικές επιλογές εκπαιδευτικών υπηρεσιών.
- Εφαρμογή μεθόδων ανάλυσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για την κατανόηση των ατομικών αποφάσεων επιλογής εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αξιοποιεί τα μοντέλα της εκπαιδευτικής πολιτικής για τη διαμόρφωση της
- Κατανοεί τα εργαλεία της στρατηγικής διοίκησης προκειμένου το εκπαιδευτικό σύστημα να πετύχει στρατηγικές αλλαγές
- Αναγνωρίζει τις διαδικασίες για τη διοίκηση ολικής ποιότητας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην

πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

....

Άλλες...

.....

- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας)
- Δημιουργικότητα
- Σχεδιασμός Στρατηγικών Επικοινωνίας Μάρκετινγκ

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στο μάθημα και στις βασικές έννοιες της ψυχολογίας του καταναλωτή
2. Θεωρία ανάμειξης καταναλωτή
3. Κίνητρα καταναλωτών στην επιλογή εκπαιδευτικών υπηρεσιών
4. Διαδικασία αντίληψης καταναλωτή
5. Στάσεις και προθέσεις συμπεριφοράς
6. Θεωρίες μάθησης
7. Τα συστήματα μνήμης του ατόμου
8. Διαδικασία λήψης απόφασης στην επιλογή εκπαιδευτικών υπηρεσιών
9. Εσωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν την αγοραστική απόφαση
10. Εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν την αγοραστική απόφαση
11. Η σημασία της ικανοποίησης και της εμπειρίας του πελάτη στην εκπαίδευση
12. Εφαρμογή προσεγγίσεων συμπεριφοράς καταναλωτή στην προώθηση εκπαιδευτικών υπηρεσιών
13. Εφαρμογή ανάλυσης ψυχολογίας καταναλωτή στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.

Πρόσωπο με πρόσωπο (Διά ζώσης διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστικές ασκήσεις</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτες περιπτώσεων</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Δραστηριότητα team buiding</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Διαδραστικές ασκήσεις	30	Μελέτες περιπτώσεων	20	Δραστηριότητα team buiding	30	Μελέτη βιβλιογραφίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	40														
Διαδραστικές ασκήσεις	30														
Μελέτες περιπτώσεων	20														
Δραστηριότητα team buiding	30														
Μελέτη βιβλιογραφίας	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδους είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές προόδους θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα.														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Κωνσταντουλάκη, Κ., & Ριζομυλιώτης, Ι. (2026). *Ψηφιακό μάρκετινγκ και συμπεριφορά καταναλωτή* (1η έκδ.). Broken Hill Publishers Ltd.
- Babin, B. J., Harris, E. G., & Andronikidis, A. I. (2024). *Συμπεριφορά καταναλωτή* (1η έκδ.). Broken Hill Publishers Ltd.
- Solomon M. (2018). *Συμπεριφορά Καταναλωτή*, 11η Έκδοση, Εκδ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α. ΤΖΙΟΛΑ & ΥΙΟΙ Α.Ε., Θεσ/νικη, ISBN: 978-960-418-507-8.

Hoyer, Wayne D., MacInnis Deborah J. & Pieters Rik (2023) Συμπεριφορά Καταναλωτή, Εκδόσεις Κριτική

Schiffman, Leon G. και Joe Wisenblit, (2023), Συμπεριφορά Καταναλωτή, Επιμέλεια: Φ. Κοκκινάκη, Εκδόσεις Gutenberg

Μπάλτας Γ. και Παπασταθοπούλου Π. Συμπεριφορά Καταναλωτή, Εκδ. Rosili, Αθήνα, ISBN: 9789607745309.

Σιώμος, Γ. (2018). Συμπεριφορά Καταναλωτή, Εκδ. Broken Hill, Αθήνα, ISBN: 978-992-556-365-4.

Tuten L. Tracy, Solomon R. Michael, (2015). Social Media Marketing - Μάρκετινγκ με Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Εκδόσεις Δίαυλος.

Ξενογλώσση

Solomon, M., Bamossy, G., Askegard, S. & Hogg, M., Consumer Behaviour – A European Perspective – latest Edition, Financial Times/Prentice Hall Europe

Schiffman Leon & Wisenblit Joseph L., Consumer Behavior, latest Edition, Pearson

Mothersbaugh, David L. & Hawkins, Del I. Consumer Behaviour, latest edition, McGraw-Hill.

Solomon, M. R., White, K., Dahl, D. W., Zaichkowsky, J. L., & Polegato, R. (2020). Consumer behavior: Buying, having, and being. Boston, MA: Pearson.

Kahneman, Daniel, Slovic, Paul, and Tversky Amos (1982) Judgement under uncertainty: heuristics and biases, Cambridge Publishing

Petty, Richard E. & Cacioppo, John T. (1986). Communication and persuasion: central and peripheral routes to attitude change. Springer – New York

Kahneman, Daniel (2011). Thinking, fast and slow.

Επιστημονικά Περιοδικά

Journal of Consumer Research

Journal of Consumer Behaviour

Journal of Advertising Research

Journal of Consumer Psychology

Psychology & Marketing

Journal of Marketing for Higher Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ107	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	e-class

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο των σύγχρονων προσεγγίσεων στις εργασιακές σχέσεις, οι οποίες έχουν επηρεάσει σημαντικά τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, το μάθημα των σύγχρονων εργασιακών σχέσεων στην εκπαίδευση αποσκοπεί στην κατανόηση της έννοιας της αγοράς εργασίας και των μεταβολών που αυτή υφίσταται. Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και κατανόηση της κοινωνικής δύναμης των εκπαιδευτικών οργανισμών αλλά και των σχέσεων μεταξύ εργαζόμενων και εργοδοτών τόσο σε συλλογικό όσο και σε ατομικό επίπεδο. Επιπροσθέτως, μια σημαντική πτυχή του μαθήματος είναι οι εξειδικευμένες στις εργασιακές σχέσεις διαπραγματεύσεις και η ανάπτυξη των σχετικών δεξιοτήτων από την πλευρά των φοιτητών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης**:

- Κατανόηση του παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος και της επιρροής του στους εργαζόμενους
- Αναγνώριση της σπουδαιότητας του κοινωνικού ρόλου της εργασίας στην εκπαίδευση
- Κατανόηση του ρόλου του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον
- Κατανόηση του πλαισίου των συλλογικών διαπραγματεύσεων
- Κατανόηση των ψυχολογικών αντιδράσεων των εργαζόμενων ως αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης με το εργασιακό περιβάλλον.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Κατανόηση ζητημάτων που διέπουν τις συλλογικές και ατομικές σχέσεις εργασίας
- Αντίληψη προβλημάτων που αναφέρονται στις σχέσεις μεταξύ εργαζόμενων και εργοδοτών

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Χρήση εύρους συλλογιστικών στυλ
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Προσαρμογή στις αλλαγές
- Ικανότητες διαπραγμάτευσης

Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>		<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Άλλες.....</i>
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Ακαδημαϊκή και επαγγελματική επικοινωνία • Διαπραγμάτευση		
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγή στις εργασιακές σχέσεις 2. Σύγχρονες εξελίξεις 3. Ανάπτυξη επιστημονικής σκέψης στις εργασιακές σχέσεις 4. Το άτομο και ο ρόλος του στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον 5. Κοινωνικός ρόλος εργασίας 6. Οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον 7. Διαπραγματεύσεις 8. Συνδικαλιστικές οργανώσεις και συλλογική εκπροσώπηση 9. Εργοδοτικές οργανώσεις και μανάτζμεντ 10. Συλλογικές διαπραγματεύσεις 11. Συμμετοχή και φωνή εργαζόμενων 12. Ψυχολογικές επιδράσεις του εργασιακού περιβάλλοντος στο άτομο		

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	<i>Δραστηριότητα</i>	
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστικές ασκήσεις	30

Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Μελέτες περιπτώσεων	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές πρόοδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής /τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές πρόοδοι θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα. Η τελική εξέταση θα περιλαμβάνει ☐ Ερωτήσεις σωστό/ λάθος ☐ Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ☐ Ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Καρακιουλάφη, Χ. (2012). *Εργασιακές σχέσεις: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εμπειρικά ζητήματα*. Παπαζήση

Κουζής, Γ. & Κουτρούκης, Θ. (2009). *Εργασιακές σχέσεις: Μια επιστημονική προσέγγιση*. Κριτική

Κουτρούκης, Θ. (2022). *Σύγχρονες εργασιακές σχέσεις*. Κριτική

Ντάνος, Α. & Μπουσλή, Ε., (2011). *Εργασιακές Σχέσεις και Θεσμοί, Θεώρηση των εργασιακών σχέσεων και Θεσμών στο Ελληνικό, Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον*. Σύγχρονη Εκδοτική.

Ξενόγλωσση

Aylott, E. (2022). *Employee Relations: A Practical Introduction*. Kogan Page

Bingham, C. (2016). *Employment Relations: Fairness and Trust in the Workplace*. Sage

Gennard, J & Judge, G. (2020). *Managing Employment Relations*, 7th Edition. Cipl

Leat, M. (2006). *Exploring Employee Relations*. Routledge

Rose, E. (2008). *Employment Relations*. Pearson Education

Wilkinson, A., Wood, G., and Deeg, R. (2014). *The Oxford Handbook of Employment Relations*. Oxford University Press

Επιστημονικά περιοδικά

Employee Relations: The International Journal

Employee Relations

Employment Relations

Journal of Management Studies

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**(1) ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ39	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα μουσεία αποτελούν έναν πολύτιμο πόρο εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, δίνοντας ευκαιρίες για συζήτηση ποικίλων θεμάτων, δημιουργία αξιοσημείων εμπειριών και δυνατότητες προσωπικής και κοινωνικής ανάπτυξης σε ανθρώπους κάθε ηλικίας και υποβάθρου. Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές/τριες με τον χώρο των μουσείων και τους τρόπους με τους οποίους υπηρετούν και αναδεικνύουν τη φυσική και πολιτισμική κληρονομιά, καθώς και με τη θεωρία και την πράξη της μουσειακής εκπαίδευσης. Το μάθημα θα φέρει τους φοιτητές/τριες σε επαφή με τις βασικές έννοιες των εκπαιδευτικών θεωριών, των παιδαγωγικών στρατηγικών και των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για έναν μουσειοπαιδαγωγό και θα τους βοηθήσει να εκτιμήσουν το φάσμα των μαθησιακών αναγκών διαφορετικών ομάδων κοινού με έμφαση στην προσχολική ηλικία. Μέσα από διαλέξεις, κριτική ανάγνωση της βιβλιογραφίας, επισκέψεις σε μουσεία, βιωματικές ασκήσεις και δημιουργικές εργασίες, οι φοιτητές θα αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, προκειμένου να είναι σε θέση να σχεδιάζουν εκπαιδευτικές δράσεις και σχετικό εκπαιδευτικό υλικό σε μουσεία και χώρους πολιτιστικής αναφοράς, καθώς και να εκπονούν ένα ετήσιο πρόγραμμα μουσειακής αγωγής που θα πραγματοποιείται τόσο στον παιδικό σταθμό όσο και εκτός.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλούν και να περιγράφουν:

- τα διαφορετικά είδη μουσείων, τους σκοπούς και τις επιμέρους μουσειακές λειτουργίες.
- τις παραμέτρους που καθιστούν το μουσείο ένα αποτελεσματικό μαθησιακό περιβάλλον, ιδιαίτερα για το παιδικό κοινό.
- τις εκπαιδευτικές θεωρίες που βρίσκουν εφαρμογή στο μουσειακό περιβάλλον.
- το ευρύ πεδίο δράσης των μουσειοπαιδαγωγών και τον κομβικό τους ρόλο στη σύνδεση των μουσείων με την ευρύτερη κοινότητα.
- τα στάδια σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης των μουσειοπαιδαγωγικών προγραμμάτων και του συνοδευτικού εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και την ποικιλία των παιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικών που εφαρμόζονται στο μουσείο.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να προσεγγίζουν κριτικά το εκπαιδευτικό έργο φορέων αναφορικά με την πολιτισμική κληρονομιά.
- να εφαρμόζουν τις παιδαγωγικές θεωρίες και μεθόδους που αξιοποιούνται στα μουσεία στην ανάπτυξη μουσειοπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων για την προσχολική ηλικία.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να σχεδιάζουν πρωτότυπα εκπαιδευτικά προγράμματα σε μουσεία ή χώρους πολιτισμικής αναφοράς της επιλογής τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εμφάνιση, εξέλιξη, είδη μουσείων. Οι μουσειακές λειτουργίες. Διαστάσεις της μουσειακής εμπειρίας.
- Πολιτισμός και εκπαίδευση: Η σημασία της ένταξης του πολιτισμού στην εκπαίδευση. Τα χαρακτηριστικά του μουσείου ως περιβάλλοντος μάθησης. Προσέγγιση των σχετικών με τη μουσειακή αγωγή όρων.
- Η παιδαγωγική προσέγγιση και η παιδαγωγική αξιοποίηση των μουσειακών αντικειμένων.
- Οι διαφορετικές ομάδες κοινού και ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού. Το μικρό παιδί στο μουσείο: τρόποι αλληλεπίδρασης.
- Σύγχρονες θεωρίες μάθησης και η εφαρμογή τους στο μουσείο.
- Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο μουσείο.
- Παιδαγωγικές μέθοδοι και τεχνικές στο μουσείο. Οι ιδιαιτερότητες της εμφύχωσης στην προσχολική ηλικία.
- Η οργάνωση μιας εκπαιδευτικής επίσκεψης στο μουσείο.
- Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο μουσείο.
- Μουσείο και σχολείο – Μουσείο και Βρεφονηπιακός σταθμός: τρόποι συνεργασίας για ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μουσειακής αγωγής.
- Η περίπτωση των μουσειοσκευών και του ψηφιακού και έντυπου εκπαιδευτικού υλικού.
- Οι πολλαπλοί ρόλοι του Μουσείου στην ένταξη και την υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Παιδιά με αισθητηριακές και νοητικές αναπηρίες και Μουσείο.
- Εφαρμογές της μουσειοπαιδαγωγικής στην Ελλάδα: κριτικός αναστοχασμός και προοπτικές.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλία. Επισκέψεις σε Αρχαιολογικούς χώρους, Μουσεία και Εκθέσεις. Προσομοιώσεις συμμετοχής σε μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i>	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	<i>Δραστηριότητα</i>	
	Διαλέξεις	50
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Ασκήσεις πεδίου	15
	Εργαστηριακές ασκήσεις	10
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	40
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	25
Σύνολο Μαθήματος	150	

εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης ή Γραπτή Απαλλακτική Εργασία Εργαστηριακές εργασίες Δημόσια παρουσίαση εργασιών

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Βέμη, Μ. & Νάκου, Ε. (επιμ.) (2010). <i>Μουσεία και Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Νήσος. Black, G. (2009). <i>Το Ελκυστικό Μουσείο. Μουσεία και Επισκέπτες</i>. Αθήνα: ΠΙΟΠ. Γαλανίδου, Ν. & Dommasne, L.H. (επιμ.) (2013). <i>Μιλώντας στα παιδιά για το παρελθόν. Μια διεπιστημονική προσέγγιση</i>. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο. Hackett, A., Holmes, R. & MacRae, C. (Επιμ.) (2023). <i>Δουλεύοντας με μικρά παιδιά στα μουσεία. Συνυφαίνοντας θεωρία και πράξη</i>. (Επιμ. Ν. Φυλιππουπολίτη, Μτφρ. Έ. Βλάχου). Εκδ. Ινστιτούτο του Βιβλίου – Καρδαμίτσα. Καλεσοπούλου, Δ., (επιμ.) (2011). <i>Παιδί και Εκπαίδευση στο Μουσείο. Θεωρητικές αφηρηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές</i>. Αθήνα: Πατάκη. Κόκκινος, Γ. & Αλεξάκη, Ε. (επιμ.) (2002). <i>Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μουσειακή αγωγή</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο. Κολιόπουλος, Δ. (2004). <i>Η διδακτική προσέγγιση του Μουσείου Φυσικών Επιστημών</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο. Νάκου, Ε. (2001). <i>Μουσεία: Εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός</i>. Αθήνα: Νήσος. Νικονάνου, Ν., 2010. <i>Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη θεωρία στην πράξη</i>, Αθήνα: Πατάκη. Νικονάνου, Ν. & Κασβίκης, Κ. (επιμ.) (2008). <i>Εκπαιδευτικά ταξίδια στο χρόνο. Εμπειρίες και ερμηνείες του παρελθόντος</i>, Αθήνα: Πατάκη. Νικονάνου, Ν. (επιμ.) (2015). <i>Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21^ο αιώνα</i>. Κάλλιπος https://repository.kallipos.gr/handle/11419/843 Shaffer, S. E. (2019). <i>Το παιδί και το μουσείο: Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές</i> (Επιμ. Κ. Δ. Μαλαφάντης, Μτφ. Μ. Καρδαμίτσα-Ψυχογιού). Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου-Καρδαμίτσα. Τζιαφέρη, Σ. Γ. (2005). <i>Το Σύγχρονο Μουσείο στην Ελληνική Εκπαίδευση μέσα από το παράδειγμα των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων</i>. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη. Ξενόγλωσση Cromartie, N., Kwon, K. and Welch, M., (2021). <i>Evaluating Early Learning in Museums. Planning for our Youngest Visitors</i>, London and New York: Routledge. Falk, J. & Dierking, L. (2012). <i>The Museum Experience revisited</i>. Walnut Creek, CA: Left Coast Press.

Hackett, A., Holmes, R. & MacRae, C. (eds) (2020). *Working with Young Children in Museums. Weaving Theory and Practice*. London: Routledge.
 Hein, G. (1998). *Learning in Museum*. London: Routledge.
 Hohenstein, J. & Moussouri, T. (2018). *Museum Learning: Theory and Research as Tools for Enhancing Practice*. London: Routledge.
 Roberts, L. (1997). *From Knowledge to Narrative: educators and the changing museum*. Washington, London: Smithsonian Institution Press.
 Shaffer, S. E. (ed.) (2020). *International Thinking on Children in Museums. A Sociocultural View of Practice*. London: Routledge.

Επιστημονικά περιοδικά

Διεθνές ηλεκτρονικό περιοδικό MuseumEdu (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
 MusEd, Μουσείο – Σχολείο – Εκπαίδευση
 Journal of Museum Education
 Journal of Education in Museums
 Museum & Society

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ40	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΡΥΘΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες, γνώσεις όσον αφορά στη σημασία του τραγουδιού στη μουσική, κινητική και κοινωνική ανάπτυξη των βρεφών και των νηπίων και να μπορέσουν να εμπεδώσουν κι εφαρμόσουν αυτές μέσω πρακτικής εξάσκησης. Επίσης να διευρύνουν και να συνδυάσουν τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις, με τις γνώσεις που αποκτήθηκαν στο Α' εξάμηνο, στο μάθημα της Μουσικής Παιδαγωγικής και στο Β' εξάμηνο στο μάθημα της Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής. Η κατάκτηση κι εμπέδωση των γνώσεων αυτών, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο θα τους καταστήσει ικανούς να οργανώνουν και να εφαρμόζουν αυτές, στο σχεδιασμό και τη δημιουργία αναπτυξιακά κατάλληλων μαθημάτων, που να βασίζονται σε σύγχρονες, καινοτόμες κι επιστημονικά έγκυρες μεθόδους και πρακτικές.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο θεωρητικών γνώσεων που να αφορά α) στα κριτήρια επιλογής αναπτυξιακά κατάλληλων τραγουδιών και β) στη μεθοδολογία διδασκαλίας του παιδικού τραγουδιού στην πρώιμη παιδική ηλικία.
- Τα διάφορα είδη παιδικού τραγουδιού (νανουρίσματα, ταχταρίσματα, παιδικά παραδοσιακά, παιχνιδιότραγουδα, έντεχνα, μελοποιημένη ποίηση)
- Τις διαφορετικές αναπτυξιακές ανάγκες και ικανότητες παιδιών διαφορετικής ηλικίας και τη διάκριση να επιλέγει τραγούδια που να συνάδουν με αυτές.
- Να γνωρίζει τη σημασία και τα παιδαγωγικά οφέλη του παιδαγωγικού τραγουδιού στην ομαλή ανάπτυξη παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας καθώς και το ρόλο του παιδαγωγού να συντελεί σε αυτή, δημιουργώντας το κατάλληλο παιδαγωγικό περιβάλλον.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να:

- Να μπορεί να τραγουδάει με ευχέρεια κι εκφραστικότητα, ένα μεγάλο αριθμό τραγουδιών σε διαφορετικές τονικότητες, ρυθμούς και στυλ.
- Να μπορεί να τραγουδάει με ακρίβεια την τονική και τη δεσπόζουσα του τραγουδιού και τη μελωδική γραμμή καθώς και να παίρνει σωστές αναπνοές στις μελωδικές φράσεις
- Να διαβάζει απλές παρτιτούρες
- Να μπορεί να συνοδεύει τη φωνή του με κρουστά όργανα χτυπώντας με ακρίβεια το ρυθμό
- Να μπορεί να δημιουργεί απλές κινητικές φόρμες ή να αυτοσχεδιάζει κινητικά πάνω στη μελωδία και το ρυθμό του τραγουδιού.
- Να κινείται ελεύθερα στο χώρο ενώ τραγουδάει
- Να ερμηνεύει το τραγούδι με εκφραστική φωνή, χρησιμοποιώντας χρωματισμούς – δυναμικές και τις διαβαθμίσεις του tempo.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να επιλέγει αναπτυξιακά κατάλληλα τραγούδια και να σχεδιάζει μαθήματα που να συνάδουν με τις ικανότητες, δυνατότητες κι ανάγκες παιδιών διαφορετικής ηλικίας.
- Να μπορεί να ανατρέχει σε βιβλιογραφικές πηγές και άρθρα για το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο και να τις συνδυάζει έτσι ώστε να διευρύνει τις γνώσεις του και τις δεξιότητές του.
- Να επιλύει δημιουργικά και με ευαισθησία σύνθετα προβλήματα που ανακύπτουν την ώρα του μαθήματος με τρόπο να είναι παιδαγωγικά ορθός.
- Να προβλέπει για την ασφάλεια των παιδιών και να διαθέτει ευελιξία στην αναδιοργάνωση και περάτωση του μαθήματος.

• Να μπορεί να καταγράφει κι αξιολογεί την πρόοδο των παιδιών σε σχέση με τη μουσική και κινητική τους ανάπτυξη.																	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες.....</i>																
• Αυτόνομη εργασία • Ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας στην ομάδα • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας • Άσκηση κριτικής και θετικής ανατροφοδότησης • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Καλλιέργεια της αισθητικής και καλλιτεχνικής παιδείας • Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μέσω του περιεχομένου (στίχων) του τραγουδιού • Ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης																	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγή στη θεωρία του παιδαγωγικού τραγουδιού και του σημαντικού ρόλου του στην καλλιέργεια της μουσικής, κινητικής και συναισθηματικής ανάπτυξης του μικρού παιδιού. Παιδαγωγικοί στόχοι και οφέλη, ανάπτυξη εσωτερικής ακοής. Κυριότερες μέθοδοι διδασκαλίας (C. Orff, Z. Kodaly, E. Dalcroze, E. Gordon). 2. Κριτήρια επιλογής αναπτυξιακά κατάλληλων τραγουδιών για κάθε ηλικία όσον αφορά στο τονικό εύρος, στη φόρμα, τους ρυθμούς, την ένταση, το περιεχόμενο (γέννηση ως πέντε ετών). 3. Καλλιέργεια και σωστή τοποθέτηση της φωνής, κλίμακες, τονική, δεσπόζουσα, μελωδική γραμμή. Διαφραγματική αναπνοή. 4. Στάδια διδασκαλίας ενός τραγουδιού. 5. Παιδικά παραδοσιακά τραγούδια (νανουρίσματα, ταχταρίσματα, λαχίσματα, παιχνιδοτράγουδα, ρυθμικές απαγγελίες). Γνωριμία με παιδικά ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια και δημιουργική, χορευτική απόδοση ελληνικών χορών, προσαρμοσμένη στην προσχολική ηλικία. 6. Παιδικά παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον κόσμο – Διαπολιτισμική αγωγή. 7. Μελοποιημένη ποίηση κι έντεχνο παιδικό τραγούδι. 8. Η έννοια του ρυθμού στα τραγούδια: ρυθμικές αξίες, παύσεις, ισχυρά ασθενή μέρη, ρυθμικά μοτίβα, απλά – σύνθετα – μεικτά μέτρα, tempo – ρυθμική αγωγή. 9. Γνωριμία με τους διαφορετικούς ρυθμούς (2/4, 3/4, 5/4, 7/4, 9/4, 12/4). Ρυθμική απόδοση μέσα από κρουστά όργανα και το σώμα. Καλλιέργεια της φωνής και της ρυθμικής αίσθησης. Ρυθμική απαγγελία, ηχηρές κινήσεις με το σώμα (παλαμάκια, ποδοκροτήματα κλπ.), χρήση κρουστών οργάνων, κινητικές δράσεις για την εμπέδωση του ρυθμού. 10. Γνωριμία με τη Δυναμική – χρωματισμούς: απαλά, δυνατά, διαβαθμίσεις και με την προσωδία: staccato, legato. 11. Η έννοια της φόρμας στην τέχνη, στη μουσική, στο ρυθμό και στην κίνηση (AB, ABA, κανόνας, Ροντό). Αναγνώριση των μελωδικών και ρυθμικών φράσεων κι σωστή απόδοση σε συνδυασμό με την αναπνοή και την ελεύθερη κίνηση στο χώρο.																	

12. Ο ρόλος του παιδαγωγού. Δημιουργία – σχεδιασμός μαθημάτων. Μακροπρόθεσμος και ημερήσιος σχεδιασμός. Αξιολόγηση της προόδου των παιδιών. Ασφάλεια.
13. Παίξιμο απλών τραγουδιών σε απλό μελωδικό όργανο (φλογέρα ή ξυλόφωνο) κι εμπέδωση των ρυθμικών και μελωδικών μοτίβων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας, πρόσωπο με πρόσωπο. Βιωματικές δράσεις κι εφαρμογές. Εναλλακτικά, εξ αποστάσεως εκπαίδευση.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού. • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40
	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Παρακολούθηση παραστάσεων	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	• Θεωρία: Γραπτή εξέταση, με ερωτήσεις σύνθεσης κι ανάπτυξης θεμάτων. • Εργαστηριακές ασκήσεις: ✓ Με προφορική εξέταση ✓ Με εξέταση στο τραγούδι και το ρυθμό ✓ Με ατομική ή ομαδική γραπτή εργασία Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω εργαστηριακών ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες, με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Κυνηγού-Φλάμπουρα, Μαρία (1999). *Τραγουδάω και γυμνάζομαι*. Αθήνα: Εκδόσεις Ερμής.
 Μακροπούλου, Ε. & Βαρελάς Δ. (2005). *Τραγουδώντας λέξεις: Από τη θεωρία στην τάξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Fagotto books.
 Μακροπούλου, Έ. & Βαρελάς, Δ. (2001). *Μουσική: το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*. Αθήνα: Fagotto Αθήνα
 Νικολάου, Ε. (2001). *Με αφορμή ένα τραγούδι. Δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες*. Εκδόσεις: Γρηγόρη
 Ρέτσιου Στέλλα. (2011). *Εξερευνώντας τη μουσική και την κίνηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Ξιφαράς.
 Σακελλαρίδης, Γ. & Γιασιράνη, Ε. (2012). *Παιδικό τραγούδι και συναισθηματική αγωγή*. Εκδόσεις: Πεδίο
 Feierabend J. M. & Kahan J. (2020). *Μπορείς να κινηθείς με αυτό το τρόπο; Το βιβλίο της κινητικής εξερεύνησης*. (Σ. Ρέτσιου, μετάφραση). Αθήνα: Εκδόσεις Fagotto books (Αυθεντική έκδοση 2003).

Ξενόγλωσση

Goodkin D. (2002). *Play, Sing, Dance*. London: Schott
 Goodkin D. (2002). *Sound ideas. Activities for the percussion circle*. Alfred Publishing Co., Inc.

Επιστημονικά περιοδικά

International Journal of Music Education
 General Music Today
 Journal of Music Teacher Education
 Journal of Research in Music Education
 Music Educators Journal
 Update: Applications of Research in Music Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ41	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Έργα της Λογοτεχνίας (μυθιστόρημα, νουβέλα, ποίηση, διηγηματογραφία) και κείμενα (παραμύθια ελληνικά και ξένα, παροιμίες, τραγούδια, μύθοι, παραδόσεις, έθιμα, ιδιωματικές εκφράσεις), καθώς και προσωπικές εμπειρίες των μικρών παιδιών ή και των γονέων τους, εικόνες κ.ά. δραματοποιούνται και αποδίδονται με ποικίλους σκηνικούς τρόπους. Το φαινόμενο της δραματοποίησης «εξωθεατρικών» κειμένων, στην Ελλάδα και διεθνώς, λόγω της έκτασης και της συχνότητας εμφάνισής του, συνιστά ένα ιδιαίτερο είδος της σύγχρονης δραματοουργίας και της σκηνικής πράξης. Στο μάθημα ερευνώνται και αναλύονται τα αίτια, οι μορφές και οι ιδιαίτερες αποτυπώσεις των δραματοποιημένων κειμένων στις σύγχρονες σκηνές, ενώ ενθαρρύνεται και καλλιεργείται το ερευνητικό ενδιαφέρον.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να κατανοεί, να διερευνά και να αναλύει:

- Τα ιδιαίτερα εκείνα μορφολογικά και υφολογικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν ένα θεατρικό κείμενο.
- Τους τρόπους δραματοποίησης κατά το παρελθόν και τις σύγχρονες τάσεις.
- Τη διερεύνηση στοιχείων του παρελθόντος και τη συνεξέτασή τους με δεδομένα του παρόντος.
- Τις διαφορές αφηγηματικού και διαλογικού κειμένου.
- Τις μεθόδους επεξεργασίας και ανάλυσης ενός κειμένου.
- Την ψυχογραφική ανάλυση των χαρακτήρων ενός κειμένου.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Να μετατρέπει τον λόγο από τριτοπρόσωπο σε πρωτοπρόσωπο, άμεσο και ευθύ.
- Να απλοποιεί τη συντακτική δομή του πρωτοτύπου.
- Να προβαίνει στην ενδυνάμωση της σκηνικής εικονοποιίας.
- Να σχηματοποιεί τους ήρωες.
- Να επινοεί ή να καταργεί δρώντα πρόσωπα, κύρια ή βοηθητικά, όταν αυτό είναι απαραίτητο.
- Να διαχειρίζεται τον σκηνικό χώρο και χρόνο.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Παράγει ιδέες, να επινοεί σύνθετες κοινωνικές καταστάσεις τις οποίες θα μορφοποιεί σε θεατρικό κείμενο και σκηνική πράξη.
- Μετέρχεται της θεατρικής διαδικασίας (συγγραφή κειμένου, σκηνοθεσία, υποκριτική) με απώτερο στόχο τη σκηνική αναπαράσταση.
- Καλλιεργεί τη δημιουργική σκέψη, τη φαντασία, την παρατηρητικότητα, την μνήμη.
- Επικοινωνεί ιδέες, συναισθήματα και εμπειρίες.
- Να κατανοεί τη διαφορετικότητα και να αναπτύσσει τη συνεργασία και την ομαδικότητα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές

αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στη Δραματοποίηση έμφαση δίνεται στη διαδικασία μετατροπής ενός λογοτεχνικού (πεζού, αφηγηματικού, ποιητικού) ή άλλου κειμένου σε δραματικό, με στόχο την σκηνική αναπαράσταση. Στη διαδικασία αυτή, η σκηνική απόδοση έπεται της κατανόησης των δραματικών δομών της ιστορίας ή του κειμένου.

Η διαδικασία περιλαμβάνει:

1. Διερεύνηση των ορίων μεταξύ αφηγηματικής αποστασιοποίησης και δραματικού λόγου. Εντοπίζονται τα ιδιαίτερα εκείνα μορφολογικά και υφολογικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν το θεατρικό κείμενο.
2. Η μετατροπή του αφηγηματικού κειμένου σε διαλογικό. Ο λόγος από τριτοπρόσωπος γίνεται πρωτοπρόσωπος, άμεσος και ευθύς. Στο νέο κείμενο, που θα προκύψει, παρατηρείται: απλούστευση της συντακτικής δομής του πρωτοτύπου, ενδυνάμωση της σκηνικής εικονοποιίας, σχηματοποίηση της ψυχογραφίας των ηρώων.
3. Χωρισμός του κειμένου σε επιμέρους ενότητες, πράξεις ή σκηνές για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης της σκηνικής δράσης.
4. Δημιουργία ρόλων. Η επιλογή νέων δρώντων προσώπων, κύριων ή βοηθητικών, εμπλουτίζει την υπόθεση και προκαλεί συγκρουσιακές καταστάσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τη θεατρικότητα.
5. Διαμόρφωση χαρακτήρων.
6. Διαδικασία επιλογής ρόλου. Διερεύνηση της αίσθησης και της συμπεριφοράς του σκηνικού προσώπου.
7. Μέσω του αυτοσχεδιασμού οι φοιτητές/τριες ανακαλύπτουν τη δραματικότητα του κειμένου και αποδίδουν τους χαρακτήρες της ιστορίας.
8. Μετατροπή του κειμένου σε εικόνα και κίνηση. Δημιουργία εικόνων πάνω σε μια δράση ή ένα συμβάν.
9. Διαχείριση του σκηνικού χώρου και χρόνου.
10. Σκηνογραφία, σκηνικός διάκοσμος, ενδυματολογία, φωτισμός, μουσική, οπτικοακουστικά εφέ.
11. Ανεύρεση ευφάνταστων, ευρηματικών λύσεων σε προβλήματα που προκύπτουν.
12. Σύνδεση στοιχείων του παρελθόντος με δεδομένα του παρόντος.

13. Η Δραματοποίηση κατά το παρελθόν (η εκζήτηση στην εκφορά του λόγου, η υπερβολή στην κίνηση, η μορφολογική και ενδυματολογική σήμανση, η έμφαση στο στοιχείο της θεαματικότητας και του γκροτέσκο). Σύγχρονες τάσεις. Η συμβολή της τεχνολογίας. Ψηφιακή δραματοποίηση.

Εργαστηριακές ασκήσεις στο πλαίσιο του μαθήματος

Οι εργαστηριακές ασκήσεις απαιτούν τη φυσική παρουσία των φοιτητών/τριών. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετάσχουν άμεσα και βιωματικά με εργαστήρια γραφής και πρακτικές ασκήσεις. Ασκήσεις σωματικής έκφρασης και επικοινωνίας, ασκήσεις αναπνοής, ασκήσεις φωνής. «Θέατρο χωρίς λόγια». Ασκήσεις ομαδικού συντονισμού και συγχρονισμού. Επικοινωνία των μελών της ομάδας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας. Θεατρικές παραστάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40
	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Παρακολούθηση παραστάσεων	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης. Γραπτή εξέταση ή γραπτή εργασία. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Άλκηστις (2012). *Η δραματοποίηση για παιδιά*. Αθήνα: Πεδίο.
- Bergeret, L. (1988). *Ψυχοκινητικά παιχνίδια για παιδιά από 2 ως 6 χρόνων*. Αθήνα: Δίπτυχο.
- Λενακάκης, Α. (2013). «Η Μορφοπαιδευτική Αξία του Παιχνιδιού και του Θεάτρου στην Εκπαίδευση», στο Θ. Γραμματάς, (επιμ.): *Το Θέατρο ως Μορφοπαιδευτικό Αγαθό και Καλλιτεχνική Έκφραση στην Εκπαίδευση και την Κοινωνία. Διδακτικό Εγχειρίδιο στο πλαίσιο του Προγράμματος «Θαλής»* (σσ. 58-77). Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.
- Μάγος, Κ. (2010). «Αφήγηση: Μια διαχρονική εκπαιδευτική τεχνική». *Καταρτίζειν (Περιοδική Έκδοση του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης ΕΚΕΠΠΣ)*, 28, 10-13.
- Μουδατσάκης, Τ. (1994). *Η θεωρία του Δράματος στη σχολική πράξη. Το Θεατρικό Παιχνίδι. Η Δραματοποίηση*. Αθήνα: Καρδαμίτσας.
- Σέξτου, Π. (1998). *Δραματοποίηση, το Βιβλίο του Παιδαγωγού – Εμπνευστή, Μέθοδοι – Εφαρμογές – Ιδέες*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Somers, J. (2003). «Μπαίνοντας στον Κόσμο του Φανταστικού: Η Χρήση του Δράματος στο Σχολείο» και «Από το Εκπαιδευτικό Δράμα στη Θεατρική Παράσταση», στο Νίκος Γκόβας (Επιμ.). *Το Θέατρο στην Εκπαίδευση: Χτίζοντας Γέφυρες. Πρακτικά 3ης Διεθνούς Συνδιάσκεψης για το Θέατρο στην Εκπαίδευση* (σσ. 287-293). Αθήνα: Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση – Μεταίχμιο.
- Τσιάρας, Α. (2014). *Η Αναπτυξιακή Διάσταση της Διδακτικής του Δράματος στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Ξενόγλωσση

- Argyle, M. (2007). *Bodily communication*. London: Routledge.
- Baldwin P., & K. Fleming. (2003). *Teaching Literacy through Drama: Creative Approaches*. New York-London: Routledge Falmer.
- Bamberg, M., & Damrad-Frye, R. (1991). «On the ability to provide evaluative comments: Further explorations of children's narrative competencies». *Journal of Child Language*, 18, 689-710. <http://dx.doi.org/10.1017/S0305000900011314>
- Cooper, P., & Collins, R. B. (1991). *Look what happened to frog: Storytelling in education*. Scottsdale, Arizona: Gorsuch Scarisbrick.
- Craciun, D. (2010). «Role-playing as a creative method in science education». *Journal of Science and Arts*, 1(12), 175-182.
- Curenton, M. S., & Lucas, M. T. (2007). «Assessing narrative development». In K. L. Pence (Ed.), *Assessment in emergent literacy* (pp. 377-432). San Diego, CA: Plural.
- Demir, O. E., Levine, S. C., & Goldin- Meadow, S. (2015). «A tale of two hands: Children's early gesture use in narrative production predicts later narrative structure in speech». *Journal of Child Language*, 42(3), 662-681. DOI: [10.1017/S0305000914000415]
- Furman, L. (2000). «In support of drama in early childhood, again». *Early Childhood Education Journal*, 27(3), 173-178. DOI: 10.1007/BF02694231
- Palaiologou, C. & M. Pouprou. (2018). «Preschool children's creation and storytelling through an element of their everyday life. The case of the program "The neighborhoods of Athens in a book"». *International Journal for Innovation Education and Research*, 6(12), 176-188. DOI: <https://doi.org/10.31686/ijer.Vol6.Iss12.1267>
- Rodkin, P. C., Sebastián, E., et al. (1994). *Relating events in narrative: A cross linguistic developmental study*. Hillsdale, NJ: L. Erlbaum.
- Stadler, M. A., & Ward, G. C., (2005). «Supporting the narrative development of young children». *Early Childhood Educational Journal*, 33(2), 73-80. DOI: 10.1007/s10643-005-0024-4
- Winston, J. (1998). *Drama, Narrative and Moral Education Drama: exploring traditional tales in the primary years*. London: Falmer Press.
- Wright, C., Bacigalupa, C., Black, T., & Burton, M. (2007). «Windows into children's thinking: A guide to storytelling and dramatization». *Early Childhood Education Journal*, 35(4), 363-369.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ42	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ		3	
ΣΥΝΟΛΟ		6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΕΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΕΣ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/ECEC327/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6 -Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν τις νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και εφαρμογές στη πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική πραγματικότητα, στον τομέα της προσχολικής αγωγής. Να γνωρίσουν καινοτομίες στην προσχολική αγωγή. Να οικειοποιηθούν νέων παιδαγωγικών

προσεγγίσεων, εκπαιδευτικών πρακτικών και διδακτικών εργαλείων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εκπαιδευτικές προκλήσεις αλλά και οι κοινωνικές ανάγκες ατόμων και κοινωνιών.

Να γνωρίσουν εναλλακτικές μορφές διδακτικών μεθόδων στην προσχολική αγωγή και να αναδείξουν προβληματισμούς και να προτείνουν δράσεις. Γνώσεις επιπλέον για τις βασικές αρχές της μεθόδου Project.

Να κατανοήσουν τους παράγοντες που προσδιορίζουν την ποιότητα στους θεσμούς προσχολικής ηλικίας.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι:

-Γνώσεις των φοιτητών στην σχέση ανάμεσα στις εκπαιδευτικές πολιτικές, τα μαθησιακά μοντέλα και τις παιδαγωγικές πρακτικές που υλοποιούνται στους βρεφονηπιακούς σταθμούς.

-Δεξιότητες των φοιτητών να αναλύουν τους παράγοντες που προσδιορίζουν την προσφερόμενη στους προσχολικούς θεσμούς ποιότητα. Δεξιότητες στο σχεδιασμό-υλοποίηση και αξιολόγηση Project.

Δεξιότητες να ερμηνεύουν, με βάση τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις, τις παιδαγωγικές πρακτικές και τις καινοτομίες που εφαρμόζονται στους χώρους προσχολικής αγωγής. Προώθηση στον παιδαγωγικό διάλογο και στις συνεργασίες με τους παιδαγωγούς.

Δεξιότητες των φοιτητών του κριτικού αναστοχασμού του παιδαγωγικού πλαισίου.

-Ικανότητες της χρήσης ενεργητικής ακρόασης των μικρών παιδιών. Ικανότητες σε τεχνικές διαπραγμάτευσης με τους παιδαγωγούς και τα παιδιά. Ικανότητες εφαρμογής παιδαγωγικής δράσης με την μέθοδο των σχεδίων εργασιών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στις σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Βασικές αρχές της σύγχρονης Παιδαγωγικής. Σύγχρονες τάσεις και αξίες στην εκπαίδευση. Δεξιότητες του 21ου αιώνα

- (UNESCO 4Cs: Κριτική σκέψη, Δημιουργικότητα, Συνεργασία, Επικοινωνία). Κριτήρια ποιότητας για ένα σύγχρονο βρεφονηπιακό σταθμό
2. Εκπαιδευτικές αλλαγές και καινοτομία. Παράγοντες που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές αλλαγές (top-down / bottom-up, συμμετοχική ηγεσία). Διάδοση καινοτομιών στην προσχολική εκπαίδευση. Καινοτομία δημιουργικότητα, αυθεντική και κριτική σκέψη. Κριτικές – αναστοχαστικές πρακτικές, μετασχηματίζουσα μάθηση (Mezirow).
 3. Σύγχρονα παραδείγματα και πολιτικές. Το «Ευφυές σχολείο»: έννοια, χαρακτηριστικά, προοπτικές. Διεθνή παραδείγματα και πολιτικές: Reggio Emilia (Malaguzzi), Σουηδία, Φινλανδία, Νέα Ζηλανδία. Καινοτόμες πρακτικές και παιδαγωγικές ομάδες στην Ελλάδα.
 4. Προηγμένα περιβάλλοντα μάθησης. Αυθεντική, ενεργή μάθηση και κοινωνικός εποικοδομητισμός. Μέθοδος σχεδίων (Project-based learning): σχεδιασμός, στάδια, εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση και προεκτάσεις. STEAM στην προσχολική εκπαίδευση. Σύγχρονα εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά εργαλεία.
 5. Συνεργατικές και ανοικτές παιδαγωγικές πρακτικές. Το «ανοιχτό σχολείο» και η σχέση με την κοινότητα. Ρόλος της παιδαγωγικής ομάδας – η διευρυμένη παιδαγωγική ομάδα. Δημιουργία δικτύων επικοινωνίας (φυσικών και ψηφιακών). Συλλογικές δράσεις και παιδαγωγικά συμβόλαια.
 6. Ο μεταβαλλόμενος ρόλος εκπαιδευτικών και μαθητών. Ο εκπαιδευτικός ως εμπυχωτής – καθοδηγητής μάθησης. Ο ρόλος του παιδιού ως ερευνητή και δημιουργού. Συμμετοχικές πρακτικές στη λήψη αποφάσεων.
 7. Ψηφιακή κουλτούρα και σύγχρονες στρατηγικές για δημιουργικές ψηφιακές παιδαγωγικές. E-portfolio παιδαγωγού και παιδιού. Τηλε-εκπαίδευση στον προσχολικό θεσμό. Παιδαγωγική ηθική και κριτική στάση απέναντι στα ψηφιακά μέσα
 8. Έρευνα και πράξη στην προσχολική αγωγή. Το παιδί ως συμμετοχός στην έρευνα («children's voices»). Συμμετοχική και παιδοκεντρική έρευνα. Προσεγγίσεις και πρακτικές σύνδεσης έρευνας – εφαρμογής.
 9. Η έννοια της διαφορετικότητας στη σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση
 10. Νέα περιβάλλοντα παιχνιδιού και μάθησης.
 11. Η σχέση με την οικογένεια και την κοινότητα. Κοινωνικο-πολιτική διάσταση. Συνεργασία – επικοινωνία – διαπραγμάτευση.
 12. Αξιολόγηση στη σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση. Τυπικές και μη τυπικές μορφές αξιολόγησης. Αυτοαξιολόγηση παιδιών και παιδαγωγών. Αξιολόγηση προγραμμάτων και εκπαιδευτικών πρακτικών
 13. Σύγχρονες διεθνείς και ελληνικές τάσεις. Νεότερες ερευνητικές κατευθύνσεις. Παραδείγματα καλών πρακτικών. Προοπτικές ανάπτυξης της προσχολικής αγωγής

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος πραγματοποιείται στο χώρο βρεφονηπιακών σταθμών που επιλέγει το Τμήμα. Περιλαμβάνει υποχρεωτική εβδομαδιαία παρουσία της/του φοιτήτριας/φοιτητή στον βρεφονηπιακό σταθμό καθώς και υποχρεωτικές συναντήσεις στο χώρο του Τμήματος με σκοπό την πλαισίωση του/της κάθε φοιτητή/τριας, την ανατροφοδότηση, αναστοχασμό και ανάλυση των εφαρμοζόμενων παιδαγωγικών πρακτικών και στόχο την αποτελεσματικότερη σύνδεση θεωρίας και πράξης

Το εργαστηριακό μέρος του μαθήματος επίσης, περιλαμβάνει ασκήσεις που αποβλέπουν στην εξοικείωση του/της φοιτητή/τριας με μεθοδολογικά εργαλεία απαραίτητα για την εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών πρακτικών. Πειραματισμοί σε καινοτόμους πρακτικές στην τάξη και στον θεσμό.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας , πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>80</td></tr> <tr> <td>Άσκηση πεδίου</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	80	Άσκηση πεδίου	30	Συγγραφή εργασίας	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Εκπόνηση μελέτης (project)	30	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	80														
Άσκηση πεδίου	30														
Συγγραφή εργασίας	20														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20														
Εκπόνηση μελέτης (project)	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	1) Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις ανάπτυξη θεμάτων - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, - Επίλυση Προβλημάτων 2) Παρουσίαση Ομαδικής ή ατομικής Εργασίας (40%) 1) Δημιουργία -κατασκευή παιδαγωγικού εργαλείου e-portfolio 2) Παρουσίαση Εργασίας ΣΤΙΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ: - Ενδιάμεση και διαμορφωτική αξιολόγηση εβδομαδιαίου παιδαγωγικού έργου - Δημοσιοποίηση του έργου Αναφέρονται προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές (e-class)														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση -Ξενόγλωσση

- Bottrill Greg (2022). Can I Go and Play Now?: Rethinking the Early Years. Corwin Ltd.
- Carr Margaret and Lee Wendy (2013). Learning Stories: Constructing Learner Identities in Early Education. SAGE Publications
- Ε.Α.Δ.Α.Π., (2003). Προς μία συνεργατική και συμμετοχική επιμόρφωση στην αγωγή. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδανός.
- Helm, J.-H., Katz, L., (2002). Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα : Μεταίχμιο.
- Κουτσοβάνου, Ε., κ.ά. (2006). Οι κοινωνικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Οδυσσέας.
- MacBlain Sean (2025)3η. Learning Theories for Early Years Practice. SAGE Publications Ltd.
- Μουμουλίδου, Μ., (2006). Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση: θεωρητικό πλαίσιο και πράξη. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδανός.
- Μπαγάκης, Γ., (επιμ.) (2006). Εκπαιδευτικές αλλαγές, η παρέμβαση του εκπαιδευτικού και του σχολείου. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ντολιοπούλου, Ε., (2003). Σύγχρονα Προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Ντολιοπούλου, Ε., (2004). Σύγχρονες τάσεις στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδανός.
- Σιδηροπούλου, Φ., Τσαούλα, Κ., (2008). Παιδικός σταθμός και έρευνα. Αθήνα: Ψυλόν.
- Χρυσαφίδης, Κ., (2004). Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία. Η εισαγωγή της μεθόδου project στο σχολείο. Αθήνα : Gutenberg.
- Akoun, Aud., Pailleau, I., (2013). Apprendre avec la pedagogie positive. Paris: Éditions Eyrolles.
- Alison Clark, Peter, Moss, (2010). Ας ακούσουμε τα μικρά παιδιά. Αθήνα: ΕΑΔΑΠ.
- Altrichter, Herbert, Posch, Peter, Somekh, Bridget, (2001). Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Bredenkamp, S., Copple, C., (1999). Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση. Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Cohen, D., H- Stern, B.-Balaban, N., (2001). Παρατηρώντας και καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών. Αθήνα : Gutenberg.
- Caverio B. O. & Calvet L. N., (2018). New Pedagogical Challenges in the 21st Century. InTechOpen.
- Mac Naughton, Gl., (2020). Διαμορφώνοντας την Προσχολική Ηλικία (επιμ. Αμπαρτζάκη). Αθήνα: Πεδίο.
- Freire, P. & Shor, I., (2008). Απελευθερωτική Παιδαγωγική. Διάλογοι για τη μετασχηματιστική εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Frey, K., (1998). Η «Μέθοδος project». Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Friedrich R, H., (2000). Επικοινωνία στο νηπιαγωγείο. Τα παιδιά ως ακροατές και ομιλητές. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Palazzolo, J. (2020). La psychologie positive. Paris: Presses Universitaires de France.
- Rayou, P. & Van Zanten, A. (2018). Les 100 mots de l' éducation. Paris: Presses Universitaires de France.
- Reggio, Emilia, (2001). Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Αθήνα: Πατάκη.
- Roopnarine, L.J., Johnson. E.J., (2006). Ποιοτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης Παραδείγματα από τη διεθνή πρακτική. Αθήνα: Παπαζήση.
- Stacey, S., (2020). Αναδυόμενο Πρόγραμμα & Παιδαγωγική Τεκμηρίωση στην Προσχολική Εκπαίδευση Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Gutenberg.

Συναφές επιστημονικό περιοδικό:

Journal of Early Childhood Research (SAGE)

Early Childhood Education Journal (Springer)

European Early Childhood Education Research Journal

ΠΕΡΙΓΡΑΦΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ)</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική εμπλοκή των φοιτητών στις βασικές έννοιες, ζητήματα, και ρεύματα που έχουν καθορίσει τις Επιστήμες της Αγωγής. Στόχος είναι οι φοιτητές να είναι σε θέση να εξετάσουν κριτικά στην παιδαγωγική διαδικασία και να κατανοούν τις ιστορικές, επιστημολογικές, ιδεολογικές και κοινωνικοπολιτισμικές διαστάσεις του ρόλου τους, ως επαγγελματίες παιδαγωγοί.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να:

- Περιγράφει και αναγνωρίζει τη σημασία της Παιδαγωγικής ως Επιστήμη και τη σπουδαιότητα του αντικειμένου που ερευνά.

- Περιγράφει την ιστορική εξέλιξη των Επιστημών Αγωγής, τις επιδράσεις κάθε εποχής/κοινωνίας και άλλων παραγόντων και να εξηγήει τα σημαντικότερα παιδαγωγικά κινήματα.
- Να κατανοήσει την Κριτική/Μεταδομιστική και Μεταμοντέρνα Παιδαγωγική και πώς επηρεάζεται η προσχολική αγωγή.

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση:

- Να εξηγήει και εξάγει συμπεράσματα σχετικά με θεμελιώδη παιδαγωγικά ζητήματα λαμβάνοντας υπόψη την κουλτούρα, ιδεολογία και τις πολιτικές επιρροές που επιδρούν πάνω στα συστήματα Αγωγής.
- Να διακρίνει ομοιότητες και διαφορές στα σύγχρονα παιδαγωγικά ρεύματα
- Να ξεκινήσει να οικοδομεί τη δική του παιδαγωγική ταυτότητα και φιλοσοφία υιοθετώντας βασικές αρχές και καλές πρακτικές των παιδαγωγικών κινήματων.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω και:

- Να αναστοχάζεται κριτικά γύρω από την παιδαγωγική πράξη συνδυάζοντας τις θεωρητικές με τις πρακτικές γνώσεις.
- Να ενισχύσει την επαγγελματική του/της ταυτότητα στηριζόμενος/η σε παλαιότερες ηγετικές φυσιογνωμίες και μετασχηματιστές/ αναμορφωτές/οραματιστές της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Να μπορεί να εξετάσει κριτικά τα παιδαγωγικά ρεύματα που προκύπτουν ανά ιστορική/κοινωνική εποχή και να επιχειρηματολογήσει υπέρ ή κατά παιδαγωγικών πολιτικών/προτάσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός Παιδαγωγικής, το αντικείμενο των Επιστημών της Αγωγής και η διεπιστημονικότητα της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Ο παιδαγωγός, ο ρόλος του και η ταυτότητα του – πώς ξεκινάει το ταξίδι;
2. Ιστορική εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης και βασικά παιδαγωγικά ρεύματα/ αρχές/ιδέες: Αρχαία Ελλάδα, Μεσαίωνα, Αναγέννηση.
3. Ιστορική εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης και βασικά παιδαγωγικά ρεύματα/ αρχές/ιδέες: 18ος, 19^{ος} αιώνας.
4. Ιστορική εξέλιξη της παιδαγωγικής σκέψης και βασικά παιδαγωγικά ρεύματα/ αρχές/ιδέες: 20^{ος} - 21^ο αιώνας: Προοδευτικά/Δημοκρατικά/Μαθητοκεντρικά κινήματα. [2-3 εβδομάδες]

5. Το οικολογικό/οικοσυστημικό κίνημα και η έμφαση στις διαπροσωπικές σχέσεις (Ecological systems theory/ Relationships/Interrelations)
6. Το κίνημα των δικαιωμάτων του παιδιού (children's rights/Janus Korczack)/της κοινωνικής δικαιοσύνης (social justice)
7. Το κίνημα της 'φιλοσοφίας για παιδιά' (Philosophy for children/ Lipman).
8. Το κίνημα της αμφισβήτησης/της κριτικής/μεταδομιστικής παιδαγωγικής (Cannella, Foucault, Freire) [2-3 εβδομάδες]
9. Συνοψίζοντας: τα τρία μοντέλα της Παιδαγωγικής και η ταξινόμηση των παιδαγωγικών ρευμάτων σύμφωνα με τα βασικά χαρακτηριστικά/ιδέες τους.
10. Ο παιδαγωγός – το ταξίδι δεν τελειώνει: η απαρχή συγκρότησης της παιδαγωγικής ταυτότητας, φιλοσοφίας και ο κριτικός αναστοχασμός.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διάλεξη με διαφάνειες/προβολέα, χρήση λογισμικού αποθετηρίου, υλικό στο e-class (quizzes, slides, pdfs), επιστημονικές ιστοσελίδες, βίντεο, forums, blogs, statistics, social media, επικοινωνία με φοιτητες με emails.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Προετοιμασία για εξετάσεις (Πρόοδος)	20
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	50
	Αυτοτελή μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Ενδιάμεση, διαμορφωτική αξιολόγηση.. Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης με ανοιχτά βιβλία.. Αναφέρονται προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές (e-class).	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Γρόλλιος, Γ. & Γούναρη, Π. (2016). *Απευλευθερωτική και κριτική Παιδαγωγική στην Ελλάδα*. Εκδόσεις: Δαρδανός.
- Dewey, J. (2016). *Δημοκρατία και Εκπαίδευση*. Ηριδανός.
- Mac Naughton, G., (2020). *Διαμορφώνοντας την Προσχολική ηλικία*. (επιμ., Αμπαρτζάκη, Μ.) Εκδόσεις Πεδίο.
- Houssaye, J. (επιμ.). (2000). *Δεκαπέντε παιδαγωγοί*. Μεταίχμιο.
- Κουτσουβάνου, Ε., (επιμ.) (2012). *REGGIO EMILIA: οι χίλιες γλώσσες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας*. Εκδόσεις Πατάκη.
- Κρίβας, Σ. (2007). *Παιδαγωγική επιστήμη: Βασική θεματική*. Gutenberg.
- Ματσαγγούρας, Η., (2009). *Εισαγωγή στις επιστήμες της Παιδαγωγικής*. Gutenberg.
- Μαυροειδής, Γ., (2011). *Εισαγωγή στις Επιστήμες Αγωγής*. Εκδόσεις Γρηγόρη. (Συλλογικό έργο με πρόλογο από τον Mialaret, G.).
- Μουσένια, Ε., & Κυπριανός, Π., (2021). *Πέρα από την ποιότητα. Γλώσσες αξιολόγησης στην προσχολική αγωγή*. Gutenberg.
- Ξωχέλλης, Π., (2016). *Κομβικοί σταθμοί στην ιστορία της εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα*. Αφοί Κυριακίδη Εκδόσεις Α.Ε.
- Ξωχέλλης, Π., (2016). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*. Αφοί Κυριακίδη Εκδόσεις Α.Ε.
- Reble, A. (2014). *Ιστορία της Παιδαγωγικής*. Εκδόσεις: Παπαδήμα Δ. Ν.
- Foucault, M., (2011). *Επιτήρηση και τιμωρία*. Εκδόσεις: Πλέθρον

Ξενόγλωσση

- Ayers, W. (2010). *To teach, the journey in comics*. Teachers College Press.
- Cannella, G. S. (1997). *Deconstructing Early Childhood Education: Social Justice and Revolution. Rethinking Childhood, Volume 2*. Peter Lang Publishing.
- Bloch, M., Swadener, B. B., & Cannella, G. S. (Eds.). (2014). *Reconceptualizing early childhood care and education: Critical questions, new imaginaries and social activism: A reader*. Peter Lang.
- Davis, B., & Degotardi, S. (2015). Who cares? Infant educators' responses to professional discourses of care. *Early Child Development and Care*, 185(11-12), 1733-1747.
- Darder, A. (2017). *Reinventing Paulo Freire: A pedagogy of love*. Taylor & Francis.
- Degotardi, S., & Pearson, E. (2014). *The relationship worlds of infants and toddlers: Multiple perspectives from early years theory and practice*. McGraw-Hill Education (UK).
- Freire, P. (1985). Reading the world and reading the word: An interview with Paulo Freire. *Language arts*, 62(1), 15-21.
- Lascarides, C. V., & Hinitz, B. F. (2011). *History of Early Childhood Education*. Routledge.
- Lino, D. M., & Parente, C. (2018). Play and Learning in Early Childhood Education: The Contribution of High Scope, Reggio Emilia, and Montessori Pedagogical Approaches. In *Early Childhood Education From an Intercultural and Bilingual Perspective* (pp. 147-163). IGI Global.
- Loughran, J. (2009). Is teaching a discipline? Implications for teaching and teacher education. *Teachers and Teaching: theory and practice*, 15(2), 189-203.
- Malaguzzi, L. (1993). For an education based on relationships. *Young children*, 49(1), 9-12.
- Moss, P. (2016). Loris Malaguzzi and the schools of Reggio Emilia: Provocation and hope for a renewed public education. *Improving Schools*, 19(2), 167-176.
- Moss, P. (2018). *Alternative narratives in early childhood: An introduction for students and practitioners*. Routledge.

Επιστημονικά περιοδικά

- European Early Childhood Research Journal
Contemporary issues of early childhood
Global studies of childhood
Early Childhood Research Quarterly
Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης:
Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση
Επιστημονική Επετηρίδα

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝ98	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6**ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

- Η απόκτηση απαραίτητων βασικών γνώσεων της φυσιολογίας και της σωματικής διάπλασης του παιδιού της πρώιμης παιδικής ηλικίας, ώστε να είναι η εφικτή η αναγνώριση του παιδιού που

πάσχει η είναι σε κίνδυνο (σε επίπεδο γνώσεων και ικανοτήτων) • Η αναγνώριση οξέων συμβαμάτων στο παιδί της πρώιμης παιδικής ηλικίας (πχ. πνιγμός, πνιγμονή, πυρετικοί σπασμοί, επιληπτικοί σπασμοί, ρινορραγίες, πυρετό, δήγματα εντόμων, αλλεργικές αντιδράσεις, ηλίαση, θερμοπληξία, καταπληξία (shock), λιποθυμία, απώλεια συνείδησης, κακώσεις και θλαστικά τραύματα, έμετοι / γαστρεντερίτιδα, ξένο σώμα σε οφθαλμό, μύτη, αυτί) και η ενημέρωση και εκπαίδευση για παροχή πρώτων βοηθειών στο χώρο παροχής αγωγής και φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία.. Η αναγνώριση συμβαμάτων σε παιδιά με χρόνια νοσήματα και η αντιμετώπισης (σε επίπεδο γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων) • Η κατανόηση του κινδύνου ατυχημάτων και δηλητηριάσεων στην πρώιμη παιδική ηλικία, της σημασίας στρατηγικών πρόληψης μέσα από την εφαρμογή κανόνων και οδηγιών ασφάλειας και της έγκαιρης και ενδεδειγμένης παρέμβασης σε χώρους αγωγής και φροντίδας παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας (σε επίπεδο γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων) • Αναγνώριση νοσημάτων που εκδηλώνονται α) με πυρετό και β) με εξάνθημα στο παιδί της πρώιμης παιδικής ηλικίας, και η κατανόηση των σχετιζόμενων καταστάσεων που χρήζουν άμεση-επείγουσα παρέμβαση (σε επίπεδο γνώσεων και ικανοτήτων). • Η κατανόηση νομικών θεμάτων και θεμάτων ηθικής, αλλά και των ιδιαιτεροτήτων παροχής πρώτων βοηθειών και παρέμβασης σε θέματα υγείας σε χώρους αγωγής και φροντίδας παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας (σε επίπεδο γνώσεων και ικανοτήτων).																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td>.....</td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td>.....</td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>		<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>																			
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
																			
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Αυτόνομη εργασία - Ομαδική εργασία • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικά χαρακτηριστικά της φυσιολογίας, της αύξησης και της ανάπτυξης του υγιούς βρέφους και παιδιού προσχολικής ηλικίας. Εισαγωγή στις Πρώτες Βοήθειες. 2. Ατυχήματα και δηλητηριάσεις στην πρώιμη παιδική ηλικία. Αίτια και η πρόληψη. 3. Σύνδρομο αιφνίδιου βρεφικού θανάτου – Περιγραφή, επιδημιολογία, οδηγίες πρόληψης. 4. Ο πυρετός ως πρώτο σύμπτωμα στην πρώιμη παιδική. Σύμμαχος ή εχθρός. Πότε χρήζει άμεσης ιατρικής παρέμβασης 5. Πυρετικοί σπασμοί. Επιληπτικά σύνδρομα στα παιδιά. Παροχή πρώτων βοηθειών.

6.	Εξανθηματικά νοσήματα στην πρώιμη παιδική ηλικία. Τι πρέπει να γνωρίζει ο παιδαγωγός. Πότε αποτελούν επείγουσα κατάσταση που χρήζει άμεσης ιατρικής παρέμβασης.
7.	Τροφικές αλλεργίες. Επείγουσες καταστάσεις σχετιζόμενες με αυτές. Πρόληψη και αντιμετώπιση
8.	Οξέα συμβάματα στην πρώιμη παιδική ηλικία και παροχή πρώτων βοηθειών σε χώρους αγωγής και φροντίδας παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας. Α' μέρος: πνιγμός, πνιγμονή, καταπληξία (shock), λιποθυμία, απώλεια συνείδησης.
9.	Οξέα συμβάματα στην πρώιμη παιδική ηλικία και παροχή πρώτων βοηθειών σε χώρους αγωγής και φροντίδας παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας. Β' μέρος: δήγματα εντόμων, αλλεργικές αντιδράσεις, ήλιαση, θερμοπληξία, ηλεκτροπληξία, εγκαύματα, κρυοπληξία, κρυπαγήματα, έμετοι / γαστρεντερίτιδα.
10.	Οξέα συμβάματα στην πρώιμη παιδική ηλικία και παροχή πρώτων βοηθειών σε χώρους αγωγής και φροντίδας παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας. Γ' μέρος: ρινορραγία, δαγκώματα, δήγματα ζώων, κακώσεις από μηχανικά αίτια – εκδορές, θλαστικά τραύματα, εξαρθρήματα, διαστρέμματα, κατάγματα, δαρμός.
11.	Αντιμετώπιση συμβαμάτων σε παιδί με χρόνιο νόσημα (πχ σε παιδί με σακχαρώδη διαβήτη, επιληψία, βρογχικό άσθμα κ.α.)
12.	Φάρμακα και υλικό πρώτων βοηθειών σε χώρους παροχής αγωγής και φροντίδας σε παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας.
13.	Νομικά θέματα και θέματα ηθικής και δεοντολογίας σχετικά με την παροχή πρώτων βοηθειών σε χώρους αγωγής και φροντίδας παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης εκπαίδευση (Πρόσωπο με πρόσωπο) Δυνατότητα τηλεεκπαίδευσης σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών και περιστάσεων σύμφωνα με τις οδηγίες του Ελληνικού Κράτους.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Προβολής όλων των θεμάτων με οπτικοακουστικά μέσα (προβολή διαφανειών) • Προβολή βίντεο πρώτων βοηθειών σε παιδιά και πρακτική εξάσκηση με χρήση προπλασμάτων πρώτων βοηθειών. • Συζήτησης μέσω περιστατικών (case reports) επείγουσας παιδιατρικής • Διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες του Πανεπιστημίου (Open e-class) • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ηλεκτρονικής πλατφόρμας (open e-class) για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Διαδραστική διδασκαλία	25
	Ασκήσεις πεδίου	35
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Σεμινάριο	20
	Σύνολο Μαθήματος	150

καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	- Εξετάσεις με θέματα ανάπτυξης ή πολλαπλής επιλογής - Προφορική εξέταση – Πρακτική εξέταση - Δυνατότητα online άσκησης (μέσω Open e-class, Microsoft Teams)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση British red cross-Βρετανικός Ερυθρός Σταυρός (2010). <i>Πρώτες βοήθειες για μωρά και παιδιά</i>. 2η έκδ Πασχαλίδης / BROKEN HILL PUBLISHERS LTD. Lissauer, T., & Clayden G. (2016). <i>Σύγχρονη Παιδιατρική</i> (4^η έκδ.). BROKEN HILL PUBLISHERS LTD Κανακούδη – Τσακαλίδου, Φ., Κατζός, Γ., Παπαχρήστου, Φ., & Δρόσου-Αγακίδου, Β. (2014). <i>Βασική παιδιατρική</i> (Γ' έκδ.). UNIVERSITY STUDIO PRESS. Rudolf, M., & Levene, M (2008). <i>Επίτομη κλινική παιδιατρική</i> (2^η έκδ.). ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΣ. Γερμενής Τ. (1994). <i>Μαθήματα Πρώτων Βοηθειών για επαγγέλματα Υγείας</i>. Εκδόσεις Βήτα. Ιατράκης Γ., Αντωνίου Ε., Περηφάνου Δ., & Νοταρά Β. (2020). <i>Πρώτες βοήθειες</i>. Desmos. Digital IKE. Τσόχας, Κ., & Πετρίδης, Α. (1998). <i>Πρώτες Βοήθειες. Βασικές γνώσεις</i>. Εκδόσεις Λύχνος. Μυριανθεός, Π. (2021). <i>Πρώτες Βοήθειες</i>. Εκδόσεις Πασχαλίδης / BROKEN HILL PUBLISHERS LTD. Ξενόγλωσση American Academy of Orthopaedic Surgeons (2014). <i>Επείγουσα Ιατρική</i> (2^η Έκδ.). Εκδόσεις Πασχαλίδης / BROKEN HILL PUBLISHERS LTD. American Red Cross. (2003). <i>Textbook of First Aid Fast</i> (2nd Ed.). American National Red Cross. (ξενόγλωσση) Brandenburg, M., (2012). <i>Baby Safe: The Practical Guide for Preventing Infant & Toddler Injuries</i>. Child Safe Strategies LLC (ξενόγλωσση) Επιστημονικά περιοδικά: Περιοδικό «Παιδιατρική» - Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία Δελτίο Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών Pediatric Critical Care Medicine (ξενόγλωσση) Pediatrics – American Academy of Pediatrics (ξενόγλωσση)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝ115	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίζουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία των παιδιών και να κατανοούν το ρόλο τους
- Να ορίζουν την έννοια και το περιεχόμενο του όρου υγιεινή διατροφή
- Να γνωρίζουν τα θρεπτικά συστατικά και τις σύγχρονες επιστημονικές συστάσεις για την υγιεινή διατροφή στην πρώιμη παιδική ηλικία

- Να κατανοούν τις επιστημονικές οδηγίες για τη διατροφή στην πρώιμη παιδική ηλικία, καθώς και τους παράγοντες που διαμορφώνουν τις διατροφικές συνήθειες των παιδιών
- Να αναγνωρίζουν την σημασία της Μεσογειακής Διατροφής για την μακροπρόθεσμη διατήρηση της υγείας των παιδιών
- Να γνωρίζουν τη σημασία της βιώσιμης διατροφής για την υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον
- Να κατανοούν τους παράγοντες κινδύνου για την ανάπτυξη παχυσαρκίας στην πρώιμη παιδική ηλικία και να αναγνωρίζουν την σημασία της για τη Δημόσια Υγεία
- Να αναγνωρίζουν τους παράγοντες κινδύνου για τα παιδιά με τροφικές αλλεργίες
- Να γνωρίζουν τις διατροφικές ιδιαιτερότητες των παιδιών με αναπτυξιακές διαταραχές ή/και δυσχέρειες στην σίτιση και την κατάποση
- Να γνωρίζουν τις διατροφικές πολιτικές και τα προγράμματα παρέμβασης στην πρώιμη παιδική ηλικία

Επίσης, μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν αναπτύξει τις δεξιότητές τους:

- Στην κριτική αξιολόγηση πληροφοριών και δεδομένων σχετικά με τη διατροφή και τα τρόφιμα
- Στην παρουσίαση των ευρημάτων της μελέτης τους με επαγγελματικό τρόπο σε γραπτό κείμενο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός της διαφορετικότητας και της πολυπολιτισμικότητας
- Σεβασμός του φυσικού περιβάλλοντος
- Άσκηση εποικοδομητικής κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία των παιδιών
2. Ο ρόλος της Διατροφής για την σωματική, πνευματική και ψυχική υγεία των παιδιών
3. Θρεπτικά συστατικά
4. Διατροφικές απαιτήσεις και διατροφικές συστάσεις στην πρώιμη παιδική ηλικία
5. Μητρικός Θηλασμός: σύγχρονα δεδομένα και προσεγγίσεις
6. Διατροφικές οδηγίες στη βρεφική και νηπιακή ηλικία - Παράγοντες διαμόρφωσης των διατροφικών συνθηκών στην παιδική ηλικία
7. Μεσογειακή διατροφή: χαρακτηριστικά και οφέλη

8. Χορτοφαγική και vegan διατροφή: οφέλη και περιορισμοί - Βιώσιμη διατροφή για τον άνθρωπο και το περιβάλλον
9. Παιδική παχυσαρκία
10. Τροφικές αλλεργίες στην πρώιμη παιδική ηλικία
11. Διατροφή βρεφών και νηπίων με αναπτυξιακές διαταραχές ή/και προβλήματα σίτισης και κατάποση
12. Χρήση συμπληρωμάτων διατροφής στην πρώιμη παιδική ηλικία
13. Διατροφικές πολιτικές και προγράμματα παρέμβασης στην πρώιμη παιδική ηλικία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Προβολικό σύστημα και δυνατότητα παρουσίασης με την εφαρμογή του Προγράμματος Power Point. • Πλατφόρμα Eclass • Δυνατότητα σύνδεσης με internet • Χρήση μηχανών αναζήτησης βιβλιογραφίας HEAL-LINK, PUBMED, SCOPUS, GOOGLE SCHOLAR • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της ιστοσελίδας του Τμήματος για την επικοινωνία με τους φοιτητές και την ενημέρωσή τους	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Εργαστήρια	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Sonneville K, Duggan C. Εγχειρίδιο Παιδικής Διατροφής Επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Γιαννακούλια Μ. Εκδόσεις Παρισιάνου, 5η έκδοση, Αθήνα 2018 Ζαμπέλας Α. Η Διατροφή στα στάδια της ζωής. 2η Έκδοση, Εκδόσεις Broken Hill Publishers Ltd. Λευκωσία, Αθήνα 2017. Contento RI. Διατροφική Αγωγή - Συνδέοντας την Έρευνα, τη Θεωρία και την Πρακτική. Εκδόσεις Broken Hill Publishers, 2018 Ινστιτούτο Prolepsis, Εθνικός Διατροφικός Οδηγός για βρέφη, παιδιά και εφήβους. Αθήνα, 2014. Spark A, Dinour M.L. Obenchain J. Διατροφή στη Δημόσια Υγεία. Broken Hill Publishers Ltd. Λευκωσία, 2018 Gibney M, Forster HH, Kok FJ (επιμ). Εισαγωγή στη Διατροφή του ανθρώπου. Επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: Ματάλα Α.Α, Γιαννακούλια Μ. Εκδόσεις Παρισιάνου, Αθήνα, 2013 Δημόπουλος Κ.Α, Ντετοπούλου Β. Διατροφή, Μεσογειακή Δίαιτα και Ασθένειες, Ιατρικές Εκδόσεις Βασιλειάδης, 2020 Liou D., Bauer K.D. Συμβουλευτική στη Διατροφή και Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Δεξιοτήτων. Εκδόσεις Broken Hill Publishers, 2022. Ogden J. Η Ψυχολογία της Διατροφής. Εκδόσεις Broken Hill Publishers, 2022. Willett W. Διατροφική Επιδημιολογία. Broken Hill Publishers, 2021 Lovegrove A. J, Hodson L, Sharma S, Lanham-New A. 5. Μεθοδολογίες Διατροφικής Έρευνας. Εκδόσεις Broken Hill Publishers, 2018 Υπουργείο Υγείας. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία. 2021 Ξενόγλωσση Lawrence M, Worsley T. Public Health Nutrition - From principles to practice. Routledge, 2020 Preedy VR, Watson R.R (eds). The Mediterranean Diet - An evidence-based approach. Elsevier Academic Press, 2nd Ed. London, 2020 The Nutrition Society. Textbook Set. Wiley-Blackwel, 3rd edition, 2019 EFSA Journal: Special edition on Dietary Reference https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/toc/10.1002/(ISSN)1831-4732.021217 Values. 2017. WHO Regional Office for Europe. Action plan for the prevention and control of noncommunicable disease in the WHO European Region. Copenhagen, Denmark, 2016 Nestle M. Food Politics. University of California Press, Berkeley 2003 Επιστημονικά περιοδικά: Annual Review of Nutrition International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity BMJ Nutrition, Prevention & Health Journal of Nutrition European Journal of Nutrition MDPI Children MDPI Nutrients Ελληνική Επιθεώρηση Διαιτολογίας και Διατροφής	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝ44	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του Μαθήματος, οι φοιτητές/τριες, σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση: ➤ Να κατανοούν τους διαφορετικούς ορισμούς, τις διαστάσεις και της προσδιοριστές της υγείας. ➤ Να γνωρίζουν τις βασικές έννοιες και αρχές της επιστήμης της προαγωγής υγείας ➤ Να αναγνωρίζουν την επιστήμη της αγωγής υγείας ως την κυριότερη στρατηγική της προαγωγής υγείας ➤ Να γνωρίζουν τις κύριες συμπεριφορές υγείας που συμβάλλουν στη νοσηρότητα και θνησιμότητα του πληθυσμού. ➤ Να κατανοούν τα στάδια του σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων προαγωγής υγείας στην εκπαίδευση

- Να ονομάζουν τις βασικές δεξιότητες και τα εργαλεία της επικοινωνίας στην αγωγή υγείας
- Να περιγράφουν τις αρχές μάθησης γνώσεων υγείας από τα άτομα
- Να αντιλαμβάνονται τις θεωρίες αλλαγής ανθυγιεινών συμπεριφορών υγείας
- Να συνειδητοποιούν τη σημασία της αρχής της ενδυνάμωσης των ατόμων στα θέματα υγείας και στους προσδιοριστές της υγείας
- Να περιγράφουν τις μεθόδους προαγωγής υγείας σε ομάδες, στην κοινότητα και στην χάραξη δημόσιας πολιτικής.

Σε επίπεδο **δεξιότητων**, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- Να χρησιμοποιούν τις βασικές δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας στη διαπροσωπική και ομαδική συνεργασία
- Να σχεδιάζουν τα στάδια παρεμβάσεων προαγωγής υγείας σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.
- Να ασκούν τις βασικές δεξιότητες ζωής που έχουν σχέση με συμπεριφορές υγείας στην καθημερινή τους ζωή και στον μελλοντικό εργασιακό τους χώρο
- Να αναζητούν σχετική βιβλιογραφία για την υλοποίηση προγραμμάτων προαγωγής υγείας σε παιδικό πληθυσμό.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων**, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- Να εφαρμόζουν την ολιστική διάσταση της υγείας στον εργασιακό τους χώρο
- Να βελτιώνουν τις επικοινωνιακές δεξιότητες τους ως άτομα και ως συνεργάτες σε ομάδα
- Να υπερασπίζονται την αξία της υγείας και τη σημασία της πρόληψης των ασθενειών σε επίπεδο ατόμου, οικογένειας, ομάδας, πληθυσμού.
- Να οργανώνουν προγράμματα προαγωγής υγείας στον εργασιακό τους χώρο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Υγεία, προσδιοριστές της υγείας, ολιστική διάσταση της υγείας
2. Προαγωγή υγείας: ορισμός, έννοια, ιστορία, αποστολή, δράσεις
3. Αγωγή υγείας: εννοιολογική προσέγγιση, μέθοδοι και πρακτικές

4.	Συμπεριφορές υγείας: προγράμματα προαγωγής υγείας για την πρόληψη ανθυγιεινών συμπεριφορών.
5.	Προαγωγή της ψυχικής υγείας κατά την πρώιμη παιδική ηλικία
6.	Αγωγή υγείας με δεξιότητες ζωής – Η αρχή της ενδυνάμωσης των ατόμων
7.	Σχεδιασμός προγραμμάτων προαγωγής υγείας-εκτίμηση αναγκών και θέσπιση προτεραιοτήτων, αξιολόγηση προγραμμάτων στην προσχολική εκπαίδευση
8.	Ανάπτυξη δεξιοτήτων διοίκησης και συνεργασίας στην προαγωγή υγείας
9.	Βασικές δεξιότητες επικοινωνίας στην προαγωγή υγείας
10.	Εργαλεία επικοινωνίας μηνυμάτων υγείας στον πληθυσμό
11.	Αρχές μάθησης στην αγωγή υγείας. Διδασκαλία γνώσεων και δεξιοτήτων υγείας στον πληθυσμό, άτομα και ομάδες.
12.	Προαγωγή Υγείας σε ομάδες
13.	Μοντέλα αλλαγής συμπεριφοράς υγείας: αλλαγή πεποιθήσεων, αξιών, στάσεων και συμπεριφορών υγείας των ατόμων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διαζώσης εκπαίδευση (Πρόσωπο με πρόσωπο)																	
	Δυνατότητα τηλεεκπαίδευσης σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών και περιστάσεων σύμφωνα με τις οδηγίες του Ελληνικού Κράτους.																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Προβολή power points σε όλες τις ενότητες του μαθήματος • Μελέτες περίπτωσης σχετικές με τις ενότητες του μαθήματος • Ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Πανεπιστημίου (Open e-class) • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ηλεκτρονικής πλατφόρμας (open e-class) για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table><tr><th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>25</td></tr><tr><td>Μελέτες περιπτώσεων - βιωματικές δραστηριότητες</td><td>14</td></tr><tr><td>Ομαδική εργασία</td><td>36</td></tr><tr><td>Καθοδηγούμενη μελέτη</td><td>25</td></tr><tr><td>Μη Καθοδηγούμενη μελέτη</td><td>20</td></tr><tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr></table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	25	Μελέτες περιπτώσεων - βιωματικές δραστηριότητες	14	Ομαδική εργασία	36	Καθοδηγούμενη μελέτη	25	Μη Καθοδηγούμενη μελέτη	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
Διαλέξεις	25																	
Μελέτες περιπτώσεων - βιωματικές δραστηριότητες	14																	
Ομαδική εργασία	36																	
Καθοδηγούμενη μελέτη	25																	
Μη Καθοδηγούμενη μελέτη	20																	
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30																	
Σύνολο Μαθήματος	150																	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Η αξιολόγηση γίνεται στην ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου με θέματα σύντομης ανάπτυξης, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή σωστό-λάθος.																	

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η επίδοση στις εξετάσεις υπολογίζεται ως το 100% του τελικού βαθμού. Μπορεί να δοθεί γραπτή εργασία (απαλλακτική) μόνο στην περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/τρια αδυνατεί να προσέλθει στις γραπτές εξετάσεις για πολύ σοβαρούς λόγους την ύπαρξη των οποίων θα πρέπει να τεκμηριώσει.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ewles L, & Simnett I. (2011). <i>Προάγοντας την Υγεία – ένας πρακτικός οδηγός</i>. (Επιστημονική επιμέλεια –μετάφραση: Μεράκου Κ, Μπαρμπούνη Α, Κουρέα-Κρεμαστινού Τζ, - Γενική Επιμέλεια: Κυριόπουλος Ι.Η.). Εκδόσεις Πασχαλίδης. Θεοδωράκης, Ι, & Χασάνδρα Μ. (2018). <i>Σχεδιασμός Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας</i>. Αφοί Κυριακίδη. Καραγιαννοπούλου-Κόγιου Σ. (2013). <i>Αγωγή Υγείας</i>. Εκδόσεις Παπαζήση. Τούντας Γ. (2021). <i>ΥΓΕΙΑ: Η επίδραση του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, των θεσμών και της ανθρώπινης συμπεριφοράς</i>. Εκδόσεις Επίκεντρο. Κουμπούρος Ι(2020). <i>Ψηφιακή Υγεία και Σύγχρονες Τεχνολογίες στην Προαγωγή Υγείας</i>. Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών. Δαρβίρη, Χ. (2007). <i>Προαγωγή Υγείας</i>. Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης. Συναφή επιστημονικά περιοδικά/ηλεκτρονικό υλικό: <i>Νέα Υγεία</i>. Ηλεκτρονικό περιοδικό. Διαθέσιμο στο: https://neaygeia.gr/ https://neaygeia.gr/ Υπουργείο Υγείας. <i>Προγράμματα αγωγής υγείας στο σχολείο</i>. https://www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-prwtobathmias-frontidas-ygeias/draseis-kai-programmata-agwghs-ygeias/agwgh-ygeias/

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ45	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΡΕΦΩΝ ΜΕΣΩ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	

Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι α) να κατανοήσουν οι φοιτητές ότι το βρέφος στον ΒΝΣ είναι ταυτόχρονα άτομο, υποκείμενο και μέρος- μέλος μιας συλλογικότητας. β) να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο το βρέφος επενεργεί στο φυσικό, κοινωνικό και μαθησιακό περιβάλλον του ΒΝΣ σταθμού μέσω της καθημερινής αλληλεπίδρασης του με αυτά γ) να αντιληφθούν ότι τα βρέφη συνοικοδομούν γνώσεις και σχέσεις και δ) να κατανοήσουν τη σημαντικότητα του ρόλου του παιδαγωγού προκειμένου να είναι σε θέση μελλοντικά να υποστηρίξουν και να προωθήσουν τη συνοικοδόμηση γνώσεων και σχέσεων καθώς και την επενέργεια των βρεφών αναγνωρίζοντάς τα ως δρώντα άτομα στο ΒΝΣ. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει: • Βασικές αρχές της παιδαγωγικής μέσω αλληλεπιδράσεων • Τρόπους και μέσα για την υποστήριξη των βρεφών στις αλληλεπιδράσεις τους • Τρόπους και μέσα για την υποστήριξη της συνοικοδόμησης της γνώσης και των σχέσεων με τα βρέφη • Τρόπους και μέσα για την υποστήριξη της επενέργειας του βρέφους στο ΒΝΣ.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τη σημασία της θετικής αλληλεπίδρασης για την αγωγή και τη φροντίδα των βρεφών.
- Την αξία των προγραμμάτων που στηρίζονται στην παιδαγωγική μέσω αλληλεπιδράσεων
- Τον ρόλο των παιδαγωγών στην ανάπτυξη σχέσεων με τα βρέφη
- Τον ρόλο των παιδαγωγών στην ενίσχυση της επενέργειας του βρέφους στο ΒΝΣ

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να θέτει σε εφαρμογή παιδαγωγικές πρακτικές για την ενίσχυση των αλληλεπιδράσεων
- Να οργανώνει και να διασφαλίζει τη χρήση της παιδαγωγικής μέσω αλληλεπιδράσεων στο ημερήσιο πρόγραμμα με τα βρέφη στο ΒΝΣ
- Να αξιολογεί τις παιδαγωγικές του πρακτικές λαμβάνοντας υπόψη τις σωματικές, ψυχοσυναισθηματικές και νοητικές ανάγκες των βρεφών
- Να συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διεπιστημονικής ομάδας για τη στήριξη των βρεφών και της οικογένειάς τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....*

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η αλληλεπίδραση των βρεφών με το φυσικό, το κοινωνικό και το μαθησιακό περιβάλλον του ΒΝΣ
2. Συνοικοδόμηση της αγωγής και της φροντίδας
3. Ο ρόλος της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας στις αλληλεπιδράσεις
4. Αλληλεπιδράσεις με συνομήλικους
5. Η σημασία των τμημάτων μεικτών ηλικιών- Πρώιμες φιλίες
6. Αλληλεπιδράσεις κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού
7. Ο ρόλος των παιδαγωγών στην ανάπτυξη σχέσεων
8. Αποδομώντας τη δύναμη και την εξουσία του παιδαγωγού στο ΒΝΣ
9. Αλληλεπιδράσεις με το φυσικό περιβάλλον του βρεφονηπιακού σταθμού
10. Πως χρησιμοποιούν και πως αλληλεπιδρούν τα βρέφη με αντικείμενα, έπιπλα, εσωτερικούς-εξωτερικούς χώρους του ΒΝΣ
11. Ο ενεργός ρόλος του βρέφους στο χώρο του ΒΝΣ

12. Το βρέφος στο πάτωμα: Εντάσσοντας τον πολυδιάστατο ρόλο του πατώματος στο παιδαγωγικό πρόγραμμα
13. Οι αλληλεπιδράσεις ως κριτήριο ποιότητας του σταθμού

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης Διδασκαλία στο αμφιθέατρο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Διαδραστική διδασκαλία	40
	Εργασίες	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Γραπτή τελική εξέταση - Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων Ή ατομική γραπτή εργασία	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αυγητίδου, Σ. (2008). *Συνεργατική μάθηση στην προσχολική Εκπαίδευση: έρευνα και εφαρμογές*. Αθήνα: Gutenberg.

Αυγητίδου, Σ. (2001). *Το παιδικό παιχνίδι: διερεύνηση της συνεργατικής δόμησης του κόσμου των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση*. Στο Σ. Αυγητίδου (Επιμ.) *Το παιχνίδι: Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις*, 179-154., Αθήνα: Τυπωθήτω.

Αυγητίδου, Σ. (1997). *Οι κοινωνικές σχέσεις και η παιδική φιλία στην προσχολική ηλικία*. Παιδαγωγική και Εκπαίδευση, 36. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Βρεττός, Ι. (2003). *Μη λεκτική συμπεριφορά εκπαιδευτικού – μαθητή*. Αθήνα : Ατραπός.

Γκότοβος, Α. (1995). *Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση. Επικοινωνία και Κοινωνική Μάθηση στο σχολείο*. Αθήνα : Gutenberg.

Gunn, A. C., Hruska, C. A., & Κατσιάδα, Ε. (Επιστ. επιμ.). (2022). *Αλληλεπιδράσεις στην πρώιμη παιδική ηλικία (1η έκδ.)*. ΠΕΔΙΟ Εκδοτική.

Κοντάκος, Α., & Πολεμικός, Ν. (2000). *Η μη λεκτική επικοινωνία στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Λαλούμη-Βιδάλη, Ε. (2002). *Ανθρώπινες Σχέσεις και Επικοινωνία στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Σύγχρονες Εκδόσεις Θεσσαλονίκης.

Μπίκος, Κ. (2004). *Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη*. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Μπυρμπίλη, Μ. (2015) *Προς μια Παιδαγωγική του Διαλόγου: Ο ρόλος και η σημασία των ερωτήσεων στην Προσχολική Εκπαίδευση*, Θεσσαλονίκη: "Σοφία" Ανώνυμη Εκδοτική & Εμπορική Εταιρεία

Ξενόγλωσση

Atherton, F., & Nutbrown, C. (2013). *Understanding schemas and young children: From birth to three*. Sage Publications.

Corsaro, W. A. (2017). *The sociology of childhood*. Sage Publications.

Elfer, P. (2013). *Key persons in the nursery: Building relationships for quality provision*. Routledge.

Gunn, A.C., Hruska, C.A, (2017), *Interactions in Early Childhood Education: Recent Research and Emerged Concepts*, Springer

Kernan, M., & Singer, E. (Eds.). (2011). *Peer relationships in early childhood education and care*. London: Routledge.

Katsiada, E., Roufidou, I., Wainwright, J., & Angeli, V. (2018). *Young children's agency: Exploring children's interactions with practitioners and ancillary staff members in Greek early childhood education and care settings*. Early child development and care, 188(7), 937-950.

Katsiada, E., & Roufidou, I. (2018). *Young children's use of their setting's internal floor space affordances: evidence from an ethnographic case study*. Early Child Development and Care, 1-13.

Επιστημονικά περιοδικά

Early Child Development and Care

Early Childhood Education Journal

Journal of Early Childhood Research

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ43	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΡΦΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ - ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τη θεωρία και την πράξη της διδακτικής ως μεθόδου εφαρμογής του αναλυτικού προγράμματος, και τις ποικίλες διδακτικές μορφές, τεχνικές, υλικά και μέσα. Επιπλέον του θεωρητικού υποβάθρου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές, στο μάθημα προβλέπεται να εκπαιδευτούν και στον σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση μικροδιδασκαλιών σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει την έννοια, τον σκοπό και τις μορφές διδασκαλίας
- Να γνωρίζει τη διαδικασία σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης διδακτικών εφαρμογών
- Να αντιλαμβάνεται τις εκάστοτε παραμέτρους για την επιτυχή διδακτική πράξη
- Να περιγράφει τους στόχους στα διδακτικά μοντέλα και τις τεχνικές που εφαρμόζει

Β) σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να επιλέγει και να ιεραρχεί κατάλληλα διδακτικούς στόχους
- Να διακρίνει την καταλληλότητα των μεθόδων και τεχνικών σε σχέση με το περιεχόμενο που στοχεύει να διδάξει α εκπαιδευτικά περιεχόμενα ως προς τις προτεραιότητές τους

• Να οργανώνει καινοτόμες διδακτικές εμπειρίες • Να προωθεί την αυθεντικότητα και την ευελιξία στο διδακτικό του έργο και τη μάθηση Γ) σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση: • Να αιτιολογεί το θεωρητικό υπόβαθρο των επιλογών του/της • Να χειρίζεται ερευνητικά τη βιβλιογραφία σε σχέση με τη τις διδακτικές προσεγγίσεις • Να αναλύει και να συνθέτει υπεύθυνα τα δεδομένα των επιλογών του/της • Να υποστηρίζει με επιχειρήματα τις επιλογές του/της • Να συγκρίνει και να αξιολογεί τα δεδομένα, και να λαμβάνει αποφάσεις																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον • Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επαγωγικής σκέψης																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Γενική διδακτική θεωρία 2. Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία 3. Επιλογή και οργάνωση του διδακτικού αντικειμένου 4. Στοχοθεσία – προσχεδιασμένη και μη σχεδιασμένη υλοποίηση στόχων 5. Αξιοποίηση εννοιολογικού χάρτη 6. Μορφές διδασκαλίας - Διαλογικές και παραστατικές μέθοδοι διδασκαλίας 7. Διαφοροποιημένη διδασκαλία και μάθηση 8. Η δύναμη της συνδιδασκαλίας – Διεπιστημονικές προσεγγίσεις 9. Ψηφιακή διδασκαλία – Σύγχρονη και ασύγχρονη 10. Σχεδιασμός μικροδιδασκαλίας – Προϋποθέσεις 11. Σχεδιασμός και υλοποίηση μικροδιδασκαλίας – Κριτήρια αξιολόγησης 12. Διερευνητικές μορφές διδασκαλίας – Η δύναμη των projects 13. Καινοτομία και δημιουργικότητα στη διδασκαλία																			

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	Power Points, videos, άλλο εποπτικό υλικό, Εργαστηριακή εκπαίδευση

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές															
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές ασκήσεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Διαδραστική διδασκαλία	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Εργαστηριακές ασκήσεις	40	Συγγραφή εργασίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	40														
Διαδραστική διδασκαλία	20														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20														
Εργαστηριακές ασκήσεις	40														
Συγγραφή εργασίας	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Γραπτή εξέταση (80% του συνολικού βαθμού) • Εργασία Σχεδιασμού διδασκαλίας (20% του συνολικού βαθμού)														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Apple, M., (1986). <i>Ιδεολογία και αναλυτικά προγράμματα</i>, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής. Βαλιαντή, Σ. και Νεοφύτου, Λ., (2017). <i>Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Λειτουργική και αποτελεσματική εφαρμογή</i>. Εκδ. ΠΕΔΙΟ. Bloom, B. S. & Krathwohl, D. R., (1986). <i>Ταξινόμια διδακτικών στόχων</i>, (μτφρ. Αλ. Λαμπράκη - Παγανού), τόμος Α' -Γνωστικός Τομέας, Εκδόσεις Κώδικας, Αθήνα. Jacobsen, D., Eggen, P., & Kauchak, D. (2009). <i>Μέθοδοι Διδασκαλίας. Ενίσχυση της Μάθησης των παιδιών από το Νηπιαγωγείο έως το Λύκειο</i>. (Επιμ.: Μ. Σακελλαρίου & Μ. Κόνσολας). Διάδραση. Katz, L.G., Chard, S.C., Κόνσολας, Μ., (2011). <i>Η μέθοδος Project: Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των παιδιών της προσχολικής ηλικίας</i>. Εκδ. Κ. Μπάμπαλης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ. Καψάλης, Γ. Α. & Βρεττός, Ε. Γ. (2015). <i>Μικροδιδασκαλία και Άσκηση Διδακτικών Δεξιοτήτων</i>. Ατραπός. Κορωνάιου, Α., (2002). <i>Εκπαιδευοντας εκτός σχολείου</i>. Εκδ. Μεταίχμιο Εκδοτική Α.Ε. Kron F. W., Σοφός Α. (2007). <i>Διδακτική των μέσων</i>, Εκδότης: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.

Κυπριανός Π., και Μουσένα Ε. (Επιμ.) (2021) *Πέρα από την Ποιότητα - Γλώσσες αξιολόγησης στην Προσχολική Αγωγή*. Gutenberg. Αθήνα
 Dahlberg G., Moss P. & Pence A. *Beyond Quality in Early Childhood Education and Care – Languages of Evaluation*. Routledge. London and New York.
 McLachlan Claire, Fleeer Marilyn, Edwards Susan, Παπανδρέου Μαρία (επιμ.) (2017). *Αναλυτικά Προγράμματα Προσχολικής και Πρώτης Σχολικής Ηλικίας*. Gutenberg: Αθήνα.
 Μουσένα Ε. (2021). *Επικοινωνία και Προφορικότητα στην Εκπαίδευση: Προγράμματα και Παιδαγωγικές Πρακτικές*. Gutenberg. Αθήνα.
 Μπιρμπύλη, Μ., (2015). *Προς μια Παιδαγωγική του Διαλόγου*. Εκδ. Σοφία.

Ξενόγλωσση

Barnes, D. (1976). *From Communication to Curriculum*. Harnmondsworth: Penguin.
 Clay, M. (2001). *Change over time in children's literacy development*, Heinemann.
 Cooper, D.J. (2000). *Literacy: Helping Children Construct Meaning*. Boston: Houghton Mifflin Company.
 Cresas, X. (1989). *On n'apprend pas tout seul. Interacions sociales et construction des savoirs*. ESF : Paris.
 Edwards, D. & Mercer, N. (1987). *Common Knowledge: The Development of Understanding in the Classroom*. London: Methuen.
 Dodge, Diane Trister. (2002). *Creative curriculum for preschool, 4th edition*. Washington, DC: Teaching Strategies.
 Goodson, I. (1994). *Studying Curriculum: Cases and Methods*, Buckingham, Open University Press
 Newman, D. Griffin, P. & Cole, M. (1989). *The Construction Zone*. Cambridge: Cambridge University Press.
 Kelly A. V. (1999). *The Curriculum, Theory and Practice*, London, PCP
 Mousena E. & Raptis N., (2020). Beyond Teaching: School Climate and Communication in the Educational Context, in: Waller, L. (Ed.) *Education at the Intersection of Globalization and Technology*. pp. 153-169. Intech Open. DOI: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.93575>
 Young, F.D.M. (1998). *The Curriculum of the Future*, London, Falmer Press
 Vogel, M. J. ed. (1987). *Red, White and Blue—Childhood and Citizenship*, Please Touch Museum for Children, Philadelphia, PA, ERIC.

Επιστημονικά περιοδικά

Curriculum Inquiry
 Education & Culture: The Journal of the John Dewey Society
 Children & Society
 International Journal of Education Policy & Leadership
 European Early Childhood Research Journal
 Early Education Journal
 Early child development and care
 Early Childhood Research Quarterly
 Contemporary Issues in Early Childhood
 Compare: A Journal of Comparative and International Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ47	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα είδη του παιδικού βιβλίου που απευθύνεται σε βρέφη και νήπια, τον τρόπο προσέγγισής τους αλλά και την αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική πράξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζει τις νέες τάσεις στο χώρο του παιδικού βιβλίου για παιδιά 0-6 ετών.
- να κατανοεί τον τρόπο ανάγνωσης του εικονογραφημένου βιβλίου.
- να γνωρίζει όλο το εύρος του παιδικού βιβλίου, π.χ. βιβλία χωρίς λόγια, βιβλία με περίεργη υλικότητα.

Β) σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να αντιμετωπίζουν κριτικά το παιδικό βιβλίο.
- να συσχετίζει πληροφορίες που προέρχονται από διαφορετικά επιστημονικά άρθρα

Γ) σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να εντάσσουν το παιδικό βιβλίο στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- να επιλέγουν βιβλία παιδικής λογοτεχνίας με αξιολογικά κριτήρια.
- να χρησιμοποιούν φυσικές ή ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες σε θέματα που άπτονται της παιδικής λογοτεχνίας
- να μάθουν να εργάζονται ατομικά αλλά και να συνεργάζονται σε ομαδικές εργασίες
- να προάγουν την ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική τους σκέψη

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αποσαφήνιση του όρου «Παιδικό βιβλίο»
2. Είδη παιδικού βιβλίου
3. Κριτήρια επιλογής βιβλίων
4. Θεματικές των παιδικών βιβλίων
5. Παράγοντες σύνδεσης του παιδιού με το βιβλίο
6. Από το κείμενο στο βιβλίο: Παρακειμενικά στοιχεία (εξώφυλλα, τίτλοι, υλικότητα κ.ά)
7. Είδη βιβλίων για βρέφη και νήπια (π.χ. βιβλία εννοιών, βιβλία -παιχνίδια, βιβλία-αντικείμενα, μικρές ιστορίες, βιβλία χωρίς λόγια κ.α.)
8. Η σημασία της ανάγνωσης στα βρέφη και τα νήπια
9. Τρόποι και στυλ ανάγνωσης βιβλίου σε βρέφη και νήπια (ατομική ανάγνωση, ανάγνωση-παιχνίδι,
10. Αλληλεπιδραστικές ομαδικές αφηγήσεις – «Μεγάλες συζητήσεις».
11. Η αξιοποίηση του παιδικού βιβλίου στον παιδικό σταθμό.
12. Δημιουργία και λειτουργία βιβλιοθήκης στον παιδικό σταθμό.
13. Παρουσιάσεις εικονογραφημένων παιδικών βιβλίων για βρέφη και νήπια.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Παρουσιάσεις διαλέξεων και εποπτικό υλικό	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
<i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας /</i>	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150

εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Εκπόνηση γραπτής εργασίας (30% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (70% του συνολικού βαθμού)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αναγνωστοπούλου, Δ. (2002). *Λογοτεχνική Πρόσληψη στην Προσχολική και Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.
2. Αναγνωστοπούλου, Δ., Καλογήρου, Τζ., & Πάτσιου, Β. (2002). *Λογοτεχνικά Βιβλία στην Προσχολική Αγωγή*. Αθήνα: Σχολή Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου.
3. Bonnafé, Marie (2017). *Τα βιβλία κάνουν καλό στα μωρά*, μτφρ. Γρηγόρης Αμπατζόγλου, Μαρία Μπούρη, Χριστίνα Χατζηδημητρίου, επιμέλεια Έλενα Φωτιάδου. Θεσσαλονίκη: ΣΥΜΕΠΕ.
4. Γαβριηλίδου, Σ. (2018). *Εκδότες, Βιβλία, Παιδιά*. Θεσ/νίκη: University Studio Press.
5. Γιαννικοπούλου, Α. (2016). *Το Εικονογραφημένο Βιβλίο στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.
6. Γκίβαλου, Α. & Πολίτης, Δ. (2013). *Καλλιεργώντας τη Φιλαναγνωσία*. Αθήνα: Διάδραση.
7. Καλογήρου, Τζ. & Λαλαγιάννη, Κ. (2005). *Η Λογοτεχνία στο Σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω
8. Κανατσούλη, Μ. (2014). *Μυστικά, Ψέματα, Όνειρα και άλλα: Λογοτεχνία για Αναγνώστες Προσχολικής και Πρώτης Σχολικής Ηλικίας*. Θεσ/κη: University Studio Press.
9. Μίσιοι, Μ. (2020). *Βουβά Κόμικς και Εικονοβιβλίο*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
10. Οικονομίδου, Σ. (2016). *Το Παιδί Πίσω από τις Λέξεις*. Αθήνα: Gutenberg.
11. Παπαδάτος, Γ. (2014). *Το Παιδικό Βιβλίο στην Εκπαίδευση και στην Κοινωνία*. Αθήνα: Παπαδόπουλος.

Επιστημονικά περιοδικά
 Keimena, Περιοδικό Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
 Διαδρομές
 bookbook
 Children's Literature in Education
 Children's Literature
 Children's Literature Association Quarterly
 Bookbird
 The Lion and the Unicorn

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΠ103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες τον σημαντικό ρόλο της Παιδαγωγικής της Φροντίδας στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού και ότι αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της παιδαγωγικής πράξης. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες προσεγγίζουν το έργο σημαντικών φιλοσόφων/παιδαγωγών που έθεσαν το πλαίσιο και τα θεμέλια της ηθικής της φροντίδας και διαχώρισαν την μητρική από την επαγγελματική φροντίδα. Τέλος, κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναδεικνύονται όλες εκείνες οι ευκαιρίες που προκύπτουν για μάθηση και ανάπτυξη των παιδιών μέσα από τις καθημερινές διαδικασίες της φροντίδας στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) Σε επίπεδο **γνώσεων** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- τις βασικές αρχές της παιδαγωγικής της φροντίδας
- τη σημασία της παιδαγωγικής της φροντίδας στην προώθηση της ευημερίας και της ολόπλευρης ανάπτυξης του παιδιού
- τις διαφορές ανάμεσα στη μητρική και την επαγγελματική φροντίδα του παιδιού

Β) Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- τις πρακτικές της παιδαγωγικής της φροντίδας στις καθημερινές διαδικασίες του Βρεφονηπιακού Σταθμού
- τον τρόπο διαχείρισης και επίλυσης προβλημάτων κατά τη διάρκεια εφαρμογής των πρακτικών της φροντίδας
- τον τρόπο προσέγγισης των παιδιών με ειδικές ανάγκες και από διαφορετικούς πολιτισμούς στο πλαίσιο της παιδαγωγικής της φροντίδας

Γ) Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- να οργανώνει σύμφωνα με τις βασικές αρχές τις πρακτικές της παιδαγωγικής της φροντίδας στις καθημερινές διαδικασίες του Βρεφονηπιακού Σταθμού
- να διασφαλίζει το δικαίωμα του παιδιού στην φροντίδα
- να συνεργάζεται σε διεπιστημονικό επίπεδο με άτομα και φορείς για την προαγωγή και προάσπιση της φροντίδας του παιδιού

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Αυτόνομη εργασία

- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός και έννοια της φροντίδας. Σχέση φροντίδας και παιδαγωγικής.
2. Διαφορές στην προσέγγιση της φροντίδας υπό το πρίσμα των πολιτισμών.
3. Οριοθετώντας τη μητρική και την επαγγελματική φροντίδα.
4. Παιδαγωγική της φροντίδας: η συμβολή της Nel Noddings.
5. Παιδαγωγική της φροντίδας: η συμβολή των Carol Gilligan, Magda Gerber, Emmi Pikler, Ron Lally, Janet Gonzalez-Mena.
6. Παιδαγωγική της φροντίδας και προώθηση της ευημερίας του παιδιού.
7. Βασικές αρχές και πρακτικές της παιδαγωγικής της φροντίδας: η διαδικασία του φαγητού στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.
8. Βασικές αρχές και πρακτικές της παιδαγωγικής της φροντίδας: η διαδικασία του ύπνου στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.
9. Βασικές αρχές και πρακτικές της παιδαγωγικής της φροντίδας: η διαδικασία της αλλαγής/τουαλέτας στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.
10. Διαχείριση δυσκολιών κατά τις πρακτικές της παιδαγωγικής της φροντίδας.
11. Πρακτικές της παιδαγωγικής της φροντίδας σε παιδιά με ειδικές ανάγκες και παιδιά από διαφορετικούς πολιτισμούς.
12. Αυτό-φροντίδα των παιδαγωγών.
13. Προσέγγιση των προγραμμάτων προσχολικής αγωγής μέσα από την οπτική της παιδαγωγικής της φροντίδας: παραδείγματα από άλλες χώρες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Διαλέξεις με διαφάνειες και χρήση προβολέα. • Προβολή video/ταινιών. • Ανάρτηση υλικού στην πλατφόρμα και επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση εκπαιδευτικών διαδραστικών εφαρμογών. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Διαδραστική διδασκαλία	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εξαμήνου ανά πιστωτική μονάδα)	150

μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας (30% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (70% του συνολικού βαθμού)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Leach, P. (2018). <i>Τα πρώτα κρίσιμα χρόνια του παιδιού μας. Από τη γέννηση έως πέντε ετών</i>. Επίτομο (Επιμ. Μ. Ντάβου). Εκδ. Παπαζήση. Murray, L. (2017). <i>Ψυχολογία των βρεφών. Πώς οι σχέσεις υποστηρίζουν την ανάπτυξη των βρεφών από τη γέννηση μέχρι την ηλικία των δύο ετών</i> (Επιμ. Ζ. Παπαληγούρα). Παπαδοπούλου, Κ., & Αναγνωστάκη, Α. (2021). <i>Μεγαλώνοντας στο νηπιαγωγείο</i>. Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός & ΣΙΑ ΕΕ. Πετρογιάννης, Κ. & Melhuish, E.C. (2001). <i>Προσχολική Ηλικία: Φροντίδα – Αγωγή – Ανάπτυξη. Ευρήματα από τη διεθνή έρευνα</i>. Εκδ. Καστανιώτη. Ξενόγλωσση Ailwood, J. (2017). Exploring the care in early childhood education and care. <i>Global Studies of Childhood</i>, 7(4), 305–310. Brooker, L. (2010). Constructing The Triangle Of Care: Power And Professionalism In Practitioner/Parent Relationships. <i>British Journal of Educational Studies</i>, 58(2), 181–196. Davis, B., & Degotardi, S. (2015). Who cares? Infant educators responses to professional discourses of care. <i>Early Child Development and Care</i>, 185(11–12), 1733–1747. Degotardi, S. (2010). High\$quality interactions with infants: relationships with early\$ childhood practitioners"#interpretations and qualification levels in play and routine contexts. <i>International Journal of Early Years Education</i>, 18(1), 27–41 Elfer, P., & Page, J. (2015). Pedagogy with babies: perspectives of eight nursery man- agers. <i>Early Child Development and Care</i>, 185(11–12), 1762–1782. Gibbons, A. (2007). Playing the Ruins: The Philosophy of Care in Early Childhood Education. <i>Contemporary Issues in Early Childhood</i>, 8(2), 123–132. Gonzalez-Mena, J., & Eyer, D. W. (2011). <i>Infants, Toddlers, and Caregivers: A Curricu- lum of Respectful, Responsive, Relationship-Based Care and Education</i> (9th ed.). McGraw-Hill Education.

Murray, C. G. (2021). *Illuminating Care: The Pedagogy and Practice of Care in Early Childhood*. Format: Kindle Edition
 Shin, M. (2014). Enacting caring pedagogy in the infant classroom. *Early Child Development and Care*, 185(3), 496–508.
 Taggart, G. (2011). Don't we care?: the ethics and emotional labour of early years professionalism. *Early Years*, 31(1), 85–95. <https://doi.org/>

Επιστημονικά περιοδικά

Early child development and care

Early Years

Journal of Early Childhood Research

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ55	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα

με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι: οι φοιτητές να εξοικειωθούν με τις θεμελιώδεις αρχές και μεθοδολογίες που χαρακτηρίζουν την ποιοτική έρευνα. Αυτή η γνώση τους επιτρέπει να αναλύσουν και να κατανοήσουν βαθύτερα τις κοινωνικές και εκπαιδευτικές δυναμικές και φαινόμενα. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, μπορούν να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα της εκπαιδευτικής πραγματικότητας, αναγνωρίζοντας τις ποικίλες πτυχές και διαστάσεις που την συνθέτουν. Η ποιοτική έρευνα, με την έμφαση που δίνει στη λεπτομερή και εμπειρική μελέτη των φαινομένων, παρέχει τα εργαλεία για την εμβάθυνση σε θέματα που αφορούν στην καθημερινή λειτουργία των εκπαιδευτικών θεσμών και τις επιδράσεις τους στην κοινωνία.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σε επίπεδο **γνώσης**:

- Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές αρχές και τις θεωρίες που διέπουν την ποιοτική έρευνα. Αυτό περιλαμβάνει την κατανόηση των διαφόρων ερευνητικών μεθοδολογιών, όπως η εθνογραφία, η έρευνα δράσης, η ανάλυση περιεχομένου και οι μελέτες περίπτωσης, και πώς αυτές εφαρμόζονται στην προσχολική αγωγή.
- Οι φοιτητές θα μάθουν να αναγνωρίζουν τα κατάλληλα ερευνητικά πλαίσια για την προσχολική εκπαίδευση. Θα κατανοήσουν πώς να διαμορφώνουν ερευνητικά ερωτήματα και πώς να επιλέγουν τις κατάλληλες μεθόδους συλλογής δεδομένων για να απαντήσουν σε αυτά τα ερωτήματα.
- Οι φοιτητές θα αναπτύξουν την ικανότητα να σκέφτονται κριτικά και να αναστοχάζονται τις εκπαιδευτικές τους πρακτικές. Θα μάθουν να αναλύουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους και να τα ενσωματώνουν στην καθημερινή τους διδασκαλία, βελτιώνοντας συνεχώς τις παιδαγωγικές τους μεθόδους.

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να συλλέγουν, αναλύουν δεδομένα και να επεξηγούν και να εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της Ποιοτικής Έρευνας
- να συνθέτουν ερευνητικά αποτελέσματα.
- να δημιουργούν ένα πιο υποστηρικτικό και εμπλουτισμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
- θα είναι καλά προετοιμασμένοι για μελλοντική ακαδημαϊκή και επαγγελματική έρευνα στην προσχολική αγωγή. Θα έχουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να διεξάγουν υψηλής ποιότητας έρευνα που μπορεί να συμβάλει στην πρόοδο του πεδίου.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Οι φοιτητές θα μάθουν πώς να εφαρμόζουν ποιοτικές μεθόδους στην έρευνα, συμπεριλαμβανομένων των συνεντεύξεων, των παρατηρήσεων και των αναλύσεων κειμένων. Θα κατανοήσουν πώς να συλλέγουν, να αναλύουν και να ερμηνεύουν δεδομένα με τρόπο που να αποκαλύπτει τις βαθύτερες δομές και δυναμικές του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.
- Οι φοιτητές θα αναπτύξουν ευαισθησία σε θέματα ηθικής και δεοντολογίας στην έρευνα. Θα μάθουν να προστατεύουν τα δικαιώματα και την ιδιωτικότητα των συμμετεχόντων, να εξασφαλίζουν την ενημερωμένη συναίνεση και να αντιμετωπίζουν με σεβασμό και υπευθυνότητα τις ευαίσθητες πληροφορίες.
- Οι φοιτητές θα αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας και ομαδικής εργασίας, καθώς πολλές ποιοτικές έρευνες απαιτούν τη συμμετοχή πολλών ατόμων. Θα μάθουν να δουλεύουν αποτελεσματικά σε ομάδες, να μοιράζονται ιδέες και να συνδυάζουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις για την επίτευξη κοινών στόχων.

- Οι φοιτητές θα μάθουν να διαχειρίζονται τον χρόνο και τους πόρους τους αποτελεσματικά. Θα αποκτήσουν δεξιότητες στην οργάνωση και τον προγραμματισμό των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων, διασφαλίζοντας ότι τα έργα τους ολοκληρώνονται εντός των προθεσμιών και με τους διαθέσιμους πόρους. - Οι φοιτητές θα αναπτύξουν την ικανότητα να παρουσιάζουν και να επικοινωνούν τα ευρήματα της έρευνάς τους με σαφήνεια και ακρίβεια. Αυτό περιλαμβάνει τη συγγραφή ερευνητικών αναφορών, τη δημιουργία παρουσιάσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων προφορικής επικοινωνίας για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε διαφορετικά ακροατήρια.	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i>	
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Άλλες....</i>
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις - Ομαδική εργασία - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης - Εργασία σε διεθνές περιβάλλον - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον - Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
- Ερευνητικά Παραδείγματα (Research Paradigms) και βασικές αρχές - Πέρα από τον θετικισμό I: κριτικές θεωρίες και ερμηνευτισμός - Πέρα από τον θετικισμό II: Μετα-δομισμός και Μετα-ανθρωπισμός - Ποιοτική προσέγγιση: ορισμοί, προκλήσεις και περιορισμοί - Ακούγοντας τα μικρά παιδιά και τα παιδιά σαν ερευνητές - Έρευνα δράσης στην προσχολική αγωγή – Ο παιδαγωγός ως ερευνητής στην τάξη - Έρευνα Μελέτη περίπτωσης / Έρευνα βασισμένη στο σχεδιασμό (design based research) - Επιλογή εργασιών μαθήματος και συζήτηση μεθοδολογίας - Εθνογραφική έρευνα στην προσχολική αγωγή - Ποιοτικά εργαλεία συλλογής δεδομένων I: Παρατηρήσεις και συνεντεύξεις με μικρά παιδιά/παιδαγωγούς/γονείς - Ποιοτικά εργαλεία συλλογής δεδομένων II: Ημερολόγιο παιδαγωγού, παιδαγωγικά τεκμήρια, γραπτά και οπτικά κείμενα - Δημιουργικά ποιοτικά εργαλεία συλλογής δεδομένων: παιδικό σχέδιο, φωτογραφίες, βίντεο, παιχνίδι, αφήγηση, μέθοδος Μωσαϊκού - Τρόποι και εργαλεία ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων: ανάλυση λόγου/περιεχομένου/θεματική ανάλυση/Nvivo/Noldus/ Τεχνητή Νοημοσύνη.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο).												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Διαδραστική διδασκαλία	40	Μελέτη βιβλιογραφίας	40	Συγγραφή εργασίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	40												
Διαδραστική διδασκαλία	40												
Μελέτη βιβλιογραφίας	40												
Συγγραφή εργασίας	30												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	- Γραπτή τελική εξέταση (ή/και απαλλακτική εργασία) - Με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Γκλούμπου, Α., & Κακανά, Δ. Μ. (2019). Τα παιδιά ανασχεδιάζουν το χώρο της τάξης τους: μία έρευνα δράσης στο νηπιαγωγείο με την «Προσέγγιση του Μωσαϊκού». <i>Χώροι για το Παιδί ή Χώροι του Παιδιού;</i>, 1, 120-134. Γώγου Λ. (1995). «Η καταγωγή της έρευνας-δράσης», περ. Τα Εκπαιδευτικά, 37-38. Γώγου Λ., Καλεράντε Ε., Ελευθεράκης Θ., Κουστουράκης Γ., Γιαβρίμης Π., Νικολάου Σ.-Μ. (2020) (Επιμ.). <i>Ποιοτικές Μέθοδοι στην Εκπαίδευση: Θεωρητικοί Προβληματισμοί και Πρακτικές Εφαρμογές</i>. Γρηγόρη.

Ιωσηφίδης Θ. (2017). *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας και Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών*. Τζιόλας.

Ιωσηφίδης Θ., Σπυριδάκης Μ., (Επιμ.) (2006). *Ποιοτική κοινωνική έρευνα*. Κριτική.

Κατσαρού Ε., & Τσάφος Β. (2003). *Από την έρευνα στη διδασκαλία. Η εκπαιδευτική έρευνα-δράση*. Σαββάλας.

Κατσαρού Ε. (2016). *Εκπαιδευτική Έρευνα-Δράση*. Κριτική.

Cristensen, P. & James, A. (2020). *Έρευνά με παιδιά. Προσεγγίσεις και πρακτικές* (Μετάφραση: Γούλα Κ., Επιμ.: Παπασταθόπουλος, Σ.) Πεδίο.

Ρούβαλη, Α., & Ρήγα, Β. (2013). Η προσέγγιση του «Μωσαϊκού»: ένα νέο εκπαιδευτικό εργαλείο στην ελληνική προσχολική εκπαίδευση. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 12, 65-79.

Σιδηροπούλου Φ., & Τσαούλα Ν., (2008). *Παιδικός σταθμός και έρευνα: τοπίο πολυεπίπεδης επικοινωνίας*. Υψιλον βιβλία.

[Ίσαρη & Πουρκός \(2015\). Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας 2015 book.pdf \(uowm.gr\)](#)

Ξερόγλωσση

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Μεταίχμιο. (δεν υπάρχει πιο νέα έκδοση στα Ελληνικά).

Huser, C., Dockett, S., & Perry, B. (2022). Young children's assent and dissent in research: agency, privacy and relationships within ethical research spaces. *European Early Childhood Education Research Journal*, 30(1), 48-62.

Mac Naughton, G., Rolfe, S. A., & Siraj-Blatchford, I., (2010). *Doing early childhood research. International perspectives on theory and practice*. Allen & Unwin.

Wall, K., & Robinson, C. (2022). Look who's talking: Eliciting the voice of children from birth to seven. *European Early Childhood Education Research Journal*, 30(1), 1-7.

Επιστημονικά περιοδικά

- Κοινωνικές Επιστήμες
- Educational Researcher
- Contemporary issues of early childhood
- Action Research in Education
- Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης:
- Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση
- Επιστημονική Επετηρίδα
- Έρευνα στην Εκπαίδευση

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ48	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΔΕΞΕΙΣ		3	5

Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία εξετάζει τα δυσπροσαρμοστικά μοτίβα συναισθημάτων, αντιλήψεων και συμπεριφοράς καθώς και τις διαδικασίες που ενισχύουν ή αποτρέπουν την εκδήλωσή τους. Το συγκεκριμένο μάθημα πραγματεύεται κεντρικά ζητήματα της Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας, όπως η διάκριση φυσιολογικής – παθολογικής συμπεριφοράς, η ταξινόμηση, η διάγνωση, η συννοσηρότητα και η επιγένεση των νευροαναπτυξιακών διαταραχών. Επιπλέον, εξετάζονται οι πιο συχνά εμφανιζόμενες νευροαναπτυξιακές διαταραχές στη βρεφική και νηπιακή ηλικία ως προς τα συμπτώματα, την αιτιολογία, την πορεία και την έκβασή τους. Επίσης, συζητούνται οι κυριότερες μέθοδοι πρόληψης και παρέμβασης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες της Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας.
- Διαδικασίες που ενισχύουν ή αποτρέπουν την εκδήλωση νευροαναπτυξιακών διαταραχών.
- Χαρακτηριστικά που διακρίνουν τη φυσιολογική από την παθολογική συμπεριφορά, την ταξινόμηση, τη διάγνωση, τη συννοσηρότητα και την επιγένεση των νευροαναπτυξιακών διαταραχών.
- Τα συμπτώματα, την αιτιολογία, την πορεία και την έκβαση νευροαναπτυξιακών διαταραχών που εμφανίζονται συχνά στη βρεφική και νηπιακή ηλικία.
- Τις μεθόδους πρόληψης και παρέμβασης για τις νευροαναπτυξιακές διαταραχές.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες της Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας.
- Διαδικασίες που ενισχύουν ή αποτρέπουν την εκδήλωση νευροαναπτυξιακών διαταραχών.
- Χαρακτηριστικά που διακρίνουν τη φυσιολογική από την παθολογική συμπεριφορά, την ταξινόμηση, τη διάγνωση, τη συννοσηρότητα και την επιγένεση των νευροαναπτυξιακών διαταραχών.
- Τα συμπτώματα, την αιτιολογία, την πορεία και την έκβαση νευροαναπτυξιακών διαταραχών που εμφανίζονται συχνά στη βρεφική και νηπιακή ηλικία.
- Τις μεθόδους πρόληψης και παρέμβασης για τις νευροαναπτυξιακές διαταραχές.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναγνωρίζει τα όρια της τυπικής και της μη τυπικής ανάπτυξης, έτσι ώστε να αναγνωρίζει τις περιπτώσεις βρεφών και νηπίων που πιθανόν να εκδηλώσουν αναπτυξιακές διαταραχές.
- Προσεγγίζει με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και τους γονείς τους, στις περιπτώσεις που η ανάπτυξη δεν ακολουθεί την αναμενόμενη τυπική πορεία.
- Διαχειρίζεται (και περιορίζει) τους παράγοντες κινδύνου, οι οποίοι αυξάνουν την πιθανότητα εκδήλωσης των συμπτωμάτων.
- Συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διεπιστημονικής ομάδας για τη στήριξη του παιδιού με αναπτυξιακές δυσκολίες και της οικογένειάς του.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

14. Ο κλάδος της Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας – Ιστορική αναδρομή
15. Διάκριση φυσιολογικής και παθολογικής συμπεριφοράς
16. Διάγνωση νευροαναπτυξιακών διαταραχών
17. Συστήματα ταξινόμησης των νευροαναπτυξιακών διαταραχών
18. Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)
19. Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ)
20. Διαταραχές Γλωσσικής Ανάπτυξης
21. Ειδικές Μαθησιακές Διαταραχές

22. Διαταραχές Άγχους – Τραυλισμός 23. Νοητική Αναπηρία 24. Συννοσηρότητα – Επιγένεση 25. Ερευνητικές μέθοδοι στην Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία 26. Προγράμματα πρόληψης και αντιμετώπισης νευροαναπτυξιακών διαταραχών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	40												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20												
Αυτοτελής μελέτη	50												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	- Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (80%). - Πρωτόκολλο παρατήρησης (20%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση			
Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2006). <i>Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων – αναπτυξιακή προσέγγιση</i> (5η έκδοση). Αθήνα: Τυπωθήτω.			
Wenar, Ch., & Kerig, P. (2008). <i>Εξελικτική Ψυχοπαθολογία</i> . (Επιμ. Δ. Μαρκουλίδης & Ε. Γεωργάκης). Αθήνα: Τυπωθήτω.			
Wilmshurst, L. (2011). <i>Εξελικτική ψυχοπαθολογία. Αναπτυξιακή προσέγγιση</i> (Επιμ. Η.Γ. Μπεζεβέγκης & Χ.Φ. Παπαηλιού). Αθήνα: Gutenberg.			
Κουρκούτας, Η.Ε. (2011). <i>Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά. Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου</i> . Αθήνα: Τόπος.			
Μανιαδάκη, Κ. & Κάκουρος, Ε. (2016). <i>Η διαχείριση της ΔΕΠ-Υ. Από τη θεωρία στην πράξη</i> . Αθήνα: Gutenberg.			
Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2006). <i>Τραυλισμός. Η φύση και η αντιμετώπισή του στα παιδιά και τους εφήβους</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω.			
Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2012). <i>Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα. Θεωρητικές προσεγγίσεις και θεραπευτική αντιμετώπιση</i> . Αθήνα: Gutenberg.			
Κουρκούτας, Η. & Chartier, J. P. (2008) (επιμ.). <i>Παιδιά και Έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές</i> . Αθήνα: Τόπος.			
Cooper, M., Hooper, C., & Thompson, M. (2012). <i>Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων. Θεωρία και πράξη</i> (επιμ. Γ. Παπαδάτος, μετ. Σ. Χάσκου). Αθήνα: Παρισιάνος.			
Happe, F. (2003). <i>Αυτισμός</i> . Αθήνα: Gutenberg.			
Ξενόγλωσση			
Maniadaki, K. & Kakouros, E. (2018). <i>The Complete Guide to ADHD: Nature, Diagnosis, and Treatment</i> . Routledge.			
Maniadaki, K., Kakouros, E., Karaba, R. (2010). <i>Psychopathology in Juvenile Delinquents</i> . New York: Nova Publishers.			
Schneider, H.B. (2014). <i>Child Psychopathology – From Infancy to Adolescence</i> . Cambridge University Press.			
Weis R. (2014). <i>Introduction to Abnormal Child and Adolescent Psychology</i> . California: Sage Publications.			
Mash, E. & Barkley, R. (2014). <i>Child Psychopathology</i> , (3 rd edition). New York: The Guilford Press.			
Επιστημονικά περιοδικά			
Development and Psychopathology			
Journal of Abnormal Child Psychology			
Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry			
Journal of Child Psychology and Psychiatry			

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ49	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η «Συμβουλευτική Ψυχολογία» είναι ο εφαρμοσμένος κλάδος της Ψυχολογίας ο οποίος πραγματεύεται ζητήματα που σχετίζονται με την προαγωγή της ευημερίας στον άνθρωπο, τον εμπλουτισμό των σχέσεων, την επίλυση συγκρούσεων και άλλα, μέσα από προγράμματα πρόληψης, ευαισθητοποίησης και θεραπευτικής αντιμετώπισης. Συνδυάζει την θεωρία με την έρευνα και την εφαρμογή, με στόχο την κατανόηση ενδοψυχικών διαδικασιών. Επικεντρώνεται στην απόκτηση επίγνωσης, στην ανάπτυξη αυτογνωσίας και στη δημιουργία μια αρμονικής σχέσης με τον εαυτό, μέσα από την αναγνώριση και την έκφραση των συναισθημάτων, των αναγκών και των κινήτρων.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές αρχές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας.
- Διαδικασίες που ενισχύουν ή αποτρέπουν την απόκτηση επίγνωσης, την ανάπτυξη αυτογνωσίας και τη δημιουργία μια αρμονικής σχέσης με τον εαυτό.
- Διαφορές και ομοιότητες της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας με άλλους κλάδους της ψυχολογίας καθώς και άλλα επαγγέλματα παροχής βοήθειας .
- Ο ρόλος, οι λειτουργίες, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και οι δεξιότητες του συμβουλευτικού ψυχολόγου .
- Προγράμματα πρόληψης, ευαισθητοποίησης και θεραπευτικής αντιμετώπισης με στόχο την προαγωγή της ευημερίας στον άνθρωπο, τον εμπλουτισμό των σχέσεων και την επίλυση συγκρούσεων.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές αρχές της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας.
- Διαδικασίες που ενισχύουν ή αποτρέπουν την απόκτηση επίγνωσης, την ανάπτυξη αυτογνωσίας και τη δημιουργία μια αρμονικής σχέσης με τον εαυτό.
- Διαφορές και ομοιότητες της Συμβουλευτικής Ψυχολογίας με άλλους κλάδους της ψυχολογίας καθώς και άλλα επαγγέλματα παροχής βοήθειας .
- Ο ρόλος, οι λειτουργίες, τα χαρακτηριστικά γνώρισμα και οι δεξιότητες του συμβουλευτικού ψυχολόγου .
- Προγράμματα πρόληψης, ευαισθητοποίησης και θεραπευτικής αντιμετώπισης με στόχο την προαγωγή της ευημερίας στον άνθρωπο, τον εμπλουτισμό των σχέσεων και την επίλυση συγκρούσεων.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναγνωρίζει ενδοψυχικές διαδικασίες, καθώς και τους στόχους αλλά και τα όρια των προγραμμάτων πρόληψης και θεραπευτικής παρέμβασης της συμβουλευτικής ψυχολογίας.
- Προσεγγίζει με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και τους γονείς τους, στις περιπτώσεις που η ανάπτυξη δεν ακολουθεί την αναμενόμενη τυπική πορεία.
- Διαχειρίζεται ζητήματα που σχετίζονται με την προαγωγή της ευημερίας στον άνθρωπο και περιορίζει τους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι αυξάνουν την πιθανότητα εκδήλωσης των συμπτωμάτων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικό μάθημα στη συμβουλευτική ψυχολογία.
2. Βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της συμβουλευτικής ψυχολογίας.
3. Σύγκριση ψυχολογικών θεωριών.
4. Ο ρόλος του συμβουλευτικού ψυχολόγου.
5. Η συμβουλευτική σχέση στη θεραπευτική πράξη, η εγκαθίδρυση θεραπευτικής συμμαχίας.
6. Το θεραπευτικό πλαίσιο και η σημασία του.
7. Επικοινωνία και Αλληλεπίδραση: Διαπροσωπική επικοινωνία.

8. Η σημασία της αρνητικής ικανότητας.
9. Μεταβίβαση – Αντι-μεταβίβαση.
10. Οι ψυχικές ανάγκες, του επωφελούμενου, οι αντιστάσεις και η ανάπτυξη αρνητικών συναισθημάτων στη μεταβίβαση.
11. Η συμβουλευτική γονέων.
12. Ομάδες συμβουλευτικής και σχολές γονέων στα πλαίσια του παιδικού σταθμού.
13. Η σπουδαιότητα της εποπτείας και της συνεργασίας με συναδέλφους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Απαλλακτική γραπτή εργασία & παρουσίαση εργασίας Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

McLeod J. (2005). *Εισαγωγή στη Συμβουλευτική*. Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Roger C. (1991). *Ομάδες Συνάντησης: Αυτογνωσία - Ψυχολογία των Ομάδων – Επικοινωνία*. Εκδόσεις Δίοδος.

Ξενόγλωσση

Brown, S.D. & Lent, R.W. (2008). *HandBook of Counseling Psychology*. Fourth Edition. Wiley.

Bardhoshi, G., Duncan, K. & Erford, B.T. (2017). Effects of a specialized classroom counseling intervention on increasing self-efficacy among first-grade rural students. *Professional School Counseling* 21 (1): 1096-2409.

Cooper, C.C., & Gottfried, M.C. (2000). Ethical Issues with managed care: Challenges facing counseling psychology. *Counseling Psychologist*, 28:179-236.

Corey G. (2009). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy*. Brooks/ Cole.

Garcia, J. G., Cartwright, B., Winston, S.M., & Borzuchowska, B. (2003). A transcultural integrative model for ethical decision making in counseling. *Journal of Counseling and Development*, 81: 268-277.

Goodyear, R.K., Cortese, J. R., Guzzardo, C.R, Allison, R.D., Clairborn, C.D., & Packard, T. (2000). Factors, trends and topics in the evolution of counseling psychology training. *Counseling Psychologist*, 28:603-621.

Tsiantis, J. (2000). *Working with Parents: Psychoanalytic Psychotherapy with Children and Adolescents*. Karnac Books.

Winnicott, D. (1995). *Συζητήσεις με γονείς*. Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ104	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(4) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικίωση των φοιτητών/τριών με την προσέγγιση του αναδυόμενου γραμματισμού. Θα αποσαφηνιστούν οι εννοιολογικές διαστάσεις του αναδυόμενου γραμματισμού και θα παρουσιαστούν τα κυριότερα θεωρητικά μοντέλα που προσπαθούν να τον ερμηνεύσουν. Δίδεται έμφαση στην αξία των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων (π.χ. στο οικογενειακό ή σχολικό πλαίσιο) που πλαισιώνουν τις εκδηλώσεις των πρώιμων συμπεριφορών γραμματισμού από τα μικρά παιδιά.

Συζητείται, επίσης, ο ρόλος του προφορικού λόγου και της επικοινωνίας, των συμβολικών αναπαραστάσεων και των μεταγλωσσικών δεξιοτήτων (λ.χ. φωνολογική, σημασιολογική, μορφολογική, συντακτική επίγνωση) στην ανάπτυξη του γραμματισμού.

Θα παρουσιαστούν συνοπτικά εμπειρικά δεδομένα που αναδεικνύουν τις πολλαπλές συνιστώσες του αναδυόμενου γραμματισμού και των τρόπων με τους οποίους αυτός αναπτύσσεται, και θα προταθούν εφαρμογές βασισμένες στο πλαίσιο της ενίσχυσής του σε παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μελέτη της ανάπτυξης του γραμματισμού
- Τα βασικά χαρακτηριστικά της θεωρητικής προσέγγισης του αναδυόμενου γραμματισμού
- Τις πολλαπλές συνιστώσες και εκδηλώσεις του αναδυόμενου γραμματισμού
- Τον ρόλο των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, του προφορικού λόγου και των μεταγλωσσικών δεξιοτήτων στην ανάπτυξη του γραμματισμού

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τις πτυχές των πρώιμων αλληλεπιδράσεων των παιδιών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του γραμματισμού
- Τις πρακτικές που συμβάλλουν στην ενίσχυση του πρώιμου γραμματισμού
- Τους τρόπους αξιοποίησης των αρχών του αναδυόμενου γραμματισμού στο εκπαιδευτικό πλαίσιο

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Διατυπώνει τεκμηριωμένες απόψεις σχετικά με τον πολύπλευρο ρόλο του κοινωνικού πλαισίου στην ανάπτυξη του γραμματισμού
- Προτείνει και να σχεδιάζει δραστηριότητες ενίσχυσης του αναδυόμενου γραμματισμού σε παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας

- Να μελετά κριτικά τα πιο πρόσφατα σχετικά εμπειρικά αποτελέσματα και να τα αξιοποιεί για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών ή ερευνητικών πρωτοκόλλων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα,
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αναδυόμενος γραμματισμός: οριοθέτηση και βασικές αρχές
2. Θεωρητικά μοντέλα ερμηνείας του αναδυόμενου γραμματισμού
3. Τα συστατικά του αναδυόμενου γραμματισμού – Εννοιολογική και διαδικαστική γνώση
4. Σχέση προφορικού λόγου με την ανάδυση του γραμματισμού στην πρώιμη παιδική ηλικία
5. Ο ρόλος των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων στην ανάπτυξη του γραμματισμού
6. Μεταγλωσσικές δεξιότητες και αναδυόμενος γραμματισμός
7. Μορφές αναδυόμενου γραμματισμού – αναδυόμενη ανάγνωση – αναδυόμενη γραφή
8. Πρακτικές ενίσχυσης του αναδυόμενου γραμματισμού σε εκπαιδευτικά πλαίσια.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	30

ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας & Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	40
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Γραπτή εργασία βασισμένη σε βιβλιογραφική ανασκόπηση (Υποχρεωτική, 50%). • Προφορική παρουσίαση (Υποχρεωτική, 50%) Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική (Αγγλική για φοιτητές Erasmus)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόφωνη βιβλιογραφία • Byrnes, J.P. & Wasik, B.A. (2025). Η Ανάπτυξη της Γλώσσας και του Γραμματισμού: Όλα όσα πρέπει να γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί. Gutenberg • Κουτσουράκη, Σ. (2006). Γραμματισμός και πρώιμη ανάγνωση. Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Ταξιδευτής • Τάφα, Ε., & Μανωλίτης, Γ. (2009). Αναδυόμενος γραμματισμός: Έρευνα και εφαρμογές. Πεδίο • Αϊδίνης, Α. (2012). Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία. Μια ψυχολογιστική προσέγγιση. Αθήνα : Gutenberg. • Παπαναστασάτου Ε. , & Πεντέρη Ε. . (2018). Αναφερόμενες πρακτικές των νηπιαγωγών για το γραμματισμό: Αξιοποιώντας ένα ολοκληρωμένο μοντέλο για την κατανόηση και ερμηνεία του αναδυόμενου γραμματισμού στο νηπιαγωγείο. Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, 18(69), 59–89. https://doi.org/10.26253/heal.uth.ojs.sst.2018.805 • Πεντέρη Ε., & Παπαναστασάτου Ε. (2022). Γονική εμπλοκή και ικανότητες γραμματισμού παιδιών νηπιαγωγείου: κοινωνικοπαιδαγωγικές και αναπτυξιακές προεκτάσεις. Ψυχολογία: το περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας, 27(2), 80–98. https://doi.org/10.12681/psy_hps.31763 • Μανωλίτης, Γ. (2016) Αναδυόμενος γραμματισμός στην προσχολική εκπαίδευση: Νέα ζητήματα και εκπαιδευτικές προεκτάσεις. Προσχολική και σχολική εκπαίδευση, 4(1), 3-44. https://doi.org/10.12681/ppej.9970

Αγγλόφωνη βιβλιογραφία

- Pegoraro Schull, C., La Croix, L., Miller, S.E., Sanders Austin, K. & Kidd, J.K. (n.d.). Early Childhood Literacy: Engaging and Empowering Emergent Readers and Writers, Birth – Age 5. <https://viva.pressbooks.pub/earlychildhoodliteracy/>
- Rhyner, P.M. (2009) Emergent Literacy and Language Development: Promoting learning in early childhood. The Guilford Press.
- Rohde, L. (2015). The comprehensive emergent literacy model. Early literacy in context. Sage Open, 5 (1), 1-11. <http://dx.doi.org/10.1177/2158244015577664>
- Whitehurst, G. J. & Lonigan, C. J. (1998). Child development and emergent literacy. Child Development, 69 (3), 848-872.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ51	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να ευαισθητοποιήσει τους φοιτητές σε σχέση με την ψυχοσυναισθηματική διάσταση της παιδαγωγικής διαδικασίας και να τους εξοικειώσει με τα ζητήματα που προκύπτουν στο σχολικό πλαίσιο, με έμφαση στη ψυχοδυναμική προσέγγιση.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.
- Ψυχοσυναισθηματική διάσταση της παιδαγωγικής διαδικασίας.
- Ζητήματα που προκύπτουν στο σχολικό πλαίσιο, με έμφαση στη ψυχοδυναμική προσέγγιση.
- Συναισθηματική ανάπτυξη στα χρόνια της προσχολικής εκπαίδευσης και τις μεθόδους εκπαιδευτικής αξιολόγησης.
- Τις μεθόδους πρόληψης και παρέμβασης με στόχο την στήριξη των παιδιών και των οικογενειών τους.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.
- Ψυχοσυναισθηματική διάσταση της παιδαγωγικής διαδικασίας.
- Ζητήματα που προκύπτουν στο σχολικό πλαίσιο, με έμφαση στη ψυχοδυναμική προσέγγιση.
- Συναισθηματική ανάπτυξη στα χρόνια της προσχολικής εκπαίδευσης και τις μεθόδους εκπαιδευτικής αξιολόγησης.
- Τις μεθόδους πρόληψης και παρέμβασης με στόχο την στήριξη των παιδιών και των οικογενειών τους.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναγνωρίζει την έκφραση των συναισθημάτων, των αναγκών και των κινήτρων των μικρών παιδιών, μέσα από το παιχνίδι, τη ζωγραφική, το παραμύθι και γενικότερα την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Προσεγγίζει με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και τους γονείς τους, στις περιπτώσεις που η ανάπτυξη δεν ακολουθεί την αναμενόμενη τυπική πορεία.
- Διαχειρίζεται (και περιορίζει) τους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι αυξάνουν την πιθανότητα εκδήλωσης δυσλειτουργικών συμπεριφορών στο σχολικό πλαίσιο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις. • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Η προσαρμογή του παιδιού στο σχολικό περιβάλλον, καθώς και των γονέων στη νέα πραγματικότητα. Σχέσεις σχολείου-οικογένειας (δυσκολίες προσαρμογής, δυσκολίες συμπεριφοράς, ετοιμότητα). 2. Η συναισθηματική ανάπτυξη στα χρόνια της προσχολικής εκπαίδευσης (αναπτυξιακά επιτεύγματα και ανησυχίες). 3. Η αυτονόμηση του παιδιού και ο αποχωρισμός από τους γονείς. 4. Η διαφορετικότητα στην εκπαίδευση (κοινωνικοπολιτισμική διαφορετικότητα, ταπεραμέντο). 5. Η σχέση του παιδιού με το σώμα του. 6. Παιδική σεξουαλικότητα και διαμόρφωση του φύλου. 7. Το παιχνίδι και ο ρόλος του. 8. Τα παραμύθια και η λειτουργία τους. 9. Τι μας αποκαλύπτει η ζωγραφική των παιδιών. 10. Εκπαιδευτική αξιολόγηση (μέθοδοι αξιολόγησης). 11. Φοβίες και επιθετικότητα κατά τη βρεφική και νηπιακή ηλικία. 12. Σχέσεις των παιδιών μέσα στην οικογένεια και στον παιδικό σταθμό. 13. Ο εκπαιδευτικός ρόλος του παιδικού σταθμού (τι ισχύει για την εκμάθηση της γραφής και της ανάγνωσης).	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40

Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (80%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Αναγνωστάκη, Λ., Λάγιου-Λιγνού, Ε. & Ναυρίδη, Α. (2019). <i>Ψυχαναλυτικές Παρεμβάσεις με Μικρά Παιδιά: Στην Οικογένεια και το Σχολείο</i>. Εκδόσεις Αρμός. Ευαγγελόπουλος, Σ. (1998). <i>Θέματα Παιδαγωγικής Ψυχολογίας. Η λεκτική Επικοινωνία στη Σχολική Τάξη</i>. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα. Ναυρίδης, Κ. (2002). Επάγγελμα Εκπαιδευτικός. In “Χρονικά” του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τεύχος 12. Filoux, J.C (2000). <i>Παιδαγωγική και Ψυχανάλυση</i>. Εκδόσεις Gutenberg. Freud, A. (1965). <i>Normality and Pathology in Childhood</i>. Penguin Books. Georges, M., (2010). <i>Ψυχανάλυση και Εκπαίδευση</i>. Καστανιώτης. Ξενόγλωσση Kraemer, S. (2000). Politics in the nursery. Στο <i>The Political Subject</i>. London: Lawrence and Wishart. Menzies, I. (1960). A Case-study in the Functioning of Social Systems as a Defense Against Anxiety: A Report on a Study of the Nursery Service of a General Hospital. <i>Journal of Human Relations</i>, No 13. Parsons, M. (2007). From biting teeth to biting wit: The normative development of aggression. In. Morgan, D. & Ruszczynski, S. <i>Lectures on violence, perversion and delinquency</i>. London: Karnac Books.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ65	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Το μάθημα αναπτύσσεται εστιάζοντας σε θέματα και ζητήματα που μελετώνται στο γνωστικό αντικείμενο της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας με σκοπό να ενημερώσει τους/τις φοιτητές/ριες για τις εξελίξεις από την σχετική έρευνα στον διεθνή και ελληνικό χώρο και να επιτρέψει στους φοιτητές/ριες να μελετήσουν έναν περιορισμένο αριθμό θεμάτων της δικής τους επιλογής σε μεγαλύτερο βάθος. Το μάθημα έχει ως στόχο να διεισδύσει σε θέματα που αφορούν την ψυχολογική εργασία με παιδιά, εφήβους, νέους και ενήλικες που βιώνουν καθημερινές αλλά και ιδιαίτερες καταστάσεις/συνθήκες. Το μάθημα πραγματεύεται ειδικά ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του ανθρώπου στην οικογένεια, τις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, σε διάφορα κοινωνικά πλαίσια, γενικά και ειδικά εκπαιδευτικά πλαίσια κ.ά., ζητήματα που συνδέονται με απειλητικούς και προστατευτικούς παράγοντες για την

ψυχολογική ανάπτυξη του ατόμου σε διάφορες συνθήκες και καταστάσεις που βιώνει και οι οποίοι είναι σημαντικοί για την πρόληψη και την παρέμβαση (π.χ. το στρες και οι επιδράσεις του, η εξάρτηση της σωματικής υγείας από την ψυχική ευημερία, η διαπροσωπική επικοινωνία, η λειτουργία της φιλίας, ο γάμος και η οικογένεια, η ανάπτυξη και έκφραση της σεξουαλικότητας, ο ρόλος της ψυχολογίας στην εργασιακή σταδιοδρομία, η λειτουργία της γονικής ψυχολογικής διαταραχής, η θετική ψυχολογία κ.ά.). Οι φοιτητές/ριες θα έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν στοιχεία που αφορούν την τυπική και την άτυπη ανάπτυξη, την διαχείριση θεμάτων που αφορούν τον αναπτυσσόμενο άνθρωπο, και την εφαρμογή των ευρημάτων της σχετικής έρευνας για την διαχείριση ειδικών ζητημάτων σε δυσλειτουργικά πλαίσια ή σε πλαίσια με ιδιαιτερότητες και έχουν επιπτώσεις στα αναπτυξιακά αποτελέσματα. Εν γένει, το μάθημα ασχολείται με τους τρόπους με τους οποίους οι φοιτητές/ριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν την αναπτυξιακή ψυχολογική γνώση στην κατανόηση και αντιμετώπιση ιδιαίτερων περιπτώσεων και καταστάσεων από διάφορα πεδία της κοινωνικής ζωής.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- παράγοντες για την ψυχολογική ανάπτυξη του ατόμου σε διάφορες συνθήκες και καταστάσεις οι οποίοι είναι σημαντικοί για την πρόληψη και την παρέμβαση όπως, για παράδειγμα το στρες και οι επιδράσεις του, η εξάρτηση της σωματικής υγείας από την ψυχική ευημερία, η διαπροσωπική επικοινωνία, η λειτουργία της φιλίας, ο γάμος και η οικογένεια, η ανάπτυξη και έκφραση της σεξουαλικότητας, ο ρόλος της ψυχολογίας στην εργασιακή σταδιοδρομία, η λειτουργία της γονικής ψυχολογικής διαταραχής, η θετική ψυχολογία κ.ά.).
- στοιχεία που αφορούν την τυπική και την άτυπη ανάπτυξη, την διαχείριση θεμάτων που αφορούν τον αναπτυσσόμενο άνθρωπο,
- την εφαρμογή των ευρημάτων της σχετικής έρευνας για την διαχείριση ειδικών ζητημάτων σε δυσλειτουργικά πλαίσια ή σε πλαίσια με ιδιαιτερότητες και έχουν επιπτώσεις στα αναπτυξιακά αποτελέσματα.
- ζητήματα που συνδέονται με την ανάπτυξη του ατόμου τα οποία είναι πολυδιάστατα, πολυεπίπεδα φαινόμενα και απαιτούν σύνθετη αιτιολόγηση

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- την εφαρμογή των θεωριών της αναπτυξιακής ψυχολογίας στην κατανόηση της συμπεριφοράς βρεφών, παιδιών, εφήβων και ενηλίκων,
- τη λειτουργία διαφόρων περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην ανάπτυξη του ατόμου σε σχέση με την ηλικία του
- τη χρήση και αξιοποίηση της τρέχουσας έρευνα στο πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας στον ελληνικό και διεθνή χώρο
- την εφαρμογή της αναπτυξιακής ψυχολογικής γνώσης κατά την ανάλυση ιδιαίτερων περιπτώσεων

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- να αναλύουν τους παράγοντες κινδύνου και προστασίας και να κατανοεί τους μηχανισμούς όταν διαχειρίζεται την ιστορικό ανάπτυξης ενός παιδιού, εφήβου ή νεαρού ατόμου.
- να συζητούν κριτικά τη συμβολή της αναπτυξιακής ψυχολογίας στην κατανόηση των αναπτυξιακών διεργασιών
- να εξετάζουν κριτικά πώς η θεωρία και η έρευνα στην αναπτυξιακή ψυχολογία μπορούν να ενημερώσουν τις εφαρμοσμένες παρεμβάσεις και την πολιτική
- να αξιολογούν κριτικά την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων σε δομές και υπηρεσίες στο πεδίο της εκπαίδευσης, της υγείας, της πρόνοιας

• να αποτιμούν/εκτιμούν την καταλληλότητα των αναπτυξιακών τεχνικών έρευνας, με ιδιαίτερη έμφαση στην ηθική διάσταση της έρευνας στην ανάπτυξη. • να αξιολογούν διαφορετικές προσεγγίσεις για την εφαρμογή της αναπτυξιακής θεωρίας • να αξιολογούν κριτικά τα προβλήματα που συνδέονται με την εφαρμογής της αναπτυξιακής θεωρίας																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:</i> <table> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Απειλητικοί και προστατευτικοί παράγοντες και ψυχική ανθεκτικότητα: Το παράδειγμα της οικονομικής ένδειας. Θετική ψυχολογία
2. Προσαρμογή στη σύγχρονη ζωή
3. Το στρες και οι επιδράσεις του και διαδικασίες διαχείρισης του. Το παράδειγμα των φυσικών καταστροφών
4. Μετανάστευση. Η λειτουργία της σε παιδιά και εφήβους
5. Χρήση και κατάχρηση διαδικτύου
6. "Παραδοσιακός" και ηλεκτρονικός εκφοβισμός
7. Ο εαυτός
8. Διαπροσωπική επικοινωνία. Φιλία και αγάπη
9. Γάμος και οικογένεια. Η περίπτωση της ενδοοικογενειακής βίας
10. Διαζύγιο γονέων. Υιοθεσία και αναδοχή
11. Γονική ψυχική υγεία και ανάπτυξη παιδιών
12. Κακοποίηση και παραμέληση παιδιών και εφήβων
13. Καριέρα και εργασία

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας & Συγγραφή εργασίας	40
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	- Εκπόνηση & παρουσίαση γραπτής εργασίας (Υποχρεωτική, 40%). - Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης (60%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Weiten, W, Dunn S. D., & Hammer Y. E. (2021). *Ψυχολογία εφαρμοσμένη στη σύγχρονη ζωή: Προσαρμογή στον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Μόττη-Στεφανίδη, Φ. (2015). *Παιδιά και έφηβοι σε έναν κόσμο που αλλάζει*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας.

Χατζηχρήστου, Χ. Γ. & Μπεζεβέγκης, Η.Γ. (2012). **Θέματα ανάπτυξης και προσαρμογής των παιδιών στην οικογένεια και στο σχολείο**. Αθήνα: Πεδίο.

Παπαλεοντίου-Λούκα, Ε. (2018). *Ψυχική υγεία παιδιού και εφήβου* (τόμ. Α & Β). Αθήνα: Αρμός.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ23	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΙ: ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ – ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ι: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές/-τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα μπορούν να εξοικειωθούν με τις προβληματικές και τις θεωρητικές προσεγγίσεις που αναπτύσσονται. Να κατανοήσουν τη συνεισφορά των εν λόγω θεωριών τόσο στη μελέτη των κοινωνικών σχέσεων ανάμεσα στα δρώντα πρόσωπα του σχολικού συστήματος (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί) και τους τοπικούς φορείς όσο και στη μελέτη των διαδικασιών σχολικής επιλογής και προσανατολισμού. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην κονστρουκτιβιστική οπτική (θεωρία της Κοινωνικής ή Συμβολικής Αλληλεπίδρασης, Εθνομεθοδολογία, Κοινωνική Φαινομενολογία), επισημαίνοντας τη συνεισφορά της εν λόγω οπτικής στην κατανόηση και ερμηνεία των κοινωνικών και εκπαιδευτικών φαινομένων.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις που συμβάλλουν στην Κοινωνιολογική Κατανόηση των Κοινωνικών Σχέσεων ανάμεσα στο Σχολείο,
- Την αναγκαιότητα καθιέρωσης του Διαλόγου ανάμεσα σε Δρώντα Πρόσωπα: Εκπαιδευτικούς, Γονείς διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων και Φορείς της Τοπικής Κοινότητας, αποσκοπώντας στον εκδημοκρατισμό του σχολείου και την προσπάθεια εγκαθίδρυσης μιας Συμμετοχικής Πολιτισμικής Δημοκρατίας σε τοπικό (local) επίπεδο.
- Το Εξηγείν και το Κατανοείν στην κοινωνική θεωρία.
- Σύζευξη της μακρο- και της μικρο-ανάλυσης

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις που συμβάλλουν στην Κοινωνιολογική Κατανόηση των Κοινωνικών Σχέσεων ανάμεσα στο Σχολείο,
- Την αναγκαιότητα καθιέρωσης του Διαλόγου ανάμεσα σε Δρώντα Πρόσωπα: Εκπαιδευτικούς, Γονείς διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων και Φορείς της Τοπικής Κοινότητας, αποσκοπώντας στον εκδημοκρατισμό του σχολείου και την προσπάθεια εγκαθίδρυσης μιας Συμμετοχικής Πολιτισμικής Δημοκρατίας σε τοπικό (local) επίπεδο.
- Το Εξηγείν και το Κατανοείν στην κοινωνική θεωρία.
- Σύζευξη της μακρο- και της μικρο-ανάλυσης

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Κατανοεί καλύτερα τις κοινωνιολογικές προσεγγίσεις
- Αναγνωρίζει την αναγκαιότητα για τον Διάλογο μεταξύ Οικογένειας και Σχολείου
- Αναπτύξει την κοινωνική θεωρία με βάση τη μακρο- και μικρο-ανάλυση

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> <i>Άλλες...</i>
• Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αναπτύσσονται οι κοινωνιολογικές προσεγγίσεις που συμβάλλουν στην κοινωνιολογική κατανόηση και ερμηνεία των κοινωνικών σχέσεων ανάμεσα στο σχολείο, τις οικογένειες των μαθητών και την τοπική κοινωνία (local), καθώς και την αναγκαιότητα καθιέρωσης ενός εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερόμενων δρώντων υποκειμένων (εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων, τοπικών φορέων). Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην κονστρουκτιβιστική οπτική - θεωρία της Κοινωνικής ή Συμβολικής Αλληλεπίδρασης, Εθνομεθοδολογία, Κοινωνική Φαινομενολογία - , επισημαίνοντας τη συνεισφορά της εν λόγω οπτικής στη μελέτη, την κοινωνιολογική κατανόηση και ερμηνεία των εκπαιδευτικών φαινομένων σε ένα μικρο-κοινωνιολογικό επίπεδο.

Θεωρείται απαραίτητη η οικοδόμηση ποιοτικών κοινωνικών αλληλοδράσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων κοινωνικών υποκειμένων (εκπαιδευτικοί μαθητές, γονείς, τοπικοί φορείς). Μία ουσιαστική συνέργεια μεταξύ των εν λόγω δρώντων προσώπων, θα συμβάλει στην κατανόηση και την ερμηνεία των μηχανισμών και των διαδικασιών σχολικής επιλογής και προσανατολισμού, καθώς επίσης και σε μία από κοινού επεξεργασία σχεδιασμών και διεξαγωγής πολιτιστικών δραστηριοτήτων τόσο στον χώρο του σχολείου όσο και έξω από αυτόν. Μία παρόμοια τοπική κοινωνική δυναμική επιδιώκει τον εκδημοκρατισμό του σχολείου, καθώς και την εγκαθίδρυση μιας συμμετοχικής πολιτισμικής δημοκρατίας σε ένα τοπικό (local) επίπεδο.

Αναλυτικότερα:

1. Οι οικογένειες των μαθητών και η τοπική κοινωνία (local).
2. Αναγκαιότητα καθιέρωσης ενός εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερόμενων δρώντων υποκειμένων (εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων, τοπικών φορέων).
3. Κονστρουκτιβιστική οπτική - θεωρία της Κοινωνικής ή Συμβολικής Αλληλεπίδρασης,
4. Εθνομεθοδολογία.
5. Κοινωνική Φαινομενολογία.
6. Συνεισφορά της Κοινωνικής Φαινομενολογίας στη μελέτη.
7. Κοινωνιολογική κατανόηση και ερμηνεία των εκπαιδευτικών φαινομένων σε ένα μικρο-κοινωνιολογικό επίπεδο.

8. Οικοδόμηση ποιοτικών κοινωνικών αλληλοδράσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων κοινωνικών υποκειμένων (εκπαιδευτικοί μαθητές, γονείς, τοπικοί φορείς).
9. Ερμηνεία των μηχανισμών και των διαδικασιών σχολικής επιλογής και προσανατολισμού.
10. Από κοινού επεξεργασία σχεδιασμών και διεξαγωγής πολιτιστικών δραστηριοτήτων τόσο στον χώρο του σχολείου όσο και έξω από αυτόν.
11. Τοπική κοινωνική δυναμική που επιδιώκει τον εκδημοκρατισμό του σχολείου.
12. Εγκαθίδρυση μιας συμμετοχικής πολιτισμικής δημοκρατίας σε ένα τοπικό (local) επίπεδο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις και φροντιστήριο	60
	Συγγραφή Εργασίας	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	60
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση</i>	ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	

<i>Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Bachelard G. (2000). Το νέο επιστημονικό πνεύμα, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.
- Berger, P. (1985). Πρόσκληση στην Κοινωνιολογία, Μπουκουμάνης.
- Berger P., Luckmann T. (2003). Η κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας, Νήσος.
- Bourdieu, P., (2007). Η τέχνη του Κοινωνιολόγου, Μεταίχμιο.
- Bouvier P. (2001). Κοινωνιο-ανθρωπολογία, Μεταίχμιο.
- David Blackledge, Barry Hunt (2000). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Μεταίχμιο.
- Foucault M. (1987). Εξουσία, γνώση και ηθική, Ψυλόν.
- Foucault M. (1989). Επιτήρηση και τιμωρία. Η γέννηση της φυλακής, Ράππα.
- Foucault M. (1986). Οι λέξεις και τα πράγματα, Γνώση.
- Freire P. (2006). Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν, Επίκεντρο.
- Freire P. (1974). Η αγωγή του καταπιεζόμενου, Ράππα.
- Freire P. (1977). Πολιτιστική Δράση για την κατάκτηση της ελευθερίας, Καστανιώτη.
- Giddens A. (2001). Οι συνέπειες της νεωτερικότητας, Κριτική.
- Giddens A (1993). Πολιτική και κοινωνιολογία στη σκέψη του Max Weber, Οδυσσέας.
- Giddens A. (1989). Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία, Οδυσσέας.
- Godelier M. (1987). Η θεωρία της μετάβασης στον Μαρξ, Gutenberg.
- Goffman E. (1996). Συναντήσεις, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Goffman E. (2001). Στίγμα, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Goffman E. (2006). Η παρουσίαση του εαυτού στην καθημερινή ζωή, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
- Goffman E. (1994). Ασυλία, Αθήνα, Ευρύαλος.
- Γώγου Λ. (2010). Η κατανόηση των κοινωνικών φαινομένων και οι προοπτικές της κοινωνικής έρευνας, Αθήνα, Γρηγόρη.
- Γώγου Λ. (2019). Κοινωνικές Αλληλεπιδράσεις Σχολείου Οικογένειας. Τι λένε οι δάσκαλοι για τους γονείς? Μία Κοινωνιολογική Προσέγγιση, Αθήνα, Γρηγόρη.
- Husserl E. (2000). Η Φιλοσοφία ως αυστηρή επιστήμη, Αθήνα, Ροές.
- Καραποστόλης Β. (1984). Μορφές Κοινωνικής δράσης, Αθήνα, Θεμέλιο.
- Κατριβέσης Ν. (2003). Η Κοινωνιολογία του Norbert Elias. Από τις κοινωνικές δομές στις αλληλεξαρτήσεις, Αθήνα, Gutenberg.
- Κουζέλης Γ.(2006). Φιλική κοινωνία ή κοινωνία χρηστών? Γνώση, υποκειμενικότητα και πολιτισμός στον κόσμο των τεχνολογιών, Αθήνα, Κριτική.
- Κουζέλης Γ. (1991). Από τον βιωματικό κόσμο στον επιστημονικό κόσμο. Ζητήματα της κοινωνικής αναπαραγωγής της γνώσης, Αθήνα, Κριτική.
- Kuhn T.S. (1981). Η δομή των κοινωνικών επαναστάσεων, Αθήνα, Σύγχρονα Θέματα.
- Λάμνιανς Κ. (2002). Κοινωνιολογική θεωρία και εκπαίδευση. Διακριτές προσεγγίσεις, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Lefebvre H. (1985). Κοινωνιολογία του Μαρξ, Αθήνα, Gutenberg.
- Levi-Strauss C. (2008). Φυλή και ιστορία. Φυλή και πολιτισμός, Αθήνα, Πατάκη.
- Μερλώ-Ποντύ Μ. (1984). Οι περιπέτειες της διαλεκτικής, Αθήνα, Ψυλόν.
- Wright-Mills C. (1985). Η κοινωνιολογική φαντασία, Αθήνα, Παπαζήση.
- Μουζέλης Ν. (2000). Η κρίση της κοινωνιολογικής θεωρίας. Τι πήγε λάθος; Αθήνα, Θεμέλιο.
- Μουζέλης Ν. (1992). Μεταμαρξιστικές προοπτικές, Αθήνα, Θεμέλιο.
- Μουζέλης Ν. (1997). Επιστροφή στην κοινωνιολογική θεωρία. Η έννοια της ιεραρχίας και το πέρασμα από τη μικρο- στη μακρο-κοινωνιολογία, Αθήνα, Θεμέλιο.
- Μως Μ. (1999). Το δώρο. Μορφές και λειτουργίες της ανταλλαγής, Αθήνα, Καστανιώτη.

Ritser J. (1996). Τρόποι σκέψης και βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας (Πρόλογος-επιμέλεια: Γ. Κουζέλης), Αθήνα, Κριτική.
 Simmel G. (2004). Περιπλάνηση στη Νεωτερικότητα, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.
 Τάτσης Χ.Ν. (1999). Κλασικές έρευνες των κοινωνικών επιστημών, Αθήνα, Οδυσσέας.
 Τάτσης Χ.Ν. (1992). Γνωστικές προσωπογραφίες. Σύγχρονες θεωρητικές μορφοποιήσεις του κοινωνιολογικού ανθρώπου, Αθήνα, Οδυσσέας.
 Weber Max (1993). Βασικές έννοιες κοινωνιολογίας, Αθήνα, Κένταυρος.
 Weber Max (2006). Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού, Αθήνα, Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Blumer, H., (1969). Symbolic Interactionism. Perspective and Method, Englewood Cliffs, Prentice Hall, New Jersey.
 Hargreaves, D. (1967). Social Relations in a Secondary School, Routledge and Kegan Paul, London.
 Hargreaves, D. (1975). Interpersonnal Relations and Education, Student edition, Routledge and Kegan Paul, London.
 Garfinkel H. (1967). Studies in ethnomethodology, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.
 Mead G.H. (1962). Mind, Self and Society: From the Standpoint of a Social Behaviourist, University of Chicago Press, Chicago.

Επιστημονικά περιοδικά:

Κοινωνικές Επιστήμες
Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
Κοινωνιολογική Επιθεώρηση
Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης
Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου
Νέα Παιδεία
Σύγχρονη Εκπαίδευση
Τα Εκπαιδευτικά
Παιδαγωγική Επιθεώρηση
Τετράδια Πολιτικής Επιστήμης
Επιστήμη και Κοινωνία
Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού
Journal of International Social Studies
Journal of Politics and Society
American Journal of Sociology
American Sociology Review
British Journal of Sociology
Electronic journal of Sociology
Année Sociologique

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ52	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (ΤΠΕ) ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	

για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Το συγκεκριμένο μάθημα αναφέρεται στη διοίκηση των σχολικών μονάδων αξιοποιώντας τα μέσα και τα εργαλεία που παρέχουν οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Σκοπός του μαθήματος είναι η διεξοδική μελέτη της σημαντικότητας και της χρησιμότητας των ΤΠΕ στην καθημερινή διοικητική εργασία, αλλά και της συμβολής τους στην αύξηση της αποδοτικότητας των υπαλλήλων και της αποτελεσματικότητας των διοικητικών διαδικασιών. Επιπλέον, στόχος του μαθήματος αποτελεί ο προσδιορισμός των κρίσιμων προϋποθέσεων για την εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας σε διοικητικό επίπεδο, καθώς και για τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων διοικητικών υπηρεσιών. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει: - τις απαιτούμενες γνώσεις για την κατανόηση της σημαντικότητας ένταξης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη σχολική διοίκηση. - στοιχεία για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διοικητική οργάνωση και λειτουργία των σχολικών μονάδων. - την κρισιμότητα ένταξης των ΤΠΕ στο καθημερινό διοικητικό έργο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η παροχή αναβαθμισμένων ποιοτικά υπηρεσιών προς τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς-κηδεμόνες, τους μαθητές, καθώς και άλλους συνεργαζόμενους φορείς και οργανισμούς. Σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- τις απαιτούμενες γνώσεις για την κατανόηση της σημαντικότητας ένταξης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη σχολική διοίκηση.
- στοιχεία για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διοικητική οργάνωση και λειτουργία των σχολικών μονάδων,.
- την κρισιμότητα ένταξης των ΤΠΕ στο καθημερινό διοικητικό έργο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η παροχή αναβαθμισμένων ποιοτικά υπηρεσιών προς τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς-κηδεμόνες, τους μαθητές, καθώς και άλλους συνεργαζόμενους φορείς και οργανισμούς.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναλύει τις οργανωσιακές καταστάσεις και να γνωρίζει τον τρόπο λειτουργίας για την ένταξη των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση
- Αξιοποιεί τις ΤΠΕ κατάλληλα έτσι ώστε να πλησιάζει στην επίτευξη των οργανωσιακών στόχων και να ασκεί μια αποδοτική και αποτελεσματική σχολική διοίκηση
- Αξιολογεί το σχολικό περιβάλλον και να χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ ως βασικό εργαλείο για την επίλυση προβλημάτων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...*

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
2. Εισαγωγή στην έννοια των Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
3. Ψηφιακή Διοίκηση: πλεονεκτήματα & προκλήσεις
4. Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διοίκηση των σχολικών μονάδων
5. Το νομοθετικό πλαίσιο ένταξης των ΤΠΕ στη διοίκηση των σχολικών μονάδων
6. Παράγοντες και παράμετροι ένταξης των ΤΠΕ στη σχολική διοίκηση
7. ΤΠΕ & Οικονομικά Οφέλη
8. Ο ρόλος των ΤΠΕ στην καθημερινή διοικητική πράξη
9. Ψηφιοποιημένα αρχεία διοίκησης
10. Δημόσια Πολιτική για τη διαχείριση διοικητικών εγγράφων: η επίδραση της τεχνολογίας
11. Πρότυπα Περιγραφής & Κωδικοποίησης διοικητικών εγγράφων
12. Εννοιολογικά εργαλεία διαχείρισης διοικητικών εγγράφων
13. Ταξινόμικά συστήματα

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>50</td></tr> <tr> <td>~~Διαλέξεις~~</td><td>~~40~~</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40	Αυτοτελής μελέτη	50	~~Διαλέξεις~~	~~40~~	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	40														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40														
Αυτοτελής μελέτη	50														
~~Διαλέξεις~~	~~40~~														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές προόδοι θα ανακοινωθούν από τον /την διδάσκοντα / ουσα.														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Φεσάκης, Γ. & Λαζακίδου, Γ. (2017). *Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας και Διακυβέρνηση Εκπαιδευτικών Οργανισμών*. Αθήνα: Διάδραση.

Ξενόγλωσση

Tatnall, A. (Ed) (2020). *Encyclopedia of Education and information technologies*. Springer Publications.

Voogt, J., Knezek, G., Christensen, R. & Lai, K-W (Eds) (2018). *Second Handbook of information technology in primary and secondary education*. Springer Publications.

Public Record Office (2001) *E-Government Policy Framework for Electronic Records Management. Version 2.0*. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-envoy.gov.uk>.

ISO 15489: Records Management – General. Διαθέσιμο στο: http://www.naa.gov.au/recordkeeping/rkpubs/fora/02Mar/AS_ISO_15489.pdf

Shepherd, E., Yeo, G. (2003). *Managing records: a handbook of principles and practice*. London: Facet Publishing.

Library and Information Association of New Zealand (2002). *Towards a National Information Strategy*. Διαθέσιμο στο: <http://www.lianza.org.nz/nis.htm>

Milner, E. M. (2003). *Managing information and knowledge in the Public Sector*. London: Routledge.

Cleveland, H. (1986). Government is information (but not vice versa). *Public Administration Review*, 46, pp. 605-607.

Lek, C. L., Al-Hawamdeh, S. (2001). Government Initiatives and the knowledge Economy: case of Singapore. *Lecture Notes in Computer Science* (2105), pp. 19-32.

Department of Communications, Information Technology and the Arts of the Australian Government (2004). *Australia's strategic framework for the information economy 2004-2006: opportunities and challenges for the information age*. Διαθέσιμο στο: <http://www2.dcit.gov.au/ie/framework>.

Public Record Office (2001). *E-Government Policy Framework for Electronic Records Management. Version 2.0*. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-envoy.gov.uk>

NHS Information Authority (2004). *Towards a Cancer Strategy*. Διαθέσιμο στο: <http://www.nhsia.nhs.uk/def/pages/publications.asp>

National Library of Australia National Strategy for Provision of Access to Australian Electronic Publications. Διαθέσιμο στο: <http://www.nla.gov.au/policy/>

National Archives of Australia (2002). *National Archives Recordkeeping Policy*. Διαθέσιμο στο: <http://www.naa.gov.au/recordkeeping/overview/summary.html>

Ministry of Labour and Government Administration (2001). *Central Government Information policy: goals, principles and consequences*, pp. 8. Διαθέσιμο στο: <http://www.dep.no/aad/engelsk/publ/veiledninger>

Barata, K. J. (1998). The impact of information technology standards on recordkeeping systems development: implications for records professionals. *Computer Standards & Interfaces* (19), 51-64.

Επιστημονικά Περιοδικά

Journal of Information Technology

Information Technology and People

Information Systems Management

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ54	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σκοπός του μαθήματος "Στρατηγική Διοίκηση και Διαχείριση Κρίσεων στην Εκπαίδευση" είναι να εξοπλίσει τους φοιτητές με τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη στρατηγικών διοίκησης και τη διαχείριση απρόβλεπτων κρίσεων στον τομέα της εκπαίδευσης. Μέσω προηγούμενων θεωρητικών μοντέλων και ανάλυσης πρακτικών, οι φοιτητές κατανοούν τη σημασία της στρατηγικής διοίκησης, του στρατηγικού σχεδιασμού και της αποτελεσματικής αντίδρασης σε διάφορες κρίσιμες καταστάσεις. Μέσω ανάλυσης περιπτώσεων, οι φοιτητές αναπτύσσουν κριτική σκέψη και εφαρμόζουν στρατηγικές διαχείρισης κρίσεων που προωθούν την ομαλή λειτουργία των εκπαιδευτικών οργανισμών και ενισχύουν την ανθεκτικότητά τους σε δύσκολες καταστάσεις.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τη στρατηγική ανάπτυξης και το όραμα για το στρατηγικό προγραμματισμό
- Τις στρατηγικές ικανότητες και κατευθύνσεις στα πλαίσια των εκπαιδευτικών υπηρεσιών
- Τα εργαλεία της διαχείρισης κινδύνου για τη διαδικασία διαφορετικών προσεγγίσεων στους κινδύνους
- Τα στοιχεία επικοινωνίας σε περίοδο κρίσεων

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τη στρατηγική ανάπτυξης και το όραμα για το στρατηγικό προγραμματισμό
- Τις στρατηγικές ικανότητες και κατευθύνσεις στα πλαίσια των εκπαιδευτικών υπηρεσιών
- Την εφαρμογή των εργαλείων της διαχείρισης κινδύνου για τη διαδικασία διαφορετικών προσεγγίσεων στους κινδύνους
- Την αξιολόγηση των στοιχείων επικοινωνίας σε περίοδο κρίσεων

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Κατανοεί τα εργαλεία της στρατηγικής διοίκησης προκειμένου οι οργανισμοί παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών να πετυχαίνουν στρατηγικούς στόχους και στρατηγικές αλλαγές
- Αναλύσει το επιχειρησιακό περιβάλλον και να παίρνει κατάλληλες στρατηγικές αποφάσεις
- Σχεδιάζει τα προγράμματα διαχείρισης κρίσεων για την άμεση και σωστή αντιμετώπιση επικίνδυνων καταστάσεων σε μια εκπαιδευτική μονάδα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

....

Άλλες...

.....

- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας)
- Δημιουργικότητα
- Σχεδιασμός Στρατηγικών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή και εννοιολογικό πλαίσιο
2. Χαρακτηριστικά στρατηγικών αποφάσεων
3. Το επιχειρησιακό περιβάλλον
4. Στρατηγική ικανότητα
5. Στρατηγικές κατευθύνσεις
6. Διάκριση και χαρακτηριστικά κινδύνων
7. Ανάλυση και αξιολόγηση κινδύνων
8. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και κρίσεων
9. Είδη και πηγές κινδύνων σε σχολικές μονάδες
10. Εκπαίδευση στους κινδύνους και τη διαχείριση κρίσεων
11. Φήμη και δημόσιες σχέσεις σε περίοδο κρίσης
12. Επικοινωνία σε περίοδο κρίσεων και σχολικές μονάδες
13. Εφαρμογές αρχών στρατηγικής διοίκησης και διαχείρισης κινδύνων και κρίσεων σε σχολικές μονάδες

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα Διαλέξεις Διαδραστικές ασκήσεις Μελέτες περιπτώσεων Δραστηριότητα team buiding Μελέτη βιβλιογραφίας Σύνολο Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 40 30 20 30 30 150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές/τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο, τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές προόδοι θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία Whittington R., Regnér, P., Duncan Angwin, D., Johnson, G., & Scholes, K.. (2023). <i>Στρατηγική Επιχειρήσεων</i> . Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική Σαΐτης, Χ., & Τύπας, Γ. (2024). <i>Διαχείριση κρίσεων στις μονάδες προσχολικής και σχολικής εκπαίδευσης (1η έκδ.)</i> . Γεωμετρία ΙΚΕ.

Κουτούπης, Α. & Ντάικου, Δ.. Ι. (2021). *Αξιολόγηση και Διαχείριση Κινδύνων: Εφαρμογή Βέλτιστων Πρακτικών*. Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός

Χατζηχρήστου Χ. (επιμ.), (2012). *Διαχείριση Κρίσεων στη Σχολική Κοινότητα*, Εκδότης: Γ. Δαρδανός και Σια Ε.Ε.,

Μπρίνια Βασιλική, (2008), *Management εκπαιδευτικών μονάδων και εκπαίδευσης*, Εκδότης: Εκδοσεις Σταμούλη ΑΕ,

Rothaermel F. T., Γιωτόπουλος, Ι. & Χυζ Α. (2017). *Στρατηγικό Μάνατζμεντ*, Εκδόσεις Rosili

Schilling, M.A. (2016). *Στρατηγική Διοίκηση Καινοτομίας*. Broken Hill

Tidd, J. & Bessant, J. (2017). *Η Στρατηγική Διοίκηση της Τεχνολογικής Καινοτομίας*. Broken Hill

Χατζηχρήστου Χρυσή & Θεοχαράκη Ε., (2005). *Διαχείριση Κρίσεων στο Σχολείο*, Εκδότης: ΤΥΠΩΘΗΤΩ: Γ. Δαρδανός και Σια Ε.Ε.

Crouhy, M., Galai, D. & Mark, R. (2014). *The Essentials of Risk Management*. McGraw Hill

Coleman, T.S. (2011). *A Practical Guide to Risk Management*. Research Foundation of CFA Institute.

Μπρίνια Β. (2022) *Management Εκπαιδευτικών Μονάδων και Εκπαίδευσης*. Εκδόσεις Σταμούλη

Επιστημονικά Περιοδικά

Strategic Behavior and the Environment
Strategic Entrepreneurship Journal
Strategic Management Journal
Strategic Change
Risk Analysis: An International Journal
Journal of risk and uncertainty
Journal of risk research

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΔΟΕ108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων																			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση και εξοικείωση από την μεριά των φοιτητών/τριών, με την Συμπεριφορική και Πειραματική Οικονομική, καθώς επίσης και την σύνδεση τους με την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας και το ίδιο το επάγγελμα του παιδαγωγού. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μέσα από εμπειριστατωμένη θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση: - Να αναγνωρίζουν και αντιλαμβάνονται την σημασία της Συμπεριφορικής και Πειραματικής Οικονομικής στην ενδυνάμωση του ίδιου του εκπαιδευτικού και της εκπαιδευτικής διαδικασίας. - Να αντιλαμβάνονται, επάγουν και ενσωματώνουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις της Συμπεριφορικής Επιστήμης σε εκφάνσεις της προσωπικής και επαγγελματικής τους ζωής. - Να σχεδιάζουν, αναλύουν και ερμηνεύουν μόνοι/ες τους το κατάλληλο πείραμα σύμφωνα με τις εκάστοτε συνθήκες - Να παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες και να διαχειρίζονται ζητήματα που αφορούν την συμπεριφορά του ατόμου στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς																			
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,: <table border="0"> <tr> <td>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</td><td>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</td></tr> <tr> <td>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</td><td>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</td></tr> <tr> <td>Λήψη αποφάσεων</td><td>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</td></tr> <tr> <td>Αυτόνομη εργασία</td><td>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</td></tr> <tr> <td>Ομαδική εργασία</td><td>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</td></tr> <tr> <td>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</td><td>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</td></tr> <tr> <td>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</td><td>....</td></tr> <tr> <td>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</td><td>Άλλες...</td></tr> <tr> <td></td><td>....</td></tr> </table>		Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον	Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου	Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον		Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...		
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων																		
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα																		
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον																		
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου																		
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής																		
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																		
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον																			
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...																		
																			
Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων																			

Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Βασικές έννοιες της Πειραματικής και Συμπεριφορικής Οικονομικής 2. Η συμβολή των πειραμάτων σε διάφορους τομείς 3. Συμπεριφορικά μοντέλα 4. Είδη και βασικές κατηγορίες πειραμάτων 5. Αρχές σχεδιασμού πειραμάτων 6. Τεχνικές ανάλυσης & ερμηνείας δεδομένων στις επιστήμες της Συμπεριφοράς 7. Πλεονεκτήματα/ Μειονεκτήματα από την διεξαγωγή των πειραμάτων 8. Εφαρμογή της Πειραματικής και Συμπεριφορικής Επιστήμης στον εκπαιδευτικό τομέα 9. Εισαγωγή στην Θεωρία παιγνίων 10. Βασικά πειράματα βασισμένα στην θεωρία παιγνίων 11. Αρχιτεκτονική της επιλογής & Παρωθήσεις 12. Καινοτόμες προσεγγίσεις της Συμπεριφορικής & Πειραματικής Επιστήμης στον εκπαιδευτικό τομέα 13. Ασκήσεις εφαρμογής – Πειραμάτων

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Το μάθημα πραγματοποιείται θεωρητικά και εμπειρικά με την βοήθεια οπτικοακουστικών μέσων (πχ. Powerpoint) και χρήση υπολογιστή, σε προγραμματισμένες ημερομηνίες από τον διδάσκοντα. Εν συνεχεία παρατίθενται αναλυτικά τεχνικές διδασκαλίας που θα χρησιμοποιηθούν στο μάθημα: - Διανομή φυλλαδίων και επίλυση μέσα στην τάξη ασκήσεων και εργασιών -Χρήση οπτικο-ακουστικών μέσων (πχ. powerpoint) για την πραγματοποίηση των διαλέξεων και της ηλεκτρονικής τάξης (E-class). • Συζήτηση/ αξιολόγηση στο τέλος των μαθημάτωνΧρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις και φροντιστήριο</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις και φροντιστήριο	30	Διαδραστική διδασκαλία	40	Αυτοτελής μελέτη	20	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις και φροντιστήριο	30														
Διαδραστική διδασκαλία	40														
Αυτοτελής μελέτη	20														
Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	40														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20														
Σύνολο Μαθήματος	150														

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η αξιολόγηση διεξάγεται είτε μέσω της τελικής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου είτε μέσω ενδιάμεσων απαλλακτικών προόδων και εργασιών.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Angner, E., Επιμ. Ζερβούδη, Ε., Κουρτίδης, Δ., Σταυρόπουλος, Σ., (2024). Συμπεριφορική Οικονομική εκδόσεις Κριτική Thaler, H.R., (2018). Παράτυπη Συμπεριφορά, Η διαμόρφωση και η ανάδειξη της Συμπεριφορικής Οικονομικής εκδόσεις Κάτοπτρο Kagel J. H. & Roth A.E., (1997). The Handbook of Experimental Economics, Princeton University Press Thaler, H. R., (2022). (P/B) Nudge, the final edition, εκδόσεις Penguin Gibbons, R., (2009). Εισαγωγή στην θεωρία παιγνίων, εκδόσεις Gutenberg Varoufakis, Y., (2007). Θεωρία Παιγνίων. Η θεωρία που φιλοδοξεί να ενοποιήσει τις κοινωνικές επιστήμες, εκδόσεις Gutenberg Φωκά- Καβαλιεράκη, Γ., (2017). Οικονομική Ψυχολογία, εκδόσεις Παπαδόπουλος

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ56	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ, ΑΓΓΛΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι: α) να συνειδητοποιήσουν οι φοιτητές/τριες το περιεχόμενο και τα βασικά εικαστικά μέσα για την εικαστική έκφραση σε δύο διαστάσεις. β) να κατανοήσουν με βιωματικό τρόπο τη σημαντικότητα της εικαστικής έκφρασης για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της φαντασίας των παιδιών προσχολικής ηλικίας. γ) να εξασκηθούν στην εφαρμογή των κατάλληλων μέσων και τεχνικών για τη δημιουργική έκφραση σε δύο διαστάσεις. Το μάθημα προσφέρει ένα ισορροπημένο συνδυασμό θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, προκειμένου οι φοιτητές/-τριες να είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να οργανώνουν ενημερωμένα δραστηριότητες διδασκαλίας εικαστικής έκφρασης για μικρά παιδιά. Η εξέταση των επιμέρους τεχνικών θα γίνεται πάντα υπό το πρίσμα της παιδαγωγικής τους αξίας και των καταλληλότερων τρόπων ενίσχυσης της δημιουργικής έκφρασης των παιδιών. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες Σε επίπεδο γνώσεων θα είναι σε θέση: - να προσδιορίζουν την έννοια, τα μέσα και τα διαφορετικά είδη διδασκαλίας τέχνης (ζωγραφική, χαρακτική, κολλάζ, ψηφιδωτό, φωτογραφία κ.ά.) και να αντιλαμβάνονται τις διαφορετικές οπτικές και απτικές τους ποιότητες. - να εξετάζουν και να αξιοποιούν τη χρήση των γραμμών και του σχεδίου ως μέσων επικοινωνίας

και έκφρασης συναισθημάτων, καθώς και για τη δημιουργία μοτίβων. • να πειραματίζονται και να συνδυάζουν υλικά που έχουν τη μορφή γραμμής (νήματα, σύρμα, ξυλαράκια, καλαμάκια κ.ά.) για τη δημιουργία εικαστικών δημιουργιών. • να γνωρίζουν τη βασική θεωρία των χρωμάτων, να διακρίνουν τις ιδιότητες τους (βασικά, σύνθετα, συμπληρωματικά, ψυχρά, θερμά, τονικά) και να προβαίνουν στη δημιουργική σύνθεσή τους. • να αντιλαμβάνονται την παιδαγωγική αξία της επιλογής άχρηστου υλικού και υλικών από τη φύση για τον πειραματισμό με τις τεχνικές της κολλητικής, του ψηφιδωτού και του τυπώματος. Σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση: • να παρατηρούν τον φυσικό κόσμο με όλες τις αισθήσεις τους προκειμένου να αντλήσουν ιδέες και υλικά για δισδιάστατες καλλιτεχνικές δημιουργίες. • να χρησιμοποιούν διαφορετικά υλικά και τεχνικές για τη δημιουργία δισδιάστατης τέχνης. Σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση: • να αναπτύσσουν δραστηριότητες που συνδυάζουν μέσα δισδιάστατης τέχνης και είναι αναπτυξιακά κατάλληλες για μικρά παιδιά.																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Λήψη αποφάσεων • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Σχεδιασμός και διαχείριση εικαστικής δράσης																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Η έννοια της δισδιάστατης τέχνης. Τα διαφορετικά είδη (ζωγραφική, χαρακτική/τυπώματα, κολλάζ, ψηφιδωτό κ.ά.) και η παιδαγωγική τους αξία. 2. Η σημασία της ανάπτυξης της παρατηρητικότητας των παιδιών για την αισθητική τους καλλιέργεια και την ενίσχυση της δημιουργικότητάς τους. 3. Η καλλιτεχνική διεργασία στη ζωγραφική. Παρατήρηση και κριτικός σχολιασμός χαρακτηριστικών παραδειγμάτων. 4. Διαφορετικά υλικά και τεχνικές ζωγραφικής. Process art για βρέφη και νήπια.																			

5. Συνθέσεις με σημεία, γραμμές, σχήματα. 6. Θεωρία και εφαρμογές με το χρώμα. 7. Η συμβολική γλώσσα της τέχνης και των υλικών. Το σχέδιο και η ζωγραφική ως μια συμβολική γλώσσα. 8. Τυπώματα. 9. Παρατήρηση και κριτικός σχολιασμός χαρακτηριστικών παραδειγμάτων κολλητικής και τυπώματος. 10. Είδη κολλάζ. Ψηφιδωτό. 11. Η αξιοποίηση της φωτογραφίας από τα μικρά παιδιά ως μέσο παρατήρησης και ως μέσο καλλιτεχνικής δημιουργίας. 12. Επίσκεψη σε μουσείο τέχνης. Σχεδιασμός εικαστικών δραστηριοτήτων με έμπνευση τα έργα τέχνης. 13. Η οργάνωση του εικαστικού εργαστηρίου. Υλικοτεχνική υποδομή, εναλλαγή δραστηριοτήτων, σύνδεση εικαστικών δραστηριοτήτων με το υπόλοιπο παιδαγωγικό πρόγραμμα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ / ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.		Δια ζώσης διδασκαλία. Επισκέψεις και βιωματικές ασκήσεις σε Μουσεία και Εκθέσεις Τέχνης. Εργαστηριακές ασκήσεις.																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS		<table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr><tr><td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td><td>15</td></tr><tr><td>Ασκήσεις πεδίου</td><td>15</td></tr><tr><td>Καλλιτεχνικό εργαστήριο</td><td>50</td></tr><tr><td>Καλλιτεχνική δημιουργία</td><td>30</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr></table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	15	Ασκήσεις πεδίου	15	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	50	Καλλιτεχνική δημιουργία	30			Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																		
Διαλέξεις	40																		
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	15																		
Ασκήσεις πεδίου	15																		
Καλλιτεχνικό εργαστήριο	50																		
Καλλιτεχνική δημιουργία	30																		
Σύνολο Μαθήματος	150																		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες		Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Εργαστηριακές εργασίες Καλλιτεχνική ερμηνεία Δημόσια παρουσίαση εργασιών																	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Αντωνιαννάκη, Κ. (2021). *Process Art για βρέφη και νήπια Εικαστικά παιχνίδια για ομάδες παιδιών 12 μηνών-4 ετών*. Ηλεκτρονικό βιβλίο.
- Αραπάκη, Ξ., Γέρος Β., Κατσούλας Α., & Μπρισκόλα Α. (1999). *Κατάρτιση προδιαγραφών για τη διαμόρφωση των σχολικών χώρων /εργαστηρίων για το μάθημα των Εικαστικών και τη δημιουργία καταλόγου με τον απαραίτητο εξοπλισμό*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Chapman, L. (1993). *Διδακτική της τέχνης. Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Γρόσδος, Σ. (1998). *Χρωματιστά δημιουργικά παιχνίδια*. Αθήνα: Τυποφιλία.
- Δημητράτου, Β. (2001). *Τα παιδιά δημιουργούν και εκφράζονται*. Αθήνα: Πατάκη.
- Erstein, A. & Τρίμη, Έ. (2005). *Εικαστικές Τέχνες και μικρά παιδιά*. Αθήνα: Γιώργος Δάρδανος.
- Κόντογλου, Φ. (2002). *Για να πάρουμε μια ιδέα περί ζωγραφικής*. Αθήνα: Αρμός.
- Μαγουλιώτης, Α. (2014). *Εικαστική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Συμμετρία.
- Μαγουλιώτης, Α. (2011). *Εικαστικές Δημιουργίες. Μέσα από την παρατήρηση και τη φαντασία. Ιδέες-Σκέψεις-Προτάσεις Δραστηριοτήτων*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μαγουλιώτης, Α. (2001). *Ζωγραφική-Γλυπτική-Χαρακτική*. Αθήνα: Gutenberg.
- Malchiodi, A. C. (2009). *Κατανοώντας τη ζωγραφική των παιδιών* (Μτφρ. Χρ. Ξενάκη, Λ. Παπαδοπούλου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Σάλλα, Τ. (επιμ.) (2011). *Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης*. Αθήνα: Νήσος.
- Σάλλα-Δοκουμετζίδη, Τ. (1996). *Δημιουργική Φαντασία και Παιδική Τέχνη*. Αθήνα: Εξάντας.
- Schirmacher, R. (1998). *Τέχνη και δημιουργική ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Ίων.

Ξενόγλωσση

- Binder, M. J. & Kind, S. (Eds). (2017). *Drawing as Language: Celebrating the Work of Bob Steele*. Rotterdam: Sense Publishers.
- Burnham, R. & Kai-Kee, E. (2011). *Teaching in the art museum: interpretation as experience*. Los Angeles: J. Paul Getty Museum.
- McArdle, F. & Wright, S. K. (2014). First Literacies: Art, Creativity, Play, Constructive Meaning-Making. In G. Barton (Ed.), *Literacy in the Arts: Rethorising Learning and Teaching* (pp. 21-37). Switzerland: Springer International Publishing.
- Pacini-Ketchabaw, V., Kind, S. & Kocher, L. L. M. (2016). *Encounters with Materials in Early Childhood Education*. NY: Routledge.
- Schulte, C. M. & Thompson, C. M. (Eds) (2018). *Communities of Practice: Art, Play, and Aesthetics in Early Childhood*. Switzerland: Springer International Publishing.

Επιστημονικά περιοδικά

Εικαστική Παιδεία
Studies in Art Education
International Journal of Education and the Arts
The Journal of Aesthetic Education
Art Education
International Journal of Art & Design Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ57	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από τη συστηματική μελέτη και τη βιωματική προσέγγιση των ποικίλων θεατροπαιδαγωγικών πρακτικών, ανάμεσα στις οποίες συγκαταλέγεται και το Κουκλοθέατρο, οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με πολυάριθμες εκδηλώσεις του πολιτισμού. Η τέχνη του Κουκλοθεάτρου, που στηρίζεται στην τεχνική της εμψύχωσης και της αμφίδρομης επικοινωνίας, προσφέρει αισθητική καλλιέργεια και μεταδίδει μηνύματα που λειτουργούν διαχρονικά σε κάθε εποχή και κοινωνία.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια, σε επίπεδο **γνώσης**, θα είναι σε θέση να κατανοεί και να ανακαλεί:

- Την Παγκόσμια και την Ελληνική ιστορία του Κουκλοθεάτρου.
- Τις βασικές αρχές της λειτουργίας του Κουκλοθεάτρου και τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στην προσχολική αγωγή.
- Γενικά ζητήματα θεατρικής δραματουργίας, κειμένου, σκηνοθεσίας, αισθητικής και

πρόσληψης του Κουκλοθεάτρου από την πλευρά του θεατή. • Τη λειτουργία της θεατρικής κούκλας στην παιδαγωγική διαδικασία. • Το θέατρο των αντικειμένων. • Τη σχέση του θεάτρου σκιών με το λαϊκό παραμύθι. • Την αρχή της προφορικότητας που διέπει τη λαϊκή παράδοση. Σε επίπεδο δεξιότητων ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να: • Εφαρμόζει ποικίλες θεατροπαιδαγωγικές πρακτικές. • Εφαρμόζει τις αρχές και τις τεχνικές του Κουκλοθεάτρου. • Κατασκευάζει και να χειρίζεται κούκλες από διάφορα υλικά. • Εφαρμόζει τεχνικές σχετικά με την κίνηση, την εμψύχωση μιας κούκλας, μιας φιγούρας ή ενός αντικειμένου, με τη σύνθεση και την εκτέλεση ενός στιγμιότυπου. • Σχεδιάζει, να υλοποιεί, να παρουσιάζει και να αξιολογεί ποικίλες και πολύμορφες σκηνικές δράσεις. Σε επίπεδο ικανοτήτων ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να: • Οργανώσει μια παράσταση Κουκλοθεάτρου που θα απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. • Εμπιστευτεί τον εαυτό του ως φορέα έκφρασης. • Συνεργάζεται για τη συγγραφή κειμένου, τη μουσική επένδυση, την εικαστική έκφραση, τον φωτισμό, την επιμέλεια προγράμματος. • Αξιοποιήσει το Κουκλοθέατρο ως δραστηριότητα χαράς, γνώσης, επικοινωνίας και ανάπτυξης, προκειμένου να το μεταδώσει στα παιδιά.																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγή στο Κουκλοθέατρο ως μορφή θεατρικής τέχνης. 2. Παγκόσμια Ιστορία του Κουκλοθεάτρου. Ελληνική Ιστορία του Κουκλοθεάτρου. 3. Εισαγωγή στις βασικές αρχές, αλλά και τις ιδιομορφίες της θεατρικής έκφρασης, μέσω της κούκλας, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. 4. Γενικά ζητήματα θεατρικής δραματοουργίας, κειμένου, σκηνοθεσίας, αισθητικής και πρόσληψης του Κουκλοθεάτρου από την πλευρά του θεατή. Συγγραφή κειμένου για μια παράσταση Κουκλοθεάτρου. 5. Μυθοπλασία και σενάριο στο Κουκλοθέατρο. 6. Η ιστορία, η εξέλιξη και η θέση που καταλαμβάνει το θέατρο σκιών, ως ιδιότυπο και πολύμορφο																			

αντικείμενο έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η σχέση του θεάτρου σκιών με το λαϊκό παραμύθι, εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης, που στηρίζονται στην αρχή της προφορικότητας και τον αυτοσχεδιασμό. Γλώσσα, κίνηση, εικόνα, μουσική και σκηνική τέχνη στο θέατρο σκιών.

7. Το θέατρο των αντικειμένων.

8. Η χρήση της θεατρικής κούκλας στην παιδαγωγική διαδικασία.

9. Το Κουκλοθέατρο στην Πρώιμη παιδική ηλικία.

10. Το παιδί ως θεατής στο Κουκλοθέατρο. Το παιδί ως δημιουργός στο Κουκλοθέατρο.

11. Κούκλα τάξης και άλλες παιδαγωγικές εφαρμογές.

12. Προϋποθέσεις για τη δημιουργία μιας παράστασης.

13. Ακρόαση / παρακολούθηση σύντομων έργων και κριτική αποτίμησή τους.

Εργαστηριακές ασκήσεις στο πλαίσιο του μαθήματος:

Ιδιαίτερη θέση καταλαμβάνει η κατασκευή και η εμπύχωση της κούκλας, της φιγούρας, του αντικειμένου. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με τα υλικά και τις τεχνικές κατασκευής και ένδυσης της θεατρικής κούκλας, τις τεχνικές και τα είδη της σκηνικής παρουσίας και της εμπύχωσης, με τη μυθοπλασία, το σενάριο και τις διασκευές παραμυθιών. Εξοικειώνονται, επίσης, με την κίνηση, την εμπύχωση μιας κούκλας, μιας φιγούρας ή ενός αντικειμένου, με τη σύνθεση και την εκτέλεση ενός στιγμιότυπου.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας. Παραστάσεις κουκλοθεάτρου και εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Καλλιτεχνική δημιουργία	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις</i>	Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης.	
	Γραπτή εξέταση ή γραπτή εργασία	

Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αλεξίου, Έ. (2004). *Παίζουμε κουκλοθέατρο*; Αθήνα: Καστανιώτης.

Άλκηστις (2011). *Κουκλο-θέατρο σκιών*. Αθήνα: Πεδίο.

Αναγνωστόπουλος, Β. (2003). *Θέατρο σκιών και εκπαίδευση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Δημητράτου, Β. (2005). *Ο μαγικός κόσμος του κουκλοθεάτρου. Κούκλες και έργα*. Αθήνα: Πατάκης.

Θεοχάρη-Περάκη, Ε. (1995). *Κουκλοθέατρο. Τέχνη και τεχνική*. Αθήνα: Εστία.

Kleist, H. (1982). *Οι μαριονέτες* (μετ. Τζ. Μαστοράκη). Αθήνα: Άγρα.

Κορμανός, Α.-Σ. (2003). *Μαριονέτες. Η τεχνική της κινούμενης κούκλας*. Αθήνα: Εργάνη.

Μαγουλιώτης, Α. (2012). *Ιστορία του Νεοελληνικού Κουκλοθεάτρου (1870-1938)*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Μαγουλιώτης, Α. (2006). *Κουκλοθέατρο Ι. Κούκλες, σκηνικά, παίξιμο: Τρόποι, είδη, πατρόν: Προτάσεις για διαθεματικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Μαρτί, Μ. / Σανθ, Ι. (2004). *Μαριονέτες και παντομίμα* (μετ. Ηλ. Δεληδήμου, επιμ. Α. Παρούση). Αθήνα: Ντουντούμης.

Meschke, M. (2004). *Το θέατρο στ' ακροδάχτυλα* (μετ. Μ. Κουλεντιανού, επιμ. Α. Παρούση). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Παπανικολάου, Ρ. (2004). *Κούκλες και κουκλοθεατρικά*. Αθήνα: Μικρός Πρίγκηπας.

Παρούση Α. (2012). *Κουκλοθέατρο στην εκπαίδευση. Εκπαίδευση στο κουκλοθέατρο*. Αθήνα: Πλέθρον.

Παρούση, Α. *Προσχολική Εκπαίδευση – Κουκλοθέατρο*. Στο: Κουβατσάνου, Ε. (1990). *Μορφές και τρόποι έκφρασης στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Ξενόγλωσση

Abrams, St. (2009). «Henson Jim». In *Encyclopédie Mondiale Des Arts de la Marionnettes*. Montpellier: UNIMA, L'Entretemps, 337-338.

Astles, C. (2010). «Puppetry training for contemporary live theatre». *Theatre, Dance and Performance Training I* (1), 22-35.

Baird, B. (1973). *The art of puppet*. New York: Bonanza.

Bell, J. (2008). *American Puppet Modernism: Essays on the Material World in Performance*. New York: Palgrave MacMillan.

Bensky, R. (1971). *Recherches sur les structures et la symbolique de la marionnette*. Paris : Nizet.

Cara, A. (2006). *La marionette de l'objet manipulé à l'objet théâtral*. Champagne-Ardenne : Services Culture Editions Ressources pour l'Education Nationale.

Jurkowski, H. (2000). *Métamorphoses: la Marionnette au XXe siècle*. Charleville- Mézières : Institut de la Marionnette.

Schlemmer, O. (1961). «Man and the art figure». In W. Gropius & A. Wensinger (eds). *The Theatre of the Bauhaus*. (pp.17-46). London: The John Hopkins University Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ58	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Το μάθημα κινείται παράλληλα σε θεωρητικούς και εργαστηριακούς-βιωματικούς άξονες και συνδυάζει το πεδίο της Παραμυθολογίας με τη Θεωρία του Θεάτρου και τις Θεατρικές τεχνικές, υπηρετώντας την εμψύχωση μέσα από την επαφή και τη μελέτη ενός ικανοποιητικού αριθμού παραμυθιών και θεατρικών έργων που απευθύνονται στην πρώιμη παιδική ηλικία. Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες τις δυνατότητες που προσφέρει το παραμύθι, όπως αυτό εξελίσσεται στο πέρασμα του χρόνου. Να γνωρίσουν, επίσης, την εξέλιξη του παιδικού θεάτρου και τις σύγχρονες αναζητήσεις του, προκειμένου να υπηρετήσει τις ανάγκες και τις επιθυμίες της πρώιμης παιδικής ηλικίας. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια, σε επίπεδο γνώσης, θα είναι σε θέση να κατανοεί, να ανακαλεί και να εμβαθύνει: • Στους θεωρητικούς προβληματισμούς σχετικά με το παραμύθι και τα χαρακτηριστικά του

λαμβάνοντας υπόψη τις λαογραφικές μελέτες και τους διεθνείς και ελληνικούς παραμυθιακούς καταλόγους. • Σε θέματα σχετικά με τη συμβολική λειτουργία του παραμυθιού. • Στα παραμύθια και τις παραδόσεις άλλων πολιτισμών. • Στην ιδεολογία και τις κοινωνικές δομές του παραμυθιού. • Στις πολυάριθμες μεταμορφώσεις του παραμυθιού. • Στη μεταφορά του παραμυθιού στη σύγχρονη εποχή (διασκευές ελληνικών και ευρωπαϊκών παραμυθιών). • Στην ιστορία και την εξέλιξη του παιδικού θεάτρου στην Ελλάδα και το εξωτερικό. • Στις μεταμοντέρνες χρήσεις του παραδοσιακού και τις νέες τεχνικές θεατρικής έκφρασης. • Σε αναλύσεις παραμυθιών και θεατρικών έργων σε ένα πλαίσιο διεπιστημονικού περιβάλλοντος. Σε επίπεδο δεξιότητων ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να: • Αξιοποιήσει την αφήγηση και τη δραματοποίηση παραμυθιών ως ένα ακόμη μέσο παιδαγωγικής πρακτικής. • Συνδυάζει και να συνθέτει γνώσεις, απόψεις, συμπεριφορές, προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της πρώιμης παιδικής ηλικίας. • Αναπτύσσει τις δημιουργικές δεξιότητες σχετικά με τη μετατροπή του παραμυθιού σε θέατρο. • Συγκρίνει θεατρικές και κινηματογραφικές εκδοχές των παραμυθιών ως προς την ιδιαιτερότητα των μέσων μεταγραφής τους. Σε επίπεδο ικανοτήτων ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να: • Κατανοεί και να αποδέχεται το διαφορετικό. • Αναπτύσσει τη συνεργασία και την ομαδικότητα. • Αναπτύσσει την αυτοεκτίμηση, την αυτοπεποίθηση, τον αυτοσεβασμό, την επικοινωνία. • Αναπτύσσει τη φαντασία, την παρατηρητικότητα, τη μνήμη και την κριτική σκέψη, να επικοινωνεί ιδέες, συναισθήματα και εμπειρίες. • Μέσω της διεξοδικής ανάλυσης επιλεγμένων παραμυθιών, να αναπτύσσει την κριτική σκέψη. • Σχεδιάζει και να διαχειρίζεται καλλιτεχνικά δρώμενα.	
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> Άλλες...
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Διακαλλιτεχνική θεώρηση και ερευνητική ικανότητα • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στη μελέτη του παραμυθιού και την παρουσία του στο παιδικό θέατρο. Θα αναπτυχθούν οι θεωρητικοί προβληματισμοί σχετικά με το παραμύθι και τα χαρακτηριστικά του λαμβάνοντας υπόψη τις λαογραφικές μελέτες (Ν. Γ. Πολίτης, Λουκάτος, Αυδίκος, Μερακλής, κ.ά.) και τους διεθνείς και ελληνικούς παραμυθιακούς καταλόγους (Aarne – Thompson, Uther, Μέγας).

1. Ορισμός του παραμυθιού (Retsch, Lüthi, Bolte & Polivka, Bascom, νεώτερες προσεγγίσεις).
2. Καταγωγή, είδη και κατηγορίες παραμυθιών.
3. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των λαϊκών παραμυθιών.
4. Οι προσεγγίσεις των Olrik, Lüthi, Dawkins.
5. Θέματα και Μοτίβα των παραμυθιών.
6. Η συμβολική λειτουργία του παραμυθιού.
7. Η ιδεολογία και οι κοινωνικές δομές του παραμυθιού.
8. Οι πολυάριθμες μεταμορφώσεις του παραμυθιού.
9. Το παραμύθι, θεσμός για τα παιδιά.
Θα εξετασθούν, επίσης, οι χρήσεις του παραμυθιού στη σύγχρονη εποχή, καθώς το παραμύθι, εκτός των άλλων, κυριαρχεί στο θέατρο που απευθύνεται στα παιδιά. Συγκεκριμένα εξετάζονται:
10. Η πολύπλευρη σχέση του παιδιού με το θέατρο στην Ελλάδα και το εξωτερικό, μέσω της ιστορικής αναδρομής, της δραματολογικής προσέγγισης θεατρικών έργων για μικρά παιδιά, καθώς και της ανάλυσης θεατρικών παραστάσεων.
11. Οι διασκευές των ελληνικών και των ευρωπαϊκών παραμυθιών.
12. Οι μεταμοντέρνες χρήσεις του παραδοσιακού και οι νέες τεχνικές θεατρικής έκφρασης.
13. Η επικοινωνία του ελληνικού με το παγκόσμιο θέατρο.

Εργαστηριακές ασκήσεις στο πλαίσιο του μαθήματος:

Οι φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετάσχουν άμεσα και βιωματικά σε εργαστήρια γραφής και πρακτικές ασκήσεις, όπως:

- Αφήγηση παραμυθιού.
- Ατομικοί και ομαδικοί αυτοσχεδιασμοί εμπνευσμένοι από τα παραμύθια.
- Ασκήσεις δημιουργικής γραφής.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας. Θεατρικές παραστάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται στην πρώτη παιδική ηλικία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40
	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Παρακολούθηση παραστάσεων	10
	Σύνολο Μαθήματος	150

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω εργαστηριακών ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης. Γραπτές εξετάσεις ή γραπτή εργασία Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αγγελοπούλου, Α. & Α. Μπούσκου. (1994). «Επεξεργασία Παραμυθιακών Τύπων και Παραλλαγών ΑΤ 700–749». Στο Γεώργιος Α. Μέγας, *Κατάλογος Ελληνικών Παραμυθιών 2*. Αθήνα: Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών.

Αγγελοπούλου, Α. & Α. Μπούσκου. (1999). «Επεξεργασία Παραμυθιακών Τύπων και παραλλαγών ΑΤ 300-499». Στο Γεώργιος Α. Μέγας, *Κατάλογος Ελληνικών Παραμυθιών 3 (τεύχη Α' και Β')*. Αθήνα: Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών.

Αγγελοπούλου, Α., Καπλάνογλου, Μ. & Ε. Κατρινάκη. (2004). «Επεξεργασία Παραμυθιακών Τύπων και παραλλαγών ΑΤ 500-559». Στο Γεώργιος Α. Μέγας, *Κατάλογος Ελληνικών Παραμυθιών 4*. Αθήνα: Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών.

Αναγνωστόπουλος, Β. (2002). *Τέχνη και Τεχνική του Παραμυθιού*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Αυδίκος Γ. Ε. (επιμ.). (1996). *Από το παραμύθι στα κόμικς. Παράδοση και νεοτερικότητα*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Bruner, J. (2002). *Δημιουργώντας ιστορίες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ζαν, Ζ. (1996). *Η δύναμη των παραμυθιών*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Καλλίνης, Γ. (2005). *Εγχειρίδιο αφηγηματολογίας. Εισαγωγή στην τεχνική της αφήγησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Καφαντάρης, Κ. (2005). *Ελληνικά λαϊκά παραμύθια*, τόμ. Α' και Β'. Αθήνα: Ποταμός.

Λαδογιάννη, Γ. (2011). *Το παιδικό θέατρο στην Ελλάδα*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Μερακλής, Μ. Γ. (2001). *Τα παραμύθια μας*. Αθήνα: Εντός.

Πούχγερ, Β. (2012). *Παραμυθολογικές μελέτες Β΄. Μυθολογικά και άλλα θέματα*. Αθήνα: Αρμός.

Προπ, Β. Γ. [Propp Vl.]. (2009). *Η μορφολογία του παραμυθιού: Η διαμάχη με τον Κλώντ Λέβι-Στρώς και άλλα κείμενα*. Αθήνα: Καρδαμίτσας.

Τσιλιμένη, Τ. (2011). *Αφήγηση και Εκπαίδευση. Εισαγωγή στην τέχνη της αφήγησης*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Χατζητάκη-Καψωμένου Χ. (επιμ.). (2002). *Το νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], Α.Π.Θ.

Ξενόγλωσση

Bettelheim, B. (1976). *The Uses of Enchantment: The Meaning and Importance of Fairy Tales*. London: Penguin.

Isbell, R., Sobol, J., Lindauer, L., & A. Lowrance. (2004). «The effects of storytelling and story reading on the oral language complexity and story comprehension of young children». *Early Childhood Education Journal*, 32(3), 157-163. DOI: 10.1023/B:ECEJ.0000048967.94189.a3.

Magos, K. (2012). «The princess is a racist. Combating stereotypes through teaching folktales. An action-research project with young children». In N. Palaiologou and G. Detz (Eds). *Mapping the broad field of multicultural and intercultural education worldwide* (pp. 195-208), Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Nicolini, M. B. (1994). «Stories can save us: A defense of narrative writing». *English Journal*, 83 (2), 56-61.

Uther, H.-J. (2004). *The Types of International Folktales: A Classification and Bibliography Based on the System of Antti Aarne and Stith Thompson*, Helsinki: Academia Scientiarum Fennica.

Winston, J. (1998). *Drama, Narrative and Moral Education Drama: exploring traditional tales in the primary years*. London: Falmer Press.

Zipes, J. (2000). *The Oxford companion to fairy tales*. New York: Oxford University Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ59	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΡΥΘΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μουσική και ο χορός αποτελούν βασικά παιδαγωγικά «εργαλεία», τα οποία αξιοποιεί ο/η παιδαγωγός δουλεύοντας με βρέφη και μικρά παιδιά, για να αναπτύξουν την κιναισθησία τους. Να αποκτήσουν δηλαδή, σωματικό έλεγχο, κινητικές δεξιότητες, αντίληψη του χώρου, ισορροπία και να ισχυροποιήσουν την αυτοπεποίθησή τους, εξελίσσοντας παράλληλα την δημιουργικότητά τους.

Οι φοιτητές/-ριες, αναπτύσσουν την ικανότητα να σχεδιάζουν με επάρκεια κατάλληλες δράσεις, για κάθε ηλικία και να τις αξιολογούν. Επιπλέον στόχος του μαθήματος είναι, μέσω των βιωματικών ασκήσεων, οι φοιτητές να ενσωματώσουν τις νέες πληροφορίες και να εκτιμήσουν τις δυνατότητες που αναδύονται, στην προσωπική και κατ' επέκταση στην επαγγελματική τους υπόσταση, μέσα από τις τέχνες της Μουσικής και του Χορού, καθώς και από τη μεταξύ τους συνέργεια.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια.

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις έννοιες και το περιεχόμενο των εννοιών:
 - Αιθουσαίο σύστημα.
 - Κιναισθηση.
 - Ιδιοδεκτική κίνηση.
- Τις θεωρητικές γνώσεις της Μουσικοκινητικής Αγωγής. Μεθόδους και προσεγγίσεις διδασκαλίας.
- Τα «Εργαλεία» εφαρμογής της Μουσικοκινητικής Αγωγής στα βρέφη και στα μικρά παιδιά, ανάλογα με τα αναπτυξιακά στάδια.
- Την σημασία της σύνδεσης των αναπτυξιακών σταδίων και την συγκρότηση της *εικόνας σώματος* μέσω της κίνησης και του χορού και των εφαρμογών τους στην Μουσικοκινητική Αγωγή.
- Την ανακάλυψη του συμβολισμού και της μετουσίωσης που εμπεριέχονται στην τέχνη.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τη χρήση του σώματος και της φωνής ως εκφραστικό και μουσικό όργανο.
- Τη χρήση πλούσιου κινησιολογικού λεξιλογίου.
- Την ευχέρεια της σωματικής έκφρασης, μέσω του δημιουργικού χορού και του αυτοσχεδιασμού.
- Τη σωματική και μουσική υποστήριξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας.
- Τη διάκριση βασικών μουσικών ειδών, χωρισμό απλών μουσικών φράσεων και την σύνδεσή τους με χορευτικές κινήσεις.
- Τη σημασία της χρήσης των παιδαγωγικών «εργαλείων», της επανάληψης, της συμμετρίας και της ταλάντωσης στα μαθήματα με τα παιδιά.
- Τη λειτουργία του παιγνιώδους χαρακτήρα της Μουσικοκινητικής Αγωγής στην ψυχική και κοινωνική εξέλιξη των παιδιών και την αξιοποίησή της στην τάξη.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να μεταφέρει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και το ήθος των τεχνών της Μουσικής και του Χορού και να τις εφαρμόζει στον Παιδικό Σταθμό ή σε άλλους χώρους αγωγής με αυτονομία και με κοινωνική υπευθυνότητα.
- Να εκτιμά όσα έχει διδαχθεί ώστε να ασκεί με ευχέρεια την Μουσικοκινητική Αγωγή.
- Να συνεργάζεται με τους/τις συναδέλφους και τα παιδιά κατανοώντας τη δυναμική της εκάστοτε ομάδας.
- Να υποστηρίζει με σφαιρικό τρόπο τα παιδιά, στην ανακάλυψη των τεχνών της μουσικής και του χορού.
- Να είναι σε θέση να δημιουργεί στην τάξη έναν χώρο χαράς, εκφραστικότητας, αυτοσχεδιασμού κι αποδοχής μέσα από τις δράσεις του/της, που να απευθύνεται στην σωματική, γνωστική, συναισθηματική και ψυχική ολότητα των μικρών παιδιών.
- Συνολικά, να αξιοποιεί την κινητική εγγραμματοσύνη που αποκόμισε.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άλλες...

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σκέψης.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Διακαλλιτεχνική θεώρηση και ερευνητική ικανότητα.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Σύνδεση του σώματος με τον ψυχισμό του ανθρώπου. Βρεφική ηλικία και κίνηση. Το βρέφος «μιλάει» με το σώμα του.
2. Οι ακουστικές προσλήψεις κατά την ενδομήτρια ζωή και η ακουστική ευαισθησία του νεογέννητου. Φωνή – γλώσσα – νανούρισμα – τραγούδι.
3. Κινητικές και μουσικές δράσεις για βρέφη. Σχεδιασμός δράσεων μουσικής και κίνησης για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
4. Συμβολή των κινητικών δεξιοτήτων στην διαμόρφωση και βελτίωση της εικόνας σώματος
5. Κατανόηση της δυναμικής που δημιουργεί στην ομάδα η μουσική και η κίνηση. Μουσικοκινητικά παιχνίδια οπτικής, απτικής, ακουστικής αντίδρασης.
6. Κινησιολογικές φόρμες στο χώρο: Μίμηση, κανόνας, rondo, θέμα και παραλλαγές.
7. Επιλογή κατάλληλης μουσικής για κάθε αναπτυξιακό στάδιο.
8. Δημιουργία απλών τραγουδιών πάνω σε ήδη υπάρχουσα μουσική.
9. Δημιουργία μικρών, απλών χορογραφιών.
10. Εξάσκηση στην ροή της κίνησης. Εξάσκηση στη ενέργεια και παρουσία του κινούμενου σώματος.
11. Μουσική και κίνηση, διαθεματική προσέγγιση με άλλες τέχνες και επιστήμες.
12. Οργάνωση κινητικών και μουσικών δράσεων με γονείς και παιδιά προσχολικής ηλικίας.
13. Τρόποι αξιολόγησης των δράσεων που θα οργανώνουν στον παιδικό σταθμό.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας πρόσωπο με πρόσωπο και μέσω βιωματικών ασκήσεων. Μουσικοχορευτικές παραστάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται στην πρώιμη παιδική ηλικία.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται στην αίθουσα διδασκαλίας με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού (CD, Video). Λογισμικό αποθετήριο, υλικό στο e-class, στην αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγηση, χρήση ηλεκτρονικών βιβλίων στη διδασκαλία και στις Ασκήσεις πεδίου καθώς και στην επικοινωνία με τους φοιτητές (email).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	20
	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	10
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Παρακολούθηση παραστάσεων	10
	Εκπόνηση μελέτης (project)	20
	Ατομική εργασία	20
	Ομαδική εργασία	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	ΣΥΝΕΧΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Γραπτή Εξέταση με ερωτήσεις εκτεταμένης απάντησης κι επίλυσης προβλημάτων • Εργαστηριακή ατομική απαλλακτική εργασία • Παρουσίαση στην τάξη, ασκήσεων εφαρμογής των όσων έχουν διδαχθεί στις δράσεις με τα βρέφη και τα μικρά παιδιά, με εργασία ατομική ή ομαδική Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Abigador, S. N. (2011). Όταν το σώμα μιλάει. Μεθοδολογία και ασκήσεις για τη σωματική έκφραση. Αθήνα: Γιαλός.

Αρζιμάνογλου- Μαντζαρή, Λ. (2006). *Η Ρυθμική Dalcroze μέσα από τα μάτια της Αίλης*. Αθήνα: Εκδόσεις, Σπύρος Μαντζαρή.

Batlloiri, J. (2003). *Παιχνίδια καλλιτεχνικής έκφρασης*. Αθήνα: Μαλλιάρης-Παιδεία.

Bellicha, I., Imberty, N. (2004). *Ο χορός στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Άγκυρα.

Christofer, S. (2010). *Μουσικοτροπώντας*. Αθήνα: εκδόσεις Ιανός.

Γαλάνη Μ. (2010). *Ο χορός στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ / ΙΩΝ.

Dolto, F., (1999). *Η ασυνείδητη εικόνα του σώματος* (μτφ. Ε. Κούκη). Αθήνα: εκδόσεις της Εστίας.

Edwards L., Bayless K. & Ramsey M. (2010). *Μουσική και κίνηση, Ένας τρόπος ζωής για το μικρό παιδί*, (μτφ. Ευρυδίκη Ζαχοπούλου και Ελισάβετ Κωνσταντινίδου). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Feierabend, J. M. & Kahan, J. (2020). *Μπορείς να κινηθείς με αυτό τον τρόπο; Το βιβλίο της κινητικής εξερεύνησης*, (μτφ.-επιμ. Στέλλα Ρέτσιου). Αθήνα: εκδόσεις Fagotto books.

Grosleziat C. (2012). *Τα Βρέφη και η Μουσική, Πρώτες αισθήσεις και ηχητικές δημιουργίες* (μτφ. Α. Αδάμ & Φ. Μιχαλοπούλου, επιμ. Γ. Αμπατζόγλου). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Lemma, A. (2016). *Κάτω από το δέρμα* (μτφ. Κ. Α. Ζερβός). Αθήνα: εκδόσεις Αρμός.

Mechthild T. & Tzshoppe-Stengle, I. (1997). *Παιχνίδια για παιδιά προσχολικής ηλικίας* (μτφ. Μ. Μούγιαννη). Αθήνα: εκδόσεις Καστανιώτη.

Μπουρνέλη, Ν. (2002). *Κινητική Δημιουργικότητα – ειδικό πρόγραμμα ανάπτυξης της κινητικής δημιουργικότητας για παιδιά*. Αθήνα: Ν. Μπουρνέλη.

Ρέτσιου Σ. (2018). *Η Τέχνη του Δημιουργικού Χορού*. Αθήνα: εκδόσεις Συμμετρία.

Σαρρής, Κ. Ν. (2009). *Εισαγωγή στη γνωστική και ψυχαναλυτική θεωρία της ανάπτυξης του παιδιού. Αντιμέτωπιση μαθησιακών δυσκολιών μέσα από το παραμύθι και τη μαριονέτα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τσαπανίδεου, Α. (1997). *Προγράμματα ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας*. Θεσσαλονίκη: University studio press.

Winnicott, W. D., (1979). *Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα* (μτφ. Γ. Κωστόπουλος). Αθήνα: εκδόσεις Καστανιώτη.

Ξενογλώσση

Stinson, S. W. (1988). *Dance for young children. Finding the magic in movement*. AAHPERD, Reston, VA. National Dance Association.

Haselbach, B. (1993). *Improvisation, Dance, Movement*. Magnamusic Baton.

Joyce, M. (1973). *First steps in teaching creative dance*. Mayfield Publishing Co, U.S.

Pica, R. (2013). *Experiences in Movement and Music, Birth to age 8*. Wadsworth.

Russell, J. (1987). *Creative Dance in the primary school*. Plymouth: Northcote House.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ60	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΜΕΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΕΣ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uniwa.gr/courses/ECCE329/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6**ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Σκοπός του μαθήματος είναι κατανόηση της σημασίας της σχέση οικογένειας με τον πρώτο εξωοικογενειακό θεσμό αγωγής και φροντίδας του μικρού παιδιού. Η γνώση της δομής και λειτουργίας της σύγχρονης οικογένειας και οι τρόποι επικοινωνίας με τον εκπαιδευτικό θεσμό.

Τα Μαθησιακά αποτελέσματα είναι:

Να αποκτήσουν οι φοιτητές δεξιότητες σχετικά με τις έννοιες εκείνες που αποτελούν τον βασικό πυρήνα των απαραίτητων για το επάγγελμά τους γνώσεων στον τομέα των οικογενειακών θεσμών. Σχετικές δεξιότητες επίσης με την αντίληψη των πολλαπλών αποτελεσμάτων της επικοινωνίας της οικογένειας με τον προσχολικό θεσμό.

Μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν:

Ικανότητα να δώσουν «συνέχεια» και ποιότητα των εμπειριών του παιδιού σε όλα τα πλαίσια στα οποία συμμετέχει (οικογένεια-σχολείο).

Ικανότητα χρήσης βιωματικών προσεγγίσεων ώστε να αφουγκραστούν την οικογένεια και τις ανάγκες της. Κατάκτηση επικοινωνιακής στάσης απέναντι στην οικογένεια κάθε παιδιού.

Ικανότητα πλαισίου επικοινωνίας σε καθημερινή βάση και σε στιγμές ή καταστάσεις που χρειάζονται ιδιαίτερη προσέγγιση.

Ικανότητα στις προσεγγίσεις της αμφίδρομης σχέσης: οικογένεια - παιδί - χώρος προσχολικής αγωγής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η λειτουργία της οικογένειας μέσα από θεωρητικές προσεγγίσεις (κοινωνικο-ανθρωπολογικές, εθνολογικές, ψυχολογικές κ.ά.) και οι προοπτικές των οικογενειακών θεσμών. Νέες μορφές μητρότητας και οικογενειακής ζωής. Η οικογένεια ως σύστημα.
2. Δομή και λειτουργίες της σύγχρονης ελληνικής οικογένειας. Θέσεις, ρόλοι και σχέσεις των μελών. Μετασχηματισμός των οικογενειακών δεσμών.
3. Παιδί και οικογένεια. Οικογενειακή παιδεία – παιδαγωγικά μοντέλα. Η οικογένεια, το σχολείο και η κοινότητα ως αλληλένδετοι θεσμοί.
4. Θεωρίες και μοντέλα στη σχέση οικογένειας και προσχολικού θεσμού (σφαιρικό, οικοσυστημικό κ.ά.).
5. Παραδοσιακοί και σύγχρονοι τρόποι επικοινωνίας και συνεργασίας οικογένειας και εκπαιδευτικού χώρου.
6. Κοινωνικοπολιτική διάσταση της σχέσης οικογένειας και βρεφονηπιακού/παιδικού σταθμού – πρώτου εξωοικογενειακού χώρου αγωγής και φροντίδας.
7. Η σημασία της αμφίδρομης σχέσης οικογένειας – προσχολικού θεσμού και οι πολυεπίπεδες

συνέπειες. 8. Τεχνικές υποδοχής και επικοινωνίας με νέους γονείς και παιδιά στον βρεφονηπιακό/παιδικό σταθμό. 9. Ψυχοπαιδαγωγικές πρακτικές επικοινωνίας οικογένειας – παιδιού – χώρου αγωγής, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες και ανάγκες. Ενσωμάτωσή τους στο ημερήσιο ψυχοπαιδαγωγικό πρόγραμμα. 10. Επικοινωνία σε συνθήκες κρίσης, διαφορετικότητας και κατά τις μεταβάσεις. 11. Η γονική εμπλοκή στο έργο του προσχολικού θεσμού: Παράμετροι, παράγοντες επιρροής, συνδυαστικές λειτουργίες και καλές πρακτικές. 12. Προγράμματα συνεργασίας σχολείου – οικογένειας – κοινότητας. Παράγοντες που διευκολύνουν ή δυσχεραίνουν τη συνεργασία και την ανάπτυξη σχέσεων. 13. Σύγχρονες αντιλήψεις, ερευνητικά δεδομένα και ποιοτικά προγράμματα επικοινωνίας στον διεθνή και ελληνικό χώρο. 14. Εργαστηριακές Ασκήσεις : Υλοποίηση και αξιολόγηση καλών πρακτικών για την αμφίδρομη σχέση οικογένειας – παιδιού – προσχολικού θεσμού.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη, πρόσωπο με πρόσωπο												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>80</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές ασκήσεις</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	80	Εργαστηριακές ασκήσεις	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Συγγραφή εργασίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	80												
Εργαστηριακές ασκήσεις	20												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20												
Συγγραφή εργασίας	30												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική</i>	1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, - Επίλυση Προβλημάτων 2. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (40%) Ή 1) Δημιουργία -κατασκευή παιδαγωγικού εργαλείου που αφορά στο περιεχόμενο του μαθήματος (50%). 2) Παρουσίαση Εργασίας (50%). Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.												

Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα
κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Αμπατζόγλου, Γ., (2002). Αλλάζοντας Χέρια. Διεπιστημονική προσέγγιση της διακίνησης και της τοποθέτησης των παιδιών. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ., (2003). 205 Βιωματικές ασκήσεις για εμφύχωση ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Ζαμπέτα, Ε. (1998). Αγωγή και εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας στην Ευρώπη. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Κατάκη, Χ., (2012). Οι τρεις ταυτότητες της ελληνικής οικογένειας. Αθήνα: Κέδρος.
- Κυπριανός, Π. (2007). Παιδί, Οικογένεια, Κοινωνία. Αθήνα: Gutenberg.
- Λαλούμη-Βιδάλη, Ε., (2012). Ανθρώπινες σχέσεις και επικοινωνία στην προσχολική εκπαίδευση. Από τη θεωρία στην πράξη. Θεσσαλονίκη: Σύγχρονες Εκδόσεις.
- Μακρυνιώτη, Δ., (2001). Παιδική ηλικία. Αθήνα: Νήσος.
- Μουσουρού, Λ. Μ., (2003). Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας. Αθήνα: Gutenberg.
- Μυλωνάκου – Κεκέ, Η., (2019). Σχολείο, οικογένεια και κοινότητα. Συνεργασία, ενδυνάμωση και ανάπτυξη. Αθήνα: Αρμός.
- Νόβα-Καλτσούνη, Χ., (2007). Κοινωνικοποίηση. Αθήνα: Gutenberg.
- Νόβα-Καλτσούνη, Χ., (2018). Οικογένεια και οικογενειακές σχέσεις. Αθήνα: Gutenberg.
- Παππά, Βασ., (2006). Επάγγελμα γονέας. Αθήνα: Καστανιώτη.
- Πεντέρη, Ε., & Κωνσταντίνος Πετρογιάννης (2024). Η Σχέση Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας. Κοινωνικο-παιδαγωγικές και αναπτυξιακές διαστάσεις για τη γονική εμπλοκή στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία. Gutenberg.
- Πετρογιάννης, Κ., (2003). Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: Η οικοσυστημική προσέγγιση. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Ρέντζου Κωνσταντίνα (2022). Γονεϊκή Εμπλοκή στην Προσχολική Εκπαίδευση και Φροντίδα. Πρακτικός οδηγός για γονείς και εκπαιδευτικούς. Gutenberg.
- Σακελλαρίου, Μ., (2008). Συνεργασία οικογένειας και νηπιαγωγείου. Θεσσαλονίκη: Ιδιωτική έκδοση.
- Σακελλαρόπουλος, Παν., (1998). Σχέσεις μητέρας παιδιού τον πρώτο χρόνο της ζωής. Αθήνα: Παπαζήση.
- Τσιάντης, Γ., (επιμ.) (2005). Εργασία με τους γονείς: ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία με παιδιά και εφήβους. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Bluestein, J., (2000). Εγχειρίδιο για γονείς. Αθήνα: Δίοδος.
- Brooker, L., (2016). Ομαλή Μετάβαση στην Προσχολική Ηλικία. Πολιτική και Διεθνείς Στρατηγικές για Ομαλή Μετάβαση στη Ζωή. Αθήνα: Πεδίο.
- Dowling, E. & Osborne, E., (2001). Η Οικογένεια και το σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.
- Hughes, M. & Kroehler, C., (2007). Κοινωνιολογία, οι βασικές έννοιες. Αθήνα: Κριτική.
- Mills, S., (2005). Κοινωνικό φύλο και ευγένεια. Αθήνα: Πατάκη.
- Payne, K.-J. & Ross, L., (2013). Γονείς απλά. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.

Ξενόγλωσση

- Bandura, A., (2003). Auto-efficacité. Le sentiment d'efficacité personnelle. Bruxelles: de Boeck.
- Bosse-Platière, Suzon, (2004). Accueillir les parents des jeunes enfants: Un soutien à la parentalité. Éditions érès.
- Bru, M., (2006). Les méthodes en pédagogie. Paris: PUF.
- Doeleman, W., (2012). Améliorer la collaboration avec les parents. Bruxelles: DeBoeck.
- Garvis, S., Phillipson, S., Harju-Luukkainen, H., & Sadownik, A. R. (Eds.). (2022). -Parental engagement and early childhood education around the world. Routledge.

-Ott, L., (2006). Travailler avec les familles. Éditions érès.
 -Ward, U., & Perry, B. (Eds.). (2019). Working with parents and families in early childhood education. Routledge.
 -Wardle, F. (2023). Collaboration with families and communities (2nd ed.). Kendall Hunt Publishing.

Επιστημονικά περιοδικά
 Journal of Child and Family Studies (JCFS)
 Journal of Family Theory & Review (JFTR)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ62	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με

το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις σχετικά με την συμβολή του παιδαγωγικού υλικού στη μάθηση, να αιτιολογούν θεωρητικά τη χρήση συγκεκριμένου παιδαγωγικού υλικού και να είναι ικανοί να διαμορφώνουν οι ίδιοι κατάλληλο παιδαγωγικό υλικό αξιοποιώντας τη γνώση, τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις για την αξιοποίηση και τη συμβολή του παιδαγωγικού υλικού στη μαθησιακή διαδικασία.
- Υλικά και πηγές που μπορούν να αξιοποιηθούν παιδαγωγικά εντός και εκτός τάξης.
- Παιδαγωγικό υλικό που απευθύνεται σε βρέφη και μικρά παιδιά (ηλικίας κάτω των 3 ετών).
- Παιδαγωγικό υλικό που απευθύνεται σε νήπια (ηλικίας άνω των 3 ετών).

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τον ρόλο των βιωματικών, εικονικών και συμβολικών αναπαραστάσεων στη μάθηση.
- Τα σύγχρονα δεδομένα για τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν τα βρέφη και τα νήπια άνω των 3 ετών για την παιδαγωγική αξιοποίηση των υλικών και των μέσων που διατίθενται.
- Τη σημασία των υλικών και των μέσων στη διαδικασία της αγωγής και της μάθησης.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Δημιουργεί συνθήκες εύρεσης υλικών κατάλληλων για παιδαγωγική χρήση.
- Οργανώνει το υλικό σε παιδαγωγικό, αξιοποιώντας τις γνώσεις και καλλιεργώντας τη φαντασία και τη δημιουργικότητά του.
- Εφαρμόζει κριτήρια ποιότητας, ασφάλειας και καταλληλότητας στη χρήση του υλικού ως παιδαγωγικό για παιδιά της πρώιμης παιδικής ηλικίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία

- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή: Ορολογία – Αποσαφήνιση όρων. Τι καθιστά ένα υλικό παιδαγωγικό. Από ποιους αναπτύσσεται. Τι είναι το παιδαγωγικό υλικό στην πρώιμη παιδική ηλικία.
2. Τρόπος που μαθαίνουν τα βρέφη, τα μικρά παιδιά και τα νήπια: Πώς καθορίζει την επιλογή και την αξιοποίηση του παιδαγωγικού υλικού.
3. Το παιδαγωγικό υλικό μέσα στο χρόνο. Ιστορική αναδρομή. Μορφές της παιδαγωγικής σκέψης και η θέση του παιδαγωγικού υλικού στις προσεγγίσεις τους.
4. Πώς οι σύγχρονες προσεγγίσεις της παιδαγωγικής επηρεάζουν τη διάθεση του υλικού στα παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας. Διεθνής πρακτική και ελληνική πραγματικότητα.
5. Παιδαγωγικό υλικό και η αξιοποίησή του στους διάφορους τομείς ανάπτυξης, για βρέφη και μικρά παιδιά κάτω των 3 ετών.
6. Παιδαγωγικό υλικό και η αξιοποίησή του στους διάφορους τομείς ανάπτυξης, για νήπια άνω των 3 ετών.
7. Κούκλες: Η αξιοποίησή τους ως παιδαγωγικό υλικό για την πρώιμη παιδική ηλικία.
8. Υλικά και φυσικό περιβάλλον. Νερό, άμμος, πέτρες, ξύλο και άλλα υλικά της υπαίθρου.
9. Παιδαγωγικό υλικό των μουσείων και η αξιοποίησή του στην τάξη παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας.
10. Ελεύθερα υλικά, ανακυκλώσιμα υλικά, υλικά δημιουργικής/αναβαθμιστικής ανακύκλωσης ως παιδαγωγικό υλικό για βρέφη, μικρά παιδιά και νήπια.
11. Παιδαγωγικά υλικά κατάλληλα για την ανάπτυξη της γραφής, της γλώσσας-επικοινωνίας, της λογικομαθηματικής σκέψης.
12. Αξιολόγηση του υλικού ως παιδαγωγικό – Αξιολόγηση της μάθησης.
13. Ζητήματα ασφάλειας και κριτικής αξιολόγησης του παιδαγωγικού υλικού για την κάθε ηλικιακή φάση του παιδιού (κάτω των 3 ετών/άνω των 3 ετών).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση της βιβλιογραφίας	40
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Σύνολο Μαθήματος	150

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται στο μάθημα με βάση σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια, τα οποία αναρτώνται στις πλατφόρμες eclass και moodle του μαθήματος, με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους και σε σημείο προσβάσιμο από τους φοιτητές. Γλώσσα αξιολόγησης: ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γλώσσα αξιολόγησης: ΑΓΓΛΙΚΑ για φοιτητές ERASMUS Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτή τελική εξέταση (με συνδυασμό ή μη των κατωτέρω, κατά την κρίση του διδάσκοντα): - ο Με ερωτήσεις κλειστού τύπου - ο Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης - ο Με ερωτήσεις ανάπτυξης θέματος - ο Με ερωτήσεις επίλυσης προβλημάτων

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Lindon, J., Kelman, K. Sharp, A. (2004). <i>Μαθαίνω τον κόσμο παίζοντας: Από τη γέννηση έως 3 ετών</i>. (Επιμ. Σ. Δημητριάδη). Αθήνα: Δίπτυχο. MacNaughton, G. (2020). <i>Διαμορφώνοντας την προσχολική ηλικία</i> (Επιμ. Μ. Αμπαρτζάκη). Αθήνα: Πεδίο. Maguire-Fong, M.J. (2019). <i>Εκπαίδευση βρεφών και νηπίων: Ερευνητές εν δράσει!</i> (Επιμ. Σ. Δημητριάδη). Αθήνα: Παπαζήσης. Mathieson, K. (2018). <i>Κοινωνικές δεξιότητες στην προσχολική ηλικία</i> (Επιμ. Μ. Σακελλαρίου). Αθήνα: Πεδίο. Ξανθάκου, Γ. (2012). <i>Δημιουργικότητα και καινοτομία στο σχολείο και την κοινωνία</i>. Αθήνα: Διάδραση. Roopnarine, J.L. & Johnson, J.E. (2019). <i>Ποιοτικά προγράμματα για την εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής και της νηπιακής ηλικίας</i> (Επιστημονική θεώρηση: Σ. Δημητριάδη – Επιμ. Μ. Κόνσολας & Ν. Ανδρεαδάκης.). Αθήνα: Παπαζήσης. Σκουμπουρδή, Χ. (2014). <i>Σχεδιασμός ένταξης υλικών και μέσων στη μαθηματική εκπαίδευση των μικρών παιδιών</i>. Αθήνα: Πατάκης. Ξενόγλωσση Bottrill, G. (2018). <i>Can I go and play now? Rethinking the Early Years</i>. SAGE. Dodge, D.T., Colker, L.J., Heroman, C. (2002). <i>The creative curriculum for preschool</i> (4th ed.). Washington DC: Teaching Strategies. Daly, L. & Beloglovsky, M. (2014). <i>Loose Parts: Inspiring Play in Young Children</i>. MN: Redleaf Press. Hughes, A. (2015). <i>Developing play for the under 3's: The treasure basket and Heuristic Play</i> (3rd edition). Routledge. Lewin-Benham, A. (2010). <i>Infants and Toddlers at work: Using Reggio inspired materials to support brain development</i>. Teachers College Press. Louv, R. (2008). <i>Last child in the woods</i>. NC: Algonquin Books. Pacini-Ketchabaw, V., Kind, S., Kocher, L.L.M. (2017). <i>Encounters with materials in Early Childhood Education</i>. Routledge. Επιστημονικά περιοδικά European Early Childhood Education Research Journal (EECER)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ79	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΔΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράφτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι α) να κατανοήσουν οι φοιτητές τον σημαντικό ρόλο της ευημερίας του παιδιού στην πρώιμη παιδική ηλικία ως ένας βασικός παράγοντας για την ολόπλευρη ανάπτυξή τους β) να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συνεισφέρουν μέσω των προγραμμάτων των ΒΝΣ στην προώθηση της ευημερίας των παιδιών και γ) να είναι σε θέση να δημιουργούν ποιοτικά προγράμματα και να ακολουθούν παιδαγωγικές πρακτικές που θα έχουν επίκεντρο την προάσπιση και προώθηση της ευημερίας των βρεφών και μικρών παιδιών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- βασικούς παράγοντες που συμβάλουν στην ευημερία του παιδιού
- βασικές αρχές για την προάσπιση και προώθηση της ευημερίας των παιδιών
- τη σημασία και τη συμβολή προγραμμάτων που λαμβάνουν υπόψη την ευημερία των παιδιών για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών αγωγής και φροντίδας σε παιδιά πρώιμης παιδικής ηλικίας
- τους μακροπρόθεσμους και βραχυπρόθεσμους στόχους της αγωγής του μικρού παιδιού και το πως αυτό επηρεάζει την ευημερία τους
- τις βασικές ανάγκες, τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τα ενδιαφέροντα των μικρών παιδιών και πώς η κάλυψη αυτών συνεισφέρει στην ευημερία των παιδιών

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- την ευημερία των μικρών παιδιών σε ένα πλαίσιο αγωγής
- ποιοτικά παιδαγωγικά προγράμματα και πρακτικές και πως αυτά προασπίζουν και προάγουν την ευημερία του παιδιού
- τις αρχές οργάνωσης της παιδαγωγικής πράξης προκειμένου να προάγει την ευημερία και την ολιστική ανάπτυξη των παιδιών

Σε επίπεδο **ικανότητων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- να οργανώνει και να θέτει σε εφαρμογή προγράμματα που προάγουν την ευημερία των παιδιών σε ένα πλαίσιο αγωγής και φροντίδας.
- να διασφαλίζει ότι χρησιμοποιούνται οι πιο ενδεδειγμένοι τρόποι για την διασφάλιση και προώθηση της ευημερίας των παιδιών.
- να συνεργάζεται σε διεπιστημονικό επίπεδο με άτομα και φορείς για την προαγωγή και προάσπιση της ευημερίας των παιδιών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός και διαστάσεις της ευημερίας του παιδιού.
2. Δείκτες και παράγοντες για την ανάλυση και την κατανόηση της ευημερίας του παιδιού.
3. Η ποιότητα στις Δομές Αγωγής και Φροντίδας: παράγοντας για την ευημερία του παιδιού.
4. Διεθνείς πολιτικές για την προώθηση της ευημερίας του παιδιού σε Δομές Προσχολικής Αγωγής.
5. Βασικές αρχές για τον σχεδιασμό προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση της ευημερίας του παιδιού.
6. Παιδαγωγικές πρακτικές για την προαγωγή της προσωπικής και συναισθηματικής ευημερίας του παιδιού.
7. Παιδαγωγικές πρακτικές για την προαγωγή της κοινωνικής ευημερίας του παιδιού.
8. Σωματική ευημερία του παιδιού στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.
9. Η προαγωγή της ευημερίας του παιδιού μέσα από το περιβάλλον του Βρεφονηπιακού σταθμού, τις ρουτίνες και τις μεταβάσεις.
10. Παιχνίδι, φαντασία, δημιουργικότητα και προαγωγή της ευημερίας του παιδιού στον Βρεφονηπιακό Σταθμό.
11. Παιδαγωγικές πρακτικές για την προαγωγή της ευημερίας σε παιδιά από κοινωνικο-οικονομικά ευάλωτες ομάδες (π.χ. πρόσφυγες, Ρομά, κ.α.).
12. Ο ρόλος των ενηλίκων στην ευημερία του παιδιού. Υποστήριξη της ευημερίας των παιδαγωγών και των γονιών.
13. Διεπιστημονικότητα και ευημερία του παιδιού.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο .		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Διαλέξεις με διαφάνειες και χρήση προβολέα. • Προβολή video/ταινιών. • Ανάρτηση υλικού στην πλατφόρμα και επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση εκπαιδευτικών διαδραστικών εφαρμογών. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	50	
	Διαδραστική διδασκαλία	40	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	
	Συγγραφή εργασίας	30	
	Σύνολο Μαθήματος	150	

Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση • Εκπόνηση και παρουσίαση εργασίας (30% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (70% του συνολικού βαθμού)

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωση Ε.Κ.Π.Α., Κέντρο Έρευνας και Εφαρμογών Σχολικής Ψυχολογίας (2011). <i>Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή: Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία (Νηπιαγωγείο, Α' και Β' Δημοτικού). Προγράμματα για την Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης στη Σχολική Κοινότητα. Εκπαιδευτικό Υλικό.</i> Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός & ΣΙΑ ΕΕ. Κορωναίου, Α., Αλεξιάς, Γ., Χιωτάκη-Πούλου, Ε., & Βάγιας, Γ. Χ. (2016). <i>Μια ποιοτική καταγραφή της ευημερίας παιδιών και νέων στην Ελλάδα σε περίοδο κρίσης.</i> Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 147(147), 75-102. Παπαδοπούλου, Κ., & Αναγνωστάκη, Α. (2021). <i>Μεγαλώνοντας στο νηπιαγωγείο.</i> Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός & ΣΙΑ ΕΕ. Σταλίκας Α., Γιωτσίδου Ε., Καρακασίδου Ε. (2020). <i>Κατακτώντας την ευημερία.</i> Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος. Ξενόγλωση Anand, P., Hunter, G., & Smith, R. (2005) Capabilities and wellbeing: Evidence based on the Sen–Nussbaum approach to welfare. <i>Social Indicators Research</i>, 74(1), 9–55.

- African Child Policy Forum. (2011). *The African report on child wellbeing 2011: Budgeting for children*. Addis Ababa: The African Child Policy Forum.
- Axford, N. (2008). *Exploring concepts of child well-being: Implications for children's services*. Bristol: The Policy Press.
- Bagattini, A., & Macleod, C. (2015). *The Nature of Children's Well-Being: Theory and Practice*. New York: Springer.
- Ben-Arieh, A. (2006). *Measuring and monitoring the well-being of young children around the world. Background paper for the education for all global monitoring report 2007: Strong foundations: Early childhood care and education*. Paris: UNESCO.
- Ben-Arieh, A., Casas, F., Frones, I., & Korbin, J. (2014). *Handbook of Child Well-Being. Theories, Methods and Policies in Global Perspective*. New York: Springer Reference.
- Ben-Arieh, A., & Frones, I. (2011). Taxonomy for child well-being indicators: A framework for the analysis of the well-being of children. *Childhood*, 18(4), 460–476.
- Ben-Arieh, A., & Robert, M. G. (2005). *Indicators of children's well-being: Understanding their role, usage and policy influence*. Dordrecht: Springer.
- Bradshaw, J. (2011). *The well-being of children's in the UK*. Bristol: The Policy Press.
- Burton, E. (2011). The importance of the built environment to children's well-being: What do we know? *Cities, Health and Well-Being*, 3, 1–3.
- Helliwell, J. F., & Putnam, R. D. (2004). The social context of well-being. *Philosophical Transactions of the Royal Society*, 359, 1435-1446.
- Houmøller, K. (2018). Making the invisible visible? Everyday lived experiences of 'seeing' and categorizing children's well-being within a Danish kindergarten. *Childhood*, 25(4), 488–500.
- Korbin, J.E., Coulton, C., & McDonell, J. (2009). Indicators of child well-being in the context of small areas. *Child Indicators Research*, 2(2), 1–5.
- Koch, A. B. (2018). Children's perspectives on happiness and subjective well-being in preschool. *Children & Society*, 32, 73–83.
- Land, K., Lamb, V. L., Meadows, S. O., & Taylor, A. (2007). Measuring trends in child well-being: An evidence-based approach. *Social Indicators Research*, 80(1), 105–132.
- Manning-Morton, J. (2014). *Exploring well-being in the early years*. McGraw-Hill Education, UK: Open University Press.
- Naar-King, S., Ellis, D., Frey, A., & Ondersma, M. (2014). *Assessing Children's Well-Being: A Handbook of Measures*. New York: Psychology Press.
- Pollard, E., & Lee, P. (2003). Child well-being: A systematic review of the literature. *Social Indicators Research*, 61, 59–78.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Reviews of Psychology*, 52, 141-166.
- UNICEF. (2007). *Child poverty in perspective: An overview of child well-being in rich countries Innocenti report card 7*. Florence, IT: The United Nations Children's Fund.
- Upton, P., Lawford, J., & Eiser, C. (2008). Parent-child agreement across child health-related quality of life instruments: a review of the literature. *Quality of Life Research*, 17(6), 895–913.
- Wiest, M., Schuz, B., Webster, N., & Wurm, S. (2011). Subjective well-being and mortality revisited: Differential effects of cognitive and emotional facets of well-being on mortality. *Health Psychology*, 30(6), 728–735.

Επιστημονικά περιοδικά

Children & Society

Journal of the Association for the Care of Children's Health

International Journal of social welfare

Journal of Social Policy

ΠΕΡΙΓΡΑΦΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ76	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν σε βάθος οι φοιτητές τη σημασία της ερευνητικής διαδικασίας στην πράξη και πώς μέσα από τα επιστημονικά δεδομένα μπορούν να διερευνήσουν κυρίαρχα ζητήματα και προβληματισμούς γύρω από την ανάπτυξη και αγωγή των μικρών παιδιών, να καταρρίψουν μύθους, να εξαλείψουν στερεότυπα και να συμβάλλουν στην προαγωγή της παιδαγωγικής Επιστήμης. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να: - Να περιγράφουν και να αναγνωρίζουν τα κατάλληλα χαρακτηριστικά μιας επιστημονικής έρευνας. - Να εντοπίζουν πηγές της σύγχρονης παιδαγωγικής έρευνας. - Να μάθουν να χρησιμοποιούν/οργανώνουν τα συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών ως μέρος της επιστημονικής τους ταυτότητας.

- Να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα των παιδαγωγικών θεμάτων και την αναγκαιότητα της επιστημονικής στήριξης στην εύρεση λύσεων.
- Να μάθουν να αναγνωρίζουν ψεύτικες/ατελείς πληροφορίες και αστήρικτες απόψεις που δημοσιεύονται στα κοινωνικά δίκτυα/ιστολόγια/ιστοσελίδες κλπ
- Να κατανοήσουν τη σημασία της συνεχούς επιμόρφωσης γύρω από θέματα που αφορούν το επάγγελμά τους.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να διεξάγουν σύντομες βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις.
- Να υιοθετούν κριτικά νέες παιδαγωγικές θεωρίες και μεθόδους που στηρίζονται σε εμπειριστατωμένες μελέτες.
- Να κρίνουν τις σύγχρονες έρευνες όχι μόνο ως προς τη μεθοδολογία και τον σχεδιασμό τους αλλά και ως προς την ηθική δεοντολογία τους, τα οφέλη που θα επιφέρουν στην παιδαγωγική κοινότητα και την επίδραση που θα έχουν στην προώθηση της παιδαγωγικής επιστήμης.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να:

- Να προωθήσουν μία κουλτούρα συνεχούς αναβάθμισης και επιμόρφωσης ανάμεσα στην ομάδα των παιδαγωγών με την οποία συνεργάζονται.
- Ενημερώνουν τους γονείς και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς γύρω από τα ευρήματα των σύγχρονων ερευνών και να προτείνουν αλλαγές/βελτιώσεις στην παιδαγωγική πράξη των παιδικών σταθμών.
- Να αξιολογούν/διερευνούν και να λαμβάνουν σωστές αποφάσεις γύρω από νόμους, υπουργικές αποφάσεις, αναλυτικά προγράμματα, και άλλα κείμενα/προτάσεις που αφορούν την παιδαγωγική πράξη στην Ελλάδα και τον κόσμο και να μπορούν να κάνουν την κριτική τους στηριζόμενοι σε διεθνή, μακροχρόνιες έρευνες και εμπειριστατωμένες θεωρίες.
- Να προωθούν την αλλαγή και πρόοδο σε παιδαγωγικές πρακτικές.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Τι γνωρίζουμε για την εκπαιδευτική έρευνα/έρευνα με μικρά παιδιά στην Ελλάδα και παγκοσμίως. Η σημασία και αξιολόγηση της έρευνας στην ανάπτυξη και βελτίωση της επαγγελματικής και επιστημονικής ταυτότητας του παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας.
2. Ο ρόλος της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, τα βασικά βήματα και αρχές μιας καλής βιβλιογραφικής ανασκόπησης.
3. Τα είδη της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και η σκοπιμότητά τους.
4. Η/Ο παιδαγωγός προσχολικής ηλικίας ως ερευνητής διερευνά και καταρρίπτει (ή όχι) έναν από τους παρακάτω 'μύθους και στερεότυπα' και απαντάει σε κρίσιμα ερωτήματα μέσα από την ανασκόπηση της σύγχρονης ερευνητικής βιβλιογραφίας:
5. «Γεννιόμαστε ή γινόμαστε;»: η αέναη μάχη βιολογίας/γονιδίων – περιβάλλοντος/συνθηκών.
6. «Οι αριθμοί λένε την αλήθεια;»: αν δεν αποδεικνύεται με αριθμούς/στατιστικές, δεν είναι αλήθεια;
7. «Τα μικρά παιδιά δεν μπορούν να το κάνουν αυτό, είναι πέρα από το στάδιο ανάπτυξης τους»: τι μπορούν και δεν μπορούν να μάθουν τα μικρά παιδιά;
8. «Τα κορίτσια είναι καλά στη ζωγραφική και τα αγόρια στα τουβλάκια»: έχει φύλο η μάθηση;
9. «Τα αγόρια δεν μπορούν να παίζουν με κούκλες στο κουκλόσπιτο»: έχουν φύλο οι γωνιές στον παιδικό σταθμό;
10. «Επτά και παραπάνω μύθοι γύρω από τη χρήση των νέων τεχνολογιών με τα μικρά παιδιά»: υπάρχει κατάλληλη ηλικία για να αρχίσει κάποιος να παίζει με την ψηφιακή τεχνολογία;
11. «Ο μύθος γύρω από τα μαθησιακά στυλ (Learning styles)»: πώς μαθαίνουμε τελικά;
12. «Τα πρότυπα/στένσιλ είναι χρήσιμα για τα μικρά παιδιά»: υπάρχει πρότυπο για τη φαντασία και τη δημιουργικότητα; «Κατασκευές και χειροτεχνίες στον παιδικό σταθμό: πρέπει να είναι όλες ίδιες; Ποιος ο ρόλος του παιδαγωγού;»: συνέπειες και προβληματισμοί σχετικά με τις καθημερινές μας πρακτικές.
13. «Τα μικρά παιδιά που μαθαίνουν δύο (ή περισσότερες γλώσσες) θα μπερδευτούν»: είναι καλή ή κακή τελικά η διγλωσσία/πολυγλωσσία;
14. «Είναι μικρός/ή ακόμα δεν μπορεί να μάθει να διαβάσει και να γράφει»: υπάρχει σωστή ηλικία για να μάθουν γραφή και ανάγνωση τα παιδιά; Πρέπει να είναι βασικός στόχος του παιδικού σταθμού να μάθουν τα παιδιά την αλφαβήτα και τους αριθμούς;
15. Η διαδικασία αναζήτησης βιβλιογραφίας – τα νέα εργαλεία της Τεχνητής νοημοσύνης.
16. Η επιστημονική ορολογία και η διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων (Ελληνικά και Αγγλικά).
17. Τα κριτήρια επιλογής/αποκλεισμού βιβλιογραφικών πηγών – το σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών. Λογισμικά και άλλα τεχνολογικά εργαλεία.
18. Ο ρόλος της τεχνητής νοημοσύνης σε όλα τα στάδια της έρευνας. Προκλήσεις και ευκαιρίες.
19. Η μελέτη των επιστημονικών πηγών και η καταγραφή σημειώσεων από τις πηγές.
20. Η δομή της βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Η δομή της κάθε εργασίας (ανάλογα με το θέμα) και ανατροφοδότηση.
21. Η ακαδημαϊκή γραφή και σύνθεση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης.
22. Η παρουσίαση και διάχυση της επιστημονικής έρευνας. Ελληνικά και διεθνή συνέδρια/επιστημονικά περιοδικά προσχολικής αγωγής και άλλοι τρόποι διάδοσης/παρουσίασης (π.χ. κοινωνικά δίκτυα).
23. Οι παρουσιάσεις των εργασιών στο μάθημα – πρώτη εκδοχή της γραπτής εργασίας και άμεση ανατροφοδότηση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διάλεξη με διαφάνειες/προβολέα, χρήση λογισμικού αποθετηρίου, υλικό στο e-class (quizzes, slides, pdfs), επιστημονικές ιστοσελίδες, βίντεο, forums, blogs, statistics, social media, επικοινωνία με φοιτητές με emails.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Δραστηριότητα	
	Διαλέξεις	30
	Διαδραστικά σεμινάρια	40

Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Συγγραφή εργασιών	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Στο εργαστηριακό μέρος: ενδιάμεση, διαμορφωτική αξιολόγηση: Ομαδική γραπτή εργασία με παρουσίαση. A Αναφέρονται προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές (e-class).	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). <i>Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας</i>. Μεταίχμιο. Cristensen, P. & James, A. (2020). <i>Ερευνά με παιδιά. Προσεγγίσεις και πρακτικές</i> (Μετάφραση: Γούλα Κ., Επιμ.: Παπασταθόπουλος, Σ.) Πεδίο. Γκλούμπου, Α., & Κακανά, Δ. Μ. (2019). Τα παιδιά ανασχεδιάζουν το χώρο της τάξης τους: μία έρευνα δράσης στο νηπιαγωγείο με την «Προσέγγιση του Μωσαϊκού». <i>Χώροι για το Παιδί ή Χώροι του Παιδιού</i>; 1, 120-134. Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015) (2η εκδ.). <i>Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία</i>;. Εκδόσεις: Κριτική Ίσαρη & Πουρκός (2015). Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας 2015 book.pdf (uowm.gr) Κατσαρού, Ε., & Τσάφος, Β., (2003). <i>Από την έρευνα στη διδασκαλία</i>. Σαββάλας Μπουρλιάσκος, Β., (2010). <i>Πώς γράφεται μια επιστημονική εργασία</i>. Διόνικος. Παπάνης, Ε. Π., (2011). <i>Μεθοδολογία έρευνας και διαδίκτυο</i>. Εκδόσεις: Ι. Σιδέρης. http://ppv.aegean.gr/site/ext-files/bibliothiki/2011-methodologia-ereynas-kai-diadiktio.pdf Παπαναστασίου, Κ., & Παπαναστασίου, Ε. Κ., (2016). <i>Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας</i>. Εκδότης: Ιδιωτική. Ρούβαλη, Α., & Ρήγα, Β. (2013). Η προσέγγιση του «Μωσαϊκού»: ένα νέο εκπαιδευτικό εργαλείο στην ελληνική προσχολική εκπαίδευση. <i>Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού</i>, 12, 65-79. Σιδηροπούλου Φ., Τσαούλα Ν., (2008). <i>Παιδικός σταθμός και έρευνα: τοπίο πολυεπίπεδης επικοινωνίας</i>. Υψίλον βιβλία.

Σαϊπά, Τ., Κακανά, Δ. Μ., & Μπονώτη, Φ. (2014). Το portfolio ως μέσο αξιολόγησης της σχεδιαστικής ικανότητας παιδιών προσχολικής ηλικίας. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 13, 428-441.

Τανακίδου, Μ., & Αβγιτίδου, Σ., (2016). Υποστηρίζοντας τις οπτικές των παιδιών στο ελεύθερο παιχνίδι: μια εκπαιδευτική παρέμβαση. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 2, 52-77. <https://doi.org/10.12681/dial.10542>

Ξενόγλωσση

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2017) (8th ed.). *Research methods in education*. Routledge.

Clements, D. H., & Sarama, J. (2018). Myths of early math. *Education Sciences*, 8(2), 71.

Genesee, F. (2015). *Myths about early childhood bilingualism*. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 56(1), 6.

Grieshaber, S., & Cannella, G. S. (Eds.). (2001). *Embracing identities in early childhood education: Diversity and possibilities*. Teachers College Press.

Hawley, P. H. (2016). Eight myths of child social development: An evolutionary approach to power, aggression, and social competence. In *Evolutionary perspectives on child development and education* (pp. 145-166). Springer.

Kim, S., & Plotka, R. (2016). Myths and Facts Regarding Second Language Acquisition in Early Childhood: Recommendations for Policymakers, Administrators, and Teachers. *Dimensions of Early Childhood*, 44(1), 18-24.

Konstantoni, K., & Kustatscher, M. (2016). Conducting ethnographic research in early childhood research: questions of participation. *The SAGE handbook of early childhood research*, 223-239.

Lindqvist, G. (1996). The aesthetics of play. A didactic study of play and culture in preschools. *Early years*, 17(1), 6-11.

McClure, M. (2011). Child as totem: Redressing the myth of inherent creativity in early childhood. *Studies in Art Education*, 52(2), 127-141.

Mac Naughton, G., Rolfe, S. A., & Siraj-Blatchford, I., (2010). *Doing early childhood research. International perspectives on theory and practice*. Allen & Unwin.

Nilsson, M. E. (2009). Creative pedagogy of play—The work of Gunilla Lindqvist. *Mind, Culture, and Activity*, 17(1), 14-22.

Nilsson, M., & Ferholt, B. (2014). Vygotsky's theories of play, imagination and creativity in current practice: Gunilla Lindqvist's "creative pedagogy of play" in US kindergartens and Swedish Reggio-Emilia inspired preschools. *Perspectiva*, 32(3), 919-950.

Parnell, W., & Iorio, J. M. (2016). *Disrupting early childhood education research. Imagining new possibilities*. Routledge.

Perlmutter, G. (2004). Fact and Fantasy: Eight Myths About Early Childhood Education and Care. *Canadian Review of Social Policy*, (53), 190.

Plowman, L., & McPake, J. (2013). Seven myths about young children and technology. *Childhood Education*, 89(1), 27-33.

Rouvali, A., & Riga, V. (2019). Redefining the importance of children's voices in personal social emotional development curriculum using the Mosaic Approach. *Education 3-13*, 47(8), 998-1013.

Velasco, M. L., Berckmans, I., O'Driscoll, J. V., & Loots, G. (2014). A visual narrative research on photographs taken by children living on the street in the city of La Paz–Bolivia. *Children and Youth Services Review*, 42, 136-146.

Επιστημονικά περιοδικά

Educational Researcher

Contemporary issues of early childhood

Action Research in Education

Journal of teacher education

Research in education journal

Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης:

Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση

Επιστημονική Επετηρίδα

Έρευνα στην Εκπαίδευση

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ64	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

1. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
2. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
3. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος θα συζητηθούν ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι παιδαγωγοί στην καθημερινή εργασία τους με τα παιδιά στο πλαίσιο του παιδικού σταθμού. Αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών σε θέματα που αφορούν στη φυσιολογική ανάπτυξη και την ψυχική υγεία των παιδιών, καθώς επίσης και στην αντίληψη παθολογικών συμπεριφορών. Θα δοθεί έμφαση στα θέματα που προκύπτουν στη σχέση και τη συνεργασία των παιδαγωγών με τους γονείς και γενικότερα με την οικογένεια του παιδιού. Θα αναφερθούν επίσης εναλλακτικοί τρόποι διαχείρισης που

έχουν στη διάθεση τους οι παιδαγωγοί για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που ανακύπτουν στο χώρο εργασίας τους.

Στο μάθημα θα χρησιμοποιηθούν κλινικά παραδείγματα από τάξεις παιδικού σταθμού ως αφορμές για συζήτηση με τους φοιτητές.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες της φυσιολογικής ανάπτυξης και της ψυχικής υγείας των παιδιών.
- Ζητήματα που προκύπτουν ανάμεσα στα παιδιά, τους γονείς τους και τους παιδαγωγούς, στο χώρο του παιδικού σταθμού.
- Χαρακτηριστικά που διακρίνουν τη φυσιολογική από την παθολογική συμπεριφορά.
- Τα θέματα που προκύπτουν στη σχέση και τη συνεργασία των παιδαγωγών με την οικογένεια του παιδιού.
- Τις μεθόδους παρέμβασης που έχουν στη διάθεση τους οι παιδαγωγοί για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που ανακύπτουν στο χώρο εργασίας τους.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες της φυσιολογικής ανάπτυξης και της ψυχικής υγείας των παιδιών.
- Ζητήματα που προκύπτουν ανάμεσα στα παιδιά, τους γονείς τους και τους παιδαγωγούς, στο χώρο του παιδικού σταθμού.
- Χαρακτηριστικά που διακρίνουν τη φυσιολογική από την παθολογική συμπεριφορά.
- Τα θέματα που προκύπτουν στη σχέση και τη συνεργασία των παιδαγωγών με την οικογένεια του παιδιού.
- Τις μεθόδους παρέμβασης που έχουν στη διάθεση τους οι παιδαγωγοί για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που ανακύπτουν στο χώρο εργασίας τους.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναγνωρίζει τα όρια της τυπικής και της μη τυπικής ανάπτυξης, έτσι ώστε να αναγνωρίζει τις περιπτώσεις βρεφών, νηπίων και των γονέων τους που πιθανόν να εκδηλώσουν δυσκολίες.
- Προσεγγίζει με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και τους γονείς τους.
- Διαχειρίζεται (και περιορίζει) τους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι αυξάνουν την πιθανότητα εκδήλωσης των δυσκολιών.
- Συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διεπιστημονικής ομάδας για τη στήριξη του παιδιού και της οικογένειάς του.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
...
....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το αντικείμενο της ψυχολογίας και το επάγγελμα του ψυχολόγου: οι αρμοδιότητες του στο πλαίσιο του παιδικού σταθμού.
2. Διευκολύνοντας τους παιδαγωγούς να αναγνωρίσουν την επικοινωνία των μικρών παιδιών.
3. Ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη στην πρώτη νηπιακή ηλικία: ανάπτυξη αισθήματος εαυτού, ικανότητα συμβολοποίησης, διαχείριση επιθετικότητας
4. Σχέση σχολείου – οικογένειας: Απαραίτητη η συνεργασία, δύσκολη ισορροπία.
5. Η μετάβαση του παιδιού στον παιδικό σταθμό, η φάση της προσαρμογής, οι σχέσεις με τους συνομηλίκους και η διαχείριση της διαφορετικότητας.
6. Εφαρμογή της ψυχαναλυτικής κατανόησης σε πλαίσιο προσχολικής αγωγής.
7. Πως αναβιώνουν / επαναλαμβάνονται οι σχέσεις με τους γονείς και τα αδέρφια, στο σχολείο.
8. Η δυναμική της ομάδας στην τάξη του παιδικού σταθμού.
9. Διαχείριση της επιθετικότητας των παιδιών.
10. Τα πισωγυρίσματα στην ανάπτυξη των παιδιών: Τι σημαίνουν; Είναι πάντα φυσιολογικά;
11. «Παθολογικές» συμπεριφορές σημαίνουν απαραίτητα την ύπαρξη ψυχοπαθολογίας;
12. Τρόποι διαχείρισης της ψυχοπαθολογίας στον παιδικό σταθμό.
13. Ομάδες Συμβουλευτικής Γονέων και Ομάδες Στήριξης και Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών στο Σχολικό Πλαίσιο.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή</i>	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150

δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Απαλλακτική γραπτή εργασία Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναγνωστάκη, Λ., Λάγιου-Λιγνού, Ε. & Ναυρίδη, Α. (2019). <i>Ψυχαναλυτικές Παρεμβάσεις με Μικρά Παιδιά: Στην Οικογένεια και το Σχολείο</i>. Εκδόσεις Αρμός. Ευαγγελόπουλος, Σ. (1998). <i>Θέματα Παιδαγωγικής Ψυχολογίας. Η λεκτική Επικοινωνία στη Σχολική Τάξη</i>. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα. Ναυρίδης, Κ. (2002). Επάγγελμα Εκπαιδευτικός. Στο “Χρονικά” του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τεύχος 12. Adamo, S. & Rustin, M. ((2014). <i>Young child observation: A Development in the Theory and Method of Infant Observation</i>. London: Karnac Books. Emanuel, L (2007). Πώς παίζουν, τι λένε: Κατανοώντας τους τρόπους επικοινωνίας και τις δυσκολίες στην επικοινωνία των παιδιών. <i>Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία</i>, 9, 64-81. Filoux, J.C (2000). <i>Παιδαγωγική και Ψυχανάλυση</i>. Εκδόσεις Gutenberg. Kraemer, S. (2000). Politics in the nursery. Στο <i>The Political Subject</i>. London: Lawrence and Wishart. Meill, D. & Dallos, R. (2011). <i>Διαπροσωπικές Σχέσεις: Μια Συνεχής Κοινωνική Αλληλεπίδραση</i> (επιμ. Γκαρή, Ακ.). Εκδόσεις Πεδίο. Menzies, I. (1960). A Case-study in the Functioning of Social Systems as a Defense Against Anxiety: A Report on a Study of the Nursery Service of a General Hospital. <i>Journal of Human Relations</i>, No 13.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ66	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Το μάθημα στοχεύει να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/ριες με τις βασικές έννοιες, θεωρητικές προσεγγίσεις και μελέτες στο ερευνητικό πεδίο που μελετά την ανάπτυξη της σχεδιαστικής ικανότητας των παιδιών. Μέσα από μία κριτική επισκόπηση παλαιότερων και σύγχρονων μελετών, επιχειρεί να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: Πώς αλλάζει ο τρόπος με τον οποίο σχεδιάζουν τα παιδιά με την πρόοδο της ηλικίας; Ποια είναι η πορεία ανάπτυξης των αναπαραστατικών και εκφραστικών σχεδίων σε τυπικούς και μη τυπικούς πληθυσμούς; Ποιες είναι οι βασικές θεωρίες που επιχειρούν να ερμηνεύσουν τη σχεδιαστική ανάπτυξη; Ποια είναι η σχέση μεταξύ της ικανότητας των παιδιών να κατανοούν και να δημιουργούν εικόνες; Ποιες πληροφορίες μπορούμε να αντλήσουμε από τα παιδικά σχέδια σχετικά με τη νοημοσύνη, την προσωπικότητα και τη συναισθηματική ικανότητα των παιδιών; Ποιος ο ρόλος του πολιτισμικού πλαισίου και της εκπαίδευσης στη σχεδιαστική ανάπτυξη των παιδιών; Υπάρχουν ατομικές διαφορές στη σχεδιαστική ανάπτυξη; ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει: - τις κλασικές και σύγχρονες ψυχολογικές θεωρίες για την ανάπτυξη της σχεδιαστικής ικανότητας - τα στάδια ανάπτυξης της σχεδιαστικής ικανότητας των παιδιών

• τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιούνται στη μελέτη της σχεδιαστικής ικανότητας των παιδιών • τις αρχές οργάνωσης του παιδικού σχεδίου • την εκφραστικότητα των παιδικών σχεδίων • τις ατομικές διαφορές στη σχεδιαστική ικανότητα των παιδιών Σε επίπεδο δεξιότητων θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με: • τις κλασικές και σύγχρονες ψυχολογικές θεωρίες για την ανάπτυξη της σχεδιαστικής ικανότητας • τα στάδια ανάπτυξης της σχεδιαστικής ικανότητας των παιδιών • τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιούνται στη μελέτη της σχεδιαστικής ικανότητας των παιδιών • τις αρχές οργάνωσης του παιδικού σχεδίου • την εκφραστικότητα των παιδικών σχεδίων • τις ατομικές διαφορές στη σχεδιαστική ικανότητα των παιδιών Σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως: • Να γνωρίζουν το πώς μπορεί το σχέδιο να αξιοποιηθεί για τη μέτρηση της νοητικής ωριμότητας και της προσωπικότητας των παιδιών – να αποτιμούν κριτικά τους περιορισμούς αυτής της προσέγγισης • να αναλύουν πώς αλλάζει ο τρόπος με τον οποίο σχεδιάζουν τα παιδιά με την πρόοδο της ηλικίας • να διακρίνουν την πορεία ανάπτυξης των αναπαραστατικών και εκφραστικών σχεδίων • να αξιοποιούν θεωρίες που επιχειρούν να ερμηνεύσουν τη σχεδιαστική ανάπτυξη • να εξηγούν ποια είναι η σχέση μεταξύ της ικανότητας των παιδιών να κατανοούν και να δημιουργούν εικόνες • Να αξιοποιούν πληροφορίες που μπορούμε να αντλήσουμε από τα παιδικά σχέδια σχετικά με τη νοημοσύνη, την προσωπικότητα και τη συναισθηματική ικανότητα των παιδιών																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Ομαδική Εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην ψυχολογία του παιδικού σχεδίου - Στάδια ανάπτυξης της σχεδιαστικής ικανότητας
2. Θεωρίες για τη σχεδιαστική ανάπτυξη
3. Η ανάπτυξη του αναπαραστατικού σχεδίου
4. Η ανθρώπινη φιγούρα στα σχέδια των παιδιών (Άνθρωπος γυρίνος, Τυπική ανθρώπινη φιγούρα)
5. Η ανάπτυξη του εκφραστικού σχεδίου - Εκφραστική διάσταση των παιδικών σχεδίων
6. Παραγωγή και κατανόηση του αναπαραστατικού σχεδίου – Αισθητική προτίμηση σχεδίων και εικόνων στην παιδική ηλικία
7. Τα σχέδια ως εργαλεία αξιολόγησης: Νοημοσύνη, προσωπικότητα και συναισθηματικότητα
8. Τα σχέδια ως μετρήσεις εσωτερικών αναπαραστάσεων
9. Ατομικές διαφορές στη σχεδιαστική ικανότητα των παιδιών: Διαφορές φύλου και χαρισματικά στο σχέδιο παιδιά
10. Σχέδια από παιδιά ειδικών πληθυσμών - Ατομικές διαφορές στη σχεδιαστική ικανότητα των παιδιών: Το σχέδιο των παιδιών με διαταραχές της ανάπτυξης, μαθησιακές δυσκολίες
11. Το σχέδιο ως βοήθημα της μνήμης
12. Παιδικό σχέδιο και εκπαίδευση
13. Πολιτισμικές επιρροές στα παιδικά σχέδια

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	50
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία</i>	• Εκπόνηση γραπτής εργασίας (Προαιρετική, προσθετικού χαρακτήρα). • Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Jolley, R. (2018). *Παιδί και εικόνα: Σχεδίαση και κατανόηση*. Αθήνα: Τόπος
Thomas, G.V. & Silk, A. J. (1997). *Η ψυχολογία του παιδικού σχεδίου*. Αθήνα: Καστανιώτης.
Crotti, E., & Magni, A. (2003). *Πώς να ερμηνεύουμε τα παιδικά σχέδια: Η κρυφή γλώσσα των παιδιών*.
Αθήνα: Καστανιώτης.
Malchiodi, C.C. (2001). *Κατανοώντας τη ζωγραφική των παιδιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ67	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αναλύονται βασικές αρχές της Ψυχομετρίας. Πρόκειται για τον κλάδο της Ψυχολογίας, ο οποίος ασχολείται με την κατασκευή και την επιστημονική τεκμηρίωση των εργαλείων που χρησιμοποιούνται για μέτρηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Ειδικότερα, εξετάζονται τα βασικά είδη ψυχομετρικής αξιολόγησης, τα χαρακτηριστικά της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας, αλλά και οι μέθοδοι ερμηνείας των αποτελεσμάτων μιας αξιολόγησης. Επίσης, παρουσιάζονται ορισμένα εργαλεία που χρησιμοποιούνται συχνά για την αξιολόγηση βρεφών και νηπίων.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Βασικές έννοιες της Ψυχομετρίας.
- Τις έννοιες της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας.
- Τα βασικά χαρακτηριστικά των ερωτηματολογίων γονέων και των δοκιμασιών νοημοσύνης για τη βρεφική και νηπιακή ηλικία.
- Τις μεθόδους ερμηνείας των αποτελεσμάτων μιας αξιολόγησης.
- Τα βασικά χαρακτηριστικά εργαλείων που χρησιμοποιούνται συχνά για την αξιολόγηση βρεφών και νηπίων.
- Τα βασικά στάδια κατασκευής ενός ψυχομετρικού εργαλείου.
- Την αναγκαιότητα προσαρμογής ενός ψυχομετρικού εργαλείου με βάση το πολιτισμικό πλαίσιο.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Βασικές έννοιες της Ψυχομετρίας.
- Τις έννοιες της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας.
- Τα βασικά χαρακτηριστικά των ερωτηματολογίων γονέων και των δοκιμασιών νοημοσύνης για τη βρεφική και νηπιακή ηλικία.
- Τις μεθόδους ερμηνείας των αποτελεσμάτων μιας αξιολόγησης.
- Τα βασικά χαρακτηριστικά εργαλείων που χρησιμοποιούνται συχνά για την αξιολόγηση βρεφών και νηπίων.
- Τα βασικά στάδια κατασκευής ενός ψυχομετρικού εργαλείου.
- Την αναγκαιότητα προσαρμογής ενός ψυχομετρικού εργαλείου με βάση το πολιτισμικό πλαίσιο.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναλύει τα αποτελέσματα ψυχομετρικής αξιολόγησης βρεφών και νηπίων.
- Εφαρμόζει τα αποτελέσματα ψυχομετρικής αξιολόγησης βρεφών και νηπίων για τη διαμόρφωση αποτελεσματικότερων προγραμμάτων αγωγής και φροντίδας βρεφών και νηπίων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

- Συμμετέχει σε διαδικασίες κατασκευής ή στάθμισης ψυχομετρικών εργαλείων για βρέφη και νήπια.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές έννοιες της Ψυχομετρίας – Ιστορική αναδρομή
2. Η στατιστική στην Ψυχομετρία
3. Αξιοπιστία – Μέθοδοι υπολογισμού αξιοπιστίας
4. Εγκυρότητα – Μέθοδοι υπολογισμού εγκυρότητας
5. Λίστα Ελέγχου Παιδικής Συμπεριφοράς – Ερωτηματολόγιο Ανάπτυξης της Γλώσσας
6. MCDI – Ερωτηματολόγιο Ανάπτυξης Επικοινωνιακών Ικανοτήτων McArthur
7. Wechsler Preschool and Primary Scales of Intelligence
8. Mullen Scales of Early Learning
9. Bayley Scales of Infant Development
10. Νοηματοδότηση αποτελεσμάτων αξιολόγησης – Νόρμες
11. Ψυχομετρικά εργαλεία σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια
12. Στάδια κατασκευής ψυχομετρικού εργαλείου (I)
13. Στάδια κατασκευής ψυχομετρικού εργαλείου (II)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.

Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις	40												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20												
Αυτοτελής μελέτη	50												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	- Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής (80%). - Πρωτόκολλο παρατήρησης (20%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αλεξόπουλος, Δ. (2011). *Ψυχομετρία*. Αθήνα: Πεδίο.

Κουλάκογλου, Κ. (2013). *Ψυχομετρία και Ψυχολογική Αξιολόγηση* (3η έκδ.). Αθήνα: Πατάκης.

Κοντοπούλου, Ε. (2002). *Ψυχομετρία*. Αθήνα: Interbooks

Ξενόγλωσση

Furr, R.M. & Bacharach, V.R. (2008). *Psychometrics: An introduction*. Los Angeles, CA: Sage.

Price, L. R. (2016). *Psychometric methods: Theory into practice*. Guilford Publications.

Επιστημονικά περιοδικά

Journal of Psychometric Assessment

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ70	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των κοινωνιολογικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών της παιδικής ηλικίας και η κατάλληλη παιδαγωγική διαχείριση και αξιοποίηση.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τα κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας
- Πολιτισμικά χαρακτηριστικά της παιδικής ηλικίας

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τη διάκριση και το σεβασμό των ποικίλων πολιτισμικών χαρακτηριστικών των παιδιών
- Την ανάδεξη της παιδικής ηλικίας ως ιδιαίτερου ηλικιακού σταδίου με τα δικά του χαρακτηριστικά.
- Τον σεβασμό στα ήθη, έθιμα και κουλτούρες διαφόρων πολιτισμικών ομάδων.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Συνεργαστεί εποικοδομητικά με γονείς και παιδιά από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.
- Αξιοποιεί και να προωθεί τις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις προς όφελος των παιδιών, των οικογενειών και των ίδιων των παιδαγωγών.
- Προσεγγίζει πολιτισμικές έννοιες και να πραγματοποιούν παιδαγωγικές δραστηριότητες με ποικίλο πολιτισμικό περιεχόμενο.
- Συνεργαστεί και να προωθεί εκδηλώσεις με σκοπό την προώθηση της διαπολιτισμικότητας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζεται στη διερεύνηση της θεματικής που αφορά στην εξέλιξη της θέσης του παιδιού στην κοινωνία, αποσκοπώντας να εξετάσουμε την παιδική ηλικία μέσω μιας κοινωνιολογικής και μιας ιστορικής προοπτικής. Τόσο οι ιστορικοί όσο και οι κοινωνιολόγοι επιμένουν στην αναγκαιότητα της μελέτης της παιδικής ηλικίας, τοποθετώντας την μέσα σε ένα ιδιαίτερο κοινωνικό, πολιτισμικό, θρησκευτικό, οικονομικό και δημογραφικό πλαίσιο. Η ποικιλομορφία των ορισμών αναφορικά με την παιδική ηλικία σχετίζονται με ιστορικές, κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συγκυρίες, λαμβάνοντας υπόψη τις σχέσεις ισχύος τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ κοινωνικές και εκπαιδευτικές πολιτικές που σχετίζονται με την αγωγή και εκπαίδευση των παιδιών προσχολικής ηλικίας αφορούν όλους τους γονείς με την καθιέρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Η θέση του παιδιού στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες διαμορφώνεται μέσω της ανάπτυξης ενός νομικού πλαισίου που σχετίζεται με την παιδική ηλικία, καθώς και με τα δικαιώματα του παιδιού. Παρατηρείται στον δυτικό κόσμο, μέσω των ερευνητικών δεδομένων, μείωση της παιδικής θνησιμότητας, μείωση του

ποσοστού των γεννήσεων από τη δεκαετία του 1960, διαρκής μείωση του αριθμού των παιδιών ανά οικογένεια, αύξηση του αριθμού των εργαζομένων γυναικών και συνεπώς η αναγκαιότητα της ανάθεσης της φύλαξης των παιδιών, αύξηση της προσέλευσης των μικρών παιδιών διαφόρων κοινωνικό-οικονομικών και πολιτισμικών περιβαλλόντων σε δομές προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης, γεγονός που τροποποιεί σημαντικά τις μορφές και τις συνθήκες κοινωνικοποίησης των μικρών παιδιών, τα οποία θεωρούνται ως κοινωνικά δρώντα πρόσωπα που διαθέτουν κοινωνικές, γνωστικές, συναισθηματικές και γνωστικές δεξιότητες. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε μορφές αγωγής σε διάφορα πολιτισμικά περιβάλλοντα, στη μετανάστευση, στις ανισότητες και τους αποκλεισμούς στην προσχολική αγωγή, καθώς και στις έμφυλες διαστάσεις της παιδικής ηλικίας.

Οι διατυπώσεις για τα δικαιώματα του παιδιού του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το 1959 και η σύμβαση για τα δικαιώματα των παιδιού το 1989, στο τέλος του 20ου αιώνα, φέρουν τη σφραγίδα των δυτικών ιδεών για την παιδική ηλικία. Με την κατάργηση της παιδικής εργασίας τα παιδιά δεν θα απασχολούνται κάτω των δεκαέξι ετών σε καμία μορφή παραγωγικής εργασίας σε αντίθεση με τις ιδέες και πρακτικές εκτός του δυτικού κόσμου. Σήμερα το παιδί είναι στο επίκεντρο των ενασχολήσεων των κοινωνιών και των οικογενειών και συνιστά έναν από τους άξονες αναφοράς της διαμόρφωσης νέων μορφών οικογένειας.

Αναλυτικότερα:

1. Εξέλιξη της θέσης του παιδιού στην κοινωνία, αποσκοπώντας να εξετάσουμε την παιδική ηλικία μέσω μιας κοινωνιολογικής και μιας ιστορικής προοπτικής.
2. Αναγκαιότητα της μελέτης της παιδικής ηλικίας, τοποθετώντας την μέσα σε ένα ιδιαίτερο κοινωνικό, πολιτισμικό, οικονομικό και δημογραφικό πλαίσιο.
3. Η ποικιλομορφία των ορισμών αναφορικά με την παιδική ηλικία σχετίζονται με ιστορικές, κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συγκυρίες, λαμβάνοντας υπόψη τις σχέσεις ισχύος τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο
4. Κοινωνικές και εκπαιδευτικές πολιτικές που σχετίζονται με την αγωγή και εκπαίδευση των παιδιών προσχολικής ηλικίας αφορούν όλους τους γονείς με την καθιέρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
5. Η θέση του παιδιού στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες όπως διαμορφώνεται μέσω της ανάπτυξης ενός νομικού πλαισίου που σχετίζεται με την παιδική ηλικία.
6. Δικαιώματα του παιδιού και σύγχρονες δυτικές κοινωνίες.
7. Ερευνητικά δεδομένα: μείωση της παιδικής θνησιμότητας, μείωση του ποσοστού των γεννήσεων από τη δεκαετία του 1960, διαρκής μείωση του αριθμού των παιδιών ανά οικογένεια, αύξηση του αριθμού των εργαζομένων γυναικών και συνεπώς η αναγκαιότητα της ανάθεσης της φύλαξης των παιδιών, αύξηση της προσέλευσης των μικρών παιδιών διαφόρων κοινωνικό-οικονομικών και πολιτισμικών περιβαλλόντων σε δομές προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης. .
8. Μορφές και συνθήκες κοινωνικοποίησης των μικρών παιδιών, τα οποία θεωρούνται ως κοινωνικά δρώντα πρόσωπα που διαθέτουν κοινωνικές, γνωστικές, συναισθηματικές και γνωστικές δεξιότητες
9. Μορφές αγωγής σε διάφορα πολιτισμικά περιβάλλοντα, στη μετανάστευση, στις ανισότητες και τους αποκλεισμούς στην προσχολική αγωγή.
10. Μορφές αγωγής σε διάφορα πολιτισμικά περιβάλλοντα στις έμφυλες διαστάσεις της παιδικής ηλικίας.
11. Οι διατυπώσεις για τα δικαιώματα του παιδιού του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το 1959 και η σύμβαση για τα δικαιώματα των παιδιού το 1989, στο τέλος του 20^{ου} αιώνα, φέρουν τη σφραγίδα των δυτικών ιδεών για την παιδική ηλικία.
12. Με την κατάργηση της παιδικής εργασίας τα παιδιά δεν θα απασχολούνται κάτω των δεκαέξι ετών σε καμία μορφή παραγωγικής εργασίας σε αντίθεση με τις ιδέες και πρακτικές εκτός του δυτικού κόσμου.
13. Σήμερα το παιδί είναι στο επίκεντρο των ενασχολήσεων των κοινωνιών και των οικογενειών και συνιστά έναν από τους άξονες αναφοράς της διαμόρφωσης νέων μορφών οικογένειας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις και φροντιστήριο</td><td>60</td></tr> <tr> <td>Διαδραστικές ασκήσεις</td><td></td></tr> <tr> <td>Μελέτες περιπτώσεων</td><td></td></tr> <tr> <td>Συγγραφή Εργασίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη Και Ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>60</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις και φροντιστήριο	60	Διαδραστικές ασκήσεις		Μελέτες περιπτώσεων		Συγγραφή Εργασίας	30	Μελέτη Και Ανάλυση βιβλιογραφίας	60	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις και φροντιστήριο	60														
Διαδραστικές ασκήσεις															
Μελέτες περιπτώσεων															
Συγγραφή Εργασίας	30														
Μελέτη Και Ανάλυση βιβλιογραφίας	60														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Aries, Ph., (1990). <i>Αιώνες Παιδικής Ηλικίας</i>. Αθήνα, Γλάρος. Erikson, E., (1975). <i>Η Παιδική Ηλικία και η Κοινωνία</i>. Αθήνα, Καστανιώτη. Μακρυγιάννη, Δ., (Επιμ.) (1997). <i>Παιδική Ηλικία</i>. Αθήνα, Νήσος. Modgil, S., Verma, G., Mallick, K., Modgil, C., (1997). <i>Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση: Προβληματισμοί – Προοπτικές</i>. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα. Υπουργείο Εσωτερικών – Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (2009). <i>Παιδιά και ΜΜΕ: Οι ανήλικοι στον κόσμο της επικοινωνίας</i>. Αθήνα.

Πεχτελίδης, Γ. & Κοσμά, Υ. (2012). *Αγ(ρ)ια Παιδιά. Οριοθετήσεις της «παιδικής ηλικίας» στο λόγο*. Εκδότης: Επίκεντρο.

Ξενογλώσση

Bayne- Jardine, C. & Holly, P., (1994). *Developing Quality Schools*. London: The Falmer Press.

Gonzalez-Mena, J., (2008). *Diversity in Early Care and Education: Honoring Differences*. 5th Ed. London: McGaw-Hill Education- Europe.

Trueba, T.H., & Barnett-Mizrahi, C., (Eds) (1979). *Bilingual Multicultural Education and the Professional: From Theory to Practice*. Massachusetts: NewBury House.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ100	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στο αντικείμενο της επικοινωνίας μάρκετινγκ στα πλαίσια της παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Οι φοιτητές θα κατανοήσουν τους βασικούς όρους και τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στην ολοκληρωμένη επικοινωνία μάρκετινγκ, καθώς και τη σημαντικότητα του σχεδιασμού και της αξιολόγησης ενός ολοκληρωμένου επικοινωνιακού προγράμματος που θα βασίζεται στη σύνθεση των επιμέρους επικοινωνιακών λειτουργιών μιας επιχείρησης, όπως της διαφήμισης, των δημοσίων σχέσεων, της προώθησης πωλήσεων, του άμεσου μάρκετινγκ και της προσωπικής πώλησης. Επίσης, οι φοιτητές θα έχουν την δυνατότητα να κατανοήσουν τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στα πλαίσια μίας επικοινωνιακής εκστρατείας μάρκετινγκ σε οργανισμούς σχολικής και προσχολικής ηλικίας.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Το μείγμα επικοινωνίας μάρκετινγκ και τις εφαρμογές του
- Τις αρχές χρήσης μέσων κοινωνικών δικτύων στην στρατηγική επικοινωνίας μάρκετινγκ
- Τις μεθόδους αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των σχεδίων επικοινωνίας μάρκετινγκ

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Στοιχεία του μείγματος επικοινωνίας μάρκετινγκ και τις εφαρμογές του
- Τα κατάλληλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην στρατηγική επικοινωνίας μάρκετινγκ σε διαφορετικές καταστάσεις
- Τις μεθόδους αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των σχεδίων επικοινωνίας μάρκετινγκ

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναλύει μελέτες περίπτωσης και να σχεδιάζει και να υλοποιεί ένα κατάλληλο σχέδιο επικοινωνίας μάρκετινγκ.
- Να ενσωματώνει τα μέσα κοινωνικών δικτύων στην στρατηγική επικοινωνίας μάρκετινγκ για την επίτευξη των επικοινωνιακών στόχων
- Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των σχεδίων επικοινωνίας μάρκετινγκ σε σχέση με τους επικοινωνιακούς στόχους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και εναισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας)
- Δημιουργικότητα

- Σχεδιασμός Στρατηγικών Επικοινωνίας Μάρκετινγκ

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στο μάθημα και στις βασικές αρχές επικοινωνίας μάρκετινγκ
2. Ολοκληρωμένη επικοινωνία μάρκετινγκ
3. Διαφήμιση
4. Προώθηση πωλήσεων
5. Δημόσιες σχέσεις
6. Προσωπική πώληση
7. Άμεσο μάρκετινγκ
8. Ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στην επικοινωνία μάρκετινγκ
9. Στρατηγική επικοινωνίας μάρκετινγκ και μέσα κοινωνικής δικτύωσης
10. Σύγχρονη επικοινωνία μάρκετινγκ και κοινωνικοί καταναλωτές/ πελάτες
11. Οι 4 ζώνες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης
12. Αποτελεσματικότητα επικοινωνίας μάρκετινγκ
13. Εφαρμογές επικοινωνίας μάρκετινγκ σε εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας, Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστικές ασκήσεις	30
	Μελέτες περιπτώσεων	20
	Δραστηριότητα team buiding	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδοι είναι	

Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές προόδοι θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Andrews, C. J., & Shimp, T. A. (2023). *Ολοκληρωμένη Επικοινωνία Μάρκετινγκ*. (Α. Σ. Γκούνας, Γ. Τσουρβάκας, Γ. Κοκκίνης, & Α. Καβούρα, Επιμ.). Broken Hill Publishers Ltd.

Belch, G. E. & Belch I. A. (2022). *Διαφήμιση και Προώθηση, Ολοκληρωμένη Επικοινωνία Μάρκετινγκ* (12^η Έκδ.). Τζιόλας.

Tuten, L. T., & Solomon, R. M. (2015). *Social Media Marketing - Μάρκετινγκ με Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης*. Διάυλος.

Juska, J. M. (2021). *Integrated marketing communication: advertising and promotion in a digital world*. Routledge.

Rossiter, J. R., Percy, L., & Bergkvist, L. (2018). *Marketing communications: Objectives, strategy, tactics*. Sage.

Smith, P. R., & Zook, Z. (2019). *Marketing communications: Integrating online and offline, customer engagement and digital technologies*. Kogan Page Publishers.

Τζωρτζάκης, Μ. Κ. (2020). *Μάρκετινγκ και Digital Μάρκετινγκ, Η Ελληνική Πρακτική Προσέγγιση*. Rossili.

Επιστημονικά περιοδικά:

- British Journal of Educational Psychology
- Contemporary Educational Psychology
- Educational Studies
- Educational Psychologist
- Educational Psychology
- Educational Psychology Review
- Improving Schools
- Journal of Educational Psychology
- School Effectiveness and School Improvement
- Teaching and Teacher Education
- Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων (Ι.Ε.Π.)
- Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Επιστημονική Επετηρίδα ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Νέα Παιδεία (Πατάκης)
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση (Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος)
- Ψυχολογία (ΕΛΨΕ)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ37	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη του εννοιολογικού και θεωρητικού υπόβαθρου σε θέματα που σχετίζονται με τη στρατηγική και τη Διεθνή Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων.

Επιπλέον, στόχος του μαθήματος είναι η γνώση και η εξειδίκευση σε θέματα χειρισμού του ανθρώπινου παράγοντα στο εκάστοτε οργανωσιακό πλαίσιο. Τέλος, σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει τη χρησιμότητα της Ηγεσίας για την ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Κατανόηση λειτουργιών της Διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού
- Ισχύς, επιρροή και διαπραγμάτευση στους οργανισμούς
- Οργανωσιακή δομή και σχεδιασμός

• Στρατηγικής ευθυγράμμιση της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού στους οργανισμούς • Κατανόηση και αξιολόγηση μοντέλων ηγεσίας Σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με: • Κριτική ανάλυση της οργανωσιακής αποτελεσματικότητας και των προτεραιοτήτων του οργανισμού • Μέθοδοι αξιολόγησης ανθρώπινου δυναμικού & εκπαίδευση Σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως: • Χρήση εύρους συλλογιστικών στυλ • Κριτική επίγνωση του τρόπου λειτουργίας των οργανισμών • Γνώσεις αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Ακαδημαϊκή και επαγγελματική επικοινωνία																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγή στο μάθημα – Ορισμός & ανάπτυξη διοίκησης ανθρώπινων πόρων 2. Το μεταβαλλόμενο περιβάλλον εργασίας 3. Στρατηγική & στρατηγικές ανθρώπινων πόρων 4. Εργασία & σχεδιασμός εργασίας 5. Μέθοδοι επιλογής προσωπικού Ι 6. Μέθοδοι επιλογής προσωπικού ΙΙ 7. Εκπαίδευση προσωπικού 8. Αξιολόγηση ανθρώπινου δυναμικού 9. Ηγεσία Ι 10. Ηγεσία ΙΙ 11. Διαπολιτισμικό Μάνατζμεντ 12. Ανταμοιβή & επιβράβευση στο χώρο εργασίας 13. Διαχείριση εργασιακών σχέσεων & επανάληψη																			

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών)

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	- Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Διαδραστικές ασκήσεις</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Μελέτες περιπτώσεων</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Δραστηριότητα team building</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td></td></tr> <tr> <td>Ατομική εργασία</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Διαδραστικές ασκήσεις	20	Μελέτες περιπτώσεων	20	Δραστηριότητα team building	30	Μελέτη βιβλιογραφίας		Ατομική εργασία	50	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																
Διαλέξεις	30																
Διαδραστικές ασκήσεις	20																
Μελέτες περιπτώσεων	20																
Δραστηριότητα team building	30																
Μελέτη βιβλιογραφίας																	
Ατομική εργασία	50																
Σύνολο Μαθήματος	150																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η διαδικασία αξιολόγησης θα αποτελείται από δυο μέρη: ○ Πρόοδος η οποία θα περιλαμβάνει: ✓ Ερωτήσεις σωστό/ λάθος ✓ Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ✓ Ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης 50% του συνολικού βαθμού ○ Πρόοδος η οποία θα περιλαμβάνει: ✓ Ερωτήσεις σωστό/ λάθος ✓ Ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης ✓ Ερωτήσεις ανάπτυξης 50% του συνολικού βαθμού Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική																

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Ιορδάνογλου, Δ. (2008). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις: Νέες τάσεις και πρακτικές*. Κριτική.
- Κάντας, Α. (1998). *Οργανωτική-βιομηχανική ψυχολογία: Κίνητρα, επαγγελματική ικανοποίηση, ηγεσία*. Ελληνικά Γράμματα.
- Μάρκοβιτς, Γ. (2002). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού: Παρακίνηση, εξουσία*. University Studio Press.
- Μπουραντάς, Δ. (2002). *Μάνατζμεντ*. Μπένου.
- Παπαδάκης, Β. (2016). *Στρατηγική των Επιχειρήσεων*, 7η έκδοση. Μπένου.
- Miller, K. (2006). *Οργάνωση και επικοινωνία: Προσεγγίσεις και διαδικασίες*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Παπαλεξανδρή, Ν., & Μπουραντάς, Δ. (2003). *Διοίκηση ανθρώπινων πόρων*. Μπένου.

Ξενόγλωσση

Armstrong, M. & Taylor, S. (2014) *Armstrong's Handbook of HRM Practice* (13th Edition). London.
 Aylott, E. (2014) *Employee Relations*. London. Kogan Page.
 Dobson, P., Starkey, K. & Richards, J. (2004). *Strategic Management: Issues and Cases*, Blackwell (DSR)
 Herriot, P. (2001) *The Employment Relationship: a psychological perspective*. Hove: Routledge.
 Schein, E. (2010). *Organisational Culture & leadership*. San Francisco. Jossey-Bass
 Salaman G, Storey J and Billsberry J (2005) *Strategic Human Resource Management: Theory & Practice*
 The Open University

Επιστημονικά περιοδικά

Journal of Management Studies
 Academy of Management Executive
 Harvard Business Review
 Strategic Management Journal
 International Journal of Human Resource Management

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ109	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του

μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση και εμπειριστατωμένη εμπέδωση από την μεριά των φοιτητών/τριών, της σημαντικότητας της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας (ΔΟΠ), καθώς επίσης και η βέλτιστη εφαρμογή των επιμέρους θεωριών και μεθόδων της στον εκπαιδευτικό τομέα προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η βιωσιμότητα του.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Να κατανοούν, αναλύουν και να ερμηνεύουν την σημασία της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στον εκπαιδευτικό τομέα και στην αύξηση της αποδοτικότητας του.
- Να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο, σχεδιασμό και βελτίωση της Ποιότητας και την επίλυση προβλημάτων στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς
- Να παράγουν κριτική σκέψη, νέες ερευνητικές ιδέες και να λαμβάνουν αποφάσεις πάνω σε ζητήματα αύξησης της ποιότητας και βιωσιμότητας του εκπαιδευτικού τομέα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εννοιολογικές προσεγγίσεις & αρχές της Ποιότητας και της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας
2. Εφαρμογή της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην Εκπαίδευση (Δείκτες ποιότητας, Σχέση προμηθευτή-Πελάτη κτλ.)
3. Σύνδεση ανθρώπινου δυναμικού και Ποιότητας στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς
4. Συστήματα διασφάλισης ποιότητας στην εκπαίδευση
5. Δείκτες ικανοποίησης Ποιότητας
6. Ανάλυση & κοστολόγηση ποιότητας

7. Τεχνικές επίλυσης προβλημάτων και εργαλεία βελτίωσης ποιότητας.
8. Δημιουργία Αξίας
9. Αξιολόγηση και Διοίκηση Ολικής Ποιότητας
10. Καλές Πρακτικές (Best Practices) & Συγκριτική Προτυποποίηση (Benchmarking)
11. Έλεγχος & Ανάλυση κινδύνου
12. Καινοτόμες εφαρμογές στην εκπαίδευση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	30	Διαδραστική διδασκαλία	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	30	Αυτοτελής μελέτη	30	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	30														
Διαδραστική διδασκαλία	40														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20														
Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	30														
Αυτοτελής μελέτη	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Η αξιολόγηση διεξάγεται είτε μέσω της τελικής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου είτε μέσω ενδιάμεσων απαλλακτικών προόδων και εργασιών.														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Δερβιτσιώτης Ν. Κ., (2005). Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
ΖΑΒΛΑΝΟΣ, Μ., (2003). Η Ολική Ποιότητα στην Εκπαίδευση, εκδόσεις ΣΤΑΜΟΥΛΗ
Κέφης, Ν. Β., (2014). Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, 2η έκδοση, εκδόσεις Κριτική
ΤΣΙΟΡΤΑΣ, Δ. Γ., (2022). Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, Εκδόσεις Broken Hill Publishers LTD
Ψωμάς Ε, Τσαρούχας Π., Ντέλιου, Κ., (2023). Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, Εκδόσεις ΔΙΣΙΓΜΑ.

Ξενόγλωσση

Dale, B. G. (2003). Managing quality; 4th edition. Wiley-Blackwell.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ72	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο σχεδιασμός ειδικών εκθεσιακών περιβαλλόντων για το παιδικό κοινό καταγράφει πάνω από 100 χρόνια ιστορίας και χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα δυναμική ανάπτυξη μετά το 1990. Με πρωτοπόρους το Ινστιτούτο Smithsonian το 1889 και το Παιδικό Μουσείο του Μπρούκλιν το 1899, η διεθνής μουσειακή κοινότητα δημιουργεί όλο και περισσότερα αυτόνομα παιδικά μουσεία, παιδικά παραρτήματα μουσείων, ειδικές θεματικές νησίδες για τα παιδιά και τις οικογένειές τους μέσα στον κυρίως εκθεσιακό χώρο και εφήμερα παιδαγωγικά περιβάλλοντα με τη μορφή τροχήλατου εκπαιδευτικού υλικού, κινητών εκθεσιακών μονάδων και άλλου είδους εγκαταστάσεων, που αναπτύσσονται τόσο εντός των μουσείων όσο και σε άλλους χώρους της κοινότητας (σχολεία, νοσοκομεία, βιβλιοθήκες, κέντρα φιλοξενίας προσφύγων κ.ά.). Παράλληλα, εμφανίστηκαν θεματικά και πολιτιστικά πάρκα και παιδότοποι, που υιοθέτησαν κάποιες από τις επιτυχημένες τεχνικές των μουσείων, αλλά και εξεζητημένα σκηνογραφικά περιβάλλοντα και τεχνικές από τον χώρο του θεάματος, δημιουργώντας έντονο προβληματισμό για την εγκυρότητα των πολιτισμικών αναπαραστάσεων και τον προβαλλόμενο παιδαγωγικό ή/και ψυχαγωγικό τους χαρακτήρα.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/-τριες με τις εκθεσιακές και παιδαγωγικές μεθόδους και τεχνικές όλων των προαναφερθέντων εκθεσιακών περιβαλλόντων, προκειμένου να είναι σε θέση να σκεφτούν κριτικά ως προς τις παιδαγωγικές ποιότητες που τα διέπουν. Δεδομένου ότι όλο και περισσότεροι χώροι πολιτισμού αποκτούν εξειδικευμένους εκθεσιακούς χώρους και συνοδευτικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά κάτω των 4 ετών, η εξοικείωση με τα χαρακτηριστικά των χώρων αυτών, θα συμβάλλει στην αρτιότερη προετοιμασία των αποφοίτων του ΤΑΦΠΠΗ για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και τη στελέχωση των ιδιαίτερων αυτών περιβαλλόντων, συμβάλλοντας παράλληλα στην απόκτηση σφαιρικών γνώσεων ως προς τη δημιουργία και την οργάνωση εκθεσιακών/μαθησιακών περιβαλλόντων, που βασίζονται στη μάθηση μέσω των αντικειμένων και την ενεργητική παιδαγωγική.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν τα είδη των μαθησιακών περιβαλλόντων που αναπτύσσονται σε μουσεία και χώρους πολιτισμού και να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.
- να προσδιορίζουν τις βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που βρίσκουν εφαρμογή στον σχεδιασμό μαθησιακών περιβαλλόντων σε μουσεία και χώρους πολιτισμού.
- να αντιλαμβάνονται τον σημαντικό ρόλο των μουσειοπαιδαγωγών ως προς την οργάνωση του χώρου και την υποστήριξη των παιδιών και της οικογένειάς τους για τη βέλτιστη χρήση του μαθησιακού περιβάλλοντος με ενδυναμωτικούς για αυτά όρους.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να εντοπίζουν τις διαφοροποιήσεις που υφίστανται ανάμεσα στα παιδαγωγικά περιβάλλοντα που αναπτύσσονται σε μουσεία και χώρους πολιτισμού και τα εμπορικά παράλληλά τους, καθώς και αυτά που αναπτύσσονται σε εξω-μουσειακά πλαίσια εφαρμογής (νοσοκομεία, σχολεία κ.ά.).
- να εφαρμόζουν μοντέλα ανάλυσης του παιδαγωγικού σχεδιασμού παιδοκεντρικών εκθεσιακών περιβαλλόντων.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να αναλύουν κριτικά και να αξιολογούν την υλική και κοινωνική οργάνωση μαθησιακών περιβαλλόντων σε μουσεία και χώρους πολιτισμού, καθώς και τους τρόπους χρήσης τους από τα παιδιά.
- να σχεδιάζουν ή/και να συμβάλλουν στην υλική και κοινωνική οργάνωση των μαθησιακών περιβαλλόντων σε μουσεία και χώρους πολιτισμού, εφαρμόζοντας τις ιδιαίτερες προβλέψεις που απαιτούνται για βρέφη και νήπια, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ο βέλτιστος παιδαγωγικός σχεδιασμός τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η εμφάνιση παιδοκεντρικών εκθεσιακών περιβαλλόντων: ιστορική επισκόπηση, κοινωνικοπολιτισμικοί λόγοι ανάπτυξης. Κατηγορίες παιδαγωγικών εκθεσιακών περιβαλλόντων. Μοντέλα παιδοκεντρικού σχεδιασμού.
2. Θεωρητικές προσεγγίσεις και κριτήρια παιδαγωγικού σχεδιασμού για τη δημιουργία παιδοκεντρικών εκθεσιακών περιβαλλόντων. Ζητήματα αρχιτεκτονικού σχεδιασμού.
3. Συμμετοχικός σχεδιασμός, ερευνητικά εργαλεία. Υλική και κοινωνική οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος. Ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού/εμπνηχωτή.
4. Η αίσθηση του τόπου που αποκτούν τα παιδιά στα ειδικά σχεδιασμένα για αυτά εκθεσιακά περιβάλλοντα των μουσείων και των χώρων πολιτισμικής αναφοράς. Έρευνες σχετικές με τις προσλήψεις των παιδιών. Από τους χώρους για παιδιά στους χώρους των παιδιών.
5. Παιδικά Μουσεία: μαθησιακό περιβάλλον και διαφορετικές κατηγορίες εκθεμάτων.
6. Παιδικά παραρτήματα, παιδικές αίθουσες, εκθεσιακές νησίδες και εργαστήρια σε μουσεία τέχνης. Ειδικές κατασκευές και προσαρμογές στο εκθεσιακό περιβάλλον, ερμηνευτικές πινακίδες, παιδαγωγικό υλικό.
7. Παιδικά παραρτήματα, παιδικές αίθουσες και εκθεσιακές νησίδες σε μουσεία επιστημών και φυσικής ιστορίας. Ειδικές κατασκευές και προσαρμογές στο εκθεσιακό περιβάλλον, ερμηνευτικές πινακίδες, παιδαγωγικό υλικό.
8. Παιδικά παραρτήματα, παιδικές αίθουσες και εκθεσιακές νησίδες σε μουσεία ιστορίας και πολιτισμού. Ειδικές κατασκευές και προσαρμογές στο εκθεσιακό περιβάλλον, ερμηνευτικές πινακίδες, παιδαγωγικό υλικό.
9. Κινητές εκθεσιακές μονάδες σε εξω-μουσειακούς χώρους (σχολεία, νοσοκομεία, χώροι φιλοξενίας προσφύγων κ.ά.). Χώροι δραστηριοτήτων και ανάπτυξη μαθησιακών περιβαλλόντων σε βιβλιοθήκες.
10. Θεματικά και πολιτιστικά πάρκα.

11. Εκπαιδευτική επίσκεψη: εφαρμογή μοντέλου ανάλυσης του παιδαγωγικού σχεδιασμού.
12. Εκπαιδευτική επίσκεψη: εφαρμογή μοντέλου ανάλυσης της οργάνωσης και λειτουργίας του χώρου. Τρόποι υποστήριξης των «τόπων» των παιδιών.
13. Προσαρμογές των εκθεσιακών περιβαλλόντων για παιδιά με αισθητηριακές και διανοητικές αναπηρίες.

Ασκήσεις πεδίου (Εργαστηριακό μέρος):

Εφαρμογή μοντέλων ανάλυσης του παιδαγωγικού σχεδιασμού και της οργάνωσης και λειτουργίας αυτών των εκθεσιακών περιβαλλόντων.

Σύγκριση των χαρακτηριστικών του εκθεσιακού/μαθησιακού περιβάλλοντος σε διαφορετικούς χώρους εφαρμογής και άσκηση στους τρόπους διαφοροποίησης των χαρακτηριστικών τους ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των βρεφών και των νηπίων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης διδασκαλία. Επισκέψεις σε Μουσεία και Χώρους Πολιτισμού.																
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Ασκήσεις πεδίου</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές ασκήσεις</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας/εργασιών</td><td>25</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>25</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	50	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20	Ασκήσεις πεδίου	15	Εργαστηριακές ασκήσεις	15	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	25	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	25	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																
Διαλέξεις	50																
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20																
Ασκήσεις πεδίου	15																
Εργαστηριακές ασκήσεις	15																
Συγγραφή εργασίας/εργασιών	25																
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	25																
Σύνολο Μαθήματος	150																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική</i>	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Εργαστηριακές εργασίες Γραπτή εργασία / Έκθεση-Αναφορά Δημόσια παρουσίαση εργασιών																

Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα
κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Γερμανός, Δ. (2002). *Οι Τοίχοι της Γνώσης. Σχολικός Χώρος και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Γερμανός, Δ. (2004). *Χώρος και διαδικασίες αγωγής. Η παιδαγωγική ποιότητα του χώρου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Γκαζή, Α. (2013). Εκθέτοντας στα παιδιά το παρελθόν. Στο Ν. Γαλανίδου & Λ. Η. Dommasne (επιμ.), *Μιλώντας στα παιδιά για το παρελθόν. Μια διεπιστημονική προσέγγιση* (σελ. 232-260). Αθήνα: Καλειδοσκόπιο.
- Hackett, A., Holmes, R. & MacRae, C. (Επιμ.) (2023). *Δουλεύοντας με μικρά παιδιά στα μουσεία. Συνυφαίνοντας θεωρία και πράξη*. (Επιμ. Ν. Φιλίππουπολίτη, Μτφρ. Έ. Βλάχου). Εκδ. Ινστιτούτο του Βιβλίου – Καρδαμίτσα.
- Καλεσοπούλου, Δ., (επιμ.) (2011). *Παιδί και Εκπαίδευση στο Μουσείο. Θεωρητικές αφηρησίες, παιδαγωγικές πρακτικές*, Αθήνα: Πατάκη.
- Καλεσοπούλου, Δ. (2015). Το σώμα των παιδιών στο παιδοκεντρικά σχεδιασμένο μουσειακό περιβάλλον: Η οικολογική προοπτική. Στο Μ. Πουρκός (Επιμ.), *Η απύσχα παρουσία του σώματος και του βιώματος στις διαδικασίες εκπαίδευσης, μάθησης και ανάπτυξης* (σελ. 505-517). Αθήνα: Τόπος.
- Καλεσοπούλου, Δ. (2018). Σκιαγραφώντας το κίνημα των παιδικών μουσείων στον χώρο και τον χρόνο. Στο Μ. Κανελλοπούλου-Μπότη (Επιμ.) *Παιδί και πληροφορία. Αναζητήσεις ιστορίας, δικαίου, δεοντολογίας και πολιτισμού* (σελ. 415-427). Αθήνα: Εκδόσεις Οσελότος.
- Κολιόπουλος, Δ. (2004). *Η διδακτική προσέγγιση του Μουσείου Φυσικών Επιστημών*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Shaffer, S. E. (2019). *Το παιδί και το μουσείο: Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές* (Επιμ. Κ. Δ. Μαλαφάντης, Μτφ. Μ. Καρδαμίτσα-Ψυχογιού). Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου-Καρδαμίτσα.
- Τσουκαλά, Κ., Γερμανός, Δ. σε συνεργασία με Δ., Γκλούμπου, Α., Κατσαβουνίδου, Γ., Παντελιάδου, Π., Τόμπρου, Π. (Επιμ.) (2020). *Παιδική χωρική αφηγηματικότητα. Πόλη-παιχνίδι-εκπαίδευση*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Χουρμουζιάδη, Α. (2015). Η παιδαγωγική του μουσειακού χώρου. Στο Ν. Νικονάνου (επιμ.) *Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21^ο αιώνα* (173-198). Κάλλιπος https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/719/1/02_chapter_8.pdf

Ξενόγλωσση

- Bedford, L. (2014). *The Art of Museum Exhibitions. How Story and Imagination Create Aesthetic Experiences*. Walnut Creek, CA: Left Coast Press.
- Caulton, T. (1998). *Hands-On Exhibitions. Managing Interactive Museums and Science Centres*. London: Routledge.
- Ceppi, G. & Zini, M. (eds) (1998). *Children, Spaces, Relations: Metaproject for an Environment for Young Children*. Modena: Grafiche Rebecchi Ceccarelli.
- Clark, A. (2010). *Transforming Children's Spaces*. London: Routledge.
- Durbin, G. (ed.) (1996). *Developing Museum Exhibitions for Lifelong Learning*. London: The Stationery Office.
- Erdman, S. & Nguyen, N. (2022) *Welcoming young children into the museum. A practical guide*. London and New York: Routledge.
- Hackett, A., Holmes, R. & MacRae, C. (Eds). (2020). *Working with Young Children in Museums. Weaving Theory and Practice*. London: Routledge.
- MacLeod, S. (ed.) (2005). *Reshaping Museum Space: Architecture, Design, Exhibitions*. Oxon: Routledge.
- Piscitelli, B. & Penfold, L. (2015). Child-centered Practice in Museums: Experiential Learning through Creative Play at the Ipswich Art Gallery. *Curator: The Museum Journal* 58(3), 263-280.
- Simon, N. (2010). *The participatory museum*. Santa Cruz, CA: Museum 2.0.
- Taylor, A. (2009). *Linking Architecture and Education: sustainable design for learning environments*. Albuquerque: University of New Mexico Press.

Επιστημονικά περιοδικά

Διεθνές ηλεκτρονικό περιοδικό MuseumEdu (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)

Curator – The Museum Journal

Journal of Museum Education

Journal of Education in Museums

Museum & Society

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**(1) ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ73	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ, ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι α) να συνειδητοποιήσουν οι φοιτητές/τριες τη σημασία της εικαστικής έκφρασης σε τρεις διαστάσεις για την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας. β) να εξασκηθούν στην αξιοποίηση της τρίτης διάστασης για τη δημιουργία ολόγλυφων και ανάγλυφων έργων, εικαστικών εγκαταστάσεων και περιβαλλοντικής τέχνης.

Το μάθημα προσφέρει ένα ισορροπημένο συνδυασμό θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, προκειμένου οι φοιτητές/-τριες να είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να οργανώνουν ενημερωμένα δραστηριότητες τρισδιάστατης εικαστικής έκφρασης για μικρά παιδιά, με έμφαση στην αξιοποίηση εύπλαστων υλικών. Η εξέταση των επιμέρους τεχνικών θα γίνεται πάντα υπό το πρίσμα της παιδαγωγικής τους αξίας και των καταλληλότερων τρόπων ενίσχυσης της δημιουργικής έκφρασης των παιδιών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν και να ονομάζουν την έννοια, τα μέσα και τα διαφορετικά είδη των πλαστικών τεχνών που αξιοποιούν τις τρεις διαστάσεις (γλυπτική, πλαστική, κεραμική, κατασκευές, εικαστικές εγκαταστάσεις, land art/περιβαλλοντική τέχνη κ.ά.), καθώς και να αντιλαμβάνονται τις διαφορετικές οπτικές και απτικές τους ποιότητες.
- να εξετάσουν ζητήματα διδακτικής της τέχνης και τρόπους ενίσχυσης της δημιουργικής έκφρασης των παιδιών μέσω της τρίτης διάστασης στην τέχνη.
- να γνωρίζουν τους τρόπους εργασίας ενός γλύπτη και να διακρίνουν τις ιδιαιτερότητες της εικαστικής προσέγγισης γνωστών καλλιτεχνών.
- να αντιλαμβάνονται τις διαφορετικές ιδιότητες των υλικών και τον αντίκτυπο που έχουν στην παραγωγή και τον συμβολισμό των καλλιτεχνικών έργων.

Σε επίπεδο **δεξιότητων** θα είναι σε θέση:

- να παρατηρούν τον φυσικό κόσμο με όλες τις αισθήσεις τους και να αντλούν ιδέες και υλικά για τρισδιάστατες καλλιτεχνικές δημιουργίες.
- να χρησιμοποιούν διαφορετικά υλικά και τεχνικές για τη δημιουργία πλαστικών έργων.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να αναπτύσσουν δραστηριότητες που συνδυάζουν μέσα τρισδιάστατης τέχνης και είναι αναπτυξιακά κατάλληλες για μικρά παιδιά.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

• Λήψη αποφάσεων • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Σχεδιασμός και διαχείριση εικαστικής δράσης
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Η έννοια της τρισδιάστατης τέχνης. Τα διαφορετικά είδη (γλυπτική, πλαστική, κεραμική, κατασκευές, εικαστικές εγκαταστάσεις, land art/περιβαλλοντική τέχνη κ.ά.) και η παιδαγωγική τους αξία. 2. Η δημιουργία ενός πλαστικού έργου. Παρατήρηση των σταδίων της καλλιτεχνικής διεργασίας και κριτικός σχολιασμός χαρακτηριστικών παραδειγμάτων. 3. Τεχνικές πλασίματος και προσθετικής. 4. Η κεραμική τέχνη. 5. Τεχνικές χύτευσης. Γύψινες δημιουργίες. 6. Τρισδιάστατες δημιουργίες με χαρτί και χαρτοπολτό. 7. Τεχνικές λάξευσης. Σύρμα και μέταλλο. 8. Χειροτεχνικές και αρχιτεκτονικές κατασκευές. 9. Η τέχνη του περιβάλλοντος, η τέχνη της γης. 10. Εικαστικές εγκαταστάσεις. 11. Τρισδιάστατη κινούμενη τέχνη. Τεχνική stop-motion. 12. Επίσκεψη σε μουσείο τέχνης. Σχεδιασμός εικαστικών δραστηριοτήτων τρισδιάστατης τέχνης με έμπνευση τα εκθέματα. 13. Επίσκεψη σε καλλιτεχνικό εργαστήριο, απαραίτητος εξοπλισμός για εικαστικές δραστηριότητες όγκου με παιδιά προσχολικής ηλικίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλία. Εργαστηριακές ασκήσεις. Επισκέψεις σε Μουσεία και Εκθέσεις Τέχνης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	15
	Ασκήσεις πεδίου	15
	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	50
	Καλλιτεχνική δημιουργία	30
	Σύνολο Μαθήματος	150

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Εργαστηριακές εργασίες Καλλιτεχνική ερμηνεία Δημόσια παρουσίαση εργασιών

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αραπάκη, Ξ. (Επιμ.) (2014). <i>Η διδακτική της Κεραμικής</i>. Εκδόσεις Ιων. Γκαγιώ Μ. Α. (2002). <i>Πλαστικές τέχνες. Στοιχεία μίας διδακτικής-κριτικής</i>. Αθήνα: Νεφέλη. Chapman, L. (1993). <i>Διδακτική της τέχνης. Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή</i>. Αθήνα: Νεφέλη. Δημητράτου, Β. (2001). <i>Τα παιδιά δημιουργούν και εκφράζονται</i>. Αθήνα: Πατάκη. Erstein, A. & Τρίμη, Έ. (2005). <i>Εικαστικές Τέχνες και μικρά παιδιά</i>. Αθήνα: Γ. Δάρδανος. Κοράκη, Σ. (2000). <i>Το παιδί, η λάσπη και ο πηλός</i>. Αθήνα: Πατάκη. Μαγουλιώτης, Α. (2014). <i>Εικαστική Παιδαγωγική</i>. Αθήνα: Συμμετρία. Μαγουλιώτης, Α. (2011). <i>Εικαστικές Δημιουργίες. Μέσα από την παρατήρηση και τη φαντασία. Ιδέες-Σκέψεις-Προτάσεις Δραστηριοτήτων</i>. Αθήνα: Καστανιώτης. Μαγουλιώτης, Α. (2001). <i>Ζωγραφική-Γλυπτική-Χαρακτική</i>. Αθήνα: Gutenberg. Σάλλα, Τ. (Επιμ.) (2011). <i>Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική της τέχνης</i>. Αθήνα: Νήσος. Σάλλα-Δοκουμετζίδη, Τ. (1996). <i>Δημιουργική Φαντασία και Παιδική Τέχνη</i>. Αθήνα: Εξάντας. Schirmacher, R. (1998). <i>Τέχνη και δημιουργική ανάπτυξη των παιδιών</i>. Αθήνα: Ίων. Τρίμη, Έ. (2005). <i>Τέχνη και Περί του «νοήματος» της τέχνης: Θεωρητικές αναζητήσεις πάνω στη διδακτική της τέχνης. Περιβάλλον: Εικαστικές Εφαρμογές σε Μικρά Παιδιά</i>. Στο Α. Δ. Γεωργόπουλος (Επιμ.), <i>Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται...</i> Αθήνα: Τυπωθήτω-Δάρδανος. Επιστημονικά περιοδικά Εικαστική Παιδεία Studies in Art Education International Journal of Education and the Arts The Journal of Aesthetic Education Art Education International Journal of Art & Design Education	

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ74	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΡΥΘΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες τις ανατομικές τους δυνατότητες – μηχανική της κίνησης. Να εξελίσσουν τη ροή και τη λειτουργικότητα της κίνησης που εκφράζεται μέσω του χορού. Να είναι σε θέση να εντάξουν αυτές τις ποιότητες στην παιδαγωγική δράση. Να έρθουν οι φοιτητές/-ριες σε επαφή με το σώμα τους, μέσω βιωματικών ασκήσεων, να το αποδεχτούν και να νοιώθουν άνετα μέσα σε αυτό, ώστε να αποδέχονται, αβίαστα, την διαφορετικότητα των σωμάτων και των ψυχισμών των μικρών παιδιών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τη θεωρία που συνδέεται με την πράξη του χορού.
- Τα θεωρητικά σχήματα που υποστηρίζουν την σύνδεση σώματος-νου.
- Τις γνώσεις σχετικά με τις ανατομικές δυνατότητες του ανθρώπινου σώματος και την ικανότητά του να «επανεκπαιδεύεται» και να εξελίσσεται μέσα από την τέχνη του χορού.
- Τα σχετικά με την κατανόηση της λειτουργικότητας της αναπνοής.
- Τις γνώσεις σχετικά με τη δύναμη της επαφής και του αγγίγματος μέσα από την πρακτική του contact improvisation.
- Τις γνώσεις σχετικά με την ικανότητα του σώματος να διαχειρίζεται λειτουργικά τις φυσικές δυνάμεις ατομικά και μαζί με τον άλλον/άλλους.
- Να αντιλαμβάνεται τον χορό με σφαιρικό τρόπο.

Σε επίπεδο δεξιότητων θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με: • Τον τρόπο βελτίωσης της επαφής με το σώμα τους και της σωματικής τους έκφρασης. • Τη σύνδεση σώματος-νου και της σωματοποίησης. • Τη χρήση πλούσιου κινησιολογικού λεξιλογίου και των εργαλείων του δημιουργικού χορού. • Τη λειτουργική κίνηση, από το βάδισμα μέχρι τον χορό και να είναι σε θέση να κινείται και να χορεύει έχοντας επαφή με ένα άλλο σώμα (contact improvisation). Σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως: • Να αναπτύξει και να ενισχύσει την φαντασία και την δημιουργικότητα. • Να είναι σε θέση να μεταφέρει την βιωμένη αίσθηση που κατέκτησε στη διδασκαλία του/της. • Να έχει σύνδεση με τον εαυτό του/της και τους άλλους. • Να έχει άνεση στη σωματική επαφή και επικοινωνία. • Να αποκτήσει σιγουριά και αυτοπεποίθηση για τον εαυτό του/της, και σε σχέση με το αντικείμενο του χορού ως εργαλείο υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. • Να μεταφέρει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και το ήθος των τεχνών της Μουσικής και του Χορού και να τις εφαρμόζει στον Παιδικό σταθμό σε άλλους χώρους αγωγής με αυτονομία και με κοινωνική υπευθυνότητα.																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td>.....</td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td>.....</td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>		<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>																			
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
																			
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία. • Ομαδική εργασία. • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον. • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. • Διακαλλιτεχνική θεώρηση και ερευνητική ικανότητα. • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών. • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα. • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Συνειδητοποίηση της εξελικτικής κίνησης μέσα από την παρατήρηση των αναπτυξιακών σταδίων των νηπίων. 2. Ανάλυση των σταδίων από την ξαπλωτή θέση στην όρθια. 3. Παιχνίδια μεταφοράς του σώματος στα επίπεδα και στον χώρο. 4. Σύνδεση άκρων με τον κορμό και την λεκάνη. 5. Συνειδητοποίηση της ενότητας της σπονδυλικής στήλης. Η σπειροειδής κίνηση της σπονδυλικής στήλης και η ικανότητά της να συστρέφεται/ counter rotation. 6. Μελέτη της λειτουργικής αναπνοής. 7. Η στήριξη των ποδιών στο έδαφος - ανάλυση περπατήματος.																			

8. Μετακίνηση στον χώρο με διάφορους τρόπους, σημεία στήριξης, ισορροπίες, μεταφορές εκτός βάρους. Κυλίσματα, πτώσεις.
9. Κέντρο βάρους και επιμέρους κέντρα βάρους των μερών του σώματος (μαριονέτες). Μεταφορές χωρίς βάρος, λειτουργική μεταφορά στον χώρο.
10. Διαχείριση των φυσικών δυνάμεων: αδράνεια, ισορροπία, βάρος, φυγόκεντρες και κεντρομόλες δυνάμεις μαζί με ένα άλλο άτομο (contact improvisation).
11. Επαφή με τον άλλον, η δύναμη του αγγίγματος, η στήριξη και η εξισορρόπηση (contact improvisation -counter balance).
12. Ροή της κίνησης: παρουσία σωματική και ψυχική στη «στιγμή» του χορού.
13. Δημιουργικός χορός, σύνθεση, αυτοσχεδιασμός.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας πρόσωπο με πρόσωπο και μέσω βιωματικών ασκήσεων.														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού (CD, Video). Λογισμικό αποθετήριο, υλικό στο e-class, στην αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγηση, χρήση ηλεκτρονικών βιβλίων στη διδασκαλία και στις Ασκήσεις πεδίου καθώς και στην επικοινωνία με τους φοιτητές (email).														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές Ασκήσεις</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Παρακολούθηση παραστάσεων</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Εργαστηριακές Ασκήσεις	50	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20	Παρακολούθηση παραστάσεων	10	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	40														
Εργαστηριακές Ασκήσεις	50														
Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30														
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20														
Παρακολούθηση παραστάσεων	10														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	• Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Γραπτή Εξέταση με ερωτήσεις εκτεταμένης απάντησης κι επίλυσης προβλημάτων • Εργαστηριακή ατομική απαλλακτική εργασία • Παρουσίαση στην τάξη, ασκήσεων εφαρμογής των όσων έχουν διδαχθεί στις δράσεις με τα βρέφη και τα μικρά παιδιά, με εργασία ατομική ή ομαδική Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική														

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Albright, A.C. (2016). *Χορογραφώντας τη διαφορά*. (μτφ. Ε. Μιχαλοπούλου). Αθήνα: Νήσος.
 Feldenkrais, M. (1994). *Συνειδητοποίηση δια μέσου της κίνησης*. Αθήνα: Θυμάρι.
 Μπαρμπούση, Β. (1999). *Κίνηση- χορός & ψυχοσωματική ανάπτυξη: Μία παρέμβαση- πρόταση προς την κατεύθυνση της αλλαγής των προτύπων της κίνησης του σώματος ως νευρομυοσκελετικού γεγονότος*. Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή. Τρίκαλα: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
 Μπαρμπούση, Β. (2004). *Ο χορός τον 20ό αιώνα*. Αθήνα: Καστανιώτης.
 Νικολοπούλου, Π. (2009). *Η επίδραση των σωματοποιημένων πρακτικών στην ποιότητα της κίνησης των χορευτών και την εμπειρία της ροής*. Αδημοσίευτη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Ξενόγλωσση

Paxton, S. (1972). *Chute*, video. Retrieved January 17, 2017 from <https://www.youtube.com/watch?v=9FeSDsmleHA>.
 Thomas, H. (2003). *The body, dance and cultural theory*. New York: Palgrave Macmillan.
 Todd, M.E. (1997). *The thinking body*. London: Dance Books.
 Tufnell, M. & Crickmay, C. (2001). *Body Space image: Notes about Improvisation and Performance*. London: Virago Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ75	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΡΟΥΣΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΗΧΟΓΟΝΕΣ ΠΗΓΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες την εξοικείωση με τους μουσικούς ήχους από τα κρουστά όργανα εξασκώντας την ακουστική τους αντιληπτικότητα και τη μουσική τους δεκτικότητα εκτελώντας ρυθμικά και μελωδικά κρουστά. Οι φοιτητές/τριες παίζουν μόνοι τους ή σε ζευγάρια με μορφή ερώτησης – απάντησης, ή σαν μουσικό σύνολο με τις υποδείξεις του Καθηγητή.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Να εξοικειωθούν με βασικές αρχές εκτέλεσης του μουσικού οργάνου και του ρυθμού ενός μουσικού κομματιού και να μπορούν να συνοδεύουν ένα τραγούδι.
- Να μάθουν να αυτοσχεδιάζουν με τα κρουστά μουσικά όργανα.
- Να εκπαιδευτούν να κατασκευάζουν αυτοσχέδια μουσικά όργανα.
- Να γνωρίσουν κάποιες βασικές αρχές για το σχεδιασμό μουσικών δραστηριοτήτων μέσω μουσικών ρυθμικών οργάνων.

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν στοιχεία μουσικής θεωρίας
- Να γνωρίσουν τα μουσικά όργανα και τις κατηγορίες τους
- Να γνωρίσουν τη σχετική βιβλιογραφία με το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στις έννοιες – ορισμούς της ρυθμικής και κινητικής αγωγής. Εφαρμογή της μεθόδου διδασκαλίας C. Orff μέσω των ρυθμικών μουσικών οργάνων.
2. Πρακτική εφαρμογή κρουστών οργάνων. Ανακάλυψη των μουσικών ήχων των οργάνων, και βασική εκμάθηση εκτέλεσης τους. Ανάπτυξη της ενεργητικής ακρόασης -ακουστικότητας των μαθητών.
3. Οι φοιτητές θα διδαχθούν να αυτοσχεδιάζουν και να αναπτύξουν την έννοια του ρυθμού στα κρουστά ρυθμικά και μελωδικά όργανα
4. Διδασκαλία της μουσικής θεωρίας. Αναλύονται έννοιες της μουσικής όπως: Διάρκεια, Ρυθμός, Μέτρο, Τονικό Ύψος, Τονικότητα, Tempo ή ρυθμική αγωγή, Δυναμική, Χροιά ή ηχόχρωμα, Φόρμα κ.α
5. Εκμάθηση βασικής μουσικής σημειογραφίας (και για κρουστά όργανα)
6. Έννοιες επίσης που αναλύονται είναι: ο αυτοσχεδιασμός, ο πειραματισμός, η αυτοανακάλυψη, η εξερεύνηση, η μουσική δημιουργικότητα, η μίμηση, η ακουστικότητα (audiation), κινητική έκφραση.
7. Η εμπλοκή των μουσικών οργάνων στα μουσικά παιχνίδια και ο παιδαγωγικός τους ρόλος τους στη πρώτη παιδική ηλικία. Συνοδεία ηχοιστοριών, διαδραστικής αφήγησης και πρακτική εφαρμογή στη τάξη με κρουστά όργανα.
8. Οργάνωση μικρής ορχήστρας με κρουστά μουσικά όργανα. Εκμάθηση τεχνικής κρουστών.
9. Κατασκευή απλών αυτοσχέδιων μουσικών κρουστών οργάνων
10. Γνωριμία με τους διαφορετικούς ρυθμούς (2/4, 3/4, 5/4, 7/4, 9/4, 12/4). Ρυθμική απόδοση μέσα από κρουστά όργανα και το σώμα.
11. Γνωριμία - εξάσκηση με τα σωματικά κρουστά (Body Percussion)
12. Επιλογή τραγουδιών και μουσικών κομματιών για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Καλλιέργεια της φωνής και της ρυθμικής αίσθησης. Ρυθμική απαγγελία, ηχηρές κινήσεις με το σώμα (παλαμάκια, ποδοκροτήματα κλπ.), χρήση κρουστών οργάνων, κινητικές δράσεις για την εμπέδωση του ρυθμού.
13. Εκτέλεση απλών μουσικών κομματιών σε απλό μελωδικό όργανο (μεταλλόφωνο ή ξυλόφωνο) κι εμπέδωση των ρυθμικών και μελωδικών μοτίβων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχειακού, οπτικού και ακουστικού υλικού.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i>	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	40
	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία	30
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Παρακολούθηση παραστάσεων	10
	Σύνολο Μαθήματος	150

καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	▪ Με προφορική εξέταση ▪ Με εξέταση στην εφαρμογή ρυθμικών, μελωδικών μουσικών κομματιών από κρουστά όργανα ▪ Με ατομική ή ομαδική μουσική εκτέλεση Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω εργαστηριακών ασκήσεων και δράσεων που πραγματοποιούνται από τους φοιτητές/τριες, με βάση την ποιότητα της συμμετοχής (συνέπεια, πρωτοβουλία, εξέλιξη εκφραστικών ικανοτήτων) και όχι με βάση την καλλιτεχνική αρτιότητα της δράσης.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Δράκος Γ. (2003). *Τα Μουσικά Όργανα*. Αθήνα: Εκδόσεις Σμυρνιατάκη.

Ζαραμπούκα Σ. (2016). *Ορχήστρα ποντικάτα*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Καραδήμου – Λιάτσου, Π (2003). *Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20ο αιώνα*. Αθήνα: Orpheus.

Κυνηγού – Φλάμπουρα Μ. (2000). *Κρουστά - Κινητική και Ρυθμική Αγωγή*. Αθήνα: Φίλιππος Νάκας.

Κυνηγού – Φλάμπουρα Μ. (2000). *Ρυθμικά Μοτίβα*. Αθήνα: Φίλιππος Νάκας.

Κυνηγού – Φλάμπουρα Μ. (2011). *Ρυθμικές Ασκήσεις*. Εκδότης: Διάπλαση.

Μακροπούλου, Ε. & Βαρελάς, Δ. (2001). *Μουσική: το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*. Αθήνα: Fagotto Books.

Μηνακάκης Δ. (2011). *Βασική θεωρία της μουσικής Α' (BK/CD)*. Αθήνα: Panas Music Παπαρηγορίου Νάκας

Σανούλης Δ. (2017). *Ο αυτοσχεδιασμός στη μουσική, στην τέχνη, στη ζωή*. Αθήνα: ΦΥΛΑΤΟΣ.

Σαρρής Δ. (2011). *Ανακυκλωμένη Μουσική*. Αθήνα: Fagotto Books.

Σαρρής Δ. (2010). *Γνωριμία με τα λαϊκά κρουστά*. Αθήνα: Fagotto Books.

Τσαφταρίδης Ν. (1995). *Αυτοσχέδια Μουσικά Όργανα – Κατασκευές*. Αθήνα: Orpheus.

Ξενόγλωσση

Amoroso, C. & Noyed, B. R. (2014). *Drums (Music Makers)*, Kindle Edition.

Birrow, D. (2014). *The Bucket Book: A Junkyard Percussion Manual, Book & Data CD (PERCUSSIONS)*, Publisher Alfred Music.

Dworsky, A. & Sansby, B. (1996). *Conga Drumming & CD: A Beginner's Guide to Playing*, Mel Bay Publications.

Greata, J. D. (2019), *Music in Early Childhood Education: An Introduction for Early Childhood Educators and Parents*, Kindle Edition.

Gordon E. E. (1997, 1990). *Music Learning Theory for Newborn and Young Children*. Chicago: GIA Publications.

McPherson, G. E. & Welch, G. F. (2012). *The Oxford Handbook of Music Education, Volume 2*, Oxford University Press.

Udow, M. (2019). *Percussion Pedagogy*, Oxford University Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ91	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΧΟΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΡΥΘΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Η χοροθεραπεία είναι μια επιστημονική, θεραπευτική προσέγγιση, που αφορά στη σύνδεση του σώματος του ανθρώπου με τον συναισθηματικό και ψυχικό του κόσμο. Εξετάζει κι εμβαθύνει στην παρατήρηση

της κίνησης. Παρουσιάζονται κι αναλύονται στο μάθημα οι χοροθεραπευτικές τεχνικές, της Χοροκινητικής θεραπείας και της Χορορυθμικής θεραπείας - Πρωτόγονη Έκφραση. Απώτερος στόχος του μαθήματος Εφαρμογή της Χοροθεραπείας στην προσχολική αγωγή είναι να εισάγει με βιωματικό τρόπο την έννοια του σωματικού και ψυχικού συσχετισμού στην έκφραση, μέσα από τις διαφορετικές χορορυθμικές ποιότητες της κίνησης του ανθρώπινου σώματος.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τα «εργαλεία» και τις αρχές της Χοροθεραπείας και να αξιοποιεί όσα από αυτά κρίνει κατάλληλα, στις δράσεις κίνησης και χορού με τα παιδιά.
- Μέσω του τελετουργικού χαρακτήρα της χοροθεραπείας τη σημασία της διάστασης της τελετουργίας στη μαθησιακή διαδικασία.
- Την «συμβολική αποτελεσματικότητα», τη γείωση, τη συμμετρία, την επανάληψη.
- Την μετουσίωση, το παιχνίδι και το συσχετισμό 'Εγώ' και ο 'Άλλος' στο συμβολικό χώρο που δημιουργείται στην διαδικασία της μάθησης.
- Συσχετίζοντας τις πληροφορίες που λαμβάνει από την κινητική έκφραση των βρεφών και παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Τα επιπλέον εργαλεία αξιολόγησης των κινητικών δράσεων που έχει διδαχθεί.
- Με πιο σφαιρική-πολύπλευρη οπτική την σωματική κίνηση και έκφραση των βρεφών και παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Την παραγωγή διαφορετικών ρυθμικών αλληλουχιών και την εναλλαγή ρυθμικών κινητικών μοτίβων.
- Τις πολλαπλές δυνατότητες προσαρμογής χοροθεραπευτικών στοιχείων στις ασκήσεις.
- Την σωματική έκφραση και τον δημιουργικό αυτοσχεδιασμό.
- Δημιουργία φωνημάτων και την εναλλαγή ρυθμικών φωνητικών μοτίβων.
- Δημιουργία μελωδιών και την εναλλαγή μελωδικών μοτίβων.
- Τον συνδυασμό ηχητικών και κινητικών μοτίβων.
- Την δημιουργικότητα στις κινητικές δράσεις και παιχνίδια.
- Την δυνατότητα εύρεσης πηγών έμπνευσης, τις οποίες θα ενσταλάζει στο μάθημά του/της.
- Τον συγχρονισμό της κίνησης, με το τραγούδι και τον ρυθμό.
- Άμεση, ενεργητική κι εποικοδομητική επικοινωνία.
- Το πως τα χοροθεραπευτικά εργαλεία αναπτύσσουν καλύτερη αντίληψη στο χώρο, στο χρόνο, στη δυναμική, στη ροή της κίνησης και στην αλληλουχία αυτών.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Κατανόηση του σώματος ως μέσο εκφοράς συναισθηματικής κατάστασης, αποδοχής του και βελτίωση της σχέσης τους με το δικό τους σώμα.
- Στην παρατήρηση της κινητικής, σωματικής έκφρασης των βρεφών και των μικρών παιδιών μέσα από τις ρυθμικές ασκήσεις, σε συνδυασμό με τα φωνήματα και τα τραγούδια, σε ατομικό, δυαδικό ή ομαδικό επίπεδο.
- Ενίσχυση και πρωτοβουλία στην οργάνωση μαθήματος μέσω και των εφαρμογών της Χοροθεραπείας.
- Αναζήτηση πηγών έμπνευσης, επεξεργασίας και προσαρμογής τους στις δράσεις.
- Ικανότητα να παραγωγής αυτόνομων αλλά και ομαδικών δραστηριοτήτων.
- Συνεργασία με συναδέλφους και τα παιδιά.
- Εφαρμογή των θεραπευτικών αρχών της αποδοχής και του «να ακούω τον άλλον» στην δουλειά του/της με τα παιδιά.
- Να επιδεικνύει ευαισθησία στις σωματικές ιδιαιτερότητες.
- Ανάπτυξη ικανότητας αναστοχασμού στην αυτοαξιολόγηση.
- Ανάλυση και σύνθεση ώστε να επιτελείται ο πολυδιάστατος χαρακτήρας του χορού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές

αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σκέψης
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Διακαλλιτεχνική θεώρηση και ερευνητική ικανότητα
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Χοροθεραπεία: Ορισμός Χορορυθμικής-Πρωτόγονης Έκφρασης και Χοροκινητικής θεραπείας, τα οφέλη των τεχνικών.
2. Συσχετισμοί των νευροδιαβιβαστών και της νευροπλαστικότητας του εγκεφάλου με το χορό και τη Χοροθεραπεία
3. Μνήμη σώματος και μη λεκτική έκφραση.
4. Ανάλυση της αποτελεσματικότητας των πρωτογενών-παγκόσμιων θεραπευτικών μηχανισμών σε σχέση με την κίνηση και το χορό. Διαχρονική εξέλιξη.
5. Ανάλυση και επεξήγηση θεωρητική και βιωματική των βασικών «εργαλείων» της Χοροθεραπείας.
6. Χρήση της φωνής μέσω φωνημάτων και τραγουδιών.
7. Στοιχεία σύνδεσης κεντρικού νευρικού συστήματος και κίνησης.
8. Συμμετρικές και Αντίθετες κινήσεις.
9. Συμβολισμός και δημιουργικότητα.
10. Ρυθμική δομή. Αποτελεσματικότητα της επανάληψης.
11. Αίσθηση της γείωσης. Διπολισμός και ταλάντωση.
12. Λειτουργία της ομάδας.
13. Μετουσίωση και υπέρβαση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην αίθουσα διδασκαλίας πρόσωπο με πρόσωπο και μέσω βιωματικών ασκήσεων, ή εξ αποστάσεως μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι διαλέξεις γίνονται στην αίθουσα διδασκαλίας με προβολή διαφανειών (power point), χρήση αρχιεακού, οπτικού και ακουστικού υλικού (CD, Video). Βιωματική μάθηση μέσω της συμμετοχής στο εργαστήριο. ΧΡΗΣΗ Τ.Π.Ε.: λογισμικό αποθετήριο, υλικό στο e-class, στην αξιολόγηση και την αυτοαξιολόγηση, χρήση ηλεκτρονικών βιβλίων στη

	διδασκαλία και στις Ασκήσεις πεδίου καθώς και στην επικοινωνία με τους φοιτητές (email).																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές Ασκήσεις</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργική</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Ατομική εργασία</td><td>.....20</td></tr> <tr> <td>Ομαδική εργασία</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	20	Εργαστηριακές Ασκήσεις	50	Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργική	20	Διαδραστική διδασκαλία	20	Ατομική εργασία	20	Ομαδική εργασία	20	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																
Διαλέξεις	20																
Εργαστηριακές Ασκήσεις	50																
Καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργική	20																
Διαδραστική διδασκαλία	20																
Ατομική εργασία	20																
Ομαδική εργασία	20																
Σύνολο Μαθήματος	150																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	- Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Γραπτή Εξέταση με ερωτήσεις εκτεταμένης απάντησης κι επίλυσης προβλημάτων - Εργαστηριακή ατομική απαλλακτική εργασία - Παρουσίαση στην τάξη, ασκήσεων εφαρμογής των όσων έχουν διδαχθεί στις δράσεις με τα βρέφη και τα μικρά παιδιά, με εργασία ατομική ή ομαδική Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική																

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Ντιντιέ, Α. (2003). <i>Το εγώ-δέρμα</i> (μτφ Δρ. Τσαρμακλή). Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη. Dolto, F., (1999). <i>Η ασυνείδητη εικόνα του σώματος</i> (μτφ. Ε. Κούκη). Αθήνα, εκδόσεις της Εστίας. Κεφάλου– Χορς, Ε. (2001). <i>Το χρονικό της ρυθμικής, σύστημα και μέθοδος διδασκαλίας</i>. Αθήνα, εκδόσεις Orpheus Μαργαρίτη, Α. (2019). <i>Στα συναρπαστικά μονοπάτια της Χοροθεραπείας</i>. Αθήνα, εκδόσεις Πεδίο. Μίλλερ, Α. (2004). <i>Το σώμα δεν ψεύδεται ποτέ</i> (μτφρ. Λ. Μαζαράκη). Αθήνα, εκδόσεις Ροές. Μπερτερά, Τ. & Μπερνστάιν, Κ. (2003). <i>Το Σώμα έχει τη δική του λογική</i> (μτφ Μ. Εκκλησιάρχου). Αθήνα, εκδόσεις Θυμάρη. Παπαδάκη-Μιχαηλίδη, Ε. (1998). <i>Η Σιωπηλή Γλώσσα των Συναισθημάτων</i>. Αθήνα, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα. Peterson, R. A. (2005). <i>Η ανθρωπολογία του χορού</i> (μτφ. Μ. Ζωγράφου). Αθήνα, εκδόσεις Νήσος. Piaget, J. (2007). <i>Η γλώσσα και η σκέψη του παιδιού</i> (μτφ Μ. Αραβαριτισιώτη). Αθήνα, εκδόσεις Καστανιώτη. Piaget, J. (2007). <i>Η ψυχολογία της νοημοσύνης</i> (μτφ. Ε. Βέλτσου). Αθήνα, εκδόσεις Καστανιώτη.

- Σαβράμη, Κ. (1990). *Κινησιογραφικά*. Αθήνα, εκδόσεις Σάλτο.
- Schott-Billmann, F. (1995). *Η χοροθεραπεία με την Πρωτόγονη Έκφραση* (μτφ Λ. Μωραΐτου- Αν. Αναστασοπούλου). Αθήνα, εκδόσεις Τρόπος ζωής.
- Τσουβαλά, Μ. (2006). *Χορός και Εκπαιδευτική Διαδικασία. Ένα βιωματικό πρόγραμμα διερεύνησης και αξιοποίησης των δυνατοτήτων διδασκαλίας του χορού σε παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή. Αθήνα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Winnicott, W. D. (2009). *Το παιδί, το παιχνίδι και η πραγματικότητα* (μτφ. Γ. Κωστόπουλος). Αθήνα, εκδόσεις Καστανιώτη.
- Zeki, S. (2013). *Εσωτερική όραση* (επιμ. Αζαρίας Καραμανλίδης). Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Zimmer, R. (2007). *Εγχειρίδιο ψυχοκινητικής* (επιμ. Αντώνης Καμπάς). Αθήνα, εκδόσεις Αθλότυπο.
- Zimmer, R. (2007). *Εγχειρίδιο κινητικής αγωγής* (επιμ. Αντώνης Καμπάς). Αθήνα, εκδόσεις Πατάκη.

Ξενόγλωσση

- Lynne. J. H., (2006). *Dancing for Health*. U.S.A: AltaMira Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ63	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει τις αρχές, τις αξίες και τους κανόνες του έργου των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας και να συμβάλλει στην ενίσχυση του επαγγελματισμού τους. Επίσης, αποσκοπεί στην ανάπτυξη από τους φοιτητές γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, ώστε ως

μελλοντικοί επαγγελματίες να λειτουργούν κατανοώντας το εκάστοτε συγκεκριμένο και τις κοινωνικοπολιτικές παραμέτρους που το διαμορφώνουν, ώστε να ανταποκρίνονται τα μέγιστα στις απαιτήσεις του και να είναι αποτελεσματικοί.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

A) σε επίπεδο γνώσεων θα είναι σε θέση:

- Να προσδιορίζει τις βασικές αρχές, τις αξίες και τους κανόνες του επαγγέλματος του παιδαγωγού πρώιμης παιδικής ηλικίας
- Να περιγράφει τους στόχους και της μεθόδους εργασίας του
- Να αντιλαμβάνεται την ιστορική συγκρότηση του επαγγελματικού κλάδου
- Να αναγνωρίζει τις παραμέτρους του μετασχηματισμού που υφίσταται ως επαγγελματίας λόγω των εκάστοτε συνθηκών καθώς και την παράμετρο της εισαγωγής των ανδρών στο επάγγελμα
- Να αντιλαμβάνεται και να κατανοεί την επαγγελματική υπευθυνότητα ως προς τα παιδιά, τους γονείς, τους συναδέλφους και τους εμπλεκόμενους φορείς

B) σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση:

- Να ερμηνεύει τη διαχρονική εξέλιξη των απαιτήσεων του επαγγέλματός του
- Να διακρίνει τις διαφορετικές εκφάνσεις στην προσωπική θεωρία συναδέλφων του και να τις ερμηνεύει
- Να αναγνωρίζει τις μορφές και τους τρόπους εργασίας του συσχετίζοντάς τους με το ευρύτερο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο
- Να εκτιμά τη χρησιμότητα της έρευνας δράσης στον επαγγελματικό του χώρο
- Να ανακαλύπτει την αξία της συλλογικής δράσης και να την υιοθετεί

Γ) σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση:

- Να χειρίζεται ερευνητικά τη βιβλιογραφία σε σχέση με την επαγγελματική του ταυτότητα
- Να οργανώνει τις γνώσεις του και να τις συνθέτει με κριτική ματιά κατά την επαγγελματική του δραστηριότητα
- Να ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, καθώς και να συνειδητοποιεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεργατών του καλλιεργώντας ένα κλίμα εμπιστοσύνης και αλληλοσεβασμού.
- Να λειτουργεί αυτόνομα και υπεύθυνα και να είναι σε θέση να επιλύει προβλήματα που ανακύπτουν στον εργασιακό του χώρο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον
- Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Επαγγελματική ταυτότητα, ρόλος, ικανότητες και δικαιώματα του παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας
2. Μορφές και σχέσεις εργασίας. Επιχειρηματική και υπαλληλική σχέση
3. Η ένταξη στο επάγγελμα. Πρακτικές εναρμόνισης και απόδοσης
4. Μορφές καθοδήγησης και συμβουλευτικής (Mentoring)
5. Οι προκλήσεις της συνδιδασκαλίας – Συλλογικότητα και αυτονομία
6. Φεμινιστικές προσεγγίσεις του επαγγελματικού ρόλου – Η ένταξη των ανδρών
7. Η ηθική της φροντίδας - Ηθικά προβλήματα και διλήμματα στην πράξη
8. Η αξία της συλλογικής δράσης - Οι βρεφονηπιακοί σταθμοί ως κοινότητες μάθησης
9. Επικοινωνιακές δεξιότητες διαπροσωπικών επαγγελματικών
10. Θεσμική επικοινωνία. Μελέτες περίπτωσης
11. Άνοιγμα, δημοσιότητα, πειθώ και δημόσιος λόγος
12. Η μονάδα προσχολικής αγωγής ως Κοινωνία Πολιτών
13. Μετασχηματισμός και επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Power Points, videos, άλλο εποπτικό υλικό	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση,</i>	• Εκπόνηση γραπτής εργασίας (100% του συνολικού βαθμού)	

Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική
Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα
κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Banks, S., Χατζηφωτίου Σεβαστή (επιμ.) (2015). *Ηθική και Αξίες στην Κοινωνική Εργασία*. Gutenberg. Αθήνα.
- Dahlberg G., Moss P. & Pence A. (2021) *Πέρα από την Ποιότητα - Γλώσσες αξιολόγησης στην Προσχολική Αγωγή*. Κυπριανός Π., και Μουσένα Ε. (Επιμ.) Gutenberg.
- Hargreaves, A., & Fullan, M., (1995). *Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Πατάκη.
- Hargie, O., (1995). *Δεξιότητες Επικοινωνίας*. Αθήνα: Sextant.
- Goffman, E., (1996). *Συναντήσεις: Δύο Μελέτες στην Κοινωνιολογία της Αλληλεπίδρασης*. Επ. Μακρυνιώτη Δ. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Κούρτη, Ε., (1995). *Διαπροσωπική Επικοινωνία: Θεωρητικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Μάγια.
- Μουσένα, Ε., (2011). Πλαίσιο επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων στην προσχολική αγωγή, στο: Γούπος, Θ., (επιμ.) *Προσεγγίσεις και πρακτικές για τη σχολική τάξη και το εκπαιδευτικό έργο*. σελ. 171-180. Αθήνα: Εκδόσεις Σύγχρονοι Ορίζοντες.
- Ράπτης, Ν., Μουσένα, Ε. & Κουρουτσίδου Μ. (2021). *Ηγεσία και Σχολική Πρακτική*. Διάδραση. Αθήνα.
- Smith, V. (1995). Ακρόαση. Στο: Hargie, O. *Δεξιότητες επικοινωνίας*. Sextant: Αθήνα.
- Φρυδάκη, Ε., (2015). *Η επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού και το μέλλον της διδασκαλίας*. Αθήνα: Εκδ. Κριτική.
- Willekens H., Scheiwe K. & Nawritzki K. (2023) *Η Προσχολική Αγωγή στην Ευρώπη και τη Βόρειο Αμερική – Ιστορικές και Συγκριτικές Προσεγγίσεις*, Κυπριανός Π. & Μουσένα Ε., (Επιμ.). Αθήνα, Gutenberg.

Ξενόγλωσση

- Connell, R. W. (1995) *Masculinities*. Cambridge: Polity.
- Farquhar, S., Cablk, L., Buchingham, A., Butler, D., & Ballantyne, R. (2006). *Men at work: Sexism in early childhood*.
- Kaga, Y., Benett, J., Moss, P., (2010). *Caring and Learning Together, A cross-national study on the intergration of early childhood care and education within education*. Paris, UNESCO.
- Miller, C. & Cable, C. (Eds) (2010). *Professionalization, Leadership and Management in the Early Years*. London: Sage.
- Lane, D.S., Abigail, A.R., Gooch, C.J. (2016). *Communication in a Civil Society*. Routledge.
- Mousena E. & Raptis N., (2020). Beyond Teaching: School Climate and Communication in the Educational Context, in: Waller, L. (Ed.) *Education at the Intersection of Globalization and Technology*. pp. 153-169. Intech Open. DOI: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.93575>
- Mousena, E., & Sidiropoulou, T., (2018). Oral Communication Skills and Pedagogy, in: Caverio B. O. & Calvet L. N., *New Pedagogical Challenges in the 21st Century*. pp. 231-247. InTechOpen. Print ISBN: 978-1-78923-380-3. Online ISBN 978-1-78923-381-0 <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.70831>
- Oberhuemer, P., (2011). The Early Childhood Education Workforce in Europe Between Divergencies and Emergencies. *International Journal of Child Care and Education Policy*. 5, 1, 55-63.
- Piburn, D.E. (2006, March/April). *Gender equality for a new generation: Expect male involvement in ECE*. Exchange, 168, 18.
- Sarason, B. S. (1982). *The Culture of the School and the Problem of Change*, 2nd Ed., Boston: Allyn and Bacon.
- Vandenbroeck, M., Urban, M., & Peeters, J., (2016). *Pathways to Professionalism in Early Childhood Education and Care (Towards an Ethical Praxis in Early Childhood)*. London: Routledge.
- Weldon, L.L. (1971): *Conflicts in our Schools*. Columbus, Ohio: A Bell & Howell Company.

Επιστημονικά περιοδικά

Education & Culture
The Journal of School & Society
Children & Society

International Journal of Education Policy & Leadership
 European Early Childhood Research Journal
 Early Education Journal
 Early child development and care
 Early Childhood Research Quarterly
 Contemporary Issues in Early Childhood
 Compare: A Journal of Comparative and International Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ77	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑ ΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ Σ	ΠΙΣΤΩΤΙΚ ΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(1) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και το Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει να φέρει τους/τις φοιτητές/-τριες σε επαφή με τους σκοπούς και τους στόχους της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη, έτσι ώστε να αντιλαμβάνονται τους τρόπους αλληλεπίδρασης του βιοφυσικού και κοινωνικο-πολιτιστικού περιβάλλοντος, να είναι ενήμεροι/-ες για τα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα και προκλήσεις και να ευαισθητοποιηθούν για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν ως παιδαγωγοί να δράσουν, προκειμένου να ενισχυθεί η βιώσιμη συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση:

- Να είναι ενήμεροι/-ες για τα επείγοντα σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα (τοπικά και παγκόσμια)
- Να κατανοούν βασικές οικολογικές έννοιες και όρους

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής για παιδιά προσχολικής ηλικίας
- Να προσαρμόζουν διάφορα εκπαιδευτικά υλικά Περιβαλλοντικής Αγωγής στην προσχολική αγωγή

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- Να αναπτύσσουν επιλεκτικά συνεργασίες με μη κυβερνητικούς περιβαλλοντικούς φορείς, την τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και με Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ)
- Να ερμηνεύουν και να υποστηρίζουν τρέχουσες ενέργειες φιλικής περιβαλλοντικής συμπεριφοράς στο άμεσο περιβάλλον του

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη

εργασία

Ομαδική

εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές οικολογικές έννοιες και όροι. Έννοια του περιβάλλοντος. Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα εθνικού και διεθνούς επιπέδου.
2. Οικολογικό κίνημα. Μη κυβερνητικοί οργανισμοί και ο ρόλος τους στην διαχρονική πορεία του.
3. Έννοιες ορισμοί και φιλοσοφία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
4. Κορυφαία διεθνή συνέδρια για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.
5. Στόχοι, διαστάσεις και κατευθυντήρες αρχές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
6. Έννοια της Βιώσιμης ανάπτυξης. Ενέργειες σε επίπεδο ατόμου, τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές.
7. Εκπαίδευση για τη Βιωσιμότητα. Έννοια, περιεχόμενο, στόχοι, ενσωμάτωση στο εκπαιδευτικό σύστημα.
8. Οικολογικό κίνημα και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στον Ελληνικό Χώρο.
9. Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ). Οργάνωση και λειτουργία τους στην Ελλάδα.
10. Παιδαγωγικές μέθοδοι εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Αγωγής. Διεπιστημονικότητα, πολυεπιστημονικότητα, μέθοδος “project”, συστημική προσέγγιση κλπ.
11. Επισημάνση και μελέτη, εκ μέρους των φοιτητών περιβαλλοντικών προβλημάτων της τοπικής κοινωνίας που ζουν, εργάζονται ή πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση.
12. Παρουσίαση εφαρμοσμένων προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και αξιολόγησή τους.
13. Μελέτη και εφαρμογή προγράμματος Περιβαλλοντικής Αγωγής με μία από τις παραπάνω μεθόδους σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλίας Επισκέψεις σε Μουσεία και Εκθέσεις και επιτόπιες ασκήσεις μελέτης του υλικού πολιτισμού.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	70
	Διαδραστική Διδασκαλία	20

(Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Επισκέψεις	30
	Σύνολο	150
Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασάκης, Α., Κούσουρης Σ, Θ., (1987) *Οικολογική Παιδεία και Περιβαλλοντική Αγωγή*, Αθήνα, Μπουκουμάνης.

Βαλκανάς, Γ., (1985), *Οικολογία*, Αθήνα, Παπαζήσης.

Bartl, A.,-Bartl, (1999) *Περιβαλλοντικά παιχνίδια*, Αθήνα, Κορφή.

Γεωργόπουλος, Α., - Τσαλίκη, Ε., (1993) *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Αθήνα, Gutenberg.

Γεωργόπουλος, Α., - Τσαλίκη, Ε.,(χ.Χ.). *Γη: ένας μικρός εύθραυστος πλανήτης*, Αθήνα, Gutenberg.

Chauvel, D.,-Chauvel, P., (1998) *Παιδαγωγική και περιβάλλον*, Αθήνα, Τυπωθήτω.

Μπουροδήμας, Ε., (1995), *Υδρόσφαιρα και οικολογική κρίση, θαλάσσια ρύπανση στον Ελληνικό χώρο, στα Επιλεγμένα θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή*, Αθήνα, σελ. 15-44

Σκορδύλης, Α., (1991), *Η εφαρμογή των μελετών εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων - Όρια προβληματισμοί*, *Βαλκανικό Περιφερειακό Σεμινάριο ΤΕΕ Παγκόσμια Ομοσπονδία των οργανώσεων των μηχανικών*, Αθήνα.

Σκορδύλης, Α., (1995), *Υγειονομική ταφή των απορριμμάτων*, Αθήνα.

Φλογαΐτη, Ε., (1993) *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Αθήνα, Ελληνικές Πανεπιστημιακές εκδόσεις.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(2) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ78	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΩΓΗ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(3) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 Σκοπός του μαθήματος «Αγωγή βρεφών και μικρών παιδιών: από τη Θεωρία στην Πράξη» είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές/τριες και να κατανοήσουν την επιρροή της θεωρίας στην πράξη καθώς και της θεωρητικής προσέγγισης της αγωγής στη δημιουργία μοντέλων αγωγής και κατά συνέπεια και στην εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών με τα βρέφη και τα μικρά παιδιά. Επίσης να αντιληφθούν και να

συνειδητοποιήσουν ότι η θεωρητική προσέγγιση κάθε μοντέλου αγωγής υπαγορεύει τη θέση του μικρού παιδιού στην διαδικασία της αγωγής, τον ρόλο του παιδαγωγού, τους στόχους, την πρακτική εφαρμογή, καθώς επίσης τις δράσεις και τις αλληλεπιδράσεις.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Μοντέλα Αγωγής, Μεθόδους και Θεωρητικές Προσεγγίσεις Αγωγής Βρεφών και Μικρών Παιδιών σε διάφορες χώρες.
- Τα βασικά χαρακτηριστικά των παιδαγωγικών μοντέλων και των διαφόρων προσεγγίσεων.
- Παιδαγωγικές πρακτικές που απορρέουν από τα διάφορα μοντέλα και προσεγγίσεις αγωγής.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τη σχέση θεωρητικής προσέγγισης και παιδαγωγικών πρακτικών με βρέφη και μικρά παιδιά.
- Τα χαρακτηριστικά των διαφόρων μοντέλων και πως σύμφωνα με αυτά ορίζεται η θέση του παιδιού, ο ρόλος του/της παιδαγωγού και οι στόχοι της αγωγής.
- Το θεωρητικό υπόβαθρο των διαφόρων παιδαγωγικών πρακτικών για βρέφη και μικρά παιδιά.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να αναγνωρίζει τις διαφορές των παιδαγωγικών πρακτικών που απορρέουν από τα διάφορα παιδαγωγικά μοντέλα, τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις και διάφορες παιδαγωγικές μεθόδους ώστε να τα αξιοποιεί στο μέγιστο προς όφελος του παιδιού.
- Να προσεγγίζει τις διάφορες παιδαγωγικές προσεγγίσεις με κριτική στάση ώστε να επιλέγει αναλύοντας όλες τις πτυχές με επίκεντρο το παιδί.
- Να διαχειρίζεται τα δεδομένα των θεωρητικών γνώσεων και να θεωρητικοποιεί την πρακτική γνώση.
- Συνεργάζεται αποτελεσματικά με μέλη της παιδαγωγικής ομάδας που πρεσβεύουν διαφορετικές θεωρητικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις ώστε τα παιδιά να ζουν και να βιώνουν ένα ήρεμο, σταθερό και συνεκτικό κλίμα στους χώρους αγωγής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεωρία και Πράξη στην αγωγή: Ορισμοί. Σχέσεις θεωρίας και πράξης.
2. Η αγωγή των βρεφών και των μικρών παιδιών στο διεθνές περιβάλλον
3. Μέθοδοι και προσεγγίσεις στην αγωγή βρεφών και μικρών παιδιών που απορρέουν από την θεωρία του Συμπεριφορισμού, της Ψυχανάλυσης, τη θεωρία της ωρίμανσης και τη θεωρία των αλληλεπιδράσεων.
4. Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις και μοντέλα αγωγής : Ανοιχτά και κλειστά μοντέλα αγωγής. Ο ρόλος του παιδαγωγού, η θέση του μικρού παιδιού, στόχοι, δράσεις, αλληλεπιδράσεις, διαδικασία αγωγής σε καθένα από αυτά.
5. Ενδιάμεσα μοντέλα αγωγής βρεφών και μικρών παιδιών και άλλες προσεγγίσεις.
6. Το βρέφος και το μικρό παιδί υπό το πρίσμα των Νευροεπιστημών και εφαρμογές στην παιδαγωγική.
7. Η συμβολή των ψυχαναλυτικών και νεοψυχαναλυτικών προσεγγίσεων στην παιδαγωγική των μικρών παιδιών.
8. Η μέθοδος Emmi-Pikler – Στόχοι και βασικές αρχές, ο ρόλος του βρέφους και μικρού παιδιού στην αγωγή του και ο ρόλος του παιδαγωγού.
9. Το παράδειγμα του Loczy και η εφαρμογή του σε διάφορες δομές αγωγής.
10. Η επιρροή των μελετών του T. B. Brazelton, B. Crammer, D. Stern, M. Harris και Esther Bick , C. Trevarthen στην διαμόρφωση των παιδαγωγικών πρακτικών με τα βρέφη.
11. Από την παιδιατρική στην Ψυχανάλυση . Winnicott και Françoise Dolto.
12. Η επίδραση των ιδεών της Françoise Dolto στην αγωγή των βρεφών και των μικρών παιδιών. «Το πράσινο σπίτι (la maison verte) στη Γαλλία- Το Μεγάλο μας Σπίτι στον Δήμο της Αθήνας.
13. Μεταβατικά αντικείμενα: Θεωρία του Winnicott, σημασία για το παιδί και η χρησιμότητα τους στον βρεφονηπιακό σταθμό.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης Διδασκαλία στο αμφιθέατρο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i>	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	<i>Δραστηριότητα</i>	
	Διαλέξεις	50
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Μελέτη και ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού και βίντεο	40
Αυτόνομη μελέτη	30	

Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης, ανάλυση μελέτης περίπτωσης, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, επίλυση προβλημάτων.	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση:

Ansermet, F. & Magistretti, P. (2016). Τα ίχνη της εμπειρίας. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Ciffali, M.- Imbert, F. (2005). *Ο Freud και η Παιδαγωγική*. (Μτφ. Β. Παύλου). Αθήνα: Τυποθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Conkbayir, M. & Pascal, C. (2019). *Εισαγωγή στις Κλασσικές και Σύγχρονες Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην Προσχολική Αγωγή*. (Επιμ. Ε. Κάκουρος & Ε. Μουσένα. Μτφ. Α. Γρίβα). Αθήνα: Gutenberg.

Crehan, L. (2019). *Φυτώρια ευφύας. Ένα ταξίδι στα καλύτερα εκπαιδευτικά συστήματα του κόσμου*. (Μτφ. Μ. Παπαηλιάδη). Ηράκλειο. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.

Dolto, F. (1995). *Σεμινάριο Ψυχανάλυσης Παιδιών, Τόμος Α'.* (Μτφ Ε. Κούκη). Αθήνα: Εστία.

Dolto, F. (2000). *Ψυχανάλυση και Παιδιατρική*. (Μτφ Σ. Λεωνίδα). Αθήνα: Καστανιώτη.

Filloux, J-C. (2011). *Παιδαγωγική και Ψυχανάλυση*. (Μτφ. Μ. Κουνεζή). Αθήνα: Gutenberg.

Miller, A. (2020). *Για το καλό σου. Αρχή πάντων Διαπαιδαγώγηση*. (Επιμ. Κ. Αντωνίου. Μτφ. Ε. Μαυρομάτη). Αθήνα: Ροές.

Mora. F. (2021). *Νευροεκπαίδευση μαθαίνουμε μόνο ό,τι αγαπάμε*. (Επιμ. Χ. Δάλλα. Μτφ. Κ. Παλαιολόγος). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

Rasse.M. Appel.J-R. (2024). (Επιμ. Ε. Ρουφίδου. Μτφ Κ. Γούλα). *Για την ανάπτυξη και την ευημερία του μικρού παιδιού. Η πικλεριανή προσέγγιση σε δομές αγωγής και φροντίδας της πρώιμης παιδικής ηλικίας*. Αθήνα: Πεδίο.

Roornarine, J.L. & Johnson, J. E. (2019). *Ποιοτικά Προγράμματα για την εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής και νηπιακής ηλικίας*. (επιμ. Μ. Κόνσολας & Ν. Ανδρεαδάκης. Μτφ. Τ. Αρβανίτη-Παπαδοπούλου). Αθήνα: Παπαζήση.

Βίννικοτ, Ν. (2002). *Από την παιδιατρική στην ψυχανάλυση*. (Μτφ. Θ. Χατζόπουλος). Αθήνα: Καστανιώτη.

Κουγιουμτζάκης, Γ.-Κουλουφάκος, Γ. (επιμέλεια). (2016). *Το συν της συγκίνησης. Ψυχολογία εμβρύων, βρεφών και νηπίων*. Ηράκλειο. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.

Κουγιουμτζάκης, Γ. (επιμ.) (1992). *Πρόσδος στην αναπτυξιακή ψυχολογία των πρώτων χρόνων*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Κούκη, Ε. & Παναγίδου, Δ. (2019). *Δομές υποδοχής του μικρού παιδιού στον κοινωνικό χώρο. Το μεγάλο μας Σπίτι (Αθήνα) και το Πράσινο Σπίτι συνομιλούν*. Πρακτικά της Διημερίδας του Σωματείου Το Μεγάλο μας Σπίτι 4 και 5 Μαΐου στην Αθήνα. Αθήνα: Κουκκίδα.

Λάγιου-Λιγνού.Ε. – Αναγνωστάκη. Λ. – Ναυρίδη. Α, (2019). *Ψυχαναλυτικές παρεμβάσεις με μικρά παιδιά στην οικογένεια και στην τάξη*. Αθήνα: Αρμός.

Μιλλέρ, Α. (2003), *Οι φυλακές της παιδικής μας ηλικίας*, Αθήνα: Εκδόσεις Ροές.

Μοκό, Ζ. (1997). *Ψυχανάλυση και Εκπαίδευση*. (Μτφ. Ν. Παπαγιάννη). Αθήνα: Καστανιώτη.

Μπράζελτον, Μπ., Κράμερ Τζ-Μπ.,(2009) *Η πρώτη, πρώτη σχέση: Γονείς, βρέφη και το δράμα του πρώιμου δεσμού*. (Επιμ. Γ, Αμπατζόγλου & Ζ. Παπαληγούρα-Ράλλη). Αθήνα: Παπαζήση.

Ναυρίδη.Α. – Αναγνωστάκη. Λ. – Pretorius. I.-M. (2024). *Ψυχαναλυτική σκέψη στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήση.

Ντολτό, Φρ. (1993). *Μεγαλώστε σωστά το παιδί σας*. (Επιμ. Δ. Τσαρμακλή. ΜτφΑ. Σίνη & Δ. Τσαρμακλή). Αθήνα: Εκδόσεις Γιαλλελή.

Ντολτό. Φ. (2000). *Το παιδί στην πόλη*.(Μτφ. Ε. Κούκη).Αθήνα: Πατάκη.

Στέρν, Ν., (1998). *Η πρώτη σχέση: Μητέρα και βρέφος*. (Μτφ. Α. Κελεσιδή). Αθήνα: Κουτσομπός

Ξενόγλωσση:

Brazelton, T-B.- Cramer, B.-Kreisler, L.-Schappi, R. -Soulé, M. (1989). *La dynamique du nourrisson*. Paris : ESF.

David, M.- Appell, G. (1973/ 1996). *Loczy ou le maternage insolite*. Paris : CEMEA scarabée.

Lebovici, S.- Soulé, S. (1970/1995). *La connaissance de l'enfant par la psychanalyse*. Paris : PUF.

Dolto, F. (1995). *Tout est langage*, Paris : Editions Gallimard.

Harris-Williams, M. (sous la direction) (1998). *Les écrits de Martha Harris et d'Esther Bick*, Larmor-Plage : Editions du Hublot.

Lalonde-Graton, M. (2005). *Fondements et pratiques de l'éducation à la petite enfance*, Québec : Editions Presses de l'Université du Québec.

Pikler, E. (1979). *Se mouvoir en liberté dès le premier âge*, Paris, P.U.F.

Pikler, E. et Tardos A. (2017). *Grandir autonome*, Toulouse : Erés.

Stern, D. (2004). *Le journal d'un bébé*, Paris : Odile Jacob.

Stern, D. (1989). *Le monde interpersonnel du nourrisson*. Paris : P.U.F.

Rasse, M. et Appel, J-R. (sous la direction). (2017). *L'approche piklienne en multi-accueil*. Toulouse : Erés.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Devenir
Dialogue
Enfance
Journal de la psychanalyse de l'enfant
Revue Française de Pédagogie

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ80	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑ ΣΕ ΔΟΜΕΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές την γλωσσική ποικιλότητα των σύγχρονων κοινωνιών και κυρίως των δομών αγωγής, και να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες και ικανότητες ώστε να την υποστηρίζουν δημιουργικά και προς όφελος των παιδιών, των οικογενειών και της κοινωνίας γενικότερα.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια,

Α) σε επίπεδο γνώσεων θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει την αξία και τις λειτουργίες της πολυγλωσσίας
- Να αντιλαμβάνεται τις γλωσσικές δυνατότητες των παιδιών σε πολυγλωσσικά περιβάλλοντα
- Να αντιλαμβάνεται την αξία της επικοινωνίας σε περισσότερες της μητρικής γλώσσες
- Να περιγράφει τους στόχους της γλωσσικής καλλιέργειας

Β) σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση:

- Να επιλέγει και να ιεραρχεί κατάλληλα στόχους, περιεχόμενα και δραστηριότητες υποστηρικτικές για την ανάπτυξη της γλώσσας
- Να αναπτύσσει προγράμματα και δραστηριότητες σε πολυγλωσσικές τάξεις
- Να οργανώνει επικοινωνιακά πλούσιες διδακτικές εμπειρίες
- Να υποστηρίζει την διαπολιτισμικότητα και την πολυγλωσσία

Γ) σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση:

- Να αιτιολογεί το θεωρητικό υπόβαθρο των επιλογών του/της
- Να χειρίζεται ερευνητικά τη βιβλιογραφία σε σχέση με την κοινωνιογλωσσολογία

• Να αναλύει και να συνθέτει υπεύθυνα τα δεδομένα των επιλογών του/της • Να υποστηρίζει με επιχειρήματα τις επιλογές του/της • Να συγκρίνει και να αξιολογεί τα δεδομένα, και να λαμβάνει αποφάσεις																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον • Προαγωγή νέων ερευνητικών ιδεών και επαγωγικής σκέψης																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Γλώσσα – Κοινωνία – Εκπαίδευση 2. Βασικές αρχές κοινωνιογλωσσολογίας 3. Πολυγλωσσία και πολιτισμικός πλουραλισμός 4. Γλώσσα και εξουσία 5. Μητρική και Κυρίαρχη γλώσσα στην εκπαίδευση 6. Μοντέλα εκπαίδευσης στη Διγλωσσία/Πολυγλωσσία 7. Σύγχρονες θεωρίες διδασκαλίας της γλώσσας σε πολυγλωσσικά περιβάλλοντα 8. Πολυγλωσσία και πρώιμη παιδική ηλικία – Προκλήσεις και προοπτικές 9. Μορφές και τρόποι υποστήριξης της πολυγλωσσίας 10. Διδασκαλία και μάθηση σε πολυγλωσσικές τάξεις 11. Μέθοδος CLIL (Content and Language Integrated Learning) 12. Μέθοδος CLIL σε δομές αγωγής και φροντίδας 13. Πολυγλωσσία και ψηφιακά περιβάλλοντα																			

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Power Points, videos, άλλο εποπτικό υλικό	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης	30
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Εκπόνηση γραπτής εργασίας (30% του συνολικού βαθμού) • Γραπτή εξέταση (70% του συνολικού βαθμού)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Ανδρουλάκης, Γ. (2010). Οι (αναπαρ)στάσεις των μαθητών/-ριών και των εκπαιδευτικών απέναντι στην πολυγλωσσία και οι συνέπειές τους για την εκπαιδευτική πολιτική σχετικά με τις γλώσσες της μετανάστευσης. Στο Α. Κεσίδου, Α. Ανδρούσου & Β. Τσάφος (Επιμ.), *Μετανάστευση, πολυπολιτισμικότητα και εκπαιδευτικές προκλήσεις: Πολιτική – Έρευνα – Πράξη*, Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου, Αθήνα, 14-15 Μαΐου 2010 (σσ. 194-202). Θεσσαλονίκη: Ελληνικό Παρατηρητήριο για τη Διαπολιτισμική Παιδεία και Εκπαίδευση.

Ασκούνη, Ν. (2014). Μειονότητες και εκπαίδευση: πολιτισμικές διαφορές και ταξικές ανισότητες. *Σύγχρονα Θέματα*, 124, 25-32.

Baker, C. (2001). *Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση* (Επιμ.: Δαμανάκης, Μ.). Gutenberg.

Banks, J. (2004) *Εισαγωγή στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση*. Εκδόσεις Παπαζήση

Δαμανάκης, Μ. (2005). *Η εκπαίδευση των παλιννοστώντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα: Διαπολιτισμική Προσέγγιση*. Gutenberg.

Δενδρινού, Β., Ζουγανέλη Αικ., και Καραβά, Ε. (2013). *Η εκμάθηση ξένων γλωσσών στο σχολείο στην Ελλάδα: Ευρωπαϊκή Έρευνα Γλωσσικών Ικανοτήτων*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαθέσιμο στο:

http://opencourses.uoa.gr/modules/document/file.php/ENL13/Instructional%20Package/03.%20FL%20Teaching-Learning_GR/ESLC_GR.pdf.

Εμπειρικός, Λ, Ιωαννίδου, Α., Καραντζόλα, Ε., Μπαλτσιώτης, Λ., Μπέης, Σ., Τσιτσελίκης, Κ., & Χριστόπουλος, Δ. (Επιμ.) (2001). *Γλωσσική ετερότητα στην Ελλάδα*, Πρακτικά Δημερίδων του ΚΕΜΟ. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Θεοδοσιάδου, Κ. (2015). *Διδασκαλία και ετερότητα* (Οι προσωπικές θεωρίες εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε πολυπολιτισμικές τάξεις). Μπατσιούλας Ν. & Σ.

Malinowski, B. (2000). Το πρόβλημα του νοήματος στις πρωτόγονες γλώσσες. στο: *Γλώσσα και Γραμματισμός στην Κοινωνική Πρακτική*, ΕΑΠ: Πάτρα.

Mercer, N. (2001). Η νέο-βιγκοτσκιανή θεωρία και η σχολική εκπαίδευση. Στο: *Γλώσσα, Γραμματισμός και Μάθηση στην Εκπαιδευτική Πρακτική*. ΕΑΠ: Πάτρα.

Μουσένια Ε. (2021). *Επικοινωνία και Προφορικότητα στην Εκπαίδευση: Προγράμματα και Παιδαγωγικές Πρακτικές*. Gutenberg. Αθήνα.

Μπιρμπίλη, Μ., (2015). *Προς μια Παιδαγωγική του Διαλόγου*. Εκδ. Σοφία.

Σκούρτου, Ε., & Κούρτη-Καζούλλη, Β. (2015). *Διγλωσσία και Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης γλώσσας*. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. Διαθέσιμο από: <file:///C:/Users/odyss/Downloads/15523-Skourtou-KOY.pdf>

Σκούρτου, Ε. (2011). *Η διγλωσσία στο σχολείο*. Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Aronin, L., & Singleton, D. (2012). *Multilingualism* (Vol. 30). John Benjamins Publishing.

Ball, J. (2010). *Enhancing learning of children from diverse language backgrounds: Mother tongue-based bilingual or multilingual education in early childhood and early primary school years*. Victoria, Canada: Early Childhood Development Intercultural Partnerships, University of Victoria.

Baker, C. & Wright, W. E. (2011). Foundations of bilingual education and bilingualism. *Multilingual matters* (6th ed.). Channel View Publications Ltd

Butler, Y. G. (2013). Bilingualism/multilingualism and second-language acquisition. *The handbook of bilingualism and multilingualism*, 109-136.

Edwards, J. (2002). *Multilingualism*. Routledge.

Trudgill, P. (2002). *Sociolinguistic Variation and Change*. Edinburgh University Press.

Tsokolidou, R. (2005). Raising Bilingual Awareness in Greek Primary Schools. *The International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 8(1), 1-14.

Wilson, S. J., Dickinson, D. K., & Rowe, D. W. (2013). Impact of an early reading first program on the language and literacy achievement of children from diverse language backgrounds. *Early Childhood Research Quarterly*, 28(3), 578-592.

Wright, S. (2003). *Language Policy and Language Planning: From Nationalism to Globalization*. Palgrave Macmillan.

Επιστημονικά περιοδικά

International journal of Bilingualism
Developmental science
Journal of multilingual and multicultural development
Early Childhood Research Quarterly

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙ113	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΕΩΝ: ΘΕΩΡΙΑ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι: οι φοιτητές να κατανοήσουν την έννοια της μετάβασης, το συστημικό της χαρακτήρα αλλά και την πρωταρχική σημασία των πρώτων μεταβάσεων στη ζωή ενός παιδιού. Να συνειδητοποιήσουν τις προκλήσεις που έρχονται με τις μεταβάσεις για το παιδί, την οικογένεια αλλά και το εκπαιδευτικό προσωπικό (σε όλες τις βαθμίδες). Να εντοπίσουν σωστές πρακτικές και προσεγγίσεις για να βοηθήσουν τις ομαλές μεταβάσεις και να κατανοήσουν τα πλεονεκτήματα ενός οργανωμένου πλαισίου/προγράμματος. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες, Α) σε επίπεδο γνώσεων θα είναι σε θέση: - Να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα των μεταβάσεων και τη σημασία που έχει η δημιουργία ενός υποστηρικτικού πλαισίου κατά τη διάρκεια αυτών των καταστάσεων. - Να κατανοήσουν ότι τα βρέφη και τα μικρά παιδιά βιώνουν τις μεταβάσεις με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που τις αντιλαμβάνονται οι ενήλικες και να κατανοήσουν ότι η περίοδος της προσαρμογής-ένταξης σε ένα νέο περιβάλλον (π.χ. αυτό του βρεφονηπιακού σταθμού), αποτελεί για τα παιδιά μια ιδιαίτερα αγχωτική περίοδο στη ζωή τους. - Να αντιληφθούν ότι τα παιδιά μέσα σε ένα παιδικό σταθμό αλλά και αργότερα σε μεγαλύτερες βαθμίδες βιώνουν πολλαπλές μεταβάσεις σε καθημερινή βάση και η προσαρμοστικότητά τους σε αυτές τις καταστάσεις επηρεάζεται τόσο από εξωγενείς παράγοντες όπως οικογενειακούς όσο και από την ιδιοσυγκρασία και την ηλικία του κάθε παιδιού, καθώς και από το πρόγραμμα που

ακολουθεί ο κάθε φορέας προκειμένου να διευκολύνει τις μεταβάσεις του κάθε παιδιού σε ατομικό αλλά και συλλογικό επίπεδο. • Να κατανοήσουν τη ζωτική σημασία που έχει η εξασφάλιση μιας ομαλής μετάβασης για την ευημερία και την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών. • Να αντιληφθούν τη σπουδαιότητα του ρόλου τους ως παιδαγωγοί στη διάρκεια των μεταβάσεων και να είναι σε θέση να οργανώνουν προγράμματα που διευκολύνουν τις μεταβάσεις τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψιν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την ιδιοσυγκρασία του κάθε παιδιού αλλά και της ομάδας. Β) σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση: • Να έχουν κατανόηση των συναισθηματικών και ψυχολογικών επιπτώσεων των αλλαγών και την ανάπτυξη στρατηγικών για τη διαχείριση αυτών. • Να αποκτήσουν την κριτική ικανότητα να επιλέγουν κατάλληλα προγράμματα μεταβάσεων ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε παιδιού και πλαισίου • Να ενημερώνονται από σύγχρονες ερευνητικές πρακτικές για την αποτελεσματικότητα προγραμμάτων μετάβασης • Να αναπτύζουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, να σκέφτονται κριτικά και να αναπτύσσουν λύσεις. Γ) σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση: • Να αναπτύσσουν την ικανότητα να αναλύουν και να αξιολογούν πληροφορίες και καταστάσεις με κριτικό πνεύμα. Αυτό τους βοηθά να κατανοούν τις διάφορες διαστάσεις των μεταβάσεων και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις. • Να αναπτύσσουν ικανότητες οργάνωσης, εφαρμογής και αξιολόγησης προγραμμάτων μεταβάσεων. • Να εξασκούνται στο να αναλύουν την αποτελεσματικότητα προγραμμάτων μεταβάσεων και να προτείνουν βελτιώσεις • Να μπορούν να διαχειρίζονται δύσκολες καταστάσεις κατά τη διάρκεια των μεταβάσεων, να υιοθετούν πρακτικές που βοηθάνε με την αντιμετώπιση του άγχους για τη διατήρηση της ψυχικής και σωματικής ευεξίας.																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Ομαδική Εργασία • Προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εκπαιδευτικές μεταβάσεις: Κατανόηση της έννοιας και της σημασίας των μεταβάσεων.																			

2. Διερεύνηση θεωρητικών πλαισίων και μοντέλων που εξηγούν τις εκπαιδευτικές μεταβάσεις.
3. Επιπτώσεις των μεταβάσεων στη γνωστική ανάπτυξη και την κοινωνικοσυναισθηματική ευημερία των παιδιών.
4. Προετοιμασία των παιδιών και των οικογενειών για τις μεταβάσεις: Στρατηγικές και πρακτικές για την υποστήριξη των παιδιών και των οικογενειών κατά τη διάρκεια των μεταβάσεων.
5. Μετάβαση από το σπίτι στα περιβάλλοντα προσχολικής αγωγής: Προκλήσεις και στρατηγικές.
6. Σχολική ετοιμότητα, συνεργασία μεταξύ προγραμμάτων προσχολικής αγωγής και σχολείων και προετοιμασία των παιδιών για το νηπιαγωγείο και την υποχρεωτική εκπαίδευση.
7. Η σημασία πολιτισμικών, κοινωνικών ή άλλων κριτηρίων στις μεταβάσεις.
8. Μετάβαση και Ευάλωτες ομάδες παιδιών.
9. Προσαρμοσμένες στρατηγικές μετάβασης για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
10. Μεταβάσεις λόγω ειδικών συνθηκών (πολέμων, κλιματικής κρίσης, παιδικής κακοποίησης κλπ).
11. Οικοδόμηση ισχυρών συνεργασιών με τις οικογένειες και συμμετοχή της κοινότητας στη διαδικασία μετάβασης.
12. Παρακολούθηση και αξιολόγηση των διαδικασιών μετάβασης: Εργαλεία και μέθοδοι για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των στρατηγικών και των προγραμμάτων μετάβασης. Ο ρόλος της παρατήρησης.
13. Τελευταία ερευνητικά ευρήματα και καινοτόμες πρακτικές στον τομέα των εκπαιδευτικών μεταβάσεων στην πρώιμη παιδική ηλικία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστική διδασκαλία	40
	Μελέτη υλικού/ βιβλιογραφίας	40
	Συγγραφή εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Γραπτή τελική εξέταση (ή/και απαλλακτική εργασία) • Με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Με ερωτήσεις σύντομης απάντησης • Με ερωτήσεις ανάπτυξης θεμάτων	

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Brooker, L., (2016). *Ομαλή Μετάβαση στην Προσχολική Ηλικία. Πολιτική και Διεθνείς Στρατηγικές για Ομαλή Μετάβαση στη Ζωή* (Επιμ. Σακελαρίου Μ.). Πεδίο.
- Γουργιώτου, Ε. (2014). *Μετάβαση και συνέχεια στην Εκπαίδευση. Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις*. Δίσιγμα.
- Ζέρβα, Μ., Σιδηροπούλου, Φ., Ζέρβας, Κ., & Σαλωνίδης, Β. (2015). Η προέκταση του ρόλου του βρεφονηπιακού σταθμού ως θεσμού του κράτους πρόνοιας.
- Λαλούμη - Βιδάλη, Ε. (2012). *Ανθρώπινες Σχέσεις και Επικοινωνία στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Σύγχρονες Εκδόσεις Θεσσαλονίκη.
- Μπάλλας, Σ. (2011). *Τα δικαιώματα του παιδιού*. Εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ ΑΕΒΕ.
- Σακελλαρίου, Μ. (Επιμ.). (2016). *Ομαλή Μετάβαση στην Προσχολική Ηλικία. Πολιτική και Διεθνείς Στρατηγικές για ομαλή μετάβαση στη ζωή*. Πεδίο.
- Σιάνου-Κύργιου, Ε. (2006). *Εκπαίδευση και κοινωνικές ανισότητες. Η μετάβαση από τη Δευτεροβάθμια στην Ανώτατη Εκπαίδευση (1997-2004)*. Μεταίχμιο.
- Σιδηροπούλου, Φ., Δημητριάδη, Σ., & Ράλλη, Α. (2011). Η μετάβαση του μικρού παιδιού σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. *Παιδαγωγικός Λόγος*.

Ξενόγλωσση

- Bowlby, J., (1982). *Attachment*. New York Basic Books
- Besi, M., & Sakellariou, M. (2019). Collaboration between preschool and primary school teachers for successful transition: Results of a National Study. *International Journal of Scientific & Engineering Research*, 10 (5). ISSN 2229-5518
- Dockett, S., & Perry, B. (2021). Planning an evaluation of transition to school programs. In *Evaluating Transition to School Programs* (pp. 91-100). Routledge.
- Dockett, S., & Perry, B. (2021). *Evaluating transition to school programs: Learning from research and practice*. Routledge.
- Dockett, S., Perry, B., Dunlop, A. W., Einarsdóttir, J., Garpelin, A., Graue, B., ... & Turunen, T. (2014). *Continuity of learning: A resource to support effective transition to school and school age care*. Department of Education.
- Dockett, S., Perry, B., Garpelin, A., Einarsdóttir, J., Peters, S., & Dunlop, A. W. (2017). Pedagogies of educational transition: Current emphases and future directions. *Pedagogies of Educational Transitions: European and Antipodean Research*, 275-292.
- Egilsson, B. R., Einarsdóttir, J., & Dockett, S. (2021). Parental experiences of belonging within the preschool community. *International journal of early childhood*, 53(1), 31-47.
- Jónsdóttir, F., Dockett, S., & Einarsdóttir, J. (2023). Transition from preschool to primary school for diverse groups of children in Iceland. A praxeological study. *Education 3-13*, 1-14.
- Margetts, K. (2013). What new Children Need to Know: Children's perspectives of starting school. In *International Perspectives on Transition to School* (pp. 79-97). Routledge.

Sakellariou, M., Anagnostopoulou, R., & Strati, P. (2020). Concerns and expectations of transition from domestic environment to the nursery school. *International Journal of current research*, 12(7), 12413-12420. <https://doi.org/10.24941/ijcr.39219.07.2020>

Stonehouse, A., (1988). *Trusting Toddlers Planning for one-to- three- Year-Olds in child care centers*. Redleaf Press.

Wallis, J., & Dockett, S. (2015). Stakeholders, networks and links in early childhood policy: network analysis and the transition to school: position statement. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 16(4), 339-354.

Επιστημονικά περιοδικά

International journal of educational and life transitions

International journal of transitions in childhood

Transition in practice (special education)

Early Years

Early childhood development and care

Contemporary Issues in Early Childhood

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ81	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και

ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Πρώιμη Παρέμβαση αποτελείται από θεραπευτικά προγράμματα διαφόρων ειδικοτήτων, που παρέχονται στα παιδιά από τη γέννηση έως την ηλικία των πέντε ετών και στους γονείς τους, με στόχο να προάγουν την ψυχοσυναισθηματική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών. Στα πλαίσια του μαθήματος θα γίνει αναφορά στις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις και θα δοθεί έμφαση στη φύση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πρώιμης ανάπτυξης που είναι και τα πιο ευάλωτα στις επιδράσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος. Θα συζητηθούν επίσης σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα από τον χώρο των νευροεπιστημών και θα αναφερθούν προγράμματα πρώιμης παρέμβασης ατομικά και ομαδικά.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις της πρώιμης παρέμβασης.
- Διαδικασίες που ενισχύουν ή αποτρέπουν την εκδήλωση νευροαναπτυξιακών διαταραχών.
- Χαρακτηριστικά της πρώιμης ανάπτυξης που είναι και τα πιο ευάλωτα στις επιδράσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος.
- Τα συμπτώματα, την αιτιολογία, την πορεία και την έκβαση νευροαναπτυξιακών διαταραχών που εμφανίζονται συχνά στη βρεφική και νηπιακή ηλικία.
- Τις μεθόδους πρόληψης και παρέμβασης διαφόρων ειδικοτήτων, που παρέχονται στα παιδιά από τη γέννηση έως την ηλικία των πέντε ετών και στους γονείς τους, με στόχο να προάγουν την ψυχοσυναισθηματική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις της πρώιμης παρέμβασης.
- Διαδικασίες που ενισχύουν ή αποτρέπουν την εκδήλωση νευροαναπτυξιακών διαταραχών.
- Χαρακτηριστικά της πρώιμης ανάπτυξης που είναι και τα πιο ευάλωτα στις επιδράσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος.
- Τα συμπτώματα, την αιτιολογία, την πορεία και την έκβαση νευροαναπτυξιακών διαταραχών που εμφανίζονται συχνά στη βρεφική και νηπιακή ηλικία.
- Τις μεθόδους πρόληψης και παρέμβασης διαφόρων ειδικοτήτων, που παρέχονται στα παιδιά από τη γέννηση έως την ηλικία των πέντε ετών και στους γονείς τους, με στόχο να προάγουν την ψυχοσυναισθηματική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναγνωρίζει τη σημασία της πρώιμης παρέμβασης και της έγκαιρης ψυχοκοινωνικής πρόληψης για την αντιμετώπιση συναισθηματικών δυσκολιών και προβλημάτων συμπεριφοράς.
- Προσεγγίζει με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και τους γονείς τους, στις περιπτώσεις που η ανάπτυξη δεν ακολουθεί την αναμενόμενη τυπική πορεία.
- Διαχειρίζεται (και περιορίζει) τους παράγοντες κινδύνου οι οποίοι αυξάνουν την πιθανότητα εκδήλωσης των συμπτωμάτων.

- Συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια διεπιστημονικής ομάδας για τη στήριξη του παιδιού με αναπτυξιακές δυσκολίες και της οικογένειάς του.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1.Εισαγωγικό μάθημα: Πρόληψη και Πρώιμη Παρέμβαση στην Ψυχική Υγεία.
- 2.Οι διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις (ψυχοδυναμική, γνωσιακή κλπ).
- 3.Ερευνητικά δεδομένα από τον χώρο των νευροεπιστημών
- 4.Η σημασία των πρώιμων σχέσεων για την οργάνωση του ψυχισμού.
- 5.Η μέθοδος της ψυχαναλυτικής παρατήρησης βρέφους
- 6.Ψυχοθεραπευτικά προγράμματα πρώιμης παρέμβασης σε γονείς και βρέφη-νήπια.
- 7.Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης σε γονείς και βρέφη-νήπια: Ομαδικά προγράμματα πρώιμης παρέμβασης: Ομάδες Γονέων – Νηπίων Parent – Toddler Groups), τα μοντέλο του Anna Freud Centre.
- 8.Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης σε ευάλωτους πληθυσμούς.
- 9.Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης σε σχολικό πλαίσιο.
- 10.Πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης σε παιδιά υψηλού ρίσκου για εμφάνιση νευροαναπτυξιακών διαταραχών.
- 11.Ψυχοπαθολογία Βρεφών και Νηπίων: Κατάθλιψη, Διαταραχή του δεσμού, Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος.
- 12.Διαγνωστική Αξιολόγηση: Διαγνωστικά εργαλεία και Κλινική εκτίμηση και ο ρόλος της διεπιστημονικής ομάδας.
- 13.Οργάνωση και εφαρμογή ενός προγράμματος πρώιμης παρέμβασης στην κοινότητα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Διά Ζώσης Διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο).

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td align="center">40</td></tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td align="center">40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td align="center">20</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td align="center">50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td align="center">150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	40												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	40												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20												
Αυτοτελής μελέτη	50												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Απαλλακτική γραπτή εργασία & παρουσίαση εργασίας Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική												

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Αναγνωστάκη, Λ., Λάγιου-Λιγνού, Ε. & Ναυρίδη, Α. (2019). <i>Ψυχαναλυτικές Παρεμβάσεις με Μικρά Παιδιά: Στην Οικογένεια και το Σχολείο</i>. Εκδόσεις Αρμός. Βλασσοπούλου, Μ. & Τσίπρα, Ι. (2005). Ο Σχεδιασμός και η Εφαρμογή ενός Προγράμματος Πρώιμης Αντιμετώπισης στην Κοινότητα: Η Αμφίδρομη Σχέση Θεωρίας και Πράξης. Στο: Αναγνωστόπουλος, Δ. & Λαζαράτου, Ε. <i>Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχιατρική</i>. Β΄ Έκδοση. Πανεπιστήμιο Αθηνών. Λάγιου – Λιγνού, Ε (και συν.) (2011). <i>Παρατηρώντας το Βρέφος: Η Μέθοδος της Ψυχαναλυτικής Παρατήρησης Βρέφους</i>. Εκδόσεις Καστανιώτη. Ξενόγλωσση

Anagnostaki, L., Kollia I., Layiou-Lignos, E. (2019) Implementation of a brief early intervention in times of socio-economic crisis : effects on parental stress. *Journal of Child Psychotherapy*. Volume 28 , Issue 1 : 55-70.

Balbernie, R. (2001). Circuits and Circumstances: The Neurobiological Consequences of Early Relationship Experiences and How They Shape Later Behaviour. *Journal of Child Psychotherapy*. Vol. 27, Issue 3: 237-255.

Baradon, T. (2005). Psychotherapeutic Work with Parents and Infants: Psychoanalytic and Attachment Perspectives. *Attachment and Human Development*. Vol. 4, Issue 1: 25-38.

Cramer, B. (1995). Short – term Dynamic Psychotherapy for Infants and their Parents. *Infant Psychiatry*. Vol. 4: 649-660.

Schore, A. J. (2001). The Effects of Secure Attachment Relationship on Right Brain Development, Affect Regulation, and Infant Mental Health. *Infant Mental Health Journal*. Vol. 22, Issue 1: 7-66.

Solms, M. & Turnbull, O. H. (2011). What is Neuropsychoanalysis? *Neuropsychoanalysis: An Interdisciplinary Journal for Psychoanalysis and the Neurosciences*. Vol. 13: 133-145.

Zaphiriou Woods M. & Pretorius I.M. (2016): Observing, playing and supporting development: Anna Freud's toddler groups past and present, *Journal of Child Psychotherapy*. DOI: 10.1080/0075417X.2016.1191202

Zaphiriou Woods, M. & Pretorius, I.M. (2010). *Psychoanalytic Parent-toddler Groups: Excursions and Returns*. London: Routledge.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧ82	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3		5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποτελεί τη λογική συνέχεια του μαθήματος της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας II. Αυτός ο κύκλος μαθημάτων εστιάζει στην ανάπτυξη από την εφηβεία μέχρι την ενήλικη φάση της ζωής και το θάνατο ώστε να κατανοηθεί ο τρόπος με τον οποίο τα άτομα αναπτύσσονται στα σημαντικότερα πλαίσια στα οποία δραστηριοποιούνται το μεγαλύτερο τμήμα της ζωής τους (οικογένεια, σχολείο, επάγγελμα, δραστηριότητες κ.ά.). Ειδικότερα, σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση ειδικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αφορούν όλους τους τομείς της ανάπτυξης (σωματικό, γνωστικό, κοινωνικό-συναισθηματικό) κατά την εφηβεία/εφηβική ηλικία (σωματική και γνωστική ανάπτυξη, κίνδυνοι που απειλούν τους εφήβους, η διαφορετικότητα στην ανάπτυξη, η κοινωνική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της προσωπικότητας [ταυτότητα, διαπροσωπικές σχέσεις: οικογένεια και φίλοι, σχέσεις με το άλλο φύλο, σεξουαλική συμπεριφορά]), την πρώτη ενήλικη ζωή (σωματική και γνωστική ανάπτυξη, η διαφορετικότητα στην ανάπτυξη, διαμόρφωση διαπροσωπικών σχέσεων), την μέση ενήλικη ζωή (σωματική και γνωστική ανάπτυξη, υγεία, η διαφορετικότητα στην ανάπτυξη, η ανάπτυξη της προσωπικότητας, σχέσεις, εργασία και ελεύθερος χρόνος), και την ύστερη ενήλικη ζωή (σωματική και γνωστική ανάπτυξη, υγεία και φυσική κατάσταση, ανάπτυξη της προσωπικότητας και φυσιολογική γήρανση, η διαφορετικότητα στην ανάπτυξη, η καθημερινή ζωή, διαπροσωπικές σχέσεις στην ύστερη ενήλικη ζωή). Επιπλέον, στόχος είναι η κατανόηση των διαφόρων παραγόντων, εγγύτερων ή πιο απομακρυσμένων, που επιδρούν στην διαμόρφωση της ανάπτυξης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής-γλωσσικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην εφηβεία και την αναδυόμενη ενηλικίωση
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην πρώτη ενήλικη ζωή (ή νεότητα)
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην μέση ενήλικη ζωή (ή μέση ηλικία)
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην ύστερη ενήλικη ζωή (3^η και 4^η ηλικία)
- τις ψυχολογικές διεργασίες που συνδέονται με το θάνατο και το πένθος

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής-γλωσσικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην εφηβεία και την αναδυόμενη ενηλικίωση
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην πρώτη ενήλικη ζωή (ή νεότητα)
- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην μέση ενήλικη ζωή (ή μέση ηλικία)

- τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης στην ύστερη ενήλικη ζωή (3^η και 4^η ηλικία)
- τις ψυχολογικές διεργασίες που συνδέονται με το θάνατο και το πένθος
- την ποικιλομορφία των εμπειριών της ζωής που διαμορφώνουν την ψυχολογία του εφήβου και ενήλικα έως το θάνατο κατά την ύστερη ενήλικη ζωή.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Διατυπώνει ερευνητικές υποθέσεις για ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του ανθρώπου από την εφηβεία έως την ύστερη ενήλικη περίοδο
- Εντοπίζει τις αναπτυξιακές ομοιότητες και διαφορές στα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης από την εφηβεία έως την ύστερη ενήλικη περίοδο
- Αναλύει πληρέστερα τα βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης από την εφηβεία έως την ύστερη ενήλικη περίοδο
- Εφαρμόζει τα πορίσματα των ερευνών που αφορούν χαρακτηριστικά και λειτουργίες της σωματικής, γνωστικής, και κοινωνικής-συναισθηματικής ανάπτυξης από την εφηβεία έως την ύστερη ενήλικη περίοδο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

 Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα,
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου,
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
- Αυτόνομη Εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στην εφηβεία και την φάση της αναδυόμενης ενηλικίωσης
2. Ανάπτυξη της προσωπικότητας στην εφηβεία και την φάση της αναδυόμενης ενηλικίωσης
3. Κοινωνικοπολιτισμική ανάπτυξη στην εφηβεία και την φάση της αναδυόμενης ενηλικίωσης
4. Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στην πρώτη ενήλικη περίοδο (νεανική ηλικία ή νεότητα)
5. Ανάπτυξη της προσωπικότητας στην πρώτη ενήλικη περίοδο (νεανική ηλικία ή νεότητα)
6. Κοινωνικοπολιτισμική ανάπτυξη στην πρώτη ενήλικη περίοδο (νεανική ηλικία ή νεότητα)

7. Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στη μέση ενήλικη περίοδο (μέση ηλικία)
8. Ανάπτυξη της προσωπικότητας στη μέση ενήλικη περίοδο (μέση ηλικία)
9. Κοινωνικοπολιτισμική ανάπτυξη στη μέση ενήλικη περίοδο (μέση ηλικία)
10. Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στην ύστερη ενήλικη περίοδο (3^η και 4^η ηλικία)
11. Ανάπτυξη της προσωπικότητας στην ύστερη ενήλικη περίοδο (3^η και 4^η ηλικία)
12. Κοινωνικοπολιτισμική ανάπτυξη στην ύστερη ενήλικη περίοδο (3^η και 4^η ηλικία)
13. Ο θάνατος και η πορεία προς αυτόν (η πορεία προς τον θάνατο και ο θάνατος σε διάφορες φάσεις της ζωής, αντιμετωπίζοντας τον θάνατο, απώλεια και πένθος)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφικού υλικού	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας & Συγγραφή εργασίας	40
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	- Εκπόνηση & παρουσίαση γραπτής εργασίας (Υποχρεωτική, 40%). - Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης (60%). Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Berk, L. (2019). <i>Αναπτυξιακή ψυχολογία: Η προσέγγιση της δια βίου ανάπτυξης</i> . Αθήνα: Κριτική.
Feldman, R.S. (2019). <i>Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Δια βίου προσέγγιση</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω.
Dunn, W.L., & Craig, G.J. (2021). <i>Κατανοώντας την Ανάπτυξη του Ανθρώπου</i> . Αθήνα: Παπαζήσης.
Craig, G.J., & Baucum, D. (2008). <i>Η Ανάπτυξη του Ανθρώπου</i> . Αθήνα: Παπαζήση.
Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). <i>Θέματα Γηροψυχολογίας και Γεροντολογίας</i> . Αθήνα: Πεδίο.
Coleman, J.C. (2013). <i>Ψυχολογία της Εφηβικής Ηλικίας</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω.
Lightfoot, C., Cole, M., & Cole, S.R. (2014). <i>Η Ανάπτυξη των Παιδιών</i> . Αθήνα: Τυπωθήτω.
Lehalle, H., & Mellier, D. (2009). <i>Ψυχολογία της ανάπτυξης – Παιδική ηλικία και εφηβεία</i> . Αθήνα: Πεδίο.
Berk, L. (2015). <i>Η ανάπτυξη των βρεφών, των παιδιών και των εφήβων</i> . Αθήνα: Ίων.
Shaffer, D.R. (2004). <i>Εξελικτική ψυχολογία – Παιδική ηλικία και εφηβεία</i> . Αθήνα: Ίων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ53	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο των νέων αναδυόμενων πραγματικοτήτων στο χώρο εργασίας, το μάθημα της οργανωσιακής συμπεριφοράς αποσκοπεί στην κατανόηση και την χρήση πρακτικών οι οποίες αφορούν τη λειτουργία των οργανισμών, έχοντας στο επίκεντρο τον εργαζόμενο. Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς με έμφαση τόσο σε ατομικές όσο και σε ομαδικές διαδικασίες και λειτουργίες. Η γνώση που θα προαχθεί μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση της κατανόησης και της διοίκησης των ανθρώπων στον οργανισμό. Επιπλέον, σκοπός του μαθήματος είναι να επισημάνει τις εφαρμογές της επιστήμης της συμπεριφοράς ενός του οργανισμού.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Ανάπτυξη κριτικής επίγνωσης του τρόπου λειτουργίας των οργανισμών και των διασυνδέσεων μεταξύ των συστημάτων και των διαδικασιών
- Κατανόηση των ατομικών διαφορών στο χώρο εργασίας
- Αντίληψη προβλημάτων με συστημικό χαρακτήρα (άτομο, ομάδα, οργανισμός)
- Κατανόηση του πως οι οργανισμοί μπορεί να βοηθήσουν το προσωπικό τους μέσω παρεμβάσεων που σχετίζονται με την οργανωσιακή συμπεριφορά
- Γνώσεις γύρω από ένα ευρύ πεδίο τεχνικών και στρατηγικών οργανωσιακής αλλαγής και ανάπτυξης.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Κριτική ανάλυση των σχετικών θεωριών και τεχνικών αναφορικά με τα ζητήματα που πραγματεύεται το μάθημα.
- Κριτική ανάλυση της οργανωσιακής αποτελεσματικότητας και των προτεραιοτήτων του οργανισμού
- Εντοπισμός οργανωσιακών προβλημάτων και δημιουργία πλάνου δράσεων

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Χρήση εύρους συλλογιστικών στυλ
- Οργάνωση προτεραιοτήτων στο φόρτο εργασίας
- Εμπλοκή με εχεμύθεια σε ακαδημαϊκή επικοινωνία
- Αναστοχασμός ως προς το δικό τους ρόλο και στο ρόλο των άλλων για την οργανωσιακή πρακτική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Ακαδημαϊκή και επαγγελματική επικοινωνία	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγή στην οργανωσιακή συμπεριφορά και επιχειρησιακό περιβάλλον 2. Ατομική συμπεριφορά και προσωπικότητα στην εργασία 3. Ατομικές διαφορές & λήψη αποφάσεων στο χώρο εργασίας 4. Θετικές στάσεις (ικανοποίηση, οργανωσιακή δέσμευση, ευημερία) 5. Αρνητικές στάσεις στο χώρο εργασίας (στρες, επαγγελματική εξουθένωση, αντιπαραγωγικές συμπεριφορές) 6. Προσεγγίσεις για την παρακίνηση (Εισαγωγή & Θεωρίες μέρος Ι) 7. Προσεγγίσεις για την παρακίνηση (Θεωρίες μέρος ΙΙ & σχεδιασμός εργασίας) 8. Ομάδες: Είδη ομάδων & οργανωσιακή επικοινωνία 9. Ομάδες: δύναμη, επιρροή & συγκρούσεις 10. Οργανωσιακή κουλτούρα 11. Οργανωσιακή αλλαγή - Μέρος Ι : Θεωρίες/ Δεκτικότητα & αντίσταση στην αλλαγή 12. Οργανωσιακή αλλαγή – Μέρος ΙΙ: Αποτελέσματα, αντίκτυπος & αιτίες επιτυχίας & αποτυχίας 13. Οργανωσιακή ανάπτυξη & επανάληψη	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	<table><tr><th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr><tr><td>Διαδραστικές ασκήσεις</td><td>20</td></tr><tr><td>Μελέτες περιπτώσεων</td><td>20</td></tr><tr><td>Δραστηριότητα team buiding</td><td>30</td></tr><tr><td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td></td></tr><tr><td>Ατομική εργασία</td><td>50</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr></table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	30	Διαδραστικές ασκήσεις	20	Μελέτες περιπτώσεων	20	Δραστηριότητα team buiding	30	Μελέτη βιβλιογραφίας		Ατομική εργασία	50	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
Διαλέξεις	30																	
Διαδραστικές ασκήσεις	20																	
Μελέτες περιπτώσεων	20																	
Δραστηριότητα team buiding	30																	
Μελέτη βιβλιογραφίας																		
Ατομική εργασία	50																	
Σύνολο Μαθήματος	150																	

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η διαδικασία αξιολόγησης θα αποτελείται από δυο μέρη: - ο Εξέταση η οποία θα περιλαμβάνει ✓ Ερωτήσεις σωστό/ λάθος ✓ Ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης 50% του συνολικού βαθμού - ο Ατομική εργασία (1.500) η οποία θα αφορά: Την παρουσίαση ενός οργανωσιακού προβλήματος, το οποίο θα εντοπιστεί από τους φοιτητές, και τις προτάσεις για την επίλυσή του. 50% του συνολικού βαθμού Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Βακόλα, Μ. & Νικολάου, Ι., (2012). *Οργανωσιακή ψυχολογία & συμπεριφορά*. Αθήνα: Rosili.
 Bruce, A. (2007). *Πώς να δώσετε κίνητρα στους υπαλλήλους σας*. Economía Publishing.
 Greenberg, J., & Baron, R. A. (2013). *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Gutenberg.
 Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2011). *Οργανωσιακή συμπεριφορά*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Ξενόγλωσση

Arnold, J., Robertson, I., & Cooper, C. (2005). *Work Psychology: Understanding human behaviour in the workplace*, 4th Ed. Financial Times Pitman.
 Cummings, T. G., & Worley, C. G. (2005). *Organization development and change*. Thomson.
 Cunliffe, A. L. (2008). *Organisation theory*. Sage Publications.
 Kotter, J. P. (1995). *Leading change: Why transformation efforts fail*. In *HBR's Must-Reads on Change* (pp. 2-11): Harvard Business Press.
 Kotter, J. P., & Cohen, D. S. (2002). *The heart of change: Real-life stories of how people change their organizations*. In *HBR's Must-Reads on Change* (pp. 60-64): Harvard Business Press.
 Kreitner, R., & Kinicki, A. (2004). *Organizational behavior* (6th ed.). NY: McGraw-Hill.
 McShane, S. L., & Von Glinow, M. A. (2010). *Organizational behavior: emerging knowledge and practice for the real world* (5th Ed.). New York: McGraw-Hill/Irwin.
 Mullins, J. L. (2007). *Management and Organisational behavior* (7th ed.). Prentice Hall.
 Schein, E. (2010). *Organisational Culture & leadership*. San Francisco. Jossey-Bass.
 Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. Doubleday.

Επιστημονικά περιοδικά

Journal of Organizational Behavior
 European Journal of Work and Organizational Psychology
 Journal of Management Studies
 Scandinavian Journal of Work and Environment and Health
 Organizational Behavior and Human Performance

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ68	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Το συγκεκριμένο μάθημα αναφέρεται στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση και στην ανάπτυξη και αξιοποίηση των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης. Σκοπός του μαθήματος είναι η διεξοδική

μελέτη των αρχών και των δράσεων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αλλά και η κατανόηση της σημαντικότητας της αρχιτεκτονικής των πληροφοριακών συστημάτων για την άσκηση διοίκησης και τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων. Επιπλέον, στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη των πλαισίων και επιπέδων διαλειτουργικότητας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις αρχές και τις δράσεις της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- τις απαιτούμενες γνώσεις για την κατανόηση της χρησιμότητας των πληροφοριακών συστημάτων για την άσκηση διοίκησης και τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων.
- Τα στοιχεία αναγκαιότητας της επίτευξης της διαλειτουργικότητας όχι μόνο σε επίπεδο τεχνικό και εννοιολογικό, αλλά και σε επίπεδο θεσμικό και οργανωσιακό.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τις αρχές και τις δράσεις της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- τις απαιτούμενες γνώσεις για την κατανόηση της χρησιμότητας των πληροφοριακών συστημάτων για την άσκηση διοίκησης και τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων.
- Τα στοιχεία αναγκαιότητας της επίτευξης της διαλειτουργικότητας όχι μόνο σε επίπεδο τεχνικό και εννοιολογικό, αλλά και σε επίπεδο θεσμικό και οργανωσιακό.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Διακρίνει τις αρχές της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης.
- Οργανώνει τη διοίκηση των σχολικών μονάδων με βάση τις αρχές της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης.
- Εκτιμά τις οργανωσιακές καταστάσεις με βάση τις αρχές της διοίκησης, της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης και να λαμβάνει περισσότερο ορθολογικές αποφάσεις.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
....
Άλλες...
.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με την χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην έννοια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
2. Συγκριτική έρευνα μεταξύ της Ελλάδας και άλλων κρατών-μελών της ΕΕ

3. Δράσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε διεθνές & ευρωπαϊκό επίπεδο
4. Δράσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε εθνικό επίπεδο
5. Διαλειτουργικότητα στη Δημόσια Διοίκηση
6. Θεσμική & Οργανωσιακή Διαλειτουργικότητα
7. Τεχνική & Εννοιολογική Διαλειτουργικότητα
8. Ευρωπαϊκό & Εθνικό Πλαίσιο διαλειτουργικότητας
9. Καθορισμός παραγόντων και παραμέτρων για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας
10. Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης (α' μέρος)
11. Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης (β' μέρος)
12. Μοντελοποίηση Διοικητικών Διαδικασιών
13. Επιμόρφωση στελεχών: κριτήρια και παράμετροι

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Δια ζώσης διδασκαλία)												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	40												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40												
Αυτοτελής μελέτη	50												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές προόδοι θα ανακοινωθούν από τον /την διδάσκοντα / ουσα.												

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Λαζακίδου, Α. (2019). *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση προς πολίτες και επιχειρήσεις*. Εκδόσεις Δίστιγμα.
 Κάλλας, Γ. (2019). *Αναλύοντας τις κοινωνίες της πληροφορίας*. Εκδόσεις Προπομπός.
 Wallace, P. (2014). *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης*. Εκδόσεις Κριτική.
 Kroencke, D.M. & Boyle, R. (2016). *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης στην πράξη*. Εκδόσεις Broken Hill.
 Μοντέλο Τεκμηρίωσης (2012). Διαθέσιμο στο: <http://www.e-gif.gov.gr>
 Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας & Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Συναλλαγών (ΠΔ&ΥΗΣ), 2012. Διαθέσιμο στο <http://www.e-gif.gov.gr/portal/page/portal/egif/>
 Πλαίσιο Ψηφιακής Αυθεντικοποίησης, 2012. Διαθέσιμο στο: <http://www.e-gif.gov.gr/portal/pls/portal/docs/840023.PDF>

Ξενόγλωσση

Albirini, A. (2006). Teachers' attitudes toward information and communication technologies: the case of Syrian EFL teachers. *Computers & Education*, 47, 373–398.
 Anastasiades, P. S. (2002). Towards the global information society: the enactment of a regulatory framework as a factor of transparency and social cohesion. *Lecture Notes in Computer Science*, 2510, pp. 527-535.
 Baron, G.-L., Bruillard, E. (2003). Information and communication technology: models of evaluation in France. *Evaluation and Program Planning*, 26, pp. 177–184.
 Cleveland, H. (1986). Government is information (but not vice versa). *Public Administration Review*, 46, pp. 605-607.
 Flecknoe, M. (2002). How can ICT help us to improve education? *Innovations in Education and Teaching International*, 39 (4), pp. 271-279.
 Mooij, T., Smeets, E. (2001). Modelling and supporting ICT implementation in secondary schools. *Computers and Education*, 36, pp. 265-281.
 Schelin, S. H., (2003). E-Government: an overview. Στο: Garson, G. D. (eds) *Public Information technology: policy and management issues*. Hershey: Idea Group Publishing, pp 120-137.
 Vandenbroucke, F. (2007). *Competences for the knowledge society: ICT in education initiative, 2007-2009*. Vlaamse Overheid.

Επιστημονικά περιοδικά

Journal of Management Information System
 Information Systems Research
 Government Information Quarterly
 Journal of Information Systems Education

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ85	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλλει στην κατανόηση του μετασχηματιστικού ρόλου του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο περιβάλλον έτσι ώστε οι φοιτητές να αναζητήσουν τρόπους απόκτησης γνωστικού εξοπλισμού, διαμόρφωσης πεποιθήσεων, αξιών και κουλτούρας του επαγγέλματος. Επίσης, να συμβάλλει στη σύνδεση της επαγγελματικής αναβάθμισης των εκπαιδευτικών με τις εσωτερικές όψεις της ταυτότητάς τους και την προσωπική εξελικτική πορεία έτσι ώστε οι φοιτητές να προσδιορίζουν την επαγγελματική ταυτότητα με την προσέγγιση της αυτοεικόνας, των κινήτρων και των ρόλων. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια Σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει: - Την κουλτούρα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού - Την επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού - Την εξελικτική πορεία του εκπαιδευτικού ως επαγγελματία Σε επίπεδο δεξιοτήτων θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τα κίνητρα της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού
- Την προσέγγιση της αυτοεικόνας του εκπαιδευτικού ως επαγγελματίας

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αξιοποιεί τις θεωρίες γύρω από την επαγγελματική ταυτότητα
- Κατανοεί την επαγγελματική εξέλιξη
- Αναβαθμίζει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας)
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια και περιεχόμενο του όρου «επαγγελματισμός».
2. Τα στάδια εξέλιξης του επαγγελματισμού.
3. Επαγγελματισμός και εκπαιδευτικός.
4. Ανθρώπινο δυναμικό στην εκπαίδευση.
5. Η επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού
6. Θεωρίες επαγγελματικής ταυτότητας
7. Παράγοντες επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού.
8. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο περιβάλλον.
9. Επαγγελματική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού
10. Χαρακτηριστικά και παράγοντες του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού
11. Επαγγελματική μάθηση και διαρκής επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού.
12. Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών και αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου.
13. Μελέτες περιπτώσεων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Διά ζώσης διδασκαλία)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών)

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	- Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Διαδραστικές ασκήσεις	30
	Μελέτες περιπτώσεων	20
	Δραστηριότητα team buiding	30
	Μελέτη βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδους είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές προόδους θα ανακοινωθούν από τη διδάσκουσα.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Μπαγάκης, Γ. (2005) (Επιμ.). <i>Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο. Παπανασούμ, Ζ. (2003). <i>Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού</i>. Αθήνα: Τυπωθήτω. Ξενόγλωσση Bell, B. & Gilbert, J. (1995). <i>Teacher development: A. model from science education</i>. London: Routledge. Clandinin, D. J. & Connely, F.M. (1995). <i>Teachers' professional knowledge landscape</i>. New York: Teachers' College Press. Day, C. (1999). <i>Developing teachers: The challenges of lifelong learning</i>. London: Routledge. Goodson, I. & Hargreaves, A. (1996). <i>Teachers' professional lives</i>. London: Falmer Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ86	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναφέρεται στην οργάνωση και διοίκηση των σχολικών βιβλιοθηκών. Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η διεξοδική μελέτη της χρησιμότητας των σχολικών βιβλιοθηκών στη μαθησιακή και εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και του σύγχρονου ρόλου που κατέχουν στη μετάδοση γνώσεων πληροφοριακού αλφαριθμητισμού, καθώς και της συμβολής τους στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της σχολικής διοίκησης. Επιπλέον, στόχος του μαθήματος είναι ο προσδιορισμός των απαραίτητων προϋποθέσεων για την αποτελεσματική, εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των σχολικών βιβλιοθηκών στη σύγχρονη εποχή της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- τις απαιτούμενες γνώσεις για την κατανόηση της σημαντικότητας των σχολικών βιβλιοθηκών στη μαθησιακή και εκπαιδευτική διαδικασία.
- στοιχεία για τον πληροφοριακό αλφαριθμητισμό,
- τους παράγοντες που επηρεάζουν την αναβάθμιση των σχολικών βιβλιοθηκών σε σύγχρονα πληροφοριακά κέντρα.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- τις απαιτούμενες γνώσεις για την κατανόηση της σημαντικότητας των σχολικών βιβλιοθηκών στη μαθησιακή και εκπαιδευτική διαδικασία.
- στοιχεία για τον πληροφοριακό αλφαριθμητισμό,
- τους παράγοντες που επηρεάζουν την αναβάθμιση των σχολικών βιβλιοθηκών σε σύγχρονα πληροφοριακά κέντρα.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αναγνωρίζει τη σημαντικότητα των σχολικών βιβλιοθηκών
- Οργανώνει τις σχολικές βιβλιοθήκες με βάση τις ανάγκες της σχολικής μονάδας
- Αξιοποιεί τη χρήση της σχολικής βιβλιοθήκης έτσι ώστε να αναβαθμίζει την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- Αναγνωρίζει τους παράγοντες που έχουν αλληλεπίδραση με τις σχολικές βιβλιοθήκες έτσι ώστε να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας στη μαθησιακή διαδικασία και τη σχολική διοίκηση

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

....

Άλλες...

....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με την χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το σχολείο ως σύστημα & οι παράγοντες αποτελεσματικότητας της σχολικής μονάδας
2. Σκοπός, στόχοι & νομοθετικό πλαίσιο σχολικών βιβλιοθηκών
3. Ο ρόλος της σχολικής βιβλιοθήκης στο σύγχρονο σχολείο
4. Λειτουργίες σχολικής βιβλιοθήκης και παράγοντες αποτελεσματικότητας
5. Αρμοδιότητες & ρόλοι
6. Κτιριακές προδιαγραφές
7. Συλλογές σχολικής βιβλιοθήκης
8. Οργάνωση & βιβλιοθηκονομική επεξεργασία υλικού
9. Τρόποι, μέθοδοι & κανόνες πρόσβασης στο υλικό της σχολικής βιβλιοθήκης
10. Πληροφοριακά συστήματα σχολικών βιβλιοθηκών
11. Η συμβολή της σχολικής βιβλιοθήκης στον πληροφοριακό αλφαριθμητισμό
12. Η συμβολή της σχολικής βιβλιοθήκης στη σχολική διοίκηση
13. Στρατηγική προβολής σχολικής βιβλιοθήκης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Διά ζώσης διδασκαλία)												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table><tr><th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr><tr><td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>20</td></tr><tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>40</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>50</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr></table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	40												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40												
Αυτοτελής μελέτη	50												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία,</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι γραπτές προόδους είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές/τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε												

Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι γραπτές πρόοδοι θα ανακοινωθούν από τον/την διδάσκοντα/ουσα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Μαλλιαρής, Α. (2004) *Σχολικές βιβλιοθήκες: υπαρκτές ή ανύπαρκτες*; Θεσσαλονίκη: Μαλλιάρης-Παδεία.

Μπίκας, Γ. (2014). *Περί σχολικών βιβλιοθηκών*. Εκδόσεις Γρηγόρη.

Ντελόπουλος, Κ. (2002). *Οργάνωσε την βιβλιοθήκη σου: ένας πρακτικός οδηγός για την οργάνωση λαϊκών, παιδικών, σχολικών, ιδιωτικών βιβλιοθηκών*. Αθήνα: Gutenberg.

Ντελόπουλος, Κ. (2005). *Για τις σχολικές βιβλιοθήκες: 4+3 κείμενα από βιβλιοθηκονομική άποψη*. Αθήνα: Gutenberg.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (2002). *Οδηγός σχολικών βιβλιοθηκών που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ*. Αθήνα : Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

Ξενόγλωσση

American Association of School Librarians, Association for Educational Communications and Technology (1988) *Information power: guidelines for school library media programs*. Chicago: American Library Association, Washington, D.C.: Association for Educational Communications and Technology.

Baule, S. M. (1999) *Facilities planning for school library media and technology centers*. Worthington, Ohio: Linworth.

Doiron, R., Davies, J. (1998) *Partners in learning: students, teachers, and the school library*. Englewood: Libraries Unlimited

Ellsworth, R. E., Wagener, H. D. (1968) *The school library: facilities for independent study in the secondary school*. New York: Educational Facilities Laboratories.

Erikson, R., Markuson, C. (2001) *Designing a school library media center for the future*. Chicago: American Library Association.

Flowers, H. F. (1998) *Public relations for school library media programs: 500 ways to influence people and win friends for your school library media center*. New York: Neal-Schuman Publishers.

Gomberg K. C. (1987) *Books appeal: get teenagers into the school library*. Jefferson, N.C.: McFarland.

Hartzell, G. (2003) *Building influence for the school librarian: tenets, targets & tactics*. 2nd ed. Worthington, Ohio: Linworth Pub.

Haycock, K. (ed.) (1999) *Foundations for effective school library media programs*. Colorado: Libraries Unlimited.

Herring, J. E. (1992) *Information technology in schools: the role of the school librarian and the teacher*. 2nd ed. London: Library Association.

Herring, J. E. (2004) *The internet and information skills: a guide for teachers and school librarians*. London: Facet Pub.

IFLA (2000) *The school library manifesto*. Ottawa: National Library of Canada.

Kinnell, M. (ed.) (1992) *Learning resources in schools: Library Association guidelines for school libraries*. London: Library Association Publishing.

Kuhlthau, C. C., Goodin, M. E., McNally, M. J. (ed.) (1996) *The virtual school library: gateway to the information superhighway*. Englewood, Colorado: Libraries Unlimited.

MacDonald, R. M. (1997) *The Internet and the school library media specialist: transforming traditional services*. Westport: Greenwood Press.

McElmeel, S. L. (2000) *Tips: ideas for secondary school librarians and technology specialists*. 2nd ed. Worthington, Ohio: Linworth.

Orden, P. V. (2000) *Selecting books for the elementary school library media center: a complete guide*. New York, London: Neal Schuman.

Papazoglou, A. (1998) *School libraries in Greece: a state-of-the-art report*. Seattle, Wash.: International Association of School Librarianship.

Riedling, A. M. (2000) *Reference skills for the school library media specialist: tools and tips*. Worthington, Ohio: Linworth.

Saetre, T. P., Willars, G. (2002) *The IFLA/UNESCO school library guidelines*. Hague: IFLA.

Saiti, C., & Saitis, A. (2004). *School Libraries in Greece: A Comparative Study of Public Primary Schools in Rural and Urban Areas*. *Library & Information Science Research*, Vol. 26, Issue 2, pp. 201-220.

Salmon, S. et al. (1996) *Power up your library: creating the new elementary school library program*. Englewood, Colo: Libraries Unlimited.

Smith, J. B. (1995) *Achieving a curriculum-based library media center program : the middle school model for change*. Chicago, London: American Library Association.

Thomas, N. P. (1999) *Information literacy and information skills instruction: applying research to practice in the School Library Media Center*. Colorado: Libraries Unlimited.

Tilke, A. (1998) *Library Association guidelines for secondary school libraries*. London: Library Association.

Tilke, A. (2002) *Managing your school library and information service: a practical handbook*. London: Facet Publ.

Επιστημονικά περιοδικά

Library and Information Science Research

Library Journal

Journal of Libraries and Information Science

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ69	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να προϋποθέτει την εφαρμογή των αρχών και των μεθόδων της οικονομικής επιστήμης προσαρμοσμένων στην Εκπαίδευση. Επίσης να κατανοήσουν τον ρόλο της εκπαίδευσης σε βασικές λειτουργίες της οικονομίας και ευρύτερα την οικονομική αξία της Εκπαίδευσης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Τις οικονομικές θεωρίες της εκπαίδευσης και το ρόλο τους στην οικονομία
- Το αγαθό εκπαίδευση και την οικονομική αξία του
- Τη σύνδεση της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση (σε όλες τις βαθμίδες)
- Την επίδραση της εκπαίδευσης στην οικονομική ανάπτυξη

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Τους παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη
- Τη σχέση της εκπαίδευσης με την οικονομική ανάπτυξη

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Αξιοποιεί τα εργαλεία της οικονομικής επιστήμης για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος
- Εξετάζει από οικονομικής πλευράς την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών οργανισμού αλλά και του εκπαιδευτικού συστήματος
- Σταθμίζει την χάραξη μιας αποτελεσματικής εκπαιδευτικής πολιτικής και να συμμετέχει ενεργά στον μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην

πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής

σκέψης

....

Άλλες...

.....

- Λήψη Αποφάσεων
- Ηγεσία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Νέες και Καινοτόμες Ιδέες (Δεξιότητες Καινοτομίας)
- Δημιουργικότητα
- Σχεδιασμός Στρατηγικών

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Οικονομική της Εκπαίδευσης – Ιστορική Εξέλιξη.
2. Βασικές Θεωρητικές Προσεγγίσεις της σχέσης Εκπαίδευσης & Οικονομίας.
3. Παράγοντες που επηρεάζουν την Οικονομική Ανάπτυξη.
4. Ευρώπη και Πολιτική Υγείας. Ελλάδα και Πολιτική Υγείας. Υγεία ως Ιδιωτικό και Κοινωνικό Αγαθό.
5. Διάκριση Εκπαιδευτικών & Υγειονομικών Μονάδων
6. Θεωρία του Καταναλωτή και Ζήτηση Υπηρεσιών Υγείας. Προκλητή Ζήτηση Υγείας.
7. Οικονομικές Θεωρίες της Εκπαίδευσης [Θεωρία του Ανθρώπινου Κεφαλαίου, Υπόθεση του Φίλτρου].
8. Οικονομικές θεωρίες της Εκπαίδευσης II.
9. Τα οφέλη από την Εκπαίδευση υπό την οπτική της Οικονομικής.
10. Το κόστος και η Χρηματοδότηση της Εκπαίδευσης.
11. Η Εκπαίδευση ως κατανάλωση και Επένδυση & Η Εκπαίδευση ως αγαθό.
12. Προσφορά της εκπαίδευσης & Ζήτηση της εκπαίδευσης.
13. Προσανατολισμός της Εκπαίδευσης για την Οικονομική Ανάπτυξη.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (Διά ζώσης διδασκαλία)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση ΤΠΕ στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών) • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα Διαλέξεις Διαδραστικές ασκήσεις Μελέτες περιπτώσεων Δραστηριότητα team buiding Μελέτη βιβλιογραφίας Σύνολο Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 40 30 20 30 30 150

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου είτε διαμέσου δύο γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι πρόοδοι είναι προαιρετικές και απαλλακτικές εφόσον οι φοιτητές / τριες έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 και τις δύο προόδους. Σημειώνεται ότι προκειμένου οι φοιτητές να συμμετέχουν στη δεύτερη γραπτή πρόοδο θα πρέπει να έχουν περάσει τουλάχιστον με βαθμό 5 την πρώτη πρόοδο. Σε περίπτωση που κάποιος /α φοιτητής / τρια δεν περάσει την πρώτη πρόοδο τότε δε συμμετέχει στη δεύτερη και προκειμένου να περάσει το μάθημα θα πρέπει να συμμετέχει στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ημερομηνίες που θα διεξαχθούν οι πρόοδοι θα ανακοινωθούν από τη διδασκονσα.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Gillis, M., Perkins, D.H., Roemer, M. & Snodgrass, D.R. (2000). <i>Οικονομική της Ανάπτυξης Τόμος Α'</i> Μετάφραση: Γραβάνη Ο., Σταματάκης, Ν. (Επιμέλεια: Γ. Τσεκούρας). Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω. Lovenheim, M. & Turner, S.E. (2020). <i>Οικονομικά της Εκπαίδευσης</i>. Λευκωσία: Broken Hill Publishers. Σαΐτη, Α. (2000). Εκπαίδευση & Οικονομική Ανάπτυξη. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω. Ξενόγλωσση Hanushek, E. & Welch, F. (Editors) (2006). <i>Handbook of the Economics of Education Vol. 1</i> North Holland Checci, D. (2006). <i>The Economics of Education: Human Capital, Family Background and Inequality</i>. Cambridge University Press McMahon, W.W. (2002). <i>Education and Development: Measuring the social Benefits</i>. Oxford University Press Ashton, D. & Green F. (1997). <i>Education training and the global economy</i>. Edward Elgar Publishing Limited Leach, F.E. & Little A.W. (1999). <i>Education, Cultures and Economics</i>. Taylor & Francis Group Lipman, P. (2003). <i>High stakes Education: Inequality, Globalisation and Urban school reform</i>. Taylor & Francis Group Winch, C. (2000). <i>Education, Work and Social Capital: Towards a New Conception of Vocational Training</i>. Taylor & Francis Group Goodman, R.T. (2003). <i>World, Class, Women: Global Literature, Education and Training</i>. Taylor & Francis Group Todaro, M. (1996). <i>Economic development in the third world</i>. Longman Blaug, M. (1987). <i>The economics of education and the education of an economist</i>. Edward Elgar Publishing Limited Επιστημονικά Περιοδικά Economics of Education Review Educational Economics

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ89	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η συλλεκτική δραστηριότητα είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο που χαρακτηρίζει τον τρόπο που σχετίζονται οι άνθρωποι με τον κόσμο και αποτυπώνει τρόπους κατανόησής του. Τα μουσεία συγκροτούν συλλογές και οργανώνουν εκθέσεις στις οποίες παρουσιάζονται ποικίλες εκφάνσεις του υλικού και άυλου πολιτισμού στη συγχρονική αλλά και διαχρονική του διάσταση, αξιοποιώντας ένα ευρύ φάσμα ερμηνευτικών στρατηγικών. Η γνώση των ιδιαιτεροτήτων που διέπει τις διαφορετικές κατηγορίες μουσείων και των ερμηνευτικών προσεγγίσεων που εφαρμόζουν για την ανάδειξη των συλλογών τους συμβάλλει στον καλύτερο σχεδιασμό παιδαγωγικών δραστηριοτήτων.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με την έννοια της συλλογής και τους διαφορετικούς τρόπους οργάνωσης και ανάδειξης των μουσειακών συλλογών, ενώ παράλληλα θα εξετάσει τους τρόπους που τα βρέφη και τα νήπια αλληλεπιδρούν με τις συλλογές και υποστηρίζονται στην ανάπτυξή τους και τη γνωριμία τους με το υλικό και κοινωνικό περιβάλλον μέσα από ειδικά σχεδιασμένες παιδαγωγικές δραστηριότητες. Ειδικότερα οι φοιτητές/τριες θα γνωρίσουν σε βάθος α) τα διαφορετικά είδη μουσείων και συλλογών και τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις που ακολουθούνται, προκειμένου να αξιοποιούν

με μεγαλύτερη ευκολία τα ερμηνευτικά μέσα του κάθε τύπου μουσείου για τον σχεδιασμό παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για βρέφη, νήπια και τις οικογένειές τους β) τις ψηφιακές συλλογές των μουσείων και τη δημιουργική τους χρήση από παιδιά προσχολικής ηλικίας γ) τους εναλλακτικούς τρόπους προσέγγισης των μουσειακών συλλογών από παιδιά με αισθητηριακές και διανοητικές αναπηρίες.

Σε ένα σημαντικό τμήμα του μαθήματος θα διερευνηθούν οι μουσειακές συλλογές που σχετίζονται με τον υλικό πολιτισμό των παιδιών ως μία ενδιαφέρουσα γέφυρα για τη συνάντηση των παιδιών με τον κόσμο των μουσείων. Το μάθημα θα περιλαμβάνει επίσης πληθώρα πρακτικών ασκήσεων για την ανάπτυξη παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για την πρώτη παιδική ηλικία με αφορμή μουσειακές συλλογές σε διαφορετικά είδη μουσείων, προκειμένου να υποστηριχθεί η διερευνητική μάθηση στο ΒΝΣ, καθώς και το διαγενεακό παιχνίδι και η διαγενεακή μάθηση.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση:

- να κατανοούν την έννοια της συλλογής, την αξία των συλλογών ως μέσο κατανόησης του κόσμου και τους διαφορετικούς τρόπους συγκρότησης των ιδιωτικών και μουσειακών συλλογών.
- να προσδιορίζουν τα διαφορετικά είδη μουσείων και τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις που ακολουθούν για την ανάδειξη των συλλογών τους.
- να γνωρίζουν συλλογές των μουσείων που σχετίζονται με τον υλικό πολιτισμό των παιδιών.
- να κατανοούν τους τρόπους αξιοποίησης των μουσειακών συλλογών για την υποστήριξη της κοινωνικής, πνευματικής και συναισθηματικής ανάπτυξης βρεφών και νηπίων.
- να εκτιμούν τις προσαρμογές που απαιτούνται στο παιδαγωγικό/εκθεσιακό υλικό για να είναι οι συλλογές προσβάσιμες σε παιδιά με αισθητηριακές και διανοητικές αναπηρίες.
- να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ψηφιακών συλλογών που διαθέτουν τα μουσεία στο διαδίκτυο και να τις αξιοποιούν παιδαγωγικά.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση:

- να σχεδιάζουν και να οργανώνουν ψηφιακές και δια ζώσης παιδαγωγικές δραστηριότητες και παιδαγωγικό υλικό για παιδιά κάτω των 4 ετών και τις οικογένειές τους με αφετηρία ποικίλες μουσειακές συλλογές.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση:

- να αναπτύσσουν σχέδια εργασίας για τον ΒΝΣ που αξιοποιούν ποικιλία μουσειακών συλλογών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Οργάνωση και ανάδειξη μουσειακών συλλογών. Θεωρίες υλικού πολιτισμού. Τα ερμηνευτικά μέσα του Μουσείου.
2. Το παιδί ως συλλέκτης αντικειμένων και εμπειριών. Ερευνητικά δεδομένα ως προς την οπτική των μικρών παιδιών για τις συλλογές και τα μουσεία. Ενδιαφέροντα, δυνατότητες και περιορισμοί στην αλληλεπίδρασή τους με τα εκθέματα.
3. Βασικές αρχές ανάπτυξης, εφαρμογής και αξιολόγησης παιδαγωγικών δραστηριοτήτων που αξιοποιούν μουσειακές συλλογές για βρέφη και νήπια.
4. Τα Μουσεία Τέχνης: είδη συλλογών, ερμηνευτικές προσεγγίσεις και σχεδιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για βρέφη και νήπια. Ο κόσμος των παιδιών στις εικαστικές αναπαραστάσεις.
5. Αρχαιολογικά μουσεία, Μουσεία Λαϊκού και Νεότερου Πολιτισμού: είδη συλλογών, ερμηνευτικές προσεγγίσεις και σχεδιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για βρέφη και νήπια. Τα παιδικά ίχνη στις αρχαιολογικές και λαογραφικές συλλογές των μουσείων.
6. Ιστορικά Μουσεία, ιστορικές οικίες και μουσεία αφιερωμένα σε διαφορετικές θεματικές (ναυτικά, μουσεία προσωπικοτήτων κ.ά.): Γνωρίζοντας όψεις του ιστορικού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Είδη συλλογών, ερμηνευτικές προσεγγίσεις και σχεδιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για βρέφη και νήπια.
7. Μουσεία Επιστημών και Τεχνολογίας: είδη συλλογών, ερμηνευτικές προσεγγίσεις και σχεδιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για βρέφη και νήπια.
8. Μουσεία Φυσικής Ιστορίας, Βοτανικοί και Ζωολογικοί Κήποι, Ενυδρεία: είδη συλλογών, ερμηνευτικές προσεγγίσεις των συλλογών και σχεδιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για βρέφη και νήπια.
9. Μουσεία υλικού πολιτισμού των παιδιών (Μουσεία παιχνιδιών, σχολικής ζωής, παιδικής τέχνης, παιδικής ηλικίας): είδη συλλογών, ερμηνευτικές προσεγγίσεις και σχεδιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για βρέφη και νήπια. Η εικαστική έκφραση των παιδιών ως έκθεμα για το παιδικό κοινό και ως αντικείμενο μελέτης.
10. Παιδικά Μουσεία: υλικές και άυλες συλλογές και τρόποι υποστήριξης της κοινωνικής, συναισθηματικής και πνευματικής ανάπτυξης των παιδιών.
11. Παιδαγωγική αξιοποίηση των ψηφιακών συλλογών των μουσείων.
12. Οι μουσειακές συλλογές ως αφορμή για την ανάπτυξη σχεδίων εργασίας στον ΒΝΣ.
13. Ζητήματα προσβασιμότητας των συλλογών. Αναπτύσσοντας δραστηριότητες για το «διαφορετικό παιδί».

Ασκήσεις πεδίου (Εργαστηριακό μέρος):

Γνωριμία με διαφορετικές μουσειακές συλλογές και είδη μουσείων, μέσω εποπτικού υλικού και εκπαιδευτικών επισκέψεων.

Εξάσκηση σε παιδαγωγικές στρατηγικές αξιοποίησης των μουσειακών αντικειμένων. Εξοικείωση με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή παιδαγωγικών δραστηριοτήτων στα μουσεία για μικρά παιδιά και οικογένειες.

Παιδαγωγική αξιοποίηση του ψηφιακού αποθέματος των μουσείων.

Ανάπτυξη παιδαγωγικού υλικού και εφαρμογή δραστηριοτήτων σε χώρους μουσείων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλία. Επισκέψεις σε Μουσεία και Εκθέσεις.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και

	ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td><td>25</td></tr> <tr> <td>Ασκήσεις πεδίου</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακές ασκήσεις</td><td>10</td></tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>15</td></tr> <tr> <td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	25	Ασκήσεις πεδίου	10	Εργαστηριακές ασκήσεις	10	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	15	Εκπόνηση μελέτης (project)	50	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																
Διαλέξεις	40																
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	25																
Ασκήσεις πεδίου	10																
Εργαστηριακές ασκήσεις	10																
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	15																
Εκπόνηση μελέτης (project)	50																
Σύνολο Μαθήματος	150																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή Εργασία Εργαστηριακές εργασίες Δημόσια παρουσίαση εργασιών																
(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ Ελληνόγλωσση Βέμη, Μ. & Νάκου, Ε. (επιμ.) (2010). <i>Μουσεία και Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Νήσος. Black, G. (2009). <i>Το Ελκυστικό Μουσείο. Μουσεία και Επισκέπτες</i>. Αθήνα: ΠΙΟΠ. Γαλανίδου, Ν. & Dommasne, L.H. (επιμ.) (2013). <i>Μιλώντας στα παιδιά για το παρελθόν. Μια διεπιστημονική προσέγγιση</i>. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο. Hackett, A., Holmes, R. & MacRae, C. (Επιμ.) (2023). <i>Δουλεύοντας με μικρά παιδιά στα μουσεία. Συνυφαίνοντας θεωρία και πράξη</i>. (Επιμ. Ν. Φιλίππουπολίτη, Μτφρ. Έ. Βλάχου). Εκδ. Ινστιτούτου του Βιβλίου – Καρδαμίτσα. Κακούρου-Χρόνη, Γ. (2005). <i>Μουσείο-Σχολείο: αντικριστές πόρτες στη γνώση</i>. Αθήνα: Πατάκη. Καλεσοπούλου, Δ., (επιμ.) (2011). <i>Παιδί και Εκπαίδευση στο Μουσείο. Θεωρητικές αφηρημένες, παιδαγωγικές πρακτικές</i>. Αθήνα: Πατάκη. Κολιόπουλος, Δ. (2004). <i>Η διδακτική προσέγγιση του Μουσείου Φυσικών Επιστημών</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο. Κολιόπουλος, Δ., Μέλη, Κ., Αραπάκη, Ξ., Σισσαμπέρη, Ν., Γεωργοπούλου, Π., & Παππά, Ε. (2022). <i>Ειδικά θέματα Διδακτικής και Μουσειολογίας Φυσικών Επιστημών</i>. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά: https://repository.kallipos.gr/handle/11419/8448 Νάκου, Ε. (2001). <i>Εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός</i>. Αθήνα: Νήσος. Νικονάνου, Ν. (2010). <i>Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη θεωρία στην πράξη</i>. Αθήνα: Πατάκη. Νικονάνου, Ν. (επιμ.) (2015). <i>Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21^ο αιώνα</i>. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά: https://repository.kallipos.gr/handle/11419/712 Pearce, S. M. (2002). <i>Μουσεία, αντικείμενα και συλλογές</i> (μτφ. Λ. Γυιόκα, Α. Καζάκης, Π. Μπίκας). Θεσσαλονίκη: Βάνιας.																	

Shaffer, S. E. (2019). *Το παιδί και το μουσείο: Θεωρητικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές πρακτικές* (Επιμ. Κ. Δ. Μαλαφάντης, Μτφ. Μ. Καρδαμίτσα-Ψυχογιού). Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου-Καρδαμίτσα.

Ξενογλώσση

Burnham, R. & Kai-Kee, E. (2011). *Teaching in the art museum: interpretation as experience*. Los Angeles: J. Paul Getty Museum.

Candlin, F. (2015). *Micromuseology. An Analysis of Small Independent Museums*. London: Bloomsbury Academic.

Durbin, G. et al. (1996). *Learning from Objects (2nd ed.)*. London: English Heritage.

Hackett, A., Holmes, R. & MacRae, C. (Eds). (2020). *Working with Young Children in Museums. Weaving Theory and Practice*. London: Routledge.

Paris, S. G. (ed.) (2002). *Perspectives on Object-Centered Learning in Museums*. New York: Routledge.

Shaffer, S. E. (2018). *Object Lessons and Early Learning*. London: Routledge.

Shaffer, S. E. (2020) (ed.). *International Thinking on Children in Museums. A Sociocultural View of Practice*. London: Routledge.

Waterfall, M. & Grusin, G. (1989). *Where's the me in museum: going to museums with children*. Arlington, Va.: Vandamere Press.

Επιστημονικά περιοδικά

Διεθνές ηλεκτρονικό περιοδικό MuseumEdu (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)

Curator – The Museum Journal

Journal of Museum Education

Journal of Education in Museums

International Journal of Heritage Studies

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ90	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ & ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΕΔΙΟΥ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	OXI
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει να φέρει τους/τις φοιτητές/-τριες σε επαφή με την έννοια του πολιτισμού, τις αλληλοεπιδράσεις των πολιτισμών και τις διαφορετικές πολιτισμικές πρακτικές για μία σειρά θεματικών πεδίων όπως το σώμα, η ένδυση, η διατροφή, η κατοικία, η τεχνολογία, η σχέση με τη φύση, η παιδική ηλικία, ο κύκλος της ζωής, ο «άλλος», ο οπτικός πολιτισμός, ο άυλος πολιτισμός κ.ά. Θα εξεταστούν θεωρητικές και μεθοδολογικές τάσεις, προερχόμενες από τον χώρο των κοινωνικών, ιστορικών και πολιτισμικών σπουδών και θα συζητηθούν τρόποι παιδαγωγικής αξιοποίησης για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και του δια-πολιτισμικού αναστοχασμού. Στο πλαίσιο του μαθήματος και μέσα από την εξέταση χαρακτηριστικών παραδειγμάτων υλικού και άυλου πολιτισμού από όλο τον κόσμο και από διαφορετικές χρονικές περιόδους, οι φοιτητές/-τριες θα εξασκηθούν, επίσης, στη δημιουργία σχεδίων εργασίας που προάγουν τη διαπολιτισμική κατανόηση.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση:

- να κατανοούν όρους και θεωρίες που σχετίζονται με την προσέγγιση του υλικού και άυλου πολιτισμού από τον χώρο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών σπουδών π.χ. κοινωνική ανθρωπολογία, μουσειολογία, εθνογραφία, λαογραφία.
- να προσεγγίζουν κριτικά την εκάστοτε πολιτισμική πρακτική που εξετάζεται και να αντλούν από αυτή κοινωνικές πληροφορίες.
- να προβαίνουν σε ανάλυση και ερμηνεία έργων υλικού και άυλου πολιτισμού.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να σχεδιάζουν παιδαγωγικές δραστηριότητες για μικρά παιδιά που αξιοποιούν τον υλικό και τον άυλο πολιτισμό και προωθούν την αλληλοκατανόηση και τη συμπερίληψη.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να αναπτύσσουν σχέδια εργασίας για τον ΒΝΣ που προάγουν τη διαπολιτισμική κατανόηση μέσα από την εξέταση πολιτισμικών πρακτικών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Άλλες...
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Λήψη αποφάσεων • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Η έννοια του πολιτισμού. Υλικός και άυλος πολιτισμός. Πολιτισμική αναπαράσταση. Πολιτισμική ποικιλομορφία. 2. Πολιτισμός και παιδαγωγικές πρακτικές. Η διαπολιτισμική διάσταση. 3. Οπτικός πολιτισμός, οπτική εθνογραφία και οπτικός εγγραμματοςμός. 4. Γνωριμία με τις πολιτιστικές εκφάνσεις και κριτική θεώρηση πρακτικών που σχετίζονται με το σώμα. 5. Ένδυση. 6. Διατροφή. 7. Κατοικία. 8. Τεχνολογία. 9. Ο άνθρωπος και η σχέση του με τη φύση. 10. Ο κύκλος της ζωής. 11. Λαϊκά δρώμενα και γιορτές. 12. Πολιτισμικές ταυτότητες. 13. Ανάπτυξη και σχολιασμός σχεδίων εργασίας για τον ΒΝΣ με θέμα τις πολιτιστικές πρακτικές και αξιοποίηση παιδαγωγικών της συμπερίληψης.	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης διδασκαλίας Επισκέψεις σε Μουσεία και Εκθέσεις και επιτόπιες ασκήσεις μελέτης του υλικού πολιτισμού.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	10
	Εκπόνηση μελέτης (project)	50

Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Γραπτή Εργασία Δημόσια παρουσίαση εργασιών	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αυδίκος, Ε. (2009). *Εισαγωγή στις σπουδές του λαϊκού πολιτισμού. Λαογραφίες. Λαϊκοί πολιτισμοί. Ταυτότητες*. Αθήνα: Κριτική.
- Auge, M. (1999). *Για μια ανθρωπολογία των σύγχρονων κόσμων* (μτφ. Δ. Σαραφίδου, Πρόλογος Ε. Ρίκου). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Βερνίκος, Ν. (2002). *Πολυπολιτισμικότητα : Οι διαστάσεις της πολιτισμικής ταυτότητας*. Αθήνα: Κριτική.
- Γιαλούρη, Ε. (επιμ.) (2012). *Υλικός Πολιτισμός: η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Γκέφου-Μαδιανού, Δ. (1999). *Πολιτισμός και Εθνογραφία: Από τον Εθνογραφικό Ρεαλισμό στην Πολιτισμική Κριτική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Γκουγκουλή, Κ. & Κούρια, Α. (επιμ.) (2000). *Παιδί και παιχνίδι στη νεοελληνική κοινωνία. 19ος και 20ός αιώνας*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Geertz, C. (2003). *Η Ερμηνεία των Πολιτισμών* (μτφ. Θ. Παραδέλλης). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Ingold, T. (2016). *Η αντίληψη του περιβάλλοντος. Δοκίμια για τη διαβίωση, την κατοίκηση και τις δεξιότητες* (μτφ. Α. Βρεττού, Επιμ. Σ. Νάνογλου, Πρόλογος: Α. Μπακαλάκη). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Κακάμπουρα, Ρ. & Κασσαβέτη, Ο.-Ε. (2018). *Οπτική εθνογραφία και εκπαίδευση*. Αθήνα: Πεδίο.
- Μακρυνιώτη, Δ. (επιμ.) (2004). *Τα Όρια του Σώματος. Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Νήσος.
- Ματάλα, Α. & Grivetti, L. (2015). *Διατροφή και πολιτισμός*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/3801>
- Μερακλής, Μ. Γ. (2011). *Ελληνική Λαογραφία: Κοινωνική Συγκρότηση - Ήθη και έθιμα - Λαϊκή Τέχνη*. Αθήνα: εκδ. Καρδαμίτσα.
- Νικολάου, Γ. (2011). *Διαπολιτισμική διδακτική. Το νέο περιβάλλον-Βασικές αρχές*. Αθήνα: Πεδίο.
- Norbert, E. (2008). *Η Διαδικασία του Πολιτισμού: Μια Ιστορία της Κοινωνικής Συμπεριφοράς στη Δύση* (μτφ. Θ. Λουπασάκης, Επιμ. Κ. Λιβιεράτος). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Οικονόμου, Α. Ι. (2014). *Υλικός πολιτισμός: Θεωρία, μεθοδολογία, αξιοποίηση. Σύντομη επισκόπηση*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Παπαταξιάρχης, Ε. (επιμ.) (2006). *Περιπέτειες της ετερότητας. Η παραγωγή της πολιτισμικής διαφοράς στη σημερινή Ελλάδα*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Πούχνερ, Β. (2010). *Κοινωνιολογική Λαογραφία. Ρόλοι-Συμπεριφορές-Αισθήματα*. Αθήνα: Αρμός.
- Σερεμετάκη, Κ. Ν. (2017). *Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία*. Αθήνα: Πεδίο.
- Σκαρπέλος, Γ. (2012). *Εικόνα και κοινωνία - Από την κοινωνική φωτογραφία στην οπτική κοινωνιολογία*. Αθήνα: Τόπος.

Επιστημονικά περιοδικά
Εθνογραφικά

Εθνολογία
Annual Review of Anthropology
Visual Anthropology
Cultural Anthropology
Heritage
Western Folklore
Food, Culture & Society
Journal of Material Culture

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΠ92	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ : 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές/-τριες τα βασικά χαρακτηριστικά των εικαστικών τεχνών κυρίως στον ευρωπαϊκό χώρο από την προϊστορία έως σήμερα, με στόχο να αντιλαμβάνονται ομοιότητες και διαφορές στις καλλιτεχνικές αναζητήσεις κάθε εποχής και να κατανοούν πληρέστερα το φαινόμενο της τέχνης. Η προσέγγιση που ακολουθείται, αναδεικνύει τα στυλιστικά χαρακτηριστικά και τα κοινωνικοπολιτικά συμφραζόμενα της καλλιτεχνικής παραγωγής, ενώ εξασκεί τους φοιτητές/-τριες στην ανάλυση και ερμηνεία των έργων τέχνης. Το μάθημα περιλαμβάνει, επίσης, εξάσκηση των φοιτητών/-τριων σε παιδαγωγικά σενάρια και μικροδιδασκαλίες ανάπτυξης της δημιουργικής έκφρασης των παιδιών, που αξιοποιούν ως αφόρμηση οπτικό υλικό από τις εικονικές εκθέσεις και τα έργα τέχνης που βρίσκονται στις ψηφιακές συλλογές των μουσείων και άλλων ψηφιακών πλατφόρμων.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση:

- να διαφοροποιούν όρους και θεωρίες που σχετίζονται με τη φιλοσοφία, τη θεωρία και την κριτική της τέχνης.
- να γνωρίζουν τις πρώτες εκφάνσεις της τέχνης, τις αναζητήσεις των δημιουργών σε κάθε εποχή και τα βασικά καλλιτεχνικά ρεύματα του δυτικού κόσμου.
- να ονομάζουν γνωστούς καλλιτέχνες και να διακρίνουν τις ιδιαιτερότητες της εικαστικής τους προσέγγισης.
- να κατανοούν τη συμβολική γλώσσα της τέχνης και τους τρόπους με τους οποίους οι καλλιτέχνες την αξιοποιούν στις διαφορετικές εποχές και πολιτισμούς.

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να διακρίνουν τις στυλιστικές διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικούς καλλιτέχνες και καλλιτεχνικά ρεύματα.
- να προβαίνουν σε ανάλυση και ερμηνεία εικαστικών έργων τέχνης.

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση:

- να αναπτύσσουν δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης για μικρά παιδιά με αφόρμηση έργα τέχνης από τις ψηφιακές συλλογές που υπάρχουν στο διαδίκτυο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολουθώντας) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία

- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση εικαστικής δράσης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Τέχνες-Πολιτισμός: διασαφήνιση όρων, έννοιες από τη φιλοσοφία, θεωρία και κριτική της τέχνης.
2. Η τέχνη της εποχής του Λίθου. Η τέχνη των πρώτων Πολιτισμών της Μεσογείου.
3. Αρχαία Ελληνική Τέχνη. Ρωμαϊκή Τέχνη.
4. Βυζαντινή Τέχνη. Η τέχνη της Μεσαιωνικής Δύσης.
5. Αναγέννηση.
6. Μπαρόκ. Ροκοκό.
7. Κλασικισμός, Ρομαντισμός, Ρεαλισμός. Ιμπρεσιονισμός.
8. Τα κινήματα της πρωτοπορίας των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Μοντερνισμός.
9. Η τέχνη μετά τα μέσα του 20^{ου} αιώνα.
10. Νεοελληνική τέχνη.
11. Η τέχνη μη ευρωπαϊκών πολιτισμών.
12. Σχεδιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων δημιουργικής έκφρασης με αφορμή εικαστικά έργα τέχνης.
13. Παρουσιάσεις και σχολιασμός παιδαγωγικών δραστηριοτήτων γύρω από έργα τέχνης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης διδασκαλία. Επισκέψεις σε Μουσεία και Εκθέσεις Τέχνης.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών, βίντεο, ιστοσελίδων). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι</i>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	42
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8
	Ασκήσεις πεδίου	20
	Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας	30
	Εκπόνηση μελέτης (project)	50
	Σύνολο Μαθήματος	150

ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Γραπτή Εργασία Δημόσια παρουσίαση εργασιών

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αδαμοπούλου Α. (2000). *Ελληνική μεταπολεμική τέχνη. Εικαστικές παρεμβάσεις στο χώρο*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Arnheim, R. (2005). *Τέχνη και Οπτική Αντίληψη. Η Ψυχολογία της Δημιουργικής Όρασης*. Αθήνα: Θεμέλιο.

Berger, J. (2011). *Η εικόνα και το βλέμμα: βασισμένο στην τηλεοπτική σειρά του BBC* (Μτφ. Ε. Σταματοπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Γέμτου, Ε. (2017). *Ιστορία της Τέχνης. Μια επιστημολογική θεώρηση*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.

Γεωργιτισσιάννη, Ε.Ν. (2011). *Εισαγωγή στην Ιστορία του Πολιτισμού*. Αθήνα: Διάδραση.

Foster, H., Krauss, R., Bois, Y.A. & Buchloh, B.H.D. (2007). *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, αντιμοντερνισμός, μεταμοντερνισμός*. (Επιμ. Μ. Παπανικολάου, μτφρ. Ι. Τσολακίδου). Αθήνα: Επίκεντρο.

Gombrich, E. H. (1998). *Το χρονικό της τέχνης* (Μτφρ. Α. Κάσδαγλη). Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Janson W. H. & Janson F. A. (2010). *Ιστορία της Τέχνης* (περιέχει CD) (Μτφρ. Αντωνοπούλου, Μ. & Κουβαράκου, Ν.). Αθήνα: Έλλην-Γκον.

Κοζάκου - Τσιάρρα Όλγα (1988). *Εισαγωγή στην εικαστική γλώσσα*. Αθήνα: Gutenberg.

Κωτίδης Α. (2011). *Μοντερνισμός και «Παράδοση» στην ελληνική τέχνη του Μεσοπολέμου*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Λυδάκης, Σ. (1976). *Η ιστορία της νεοελληνικής ζωγραφικής (16ος 20ος αιώνας)*. Αθήνα: Μέλισσα.

Λυδάκης, Σ. (2002). *Αρχαία ελληνική ζωγραφική και οι απηχήσεις της στους νεότερους χρόνους*. Αθήνα: Μέλισσα.

Panofsky, E. (1991). *Μελέτες εικονολογίας. Ουμανιστικά θέματα στην τέχνη της Αναγέννησης*. Αθήνα: Νεφέλη.

Πετρίδου, Β. & Ζιρώ, Ό. (2015). *Τέχνες και Αρχιτεκτονική από την Αναγέννηση έως τον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Κάλιπος. Διαθέσιμο ηλεκτρονικά: Αποθετήριο Κάλιπος: Τέχνες και αρχιτεκτονική από την αναγέννηση έως τον 21ο αιώνα (kallipos.gr)

Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά, Μ. & Μουρίκη, Α. (2021). *«...Είχε μαμά ο Μιρό;». Μια ενσωμάτωση των τεχνών βασισμένη στην αισθητική*. Αθήνα: Πεδίο.

Χαραλαμπίδης, Α. (2020). *ΤΕΧΝΗ. Βλέπω - γνωρίζω - αισθάνομαι* (Γ' έκδοση). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Wölfflin, H. (2006). *Βασικές Έννοιες της Ιστορίας της Τέχνης* (Μτφρ. Φ. Κοκαβέσης, Πρόλογος: Μ. Παπανικολάου). Αθήνα: Επίκεντρο.

Επιστημονικά περιοδικά

Art History

Culture, Theory and Critique

Studies in Art Education

Ιστορία της Τέχνης – Περιοδική Έκδοση για την Ιστορία και τη Θεωρία της Τέχνης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΚ93	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z ή H
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ		24	20
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	• ΠΑΙ 07 Αγωγή Βρέφους II • ΠΑΙ14 Αγωγή Μικρού Παιδιού • ΠΑΙ19 Παιδαγωγικό Πρόγραμμα Κοινωνικών Σπουδών • ΠΑΙ20 Ημερήσια Αγωγή Βρεφών και Μικρών Παιδιών • ΠΑΙ25 Ψυχοπαιδαγωγική στην Προσχολική Ηλικία • ΠΑΙ42 Σύγχρονες τάσεις στην Προσχολική Αγωγή		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος Πρακτική Άσκηση στο Επάγγελμα είναι: α) η διεπιστημονική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους σε πλαίσια που παρέχουν Αγωγή και Φροντίδα στην Πρώιμη Παιδική β) η επισταμένη μελέτη του ρόλου των παιδαγωγών σε εργασιακούς χώρους αγωγής βρεφών και νηπίων γ) η αντιμετώπιση των καθημερινών απαιτήσεων και προκλήσεων στον θεσμό του Βρεφονηπιακού σταθμού δ) η επαγγελματική απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων αναφορικά με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, τους συναδέλφους, τους γονείς των παιδιών και, τέλος, η δημιουργία επαγγελματικής ταυτότητας

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να:

- σχεδιάζει, υλοποιεί και αξιολογεί στο παιδαγωγικό πλαίσιο δράσεις, σχέδια εργασίας (projects), παιδαγωγικά εργαλεία και καινοτόμους προσεγγίσεις.
- αναπτύσσει δεξιότητες στη λήψη αποφάσεων με ειδικά παιδαγωγικά κριτήρια
- συμμετέχει στις διάφορες συλλογικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε φορείς Αγωγής παιδιών της Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας εκτιμώντας την αξία της συνεργατικότητας.
- αναπτύσσει τη δυνατότητα συνεργασίας με το παιδαγωγικό και άλλο προσωπικό του φορέα, την οικογένεια των παιδιών και τους κοινωνικούς συνεργάτες.
- τηρεί τις αρχές της Δεοντολογίας του Επαγγέλματος
- αναπτύσσει μέσω της αυτοαξιολόγησης και της ανατροφοδότησης την προσωπική φιλοσοφία και στάση απέναντι στην αγωγή και φροντίδα.
- δημιουργεί ταυτότητα παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να:

- οργανώνει την ψυχοπαιδαγωγική ενασχόληση βρεφών και νηπίων
- παρατηρεί και να επικοινωνεί
- συλλέγει, αναλύει και εκτιμά τις πληροφορίες που καταγράφει στην καθημερινότητα του βρεφονηπιακού σταθμού
- καταρτίζει και να εφαρμόζει σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση προβλημάτων

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να:

- ικανοποιεί το σύνολο των αναγκών των βρεφών και νηπίων
- συνεργάζεται αποτελεσματικά στα πλαίσια της ομάδας
- αξιολογεί τις παρεμβάσεις που εφαρμόστηκαν

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των

• απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα είναι μάθημα υποχρεωτικό, ειδίκευσης και πραγματοποιείται υπό την εποπτεία της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης. Οι φοιτητές/τριες πραγματοποιούν την Πρακτική Άσκηση στο Επάγγελμα σε επιλεγμένους από το Τμήμα φορείς συνολικά για τέσσερις ανθρωπομήνες εποπτευόμενης Πρακτικής Άσκησης κατά τη διάρκεια του Ζ ή Η ακαδημαϊκού εξαμήνου. Στη διάρκεια της οι φοιτητές παρατηρούν και εμπλέκονται στο καθημερινό πλαίσιο λειτουργίας του χώρου, ενώ συνεργάζονται με τους παιδαγωγούς στον σχεδιασμό και υλοποίηση του παιδαγωγικού έργου.

Κρίνοντας σημαντική τη συστηματική προετοιμασία των φοιτητών στην επαφή τους με τους φορείς, αλλά και την εμπλοκή τους στο παιδαγωγικό έργο, οι φοιτητές υποστηρίζονται με σεμινάρια από τα μέλη ΔΕΠ που εποπτεύονται. Με τον τρόπο αυτό συνδυάζεται η διεπιστημονική θεωρητική γνώση που έλαβαν οι φοιτητές στη διάρκεια των προηγούμενων ετών με την εφαρμοσμένη παιδαγωγική πράξη στον Βρεφονηπιακό σταθμό. Οι συναντήσεις πραγματοποιούνται στον χώρο του Τμήματος μέσω αναστοχασμού και ανάλυσης περιπτώσεων με σκοπό την υποστήριξη των φοιτητών σε τυχόν δυσκολίες τους.

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του μαθήματος προτείνονται:

- Σχεδιασμός- υλοποίηση- αξιολόγηση Ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων.
- Εφαρμογή νέων παιδαγωγικών μεθόδων
- Υποστηρικτική-εμπνευστική παρέμβαση με θέματα που αφορούν σε: Αισθητική, δημιουργική καλλιέργεια στον παιδικό σταθμό, σύγχρονη τεχνολογία στην εκπαίδευση, τεχνικές επικοινωνίας και καλλιέργεια δεξιοτήτων.
- Αξιολόγηση στόχων και τελικής έκβασης στόχων
- Αξιολόγηση και αναστοχασμός παιδαγωγικών δράσεων
- Αξιολόγηση ανθρώπινων σχέσεων-επικοινωνίας (παιδαγωγικής ομάδας, μικρών παιδιών, οικογένειας κ.λπ.)
- Εφαρμογή μη τυπικών μορφών αξιολόγησης
- Εξοικείωση- χρήση με διάφορα Παιδαγωγικά μεθοδολογικά εργαλεία (portfolio, poster)

Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής και των σεμιναρίων οι φοιτητές δημιουργούν «φάκελο έργου» ως εργασία αξιολόγησης με υλικό καταγραφών παρατήρησης, υλικό σχεδιασμού, υλοποίησης, αξιολόγησης δράσεων και υλικό ανάπτυξης παιδαγωγικού υλικού. Επιπλέον, δημιουργούν και παρουσιάζουν e-portfolio παιδαγωγού. Για την αξιολόγηση των φοιτητών λαμβάνεται υπόψη και η γνώμη των υπεύθυνων των φορέων και των παιδαγωγών που υποδέχονται τους φοιτητές στον χώρο τους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	• Για την Πρακτική Άσκηση στο Επάγγελμα Βιωματική Μάθηση σε επιλεγμένους από το Τμήμα φορείς Αγωγής Βρεφών και νηπίων του Δημόσιου, του Ιδιωτικού Τομέα, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ. • Για την Εποπτεία της Πρακτικής Άσκησης

	Πρόσωπο με πρόσωπο βιωματική μάθηση σε μικρές ομάδες ή σε ολομέλεια με την μορφή σεμιναρίων																								
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο) και στις ασκήσεις πεδίου - Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες. - Χρήση διαδικτύου για πρόσβαση σε επιλεγμένες βάσεις δεδομένων και επιστημονικά περιοδικά																								
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ (Τοποθέτηση)</td><td>300</td></tr> <tr> <td>Εποπτεία</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Μελέτη-Ανάλυση περίπτωσης</td><td>70</td></tr> <tr> <td>Παιχνίδια ρόλων (Role Plays)</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη-Ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Τήρηση Ημερολογίου</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Εκπόνηση Μελέτης (Project)</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Ασκήσεις Ατομικές/Ομαδικές</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Ατομική Μελέτη, e-portfolio</td><td>60</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>600</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ (Τοποθέτηση)	300	Εποπτεία	40	Μελέτη-Ανάλυση περίπτωσης	70	Παιχνίδια ρόλων (Role Plays)	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30	Μελέτη-Ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Τήρηση Ημερολογίου	20	Εκπόνηση Μελέτης (Project)	20	Ασκήσεις Ατομικές/Ομαδικές	20	Ατομική Μελέτη, e-portfolio	60	Σύνολο Μαθήματος	600
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																								
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ (Τοποθέτηση)	300																								
Εποπτεία	40																								
Μελέτη-Ανάλυση περίπτωσης	70																								
Παιχνίδια ρόλων (Role Plays)	20																								
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30																								
Μελέτη-Ανάλυση βιβλιογραφίας	20																								
Τήρηση Ημερολογίου	20																								
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	20																								
Ασκήσεις Ατομικές/Ομαδικές	20																								
Ατομική Μελέτη, e-portfolio	60																								
Σύνολο Μαθήματος	600																								
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά τα προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμο από τους φοιτητές.</i>	Η συμμετοχή στο μάθημα Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα, είναι υποχρεωτική. Η αξιολόγηση των φοιτητών είναι ατομική και συνεχής και διαμορφώνεται ως εξής: ✓ 30% από την αξιολόγηση του παιδαγωγού – επόπτη του φορέα ✓ 10% από την αυτοαξιολόγηση του φοιτητή ✓ 60% από την αξιολόγηση του επόπτη εκπαιδευτικού (μέλος ΔΕΠ)																								

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αυγητίδου Σ., Τζεκάκη Μ., Τσάφος Β. (επιμ.) (2016). *Οι Υποψήφιοι Εκπαιδευτικοί Παρατηρούν, Παρεμβαίνουν και Αναστοχάζονται*. Αθήνα: Gutenberg.

Altrichter, H., Posch, P., & Somek, B. (2001). *Οι Εκπαιδευτικοί Ερευνούν το Έργο τους. Μια Εισαγωγή στην Έρευνα Δράσης*. (μτφρ. Μ. Δεληγιάννη). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βεργίδης, Δ., Αλέξης Κόκκος. (2010). *Εκπαίδευση ενηλίκων: Διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Γιαβρίμης Π. (2010). *Ζητήματα παιδαγωγικής και σχολικής ψυχολογίας*. Αθήνα: Σιδέρης.

Ζακοπούλου, Α. (2023). *Πόσο καταλαβαίνουμε τα παιδιά μας*. Εκδόσεις Δίπτυχο.

Goffman, E. (1996). *Συναντήσεις: Δύο Μελέτες στην Κοινωνιολογία της Αλληλεπίδρασης*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Hargreaves, A., & Fullan, M. (1995). *Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Πατάκη.

Καψάλης, Α. & Βρεττός, Ι. (2015). *Μικροδιδασκαλία και Άσκηση Διδακτικών Δεξιοτήτων*. Αθήνα: Ατραπός.

Katz G., Chard C. (2011). *Η μέθοδος project* (Επιμ.-Εισαγωγή: Μ. Κόνσολας). Αθήνα: Διάδραση.

Λοΐζου, Ε. (2023). *Βασικές αρχές της παιδαγωγικής των βρεφών*. Πεδίο

Μαμουλίδου Μ., Ρεκαλίδου Γ. (2010). *Μικρές ομάδες στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Παπαδοπούλου Β. (2015). *Παρατήρηση Διδασκαλίας. Θεωρητικό πλαίσιο και εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.

Ρέντζου, Κ. (2022). *Γονεϊκή εμπλοκή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα*. Gutenberg.

Rogers, A. (1999). *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σοφού, Ε. (2022). *Η ενεργητική ακρόαση των μικρών παιδιών*. Gutenberg.

Stacey S. (2020). *Αναδυόμενο Πρόγραμμα και Παιδαγωγική Τεκμηρίωση στην Προσχολική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Σταμάτης Π. (2013). *Επικοινωνία στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Διάδραση.

Φλογαΐτη Ε., Λιαράκου Γ., Γαβριλάκης Κ. (2021). *Συμμετοχικές μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης*. Αθήνα: Πεδίο.

Φρυδάκη Ε. (2015). *Η επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού και το μέλλον της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική.

Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο: Πρόγραμμα προαγωγής της ψυχικής υγείας και της μάθησης*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ξενόγλωσση

Arends, R. (2007). *Learning to Teach*. Boston: McGraw Hill.

Cobran C. (2019). *The brave educator*. Published by Eye on Education.

Miller, C. & Cable, C. (Eds) (2010). *Professionalization, Leadership and Management in the Early Years*. London: Sage.

Murphy C. (2015). *Mentoring in Early Childhood Education: A Compilation of Thinking, Pedagogy and Practice*. New Zealand Council for Educational Research (NZCER) Press.

Neuman W. (1994). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*. 2nd Ed. Massachusetts: Allyn and Bacon.

Waters J., Payler J., Jones K. (2018). *The Professional Development of Early Years Educators*. Routledge.

Rush D., Shelden M.L. (2020). *The Early Childhood Coaching*. 2nd Ed. Brookes Publishing Co.

Επιστημονικά Περιοδικά

European Early Childhood Education Journal
Le propos de la petite enfance

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ή ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΕ ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΞΑΜΗΝΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΓ95	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – ΟΡΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3	5	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ΑΓΓΛΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Να καταστήσει τον φοιτητή/τρια ικανό/ή να κατανοεί την ξενόγλωσση βιβλιογραφία της ειδικότητας του, να συντάσσει κείμενα στην αγγλική χρησιμοποιώντας τη σωστή ορολογία και να εκφράζεται

προφορικά με ευχέρεια.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια

Σε επίπεδο **γνώσης** θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει:

- Να διαβάσει και να κατανοεί την ξενόγλωσση βιβλιογραφία της ειδικότητας του
- Να αναμεταδίδει γραπτά και προφορικά πληροφόρηση που λαμβάνει μέσα από τον γραπτό ή και τον προφορικό λόγο όπως: άρθρα σε εφημερίδες ή περιοδικά, συνεντεύξεις, συζητήσεις, συνέδρια, σεμινάρια

Σε επίπεδο **δεξιοτήτων** θα είναι σε θέση να επεξηγεί και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με:

- Ένα εξειδικευμένο επιστημονικό κείμενο ώστε να αποκτά γενική εικόνα του περιεχομένου παρά την ύπαρξη αγνώστου λεξιλογίου και ορολογίας
- Την κεντρική ιδέα του θέματος ενός επιστημονικού κειμένου της ειδικότητας του και να αποδίδει περιληπτικά το περιεχόμενό του

Σε επίπεδο **ικανοτήτων** θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Να αντλεί πληροφόρηση πάνω σε θέματα της ειδικότητάς του μέσα από το internet.
- Να αναμεταδίδει γραπτά και προφορικά πληροφόρηση που λαμβάνει μέσα από τον γραπτό ή και τον προφορικό λόγο
- Να διατυπώνει τις απόψεις του γραπτά και προφορικά πάνω σε ένα θέμα ειδικότητας βασιζόμενος στις πληροφορίες και τα άλλα στοιχεία που του έχουν δοθεί

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεωρητικό Μέρος: Δομή επιστημονικού λόγου και ορολογία εξειδικευμένων και/ ή ερευνητικών κειμένων όπως αυτά απαντώνται στη διεθνή βιβλιογραφία, γεγονός που προϋποθέτει απαραίτητως γνώση της γλώσσας (Αγγλικής) σε προχωρημένο επίπεδο. Τα κείμενα αυτά αφορούν σε μαθήματα γενικής και ειδικής υποδομής του Τμήματος: Ψυχολογία, Παιδαγωγικά, Υγεία και ασφάλεια στην Πρώτη παιδική ηλικία

1. The baby and the family: pregnancy – antenatal care
2. Antenatal tests and advice
3. Newborn appearance – jaundice
4. Newborn baby: after birth

5. Breastfeeding
6. Bottlefeeding -weaning
7. Immunization
8. Play and development
9. Stages of play -toys
10. Changes from birth to one year
11. Focus on Greece
12. Encouraging success
13. Coping with ADHD

Εργαστηριακό Μέρος Μαθήματος:

Εξάσκηση στην αναγνώριση, στο συσχετισμό και στη χρήση εννοιών ορολογίας σχετικής με την ειδικότητα όπως και παράλληλο χειρισμό της ξένης γλώσσας στη σύνθεση και οργάνωση επιστημονικών κειμένων σε γραπτό/ προφορικό λόγο. Εξάσκηση στην κατανόηση γραπτού/ προφορικού λόγου σε θέματα που αφορούν στην ειδικότητα με χρήση του υπάρχοντος εργαστηρίου πολυμέσων [multimedia lab], του internet, βίντεο και ακουστικών κασετών κ.ά.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη πρόσωπο με πρόσωπο												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διάλεξη με διαφάνειες, χρήση λογισμικού αποθετηρίου, χρήση ηλεκτρονικών διαγωνισμάτων αυτοαξιολόγησης και ηλεκτρονικών βιβλίων, υλικό στο e-class (παρουσίαση, quizzes κ.α.), χρήση ασπροπίνακα. Επικοινωνία με τους φοιτητές ηλεκτρονικά με email.												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>60</td></tr> <tr> <td>Εργαστηριακή άσκηση</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστική Διδασκαλία</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	60	Εργαστηριακή άσκηση	40	Διαδραστική Διδασκαλία	30	Αυτοτελής Μελέτη	20	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>												
Διαλέξεις	60												
Εργαστηριακή άσκηση	40												
Διαδραστική Διδασκαλία	30												
Αυτοτελής Μελέτη	20												
Σύνολο Μαθήματος	150												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις</i>	Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης												

Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

Andreski, R. and Nicholls S. (1994), *Setting Standards*, Nursery World Ltd
 Brain, J. and Martin, M.D. (1989), *Child Care and Health for Nursery Nurses*, Stanley Thornes Publishers
 Bruce, T (1987), *Early Childhood Education*, London-Hodder and Stoughton
 Dowling, M. (1980), *Early Projects*, Longman
 Hurst, V. (1991), *Planning for Early Learning*, London-Paul Chapman Publishing
 Macfarlane, A. and Stirrat, G. (1982), *You and Your Baby*, Jill Norman and Hobhouse Ltd
 Moyles, M. (1989), *Just Playing?* Milton Keynes- Open University Press
 Pugh, G. and De'ath, E. (1989), *Working Towards Partnership In The Early Years*, National Children's Bureau
 Spock, B. (1985), *Baby and Child Care*, Pocket books
 Stoppard, M. (1986), *The Baby and Child Medical Handbook*, Dorling Kindersley Ltd.
 Stoppard, M. (1987), *Baby Care Book*, Dorling Kindersley Ltd.
 Stoppard, M. (1995), *Complete Baby and Child Care* Dorling Kindersley Ltd.
 Woolfson, R. (1997), *From Birth to Starting School*, Caring Books

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΛΟΕ114	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε ή ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		

γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια σε επίπεδο γνώσης θα είναι σε θέση να ανακαλεί και να περιγράφει :

- Το νομικό πλαίσιο ίδρυσης παιδικών σταθμών και νηπιαγωγείων
- Τις μορφές επιχειρήσεων, τις διαφορές τους, τα πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα της κάθε μορφής, ανάλογα με τα κριτήρια επιλογής
- Τις βασικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος για φυσικά και νομικά πρόσωπα
- Τις βασικές διατάξεις λογιστικής παρακολούθησης μιας επιχείρησης
- Τις βασικές διατάξεις εργατικής νομοθεσίας

Σε επίπεδο ικανοτήτων θα είναι σε θέση να εφαρμόζει τα ανωτέρω ως ακολούθως:

- Επιλέγει και σχεδιάζει τη δημιουργία της δικής του επιχείρησης
- Αντιμετωπίζει καθημερινά θέματα οργάνωσης της επιχείρησης του
- Διεκπεραιώνει αναγκαίες φορολογικές υποχρεώσεις
- Κατανοεί και διεκπεραιώνει τραπεζικές συναλλαγές
- Διαχειρίζεται θέματα απασχόλησης προσωπικού.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

• Λήψη αποφάσεων • Ηγεσία • Δημιουργικότητα • Εφαρμογή φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας • Σχεδιασμός και αντιμετώπιση καθημερινής λειτουργίας επιχείρησης.
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1. Εισαγωγή – εξοικείωση με φορολογικές έννοιες 2. Διακρίσεις επιχειρήσεων και κριτήρια επιλογής της μορφής τους 3. Φορολογικό πλαίσιο ίδρυσης επιχειρήσεων 4. Νομικό πλαίσιο ίδρυσης παιδικών σταθμών και νηπιαγωγείων 5. Άμεση και έμμεση φορολογία επιχειρήσεων 6. Φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων 7. Λογιστικές υποχρεώσεις επιχειρήσεων (λογιστικά βιβλία και παραστατικά) 8. Παραδείγματα συμπλήρωσης φορολογικών στοιχείων 9. Φορολογικά έντυπα – φορολογικές δηλώσεις 10. Απασχόληση εργαζομένων (διαδικασίες και υποχρεώσεις) 11. Βασικές διατάξεις εργατικής νομοθεσίας 12. Γνωριμία με πλατφόρμες ΑΑΔΕ και ΕΡΓΑΝΗ 13. Τραπεζικές συναλλαγές, σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Διαδραστικές ασκήσεις</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτες περιπτώσεων</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Δραστηριότητα team buiding</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	40	Διαδραστικές ασκήσεις	30	Μελέτες περιπτώσεων	20	Δραστηριότητα team buiding	30	Μελέτη βιβλιογραφίας	30	Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	40														
Διαδραστικές ασκήσεις	30														
Μελέτες περιπτώσεων	20														
Δραστηριότητα team buiding	30														
Μελέτη βιβλιογραφίας	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Η εξέταση του μαθήματος θα γίνει είτε με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική														

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Chytis, E., Galanos, C., & Liapis, K. (2021). ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ & ΕΤΑΙΡΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ (Α'). ΜΠΕΝΟΥ. Longenecker Justin., Petty J. William, Palich E. Leslie, Hoy Frank (2018), <i>Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων-Έναρξη και Ανάπτυξη Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων</i>. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD Storey David, Greene Francis, Χασσίδ Ιωσήφ, Φαφαλιού Ειρήνη (2011), <i>Επιχειρηματικότητα για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις</i>. Κριτική. Νομικό Πλαίσιο • Νόμος 5073/2023 Μέτρα για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και άλλες επείγουσες διατάξεις. • Νόμος 4172/2013, κωδικοποιημένος με τον 5100/2024 Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις. • Νόμος 4308/2014, κωδικοποιημένος με τον 5036/2023 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις. • ΠΔ 80/2022, κωδικοποιημένος με τον 5089/2024 Κώδικας Ατομικού Εργατικού Δικαίου. • ΦΕΚ 1157/Β/4-4-2017 Προϋποθέσεις χορήγησης αδείας λειτουργίας παιδικού σταθμού - μονάδας απασχόλησης βρεφών και νηπίων. Επιστημονικά περιοδικά: Journal of Accounting and Taxation International Journal of Corporate Finance and Accounting Journal of Accounting Literature Practical Issues in Management & Economics	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΠ96	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: 6 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Πρωταρχικός στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση σε βάθος και η εφαρμογή βασικών τεχνικών συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων με την χρήση ειδικού στατιστικού πακέτου (SPSS). Το μάθημα πραγματοποιείται εμπειρικά, με πρακτική εξάσκηση στο εργαστήριο των υπολογιστών, χρησιμοποιώντας το ειδικό στατιστικό πακέτο (SPSS), που διευκολύνει την επίλυση των ασκήσεων και των εργασιών. Με το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να: - Συλλέξουν, διαχειριστούν και επεξεργαστούν τα διαφορετικά είδη δεδομένων. - Οργανώσουν, αναλύσουν και παρουσιάσουν τα δεδομένα - Εξάγουν συμπεράσματα και να διατυπώσουν προβλέψεις και προτάσεις μέσω της επαγωγικής

σκέψης, την χρήση των ελέγχων υποθέσεων και την εκτίμηση συσχετίσεων και οικονομετρικών υποδειγμάτων - Διαχειρίζονται άριστα στατιστικά πακέτα ανάλυσης δεδομένων (SPSS) - Παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες πάνω σε ζητήματα οικονομετρικής φύσεως.																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td>.....</td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td>.....</td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>		<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>																			
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
																			
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στις αρχές δεοντολογίας και ηθικής στην έρευνα • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων																			
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ • Ποσοτική έρευνα και βασικές έννοιες (μεταβλητές, κλίμακες μέτρησης, ερευνητικές υποθέσεις, μέσα συλλογής ποσοτικών δεδομένων, πειραματικοί σχεδιασμοί, δειγματοληψία) • Εισαγωγή και επεξήγηση των βασικών στοιχείων και του περιβάλλοντος του στατιστικού πακέτου (SPSS) • Ερμηνεία, επεξεργασία και παρουσίαση δεδομένων (Κατηγορίες, πηγές, εισαγωγή, κωδικοποίηση, επεξεργασία) • Τρόποι συλλογής δεδομένων (Δειγματοληψία-Κατασκευή-Σχεδίαση ερωτηματολογίου, πειραματικός σχεδιασμός). • Περιγραφική και Επαγωγική Στατιστική • Ψευδομεταβλητές • Έλεγχοι υποθέσεων • Οικονομετρικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Υπόδειγμα απλής-Πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης • Μέθοδοι Παραγοντικής Ανάλυσης • Διερευνητική Παραγοντική Ανάλυση • Ανάλυση Δομικών εξισώσεων																			

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο).

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	- Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. - Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>50</td></tr> <tr> <td>Εργαστήρια</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας</td><td>20</td></tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>30</td></tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>150</td></tr> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	50	Εργαστήρια	30	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	20	Αυτοτελής μελέτη	30	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	50														
Εργαστήρια	30														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20														
Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	20														
Αυτοτελής μελέτη	30														
Σύνολο Μαθήματος	150														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η αξιολόγηση διεξάγεται είτε μέσω της τελικής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου είτε μέσω ενδιάμεσων απαλλακτικών προόδων και εργασιών Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dancey, C.P., & Reidy, J. (2020). Στατιστική χωρίς μαθηματικά. Εκδ. Κριτική.

Field, A. (2016). Η διερεύνηση της στατιστικής με τη χρήση του SPSS της IBM. Αθήνα: Προπομπός

Γναρδέλλης, Χ. (2013). Ανάλυση δεδομένων με το IBM SPSS Statistics 21. Αθήνα: Παπαζήσης.

Δημητριάδης, Ε., (2017). Στατιστική επιχειρήσεων με εφαρμογές σε SPSS και LISREL. Εκδ. Κριτική

Παπαγεωργίου Ε. & Χαλικιάς Μ., (2021). Στατιστική με Spss. Εκδ. Broken Hill Ltd

Ρούσσος, Π., & Τσαούσης, Ι. (2020). Στατιστική Εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες με τη Χρήση του SPSS και του R. Αθήνα: Gutenberg.

Ρούσσος, Π., & Τσαούσης, Ι. (2011). Στατιστική στις Επιστήμες της συμπεριφοράς με τη Χρήση του SPSS. Εκδ. Τόπος.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΪΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝ97	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε ή Ζ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- Να διακρίνουν τα βασικά είδη εκπαιδευτικής έρευνας και τα στοιχεία μιας δημοσιευμένης μελέτης.

- Να προσδιορίζουν ένα ερευνητικό πρόβλημα που χρειάζεται να μελετηθεί σε πραγματικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και στη βάση ευρημάτων της ερευνητικής βιβλιογραφίας.
- Να χρησιμοποιούν την συλλογή των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών του πανεπιστημίου με την ανάλογη βάση δεδομένων και να αναζητούν σχετική βιβλιογραφία με σκοπό την διερεύνηση του ερευνητικού προβλήματος.
- Να επιδεικνύουν, προφορικά και γραπτά, την ικανότητα να ενσωματώνουν θεωρητικά, μεθοδολογικά και στατιστικά επιχειρήματα, αποφάσεις και ερμηνείες.
- Να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την ανάλυση δεδομένων, να πραγματοποιούν την ανάλυση δεδομένων, να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα, να αξιολογούν την έρευνα, να διατυπώνουν συμπεράσματα και κυρίως να αποτυπώνουν τα στοιχεία αυτά σε μια εμπειρική μελέτη.
- Να σχεδιάζουν και να υλοποιούν ένα σχέδιο έρευνας εκπαιδευτικού θέματος/προβλήματος του ενδιαφέροντός τους ακολουθώντας τα βασικά βήματα της ερευνητικής διαδικασίας.
- Να συγγράφουν μια ερευνητική πρόταση για πτυχιακή εργασία.
- Να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους σε γραπτή και σε προφορική μορφή.
- Να αναπτύξουν κριτική και αναλυτική σκέψη για την έρευνα και τα ηθικά ζητήματα που την συνοδεύουν.
- Να εφαρμόζουν τους κανόνες συγγραφής με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του συστήματος συγγραφής ακαδημαϊκών εργασιών της Α.Π.Α..

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Στόχος του μαθήματος είναι η ενίσχυση των φοιτητών/τριών σε ειδικά ζητήματα της μεθοδολογίας της εκπαιδευτικής έρευνας στις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες και πιο συγκεκριμένα, σε ότι αφορά την προετοιμασία, ανάπτυξη, συγγραφή ακαδημαϊκών εργασιών. Το μάθημα αποσκοπεί στην περαιτέρω μελέτη μεθόδων και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή μιας επιστημονικής έρευνας, τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, την εξαγωγή συμπερασμάτων και τις φάσεις συγγραφής όλων των επιμέρους τμημάτων μιας επιστημονικής εργασίας στον ευρύτερο χώρο της εκπαιδευτικής και κοινωνικής έρευνας. Οι ικανότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στις αρχές δεοντολογίας και ηθικής στην έρευνα,
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Τι είναι η μεθοδολογία έρευνας
- Οι μέθοδοι έρευνας
- Γενικά για την επιστημονική εργασία
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της έρευνας
- Η επιλογή του θέματος
- Η αναζήτηση του υλικού: Ανασκόπηση βιβλιογραφίας με χρήση διαδικτύου και βάσεων δεδομένων
- Δευτερογενή δεδομένα
- Κάνοντας ποσοτική έρευνα με δομημένο ερωτηματολόγιο
- Ερωτηματολόγιο: Είδη και τεχνικές, σχεδιασμός, κατασκευή ερωτηματολογίου
- Αναλύσεις εγκυρότητας και αξιοπιστίας – ερμηνεία αποτελεσμάτων.
- Δειγματοληψία: Τα χαρακτηριστικά του δείγματος, το πλαίσιο δειγματοληψίας και τα είδη δειγματοληψίας
- Μέθοδοι στατιστικής ανάλυσης με εφαρμογές στο SPSS (αναλύσεις συχνοτήτων, διακύμανσης, συσχέτισης)
- Μέθοδοι ποιοτικής έρευνας
- Η συγγραφή πτυχιακής και ερευνητικής εργασίας
- Τα εισαγωγικά στοιχεία στη συγγραφή της εργασίας
- Η βιβλιογραφική επισκόπηση
- Διατύπωση υποθέσεων και μεθοδολογία έρευνας
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων της εργασίας
- Το κλείσιμο της εργασίας
- Παρουσιάσεις εργασιών επιστημονικών ερευνών - Η προφορική παρουσίαση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά Ζώσης Διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Χρήση Τ.Π.Ε. στη δια ζώσης διδασκαλία (προβολή διαφανειών και βίντεο). • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για διανομή εκπαιδευτικού υλικού και σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες. • Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία με τους/ις φοιτητές/τριες.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ασκήσεις - Ανάλυση υλικού	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	150

καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Ατομική εργασία, Ομαδική εργασία – παρουσίαση • Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου με ερωτήσεις ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Mertens, D. M. (2009). *Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία*. Μεταίχμιο.
 Ζαφειρόπουλος, Κ. (2014). *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία*; Κριτική.
 Τσιώλης, Γ. (2014). *Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα*. Κριτική.

Ξενόγλωσση

Braun, V., & Clarke, V. (2013). *Successful Qualitative Research: A Practical Guide for Beginners*.
 Creswell, J. W. (2015). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (5th edition). Pearson.
 Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th edition). SAGE.
 Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (2018). *The SAGE handbook of qualitative research* (Fifth edition). SAGE.
 Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. SAGE.
 Pallant, J. (2020). *SPSS Survival Manual: A Step by Step Guide to Data Analysis Using IBM SPSS* (7th ed.). Routledge.
 Saldana, J. (2021). *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. SAGE.

Επιστημονικά περιοδικά:

American Psychological Association (2020). *Publication manual of the American psychological association: The official guide to APA style* (7th ed). APA.